**Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)**

и

Институт за изследване на близкото минало

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ПРОФСЪЮЗИТЕ, СТОПАНСКИЯТ ЖИВОТ И РАБОТНИЦИТЕ

НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!
КРДОПБГДСРСБНА
Дата.....20.....8
Правно основание:& 17 от ПЗР на ЗДРДОПБГДСРСБНА
Длъжност:секретар на КРДОПБГДСРСБНА

Архивите на ДС

Из архивите на С

The Committee for Disclosing the Documents
and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens
to the State Security and the Intelligence Services
of the Bulgarian National Armed Forces
(CDDAABCSSIBNAF)

and

the Institute for Studies of the Recent Past

The State Security – the Trade Unions, and the Workers

Documentary Volume

**Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
и
Институт за изследване на близкото минало**

Архивите на ДС

Държавна сигурност –

ПРОФСЪЮЗИТЕ, СТОПАНСКИЯТ ЖИВОТ И РАБОТНИЦИТЕ

Документален сборник

София, 2015

Съставители:
Георги Бурнаски, Пепка Бояджиева, Петя Кабакчиева

Compiled by:
Georgi Burnaski, Pepka Boyadjieva, Petya Kabakchieva

© Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност
на български граждани към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия, 2015 г.

ISBN 978-954-2986-71-3

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение 6

II. Списък на документите с анотация 12

III. Факсимилета на документите

ЧАСТ ПЪРВА – ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И ПРОФСЪЮЗНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ 42

ЧАСТ ВТОРА – ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И РАБОТНИЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ 182

ЧАСТ ТРЕТА – ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И БЪЛГАРСКИТЕ РАБОТНИЦИ ИЗВЪН БЪЛГАРИЯ 381

CONTENTS

I. Introduction 9

II. List of documents with annotations 27

III. Facsimiles of documents

PART ONE – THE STATE SECURITY AND TRADE UNIONS..... 42

PART TWO – THE STATE SECURITY AND WORKERS IN BULGARIA.....182

PART THREE – THE STATE SECURITY AND BULGARIAN WORKERS ABROAD.....381

ВЪВЕДЕНИЕ

Държавна сигурност за синдикалните действия отвъд профсъюзите

Настоящият сборник е съвместно издание на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (КРДОПБГДСРСБНА) и на Института за изследване на близкото минало (ИИБМ). Той е част от поредицата „Из архивите на Държавна сигурност". Появата на сборника е резултат от усилията на група експерти от двете институции. В него са включени най-значимите документи, открити в архива към КРДОПБГДСРСБНА, свързани с темата за отношението и контактите на Държавна сигурност с профсъюзните организации в България и българските работнически колективи в периода 1944 – 1990 г.

Сборникът представя 101 документа, обособени в три раздела – Държавна сигурност и профсъюзните организации (33 документа), Държавна сигурност и работниците в България (57 документа) и Държавна сигурност и българските работници извън България (11 документа). Архивните материали са изцяло от фондовете на Централизирания архив на КРДОПБГДСРСБНА и по-конкретно от Служебния архив на МВР (АКРДОПБГДСРСБНА – М). Източници на ценни архивни единици са фондовете на Секретариата на МВР (ф. 1), Второ главно управление на Държавна сигурност (Контраразузнаване, ф. 2), отдел „Картотека и архив" към Държавна сигурност (ф. 8), отдел „Кадри" към Държавна сигурност (ф. 10), отдел „Борба с вътрешната контрареволюция" към Държавна сигурност (ф. 13), управление VII към ДС (Централна аналитично-информационна служба по структурата до 1975 г., ф. 38), както и груповата агентурна разработка „Оси", посветена на антипартийната дейност на секретаря на Централния съвет на профсъюзите Никола Куфарджиев и групата около него (III раз. 36892).

По-голямата част от документите, публикувани в настоящия сборник, стават публично достояние за първи път. Те покриват целия период на управление на Българската комунистическа партия (1944 – 1990) и отразяват най-интересните политически, икономически и обществени събития в България, илюстрирайки отражението им сред работническата прослойка.

Настоящият сборник предлага на своите читатели да се запознаят с документи, третиращи въпроси, свързани с отношението на Държавна сигурност към смятаната за основна за комунистическата обществена структура работническа прослойка. Публикуваните тематично и хронологично в изданието архивни материали представляват нов източник на информация не само за широката публика, но и за социалните учени, и преди всичко за професионалните историци, пред които остава предизвикателството да анализират и оценяват ролята на профсъюзните организации и на работническите колективи за обществените събития и промени в България през втората половина на XX в.

Първоначалната идея на този сборник бе да проследи отношението на Държавна сигурност към профсъюзите – както към Централния съвет на Българските

професионални съюзи, така и към водещи професионални организации, но и към евентуални донесения за конкретни профсъюзни организации. За изненада на екипа такива документи почти липсваха, особено в по-късния период на комунистическия режим. Възниква въпросът „защо?". Логичен е изводът, че профсъюзите не са били мислени от ръководните органи на БКП и ДС като възможен мобилизатор на протестна енергия, на синдикални действия за защита на права, а като напълно лоялен и подчинен на политиката на БКП партньор, чиято цел е да възпитава „трудовите колективи" в комунистически дух и в благодарност за социалните придобивки. Прегледът на документите по темата потвърждава тезите на съвременни изследователи на профсъюзите, че те са проводници на политиката на БКП, изпълняващи преди всичко идеологически функции – организация на социалистическото съревнование, комунистическо възпитание, борба за увеличаване производителността на труда, сплотяване на колектива, контрол върху трудовата дисциплина и т.н. Означава ли обаче липсата на интерес към профсъюзите от страна на Държавна сигурност, че са липсвали синдикални искания и протестни действия на трудещите се, които няма как да не са били обект на органите на Държавна сигурност? Отговорът на този въпрос наложи разширяване на търсенето на документи по посока на регистрация на такъв тип активност на работниците. Оказа се, че този тип документи са повече от засягащите дейността на профсъюзите и са великолепен източник за изследване на така наречените „всекидневни съпротиви". В групата на работниците се откроi подгрупата на работниците в чужбина, която е била обект на специален интерес от страна на Държавна сигурност. И така в процеса на работата се оформи настоящата структура на сборника.

Подбраните документи в първата част на сборника (*Държавна сигурност и профсъюзните организации*) поставят акцент върху малко известни факти относно действията на отделни работници или на групи от работници за създаване на алтернативни професионални сдружения, както и върху реакцията на Държавна сигурност по прекратяването на подобни инициативи. В този раздел на изданието са включени също така и искания, съобщения и резолюции от събрания на работници, произлизащи от официалните профсъюзи и техните местни представители. Документите илюстрират постепенния процес на обезличаване на официалните профсъюзи като самостоятелна организация и превръщането им в трансмисия на политиката на комунистическата партия и опора на нейната власт. Същевременно те показват, че дори и в монолитната „постройка" на българския тоталитаризъм се появяват пукнатини и са възможни групови недоволства и протести сред трудови колективи. Любопитна за читателите ще бъде информацията за дейността на българската секция при международния център на свободните синдикалисти в изгнание – Париж. Специално внимание заслужават изворовите данни за отношението на тайните служби към групата на секретаря на Централния съвет на профсъюзите Никола Куфарджиев, придобила известност след отправяне на критика към партийното ръководство през 1960 г. Архивните документи свидетелстват, че за Държавна сигурност дейността на Куфарджиев, както и на групата около него, не представляват особен интерес във връзка със служебната му позиция на секретар на ЦС на профсъюзите. Показателни в това отношение са както оскъдната информация за действията на Куфарджиев в качеството му на заемащ висока позиция синдикалист, така и липсата на въпроси относно профсъюзите от страна на Държавна сигурност при престоя му в ареста в периода януари-февруари 1961 г. Всъщност Куфарджиев бива обвиняван най-вече във връзка с антипартийната му дейност (свър-

зана с коментирани от него въпроси по неизпълнената докрай политика на партията във връзка с решенията на XX конгрес), както и въз основа на проюгославските му виждания, довели и до установяване на близки контакти от негова страна със смятани за резиденти на югославското разузнаване дипломатически представители у нас.

Втората част от сборника, наречена *Държавна сигурност и работниците в България*, предлага поглед към проблемите на работническите колективи в България. Документите, подбрани в този раздел, съдържат информация за предложения за изключване на членове (в началните години от разглеждания период и във връзка с процесите на Народния съд), както и за отделни синдикални искания в социално-икономически или трудов план. Архивните материали свидетелстват още за нередности в дирекции, аварии в заводи и разкрити диверсионни групи. Общото между всички документи в тази част от изданието е, че в тях липсва информация доколко проявите на отделните работници или на групите от работници предизвикват реакция от страна на властта спрямо профсъюзите. Документите очертават картината на съществуването на интересен социален феномен, който условно може да бъде назован „профсъюзна дейност без профсъюзи" – локални негодувания на работници и/или местни работнически колективи, които сами повдигат въпроси за социално-битовото си положение, неоправдано завишени норми, увеличено работно време, забавяне на изплащането на заплати, ниски заплати и т.н. Налични са и сведения за прояви на „всекидневна съпротива" – малки ежедневни действия в някои предприятия (като например поставяне на гаечен ключ в машина с цел повреждането ѝ или наливане на масло в отделение за вода), които за своите извършители са знаци на негодувание, протест и отстояване на права, а за органите на Държавна сигурност – форми на диверсия и антидържавни действия на граждани, заклеймявани като „врагове на народа", „конрареволюционни елементи" и „лица, попаднали под влиянието на империалистическата пропаганда".

В третата част на настоящето издание – *Държавна сигурност и българските работници извън България* – са привлечени архивни материали, които поставят акцент върху проблемите на българските работници, живеещи извън страната. Сред документите в този раздел интересът на тайните служби е насочен към проблемите, които българските работници създават в работно и извънработно време, и средствата, които Държавна сигурност може да подсигури за засилване на контрола върху тях. По-конкретните мерки, които се обсъждат, са изпращане на повече секретни сътрудници, подобряване на подбора на изпращаните агенти зад граница и др. Изтъква се необходимостта от затягане на контрола на това кой се изпраща на работа в предприятията извън България, но никъде в този процес не се споменава ролята на профсъюзите. За сметка на това се подчертава, че набирането на работници за чужбина се осъществява посредством специални окръжни на Министерството на вътрешните работи.

Допуснатата обработка на документите в изданието се свежда до пропускане на част от текстовете на документите, които нямат отношение към темата (среща се при документи от по-общ характер, като справки и информации за вражески прояви и изказвания в конкретен период). Редакторската намеса на съставителите спазва изискванията за публикуване на архивни документи – пропуснатите части от материалите са поставени в квадратни скоби като белег на вмешателство от страна на съставителите. Стилът, езикът и пунктуацията на оригиналите са запазени.

От съставителите

INTRODUCTION

The State Security and Syndicalist Actions beyond the Trade Unions

This collection is the product of the joint efforts of the Committee for Disclosing the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Armed Forces (CDDAABCSSISBNAF) and the Institute for Studies of the Recent Past (ISRP). It is also the latest volume of the series *Taken from the Archives of the State Security*. The edition is the culmination of the collaborative work of experts from both institutions, featuring the most significant documents in the CDDAABCSSISBNAF's archives dealing with the State Security's treatment of and contacts with Bulgarian trade unions and workers' collectives between 1944 and 1990.

The documentary edition is organised into three thematic parts of 101 records in total: the State Security and Trade Unions (33 documents), the State Security and Workers in Bulgaria (57 documents), and the State Security and Bulgarian Workers Abroad (11 documents). The entire set of documents originates from the Centralised Archives of the Committee, the departmental archive of the Ministry of Interior (CDDAABCSSISBNAF–M), in particular. The fonds of the MoI Secretariat (f.1), the Second Main Directorate of the State Security (Counter-intelligence, f.2), the Card Index and Archive Department of SS Services (f.8), the SS Human Resources Department (f.10), the SS Department for Combating Internal Counter-Revolution (f.13), the Seventh Directorate of the SS (Central Information and Analysis Service up until 1975, f.38), as well as the institutions file known as *Osi [Wasps],* dealing with the anti-Party activity of the Secretary of the Central Council of the Trade Unions Nikola Koufardzhiev and his faction of supporters (III-case 36892) are priceless sources of archival units and historical facts.

This document selection covers the entire rule of the Bulgarian Communist Party (BCP), 1944–1990, making reference to the major and most significant political, economic and public events in Bulgaria, and their impact on workers' lives. Many of the written items are made available to the public for the first time.

Readers are invited to explore the issues, ideas and perceptions of the State Security apparatus towards the workers' stratum, considered to be the core of the communist social model. Chronologically and thematically arranged, this volume provides new historical resources to meet the expectations of diverse audiences, offering food for thought to general readers and social scientists alike. It is however professional historians who are to face the challenge of analysing and evaluating the role of trade unions and workers' collectives in the context of public events and changes in Bulgaria during the second half of the XX c.

The collection was conceived with the idea of studying State Security's treatment of trade unions, namely the Central Council of the Bulgarian Trade Unions and other leading professional associations, and tracking down possible intelligence reports on particular trade union organisations. Surprisingly enough, records were scarce to non-

existent, in particular as far as the later communist period is concerned. The question 'why' leads to a logical conclusion: trade unions were not considered threats by the BCP and SS management bodies, neither were they deemed potential generators of discontent and defiance, or initiators of human rights. They were regarded as completely loyal, subservient partners of the Communist Party, only there for "labour collectives" to be educated into believing in the communist spirit and appreciating the social benefits of the system. Written records from the period confirm contemporary researchers' viewpoint on trade unions as vehicles of BCP's political ideology. They exist to organise socialist competition, communist education, productivity of labour, bonds within collectives, and to exercise control over labour discipline, etc. This raises the question of whether the absence of Secret Service interest in trade unions indicates a complete lack of syndicalist movement and protest among workers, which would have most certainly been scrutinised by the security apparatus. More extensive research on workers' activities was in order before an answer could be given. The outcome turned out to outweigh the findings pertaining to trade union matters, and formed an excellent foundation to study so-called "everyday resistance". Bulgarian workers abroad appeared to be an especially interesting segment of the working class for Bulgarian secret services. It is with all of the above that this collection took shape as it presently stands.

Part one is dedicated to the topic of *the State Security and Trade Unions,* with a particular reference to less known facts about the attempts of individual workers or workers' collectives to establish alternative professional associations, and State Security counter-actions. Further included are demands, communications and resolutions, adopted by trade unions and their local representatives during workers' assemblies. They mirror the steady process of transformation of the independent trade unions into instruments of Communist Party politics and a stronghold of its power. Nevertheless, they indicate that the solid "structure" of Bulgarian totalitarianism can be cracked and disrupted by group discontent and protests among labour collectives. The initiatives of the Bulgarian section of the International Centre of Free Trade Unionists in Exile in Paris will offer readers some curious insights. Source data on secret services' handling of the group formed around the secretary of the Central Council of Trade Unions Nikola Koufardzhiev, which has gained some reputation for making critical comments on the Party leadership in 1960, are worthy of particular attention. Interestingly enough, surveillance on Koufardzhiev and his supporters has little to do with his position as a secretary of the Central Council of Trade Unions. Little to no information is available on Koufardzhiev's profile as a key figure among unionists. It also remains a curious fact that not even reference to trade unions is made during his interrogation by the secret services while under detention in January and February of 1961. It is in fact his anti-Party activities (comments on the failure to fully implement Party politics, as adopted at the XX Congress), and his Pro-Yugoslavian stand (respectively his close ties with foreign diplomats believed to be residents of the Yugoslavian intelligence in Bulgaria), that he is typically accused of.

Part two, *the State Security and Workers in Bulgaria,* is an insightful look into the problems facing workers' collectives in Bulgaria. The documents covered include motions to expel certain members (in the early years of the referenced period, and in connection with People's Court trials), as well as specific syndicalist demands of socio-economic and labour character. They speak of irregularities in offices, accidents in factories, and detected diversion groups. The common denominator of them all is the absence of any

information as to possible responsive measures taken by the government against trade unions as a result of individual workers' or collectives' initiatives. A peculiar social phenomenon is thus documented, that could provisionally be referred to as "trade union action without trade unions", namely local bursts of discontent among workers and/or collectives standing up for themselves to solve their social and everyday problems, such as unreasonably high quotas, long hours of work, late payments of intolerably low wages, etc. There seem to be scattered reports of acts of "everyday resistance" – instances of minor sabotage in industrial enterprises, such as jamming wrenches into machines and equipment to take it out of operation or pouring oil in water compartments. To the people behind those acts they are expression of protest, discontent, and defence of one's rights. To the State Security apparatus, this is diversion and anti-state demeanour of civilians labeled as "enemies of the people", "counter-revolutionary elements" and "persons under the influence of imperialist propaganda".

Part three, *the State Security and Bulgarian Workers Abroad,* covers archival files dealing with the life and work of Bulgarian workers in foreign countries. Problems caused by these in and out of work, and the potential means to avoid and enhance control on these act are the focus of Secret Service interest. Specific response measures are under consideration, including increasing the number of secret collaborators involved in the process, raising the criteria for selection of agents to be dispatched abroad, etc. Reinforcing control over candidates for employment abroad is front and centre of discussion. There is no mention however of the role of trade unions. The fact that selection of workers for enterprises abroad should be subject to special circular letters of the Ministry of Interior is in contrast emphasised.

The only interference on the part of compilers as to the content of the present collection is leaving out unrelated to the topic of interest texts (as a rule in general documents, such as brief reports and information on hostile acts and opinions in a specific time period).

Editorial interventions of the compilers keep to the requirements for publication of archival documents – omissions are indicated in square brackets as a sign of editing. The style, language, and punctuation of the originals have been preserved.

The compilers

СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ С АНОТАЦИЯ

ЧАСТ ПЪРВА
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И ПРОФСЪЮЗНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

1. **Изложение от Централния комитет на Общия работнически професионален съюз в България, София, 14 октомври 1944 г.**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 7 – 8
   Информация за отправени от ЦК на ОРПС 14 препоръки и искания, взети на националните конференции на рудничарите, тютюнопроизводителите, металоработниците и текстилните работници, проведени на 30 септември 1944 г.

2. **Искания на местния синдикален съвет – Сливен, адресирани до министъра на вътрешните работи, Сливен, октомври 1944 г.**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 9 – 9а
   Информация за отправени от местния синдикален съвет в Сливен 10 искания, свързани със социално-битови, технически и икономически въпроси.

3. **Искания на Временното ръководство на Софийско градско учителско дружество, адресирани до министъра на вътрешните работи, София, 23.10.1944 г.**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 16
   Информация за обсъдените на заседание на столичното учителство въпроси във връзка с живота и дейността на учителя, в т.ч. и предложение да бъдат отстранени от служба лицата, проявили се като фашисти.

4. **Изложение от Централния комитет на Общия работнически професионален съюз в България до министъра на социалната политика, София, 25 октомври 1944 г.**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 22 – 22а
   Информация за състоялата се на 22 октомври 1944 г. първа конференция на централните ръководства на отделните професионални съюзи, които влизат в състава на ОРПС. Отправени са искания, свързани с по-нататъшното повдигане на производителността.

5. **Резолюция на Националната конференция на българските железничари и моряци, (Б. м.), [ноември 1944 г.]**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 23
   Информация за решенията на Националната конференция на железничарите и моряците, проведена на 31.10.1944 г. и 01.11.1944 г.. Отправят се искания за отстраняване на фашистките елементи от върховете на управлението.

6. **Изложение от работниците в тютюневия склад на тютюневата кооперация „Каваклийска яка", Тополовград, [ноември 1944 г.]**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 24
   Повторно отправяне на две искания на работниците от тютюневата кооперация „Каваклийска яка", във връзка с данъчните удръжки на работниците и оформянето на заплатите им.

7. **Искания на железничарите и моряците от област Бургас, (Б. м.), [10 ноември 1944 г.]**

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 38
Информация за изготвени от железничарите и моряците от област Бургас в рамките на синдикално събрание, проведено на 10.11.1944 г., 5 искания във връзка с кадрови проблеми сред ръководството, отстраняване на фашистките елементи и др.

8. **Проект за Наредба-закон за работническите комитети, (Б. м.), [14 декември 1944 г.]**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 18, л. 77 – 79
Екземпляр от проекта за Наредба-закон за работническите комитети, изпратен за мнение до министъра на външните работи.

9. **Телеграма относно публично събрание на тютюнопроизводителите от с. Микрево, (Б. м.), [5 декември 1944 г.]**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 18, л. 95 – 96
Информация относно решенията на публичното събрание на тютюнопроизводителите от с. Микрево във връзка с прокарването на Закона за кооперативния монопол на тютюна.

10. **Резолюция от събрание на работници при язовир „Росица", (Б. м.), [16 април 1946 г.]**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 340, л. 2 – 3
Резолюция против клеветническата статия „Комунистите събират пари за язовира „Росица", поместена във в. „Знаме", в която работниците на язовира настояват авторът незабавно да бъде въдворен в трудово-възпитателно училище.

11. **Справки от проверки в отделение „П" на членовете на ЦС на ОРПС, София, 24 ноември 1951 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 2012, л. 31 – 32, 34 – 47
Дванадесет справки, извършени в архива на МВР, за връзките с полицията преди 1944 г. на лицата Тодор Стоянов Харамиев, Георги Вангелов Радев, Иван Василев Митов, Анка Георгиева Димитрова, Фердинанд Тодоров Иглев, Драгой Христов Коджейков, Тодор Петров Матанов, Георги Костадинов Андонов, Иван Николов Бешев, Тодор Стоянов Колев, Петър Христов Трайков и Димитър Киров Петров – членове на ЦС на ОРПС.

12. **Справка за Кунка Апостолова Пенчева – член на ЦС на ОРПС, София, 27 ноември 1951 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 2012, л. 48 – 49
Справка, извършена в архива на МВР, за връзките с полицията преди 1944 г. на лицето Кунка Апостолова Пенчева – член на ЦС на ОРПС.

13. **Справка относно съдържанието на бюлетина „Свободен синдикалист" от м. януари и февруари 1957 г., София, 16 май 1957 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 1 – 3
Опис на съдържанието на бюлетина „Свободен синдикалист" за м. януари – февруари 1958 г., който се издава от българската секция при международния център на свободните синдикалисти в изгнание – Париж. Включва кратко представяне на отделните материали – статията „Фалитът на комунистическата система" и отразените новини от България.

14. **Справка относно съдържанието на бюлетина „Свободен синдикалист" от м. март – април и май – юни 1957 г., София, 6 септември 1957 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 4 – 6
Опис на съдържанието на бюлетина „Свободен синдикалист" за м. март 1958 г., който се издава от българската секция при международния център на свободните синдикалисти в изгнание – Париж. Включва кратко представяне на отделните ма-

териали – „Манифест за Първи май на Международната конфедерация на свободните синдикалисти“, „Послание на Ж. Х. Олденбрук, главен секретар на Международната конфедерация на свободните синдикалисти, към трудещите се от зад желязната завеса”, съобщение за проведено в Брюксел заседание на изпълнителния комитет на Международната конфедерация на свободните синдикалисти и други.

15. Справка относно Международната конференция на свободните синдикати, (Б. м.), 17 септември 1957 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 8 – 12
Информация относно същността на Международната конференция на свободните синдикати, проведена в Париж в периода от 26 до 29 декември 1956 г., реда, по който е протекла първата българска конференция на българските свободни синдикати, осъществена в клуба на френския работнически синдикат „СЖТ Форс Увриер” на 4 август 1956 г., както и за взетите решения на тези събития.

16. Справка относно съдържанието на месечния бюлетин „Свободен синдикалист” от м. март 1958 г., София, 11 юни 1958 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 13
Опис на съдържанието на бюлетина „Свободен синдикалист” за м. март 1958 г., който се издава от българската секция при международния център на свободните синдикалисти в изгнание – Париж. Включва кратко представяне на отделните материали – статиите „Против духа на Ялта”, „Новото комунистическо законодателство” и рубриката „Новини от България“.

17. Справка относно съдържанието на месечния бюлетин „Свободен синдикалист” от м. април 1958 г., София, 4 юли 1958 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 14 – 15
Опис на съдържанието на бюлетина „Свободен синдикалист” за м. април 1958 г., който се издава от българската секция при международния център на свободните синдикалисти в изгнание – Париж. Включва кратко представяне на отделните материали – статиите „Първи май”, „Българските младежи тревожат комунистите” и публикуваните първомайски привет на Международната конфедерация на свободните синдикати и позив към трудещите се от страните под комунистическа диктатура.

18. Справка относно съдържанието на месечния бюлетин „Свободен синдикалист” от м. май 1958 г., София, 3 юли 1958 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 16 – 17
Опис на съдържанието на бюлетина „Свободен синдикалист” за м. май 1958 г., който се издава от българската секция при международния център на свободните синдикалисти в изгнание – Париж. Включва кратко представяне на отделните материали – статиите „Новата кампания за единодействие”, „Българските комунисти и опасността от ревизионизма”, преглед на резултатите от втория 5-годишен стопански план в България и публикуваните две съобщения – за проведени в Австрия курсове за синдикализъм за работници и чиновници от социалистическите страни и за състояла се в Белгия среща на участниците в курса за синдикалисти.

19. Някои допълнителни обяснение и преценки, освен тези дадени досега пред следствието на ДС от Никола Стоянов Куфарджиев, София, 30 януари 1961 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 12, л. 1 – 8
Обясненията на Куфарджиев са свързани със срещите на компанията, която се събира в заведенията „Добруджа” и „България”, за разговорите между него, Дашин, Варон и Милев, за връзките му с пловдивските другари и срещите в София и Пловдив, за срещите и връзките му със Синджилич, за срещите му и познанството му с други лица от кафене „Балкан”, за работата му в ЦС на профсъюзите.

20. Справка за някои по-важни конкретни факти от антипартийната дейност на Никола Стоянов Куфарджиев, София, 17 февруари 1961 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 6, л. 246 – 251
Информация за дейността на Никола Куфарджиев като част от компанията, правила коментари по политиката на БКП и споделяща недоволства от вземаните решения в ЦК на Политбюро на партията, за срещите на компанията в Пловдив и София, за срещите на Куфарджиев с Владимир Синджилич от югославското посолство. В документа, третиращ по-важните факти от антипартийната дейност на Куфарджиев, никъде той не се споменава в контекста на служебното му положение като Секретар на Централния съвет на Българския професионален съюз.

21. Протокол за разследване на Никола Куфарджиев от комисията на ЦК на БКП на 27.02.1961 г., (Б. м.), [27 февруари 1961 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 6, л. 118 – 146
Пълен протокол от разпита на ЦК на БКП на Никола Куфарджиев във връзка с антипартийната му дейност. Позицията му на секретар на ЦС на профсъюзите и неговото влияние над работническите колективи не са обект на дискусията. Куфарджиев е обвиняван в проюгославизъм. Той признава вината си, разкайва се и дава подробна информация за дейността на групата.

22. Писмо със сведения за близки отношения между Никола Куфарджиев и Кънчо Драганов, (Б. м.), 22 февруари 1961 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 11, л. 2
Информация за близки отношения между Никола Куфарджиев и Кънчо Драганов – бивш секретар на ЦК на профсъюза на селскостопанските и горски работници, отразяваща се в определянето на Драганов за водач на югославската профсъюзна делегация в България.

23. Рапорт от капитан Георги Джуров, разузнавач при отдел V, отделение II, София, 22 февруари 1961 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 11, л. 8 – 9
Информация, произтичаща от журналиста Начо Павлов, за близки отношения между Никола Куфарджиев и Кънчо Драганов, както и за отражението на техните отношения върху служебното издигане на Кънчо Драганов.

24. Записка от Христо Ат. Николов – старши финансов ревизор отдел „Финансов контрол" при СГНС, (Б. м.), [23 февруари 1961 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 11, л. 5 – 6
Информация за вътрешнопрофсъюзни разместванията на ръководни лица и за това, че Никола Куфарджиев и други профсъюзни ръководители са издействали издигане в структурата на ЦК на профсъюзите на лица, имащи компрометиращи миналото им характеристики.

25. Писмо до ЦКК на БКП с копие до Централния съвет на Профсъюзите, София, [1961 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 2, л. 70 – 72
Писмото е изпратено от съученик на две лица от с. Копиловци, Михайловградски окръг, за които изказва отвращението си от тяхната антикомунистическа дейност и апелира да се изясни защо те заемат позиции в местната профсъюзна организация.

26. Справка относно съвместната работа на окръжните управления на МВР с окръжните съвети на Българските професионални съюзи, (Б. м.), 14 май 1975 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 38, оп. 1, а. е. 106, л. 1 – 6

Справка във връзка с издадените нормативни актове и документи по отделни въпроси на съвместната дейност между МВР и БПС, плановете за осъществяването на съвместната дейност, мероприятията, извършвани в тази връзка, слабостите и възможностите за подобрение на съвместната работа.

27. **Информация за АП „Клеветник“ във връзка с анонимни изложения, подписани от група работници при Строително-монтажния комбинат – Смолян, в които те изразяват възмущение от назначението на новия председател на профкомитета при първо строително поделение – Смолян, (Б. м.), 5 септември 1980 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 186, л. 114 – 122
Информация за анонимни изложения, получени от ОК на БКП, ОС на БПС, партийния комитет и профкомитета на Строително-монтажния комбинат – Смолян. Изложенията са подписани от група работници при СМК и изразяват възмущение от назначението на новия председател на профкомитета при първо строително поделение – Смолян, подкрепено от компрометиращи данни за лицето. Информация за развитието на разследването по въпроса.

28. **Специално съобщение относно сигнал за наличие на „Организация на свободните профсъюзи”, организирана от Илия Димитров Петров, София, 28 януари 1981 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 406А, л. 18 – 19
Информация за създадената от Илия Петров, електроженист към СУ „Метрострой”, организация, целяща по-добро отстояване на правата на работниците и отправяща искания за осигуряване на апартаменти за всички работници, живеещи понастоящем във фургони.

29. **Справка относно проведена профилактика на обекта на ДОП „Наивник” и неговите връзки, водено от Кремиковско районно управление на МВР – София, (Б. м.), 16 март 1981 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 406А, л. 30 – 32
Проведена профилактика на обекта на ДОП Наивник, който предприема действия за създаването и организирането на свободен профсъюз, независим от ЦС на БПС и БКП, обединяващ работниците от Кремиковци.

30. **Специално съобщение относно получено анонимно писмо с вражеско съдържание в АП „Малашевци” на СД „Градски транспорт”, София, 27 март 1981 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 406А, л. 33 – 34
Информация за анонимен материал, оставен на бюрото на секретарката на предприятието, адресиран до директора. Авторът съобщава за образуван нов таен профсъюз на шофьори и ватмани от градския транспорт, поставяйки 12 въпроса относно подобряване на условията за заплащане и работа, както и за други производствени проблеми.

31. **Съобщение-препис на анонимен материал с информация за образуван таен профсъюз на шофьорите и ватманите от градския транспорт, (Б. м.), [март 1981 г.]**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 406А, л. 35 – 38
Отправят се искания, които да бъдат разгледани в рамките на XII конгрес на БКП, относно подобряване на условията за заплащане и работа, за производствени проблеми, както и заплахи, закани и ултиматуми.

32. **Обзорна оперативна сводка за периода 25 – 31 октомври 1982 г., изпратена до ПБ на ЦК на БКП, (Б. м.), 1 ноември 1982 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 418, л. 38 – 41

Информацията за сигнали за недоволства, групови протести сред трудови колективи в промишлеността, строителството, транспорта в комбинат „Хр. Ников" в Самоков и в завод „Мусала" – Самоков.

33. Стенограма от указанията на др. министър, разпоредени на оперативката на Колегиума на МВР, състояла се на 25.12.1989 г., София, 26 декември 1989 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 912, л. 1 – 6
Информация за опозиционните организации в страната. Обсъжда се ефектът от декларацията на Подкрепа, изразяващ се в стачки и подмяна на властта на предприятия и заводи. Обсъжда се възможността да се подменят лидерите чрез наличния агентурен апарат сред работническите колективи.

ЧАСТ ВТОРА
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И РАБОТНИЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ

34. Сведения за лицата, провеждащи фашистка дейност в Главната ремонтна работилница – летище Ямбол, Ямбол, [1944 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 146 – 147
Информация за три лица, които са тормозили проявилите се антифашисти в Главната ремонтна работилница при летище Ямбил и следва да бъдат уволнени и по възможност разследвани.

35. Искания на работниците от Акционерно дружество за памучни прежди „Цар Борис" – Варна, отправени към Националния комитет на ОФ, (Б. м.), [19 април 1945 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 44
Информация за протестните действия на работниците от Акционерно дружество за памучни прежди „Цар Борис" – Варна във връзка със заплащането на труда им и данъчните им удръжки.

36. Резолюция на събранието на членовете на профсъюза на риболовците във Варна до министър-председателя, Варна, 1945 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 46
Информация за исканията на членовете на профсъюза на риболовците във Варна за подобряване материалното им положение, централизация на риболовци, моряци и корабостроители, доставка на необходими технически способи и други социални придобивки.

37. Искания на работниците от фабрика „1 май" – гр. Варна, отправени към министър-председателя, Централния комитет на ОРПС, Националния комитет на ОФ – Стопански отдел и др., София, [1945 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 49
Информация за митинга във фабрика „1 май" – гр. Варна, довел до формулиране на искания за подобрение на материалното положение на работниците чрез въвеждане на прогресивно доходния данък и други икономически способи.

38. Резолюция на събрание на работниците от въжарската фабрика „Братя Цанкови" – Варна, изпратена до министър-председателя, ЦК на ОРПС, НК на ОФ – Стопански отдел и др., София, [10 май 1945 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 51
Информация за изводите и икономическите искания на работническия колектив при въжарската фабрика „Братя Цанкови" – Варна във връзка с масовото напускане на текстилните работници и преориентирането им към свободния пазар.

39. Резолюция на събрание на работниците в държавната корабостроителница, изпратена до министър-председателя, ЦК на ОРПС, НК на ОФ – Стопански отдел и др., (Б. м.), [1945 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 52
Информация за социално-икономическите искания на работниците от Държавната корабостроителница в контекста на констатираното тежко икономическо положение.

40. Резолюция на събрание на умствените работници, организирани по профдружества в гр. Горна Джумая, Горна Джумая, 13 юни 1945 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 59 – 59а
Информация за отправени искания от умствените работници, организирани по профдружества в гр. Горна Джумая, свързани със социално-икономическото им състояние.

41. Резолюция и искания на Общото събрание на работниците от фабрика „Ив. Цочев“, (Б. м.), 6 юни 1945 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 61 – 61а
Информация за решението на работниците от фабрика „Ив. Цочев” да подкрепят препоръките на ЦК на ОРПС за подобряване на стопанското положение в страната, поставяйки искания за намаляване на цените на продуктите, намаляване на данъците и удръжките, по-добро снабдяване на работниците и др.

42. Резолюция и искания на Общото събрание на работниците от печатниците „Хр. Г. Данов“, „Майска роза“ и книговезница „Здравко Хаджиев“, София, 8 юни 1945 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 62
Информация за подкрепата, която работниците от печатниците „Хр. Г. Данов” и „Майска роза” и книговезница „Здравко Хаджиев” оказват на декларацията на ЦК на ОРПС, поставяйки искания за промяна на данъчното облагане и осигуряването на работниците в страната, разрешаване на въпроса за снабдяването на работниците, воденето на борба със спекулантите и др.

43. Резолюция и искания на общото събрание на работниците от фабриките „Колориска“, „Бугарчев“, „Итос”, „Искър“, (Б. м.), [1945 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 65
Информация за решенията, произлезли от общото събрание на работниците от фабриките „Колориска”, „Бугарчев”, „Итос” и „Искър”, във връзка със стопанското положение в страната и декларацията на ЦК на ОРПС.

44. Резолюция и искания на Общото събрание на работниците от тъкачна фабрика „Марица“, гр. Пловдив, маслобойната и тъкачна фабрика „Пловдив“, Пловдив, (Б. м.), [1945 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 66
Информация за отправени искания от работническите колективи от тъкачна фабрика „Марица”, гр. Пловдив, и маслобойната и тъкачна фабрика „Пловдив” за по-добри социално-икономически условия, провеждане на решителна борба с черноборсаджиите и спекулантите, чистка на институциите от саботьори и гемето вци, въвеждане на производствени норми, поощряване на кооперативното движение и др.

45. Резолюция на Първия учредителен конгрес на служителите при Министерството на ОСП и благоустройството, (Б. м.), 22 май 1945 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 68 – 69
Информация за одобрението, което служителите при Министерството на

ОСП и благоустройството оказват на водената от правителството на Отечествения фронт политика, както и на резолюцията от учредителния конгрес на ОРПС. Отправят се и искания за преследване на фашистките елементи и подобряването на социално-икономическите и битовите условия на работниците.

46. Резолюция на общото събрание на работниците от здравеопазването и хигиената, бръснарофризьорите и работниците от градските и квартални бани в гр. Варна, (Б. м.), [1945 г.]

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 71

Информация за исканията на работниците от здравеопазването и хигиената, бръснарофризьорите и работниците от градските и квартални бани в гр. Варна за намаляване на цените на стоките от първа необходимост, както и за въвеждане на мерки, които да облагодетелстват социално-икономическото състояние на работниците в страната.

47. Резолюция на Предизборното събрание на работниците от цигарената фабрика „Картел", Пловдив, 17 август 1945 г.

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 75

Информация относно подкрепата, която работниците от цигарената фабрика „Картел" оказват на политиката на правителството на Отечествения фронт и заявената признателност към СССР.

48. Специално съобщение относно разкриването на диверсионна група в локомотивно-ремонтния завод „В. Коларов" – Русе, София, 2 декември 1950 г.

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 2559, л. 1 – 3

Информация за разкрита диверсионна група, която е нанесла умишлени технически повреди на различни части от завода, с цел затрудняване на дейността му. Арестувани са 8 лица, които признават организирания характер на действията, както и че групата се е наричала „Народен комитет за съпротива".

49. Специално съобщение относно негодуване на работниците при текстилен комбинат „Марица" поради малките надници и ненавременното изплащане заплатите, (Б. м.), [1953 г.]

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 3, а. е. 579, л. 6

Информация за изписан в дамската тоалетна лозунг „Работници се готвят за стачка" и за последвалото насочване от страна на Държавна сигурност на агентура за разясняване на случая.

50. Специално съобщение относно недоволство сред част от работниците в ДИП „България", (Б. м.), 1 юли 1953 г.

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 3, а. е. 579, л. 7

Информация за изразено недоволство от страна на работниците от отдел „Семерджиев" при ДИП „България" във връзка с това, че ръководството на предприятието отказва да им заплати премийно възнаграждение за извършен предсрочно ремонт, мотивирайки се, че същият е некачествен.

51. Справка относно извършената проверка от отдел „Инспекторат" по изпълнение постановлението на Колегиума от 29.02.1952 г. по подобрение работата на отделение „Промишленост" ДС – Мадан, София, 28 януари 1953 г.

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 10, оп. 2, а. е. 89, л. 26 – 25

Информация за състоянието на работата на ДС сред работниците и специалистите в миннородопския басейн – Мадан, установяването на вражеския контингент в обектите – рудник „Страшимир", „Крушев дол", Флотационния завод и геоложката група „Петровица" и проведените разработки по тях.

52. Предложение от ст. лейт. Рачо Христов Фучеджиев, началник отделение II, отдел I при отделение „Кадри“ – МВР, София, 18 февруари 1953 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 10, оп. 2, а. е. 89, л. 21
Информация за откритите недостатъци сред работата на отделение „Промишленост” ДС – Мадан. Информация за допуснатата разработка „Продажник”, както и за лековатото отношение спрямо нея.

53. Информация от III управление – ДС до ръководството на министерството за по-характерни вражески прояви и изказвания, София, 23 април 1956 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1399, л. 356
Информация за изпратено писмо до заводския профкомитет при завод „Г. Димитров” – Русе, с копие до ЦС на профсъюзите, с искания за по-добри социални и финансови условия на труд.

54. Справка относно постъпилите агентурни данни за настроението и изказванията на вражеските елементи във връзка с международните събития, Хасково, 16 ноември 1956 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3818, л. 54 – 57
Информация за засечени изказвания и прояви на работници във връзка с намесата на СССР в Унгария и в контекста на възможността в България да се случат процеси, подобни на унгарските. Информация, че в ДЦЗ „Вулкан” е получено анонимно писмо, съдържащо данни, че в завода се „гласи опасна работа”.

55. Справка относно постъпилите агентурни данни за изказвания на вражески елементи във връзка с последните международни събития, (Б. м.), [ноември 1956 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3818, л. 151 – 154
Информация за антикомунистически изказвания и прояви на работници, позволили си да противоречат на представителите на профсъюзите, както и за взетите след това мерки срещу тях.

56. Доклад относно състоянието на агентурно-оперативната работа на органите на Държавна сигурност при Окръжно управление МВР – Ст. Загора за 1956 г., Стара Загора, 9 януари 1957 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3708, л. 2 – 5, л. 18 – 19
Данни за опит за създаване на нелегална група за борба срещу народната власт на принципа на тройките в ДИП „България” – Казанлък и за взетите мерки срещу действията им.

57. Обобщение на по-характерните случаи на негодувания на работници и селяни през първото тримесечие на 1957 г., (Б. м.), 3 април 1957 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3759, л. 32 – 33
Данни за негодувания на работници от различни градове и отрасли, свързани с искания за социално-икономически подобрения.

58. Информация от III управление – ДС до ръководството на министерството за по-характерни вражески прояви и изказвания, София, 9 януари 1959 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1787, л. 10 – 14
Негодувание сред работниците в ДИП „Петър Ченгелов”, Пловдив, от завишаване на нормите и разценките, насочено срещу ръководството на завода.

59. Информация от III управление – ДС до ръководството на министерството за по-характерни вражески прояви и изказвания, София, 3 декември 1959 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1787, л. 308 – 309
Недоволство на работническия колектив към бояджийския цех на ДИП „Люлин” – София, заради повишаване на нормите от 1 декември 1959 г. с 12%.

60. Информация от III управление – ДС до ръководството на министерството за по-характерни вражески прояви и изказвания, София, 19 декември 1959 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1787, л. 320 – 322
Изразено недоволство на някои работници от ЖП гара Плевен във връзка с размера на получаваните заплати, съпътствано от заплахи за бойкот на работния процес.

61. Справка относно състоянието на агентурата по линия на промишленост, транспорт, строителство и др. за периода от 1.01.1964 г. до 1.08.1964 г., София, 3 септември 1964 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 8, оп. 2, а. е. 114, л. 1 – 2, 6 – 13
Справка относно използваната агентура по линии на промишлеността, строителството и транспорта. Налични са таблици по области, професии, образование и други критерии.

62. Нови данни за разкритата нелегална организация в гр. Перник – материал в Информационен бюлетин, брой 6 на КДС при МВР, (Б. м.), 24 януари 1966 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 703, Бюлетин, бр. 6, л. 7 – 10
Информация за разобличена антипартийна организация, която се обявява в подкрепа на изключено за антипартийни прояви лице, пише и разпространява листовки, отправя призиви за въоръжена борба и обмисля по-сериозни действия.

63. Изказвания във връзка с разкритата нелегална организация в гр. Перник – материал в Информационен бюлетин, брой 8 на КДС при МВР, (Б. м.), 27 януари 1966 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 703, Бюлетин, бр. 8, л. 9 – 11
Информация за направените коментари по въпроса с разкритата нелегална организация в Перник в различни среди и с различни гледни точки – осъждащи и подкрепящи дейността на групата.

64. Опит за изграждане на нелегална контрареволюционна организация в мина „Росен“ – материал в Информационен бюлетин, брой 15 на КДС при МВР, (Б. м.), 17 февруари 1966 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 703, Бюлетин, бр. 15, л. 12 – 13
Информация за контрареволюционната дейност на няколко лица – работници в мина „Росен”, чиито замисли не стигат до реализация. Инициаторът на организацията не за пръв път провежда антипартийна дейност.

65. Недоволство сред шофьорите в някои бази – материал в Информационен бюлетин брой 18 на КДС при МВР, (Б. м.), 4 април 1966 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 704, Бюлетин, бр. 28, л. 10
Информация относно появило се масово недоволство срещу ниското възнаграждение в някои клонове на ДАП и напускането работа на някои от шофьорите.

66. Завърши съдебният процес срещу антипартийната група в Перник – материал в Информационен бюлетин, брой 36 на КДС при МВР, (Б. м.), 3 май 1966 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 707, Бюлетин, бр. 36, л. 10 – 12
Информация относно протичането на процеса срещу групата от Перник, както и какво е било държанието на обвиняемите поотделно.

67. Съдоклад относно състоянието на агентурно-оперативната работа по линия на хранителната промишленост в Русенски окръг, Русе, 9 април 1966 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 3, а. е. 149, л. 35 – 41
Информация относно по-важните обекти на хранително-вкусовата промишленост в Русенски окръг, вражеския контингент сред служителите им, състоянието на агентурния апарат, използван по тази линия, актуалните разработки и сигнали, по които работят органите на ДС и изводите и препоръките, до които се достига.

68. Бюлетин на II управление – КДС за получените по-важни сигнали и проведените агентурно-оперативни мероприятия от 12 – 14 септември 1966 г., София, 16 септември 1966 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 166, л. 374
Информация за демонстративно шествие по улиците в работно време на работници от ДП Транспред, с цел изразяване на протест срещи нередности в предприятието, както и за реакцията на председателя на профкомитета.

69. Информация от II управление – КДС за получените в периода от 1.01.1965 г. до 1.06.1966 г. сигнали за произшествия в обекти на народното стопанство, за които има улики, че са дело на врага, София, 1 ноември 1966 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 167, л. 382 – 388
Данни за предполагаеми опити за саботаж в обекти на народното стопанство, свързани с изграждане на нелегални групи, извършване на умишлени повреди и др.

70. Бюлетин на II управление – КДС за получените по-важни сигнали и по-важните резултати от проведените агентурно-оперативни мероприятия в периода 26 – 28 февруари 1966 г. и 1 март 1966 г., София, 5 март 1966 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 165, л. 106
Информация за редица инциденти в цех Керамзит в ДИП „Ал. Войков", за създадените в завода нездрави отношения, групиране на работници и настроения срещу ръководството.

71. Бюлетин на II управление – КДС за получените по-важни сигнали и по-важните резултати от проведените агентурно-оперативни мероприятия в периода 14 – 16 март 1966 г., София, 18 март 1966 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 165, л. 135, 138 – 139
Информация за инцидент в рудник Звездел, Кърджалийски окръг, при който загиват трима души, както и за реализирани анонимни дела Акула и Куршуми срещу лица, разпространяващи вражески лозунги в Русенско.

72. Бюлетин на II управление – КДС за получените по-важни сигнали и по-важните резултати от проведените агентурно-оперативни мероприятия в периода 25 – 27 май 1966 г., София, 3 май 1966 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 165, л. 249
Информация за водена борба за по-ранно пенсиониране, във връзка с която е подготвена комисия и отправени предупреждения, че ако на конгреса на профсъюзите не се вземе решение, борещите се ще бъдат принудени да действат с други средства.

73. Информация със сведения за по-характерни прояви и изказвания във връзка с решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет от 28.12.1967 г., (Б. м.), 4 януари 1968 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 398, л. 4 – 6
Информация за разлепени в ДИП „Метал" – Варна антикомунистически лозунги и разпространени в града листовки срещу корекциите на цените на определени стоки.

74. Информация за получени по-характерни сведения във връзка с решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет от 28.12.1967 г., (Б. м.), [януари 1968 г.]
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 398, л. 10 – 14
Информация за реакциите на отделните работници и на цели работнически колективи от различни предприятия в Русе във връзка с увеличението на цените на определени стоки.

75. Информация за получени по-характерни сведения във връзка с решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет от 28.12.1967 г., (Б. м.), 6 януари 1968 г.

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 398, л. 19 – 20
Информация за реакциите на отделните работници и на цели работнически колективи от ЛВЗ „Васил Коларов”, ДЗЗ „Димитър Благоев” и други предприятия в Русе във връзка с увеличението на цените на определени стоки.

76. **Информация за получени по-характерни сведения във връзка с решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет от 28.12.1967 г., (Б. м.), 10 януари 1968 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 398, л. 27 – 28
Информация за залепено „възвание“ в Машиностроителния завод в Сопот, призоваващо работниците организирано да отхвърлят решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет.

77. **Бюлетин на II управление – КДС за получените по-важни сигнали и проведените агентурно-оперативни мероприятия в периода 25 – 27 април 1968 г., София, 29 април 1968 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 259, л. 164 – 165
Информация за умишлено причинена авария в Картна фабрика и за възникнало няколко дни преди това напрежение сред работническия колектив на фабриката.

78. **Бюлетин на II управление – КДС за получените по-важни сигнали и проведените агентурно-оперативни мероприятия в периода 1 – 3 септември 1968 г., София, 3 септември 1968 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 260, л. 386 – 387
Информация за изказвания на работници от различни предприятия във връзка със събитията в Чехословакия, както и за план за демонстрация на работнически колектив срещу министерско постановление.

79. **Бюлетин на II управление – КДС за получените по-важни сигнали и проведените агентурно-оперативни мероприятия в периода 13 – 17 декември 1968 г., София, 19 декември 1968 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 260, л. 550 – 551
Информация за писмено изразено недоволство от работниците във връзка с ниското им заплащане и последвало спиране на работата на комбината за полиестерни влакна в Ямбол.

80. **Обзор на анонимно дело „Подпалвач“, отнасящо се до извършен диверсионен акт в завод „Н. Киров“ – Русе, Русе, 19 януари 1969 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 3, а. е. 376, л. 1 – 22
Информация за възникнал пожар в изолационния цех на завод „Н. Киров”, последвалите действия на органите на МВР, заподозрените извършители, хода на разследването и достигнатите изводи.

81. **Справка относно състоянието на агентурно-оперативната работа в завода за товарни автомобили „Мадара“ – Шумен, София, 21 юни 1969 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 3, а. е. 376, л. 36 – 44
Информация за дейността на завода за товарни автомобили „Мадара” – Шумен, работническите колективи в него, профила на отделните групи работници и по-характерните техни прояви.

82. **Обзор на по-важните причини за авариите и произшествията в промишлеността и някои страни от работата на органите на МВР за предотвратяването им, (Б. м.), 16 януари 1975 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 38, оп. 1, а. е. 211, л. 2 – 28
Статистическа информация за авариите, трудовите произшествия в българската промишленост, причините, довели до тяхната поява, и условията, при които се случват. Обръща се внимание на умишленото повреждане на машини и съоръ-

жения, както и на мерките, които органите на МВР могат да предприемат в това отношение.

83. Информация относно получени сигнали във Второ главно управление – ДС за подривна дейност, инспирирана от събитията в Полша или свързани с тях, (Б. м.), 2 февруари 1981 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 417А, л. 4 – 6
Информация за протести, демонстрации, изказвания и публични прояви на подкрепа към полските събития от страна на работниците в страната. Данни за намеренията на отделни лица за създаване на нелегални сдружения на работническите колективи.

84. Справка относно разпространени анонимни материали и разкрити автори в страната през периода 1978 – 1980 г., София, 29 октомври 1980 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 406А, л. 7 – 17
Информация за разкрит и осъден втори секретар на заводски партиен комитет, който разпространява анонимни материали от името на „Работнически групи, изучаващи произведенията на Маркс, Енгелс и Ленин за социалистическото общество". Информация за разкрит замисъл за разпространение на подстрекателни материали сред работниците в МК „Кремиковци" и „Перник".

85. Информация относно получени сигнали във Второ главно управление – ДС за коментари за събитията в Полша и някои негативни явления у нас, произтичащи от тези събития, (Б. м.), 29 юли 1981 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 418А, л. 40 – 42
Информация за негативното влияние, което събитията в Полша оказват на работническия колектив в ДАП „Автобусни превози" – Бургас, където над 100 души напускат предприятието заради ниско заплащане.

86. Обзорна информация за обстановката в столицата през месец декември 1981 година, (Б. м.), 30 декември 1981 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 421А, л. 5 – 6
Информация за изразени недоволства в профорганизациите и сред работническите колективи в термичния цех на Завод за резервни части „Т. Петров", АП „Малашевци" и Завод за неизолирани проводници „Д. Благоев" – София.

87. Информация относно оперативната обставновка в Благоевградски окръг в периода 1.12.1981 – 30.12.1981 г., Благоевград, 6 януари 1982 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 421А, л. 61
Информация за отрицателни настроения сред работниците в промишлено-аграрен комплекс „Беласица" – гр. Петрич, в механичния цех в с. Дъбница и сред строителните работници от производствената база на „Енергоремонт" – гр. Кресна.

88. Обзорна оперативна сводка относно обстановката във Видински окръг, произтичаща от полските събития, в периода 14.12.1981 – 5.01.1982 г., (Б. м.), 11 януари 1982 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 421А, л. 44 – 46
Информация за настроенията сред работническите колективи във Видински окръг, сред които и недоволството на работниците от СКП „Г. Димитров" срещу честото работене в съботните дни.

89. Бюлетин на Окръжно управление – Варна относно по-важните сигнали и данни, получени по линия на Второ главно управление, Варна, 26 януари 1982 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 421А, л. 101 – 102
Информация за недоволства сред работниците на КК „Г. Димитров", насочени срещу ръководството на комбината, както и сред работещите в ТЕЦ „Девня"-2 по повод неправилното прилагане на новия икономически механизъм.

90. Информация на IV управление – ДС относно влошеното икономическо състояние на СО „Металхим“ и възникнали социални напрежения сред колективите в неговите поделения, (Б. м.), 6 декември 1988 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 5, а. е. 28, л. 101 – 105
Информация за остри недоволства сред колективите на отделните комбинати на СО „Металхим” във връзка с неполучени възнаграждения, довели до напускане на работа на стотици служители.

ЧАСТ ТРЕТА
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И БЪЛГАРСКИТЕ РАБОТНИЦИ ИЗВЪН БЪЛГАРИЯ

91. Стачка на български работници и инженери в Либия – материал в Информационен бюлетин, брой 51 на КДС при МВР, (Б. м.), 18 юли 1968 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 716, Бюлетин, бр. 51, л. 9 – 10
Информация за проведената на 9 юни 1968 г. стачка на българските работници от обект „Себха” – Либия и за социално-битовите причини, довели до нея.

92. Справка относно оперативната обстановка и състоянието на нашата работа сред българската строителна група в гр. Губкин – СССР, Губкин, 23 май 1971 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1675, л. 2 – 4
Информация за криминалните прояви на строителните работници, изпратени на работа в гр. Губкин – СССР, за слабостите, допуснати сред административното и политическо ръководене на групата, както и за състоянието на агентурата, насочена към строителните колективи.

93. Справка за резултатите от изпълнение решението на Колегиума при МВР и другите обществено-политически организации относно засилване подбора при набиране български работници за СССР, както и за подобряване агентурно-оперативната работа в тази насока, Москва, 15 юни 1971 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1566, л. 180 – 185
Информация за причините, довели до връщането в България на близо 1000 работници, както и за извършеното в резултат на решението на Колегиума при МВР за подобряване на подбора на кадри, изпращани на работа в СССР.

94. Докладна записка относно състоянието и обстановката в обслужваните обекти – строящи се от български работници в УССР, Киев, 12 юли 1971 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1677, л. 1 – 11
Информация за състоянието на българските работнически колективи в УССР и за по-характерните прояви на техните представители. Обръща се внимание на откази за излизане на работа на цели бригади, продиктувани от социално-икономически причини и по-конкретно ниски възнаграждения, реакцията на обслужващите ги оперативни работници от ДС и състоянието на агентурната мрежа сред колективите в УССР.

95. Докладна записка относно командировката на полк. Димитър Добрев Костов – оперативна група Москва, до градовете: Ростов на Дон, Новочеркаск, Аксай, Ставропол, Грозни и Молгабек, Москва, 10 ноември 1971 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1680, л. 2 – 6
Информация за състоянието на българските работнически колективи по места, за осигуряването им със сътрудници на Държавна сигурност и за по-характерните прояви на отделни лица.

96. Отчетен доклад за извършената агентурно-оперативна работа по обслужването на българските граждани, намиращи се на продължителна работа или вре-

менно пребиваващи на територията на СССР, през отчетната 1971 г., Москва, 18 януари 1972 г.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1670, л. 9 – 27
Информация за състоянието на постоянно живеещите български граждани в СССР, сред които има и 15 000 работници, за осигуряването им със сътрудници на Държавна сигурност и за по-характерните прояви на отделни лица като антисъветски изказвания, валутни и търговски злоупотреби, нарушаване на обществения строй, опити за измяна на родината и др. В документа се посочват и няколко случая на стачки със „стихиен характер" сред българските работнически колективи в СССР – резултат от недоволство от заплащането на труда и/или условията на работа.

97. **Справка за състоянието на работата с българските работници в ЧССР, (Б. м.), [1972 г.]**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1683, л. 11 – 31
Информация за разпределението на българските работници в ЧССР по градове и заводи, битовите им условия на живот, дисциплинарните и антиобществените им прояви и състоянието на оперативната работа с тях.

98. **Докладна записка относно командировката на полк. Димитър Добрев Костов до българските строителни групи в Аксай, Грозни и Степное, Москва, 27 май 1972 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1826, л. 13 – 20
Информация за състоянието на българските работнически колективи в Аксай, Грозни и Степное, за осигуряването им със сътрудници на Държавна сигурност и за по-характерните прояви на отделни лица.

99. **Докладна записка относно командировката на полк. Димитър Добрев Костов до българските строителни групи в градовете Грозни и Аксай, Москва, 2 август 1972 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1826, л. 10 – 12
Информация за характерни прояви на някои български работници, изпратени на работа в Грозни и Аксай, сред които антисъветски изказвания, лоша трудова дисциплина, неспазване на обществения ред, дребни криминални престъпления и др.

100. **Справка относно състоянието на оперативната работа сред българските граждани на територията на УССР и МССР към 31.01.1973 г., Киев, 8 февруари 1973 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1976, л. 1 – 15
Информация за характерни прояви на някои български работници, изпратени на работа в УССР и МССР, сред които посещение на забранени за чужденци обекти, установяване на контакти с лица от западни страни, изказвания от антисъветски характер, разпространение на антисоциалистически лозунги, незаконна търговия, валутни нарушения и отказ от работа.

101. **План относно агентурно-оперативните мероприятия, които ще бъдат проведени от оперативната група в СССР през първото шестмесечие на 1975 г., Москва, 23 януари 1975 г.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 127, л. 2 – 11
Информация за основните задачи и мероприятия, които органите на ДС извършват – едновременно по наличната агентура и придобиването на нови сътрудници и по актуалните сигнали.

LIST OF DOCUMENTS WITH ANNOTATION

PART ONE
THE STATE SECURITY AND TRADE UNIONS

1. **Brief report by the Central Committee of the General Workers' Trade Union in Bulgaria, Sofia, 14 October 1944.**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 7 – 8
   Information concerning 14 recommendations and demands made by the CC of the GWTU, adopted at the national conferences of miners, tobacco-growers, metal workers, and textile workers, held on 30 September 1944.

2. **Demands from the local trade union council in Sliven to the Minister of Interior, Sliven, October 1944.**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 9 - 9а
   Information about ten demands related to social and utility services, technical and economic issues, made by the local trade union council in Sliven.

3. **Requests by the temporary management of the Sofia City Teachers' Society, addressed to the Minister of Interior, Sofia, 23.10.1944.**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 16
   Information about matters discussed at a meeting of the metropolitan teachers' society related to teachers' lives and work, including a proposal for removing persons of fascist leanings from service.

4. **Brief report by the Central Committee of the General Workers' Trade Union in Bulgaria to the Minister of Social Policy, Sofia, 25 October 1944.**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 22 – 22а
   Overview of the first conference of central managements of separate trade unions – members of the GWTU, held on 22 October 1944. Demands concerning further improvement of performance are made.

5. **Resolution of the National Conference of Bulgarian Railway Workers and Sailors, (s. l.), [November 1944].**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 23
   Information on the decisions taken at the National Conference of Railway Workers and Sailors taken place on 31.10.1944 and 01.11.1944. Demands are made to remove fascist elements from top leadership positions.

6. **Brief report by the workers in the tobacco warehouse of the Kavakliyska Yama Tobacco Cooperation, Topolovgrad, [November 1944].**
   АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 24
   Workers in the Kavakliyska Yama Tobacco Cooperation repeat their two demands concerning tax deductions and salary formation.

7. **Demands by railway workers and sailors from the District of Bourgas, (s.l.), [10 November 1944].**

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 38
Information on five demands concerning management staff issues, removal of fascist elements, etc., raised by the railway workers and sailors from the Bourgas District at a trade union meeting on 10.11.1944.

8. **Draft Ordinance-Law on workers' committees, (s.l.), [14 December 1944].**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 18, л. 77 – 79
Copy of the draft ordinance-law on workers' committees, forwarded to the Minister of Interior for opinion.

9. **Telegram concerning a public meeting of the tobacco-growers from the village of Mikrevo, (s.l.), [5 December 1944].**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 18, л. 95 – 96
Information about decisions taken at the open meeting of tobacco-growers from the village of Mikrevo, in relation to passing the Law on Cooperative Monopoly on Tobacco.

10. **Resolution from a workers' meeting near the Rositsa Dam, (s.l.), [16 April 1946].**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 340, л. 2 – 3
Resolution against the defamatory article called "Communists collect money for the Rositsa Dam", published in the Zname (Banner) Newspaper, with dam workers insisting for the author to be immediately interned in a reform-through-labour institution.

11. **Brief reports from background checkups in the "P" Division for members of the CC of the GWTU, Sofia, 24 November 1951.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 2012, л. 31 – 32, 34 – 47
Twelve searches in the Ministry of Interior archives and the related reports concerning the pre-1944 police connections of Todor Stoyanov Haramiev, Georgi Vangelov Radev, Ivan Vasilev Mitov, Anka Georgieva Dimitrova, Ferdinand Todorov Iglev, Dragoy Hristov Kodzheykov, Todor Petrov Matanov, Georgi Kostadinov Andonov, Ivan Nikolov Beshev, Todor Stoyanov Kolev, Petar Hristov Traykov, and Dimitar Kirov Petrov (all members of the CC of the GWTU).

12. **Brief report on Kounka Apostolova Pencheva – member of the CC of the GWTU, Sofia, 27 November 1951.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 2012, л. 48 – 49
A background check in the Ministry of Interior archives on the pre-1944 police connections of Kounka Apostolova Pencheva – member of the CC of the GWTU.

13. **Brief report on the contents of the Free Trade Unionist Bulletin for the months of January and February 1957, Sofia, 16 May 1957.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 1 – 3
Review of the contents of the Free Trade Unionist bulletin for the months of January and February 1958, which is published by the Bulgarian section of the International Centre of Free Trade Unionists in Exile – Paris. It includes a brief presentation of individual articles, such as "The crash of the communist system" and reported news from Bulgaria.

14. **Brief report on the contents of the Free Trade Unionist Bulletin for the months of March-April and May-June 1957, Sofia, 6 September 1957.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 4 – 6
Review of the contents of the Free Trade Unionist bulletin for the month of March 1958, which is published by the Bulgarian section of the International Centre of Free Trade Unionists in Exile – Paris. It includes a brief presentation of individual articles,

such as "The First May Manifesto of the International Confederation of Free Trade Unionists", "Address by J.H. Oldenbroek, Secretary General of the International Confederation of Free Trade Unionists, to the Working People behind the Iron Curtain", announcement about the Brussels meeting of the Executive Committee of the International Confederation of Free Trade Unionists, etc.

15. **Brief report on the International Confederation of Free Trade Unions, (s.l.), 17 September 1957.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 8 – 12
Information about the subject matter of the International Confederation of Free Trade Unions held in Paris on 26-29 December 1956, the agenda of the first Bulgarian conference of Bulgarian Free Trade Unions, taken place at the club of the General French Confederation of Labour on 4 August 1956, and the outcomes thereof.

16. **Brief report on the contents of the Free Trade Unionist monthly bulletin for the month of March 1958, Sofia, 11 June 1958.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 13
Review of the contents of the Free Trade Unionist bulletin for the month of March 1958, which is published by the Bulgarian section of the International Centre of Free Trade Unionists in Exile – Paris. It includes a brief presentation of individual articles, such as "Against the spirit of Yalta", "The new communist legislation", and the column "News from Bulgaria".

17. **Brief report on the contents of the Free Trade Unionist monthly bulletin for April 1958, Sofia, 4 July 1958.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 14 – 15
Review of the contents of the Free Trade Unionist bulletin for the month of April 1958, which is published by the Bulgarian section of the International Centre of Free Trade Unionists in Exile – Paris. It includes a brief presentation of individual articles, such as "May the First", "Communists concerned about Bulgarian youth", the published May Day address of the International Confederation of Free Trade Unions, and a call to working people in countries under communist dictatorship.

18. **Brief report on the contents of the Free Trade Unionist monthly bulletin for May 1958, Sofia, 3 July 1958.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 1, а. е. 1178, л. 16 – 17
Review of the contents of the Free Trade Unionist bulletin for the month of May 1958, which is published by the Bulgarian section of the International Centre of Free Trade Unionists in Exile – Paris. It includes a brief presentation of individual articles, such as "The new campaign for unity of action", "Bulgarian communists and the danger of revisionism", review of the results from the second five-year economic plan in Bulgaria, and the two published announcements about Austria-based trade unionist trainings for workers and functionaries from socialist countries, as well as the Belgium meeting of participants in the unionist training.

19. **Some additional explanations and opinions provided by Nikola Stoyanov Koufardzhiev to the State Security investigation authorities, Sofia, 30 January 1961.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 12, л. 1 – 8
Koufardzhiev's explanations concern the meetings of the persons gathering together in the Dobroudzha and Bulgaria restaurants, the exchanges between him, Dashin, Varon

and Milev, his connections with his comrades from Plovdiv, and the meetings held in Sofia and Plovdiv, the encounters and connections with Sindžirić, his meetings and acquaintances with other persons frequenting the Balkan Café, his work at the CC of the GWTU.

20. **Brief report on some significant facts related to the anti-Party activity of Nikola Stoyanov Koufardzhiev, Sofia, 17 February 1961.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 6, л. 246 – 251
Information about Nikola Koufardzhiev's activities as a part of the group making comments on BCP's politics, and sharing mutual discontent with the decisions taken by the CC of the Politbureau of the Party, the group meetings in Plovdiv and Sofia, Koufardzhiev's meetings with Vladimir Sindžirić from the Yugoslavian Embassy. While the focus of the document is on the more significant facts regarding Koufardzhiev's anti-Party acts, his official activities as a Secretary of the Central Council of the Bulgarian Trade Unions are never mentioned.

21. **Investigation report on Nikola Koufardzhiev from the commission of the CC of the Bulgarian Communist Party (BCP), dated 27.02.1961, (s.l.), [27 February 1961].**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 6, л. 118 – 146
Complete report from Nikola Koufardzhiev's interrogation by the CC of the BCP in relation to his anti-Party activities. His position as a Secretary of the CC of the trade unions and his influence on workers' collectives are not the focus of the discussion. He is accused of having pro-Yugoslavian leanings. Koufardzhiev acknowledges his guilt, repents and provides detailed information on the groups' activities.

22. **Correspondence informing of close links between Nikola Koufardzhiev and Kancho Draganov, (s.l.), 22 February 1961.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 11, л. 2
Information about the close links between Nikola Koufardzhiev and Kancho Draganov – former Secretary of the CC of the trade union of agricultural and forestry workers, which leads to Draganov being chosen leader of the Yugoslavian trade union delegation in Bulgaria.

23. **Report by Captain Georgi Dzhurov, intelligence officer at Department V, Division II, Sofia, 22 February 1961.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 11, л. 8 – 9
Information provided by journalist Nacho Pavlov about close relations between Nikola Koufardzhiev and Kancho Draganov, and the effects thereof on Kancho Draganov's career advancement.

24. **Memorandum by Hristo At. Nikolov – senior financial inspector in the Financial Control Department of the Sofia City People's Council, (s.l.), [23 February 1961].**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 11, л. 5 – 6
Information about the internal changes in top leadership positions of trade unions and the fact that Nikola Koufardzhiev and other union leaders have facilitated the rise in the union central committee of persons with compromised backgrounds.

25. **Letter to the Central Committee (CC) of the BCP with a copy to the Central Council of Trade Unions, Sofia, [1961].**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, III раз. 36892, т. 2, л. 70 – 72
The letter is authored by a school-mate of two individuals from the village of Kopilovtsi,

Mihaylovgrad District expressing his loathing with their anti-communist occupations, and requesting to know why they hold the positions they hold in the local trade union organisation.

26. Brief report on the joint activities of district Ministry of Interior (MoI) directorates and district councils of Bulgarian trade unions (BTU), (s.l.), 14 May 1975.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 38, оп. 1, а. е. 106, л. 1 – 6
The document reports on adopted normative acts and documents on various matters of mutual interest for both MoI and BTU, joint action plans and related initiatives, weaknesses and opportunities to enhance their mutual efforts.

27. Information about AP Slanderer related to anonymous reports signed by a group of workers in the construction and installation plant in Smolyan, who are outraged at the appointment of the new chairperson of the trade union committee in the first construction division in Smolyan, (s.l.), 5 September 1980.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 186, л. 114 – 122
Information about anonymous reports received at the District Committee of the BCP, the District Council of the BTU, the party committee, and the trade union committee with the construction and installations plant (CIP) in Smolyan. The reports are signed by a group of CIP workers outraged at the appointment of the new chairperson of the trade union committee in the first construction division in Smolyan. Compromising information on the person is enclosed to the letter. Further provided is information about the progress of the investigation on the matter.

28. Special communication about an alert concerning the existence of a group known as Organisation of the Free Trade Unions, set up by Ilia Dimitrov Petrov, Sofia, 28 January 1981.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 406А, л. 18 – 19
Information about the organisation established by Ilia Petrov, electric welder at Metalstroy Enterprise, to better assert workers' rights and demand apartments for all workers currently living in vans.

29. Brief report about preventive action concerning the target of the Naive Person FOC and his connections, led by the Regional MoI Directorate in Kremikovtsi – Sofia, (s.l.), 16 March 1981.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 406А, л. 30 – 32
Information about preventive action taken with regard to the target of the Naïve Person file of operational control, who takes steps to establish and organise a free trade union, independent of the CC of the BTU and of the BCP, and uniting the workers in Kremikovtsi.

30. Special communication about an anonymous letter of hostile content received at the Malashevtsi section of the City Transport Enterprise, Sofia, 27 March 1981.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 406А, л. 33 – 34
Information concerning an anonymous tip left on the desk of the enterprise's secretary to be forwarded to the director. The author informs of a newly created clandestine trade union of city bus and tram drivers, and raises 12 questions regarding improvement of working and wages conditions, as well as other production issues.

31. Copy of an anonymous tip with information about a new clandestine trade union of city bus and tram drivers, (s.l.), [March 1981].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 406А, л. 35 – 38

Demands are raised as to the improvement of payment and working conditions, problems in the production process, threats, intimidations and ultimatums, to be discussed during the XII Congress of the BCP.

32. Operational summary for the period 25–31 October 1982, sent to the Party Bureau of the CC of the BCP, (s.l.), 1 November 1982.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 418, л. 38 – 41
Information about discontents, group protests amongst labour communities in the field of industry, construction, transport in the Hr. Nikov Plant in Samokov and the Mousala Factory in Samokov.

33. Shorthand record of the directions given by the Minister during the operational meeting of the MoI Collegium on 25.12.1989, Sofia, 26 December 1989.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 912, л. 1 – 6
Information about the opposition groups in the country. The impact of the declaration of the Podkrepa (Support) Union, leading up to strikes and changes in leadership positions in factories and enterprises, as well as the possibility to replace leaders with agents amongst workers' collectives, are among the topics of discussion.

PART TWO
THE STATE SECURITY AND WORKERS IN BULGARIA

34. Information about persons involved in fascist acts in the Main Repair Shop at the airport in Yambol, Yambol, [1944].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 40, л. 146 – 147
The information concerns three individuals involved in harassment of active anti-fascists at the Main Repair Shop at the Yambol airport, who should be dismissed and, if possible, investigated.

35. Demands by workers at the Tsar Boris cotton yarn joint-stock company in Varna, addressed to the National Committee of the Fatherland Front, (s.l.), [19 April 1945].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 44
Information about workers' protests at the Tsar Boris joint-stock company for cotton yarn in Varna, as regards payment of wages and tax deductions.

36. Resolution of the meeting of members of the fishermen trade union in Varna, addressed to the Prime Minister, Varna, 1945.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 46
Information concerning demands made by members of the fishermen trade union in Varna, as regards improvement of their economic status, centralisation of the fishery, naval and shipbuilding sectors, supply of necessary technical means and other social benefits.

37. Demands of workers from the May First Factory in Varna, addressed to the Prime Minister, the Central Committee of the General Workers' Trade Union (GWTU), the National Committee of the Fatherland Front – Economic Department, etc., Sofia, [1945].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 49
Information about the demonstration of workers from the May First Factory in Varna, leading up to demands on improvement of workers' economic status by introducing progressive income taxes and other economic measures.

38. Resolution from a workers' meeting at the Bratya Tsankovi Rope Factory in Varna, addressed to the Prime Minister, the CC of the GWTU, the NC of the FF – Economic Department, etc., Sofia, [10 May 1945].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 51
Information about the conclusions and economic demands of the workers' collective at the Bratya Tsankovi Rope Factory in Varna, related to the mass quitting of textile workers and orientation to the free market.

39. Resolution from a workers' meeting at the State Shipyard, addressed to the Prime Minister, the CC of the GWTU, the NC of the FF – Economic Department, etc., (s.l.), [1945].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 52
Information about the social and economic demands of workers at the State Shipyard, in the context of the existing strenuous economic situation.

40. Resolution from a meeting of intellectuals organised in trade unions in the town of Gorna Dzhumaya, Gorna Dzhumaya, 13 June 1945.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 59 – 59а
Information about the demands of intellectuals, members of the trade unions in the town of Gorna Dzhumaya, as regards their social and economic status.

41. Resolution and demands from the General meeting of workers at the Iv. Tsochev Factory, (s.l.), 6 June 1945.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 61 – 61а
Information about the decision of workers at the Iv. Tsochev Factory to back up the recommendations of the CC of the GWTU, with a view to improving the domestic economic situation, who demand reduction of product prices, taxes and deductions, better supply of necessary products for workers, etc.

42. Resolution and demands formulated at the General Assembly of workers from the Hr.G. Danov and May Rose printing houses, and the Zdravko Hadzhiev bookbinder's shop, Sofia, 8 June 1945.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 62
Information about the support given by workers at the Hr.G. Danov and May Rose printing houses, as well as Zdravko Hadzhiev bookbinder's shop, to the declaration of the CC of the GWTU, demanding changes in workers' taxation, social insurance, supply, measures against profiteers, etc.

43. Resolution and demands formulated at the General Assembly of workers from the Koloriska, Bougarchev, Itos, Iskar factories, (s.l.), [1945].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 65
Information about the decisions taken at the workers' general assembly at the Koloriska, Bougarchev, Itos, and Iskar factories, concerning the domestic economic situation and the declaration of the CC of the GWTU.

44. Resolution and demands formulated at the General Assembly of workers from Maritsa textile mill in Plovdiv, and Plovdiv oil-factory and textile mill, Plovdiv, (s.l.), [1945].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 66
Information about demands made by the workers' collectives at Maritsa textile mill in Plovdiv, and Plovdiv oil factory and textile mill for improving social and economic conditions, taking decisive measures against black marketeers and profiteers, purging

institutions from saboteurs and Gemetovists, introducing production standards, encouraging the co-op movement, etc.

45. Resolution of the First constituent congress of the employees of the Ministry of Social Policy and Public Works, (s.l.), 22 May 1945.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 68 – 69
Information about the Ministry employees' approval of the Fatherland Front's government policy, and of the resolution of the GWTU's constituent congress. Demands are made to persecute fascist elements and improve workers' socio-economic status and living standards.

46. Resolution of the General Assembly of workers in the health care, hygiene, barber and hairdresser business, and persons employed at public baths in Varna, (s.l.), [1945].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 71
Information about the demands of workers in the health care and hygiene sector, barber's and hairdresser's business, and persons employed in public baths in Varna, for reducing prices of basic commodities, and introducing measures to facilitate improvement of the socio-economic situation of domestic workers.

47. Resolution of the pre-election meeting of workers at the Kartel cigarette factory, Plovdiv, 17 August 1945.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 41, л. 75
Information about the Kartel cigarette factory employees' approval of the Fatherland Front's government policy, and the declaration of gratitude to the USSR.

48. Special communication about the detection of a sabotage faction in the V. Kolarov Locomotive Repair Factory in Rouse, Sofia, 2 December 1950.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 2559, л. 1 – 3
Information about detected sabotage faction deliberately getting technical equipment and installations out of order to reduce performance and operation. Eight persons are placed under arrest. They confess to acting in an organised manner as members of the group known as People's Resistance Committee.

49. Special communication regarding discontent among workers at the Maritsa textile mill, as regards low wages and untimely payment of salaries, (s.l.), [1953].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 3, а. е. 579, л. 6
Information about writings in the ladies' restroom that read "Workers prepare to go on strike", and the following assignment of State Security agents to the case.

50. Special communication about discontent among some workers at the Bulgaria State Industrial Enterprise (SIE), (s.l.), 1 July 1953.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 3, а. е. 579, л. 7
Information about discontent voiced by workers at the Semerdzhiev Department with the Bulgaria SIE in connection with their management's refusal to pay bonuses for repair works completed ahead of schedule, claiming poor quality.

51. Brief report about follow-up of the implementation of the Collegium's decree of 29.02.1952 on the improvement of the performance of the Industry Division of the SS in Madan, carried out by the Inspectorate Department, Sofia, 28 January 1953.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 10, оп. 2, а. е. 89, л. 26 – 25
Information about the state of SS work among workers and specialists at the Rhodopes

mining basin – Madan, detection of the enemy contingent in the Strashimir and Kroushev Dol mines, the flotation plant, the Petrovitsa geological group, and the open investigations and dossiers in relation thereto.

52. **Proposal by first lieutenant Racho Hristov Fouchedzhiev, Head of Division II, Department I at the Personnel Section of the Ministry of Interior, Sofia, 18 February 1953.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 10, оп. 2, а. е. 89, л. 21
Information about detected flaws of performance in the Industry Division of the SS in Madan, the Prodazhnik (Mercenary) Dossier and the flippant approach thereto.

53. **Information from the Third Directorate – SS to the Ministry leadership concerning specific hostile acts and statements, Sofia, 23 April 1956.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1399, л. 356
Information about a letter sent to the factory trade committee at the G. Dimitrov factory in Rouse, with a copy addressed to the CC of the trade unions, demanding better social and financial working conditions.

54. **Brief report on intelligence data about the attitudes and statements made by hostile elements in relation to events on the international scene, Haskovo, 16 November 1956.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3818, л. 54 – 57
Information about overheard statements and witnessed actions of workers regarding USSR involvement in Hungary, and the possibility of similar developments taking place in Bulgaria. Further information concerns an anonymous letter received at the Volcano State Cement Factory, making reference to possible "dangerous stuff about to happen" at the factory.

55. **Brief report on intelligence data about statements made by hostile elements concerning latest international developments, (s.l.), [November 1956].**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3818, л. 151 – 154
Information about anti-communist speeches and acts of workers daring to contradict trade union representatives, and related counter measures.

56. **Report on the state of agent-operational work of SS bodies at the MoI District Directorate in St. Zagora in 1956, Stara Zagora, 9 January 1957.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3708, л. 2 – 5, л. 18 – 19
Data concerning an attempt to create an underground group for resisting people's power, similar to troikas, in the Bulgaria SIE in Kazanlak, and the related counter measures.

57. **Summary of the more typical cases of discontent among workers and villagers in the first trimester of 1957, (s.l.), 3 April 1957.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3759, л. 32 – 33
Information about workers' discontent in various towns and sectors of economy, and their demands for socio-economic improvement.

58. **Information from the Third Directorate of the SS to the Ministry leadership in relation to some typical hostile acts and speeches, Sofia, 9 January 1959.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1787, л. 10 – 14
Discontent among workers at the Petar Chengelov SIE in Plovdiv, due to increased quotas and rates by the factory management.

59. **Information from the Third Directorate of the SS to the Ministry leadership concerning some typical hostile acts and opinions, Sofia, 3 December 1959.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1787, л. 308 – 309
Workers' discontent at the Lyulin SIE dyer's shop in Sofia, due to 12% increase in quotas, starting on 1st December 1959.

60. **Information from the Third Directorate – SS to the Ministry leadership concerning more typical hostile acts and statements, Sofia, 19 December 1959.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 13, оп. 1, а. е. 1787, л. 320 – 322
Discontent voiced by some workers at the railway station in Pleven, as regards salary payments, along with threats to boycott the work process.

61. **Brief report on the state of the agent apparatus in the industry, transportation, construction sectors, etc, for the period 01.01.1964 – 01.08.1964, Sofia, 3 September 1964.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 8, оп. 2, а. е. 114, л. 1 – 2, 6 – 13
Brief report on agents employed in the fields of industry, construction and transportation, along with tables organised by domain, profession, education, among other criteria.

62. **New data concerning the exposed underground organisation in the town of Pernik – an article in Information Bulletin No. 6 of the Committee for State Security at the Ministry of Interior, (s.l.), 24 January 1966.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 703, Бюлетин бр. 6, л. 7 – 10
Information about an exposed anti-Party organisation showing its support for a person excluded from the Party for hostilities, producing and disseminating newsletters, calling for armed resistance and planning more serious action.

63. **Statements made in relation to the exposed underground organisation in the town of Pernik – an article in Information Bulletin No. 8 of the Committee for State Security at the Ministry of Interior, (s.l.), 27 January 1966.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 703, Бюлетин бр. 8, л. 9 – 11
Information about statements and comments both in support of and condemning the exposed underground organisation in Pernik, overheard in different social environments.

64. **Attempt at establishing an illegal counter-revolutionary organisation in the Rosen mines – an article in Information Bulletin No. 15 of the Committee for State Security at the Ministry of Interior, (s.l.), 17 February 1966.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 703, Бюлетин бр. 15, л. 12 – 13
Information concerning the counter-revolutionary plans of several workers in the Rosen mines, which fail to come to fruition. Their leader is known for his previous involvement in anti-Party initiatives.

65. **Discontent among drivers at some transport stations – an article in Information Bulletin No. 18 of the Committee for State Security at the Ministry of Interior, (s.l.), 4 April 1966.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 704, Бюлетин бр. 28, л. 10
Information concerning wide-spread discontent against low wages in some divisions of the State Transport Company, and drivers leaving work.

66. **The trial against the anti-Party group in Pernik is over – an article in Information Bulletin No. 36 of the Committee for State Security at the Ministry of Interior, (s.l.), 3 May 1966.**

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 707, Бюлетин бр. 36, л. 10 – 12
Information about the development of the trial against the group in Pernik, and about the conduct of the individual defendants.

67. **Co-report on the state of the agent-operational apparatus in the food, wine and tobacco industries in the region of Rouse, Rouse, 9 April 1966.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 3, а. е. 149, л. 35 – 41
Information about the more significant companies in the food, wine and tobacco industries in the region of Rouse, the enemy contingent among their employees, the state of the agent apparatus in the field, current investigations and tips examined by the SS bodies, the respective findings and recommendations.

68. **Bulletin of the Second Directorate – CSS concerning the more significant tips and completed agent-operational activities on 12–14 September 1966, Sofia, 16 September 1966.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 166, л. 374
Information about workers' street march during working hours at the Transpred State Enterprise, as a form of protest against irregularities in the enterprise, and the response thereto by the Chairman of the trade union committee.

69. **Information from the Second Directorate of the CSS regarding incident alerts in economic enterprises for the period 01.01.1965–01.06.1966, for which there is evidence to have been committed by the enemy, Sofia, 1 November 1966.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 167, л. 382 – 388
Data on supposed attempts at sabotage in the economic sector related to the emergence of underground groups, intentional damage to equipment, etc.

70. **Bulletin of the Second Directorate – CSS concerning major alerts and outcomes of related agent-operational activities on 26–28 February 1966 and 1 March 1966, Sofia, 5 March 1966.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 165, л. 106
Information about a series of incidents in the Keramzit shop of Al. Voykov SIE, the unstable relations and unhealthy atmosphere in the factory, workers' factions, and hostility against the management.

71. **Bulletin of the Second Directorate – CSS concerning major alerts and outcomes of related agent-operational activities on 14–16 March 1966, Sofia, 18 March 1966.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 165, л. 135, 138 – 139
Information about an incident in the Zvezdel mines in the District of Kardzhali, causing the death of three people, as well as the anonymous files Akoula (Shark) and Kourshoumi (Bullets) against individuals spreading hostile slogans in the region of Rouse.

72. **Bulletin of the Second Directorate – CSS concerning major alerts and outcomes of related agent-operational activities on 25–27 May 1966, Sofia, 3 May 1966.**
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 165, л. 249
Information about initiatives in support of earlier retirement. A commission is set up and warnings are issued that, if no decision is taken at the congress of trade unions, protesters will resort to other means.

73. **Information about more typical acts and opinions in relation to the decisions of the CC of the BCP and of the Council of Ministers of 28.12.1967, (s.l.), 4 January 1968.**

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 398, л. 4 – 6
Information about anti-communist slogans posted in the Metal SIE in Varna, as well as leaflets about revising the prices of certain consumer goods, disseminated in the town.

74. Information about the more common reactions to the decisions of the CC of the BCP and of the Council of Ministers of 28.12.1967, (s.l.), [January 1968].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 398, л. 10 – 14
Information about the reactions of individual workers and entire collectives at various companies in the town of Rouse in relation to price increases for certain products.

75. Information about the more common reactions to the decisions of the CC of the BCP and of the Council of Ministers of 28.12.1967, (s.l.), 6 January 1968.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 398, л. 19 – 20
Information about the reactions of individual workers and entire collectives at Vasil Kolarov Locomotive and Wagon Factory, Dimitar Blagoev State Sugar Factory and other enterprises in the town of Rouse concerning price increases for certain products.

76. Information about the more common reactions to the decisions of the CC of the BCP and of the Council of Ministers of 28.12.1967, (s.l.), 10 January 1968.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 398, л. 27 – 28
Information about a "proclamation" posted in the Engineering plant in the town of Sopot calling up workers to ignore and reject the decisions of the CC of the BCP and of the Council of Ministers.

77. Bulletin of the Second Directorate – CSS concerning major alerts and outcomes of related agent-operational activities on 25-27 April 1968, Sofia, 29 April 1968.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 259, л. 164 – 165
Information about an intentional accident in the Maps Factory and the tensions among local workers from a few days before.

78. Bulletin of the Second Directorate – CSS concerning major alerts and outcomes of related agent-operational activities on 1-3 September 1968, Sofia, 3 September 1968.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 260, л. 386 – 387
Information about statements made by workers from various enterprises in response to Czechoslovakian events, and about intentions to hold a demonstration against a ministerial ordinance.

79. Bulletin of the Second Directorate – CSS concerning major alerts and outcomes of related agent-operational activities on 13-17 December 1968, Sofia, 19 December 1968.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 2, а. е. 260, л. 550 – 551
Information about written protests by workers concerning low wages, and related cessation of work in the polyester fibre factory in Yambol.

80. Synopsis of Fireraiser anonymous case dealing with an act of diversion in the N. Kirov factory in the town of Rouse, Rouse, 19 January 1969.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 3, а. е. 376, л. 1 – 22
Information about a fire started in the isolation shop of N. Kirov factory, the consequent measures taken by the MoI authorities, the suspected perpetrators, the progress of the investigation, the findings and conclusions.

81. Brief report on the agent-operational situation in Madara Lorry Factory in Shoumen, Sofia, 21 June 1969.

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 3, а. е. 376, л. 36 – 44
Information about the operation of the Madara Lorry Factory in Shoumen, local workers' collectives, the profile of separate workers' groups, and their typical activities.

82. Summary of the major reasons for accidents and occurrences in the industry sector and some aspects of the preventive work of the Ministry of Interior, (s.l.), 16 January 1975.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 38, оп. 1, а. е. 211, л. 2 – 28
Statistical data on industrial failures and incidents in Bulgaria, the underlying reasons and conditions leading up to that. Attention is given to intentional damages to equipment and installations, and the possible counter and preventive measures on the part of MoI.

83. Information about alerts of subversion inspired by or related to Polish events, received at the Second Main Directorate – SS, (s.l.), 2 February 1981.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 417А, л. 4 – 6
Information about protests, demonstrations, speeches, and public initiatives in support of events in Poland, organised by workers around the country. Further data concerns individual intentions to set up underground associations of workers' collectives.

84. Brief report on anonymous fliers and their identified authors from around the country in the period 1978–1980, Sofia, 29 October 1980.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 406А, л. 7 – 17
Information about identified and sentenced Second Secretary of a factory party committee, who is found to have disseminated anonymous fliers on behalf of "Workers' groups studying the works of Marx, Engels and Lenin about the socialist society". There is further information about an exposed plan to disseminate leaflets provoking discontent among workers in Kremikovtsi and Pernik metallurgic factories.

85. Information about alerts received at the Second Main Directorate – SS in relation to comments on Polish events, and some adverse domestic occurrences resulting from those events, (s.l.), 29 July 1981.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 418А, л. 40 – 42
Information about the negative impact of events in Poland on the workers' collective in the Bus Transport State-Owned Company in Bourgas, where over 100 persons quit their jobs due to low wages.

86. Summary of the situation in the capital in December 1981, (s.l.), 30 December 1981.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 421А, л. 5 – 6
Information about discontent voices among trade unions and workers' collectives in the thermal shop of T. Petrov Repair Parts Factory, Malashevtsi Motor Enterprise and D. Blagoev factory for bare wire in Sofia.

87. Information about the operational situation in the District of Blagoevgrad between 01.12.1981 and 30.12.1981, Blagoevgrad, 6 January 1982.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 421А, л. 61
Information about negative attitudes among workers in the Belasitsa agrarian and industrial complex in the town of Petrich, the machine shop in the village of Dabnitsa, and the Energoremont construction and production base in the town of Kresna.

88. Summary operational report on the situation in the District of Vidin in the wake of Polish events, between 14.12.1981 and 05.01.1982, (s.l.), 11 January 1982.

АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 421А, л. 44 – 46
Information about the attitudes and moods among workers' collectives in the region of Vidin, and the discontent of workers in G. Dimitrov Enterprise against regular work on Sundays.

89. Bulletin of the District Directorate in Varna covering the more significant alerts and tips received via channels of the Second Main Directorate, Varna, 26 January 1982.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 421А, л. 101 – 102
Information about discontent among workers in G. Dimitrov Shipbuilding Enterprise directed against the management, and among workers in Devnya 2 TTP, due to misapplication of the new economic mechanism.

90. Information of the Fourth Directorate – SS regarding the aggravated economic situation in Metalhim Economic Group and the related social tensions among workers' collectives around all units, (s.l.), 6 December 1988.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 2, оп. 5, а. е. 28, л. 101 – 105
Information about serious discontent among workers' collectives in Metalhim EG's shops related to unpaid wages, which has led to hundreds of employees quitting their jobs.

PART THREE
THE STATE SECURITY AND BULGARIAN WORKERS ABROAD

91. Strike of Bulgarian workers and engineers in Libya – an article in Information Bulletin No. 51 of the CSS of the Ministry of Interior, (s.l.), 18 July 1968.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 716, Бюлетин бр. 51, л. 9 – 10
Information on the strike of Bulgarian workers in Sebha, Libya, taken place on 9 June 1968, and the social and day-to-day reasons behind it.

92. Brief report on the operational situation and progress of our work amidst the Bulgarian construction team in Gubkin - USSR, Gubkin, 23 May 1971.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1675, л. 2 – 4
Information about the criminal doings of construction workers seconded to Gubkin – USSR, the weaknesses of the administrative and political guidance of the team, and the state of the agent apparatus in the construction sector.

93. Brief report on the results from the implementation of the decision of the MoI Collegium and of other public political organisations, as regards better and more careful selection of Bulgarian workers in the USSR, as well as enhancement of related agent-operational work, Moscow, 15 June 1971.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1566, л. 180 – 185
Information about the reasons for the return of approx. 1000 workers back to Bulgaria, and the progress of implementation of the decision of the MoI Collegium on improving selection procedures for workers to be seconded to the USSR.

94. Memorandum about the situation and environment in monitored sites where Bulgarian workers in the Ukrainian SSR operate, Kiev, 12 July 1971.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1677, л. 1 – 11
Information about the situation and atmosphere in Bulgarian workers' collectives in the Ukrainian SSR and the more typical behavior of their individual members. Attention is given to entire teams in the Ukrainian SSR refusing to go out to work due to socio-economic reasons, i.e. low wages, and the response thereto on the part of the supervising SS operatives in their midst.

95. Memorandum about the official trip of Colonel Dimitar Dobrev Kostov from the Moscow operational unit to Rostov-on-Don, Novocherkassk, Aksai, Stavropol, Grozny and Malgobek, Moscow, 10 November 1971.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1680, л. 2 – 6
Information about the situation locally as far as Bulgarian workers' collectives are concerned, the selection of SS collaborators, and the more typical activities of individual employees.

96. Report on completed agent-operational surveillance on Bulgarian citizens on long-term assignments or temporary residing in the USSR in the reporting year 1971, Moscow, 18 January 1972.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1670, л. 9 – 27
Information about Bulgarian citizens, including 15 000 workers, permanently residing in the USSR, the SS collaborators in charge of their surveillance, and the more typical activities of individual persons, such as anti-Soviet statements, currency and commercial abuses, violation of the social order, treason attempts, etc. The document also makes reference to several strikes "of a sporadic nature" among Bulgarian workers' collectives in the USSR – all due to low wages and/or poor working conditions.

97. Brief report on the situation with Bulgarian workers in the CSSR, (s.l.), [1972].
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1683, л. 11 – 31
Information about the assignment of Bulgarian workers in the CSSR, reported based on towns and factories, their conditions of life, discipline and anti-social conduct, and the state of operational work related thereto.

98. Memorandum about the official trip of Colonel Dimitar Dobrev Kostov to the Bulgarian construction teams in Aksai, Grozny and Stepnoe, Moscow, 27 May 1972.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1826, л. 13 – 20
Information about the situation with Bulgarian workers' collectives in Aksai, Grozny and Stepnoe, the related assignment of surveillance agents and SS collaborators, and the more typical activities of individual persons.

99. Memorandum about the official trip of Colonel Dimitar Dobrev Kostov to the Bulgarian construction teams in the towns of Grozny and Aksai, Moscow, 2 August 1972.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1826, л. 10 – 12
Information about typical activities of some Bulgarian workers seconded to Grozny and Aksai, such as anti-Soviet statements, poor labour discipline, violation of the social order, petty offences, etc.

100. Brief report on the state of operational work among Bulgarian citizens in the USSR and the MSSR to 31.01.1973, Kiev, 8 February 1973.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1976, л. 1 – 15
Information about the typical activities of some Bulgarian workers seconded to the USSR and the MSSR, such as visiting sites forbidden to foreigners, establishing contacts with westerners, voicing anti-Soviet sentiments, disseminating anti-Socialist slogans, participating in illegal trade or currency offences, and refusing to go to work.

101. Agent-operational action plan of the operative group in the USSR during the first semester of 1975, Moscow, 23 January 1975.
АКРДОПБГДСРДБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 127, л. 2 – 11
Information about the main tasks and missions of the SS bodies, taking place simultaneously in the fields of existing agent personnel, recruitment of collaborators, and investigation of current tips and alerts.

ДО ГОСПОДИНА 7
МИНИСТЕРА НА СОЦИАЛНИ ~~[illegible]~~ ПОЛИТИКА
КОПИЕ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТЪ

Т У К Ъ

И З Л О Ж Е Н И Е

ОТЪ ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТЪ НА ОБЩИЯ РАБОТНИЧЕСКИ ПРОФЕСИОНАЛЕНЪ СЪЮЗЪ ВЪ БЪЛГАРИЯ УЛ.Позитано 8

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

Централния Комитетъ на ОРПС,въ изпълнение на своето решение отъ 20 м.м.,свика национални конференции на 30 Септемврий въ следнитѣ градове: Перникъ-на рудничаритѣ, Пловдивъ – на тютюноработници, София – на металоработницитѣ и Габрово – на текстилнитѣ работници.

На тѣхъ бе обсѫдено положението на работницитѣ и отношенията имъ къмъ правителството на О.Ф. Работницитѣ делегати бурно акламираха своята народна власть, давайки й пълна и безрезервна подкрепа.

Тѣ приематъ даденото повишение на надницитѣ, но само като първа стъпка къмъ радикалното разрешение на проблема за работническитѣ надници.

Увѣрени въ искренностьта на правителството, че то ще направи всичко възможно за облекчаване тежкото положение на работницитѣ,Централния Комитетъ,като сумира исканията на работницитѣ,препоржчва още и следното:

1. Тѣсенъ контактъ между Министра на Социални грижи,Централния Комитетъ на ОРПС и вземането мнението и съдействието на Ц.К. по предстоящитѣ допълнения,измѣнения и устройство на социалното и трудово законодателство.

2. Да излѣзне тълкувание по повишението отъ 80 и 60 лева,като се упомене,че сѫщото се дава върху получаванитѣ надници до 9 Септемврий 1944 г.,независимо по какъвъ начинъ се е добила тази надница,а не върху таблицитѣ.

3. За равенъ трудъ, равна заплата.

4. За набавяне най-необходимото за зимата:

а.Еднократна помощь на всички работници въ размѣръ на едномесечна заплата,

б.Еднократна помощь на безработнитѣ въ размѣръ отъ 2 до 5.000 лева въ зависимость отъ семейното имъ положение.

8

8. На всички работници заангажирани въ индустрията,споредъ вида на произведенията,да се отпускатъ годишно,безплатно както следва: на работницитѣ отъ вълненитѣ фабрики – 3 метра плата, на работницитѣ отъ памучнитѣ фабрики – 5 м.платъ, отъ копринитѣ фабрики – 5 м.копринен платъ, отъ чорапнитѣ фабрики – 6 чифта чорапи, отъ трикотажнитѣ фабрики – единъ комплектъ бельо, отъ предачнитѣ фабрики – два кгр.прежда, отъ кожарскитѣ фабрики – материали за обуща,срещу съответнитѣ отрѣзаци отъ купонитѣ.

9. Снабдяване работницитѣ,отъ всички професии,съ работно облѣкло,като се отпусне необходимия платъ отъ комисарствата.

10. Чистенето на работнитѣ помѣщения и машинитѣ да се извършва презъ време,което не ще удължи работнитѣ часове.

11. Да бѫдатъ улеснени работницитѣ-ученици,въ посещаването на допълнителнитѣ занаятчийски училища,като сеосвобождаватъ отъ работа,презъ часоветѣ на занятия,безъ да имъ се удържатъ или отработватъ тия часове.

12. Да се обяви за разтуренъ бившия Б.Р.С. и всички негови браншови разклонения,като се деблокиратъ и предадатъ имуществата му на Централния Комитетъ на ОРПС.

13. Да се обяви спиране удръжкитѣ на работницитѣ за задължителния членски вносъ,а удържаните до сега суми да се внесатъ въ касата на ОРПС.

14. Незабавно отваряне работническитѣ клубове,запечатани отъ Дирекцията на труда и отнемане правото на сѫщата,да слага ржка на имуществата на бившия Б.Р.С.

ГОСПОДИНЪ МИНИСТРЕ,

Излагайки Ви горнитѣ искания, Централния Комитетъ на ОРПС моли Вашето ходатайство предъ правителството за тѣхното реализиране,като съ това работницитѣ ще почувствуватъ грижитѣ къмъ тѣхъ и ще се отзоватъ на всички покани,отправени имъ отъ Правителството на О.Ф.,особенно за здравяването на стопанството, увеличаване на производството и бързото и пълно унищожаване на врага на границата и вѫтре въ страната.

ЗА НЕЗАВИСИМА СИЛА И ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ.
ДА ЖИВЕЕ НАРОДНАТА О.Ф.ВЛАСТЬ.

14.X.1944 г.
С о ф и я

ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТЪ НА ОРПС

Централен Комитет

КРДОПБГДСРСБНА 6
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата :17.07.2015 г. Подпис :

Ц. Угд. 9

От Мѣстния синдикаленъ съветъ – Сливенъ
До Г-на Министъръ Председателя
До Г-на Министра на войната
До Г-на Министра на вътрешнитѣ работи
До Г-на Министра на Социалнитѣ грижи
Копие – Ц.К.О.Р.П. Съюзъ
Ц.В. на Текстилнитѣ работници
София
Копие – Комитета на О.Ф. въ гр. Сливенъ
вестници "Знаме на труда"
"Работническо дѣло"
"Отечественъ Фронтъ" – София

Господинъ Министре,

Борбата противъ фашизма и остатъцитѣ отъ него е борба народна. До сега много нейни източници отъ където черпеше сили и срѣдства сѫ къмъ изсушаване. Сега се черпятъ сили и мощь отъ тия източници, народнитѣ трудови маси, чрезъ своитѣ защитни органи, О.Ф. комитети и синдикалнитѣ организации. Последнитѣ се събраха на 14.X.1944 г., по инициативата на Синдикалния съветъ. Всички синдикални ръководства и Комитета при О.Ф. отъ малки и голѣми предприятия, предъ които другаря Никола Терзобалиевъ изнесе кратъкъ докладъ за спечеленото отъ 9.IX.944 г. до сега и за да задържиме придобитото, трѣбва смелость и старателность и като така до сега сме измъкнали до 12 милиона лева отъ нашитѣ работодатели и редица други придобивки.

На края на този малъкъ отчетъ за спечеленото, събранието реши да изпрати следната резолюция, като иска Народното ни наше О.Ф. Правителство да помогне и ни въоръжи още въ борбата за да бѫдемъ ние единни, а именно:

1. Да се разреши бързо и решително за едномесечната извънредна заплата на всички работници физически и др.;

2. Отпущане до 600 чифта цървули каучукови за работницитѣ;

3. Наказателна сѫдебна отговорность на тия работодатели, които спъватъ пѫтя на борбата водена отъ Отечественитѣ фронтови комитети

4. Да се отпустне по скоро бензинъ за колитѣ, които пренасятъ

КРДОПБГДСРСБНА 6
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата :17.07.2015 г. Подпис :

работниците заангажирани въ текстилнитѣ фабрики, особено сега презъ зимата;

5. Отпущане нуждното количество гвоздеи и дървенъ материалъ за довършване на автомобилния гаражъ -Сливенъ--

6. Приравняване надниците на жената-работничка работейки на машина, равна съ мжжа.

7. Даване пълното богатство на разтурения Б. Р. Съюзъ, въ владение на О. Р. П. Съюзъ.

8. Да се вмени въ дългъ на Дирекцията по разпредѣлението да разшири и отпуща количествената дажба по разпредѣлението и др. наряди, също мазнини и други хранителни продукти, предимно на работницитѣ и тѣхнитѣ семейства, чрезъ кооперация "Т Р У Д Ъ"

9. Да се поправи министерското постановление съ което се даде 80 лв. увеличение върху табличнитѣ надници, което да се даде върху сваренитѣ платими надници до 1. X. 1944 година.

10. Даване допълнително възнаграждение по 3 метра платъ въ натура, да се даде на всички работници въ цѣлата страна въ вълнено текстилната индустрия, които сж заварени на работа на 9. IX. 944 г., независимо колко е билъ на работа.

Господинъ Министре,

Съ тия наши искания надяваме се, че ще обединимъ всички сили на трудящитѣ се въ градътъ ни, като тѣхното разрешаване е гаранцията за осъществяване, благоденствена и мирна-свободна родина.

Сливенъ
X. 944г.

за Работницитѣ
Секретаръ:

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 17.07.2015 г. Подпис:

16

ВРЕМЕННО РЪКОВОДСТВО
НА СОФ.ГР.УЧИТ.ДРУЖЕСТВО
№27
23.X. 1944 г.
СОФИЯ

До Господина
Министра на вътрешнит* работи
Тукъ

Уважаеми Господине Министре,

Столичното учителство,приобщено къмъ О.Ф.,свикано на заседание по инициатива на Временното ръководство на Соф.гр.учит.д-ство,обсъди редица въпроси въ връзка съ живота и дейностьта на учителя и съ огледъ на новото политическо време.

Събранието реши единодушно да възложи на другаря ТОДОРЪ САМОДУМОВЪ да Ви поднесе следнитѣ свои решения по н*кои отъ разгледанит* въпроси:

1.Да се отстрани отъ служба председательтъ на Столичното училищно настоятелство г.Иванъ Л*карски,тъй като той,въ изпълнение на длъжностьта си години на редъ,е билъ угнетитель на учителит* и училищнит* прислужници и се е показалъ като явенъ фашистъ,доказано и съ издадената отъ него специална брошура за учителит*,която прилагаме къмъ настоящето изложение.

Също така да бъдатъ отстранени отъ служба и н*кои отъ персонала му,проявени като фашисти.

2.На всички учители,неполучили първа степень при степенуването въ миналото по лични съображения на инспектори-фашисти,да се даде тази степень. Всѣки новоназначенъ учитель въ бъдеще да получи степень възъ основа на прослужените години.

3.На всички учители-партизани,при назначаване,да се даде първа степень като даръ,а времето,презъ което сж били извънъ училището да се счита двойно за пенсия.

Същото да се отнася и за уволненит* учители по чл.чл. 20.24. 70.101.

Да се дадатъ същит* права и на учителитѣ,които сж лежали по политически причини въ затворитѣ.

4. Да се уволнятъ всички гимназиални учители-фашисти.

5. Да се уволнятъ всички основни учители-фашисти въ София,като съмишленицитѣ на фашизма се прем*стятъ въ крайнит* квартали на града или извънъ София.

6. Всички новоназначени учители, при назначението,да представятъ бележки че сж антифашисти.

7. Да се направи необходимото за отпускане веднага обуща и дрехи на ученици и студенти.

Председатель :
Секретарь :

КРДОПБГДСРСБНА 6
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата :17.07.2015 г. Подпис :

22

До Господина Министра
на социалната политика

Копие: Министерския съветъ

Т У К Ъ

И З Л О Ж Е Н И Е

отъ Централния комитетъ на Общия Работнически Професионаленъ Съюзъ въ България – ул."Позитано" № 8.

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 17.07.2015 г. Подпис:

Господине Министре,

На 22 т.м.въ гр.София се състоя първата конференция на централнитѣ ръководства на отдѣлнитѣ професионални съюзи,които влизатъ въ състава на Общия Работн.Проф.Съюзъ въ България / ОРПС /.

Между другитѣ въпроси,конференцията се занима и съ задачата поставена отъ правителството на О.Ф.за увеличаване на производството.Апелътъ на правителството бѣ правилно разбранъ отъ българското работничество и производството въ редъ отрасли на стопанството вече е повишено / миньори,текстилци,металици и др./.

Въ интереса,обаче,на по-нататъшното повдигане на производството на по-високо равнище,както въ количествено,така и въ качествено отношение,конференцията смѣта,че е необходимо да бѫдатъ удовлетворени следнитѣ искания;

1.Даденото повишение отъ 60 и 80 лв.да се изчислява върху заварените надници на 9 IX т.г.

2.Сериозенъ стимулъ за по-нататъшно увеличаване на производството ще бѫде провеждането на редица мѣроприятия за подобряване материалното положение на работницитѣ отъ предприятията,които даватъ увеличено призводство.

3.Спиране събирането на задължителния членски внось и вноскитѣ за фонда "Трудъ и радость",а сѫщо така и предаване срѣдствата и имуществата на бившия Български Работн.Съюзъ на Центр.Комитетъ на Общия Работн.Проф.Съюзъ въ България.

4.Нормиране на ястията въ ресторанитѣ,за да бѫдатъ достѫпни по цени за работницитѣ и служащитѣ.

Централнията комитетъ на ОРПС,като смѣта горнитѣ искания за

съвършенно справедливи, ги поднася на Васъ и чрезъ Васъ на почит. Министерски съветъ, съ надеждата, че ще бъдатъ удовлетворени въ непродължително време.

София,
25 X 1944 год.

Централенъ Комитетъ на ОРПС

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата :17.07.2015 г. Подпис :

23

Р Е З О Л Ю Ц И Я

н а

Националната Конференция на Българскитѣ Желѣзничари и Моряци.

Националната Конференция на Желѣзничари и Моряци въ заседанието си на 31.X.44 год. и 1.XI.44 год., на която се изказаха всички делегати отъ О.Ф.Комитети по Б.Д.Ж. и следъ като се има предвидъ крайно тежкото материално положение, въ което се намира сега желѣзничаря и моряка, въпрѣки най-тежкитѣ трудови условия на работа свързани съ голѣмъ професионаленъ рискъ и отговорности предъ Професията и Обществото и че отъ 9.IX.44 год. насамъ много отъ началницитѣ заемащи отговорни и ржководни мѣста въ управлението на Б.Д.Ж., все още стоятъ по мѣстата си и съ своето СЪЗНАТЕЛНО БЕЗДЕЙСТВИЕ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ докараха желѣзопѫтния транспортъ предъ катастофално състояние, реши:

1. Отъ това положение може да се излѣзе само съ БЪРЗОТО, УДАРНО и ПОВСЕМѢСТНО отстраняване на фашисткия елементъ, като се започне отъ върховетѣ на управлението.

2. Веднага да бѫде назначенъ за Главенъ Директоръ на Б.Д.Ж. бившия желѣзничарь инженеръ ВАСИЛЬ МАРКОВЪ.

Делегатитѣ отъ името на цѣлокупното желѣзничарство и морячество декларираме, че съ изпълнението на горното искане не ще се допустне никакво сътресение въ службата, а напротивъ, ще се даде тласъкъ въ производството, ще се повиши ентусиазъма за работа и творчество, ще се стегне дисциплината между всички желѣзопѫтни и пристанищни служители и ще се превъзмогнатъ всички прѣчки, спѫващи правилното продвижване, безъ рискъ на влаковетѣ, както за Фронта, така и за снабдяването на всички центрове съ хранителни припаси.

За Нац.Конференция на Желѣзничари и Моряци,

ПРЕДСѢДАТЕЛЬ:

СЕКРЕТАРЬ:

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата :17.07.2015 г. Подпис :

24

До господина
Министъръ-председателя

Господа Министра на финансите
Министра на вътрешните работи
СОФИЯ

Копие
вестницитѣ "Работническо дѣло" и "Знаме на труда"

СОФИЯ

ИЗЛОЖЕНИЕ

отъ работницитѣ въ тютюневия складъ на тютюневата кооперация "Каваклийска яка" гр. Тополовградъ

Ние работницитѣ отъ горепоменатото тютюнево предприятие искаме да бидатъ удовлетворени следнитѣ наши скромни, но справедливи искания, предявени още на 15.X т.година:

1/ Даване пълна едномесечна заплата въ размѣръ на 25 дни.

2/ Всички удръжки за данъкъ занаятие и всички останали данъци които лежатъ върху гърба на работницитѣ, да бидатъ за смѣтка на предприятието.

Господа Министри, Тукъ въ Тополовградъ има несъвмѣстими нѣща – частнитѣ предприятия Андонъ Сивовъ и Никола Армяновъ отъ 1 октомврий не удържатъ никакви данъци, съ изключение само маркитѣ фондъ О.осигуровки и всичко остава за смѣтка на предприятието.

А кооперация "Каваклийска яка" продължава да прави удръжкитѣ по данъцитѣ. Всрѣдъ работницитѣ се появи голѣмо негодувание и се питатъ какъ могатъ частнитѣ предприятия да върнатъ на работницитѣ си всички удръжки отъ 1 октомврий насамъ.

Кооперация "Каваклийска яка" все още умува и чака нѣкакво си нареждане отгоре, както за 13 заплата, така сиво и за горепоменатитѣ удръжки.

Господа Министри, Молиме Вашата намеса и справедливитѣ искания на работницитѣ отъ тютюневата кооперация "Каваклийска яка" да бидатъ удовлетворени, като по този начинъ ще се създаде още поздрава връзка между народа и отечествено фронтовска власть.

Отъ тютюноработническата организация гр. Тополовградъ

ОБЩО
СЕКРЕТАРЬ: [signature]

ОБЩО
ТЕКСТИЛНОСКО ДРУЖЕНИЕ
№
ТОПОЛОВГРАДЪ

КРДОПБГДСРСБНА 6
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата :17.07.2015 г. Подпис : [signature]

38

ИСКАНИЯ

Желѣзничаритѣ и моряцитѣ при область Бургасъ свикани нас синдикално събрание днесъ 10.XI.1944 год.следъ като изслуша доклада на делегатитѣ отъ конференцията - София,отъ който ясно пролича,пъкъ и по мѣста е констатирано префиненъ саботажъ,който се извършва въ всички служби отъ фашиститѣ останали по ржководнинитѣ мѣста следъ 9 септемврий т.г.

Явни негодувания и протести бѣха изказани,че не се прилага точка 11 отъ платформата на ОФ и комитетитѣ по мѣста.

При така поставенитѣ въпроси събранието отъ 800 души се превърна въ митингъ и избра ржководно бюро отъ 3 души,което да ржководи митинга.Разгледа се всестранно създаденото положение и за да се излезе отъ това,митинга предяви следнитѣ искания:

1/Незабавно назначаване за Главенъ Директоръ на Б.Д.Ж.др. инженеръ Василъ Марковъ,за да може въ най скоро време да се прочисти Гл.Дирекция и организиратъ службитѣ отгоре.

2/Пълна и безпощадна чистка на всички фашиски елементи.

3/Незабавно възвръщане на служба на всички пострадали отъ фашиски теророъ заради тѣхната антифашиска дейность.

4/Бързо издирване и ликвидиране съ имота на незаконно забогателитѣ и особенно на завръщащитѣ се отъ новитѣ земи - Бѣломорието,Македония и Събрия.

5/Незабавно отстранение отъ служба и уволнение на представенитѣ служители съ протоколъ № 8 на областния комитетъ на ОФ при В.Д.Ж.и пристанище Бургасъ.

Председатель
на събранието: В.Кнезовъ

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата :17.07.2015 г. Подпис :

77

Проектъ

НАРЕДБА ЗАКОНЪ

за работническитѣ комитети

ЧЛЕНЪ 1.

Работнически комитетъ се учредява при всѣко индестриално, минно, земедѣлско, занаятчиско или търговско предприятие, независимо дали е частно, обществено, кооперативно, общинско, държавно-автономно или държавно, ако има повече отъ 10 работници и служащи.

Въ предприятия, които, поради естеството си, извършватъ работата на отдѣлни ~~маси~~ или иматъ различни специализирани и самостоятелни производства, въ които работницитѣ и служащитѣ извършватъ работата самостоятелно отъ останалитѣ, се учредяватъ толкова работнически комитети въ колкото самостоятелни такива обекти се извършва работата. Представители на тия комитети образуватъ обща комитетъ, който разглежда въпроситѣ отнасящи се до цѣлото предприятие.

ЧЛЕНЪ 2.

Работническия комитетъ се състои отъ работници и служащи въ самото предприятие. Той се избира отъ работницитѣ и служащитѣ въ предприятието въ общото имъ събрание съ явно гласуване за срокъ отъ 6 месеца съ право на преизбиране. Комитетитѣ иматъ отъ 3-7 члена по решение на общото събрание въ зависимость отъ голѣмината на предприятието. Общото събрание може да бламира комитета частично или напълно въ всѣко време.

За своята дейность общото събрание на работницитѣ приема свой правилникъ, изработенъ въ духа на тая наредба-законъ.

Събранията трѣбва да се свикватъ въ извънработното време на предприятието.

ЧЛЕНЪ 3.

Работническиятъ комитетъ

а/съдействува за заспиването на производството, за увеличаване ~~на~~ продуктивността на труда, за осъществяване икономията на суровитѣ спомагателни материали и за утвърждаване дисциплината въ предприятието.

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 17.07.2015 г. Подпис:

78

б/ дава препоржки за техническото усъвършенствуване на предприятието и на производствения процесъ;

в/ следи за производствения и организационенъ процесъ въ предприятието;

г/ следи за подържането въ изправность на инсталациитѣ и материалитѣ.

д/ следи за внасянето и изнасянето отъ помѣщенията на предприятието на материалитѣ и готовитѣ продукти,съ огледъ пълното спазване законитѣ разпоредби,особено за изпълнението на нарядитѣ и тѣхното правилно отчитане.

е/ участвува при съставянето на калкулациите за опредѣляне костуемата стойность и произвеждания въ предприятието продуктъ. Калкулационния листъ се подписва и отъ представителя на комитета. Въ случай,че той не е съгласенъ съ представената калкулация,подписва при особено мнение,което мотивира накратко.

ж/ участвува съ свой представителъ при ревизиитѣ извършвани на предприятието.Тоя представителъ приподписва съставенитѣ актове и протоколи.При несъгласие съ съдържанието на съставенитѣ актове и протоколи приподписва.при особено мнение,което мотивира накратко;

з/ следи за възможнитѣ саботажни действия и взема мѣрки за предотвратяването имъ и за всички възможни случаи уведомява съответнитѣ власти.

ЧЛЕНЪ 4.

Работническия комитетъ може да реши продължаването на работния день за изпълнението на ударни задачи.Това решение на комитета е задължително за всички работници.

ЧЛЕНЪ 5.

Работническия комитетъ нѣма управителни функции въ предприятието.Той не може да спира управлението на предприятието въ провеждането на общото му ржководство. При непримѣване препоржкитѣ на комитета,при невземане мѣрки за изправяне допуснати опущения, неправилни калкулации и др.,Комитето съобщава въ Министерството на търговията и промишлеността

Работническия комитетъ извършва дейностьта си по тоя законъ по начинъ,че да не се спира производствения процесъ на предприятието.

ЧЛЕНЪ 6.

Работническия комитетъ следи за производствената работа на всички работници и служащи въ предприятията.Грижи се за тѣхното усъвършенствуване въ работата имъ и за добиване по-голѣма опитность.Препоржчва за награди и повишения отличницитѣ се и усърдни работници.Представя за наказание и уволнение немарливитѣ,недобросъвестни и недостойни работници.

ЧЛЕНЪ 7.

Той следи за спазването на хигиената и безопасностьта на труда,съобразно законнитѣ изисквания и вътрешния правилникъ на предприятието И дава препоржки за подобрението на общата хигиена и безопасность. Следи за навременното изплащане заплатитѣ и допълнителнитѣ възнаграждения,така както съ установени.

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 17.07.2015 г. Подпис:

Из архивите на ДС
53

Из архивите на ДС

54

79

ЧЛЕНЪ 8.

Работническитѣ комитети се грижатъ за уредбата на работническитѣ жилища и работническитѣ столове, тѣхното ползване и поддържане и редовното имъ снабдяване отъ страна на предприятието съ необходимитѣ имъ материали и продукти. Той участвува въ приемането на поръчкитѣ стоки опредѣлени за работницитѣ, служащитѣ въ предприятието и ржководятъ раздаването имъ на работницитѣ.

ЧЛЕНЪ 9.

Работата на работническитѣ комитети е почетна и безплатна.

ЧЛЕНЪ 10.

Работникъ, който не изпълни разпоредбитѣ на тай наредба - законъ се наказва отъ работническия комитетъ съ публично пообличение. Комитетѣтъ може да предложи тоя работникъ за уволнение отъ предприятието.

ЧЛЕНЪ 11.

Предприятието, което не изпълни, или нецайлно или ненавреме изпълни нѣкои отъ разпоредбитѣ на тая наредба-законъ или по законно искане на работническия комитетъ се наказва съ глоба до размѣръ на едно-дневната надница на всички работници и служащи въ предприятието, както и съ лишаване отъ управление на заведението временно или завинаги. Въ тоя последния случай може да се постави и конфискация на предприятието въ полза на държавата.

Наказанията предвидени въ тоя текстъ се налагатъ отъ Министра на търговията и промишлеността възъ основа на преписката съставена отъ донесенията на работническия комитетъ и актоветѣ за ревизията произведена отъ органи на Министерството.

КРДОПБГДСРСБНА 6
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 27.07.2015 г. Подпис:

. 805

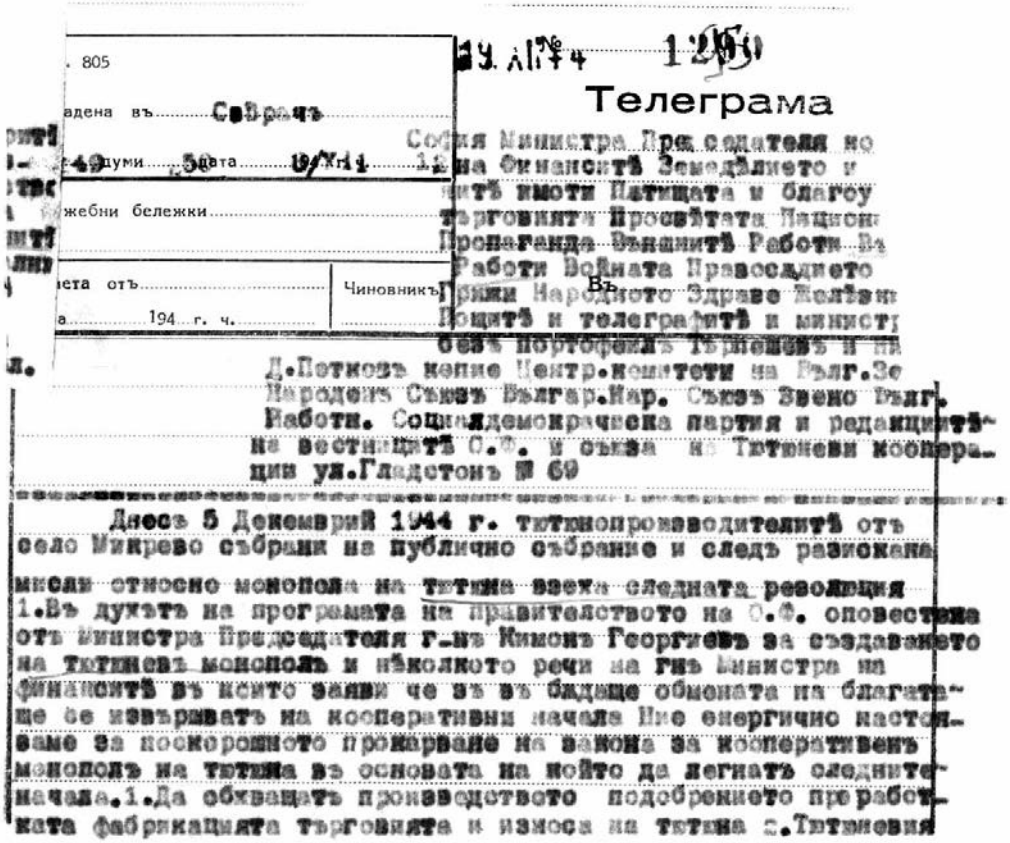

адена въ Сѣврачъ

49 думи 50 дата 19/XII 12

жебни бележки

ета отъ

а 194 г. ч.

Чиновникъ

19. XII 44 № 1250

Телеграма

София Министра Председателя но
на Финанситѣ Земедѣлието и
нитѣ имоти Пътищата и благоу
търговията Просвѣтата Национ
Пропаганда Външнитѣ Работи Въ
Работи Войната Правосѫдието
Гражи Народното Здраве Желѣзн
Пощитѣ и телеграфитѣ и министр
безъ портофеилъ Тѣрпешевъ и ни
Д.Петковъ копие Центр.комитети на Бълг.Зе
Народенъ Съюзъ Българ.Нар. Съюзъ Звено Бълг.
Работн. Социалдемократическа партия и редакциитѣ
на вестницитѣ О.Ф. и съюза на Тютюневи коопера-
ции ул.Гладстонъ № 69

Днесъ 5 Декемврий 1944 г. тютюнопроизводителитѣ отъ
село Микрево събрани на публично събрание и следъ разискана
мисли относно монопола на тютюна взеха следната резолюция
1.Въ духътъ на програмата на правителството на О.Ф. оповестена
отъ Министра Председателя г-нъ Кимонъ Георгиевъ за създаването
на тютюневъ монополъ и нѣколкото речи на гнъ Министра на
финанситѣ въ които заяви че въ въ бѫдаще обмената на благата-
ще се извършватъ на кооперативни начала Ние енергично настоя-
ваме за поскорошното прокарване на закона за кооперативенъ
монополъ на тютюна въ основата на който да легнатъ следните
начала.1.Да обхващатъ производството подобрението преработ-
ката фабрикацията търговията и износа на тютюна 2.Тютюневия

КРДОПБГДСРСБНА 6
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата :17.07.2015 г. Подпис :

Обр. 805

Подадена въ.....

№.....думи.....дата.....194...г. ч.

Служебни бележки.....

Приета отъ.....

дата.....194...г. ч.

Чиновникъ:

№ 96

Телеграма

Въ.....

Монополъ да се опре върху плещитѣ на тютюнопроизводителитѣ и тютюноработницитѣ които по този начинъ се издигна въ една тютюнска народна и жизнеспособна организация. Кооперативна форма на монополa което да усигури прекото участие на тютюнопроизводителитѣ въ управлението и контролата му.

За събранието подписали Ангелъ Христовъ Петковъ Георги Христовъ Карамфиловъ.-

КРДОПБГДСРСБНА 6

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

Дата :17.07.2015 г. Подпис :

2 5 екз.

Преписи от резолюцията да се изпратят до в-к "Работническо дело" в редакцията. 24.IV.

Р Е З О Л Ю Ц И Я

Днес, 16 април 1946.г. , на язовира "Росица" се състоя общо работническо събрание, на което присъствуваха всички работници.

След като изслушаха доклада на административния директор г. Симеон Балджиев за клеветническата статия " Комунистите събират пари за язовира "Росица", печатана в бр.123 на в."Знаме" и изказванията на някои работници, събранието

К О Н С Т А Т И Р А:

1. Статията "Комунистите събират пари за язовира "Росица", поместена в бр. 123 на в."Знаме", е изцяло невярна и клеветническа.

2. Подла лъжа е , че цифровите данни в докладите на ръководството на язовира са демагогия. Те са проконтролирани от специалисти и от общите годишно събрание на Водния синдикат "Язовир Росица". Виждайки узерени в правдивостта им, ние , които най-добре познаваме предприятието, доброволно и с готовност записахме над 3 милиона лева доброволен дялов капитал.

3. Нагла клевета е , че язовира "Росица" е дело само на комунисти. От 15 -те души ръководен инжинерски кадър само 5 души са комунисти, 4 души са освободени от трудово-възпитателното общежитие при язовира лица, и назначени като инжинери, и 6 души са безпартийни. От 1200-те работници само 100 души са членове на БРП/к/.

4. Глупава измислица е , че парите за дялов капитал се събират от комунисти безконтролно и безотговорно. Разяснителната работа се върши от Околийските и местни комитети на Отечествения фронт, а практически сумите се събират от Б.З.К.банка и нейните клонове / местните кредитни кооперации и популярните банки/, срещу формени законни квитанции, които ще се заменят с дялове на В.С."Язовир Росица", когато такива бъдат отпечатани. Изразходването на сумите става въз основа на бюджета , приет от годишното събрание и под контрола на Управителния и Контролния съвети.

5. Целта на автора на статията "Комунистите събират пари за язовира "Росица" , е да разколебаят доверието на народа в делото на язовира "Росица" и да спъне неговото бързо и успешно изграждане. Като верен представител и защитник на интересите на реакцията, той прекрасно разбира, че чрез язовира"Росица" се изгражда стопанската мощ и независимост на нашата страна и чрез всенародната подкрепа, която това първо отечественофронтовск предприятие доби, неговото изграждане е повече от гарантирано.

6. Авторът на статията "Комунистите събират пари за язовира "Росица" съзнателно спъва стопанското възстановяване на нашата страна и с това става опасен враг на българския народ.

7. Когато целият народ изнемогва и напряга всички сили за заздра-

вяване на нашето разорено от фашизма и сушата стопанство, когато ние сме г готови да дадем и живота си за час по-скорошното изграждане на язовира "Росица", опасно и непростено е да се държат необезвредени такива елементи, които чрез най-гнусни лъжи, клевети и измислици, разколебават и тровят народа, без чиято пълна подкрепа изграждането на язовира "Росиц" ще бъде сериозно затруднено.

8. Статията-отговор "Политика и подла интрига" от г. инжинер М. Калбуров, печатана в бр. 49Ž на в."Отечествен фронт", смятаме по същество че не опровергава клеветите на в."Знаме"и омаловажава интимната цел на клеветническата му статия, а именно, организиране саботаж на акцията за набиране доброволен дялов капитал за З.С."Язовир Росица" и сежда въпроса до чисто професионален между инжинеро-архитекското съсловие.

Въз основа на горните констатации, събранието

Р Е Ш И:

1. Работниците на язовира "Росица" са силно възмутени от допускането да се печатат явно вредителските и клеветнически статии от рода на горната, печатана в в."Знаме".

2. Настояваме ~~най-упорито~~ пред Господина Министра на Вътрешните работи, Господина Министра на правосъдието и Господина Министра на Електрификацията и природните богатства и ~~водите~~, незабавно да бъде въдворен в трудово-възпитателното общежитие при язовира "Росица" автора на статията "Комунистите събират пари за язовира "Росица", печатана в в."Знаме"бр. 123 за да му се отнеме възможността да спъва стопанското възстановяване на нашата страна и да може да се запознае отблизо с истината по язовира "Росица

ДА ЖИВЕЕ ЯЗОВИРА"РОСИЦА"!

ДА ЖИВЕЕ ОТЕЧЕСТВЕНИЯТ ФРОНТ!

ДА ЖИВЕЕ СВОБОДНА, НЕЗАВИСИМА, СТОПАНСКИ МОЩНА И БЛАГОДЕНСТВУВАЩА БЪЛГАРИЯ!

За събранието: Ив Георгиев
/Иван Гебргиев/

Из архивите на ДС

М. В. Р.
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
№ 14-5343
24 XI 1951 г.
София

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

31

ДО ОТДЕЛ "ИНСПЕКТОРАТ" МВР

Т У К

НА № 1640 от 22.X.1951 год.

Изпращаме Ви 12 справки, искани с писмото Ви под горния номер. В архива на МВР не се намериха материали за следните другари:

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

Досието на другарката се намира в отделение "П" – ДС от където следва да се изготви справка за същата.

Приложение: 12 справки.

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ XIV:
-гл.инспектор-/Кр.Бинев/

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V:
капитан /Ат.Златков/

Б.Т.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М. В. Р.
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
№ П- 1451
24 XI 195..г.
София

Строго поверително! 32

До другаря
Началник на отдел ИНСПЕКТОРАТ
при М.В.Р.
Т У К.

От направената справка в картотеката на отделение "П",не се намериха компроментиращи материали за 20 лица в приложения списък,с изключение на ,който преди 9.IX.1944 год. е подписал 4 декларации пред полицията който са известни на партията.Преписи,от които се дават от XIV-ти отдел -ДС.

ГК/ГЛ

ГЛ.ИНСПЕКТОР ОТДЕЛЕНИЕ "П"
Майор:
/Г. Костов/

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г. Секретар :

СОФИЯ..23.XI..1951 год. 34

С П Р А В К А

За

род.с. -Гюморджинско

Другаря има три полицейски досиета, образувани в Асеновград, Пловдив и София.

При проверката на същите се намериха данни само за задържането му през 1933 год. в София. При това задържане той е дал показания в дирекцията на полицията в които е казал, че е член на Р.П. от 1929 год., че бил изпращан от Станимъшката организация на Р.П. като делегат на конгреса в София, че същия не се състоял и че му било казано тогава от Петко Стоев да дойде пак на 31.XII.1932 год. когато щела да се състои конференцията, която да се занимае с въпросите на конгреса. Пристигнал пак в София на казаната му дата той отишъл в клуба на Р.П., където Георги Костов му казал да отиде на бул. "Дондуков" фото "Искра" IV етаж, където щела да се състои конференцията.

Като делегат бил натоварен да повдигне въпросите за изграждането на селските комитети и такива на безработните.

Допълнително е казал, че Станимъшката организация наброявала 38 члена и че ръководството се състояло от трима души: Ангел Иванов-секретар, Атанас Симив и Иван Андонов-членове.

Други данни и компрометирващи го такива в досиетата му не се намериха.

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V: /XIV 4501/

ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА: /XIV-4502/

С.Н.

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ: гл.инспектор-/Кр.Бинев/

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

35

СОФИЯ...23. XI.....1951 год.

С П Р А В К А

От полицейското досие на

род, от

При проверката на полицейското дело, образувано в София за др. се установи че:

Същият като стар работнически деец е бил постоянен обект на полицията и е държан непрекъснато под наблюдение, като често е бил подлаган на обиски, арести и интернирвания

В показанията му намиращи се в делото, Георги Вангелов е заявил, че от 1915 до 1923 год. е бил член на БКП. След тази дата той е станал член на РП, като е бил член на ЦК на РП, обаче след 19.V.934 год. не членувал вече никъде. Не познавал никого от нелегалната КП нито пък знаел за съществуването Й.

Компрометирващи го материали в делото му не се намериха.

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V: /XIV-4501/

ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА: /XIV-4502/

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ: -гл. инспектор-/Кр. Бинев/

С, Н.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

СОФИЯ, 24. XI 1951 год.

С П Р А В К А

ЗА ДР.

от с. -Русенско

От проверката на полицейското му досие , съдебното и затворнически дела се установиха следните данни:

1/ Арестуван е в София през Април 1934 година в квартирата на

Пред полицията е казал,че члунувал в Р.П. от преди две години.

Секретар на партийната група в селото му към която се числял той бил Тодор Гюрчев.

2/ През месец юни 1935 година бива наново задържан в София, като участник в редактирането на вестник „земеделски работник", и вестник „Ратай", органи на централното настоятелство,на съюза селско стопанските и Горски работници в България.

Пред полицията е казал следното:
През 19[illegible] год. когато дошел в София се свързал с Никола Тошев,който му предложил да възобновят ръководството на съюза селско стопански и горски работници в България, за което той се съгласил. В централното настоятелство на съюза били Никола Тошев, Стойко Димитров и той-Иван Василев Китов.

По нататък в показанията си говори надълго за дейноста на ръководството,като сочи другарите с които е работил,като Стоян Кръстев,Никола Димитров,Стоян Георгиев и др. Говори също за редактирането на вестниците "Земеделски работник" и Вестник "Ратай".

3/ На 26 юни 1936 година др. осъден от Софийския областен съд,обвинен в редактиране на горните вестници,без да е имал разрешение за това.

Пред съда не се е признал за виновен, осъден е на 1 година строг тъмничен затвор, която присъда е истърпял в Софийския централен затвор.

4/ През януари 1938 година бива задържан трети път в София заподозрен в комунистическа деиност.

Във показанията си отрича да е член на комунистическата партия. Въдворен е бил в Ново-Пазарско.Данни за поведението му като въдворен не се намериха.

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V: /XIV.4501/ ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА: /XIV.4502/

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ:
-гл.инспектор-/Кр.Бинев/

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

37

София..23.XI..1951 год.

С П Р А В К А

От полицейското досие на

род. год.гр.Пловдив.

В полицейското досие образувано в София на името на Анка Георгиева Димитрова се съдържат следните данни:

1/.През 1934 год. е била задържана по провала-Соф. ОК на БКП.

В показанията си пред полицията същата е заявила, че не членува в никаква организация.В клуба ходила само веднъж да търси някой си нейн познат Коло на когото плела пуловер.За същия узнала в полицията, че се наричал

2/.През 1940 год. е дала показания във връзка с конфликта между тютюноработниците и секретаря на управителния съвет на тютюнораб.сдружение при БРС-поп Атанасов.

Както при първия случай, така и при втория в показанията на не се намери нищо което да я уличава в недостойно държане в полицията.

Съдебното дело по което е била съдена по провала на ОК на БКП в София през 1934 год не се намери.

Затворническо дело също не се намери.

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V: /XIV-4501/

ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА: /XIV-4502/

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ: -гл.инспектор /Кр.Винев/

С.Н.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

София.23.XI.1951 год.

С П Р А В К А

От полицейското и групово досие на
ИГЛЕВ.род.10.VIII.1889 год. в гр.Димитрово.

1/.В полицейското досие на се съдържат писма, рапорти и преписки от полицията за неговата дейност.

2/.Протокол клетвено обещание от Фердинанд Тодоров, че в предстоящите избори през 1940 год. не ще се откаже от кандидатурата си в ничия полза, че ще агитира само за неговия избор в определения от закона срок и че няма да посещава селата преди да бъде утвърден от Областния съд.

3/.Молби с които иска разрешение да пращя колети на по времето когато е бил въдворен на местожителство в Кръсто поле-Кюстендилско през 1941 год.

В груповото досие на лицата участвували в тайното комунистическо събрание на 12.V.1940 год. в м."Голобърдо"-Перницко ~~името на~~ Фердинанд Тодоров Иглев се намериха само показания от един лист.

В показанията си описва своята дейност, започваща преа 1919 год..Най напред работил с с когото се познавал отпреди.През 1935 год.когато той/Фердинанд/ бива арестуван заедно с се одръпва от своята дейност.

Веднъж през 1940 год. когато бил в кръчмата"Вкусното кебапче" при него дошъл Йордан и го запознал с , надзирател в мината, като му казал, че когато има нужда от някой съвет да се обърне към

На 7.V.1940 год. се срещнал пак в кръчмата с Йордан и Петко и решили да свикат конференция на която да се поканят и други хора.Конференцията била насрочена за 12.май 1940 год. 8 и 30 часа.сутринта в м."Голо-бърдо" на която да говори -

.За конференцията поканил Крум Велев и Коста Марков.

39

Когато на 12.май към 8 часа отишъл на определеното място заварил Петко Стоянов, Йордан Костов, Страти Георгиев Крум Велев и едно непознато лице. казал на събралите се, че се съмнява да не би полицията да ги е открила и решили да не провеждат конференцията и след това си разотишли.

Други данни както и компрометиращи го такива не се намериха.

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V: /XIV 4501/

ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА: /XIV-4470/

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ: -гл.инспектор- /Кр.Бинев/

С.Н.

Из архивите на ДС

66

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г. Секретар :

СОФИЯ, 23. XI 70 1951 год.

С П Р А В К А

От полицейското дело на другаря
роден на
год. в гр.Калофер.

При проверката в делото на другаря се намериха данни,че е задържан в дирекция на полицията през 1924 год. при което задържане е дал показания,но се е въздържал,не е отразил нищо съществено,интересуващо полицията,като в последствие е бил интерниран в концлагера в град Преслав за един месец,където е престоял от 19.IX. до 29.X.1924 година.

Втори път е задържан през 1926 година,като на 17.VI.1926 год. е въдворен в концлагера в град Калофер.По време на престоя му е отправил молба до началника на околийското управление Калофер,която моли да бъде пуснат на свобода,при което освобождаване е подписал декларация в която е заявил,че се е числил в К.П., но от преди две години до интернирването му отказал да се занимава с каквато и да е комунистическа дейност.

През 1941 година другаря е бил интерниран в лагера "Кръсто-Поле"-Ксантийско.

Данни за поведението му в лагера в досието не се оказаха.

Друго съществено не се намери.

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V: /XIV.4501/ ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА: /XIV.4502/

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ:
-гл.инспектор- /Кр.Бинев/

Б.Т.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

111

СОФИЯ, 23. XI 1951 год.

С П Р А В К А

От полицейското досие и съдебно дело

на род. от

с. - Ксантийско.

При проверката на полицейското му досие се установи следното:

Арестуван е бил в началото на месец март 1942г. от полицията в София, като е дал показания в следния смисъл:

През 1925 година емигрирал в СССР от където се завърнал през 1930 година по собствено желание и чрез съдействието на Искров и Росен-първия на работа в Коминтерна, а втория работел в Берлин, като връзка на ЦК на БКП с Коминтерна.

Пристигайки в България той се свързал с ЦК и бил привлечен за член на същия, като технически секретар. Членовете на ЦК с които бил във връзка тогава били Иван Василев /Бойко/, Благой Попов, Рачо Цонев и Пело Пеловски.

През 1931 година се наложило повторното му емигриране и чрез Гърция заминал в СССР от където пожелава пак да се завърне в България през 1936 година поради обстоятелството, че Искров, Иван Василев и др. били разкрити като троцкисти и той бил таксуван също като такъв.

С завръщането си в България бил заловен от полицията и изпратен да излежава присъда за дейноста му през 1931 година. От затвора излезъл през пролетта на 1941 год.

Към партийна работа се заангажирал през същата година Петър Н. Ченгелов, който бил политически секретар на ОК на Р.П. в Пловдив. На него му възложили да бъде организационен секретар. В състава на О.К. на Р.П.-Пловдив тогава влизали другарите: Петър Ченгелов, Георги Стефанов Ганев, Райчо Кирков Райчев и Макри Хачик Апрахамова.

По-късно узнал и имената на секретарите на Р.К. на Р.П. които били: Борис Вангелов Козарев-секретар на I-район, Васил Генадиев Чекаларов-секретар на II-район, Димитър Петров Стоянов /Фантето/-секретар на III-район, IV-район се завеждал от Макри Х. Апрахамова.

От състава на ОК излезал през ноември 1941 год. Причина за да излезе от ОК се явило обстоятелството, че след започването на войната между Германия и Съветския Съюз обстановката в България се много усложнила и че той не бил съгласен с новата линия на партията, която според него била само една авантюра и която с нищо не можела да се оправдае. За тези му разбирания изказани пред представител от ЦК той бил извикан

обърни!

в София където се срещнал с другарката Цола Драгойчева за да изложи своето мнение по линията на партията. Пред нея той повторил същото становище.

По късно намирайки се пак в Пловдив на него му било съобщено от Георги Ст.Ганев, че по нареждане от ЦК той не може вече да остане в О.К. поради капитолантското му становище.

По този повод пише в показанието си, че се почуствал облекчен и че много съжалявал за съгласието си да влезе в Окръжния комитет на Р.П.. Доволен бил, че го напуснал. 1942г.

След като обяснява, че заминал на 2 март в София за да уреди въпроса с личната си карта, където го арестували, още веднъж е изказал съжаление, че влезал в Окръжния комитет на Р.П., което му струвало скъпо.

В други показания е дал пояснения с по-големи подробности за дейноста си и за емигрирването си, като посочва имената на другарите с които е заминал в СССР, имената на другарите работещи в Коминтерна и техните псевдоними, имената на другарите- членове на ЦК на БКП и техните псевдоними. Дал е също така обяснения по документите, намерени при обисците на Рачо Ганев и Гаврил Георгиев Харев.

Така например той е обяснил, че под псевдонима "Володин" се крие лицето , "Бойков" бил носещ още псевдонима "Кирил", "Мавров"- и др., които е познавал.

В съдебното и затворническото му дела не се намери нищо особено.

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V: /XIV.4501/ ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА: /XIV.4502/

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ:
-гл.инспектор-/Кр.Бинев/

Б.Т.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

43

СОФИЯ,...23. XI.....1951 год.

С П Р А В К А

От полицейското и затворническото дела
на роден в
с. -Аденовградско

1/ При проверката на полицейското му досие се установи, че другаря Андонов още от малък е бил увлечен в работническите борби, за което е бил задържан през септемврийските събития, както и по късно като настоятел на работнически вестници.

През 1935 година е бил осъден от Ст.Загорския областен съд, като член на районен комитет на Р.П. на 6 години строг тъмничен затвор и освободен по анмистия през 1938 година.

В полицейското му досие се намериха показания дадени от него пред полицията само от 1925 година по разкритата комунистическа конспирация в Стара-Загора и околията и през 1928 година след задържането му от бегството в Турция.

В първите си показания той признава само, че се е занимавал само с разпространение на издаваните работнически вестници, че при баща му идвали да пренощуват два лица- Сашо и Жорж, които били придружавани от Тачо Даскалов и Герасим Папаечев, че Георги Пенев веднъж му казал, че искал да го привлече на некаква отговорна работа, но се въздържал, защото той- - бил много приказлив и щел да ги вкара в затвора и че веднъж Любен Манолов му дал некакви книжа да ги занесе на Георги Пенев, които книжа той предполагал, че били ~~много~~ нелегални, защото Любен Манолов когато му ги предавал много бързал и бил разтреперан.

В вторите си показания /от 1928 год./ е обяснил, че за да избега в Турция го заставили три причини: Пиянството на баща му, безработицата и страхът да не бъде арестуван от полицията, заради некое деяние извършено от други лица, тъй като вече бил предупреден за това от полицията при последното му задържане във връзка с некакво нападение над един полицейски агент.

Показания от задържането му през 1934 година в досието му не се намериха.

Не се намери също така и съдебното дело по което е бил осъден.

В затворническото му дело не се намери нищо съществено.

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ: /XIV.4501/ ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА: /XIV.4502/

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ:
-гл.инспектор-/Кр.Бинев/

Б.Т.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

СОФИЯ, 23. XI 1951 год.

С П Р А В К А

От полицейското досие на
от град Плевен.

В досието на се намериха само документи-поверителни писма с данни, че е бил съден през 1942 година по провала на районните активи на РМС в град Плевен и че е бил осъден на доживотен строг тъмничен затвор.

Други данни в досието му нема.

Съдебно и затворническо дела на негово име не се намериха.

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V: /XIV.4501/

ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА: /XIV.4502/

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ:
-гл.инспектор-/Кр.Бинев/

Б.Т.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :06.07.2015г. Секретар :

София, 23. XI 1951 год.

С П Р А В К А

От полицейското досие на
роден с. -Софийско.

При проверката на полицейското му досие се установи, че той е бил зарегистриран в Дирекцията на полицията-София още през 1930 година.

За периода от 1930 до 1938 год. е бивал задържан много пъти в Дирекцията на полицията по различни поводи. В показанията му давани при различните случай нема нищо съществено.

През 1938 година е бил задържан по повод устройваните от графиците екскурзии на които той взел участие в изнасянето на хумористични и декламации.

По повод горното му обвинение е бил интерниран в Йвайловград от където е подал молба до Директора на полицията с която моли за освобождението му, като същевременно е подписал декларации, които е изпратил за публикуване във вестниците "Заря", "Утро" и "Труд".

От подписаните декларации прилагаме преписи.

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V: /XIV.4501/

ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА: /XIV.4502/

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ
-гл.инспектор-/Кр.Бинев/

Б.Т.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

46

СОФИЯ.23.VI.1951 год.

С П Р А В К А

За

род.в с. ,Солунско-Гърция.

Другаря има само полицейско досие, образувано през 1934 година в град Хасково.

В показанията се пред полицията той пише,че е бил завербован в ЮМС от приятеля си Кирил Божинов.

След известно време ятката на КМС се събрала на събрание на което събрание присъствували 6 -7 членове. Секретаря на ятката Петър Димитров,им разказал за задълженията на членовете.

На определеното следващо събрание той,и Спиро Димитров, Петър Божинов и др. се разколебали и не се явили,а същевременно решили да влезът в редовете на Ляпчевия сговор,но от данните се не вижда дали действително е влезъл същия.След известно време се научил че Борис Андонов се завърнал пак в Р.П. но не му била известна деиността му. Други данни в досието му нема.

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V: /XIV.4501/

ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА: /XIV.4502/

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ.
-гл.инспектор/Кр.Бинев/

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г.Секретар :

47

СОФИЯ,.....1951 год.

С П Р А В К А

От полицейското досие на
роден на
год. град Ксанти.

От направената проверка на полицейското досие на Димитър Киров се установи,че същия е давал неколко пъти показания.

В първите си показания от 1932 година той / / говори за задържането му когато се опитал да пръска позиви.

Във вторите си показания говори за задържането му през 1935 година,заедно с Сапунджиев,който му бил шев- в гостилницата в която е работил.

В показанията си от 23.V.1936 година описва накратко своята деиност:

След 1925 до 1932 г. бил член при болшевиките синдикати,след което станал член на свободните анархистически синдикати,но през 1934 год. напуснал и тех понеже смятал,че организацията каквато и да е притеснява личноста в нейния устрем,което го накарало да стане индивидуалист. От съмишлениците си познавал само Радонов от Разград и бай Киро печатаря.След това в показанията си изброява взетите при обиска му книги и брошури,като казва,че една част от тех били на Филип Стефанов с който са познавал от 1932 година от автономните синдикати.

В показанията си от 25.V.1936 година той / / описва дейноста си като тютюноработник в склада "Адби-фуад" и подготовката на стачка на тютюноработниците в подкрепа на Пловдивските стачници. бил избран в комисията,която да ръководи стачката ако избухне.

Като главни инициатори на стачката познавал трима: Димитър Ангелов,Киро Попандов и Димитър Петров.

В показанията не датирани говори за своето отиване в Хасково,където се надевал да почне да работи. В Хасково се срещнал със Субезов,който го свързал с Даскалов,който му казал,че мъчно може да се намери работа,понеже доста тютюневи складове не работят.

В досието на се намериха още преписи от доклади за класите и класовата борба,статии печатани във вестници.

Други данни както и компрометиращи го такива не се намериха в полицейското му досие.

Из архивите на ДС

ПРЕГЛЕДАЛ НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ V: ИЗГОТВИЛ СПРАВКАТА:
/XIV.4501/ /XIV.4502/

ЗА НАЧАЛНИК ОТДЕЛ:
-гл.инспектор-/Кр.Бинев/

Б.Т.

148

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г. Секретар :

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А.

За

– родена 1903 год. в г.София.

От полицейското досие заведено под – е видно, че тя е задържана от полицията четири пъти:

1.През 1925 год. в показанията си признава че е била членка на младежкото дружество " Лео Троцки", след разтурването на същото е срещната от бившият и ръководител Димитър Константинов, който и заявил, независимо от това, че дружеството официално е разтурено, то продължава да съществува и тя трябва да продължи работата си в него на която покана тя се отзовала. Пише че е присъствала на няколко събрания заедно с Емил Марков, Димитър Даскалов, Христо Лазаров и др. След известно време е станала секретарка на ядка с членове Делчо Бранев, Вел х. Мицев и Димитър Кръстев дори говори и за няколко събрания на секретарите на ятките и за членовете на районния комитет Емил Марков, Димитър Братванов, Лодко и Буко.

Признава че е правила няколко събрания в домът на Лора Георги Бакалова и че същата е имала за задача да организира ядка в гимназията. По този повод Бакалова е арестувана, но пред полицията е отричала онова за което е говорила , поради което полицията им е направила очна ставка, при която потвърдила казаното от нея, а Бакалова отново отрекла.

По този провал е осъдена на 12 години и половина затвор.

2.През 1931 год. в показанията си признава че е била в връзка с Кофарджиев, Димо без да съобщава второто му име и Георги Стефанов Ганев и че се познава с Димитър Ганев, като приятели.

С този провал е подведена под съдебна отговорност заедно с П.Пеловски. Б.Попчев, Рачо Ганев и др. Същите са протистирали пред съда срещу инквизициите в полицията и порядките на съда, поради което са влезлив пререкания със съда, за което са отстранени от съдебното заседание до приключване на делото.

Из архивите на ДС

78

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

49

В възражението и по обвинителния акт Апостолова е писала,че не се признава за виновна,защото показанията ѝ дадени пред полицията са изтръгнати с насилие.

По този провал е осъдена на 7 години и половина затвор.

3.През 1939 год. в показанията си говори,че е осъждана на два пъти:първия през 1925 год. на дванадесет и половина години затвор,от където е излязла през 1929 год.,а втория през 1931 год. осъдена на 7 години и половина затвор,като техническо лице на партията и е престояла в затвора до 1936 год..След излизането и от затвора през Чехословакия заминала за С.С.С.Р..За живота в С.С.С.Р. говори сдържано-без хули.Обяснява че намерените в нея 145 долари са от мъжът ѝ.

4.През 1941 год. в показанията си говори,че е ходила на няколко пъти в домът на Христо,понеже се познавала с жена му Станка,там се е срещала с Димо Дичев, с когото се познавали от 1931/35 год. в затвора Стара Загора.

След това задържане е изпратена в концлагер.От там е изпраща - ла три молби,а майка и - 4 до директора на полицията, с които описвайки тежкото положение на майка и детето ѝ иска освобождението си.

На 24.V.1943 год. заедно с Катя Аврамова,Мара Петлякова и Пенка Дамянова са избягали от концлагера.

27.XI.1951 год.
С О Ф И Я

СЪСТАВИЛ
ГЛ.ИНСПЕКТОР ОТДЕЛЕНИЕ "П"
майор:.....
/Г."остов/

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Съдържанието на бюлетина "Свободен синдикалист" - издание на българската секция при международния център на "свободните синдикалисти в изгнание" -Париж - м. януари - февруари 1957 годин

Бюлетинът "Свободен синдикалист" за м. януари-февруари 1957 г. съдържа следните по-важни материали:

1. В статията "Залитът на комунистическата система" се разглеждат икономическите елементи, които са довели до контрареволюцията в Унгария, които елементи се отнасяли за всички комунистически страни. Тези елементи са:

а/ Съветският Съюз закупувал от страните с народна демокрация стоки и суровини на безценица, а продавал прескъпо своите "полугодни индустриални произведения".

б/ Огромните капиталовложения в тежката промишленост, ниските надници и заплати на трудещите са хвърлили последните в мизерия.

в/ Насилственото коопериране, което довело до намаляване на земеделското производство. Всичко това, водно с бюрокрацията и липсата на материална заинтересованост на трудещите са довели Унгария до контрареволюция.

2. Разглеждат се и мерките, предприети от българското правителство за повишаване жизненото равнище на трудещите се в България. Според автора тези мерки са предприети за потушаване народното недоволство от комунистическия режим. Според вестника, мерките са взети през 1956 г. и то след събитията в Познан и

Из архивите на ДС

Унгария. Но ведно с тези грижи народната власт предприела арести и изселвания с цел да се предотвратят евентуални безредици в страната.

3. Д.Данов се спира на някои моменти от доклада на др.Танков във връзка със стопанския план за 1957г."Настъпи часа, пише авторът, когато софийското сатилитно правителство признава, че плановото му стопанство се намира пред остра криза".За това говорели острата безработица в страната, намаляването на инвестициите, отпусканите кредити от СССР и страните с народна демокрация и пр. "Безработицата и стопанската криза показват ясно, заключава статията, че материалната база на комунистическия режим в България е сериозно застрашена и ако комунистите не ревизира стопанската си политика издъно, то ще трябват и на България танкове и топове за да държат в подчинение българския народ."

4. В бюлетина се прави преглед на съобщенията проникнали в западноевропейския печат за положението в България по време на събитията в Унгария. Сведенията са най-фантастични. В италианския вестник "Ил Ресто ди Каролино" е била публикувана дописка от Белград , според която "по време на унгароките събития 20 съветски аероплани били готови на"дежурище" за членовете на правителството и Централния комитет на Партията".

5. Публикувано е съобщение че от 27 до 29 декември 1956г в Париж се състоял извънреден конгрес на "Международния център на свободните синдикати в изгнание". Българската делегация се състояла от д-р Георги Петков, Милка Краус и Стефан Табаков. В заседанията на конгреса са взели участие видни водачи на свободните синдикати, между които и главния секретар на Международната конфедерация на свободните синдикати - И.Г.Олденбрук. В своето изказване Олденбрук е подчертал, че "нищо вече не може да спре революционния устрем на трудещите и че решителната сила за победата на този устрем ще бъдат работниците в самия Съветски Съюз". Той препоръчал отделните национални секции на Международния център на свободните синдикалисти в изгнание да издават литература и други материали на матерния език на работниците в народнодемократичните страни, с цел да се разбере от работниците истинския характер на свободното синдикално движение.

Алоиз Адамчик, директор на радиослужбата при Международната конфедерация на свободните синдикати е съобщил , че оглавяваната от него служба е във връзка с 60 станции, пръснати по цялия свят, които имат дневно 100-150 предавания. Радио-службата е била готова да увеличи още повече своите предавания, особено за трудещи-

те се зад "желязната завеса".

Конгресът прие нов устав, според който на следващите конгреси българската секция ще има право вместо трима да изпраща четирима делегати. Увеличен е от 3 на 3 броят на българските членове в Съвета на центъра.

16 май 1957 година
София

Из архивите на ДС

4

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Съдържанието на бюлетина "Свободен синдикалист" от м.м. март-април и май-юни 1957 година.

В месечния бюлетин на "Българската секция при Международния център на свободните синдикалисти" - МЦСС "Свободен синдикалист" от м.м. март-април т.г. са публикувани следните по-важни материали:

1. "Манифест за първи май на "Международната конфедерация на свободните синдикати", в който се подчертава, че били нанесени "сериозни удари на подтисническите, било комунистически, било фашистки сили; в редица страни трудещите се били извоювали важни икономически и социални придобивки; Съветския Съюз и страните под негово владичество били разклатени до основи от неудържимия импулс на народите към своята свобода и независимост".

Международната конфедерация на свободните синдикати образувала "огромен международен фонд на солидарност за подпомагане жертвите на комунистическите, фашистките и други тоталитарни режими, пострадалите от колониализма, от правителствата или от работодателите." В този фонд били събрани вече около 900.000 долари.

2. "Послание на Дж.Х. Олденбрук, главен секретар на МКСС, Международната конфедерация на свободните синдикалисти, към трудещите се от зад желязната завеса", в което се заявява, че борбата на МКСС цяла да принуди комунистическите режими

да отстъпят пред исканията на трудещите се.

. Съобщение, че от 11 до 1 март т.г. в Брюксел било проведено заседание на Изпълнителния комитет на Международната конфедерация на свободните синдикати. Разгледани били въпросите за помощта на свободните синдикати за унгарските бежанци и положението на трудещите се в Унгария след смазването на контрареволюцията.

На заседанието е било решено да се започне подготовката за V-тия световен конгрес на МКСС, който щял да се проведе през м.юли т.г. в Тунис.

4. Съобщение, че по силата на специалното споразумение, подписано между белгийското и френско правителства, от 15 май 1957г. политическите бежанци с постоянно местожителство в Белгия могат да влизат без визи и във Франция. До горната същите са посещавали по този начин Холандия, Люксембург и Западна Германия.

Горното споразумение важи за влизане и излизане от Белгия и за бежанците - политически емигранти, живущи във Франция.

В бюлетина от м. май - юни т.г. са поместени следните по-важни материали:

1. В уводната статия озаглавена "Новата съветска икономическа политика и българския народ", се твърди, че реорганизацията на промишлеността и строителството в СССР въпреки е осигурявала увеличение на производството на глава от населението, цяла да се изрази главно в увеличение производството на военната промишленост, поради което народът не можел да очаква никакво сериозно трайно подобрение било в увеличение на надниците и заплатите било при устройството на селскостопанската продукция.

2. Съобщение, че организационния директор на МКСС Шарл Милър е направил едно околосветско пътуване, което е траяло около 100 дни, и е посетил членуващите в Конфедерацията синдикални организации в Африка Азия и Латинска Америка.

Според Милър"опасността от комунизма" за "демократичните синдикални организации" не била в силата на комунистите, а във факта, че демократичните синдикати били разцепени. Сталинистите губели влияние сред работниците. Последните не

Из архивите на ДС

83

Из архивите на ДС

приемали комунистическите покани за безплатни пътувания в страните зад желязната завеса.

3. Съобщение, че за 22 и 23 юни т.г. било обявено свикване на заседание на Съвета на Международния център на свободните синдикалисти в изгнание, на което освен разглеждането на административни и вътрешни въпроси на Центъра, щял да бъде изнесен и обстоен политически доклад и трябвало да се вземе решение за свикване на редовен конгрес на Центъра.

4. В рубриката " Положението в България" е поместена статията "Криза в средите на БКП". Авторът на статията твърди, че след XX конгрес на КПСС и Априлския пленум ,БКП преживявала остра вътрешна криза и че съществувал отлив от нейните редове. В подкрепа на твърденията си същият цитира различни пасажи от статии и съобщения,поместени в нашата преса.

6 септември 1957 г.
София

Изготвил: № 5820

Строго секретно! 8

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Международната конфедерация на свободните синдикати.

Международната конфедерация на свободните синдикати понастоящем брои повече от 50 милиона работници от капиталистическите страни. Не разполагаме с данни, от които да е видно кога и как е създадена тази организация. Ръководителите на МКСС смятат себе си за продължители делото на Международната организация на труда/МОТ/, която е била създадена от АЛБЕРТ ТОМА и ЛЕОН ЖУО в края на Първата световна война, при подписването на Версайлския договор. По-късно ТОМА бива избран за директор на МОТ и дълги години е оглавявал тази организация.

Един от клоневете на МКСС е "Международния център на свободните синдикалисти в изгнание". В този център влизат представители от България, Естония, Летония, Литва, Полша, Румъния, Унгария, Чехословакия, Югославия и Украйна. "Международния център на свободните синдикалисти" е образуван през 1948 година в Париж. Основател на центъра и активист към същия е д-р ГЕОРГИ ПЕТКОВ, българин, бивш народен представител от БРСДП/о/ и синдикален деятел от българския учителски съюз.

На 4 август 1956 година, в клуба на френския работнически синдикат "СЖТ ФОРС УВРИЕР" се е провела първата българска конференция на комитета на "българските свободни синдикати".

На конференцията са присъствували: РЕЙМАН ЛЬОБУР и ОГЮСТ ГАЛОА от "Форс Увриер", ВАСИЛ ЮРУКОВ и ЦЕНКО БАРЕВ от БНК, г-ца ДЪЛЕС от американския комитет "Свободна Европа" и др. Конференцията е била ръководена от ТОДОР ХРИСТОВ, ТОНЧО КАРАБУЛКОВ, АНГЕЛ ЯНЕВ, ЦОЛО ЦОЛОВ и ФЛОР ЙОНОВ. Доклад за дейността на

на комитета на"българските свободни синдикати в изгнание" е изнесъл БИСЕР КОЛЕВ.Той е изложил нередностите,които са довели до напускането на "Международния център на свободните синдикати в Париж" и е заклеймил дейността на неколцина самозванци,които са се опитали да си присвоят правото да говорят от името на изгнаниците.Досегашната дейност на комитета и на председателя му БОРИС НОЖАРОВ е била одобрена.

По предложение на ЯНКО МАРИНОВ е било избрано бюро: БОРИС НОЖАРОВ -председател,БИСЕР КОЛЕВ и СЛАВИ НЕЙКОВ-подпредседатели,ТОДОР ХРИСТОВ-секретар,ТОНЧО КАРАБУЛКОВ -помощник секретар,ЦОНЬО НИКОЛОВ,БЛАГОЙ ИВАНОВ,МИТЬО ЦОКОВ и ЛАЛО ПЕТКОВ-членове и АРТУР ХАЛБАЖИЯН,КОЛЮ БЪЧВАРОВ,АНГЕЛ ЯНЕВ,КРЪСТЬО ПАНДЕВ и АСЕН ТОМОВ - за контролна комисия.В резолюцията по организационните въпроси се продължавало пълномощието на БОРИС НОЖАРОВ и БИСЕР КОЛЕВ да представляват интересите на "СИНДИКАТА". Потвърждава се също така и мандата на БОРИС НОЖАРОВ да представлява "българската синдикална група" пред БНК и пред американските профсъюзи.

От 26 до 29 декември 1956 година в Париж във "Форс Увриер" се е състоял извънреден конгрес на "Международния център на свободните синдикалисти в изгнание".На този конгрес са присъствували делегати от следните страни:България,Естония,Летония,Литва,Полша,Румъния,Унгария,Чехословакия,Югославия и Украйна.Българската делегация се е състояла от:д-р ГЕОРГИ ПЕТКОВ,МИЛКА КРАУС,СТЕФАН ТАБАКОВ и члена от съвета на центъра - БОРИС НОЖАРОВ.Конгреса е бил извикан извънредно по повод събитията в Полша и Унгария.На конгреса е присъствувал главния секретар на МКСС - Й.Г.ОЛДЕНБРУК,европейския представител на обединените американски синдикати - ИРВИНГ БРАУН,който представлявал 15 милиона членове,РОБЕРТ БОТРО -главен секретар на общата конфедерация на труда "Форс увриер",А.ГАЛЮА и ЛЬО БУР-секретари на същата организация,натоварени да се занимават с работниците, емигранти във Франция,ПАСКАЛ ТОМА -представител във Франция на испанските работници емигранти,РОМУЛО -представител на италианските свободни синдикати и др.Присъствувал е също така и АЛОИЗ АДАМЧИК -директор на радио службата при международната конфедерация на свободните синдикати.АДАМЧИК е казал,че МКСС поддържа връзки със 60 станции,пръснати по целия свят.Тези станции са

правели от 100 до 150 предавания на ден и били готови да увеличат предаванията,когато това било необходимо.

ИРВИНГ БРАУН в речта си е изтъкнал двойствената роля на Тито и се е изказал против "националния комунизъм".Трябвало според него да се води борба против всеки комунист,защото 1956 година е отбелязала началото на "перманентната революция".

Унгарския делегат -ХАВАС,който е напуснал Унгария в края на м.ноември 1956 година,като контрареволюционер,е направил изказване в подкрепа на контрареволюционерите - против унгарския народ и СССР.

В доклада на главния секретар е отбелязано,че центъра на синдикалистите в изгнание през последните две години е организирал 10 синдикални курса за работници/изменници на Родината/.Курсовете се намирали в следните страни:Франция -6 курса,Швеция -1,Белгия -2,Англия -1.През тези курсове са минали общо 256 лица.

В доклада за изменение устава на организацията се предвиждало в следващия конгрес,българската секция да изпрати 4 делегати.Броя на членовете в съвета при центъра от двама да нарастне на 3 - до този момент са участвували в центъра -д-р ПЕТКОВ и Б.НОЖАРОВ.

Финансов доклад е изнел АЛ.СКРОДЦКИ.

По време на конгреса е станало известно,че към Международния център на свободните синдикати от 1 април 1956 година се е образувала секция от младежи - изменници на Родината.Секцията се намирала в процес на организиране и предстоело издаването на пропагандни материали за младежите от Източна Европа.

От 6 до 13-ти юли 1957 година в гр.Тунис се е състоял V-тия конгрес на Международната конфедерация на свободните проф съюзи/синдикати/.Преди свикването на конгреса,председателя на американската федерация на труда - ДЖОРДЖ МИНИ е заявил,че няма да участва в конгреса поради заетост.Конгреса е бил открит от м-р председателя на Тунис - БУРГИБА,който е заявил,че бъдещето на Тунис било свързано с нациите,които също като Тунис вярват в принципите на демокрацията и справедливостта.

Представителя на Гана - ДЖОН ТЕТХГАТ,който същевременно е представител на африканските територии се е изказал

по въпроса за войната в Алжир.Много от делегатите са се изказали против водената от Франция война в Алжир.

Главния секретар на МКСС-ОЛЕНБРУК е изнел доклад за дейността на МКСС от последния конгрес във Виена.Сега в МКСС са били членували 93 страни.ОЛЕНБРУК се е изказал против създаването в арабските страни синдикална федерация,защото последните имали за цел да заличат Израел от картата на света и служели на своите господари,които водели подобна политика.За световната федерация на профсъюзите/СФПС/,в която участвуват СССР,страните с народна демокрация и други страни,ОЛЕНБРУК е казал,че СФПС е изгубила своето значение извън комунистическите страни.На този конгрес,като редовни делегати от арабските страни само Израел и Ливан са изпратили свои делегати.

По време на конгреса е станало известно,че МКСС разполага с 2 милиона лири стерлинги или 2 милиарда френски франка.350 милиона френски франка са били заделени като помощ за Унгария.

По време на конгреса се е състояло съвещание на делегатите от Африканските и Азиатските страни,членуващи в МКСС за обсъждане на общи проблеми.Била насрочена и конференция на работниците от плантациите за образуването на ново международно обединение - на работниците от плантациите.

В гласуваната резолюция,по повод събитията в Алжир,делегатите от южноамериканските страни са гласували в полза на Франция.Въпреки това изпълнителния комитет на МКСС е изпратил обръщение до френското правителство за освобождаването на задържаните профсъюзни дейци и прекратявена на огъня в Алжир.По отношение на кипърския въпрос,изпълнителния комитет е изразил съжалението си,че апелите до ООН -за започване на преговори и даване право на защита на профсъюзните дейци пред съдилищата са останали безрезултатни и че кипърските власти са упражнявали дискриминация спрямо комунистическите профсъюзни дейци.Изпълнителният комитет е приел благоприятно доклада по унгарските събития и препоръчал неговото разпространяване.

По отношение на Турция,Венецуела и Танганайка,където са многобройни посегателствата над профсъюзните свободи и където правителствата/Турция/са пречили на националната им централа да членува в МКСС,са правени многократни постъпки пред ООН,но безрезултатно.

Доброволно завърналия се от Западна Германия изменник

на Родината ЦВЕТАН БОРИСОВ ПЕНЕВ през лятото на 1957 година, по повод синдикалистите от Централна, Източна и Югоизточна Европа, между другото пише, че "свободния синдикален център" е създаден от американеца ИРВИНГ БРАУН в Париж. Тази организация била създадена за пропаганда и против влиянието на комунистите от "свободната организация на професионалните съюзи" и събиране документация за ограничаване свободата и правата на профсъюзите от страните от Съветския блок. Отначало организацията била под влияние на БРАУН и финансирана от него. Имало е период, през който организацията е била финансирана от "Свободна Европа". По-късно поради това, че организацията не била активна, не била продуктивна - помощта от "Свободна Европа" била спряна. Организацията продължавала да живее благодарение оскъдната помощ, която отпускал БРАУН, с която се поддържала една малка канцелария в Париж и издавали периодически на циклостил бюлетини на един или друг език на страните с народна демокрация. "В последния конгрес на тази организация "- казва ПЕНЕВ - през миналата година/есента/ се показа, че тя не е жизнеспособна и че в същност не е нищо друго, освен един център за информация на ИРВИНГ БРАУН и то незначителен". По-нататък ПЕНЕВ съобщава за скандала между д-р ПЕТКОВ и НОЖАРОВ - причина за което бил Гемето, който в стремежа си да покаже пред американците, че земеделския съюз бил покровител на синдикалното движение, привлекъл на своя страна НОЖАРОВ. Това наложило разцепление между българските синдикалисти, една част от които отишли да членуват във френския синдикат при "Форс увриер".

17.IX.1957 година

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "ИНФОРМАЦИЯ"
капитан

Из архивите на ДС

12

Строго секретно!
Екз. № 4

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Съдържанието на месечния бюлетин "Свободен синдикалист" от месец март 1958 г.

1. В статията "Против духа на Ялта", авторът Жак Шербинау пише, че в Ялта се дошло до разделянето на света на зони и влияние, което довело до "поробването" на половината Европа от СССР, който не устоял на постигнатите споразумения.

Сега отново СССР предприема офанзива за свикване на нова конференция, но отказва твърдо да разисква въпроса за самоопределението на поробените народи. САЩ и западните сили трябва да бъдат нащрек и да не допуснат при евентуална конференция на високо равнище до узаконяване на съществуващото положение.

2. В статията "Новото комунистическо законодателство" се разглеждат приетите от Народното събрание закони. Авторът се спира най-вече на "закона за самооблагането" който е бил цяло "насилие", но комунистите се мъчели да го представят, че е бил създаден "по желание и решение на населението".

3. В рубриката "Новини от България", въз основа на сведения от наши вестници, се съобщава, че злоупотребленията в България постоянно се увеличават, броят на екзекутираните лица възлизал на 30 души и предстояло екзекутирането на нови лица за злоупотреби.

Отказът на работниците от дотации се тълкува като признание за нерентабилност на предприятията.

11 юни 1958 година
С о ф и я
Й1-887

14

Строго секретно!
Екз.№ 3

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Съдържание на месечния бюлетин "Свободен синдикалист" - апр л 1958г. - орган на българската секция на Международния център на свободните синдикалисти в изгнание - Париж.

В брой от м. април т.г. на месечния бюлетин "Свободен синдикалист" са поместени следните по-важни материали:

1. Статия "Първи май" от д-р Георги Петков, председател на българската секция при центъра на свободните синдикалисти. В статията се дават кратки исторически бележки за празнуването на 1 май от трудещите се в целия свят. Според автора "болшевизмът, въпреки че се е прокламирал като господство на пролетариата, същия е наложил най-тежката и кървава тирания на самите работници". "Първи май е бил ден на манифестиране на непримиримата борба срещу всяко подтисничество и диктатура, била буржоазно-фашистка, било комунистическа". Историческа мисия на работниците е била да се борят за изграждане цивилизацията на свободния човек."

2. Публикуван е позив на международния център на свободните синдикалисти към трудещите се от страните под "комунистическа диктатура".

В позива се възхвалява "упоритата съпротива" на работниците от тези страни за отстояване правата им, поради което комунистическия режим бил заставен да промени тактиката си и смекчи някои от "драконовските комунистически закони".

За работниците имало само един път: игнорирайки

Из архивите на ДС

15

профсъюзите "да отстояват правата си долу в самите предприятия"

3. Публикуван е също първомайски привет на Международната конфедерация на свободните синдикати. В приветствието се казва между другото, че "нито за миг не трябва да се храни илюзия, че комунистическите диктатури могат да се либерализират". За това най-вече говорело потушаването на унгарската контрареволюция, след която положението във всички комунистически страни се е влошило.

Същата конфедерация е изпратила и специално приветствие до трудещите се от социалистическите страни, в което, като поздравява "героичната им борба срещу комунистическия режим в тези страни, ги приканва да продължат борбата "за свобода и демокрация, против всяка експлоатация".

4. В отделна статия превратно се разглежда решението на ЦК на КП, Министерския съвет и ОРПС за разширяване правата на ръководителите на предприятията и на профсъюзните организации при тях. Прави се извод, че увеличаването на тези права е само "еднопосочно", което целяло само увеличаване на производството и снижаване себестойността на продукцията, но не и повдигане жизненото равнище на трудещите се.

5. Статия "Българските младежи тревожат комунистите". Позовавайки се на анкета, проведена от ЦС на ДСНМ сред студенството, авторът заключава че младежта в България е чужда на комунистическия режим у нас. Това особено проличало след унгарските събития.

4 юли 1958година
София

Изготвил: [signature]
ЙТ- 519

16

Строго секретно!
Екз.№ 3

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Съдържанието на месечния бюлетин "Свободен синдикалист - май 1[illegible]8г. - орган на българската секция на международния център на свободните синдикалисти в изгнание - Париж.

В броя от м. май т.г на месечния бюлетин "Свободен синдикалист" са поместени следните по-важни материали:

1. Статия под заглавие "Новата кампания за единодействие". Разглеждат се опитите на КПСС за постигане единодействие на комунистическите и социалистически партии и се окачествяват същите като маневри. Според автора на статията нищо не е в състояние да промени отношението на демократичните работнически движения в света спрямо комунистите и напразни са изпращанията на писма до тях от страна на КПСС. "Напротив, събитията напоследък могат само да засилят твърдото становище на социалистите и синдикалистите спрямо опитите за единодействие".

2. В статията "Българските комунисти и опасността от ревизионизма" се изтъква, че БКП е повела повсеместна борба срещу ревизионизма и буржоазната идеология. Това сочело за страх от страна на комунистите от титовизма. Авторът на статията заключава, че тази борба вероятно ще доведе до нова чистка в партията, която щяла да засегне най-вече интелегенцията.

3. В обширна статия напълно превратно се разглеждат постигнатите резултати от втория петгодишен стопански план. Според авторът фактически планът далеч не е изпълнен и доколко има изпълнение на плана , то това е станало по онези отрасли, о които е бил заинтересован Съветския Съюз. Фактически жизненото равнище на трудещите се не е било подобрено.

Из архивите на ДС

17

4. Съобщение, че в края на м.април т.г. в град Мьолру - Белгия се състояла среща на участниците в курса за синдикалисти. Целта на срещата била да се анализират резултатите от курсове и се изработи програма за бъдещата дейност на синдикалистите, живущи в изгнание в Белгия.

На срещата са говорили главният секретар на Международния център на синдикалистите в изгнание - Ал. Скродцки и Р. Пьоти от белгийската федерация на труда.

5. Съобщение, че от 8 до 21 юни т.г. в гр.Хунгербург - Австрия центърът уреждал, съвместно с Австрийската синдикална централа, курсове за синдикализъм за работници и чиновници от социалистическите страни, които имат постоянно местожителство в Австрия. В курсовете щели да вземат участие и български емигранти, живущи в Австрия.

94

3 юли 1958 година
София

Изпълнител:
ИТ- 517

1

НЕКОИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ ОБЯСНЕНИЯ И ПРЕЦЕНКИ,
ОСВЕН ТЕЗИ ДАДЕНИ ДО СЕГА ПРЕД СЛЕДСТВИЕ-
ТО НА ДС ОТ НИКОЛА СТОЯНОВ КУФАРДЖИЕВ

1. За срещите на компанията, която се събираше в "Добруджа" и кафене "България".

Срещите с другарите в ресторант "Добруджа" и кафене "България" започнаха най-напред в ресторант "Добруджа", като по-постоянни срещи през втората половина на 1957 година и след това 1958-1959 година. Тези срещи не носеха отначалото постоянен характер. След това, по-късно, ние си определихме един ден - сряда вечерта, в който да се срещаме и заедно да вечеряме. На тези срещи не са присъствували постоянно всички другари, които са упоменати в компанията ми. Аз също в началото - 1957 година, а след това и 1958 година не съм бил постоянен в тия срещи. Не са били постоянни и др.Брайко Кофарджиев, който по-редко идваше. Много по-късно на тези срещи почна да идва и Димитър Кацаров. В началото на тия срещи аз отивах само заедно с Дашин. Ако той не отиваше и аз не отивах. Причината за това беше, че него го чувствувах най-близък, другите не ги чувствувах така близки. Впоследствие почнах да отивам и сам.

Освен това, което съм казал в показанията си за разговорит на тези срещи и отношенията по различните политически въпроси, което е вземано от различни другари на тези срещи, мненията които са изказвани, трябва да кажа, че там са се водили разговори и по текущи политически въпроси и са критикувани и е взимано отрицателно отношение по редица мероприятия на Партията. Също така са изказвани мнения по неправилно решаване на някои кадрови въпроси, в смисъл за кадри от средни кадри. Изказвани са мнения за такива кадри, че нямат достатъчна култура и подготовка.

С тези разговори от такъв характер фактически се е заемало едно отрицателно отношение към редица страни на партийната политика и Партията. По същество едно опозиционно отношение. Не мога

Из архивите на ДС

да кажа, че това отрицателно отношение се е отнасяло по цялата политика на Партията. То е било, обаче, по много страни от партийната политика.

Позициите, от които се е определяло това отношение не са били напълно изяснени. Различните другари са виждали различни поло жения. Но в основата си, тези позиции са позиции на дребнобуржоазната стихия, такава каквато се беше проявила в някои среди след Априлския пленум. Позициите при тия срещи бяха фактически продължение на тия позиции и в основата си могат да се нарекат ревизионистични. При тия срещи в работата е стигало до коментарии критики, изказване на мнения, вземано отрицателни становища по политиката на Партията. Повече от това не е имало. Трябва да кажа, че пролетта на 1960 година нашите срещи в "Добруджа" престанаха. Ние почнахме да се срещаме в кафене "България", обаче, не така системно, както по-рано в "Добруджа". В кафене "България" на нашите срещи ние пак сме коментирали по тия въпроси, обаче в нашата среда са присъствували и други случайни хора и до голяма степен нашите разговори по този въпрос са били повечето коментарии и отделни изказвания.

Искам да допълня също така, че на тези срещи ние сме приказвали по много други въпроси и срещите не са ставали с цел да се говори само по политически въпроси, а до голяма степен от приятелско чувство, от желание да се поприказва по най-различни въпроси и да се прекара в една приятелска среда.

Трябва да отбележа, че в тази среда не може определено да се каже кой другар е доминирал със своите разбирания и мнения и кой се е ползувал с най-голям авторитет. В повечето от другарите, с които се срещахме съществуваше убеждението, че те по-добре разбират въпросите от другия. Имало е взаимно влияние помежду си. Имало е и спорове помежду ни. Това самомнение във всеки другар се основаваше на известни интелегентски индивидуализъм, който почти съществуваше във всички другари.

2. За разговорите между мене, Дашин, Варон и Милев.

Разговорите между мене и Дашин, а така също между мене, Дашин и Варон са имали по-откровен и задълбочен характер.

В идеологическата и теоритическата област те са се насочвали в търсене на някакви нови пътища на социализма. В размяна на мнения по въпроса какъв трябва да бъде социализма. Тези разговори в нас са започнали още през 1958 година. Още през 1958 година при някои такива разговори, ние сме идвали до изводите, по какъв начин може ние тези наши разбирания да ги направим достояние и на кой трябва да ги направим достояние, и може ли да повлияеме нещо за тяхното възприемане. В такива случаи сме идвали до извода да ги напишем и ги изпратим до ХРУЩЧОВ. Друг път сме идвали до изводи, че трябва да си продължаваме да си уясняваме въпросите само между нас си. Че не сме напълно изяснени по тези въпроси. Имало е и изказване мнение между нас си, че по тези въпроси може и открито да се изказваме, обаче, освен това при срещите си да изясняваме въпросите, към други начини не се е пристъпвало.

Трябва да кажа, че освен една среща в "България" към края на 1958 година, която може да се таксува като преднамерена, където ние по-системно изложихме своите разбирания, другите срещи, които сме имали и когато сме приказвали по тези въпроси, са имали случаен преднамерен характер. В повечето случаи това са били разговори станали между нас, след напускане кафене "България" по пътя за пребиране у дома. В тези разговори между нас тримата също не се е постигало пълно единство по всички въпроси. Може да се каже също, че не е имало някой от тримата, който да доминира над другите. Дашин винаги си е имал самостоятелно мнение, Варон и аз също сме имали самостоятелни мнения в редица случаи. Затова не се е стигнало до пълно изясняване на нашите разбирания и до някакви практически действия.

След присъединяването и на Милев към нашата компания, между мене и Милев, между мене, Милев и Дашин, а по някога, много редко, между мене, Милев, Дашин и Варон са се водили също така откровени разговори както по някои идеологически въпроси, така също и по въпроси на вътрешната политика. Милев насочваше разговорите, както вече съм го казал до сега, към ЦК на Партията и персонално към отделни лица. Тези разговори помежду нас си, също

Из архивите на ДС

са имали случаен характер. Освен казаното до сега, в разговори с Милев, също е поставян въпроса за търсене начини за изразяване на наши мнения и за въздействие на политиката на Партията. Милев е поставял въпроса, че ние трябва да имаме широки връзки с най-различни кадри, за да може да въздействуваме в отделни кадри и оттам да се въздейства и върху партийната политика и за изменение на тази политика. Той е изказвал също мнение, че трябва да се изказваме открито на партийни събрания и на други съвещания против някой нередности в нашия живот, като ми е поставял лично на мене въпроса, защо не се изказвам. Аз съм изказвал мнения, че ние най-напред трябва да си изясняваме нашите мнения и становища помежду си, а след това може да се преминава към това, което той предлага. На практика, фактически повече от изясняване на нашите мнения и приказки по тези въпроси не се е стигало. Аз лично не съм търсел никакви други среди и контакт с други кадри. Милев понякога ме е водел в разни компании на ядене и пиене, без аз да съм отивал с охота в тях, и без да съм познавал хората, и без да съм проявявал някакъв интерес към тях след това. Такива са случаите, когато той ме заведе в Клуба на журналистите в една компания, където имаше един шаран донесен от Бяла слатина, в която присъствуваха Стоян Конаклиев, Иван Шанов, Симеон Топалов и др.непознати от Бяла слатина. Също така и случая в домът на Стоян, другото му име Неговански, където присъствуваха, освен нас двамата с Милев и Стефан Симеонов, Веселин Георгиев, Иван Шанов, Иван Мициев, един другар Живко, второто му име не зная и за много малко Перо Шанданов. Такъв е случая и с няколко срещи за ядене на заяк в"Балкан", където са присъствували, освен аз с Милев, Дашин, Жак Натан, Веселин Георгиев, Ивайло Видинов, Иван Мислиев, Стефан Симеонов и др.

3. За връзките ми с пловдивските другари и за тези две срещи, едната в Пловдив, а другата в София искам да добава следното. Че срещата в Пловдив, която стана в домът на Илия Гатев за мене беше не преднамерена. Тази среща стана главно по настояването и искането на пловдивските другари. Тази среща може да се охарактеризира, като среща на изясняване на въпросите, кой какво мисли и какви са причините така да мислим. Срещата в домът на Георги Милев

имаше характер на обсъждане какво трябва да се направи, за да се повлияе върху политиката на Партията в духът на нашите разбирания.

4. За срещите и връзките ми със СИНДЖИРИЧ.

Във връзка със срещите и връзките ми със Синджирич искам да обясня още един въпрос. Когато говорехме за спора между Китай и СССР по въпросите за мирното съвместно съществуване, аз изказах мнение, че Югославия трябва да вземе мнение по този въпрос, да каже своето мнение. Също така и по въпроса каква ще трябва да бъде делегацията на Югославия в ООН, изказах мнение, че трябва да отиде Тито.

През есента на 1960 година, не си спомням кой месец, мисля че м.октомври, след като беше излезла книгата на Кардел, и след като Тито беше заминал за ООН, на една среща Синджирич ми каза, по повод на това, че е било правилно моето мнение, че Тито и Кардел знаели за мен. Аз му отговорих, че не са нужни такива приказки, че ние само обменяме мисли помежду си. Това изказване на Синджирич го схванах като един трик на ласкателство към мене, за да спечели моето предразположение към Югославия. По тоя повод, в една среща със Сийка Рачева, аз й казах, че Синджирич продължава да идва при мене и да ми говори разни глупости.

Връзките си и разговорите със Синджирич, аз оценявам като крайно неправилни, които са оказали влияние върху мене за доближаването ми до югославския ревизионизъм, за оформяне в мене на някои ревизионистични схващания, с изразяването пред него мои мнения и становища и коментиране съм дал възможност на югославянските ревизионисти да знаят моите мнения и от тука да си вадят некакви погрешни заключения. По този въпрос толкоз.

5. По срещите ми и познанството ми с други лица в кафене "Балкан".

Срещите ми и познанството ми с други лица от кафене "Балкан", като Стефан Симеонов, Иван Панов, Веселин Георгиев, Йонко Панов и некой други, са имали напълно случаен характер, и с тях не е имало някакви особени коментарии по политически въпроси. Те са били срещи на едни познати и случайни срещи в кафенето.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

6.За работата ми в ЦС на профсъюзите.

За работата си в ЦС на профсъюзите трябва да кажа, че в моите предложения и мнения, които съм изказвал там, са изхождали преди всичко от партийните решения и решенията на ЦС на профсъюзите. Стремял съм се да търся някои нови форми в стила и метода на работа. Старал съм се да проучвам опита на профсъюзите от другите социалистически страни и да предлагам онова, което съм считал за възможно да бъде приложено в нашата практика. Опитвал съм се да теоритизирам по някои въпроси за ролята и значението на профсъюзите при социализма. Може в тия мои разбирания да е прозирало нещо ревизионистично, обаче, общият дух на моите предложения и на моята работа са били в духът на партийната политика. Трябва да отбележа, че не съм работил през цялото време с пълна енергия и не съм дал това, което можех да дам. Първите години работех с много по-голяма енергия. След това енергията отслабна, и след това работех с по-малко желание и енергия. Все пак участвувал съм активно в подготовката и провеждането на двете реорганизации на профсъюзните органи извършени през този период. Участвувал съм и при обсъждането на всички въпроси. Участвувал съм активно при разясняването и провеждането на практика на 55-тото постановление на Партията, ЦС на профсъюзите и Министерския съвет. По този въпрос толкова.

7.За моето поведение е оказало голямо влияние и постоянното ми ходене по кафенетата. Постоянното ми ходене по кафенетата, срещите ми с най-различни хора, коментариите и безотговорните приказки не отговаряха на мястото, което заемах и на моето членство в Партията. Те оказваха разлагащо влияние върху мен. Често пъти съм се старал да скъсам с това ходене по кафенетата. Имало е периоди, когато съм намалявал отиването, обаче не съм имал достатъчно сили да скъсам окончателно.

8.В целото ми това поведение и дейност, в разбиранията ми не е имало едно постоянство. През целия този период в мене, а така също съм забелязал и в другите другари, е имало големи колебания, люшкания, съмнения, дали това което мислим е правилно, дали то е съобразено действително със живота, дали това което говорим и вършим е правилно. Имало е редица случаи на осъждане на това поведение между нас си, на решаване да скъсаме с него,

обаче,не сме имали сили да направим това.Това по този въпрос.

9.Кои са причините за тези мои разбирания и за това мое поведение.

На първо място аз намирам причината в моята недостатъчна идеологическа устойчивост и закаленост като комунист.Макар че участвувам в движението от 1933 година,аз оценявам,че не съм бил достатъчно идеологически устойчив и закален в своите разбирания. Това е било основата,върху която са се изграждали понататък моите разбирания и грешки. Голямо влияние върху мене оказаха и станалите през този период събития,както XX конгрес и разобличаване култа на личността на Сталин,събитията в Унгария, Полша,Априлския пленум в нашата страна и пр.Тези събития и коментариите по тях в моята среда,постоянно формираха в мене разбирания,че в изграждането на социализма са допуснати големи грешки, и че трябва да се търси нещо ново в това направление.

Голямо влияние за моите разбирания и поведение оказа и средата,в която аз попаднах през 1957 година,която среда,както отбелязах и по-горе имаше по редица въпроси отрицателно отношение към партийната политика и стоеше до голяма степен на дребно буржоазни ревизионистични позиции. Влияние върху мене оказа и югославянския ревизионизъм, запознаването ми с техните разбирания и връзките със Синджирич, които ме доближаваха до югославянския ревизионизъм и влияеха върху моите разбирания.

За тия мои разбирания и поведение има и причини коренещи се в моя характер. В моя характер има такава страна,аз да изразявам винаги собствено мнение,трудно да се присъединявам към мнението на другите. Винаги да търся недостатъци и да отправям критика Известна маняштина,че аз по-добре виждам и разбирам някои въпроси от другите. Не зачитане авторитети и авторитетни мнения. За тия мои разбирания и поведение голямо влияние оказа и откъсването ми от партийна работа.До 1951 година аз бях на партийна работа. След това в Министерство на земеделието като началник на политическото управление,моята работа до голяма степен беше партийна. Напускането ми на Министерство на земеделието и отиването ми в ДОСО ме откъсна от партийната работа. Аз постепено започнах по-малко да чувствувам Партията, по-малко да разбирам извършващите се промени в нашата страна,по-малко да разбирам партийната политика

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

и отношението към тази политика на масите.Така се получи едно откъсване постепено от Партията и от нейната политика.

10.Правейки преглед на това мое поведение и дейност аз го оценявам като неправилно и антипартийно и го осъждам. Осъждам своите антипартийни изказвания и действия,които по същество са опозиционни на политиката и на Партията и в основата си са ревизионистични.Осъждам своите срещи и връзки със Синджирич, като крайно неправилни,несъвместими с политиката,която провежда нашата Партия, на която аз съм член, и чието отношение към югославянския ревизионизъм на мене ми е било напълно ясно. Осъждам също така моето поведение на постоянно ходене по кафенетата,срещите ми с най-различни хора,безотговорните ми приказки, които не съответствуват с партийния морал и норми.

Цялото ми това поведение идейност все повече и повече ме отдалечаваше от Партията и фактически ме довеждаше до едно положение на самоизключване от Партията. Считам,че с цялото си това поведение и дейност,с моите антипартийни изказвания, с моята антипартийна дейност аз съм нанесъл вреда на Партията, нанесъл съм вреда за провеждане на нейната политика,не съм оправдавал доверието,което ми беше дадено от Партията.

София,30.I.1961 г.

ДАЛ ОБЯСНЕНИЯТА:
/п/ Н.С.Куфарджиев

Верно с оригинала,

СЛЕДОВАТЕЛ:

102

246

С П Р А В К А

За някои по-важни конкретни факти от антипартийната дейност на НИКОЛА СТОЯНОВ КУФАРДЖИЕВ.

1.През 1956 година НИКОЛА КУФАРДЖИЕВ в компания с ВЕСЕЛИН ДАШИН, ИВАН ЗУСАКОВ, МИЛКО ГРИГОРОВ, АЛЕКСАНДЪР РИЗОВ, ИВАН ТУТЕВ, БРАЙКО КОФАРДЖИЕВ, ГЕОРГИ МИЛЕВ, БЕНЖАМЕН ВАРОН и др. започнал да споделя недоволството си от някои страни на политиката на Партията. Компанията се е събирала в кабинета на МИЛКО ГРИГОРОВ в Клуба на журналистите, а всяка сряда и неделя в ресторантите"Добруджа"и"България". В разговорите застъпвали становището, че решенията на XX конгрес на КПСС и Априлския пленум не се провеждат и няма да се доведат докрай, тъй като въпроса е култа е разрешен компромисно поради оставянето на др. ЖЕРВЕНКОВ в Политбюро.

Смятали, че линията на др.ХРУЩОВ се провежда на"зигзаг", защото срещал съпротива в ЦК на КПСС.

Изразявали симпатии към Югославия и неодобрявали критиката отправена от VIII конгрес на ВКП и в речта на др.ХРУЩОВ към ръководството на СФК.

Понякога в компанията са присъствували ВЛАДИМИР СИНДЖИЛИЧ и др.югославск представители. Пред него свободно са коментирали въпроси от вътрешно-партиен характер, изразявали симпатиите си към Югославия и недоволството си от някои страни на политиката на Партията.

/Протокол от 16.I.1961 год. стр.1-3 и 19.I.1961 год. стр.4 на Н.КУФАРДЖИЕВ/.

2.През 1956 година в Парка на свободата КУФАРДЖИЕВ е получил от ХР.ПРОДАНОВ копие от писмото на РАЗКОЛНИКОВ до СТАЛИ

/Протокол от 16.I.т.г./

Из архивите на ДС

(1) 3.В края на 1959 година КУТАРДИЕВ, ПАРОВ и ДАЧЕВ започнали да се срещат по-често извън горната компания и по-задълбочено да обсъждат някои идеологически въпроси и партийната линия. В един разговор в ресторант"България" дошли до извода,че в настоящия момент са се утвърдили три форми на социализма, но и трите не подхождали на техните разбирания. Югославянската форма смятали за най-възприемлива за сега.

/Протокол от 16.I.1961 г. стр.4 -Н.КУТАРДИЕВ/.

(3) 4.В началото на 1959 година в отделните срещи от групата ЖИВКОВ започнал да насочва разговорите към ЦК и Политбюро. Заявявал се, че работите у нас могат да се оправят само ако настанат промени в Политбюро, че др.ЖИВКОВ трябва да застане начело и пр. Отправял обидни клеветнически епитети към другарите ЧЕРВЕНКОВ, ТОДОР ЖИВКОВ, ВЪЛКО ЧЕРВЕНКОВ, СТАНКО ТОДОРОВ, БОЯН БЪЛГАРАНОВ, РАЙКО ДАМЯНОВ и др.

/Видно от протокол от 16.I.т.г. стр.6 и 24.I.т.г.стр.6 Н.КУТАРДИЕВ/.

(4) 5.В началото на 1960 година в групата назрява идейта да направят и изпратят до др.ХРУЩОВ подробен анализ на политиката на Партията след Априлския пленум в който да предизвикат намесата на КПСС в работите на нашата партия, за промени в линията на Партията и по отношение на някои отговорни кадри, които стоели на стари позиции. Когато се обсъждали изготвянето на анализ се стигнали до извода, че трудещите се у нас са"наемни работници че у нас има "държавен капитализъм", че Партията е взела всички функции и се получило"държава в държава". За народостопанските планове считали, че са завишени и неизпълними. В отделни разговори в групата и пред компанията ГЕОРГИ МИЛЕВ се е заявявал че у нас работите ще се"оправят" само когато се създадат две партии

/Показания на КУТАРДИЕВ и записа/.

6.В отделен разговор с ВЛАДО ТОДОРОВ на 20.XII.1960 год. КУТАРДИЕВ също е застъпвал становището, че нашия социализъм е "държавен социализъм", нещо като"държавен капитализъм". Заявявал разочорование от нашата форма на социализъм.

/Видно от протокола от 16.I.т.г.стр.7 и записа/.

Из архивите на ДС

248

3.-

7.През м.декември 1959 година по инициатива на ХРИСТО ПРОДАНОВ в"Тримонциум" в гр.Пловдив се е състояла среща между КУТАРДЖИЕВ, ПРОДАНОВ, ИЛИЯ ГАТЕВ и ИВАН ДИОНИСИЕВ. Там се обсъ дали въпроси за някои"недостатъци" у нас, че не е ликвидиран култа към личността, че има икономически затруднения и пр. КУТАРДЖИЕВ изложил своите разбрания за югославския"опит" за из граждане на социализъм.

/Видно от протокола от 16.I.т.г. стр. 9/.

8.В началото на 1960 година ХРИСТО ПРОДАНОВ и ИЛИЯ ГАТЕВ дошли в София и по тяхна инициатива се е състояла среща с КУТАРДЖИЕВ, МИЛЕВ и ДИМИТЪР КАЦАРОВ, първоначално в ресторант "България", а след това отишли в Унгарския ресторант. Говорили са за някои стопански и други затруднения, във връзка с Декемврийския пленум на ЦК и въпроса за култа.

/Видно от протокола от 16.I.1961 г. стр.10/.

9.На 5 май 1960 година КУТАРДЖИЕВ е бил в Пловдив за съвещание на профсъюзите, заедно с ГЕОРГИ МИЛЕВ. В"Тримонциум" са се срещнали с ПРОДАНОВ, ДИОНИСИЕВ, ГАТЕВ и ЯНКО ПОПОВ, а от там по предложение на пловдивчани са отишли в домът на ГАТЕВ без ПОПОВ. ПРОДАНОВ поставил въпроса за отношението, което да вземат към някои недоволни на Партията лица. Стигнали до извода че"недоволството" е от стопанските "затруднения" и от неизпълнението докрай решенията на Априлския пленум. Уточнили се да помислят и на среща в бъдеще да подработят анализа за положението в страната след Априлския пленум. ДИОНИСИЕВ предлагал да се излиза с циркуляри по тези въпроси до отговорни кадрови работници

/Видно от протокола от 16.I.т.г. стр.11 и предварителните данни/.

10.В началото на м.юни 1960 година ХРИСТО ПРОДАНОВ и ДИОНИСИЕВ са дошли в София и се срещнали в ресторант"Опера" с КУТАРДЖИЕВ, ВАРОН, ДАЖИН и ГЕОРГИ МИЛЕВ. Там решили и отишли в домът на ГЕОРГИ МИЛЕВ. Поради това, че никой не бил изготвил писмено-анализ-изложение, наново повдигнали тия въпроси. Разменили мнения да изпратят такова изложение анонимно до отдел ните членове на ЦК, а ДИОНИСИЕВ наново предложил да се излиза с циркуляри. Решили да се изготвят два проекта за анализ-изло-

Из архивите на ДС

249

жение - един от ВАРОН и друг от ДИОНИСИЕВ.

(6)

11.Няколко дни след това ВАРОН предал на КУФАРДЖИЕВ написано изложение за да го разгледа с останалите от групата, понеже заминавал за Свищов. Това изложение КУФАРДЖИЕВ разгледало с ДАШИН и МИЛЕВ в сладкарницата на ЦУМ и останало в МИЛЕВ за унищожаване.

/Видно от протокола от 16.I.т.г. стр.12/.

12.През м.юни 1960 година по инициатива на ПРОДАНОВ и МИЛЕВ се е състояла среща в Момин проход между тях и КУФАРДЖИЕВ на която разгледали проекто-изложението, изготвено от ДИОНИСИЕВ. Решили да не изпращат изложенията. По-късно ПРОДАНОВ казал на КУФАРДЖИЕВ, че ДИОНИСИЕВ изпратил изложението до др.ТОДОР ЖИВКОВ

/Видно от протокола от 16.I.т.г. стр.13/.

13.През м.октомври 1960 година в гр.Пловдив в ресторант"Тримонциум" се срещнали КУФАРДЖИЕВ, МИЛЕВ, ПРОДАНОВ, ГАТЕВ ДИОНИСИЕВ и БРАЙКО КОФАРДЖИЕВ. В разговорите се стигнало до спор като МИЛЕВ и ДИОНИСИЕВ са защитили китайските становища по известни въпрос , а останалите са били против.

/Видно от протокола от 16.I.т.г. стр.14/.

14.На 23.XII.1960 година КУФАРДЖИЕВ обсъдил с БРАЙКО КОФАРДЖИЕВ изпращането на изложение до Италиянската, Полската и Съветската комунистически партии, в което да отразят мнението си, че комунистическите партии в социалистическите страни са заразени от догматизма и сектантството.

В същият разговор споделили мнението, че трябва да им 2-3 души, които да обсъждат мнения по отделните въпроси. БРАЙКО КОФАРДЖИЕВ предлагал за трети човек ИВАН ТУТЕВ, но КУФАРДЖИЕВ не се съгласил.

/Видно от показанията на КУФАРДЖИЕВ и записа/.

15.На 18.X.1960 година в разговор БЕНЖАМЕН ВАРОН е посъветвал КУФАРДЖИЕВ да престане да посещава ресторантите и кафенетата и му предлагал да го свърже с друга среда от негови приятели - преподаватели, които също се събирали. Казал му, че имало един младеж, който бил"разнищил" социализма Подчертал,

250

5.-

че решаващ фактор сега в нашата Партия е интелигенцията и към нея трябвало да се насочат, тъй като работническата класа е сива маса

/Показанията на КУФАРДЖИЕВ от 26.I.т.г. стр.2 и записа/

16.Ревизионистичните си схващания КУФАРДЖИЕВ споделял и отстоявал и пред други лица извън групата и компанията,като ВЛАДО ТОМОВ, НИКОЛА КЕРЕМИДАРОВ, ВАСИЛ МАНОЛОВ, полк.ПЕТЪР СИМЕОНОВ, ВЕЛКО ВЕЛЧЕВ, ЙОРДАН БРАТКОВ и др.

/Показанията на КУФАРДЖИЕВ от 23.I.т.г. и записа/

17.За утвърждаване на ревизионистичните схващания на КУФАРДЖИЕВ голяма роля е изиграл интереса му към югославските въпроси и ползваната от него югославска литература.

При извършения обиск в домът и кабинета му бе иззета голямо количество югославска ревизионистична литература. С такава литература той се е снабдявал през ВЛАДИМИР СИНДЖИЛИЙ от югославското посолство в София, от заделянето на материали от поверителните бюлетини на БТА отнасящи се за СЮК, като речи,статии, изказвания и др.,от посещението си в Югославия, а също и от югославската палата на Пловдивския панаир. Някои материали е ползвал и от АНАСТАСИЯ РАЧЕВА - преводачка в БТА, от ЙОРДАН БРАТКОВ-редакт в Комитета за културни връзки с чужбина. Някои от тия материали като книгата на КАРДЕЛ"Социализма и войната" той предал на прочи на ГЕОРГИ МИЛЕВ, ПРОДАНОВ и др.

/Протоколите за обиск и показанията на КУФАРДЖИЕВ от 23.I.т.г./.

18.След като се запознал с КУФАРДЖИЕВ и разбрал, че с на ревизионистични позиции СИНДЖИЛИЙ започнал да се среща по-че с него по повод и без повод. Постепенно двамата преминали на откровени разговори по вътрешно-партийни и други въпроси.КУФАРДЖИЕВ свободно е споделял с него становището си по редица въпрос на партийната политика и такива от нашия вътрешно-партиен живот

Така през лятото на 1 60 година СИНДЖИЛИЙ се е заинте ресувал по какъв повод са дошли в страната другарите КОЗЛОВ и ИГНАТОВ и какво знае за заседанието на Политбюро с тяхно участи в гр.Варна и дали знае, че на това заседание са разглеждали въпроса за култа и че имало разногласие между другарите ЖИВКОВ и ЮГОВ.КУФАРДЖИЕВ не е знаел за такова заседание.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

259

6.-

В друг разговор след Букурещкото съвещание СИНДЖИЛИЧ се интересувал за информацията, която е снета по партийна линия по китайския въпрос.

В края на 1960 година КУФАРДЖИЕВ подробно е информирал СИНДЖИЛИЧ за проведените съвещания на Софийския партиен актив от др.др.ЖИВКОВ и М.ГРИГОРОВ във връзка с Московското съвещание за конкретни техни изказвания и отношения по отделни въпроси. КУФАРДЖИЕВ останал с впечатление, че СИНДЖИЛИЧ е добре информиран по въпросите от нашия партиен живот.

/Протокол на КУФАРДЖИЕВ от 19.и 30.I.1961 г. и записи/

19.В саморъчните си показания КУФАРДЖИЕВ посочва, че причините за неговите ревизионистични разбирания са недостатъчната му идеологическа устойчивост и запаленост, средата в която е попаднал през 1957 година и която е имела отрицателно отношение към партийната политика. Тая среда стояла на дребно-буржоазни ревизионистични позиции. Влияние му оказал и югославския ревизионизъм и връзките му със СИНДЖИЛИЧ.

/Обясненията на КУФАРДЖИЕВ от 30.I.1961 година/.

17.II.1961 година
София

1/6

П Р О Т О К О Л

за разследване на НИКОЛА КУЮРДЖИЕВ ОТ комисията на ЦК на БКП на 27.II.1961 г.

Д.ДИМОВ: Освободиха ли те?

КУЮРДЖИЕВ: Да, казаха, че ме освобождават.

Д.ДИМОВ: Там една отговорност, а тук сега - партийна отговорност. Това е комисия на ЦК. При тебе идвахме с др. Григоров и разговаряхме. Ние сме чели твоите показания пред органите на ДС и показанията, които ти написа по наше поръчение. Ние искаме сега тук в основни линии пред другарите да повториш своята дейност, да кажеш как започна, как се оформиха тези групи.

КУЮРДЖИЕВ: Както съм писал в показанието, моето отклонение от партийната линия почна след XX конгрес на КПСС. XX конгрес и Априлския пленум съм посрещнал с най-голямо одобрение. Не съм имал нищо против Априлския пленум, нито против решенията на XX конгрес. По това време аз дружах главно с Дашин. Той беше болен и лежеше в къщи. Ходил съм при него. Някой път и Владен Костов е бил. След XX конгрес Дашин оздравя. Ние продължихме тази дружба, която беше от преди. Той ме запозна след това със Сашо Ризов, Пилко Григоров и Иван Мусаков. Мисля, че с Пилко Григоров ме запозна по-рано. Те бяха по-ран негови приятели. Заедно с него започнах да отивам и аз В тази среда се коментираха тези въпроси. Не мога да кажа, че сме коментирали само политически въпроси. Най-напред в клуба на журналистите се виждахме. След това започнахме да се виждаме в "Балкан" и в руския клуб. По предложение не зная на кой, може би на Сашо Ризов, се определихме всяка сряда да вечеряме там. Семействата ни знаеха, че в сряда се събираме група приятели на вечеря.

Из архивите на ДС

110

119

В тази група не бяха определени хора, но различни хора са идвали. Започна да идва Тутев, Брайко Кофарджиев, Стайко Кръстев от БТА. Когато се коментираха тези въпроси, имаше едно настроение на недоволство от решенията на Априлския пленум - главно що се отнася до др. Червенков. Там имаше такива настроения, че не е доведена докрай работата, че др. Червенков е трябвало да бъде изваден от Политбюро. Считаше се не тук не е проведена работата до край. Такива мнения е имало, когато е ставало въпрос. По въпроса за политиката на Хрушчов е имало одобрение. Тази среда е изказвала мнения на одобрение линията на Хрушчов, на неговата политика, на политиката на XX конгрес на външната политика. Имало е изказване на мнения по някога, че Хрушчов проявава известни колебания под натиска на догматични елементи в Съветския съюз и недовежда решенията на XX конгрес до край, има известно спиране, а след това пак наново тръгва да изпълнява решенията на XX конгрес. Такова е било мнението по отношение на политиката на Хрушчов. По външната политика също така сме коментирали, събитията, които са ставали сме коментирали, а също и вътрешната политика. Имало е мнения на несъгласие, на неодобрение на някои страни на вътрешната политика.

Д.ДИКОВ: За вътрешната политика на Съветския съюз или за нашата?

КУТАРДЖИЕВ: За нашата говоря. За скока се съмнявахме. Аз и Дашин приемахме добре въпроса за реорганизацията. Даже ние се включихме за извършване на реорганизацията в Самоков, за образуване на ТКЗС "Самоковска комуна", правихме събрания по селата. В мене и в другите другари имаше съмнение по отношение показателите на скока, че са високи. Въобще в тази среда са коментирани въпроси - външнополитически и вътрешнополитически, антипартийни мнения са изказвани, несъгласия са изказвани с някои партийни мероприятия, с някои страни на партийната политика изказвани са мнения за Хрушчов в такъв дух.

Из архивите на ДС

111

Д.ДИ.ОВ: Конкретно с кои мероприятия не сте били съгласни по партийната политика?

КУЮАРДЖИЕВ: По въпроса за скока. Този въпрос е третиран и специално що се касае до показателите на скока. Имало е изказване на мнения и по кадрови въпроси, че не се подбират най-добрите кадри. Коментарии е имало за Начо Папазов и за др. някои кадри, че не се подбират много добри кадри. По други въпроси, аз съм писал и не мога да си спомня. По въпросът за печата си спомням, че се изказваха мнения, че не е правилна тази критика на Топенчаров и мерките, които се взеха срещу него. Коментирал се е и въпросът, че тук в нас в общи линии решенията на XX конгрес не се провеждат до край, решенията на Априлския пленум също така не се провеждат докрай. В такъв дух по партийната политика е изказвано несъгласие, различие от партийната политика.

В. ЧЕРВ.НКОВ: Аз четох вашите писмени показания и сега вие говорите за неизпълнение решенията на Априлския пленум. Пет години са се минали от Априлския пленум. Желателно е да кажете какво имате предвид, когато казвате, че решенията на Априлския пленум не се провеждат. Сега в какво виждате, че не се провеждат решенията на Априлския пленум?

КУЮАРДЖИЕВ: В такъв дух аз съм виждал някои неща. Що се касае до въпроса за партийните норми, аз такова впечатление съм имал, че сега състоянието на демокрацията в Партията не е отишло много по-напред, отколкото преди Априлския пленум. Това са мои впечатления и мнение. След това по въпроса за ролята на Народното събрание. Когато се приемаха тезисите и се одобри новата реорганизация - това се прие първо в ЦК, а след това беше прието в Народното събрание. При нас е имало изказване на мнения, че се е подценила ролята на Народното събрание. По Априлския пленум се поставяше въпросът да се издигне ролята на Народното събрание.

Из архивите на ДС

112

121

След това мнение е имало по въпроса за капиталовложенията. Априлският пленум отчете, че преди това е имало голямо напрежение в капиталовложенията, процентите на капиталовложенията са доста високи. Обаче сега, по времето на скока, капиталовложенията пак отскочиха доста, процентът стана висок.

След това по въпроса за ролята на масовите организации - Отечествения фронт и профсъюзите. Аз изказвах мнение, че въпреки решенията по този въпрос все още на практика не се получава онова, което беше решено на Априлския пленум. Така съм виждал нещата аз и така ги говоря. В този дух сме говорили, че тези въпроси не се провеждат.

П.ЦАНКОВ: Как оценявате унгарските събития? Имало ли е във вашата компания разговори, че у нас ще се подобри положението, ако станат унгарски събития?

КУЗМАРДЖИЕВ: Аз конкретно точно такива изказвания не мога да си спомня. Както се даде оценка от декларацията на Съветския съюз от 30 октомври на унгарските събития в началото е било едно справедливо движение, но след това контрареволюцията използва това движение, за да постигне свои цели. В такъв дух са били нашите коментарии. Трябва да кажа, че там сме коментирали политиката на Гомулка като положителна. Имало е отношение, коментарии на признаване на Югославия, че там действително се строи социализъм. Когато се подобриха отношенията с Югославия, това се посрещна добре. Когато излезе програмата на югославяните и там се поставя въпроса за хегемонната роля на Съветския съюз, мнението беше, че това е неправилно от страна на югославяните, а правилно би било да не се излиза сега с такива текстове, които да влошават отношенията между Съветския съюз и Югославия. В общи линии аз така оценявам, че това беше една среда, настроена до голяма степен в духа на тази дребнобуржоазна мътилка, на която Партията даде оценка след Априлския пленум. Настроенията

122

в този дух в тази среда са се запазили, тази стихия се е запазила и поддала в следващите години на такива разсъждения, такова мнение, такова отношение, антипартийно по отношение на Партията, по отношение на политиката на Партията.

Б.ВЪЛЧЕВ: Все пак не стана ясно във вашата среда изказвано ли е мнение, че е добре и у нас да станат събития като унгарските, за да се подобри положението.

КУЮРДЖИЕВ: Такова определено мнение за унгарските събития аз не си спомням да е изказвано. Точно такова мнение, не си спомням. Сега с тази среда, това е. Коментирали сме в един такъв дух, аз **го казвам** антипартиен дух, отклонение от линията на Партията, от нашата политика. Тази среда не е била **постоянна**, идвали са други хора, един път идват едни, друг път - други. Някой път някой с месеци не е идвал. Например Милко Григоров дълго време не беше идвал. През 1960 година спряхме срещата в "Добруджа", а започнахме в "България". Но тази среда се разля в смисъл, че идваха много самоковци. Обаче ние с Дашин почти всеки ден се срещахме, като излезем от "Добруджа" се разхождаме по"Раковска", и в нашите срещи сме коментирали по-задълбочено въпросите. В какъв аспект са били нашите разсъждения? Те са отивали много по-далеч, отколкото коментариите. Те бяха в тази насока, че са допуснати големи грешки в строителството на социализма, че култът към личността на Сталин е нанесъл големи поражения и че социализмът се изгражда на неправилни основи. Аз трябва да ви кажа какви изрази сме употребявали. Дашин казваше: "Кольо, трябваше нови пътища да се **търсят** за социализма". Аз съм бил съгласен, разбира се, Аз съм изказвал такива мнения. След това Варон ме търси да го назнача за лектор на профсъюзната школа. Той дълго време беше без работа. Не стана това. Ходатайствах му да влезе в партийния комитет. Той много рядко е идвал в "Добруджа". Повече с мене и Дашин е коментирал по тези въпроси. Варон също имаше такива разбирания, че истинския

Из архивите на ДС
113

Из архивите на ДС

123

социализъм, зрял, както той обичаше да се изразява, може да се строи само в напреднали страни, че засега това строителство на социализма не може да се счита за една зряла форма на социализъм и да покаже докрай своите преимущества като социалистически, като нов строй. Той е казвал, че има конкретен социализъм, а не общо социализъм. По повод на такива разсъждения между нас стигахме до такъв въпрос: добре, ние така мислим, а тези наши мисли защо не вземем да ги изложим, да кажем какво мислим по въпроса. Аз съм писал в своите показания. Варон предложи да изложим тези мисли в един документ. Не сме се уточнявали до къде да го изпратим. Не стана това. Това беше през 1958 година. След това, към края на 1958 година, когато изникна китайския опит, започнаха да се задълбочават тези спорове и разговори върху това какво представлява китайския опит и се стигна до това обсъждане в ресторант "България", когато Варон беше предварително написал тезисно как той счита по въпросите. Събрахме се там аз, Дашин и Варон и обсъдихме тези въпроси - как е почнало строителството на социализма, до къде се е стигнало, какво представлява и сега какви са пътищата понататък за развитието на социализма. В такъв смисъл бяха нашите разсъждения. И тогава изникна тази формулировка за трите форми на социализма - китайската, съветската и югославската форма на социализъм. Ние в нашите разсъждения сме стигнали до това, че и трите форми не съвпадат с нашите разбирания за социализма, че ние имаме свои разбирания за социализма, които са нещо по-различно от тези форми, които съществуват в настоящия момент. Понататък в нашите срещи пак между Дашин, Варон и мен сме идвали и до такива идеи - да напишем тези наши разбирания и да ги изпратим до Съветския съюз, до Хрушчов, за социализма изобщо. Не е ставало дума конкретно за политиката на Българската партия. Ставаше дума за тези теоретични положения. Имало е такива подхвърляния, такива изрази, които често е употребявал Варон, с които аз съм

Из архивите на ДС

115

бил съгласен: ние сме подлеци щом едно мислим, а не смеем да кажем какво мислим и нашите разбирания да станат достояние и на други. Такива са били разсъжденията между Варон Дашин и мене.

Какви са тези разсъждения? Аз считам, че не са били партийни, отклоняват се и от марксистката идеология. Това са ревизионистични разсъждения.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Вашата група или среда може да се окачествти като група несъгласна с партийната политика, със социализма, който строим, група, която стои на ревизионистични позиции.

КУФАРДЖИЕВ: Другарю Червенков, първо,аз считам, че не бива на нещата да се дават такива наименования, които фактически в живота не са били.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Вие как оценявате това, че сте се събирали и обсъждате политиката на Партията, недоволни сте от социализма, който строим и социализмът в Югославия вземате за терк?

КУФАРДЖИЕВ: Другарю Червенков, аз искам истината да се разбере. Не бива да се надценяват работите. Ние сме допуснали големи грешки и лично аз се срамувам пред вас, но ще бъде от интерес на Партията да бъдем наясно. Никога, освен когато в "България" сме се събирали да обсъждаме този документ, не сме се събирали преднамерено да обсъждаме някакви въпроси. Не сме се събирали. Това са били срещи и в тези срещи като почнат разговори, почваме да излагаме нашите мнения и становища по тези въпроси, стигаме до такива изводи и сме завършвали винаги така: трябва много още да се изяснят въпросите, за да станат ясни. Така сме завършвали разговорите. Тук няма нищо оформено като някаква идеология или платформа. Това са били известни идеи. Аз най-откровено говоря. Искам да стане ясна истината на Партията, да не се счита, че това е нещо оформено, с някакви ясни разбирания по всички въпроси. Стигали сме до отделни мнения, когато аз съм

Из архивите на ДС

116

бил на едно становище, Дашин на друго, Варон - на друго. Разделяли сме се. и няколко месеца не говорим по тези въпроси. След това се връщаме и пак почваме разсъждения по тези въпроси.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Какво ви е обединявало?

КУФАРДЖИЕВ: Все пак са ни обединявали тези разбирания. Първото нещо, което ни е обединявало е това, че култът към личността е нанесъл големи поражения на социализма, основните принципи на XX конгрес.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Какво се събирате специално за това толкова?

КУФАРДЖИЕВ: Ние не се събирахме специално за това. Когато се съберем, стане дума по тези въпроси и се изказват такива мнения.

В.ЧЕРВЕНКОВ: На вас ви е добре известно какво сте приказвали на вашите срещи и обмяна на мнения с едно ругателство, едни псувни към ръководството.

КУФАРДЖИЕВ: Между нас! Между Варон, Дашин и мен!

В.ЧЕРВЕНКОВ: Имам предвид цялата група.

КУФАРДЖИЕВ: Тук трябва малко да се поразпределят работите. Аз говоря за нашите срещи между мене, Дашин и Варон,в които сме говорили по тези въпроси.

Сега по-нататък, както съм писал в показанията, в началото на 1959 година по време на реорганизацията ме потърси Георги Милев. Той искаше да му ходатайствам да го приемат на профсъюзна работа -за председател на окръжния съвет на профсъюзите в Търново. По този повод няколко пъти е идвал при мене. След това почна да ме търси и почнахме и с него да споделяме. Така започна дружбата ни с Георги Милев. Аз трябва да кажа най-откровено пред Партията, че докато с Георги Милев нямахме дружба, коментирали сме въпроси теоретически, идеологически, изказвали сме антипартийни и ревизионистични разбирания, но конкретно с въпроси на ЦК, така, както започна да подвежда работити Георги Милев не сме имали.

Из архивите на ДС

Георги Милев подвеждаше работата по въпроси на ЦК, как е вътрешното положение в ЦК, какво е, що е, говореше за Югов, че той трябва да земе ръководството, за да се оправят работите. Ето едни такива работи. Аз не искам да оправдавам себе си, но чувствувам сега, когато стоях в килията 50 дни и си правих преценка на целия живот, чувствувам това влияние на Милев по тези въпроси на ЦК, на някакви по-конкретни обсъждания на политиката на Партията, на кадрови въпроси тук в ЦК.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Значи тези въпроси са обсъждани?

КУФАРДЖИЕВ: Коментирани са.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Кога кой да излезе от Политбюро?

КУФАРДЖИЕВ: Кога кой да излезе - не е говорено в такъв дух.

Г.ЦАНКОВ: Кой какво представлява от себе си?

В.ЧЕРВЕНКОВ: Това едно на ръка, но кой да излезе, кой да се използва за тази цел?

Д.ДИМОВ: Ние с тебе когато разговаряхме ти помогнахме да си изясниш въпросите. Има такива факти, които не отричаш в писмените показания пред комисията. Вие коментирате партийни въпроси.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Леко казано коментират.

Д.ДИМОВ: Както той казва. Дашин, ти, Варон и Милев.

КУФАРДЖИЕВ: Много рядко сме били четиримата. Поотделно сме говорили с Милев.

Д.ДИМОВ: Добре, поотделно. Куфарджиев ходи в Пловдив и се свързва с една група, която по същия начин коментира. Ти ги знаеш кои са - Проданов, Гатев и Дионисиев. Двамата с Милев сте ходили два пъти. Съществото е, че вие се събирате. От ресторанта отивате в къщата на Гетев. Тебе те слушат, искат твоето мнение по тези въпроси и решавате да пишете изложение. Дионисиев предлага циркуляр да издавате. Идвате в София, събирате се в къщата на Георги Милев. Натоварвате Варон и Дионисиев да пишат изложение. Варон пише изложение. Тримата го обсъждате. Предварително се договаряте с Проданов и

Из архивите на ДС

127

обсъждате изложения. Това какво е? Това е един факт, който ти трябва да обясниш. Второ, ти призна, че споделяш много от разбиранията на титовци и имаш срещи със Синджелич. Откъснати ли са тези твои разбирания от твоите действия? Това е невъзможна работа. Ти там си призна пред комисията, че има връзка между твоята дейност и твоите разбирания. Говори пред другарите!

КУЮАРДЖИЕВ: Аз и на вас го казах - Кюфарджиев е допуснал много голяма грешка. Аз се срамувам за това. Но дайте истината да бъде полезна за Партията, истината да се разбере, само истината. Христо Проданов никога не съм търсил и никога не съм имал някакво намерение да се свързвам с група от провинцията. Христо Проданов сам ме потърси, нека да се провери това от Партията. Той е дошел с известна цел, насочен е бил от някого. Считам и Милев е бил насочен. Аз съм бил склонен да водя такива разговори, податлив съм на такива разговори. Христо дойде, карта ли искаше, какво ли искаше. Покани ме няколко пъти: ела да поприказваме, ела да се видиме. Аз го познавам от лагера. Един път се срещнахме в Парка на свободата. По време на XX конгрес ми даде едно писмо на Разколников за Сталин. Аз го прочетох и той си го прибра. Не съм имал никакво намерение специално да ходя в Пловдив. Ходил съм през декември месец на конференция и стоях два дни. Първият ден се видяхме с Христо. На втората вечер, мисля беше, аз го заварих на масата и той ме запозна с тези другари. Започнахме да коментираме различни политически въпроси. Аз не съм му казвал: Христо, еди какво си. Аз не ги познавах тези другари. След това от декември до май месец не съм ходил в Пловдив.

Д.ДИКОВ: Защо обсъждате партийни въпроси? Ти си стар член на Партията.

118

Из архивите на ДС

КУФАРДЖИЕВ: Аз казах, че преди това сме коментирали с Дашин и в тази среда сме коментирали политически въпроси.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Вие подозирате, че Христо Проданов и Георги Килев може да имат поръчение, да са ги изпратили да поставят тези въпроси за ръководството.

КУФАРДЖИЕВ: Поставяха се. Христо Проданов е поставял за цялото ръководство, но той симпатии към Югов е изразявал.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Говори открито!

КУФАРДЖИЕВ: Христо Проданов ми е разправял, другарю Червенков, че е имал някакъв спор с вас във връзка с някакъв данък. Той имаше такова мнение, че др. Червенков не трябва да бъде в Политбюро. Главно по този въпрос ме е питал - няма ли да станат някакви промени. По международната политика той по-малко е говорил, по-малко разбирания е имал по тези въпроси и пр.

От декември месец не съм ходил в Пловдив. Те са идвали на няколко пъти тук, говорили сме, коментирали сме такива въпроси. Христо когато идваше винаги се обажда по телефона и казва:ела да се видим. Излизам, виждаме се, някой път е бил Килев, някой път - Дашин, друг път, съвсем случайно - хора от Самоков и др. Той винаги настояваше: ела, ела... Чак май месец, на 5 или на 6 май аз тръгнах за Пловдив по работа. Казах на Георги Килев: Христо много настоява да отидем в Пловдив, ела и ти. В Пловдив бяхме си определили среща в ресторанта. Не съм знаел нищо за в къщата. След като вечеряхме в ресторанта си тръгнахме и аз мисля, че си отиваме в хотела. Някой, каза, че е много рано и предложи да отидем в къщата на Гатев. Аз не съм предложил да отидем в къщата на Гатев. Там стана тази среща. Не съм поставял там въпросите и другите мене да слушат. Дерибеев започна да поставя въпроси, Христо поставя. Бил съм склонен да водя такива разговори. Не съм имал намерение такива работи да правя в Пловдив, но че на практика така се получи - нека се прецени тази работа. Аз съм писал разговорите как са

Из архивите на ДС

станали. Стигна се до тази среща в дома на Георги Милев.

Д.ДИМОВ: Вие имате една договорености да се срещнете, да обсъдите.

КУФАРДЖИЕВ: Да, имаме такава договорености, аз не отричам.

Д.ДИМОВ: И вие по договорености се срещате в София.

КУФАРДЖИЕВ: Да, по договорености.

Д.ДИМОВ: Какво обсъждахте в къщата на Георги Милев?

КУФАРДЖИЕВ: В Георги Милев се обсъди този въпрос - може ли засега да се окаже някакво въздействие за изменение на партийната политика. Такъв въпрос има.

Д.ДИМОВ: Какво решихте?

КУФАРДЖИЕВ: Тогава ставаше въпрос, не зная кой каза, че ще се състои пленум на ЦК, където ще бъде сложена на обсъждане политиката на Партията по скока, въобще стопанската политика. И тук тогава се постави така въпроса - можем ли да окажем въздействие за по-голяма критика на политиката на Партията, което да доведе до известни изменения на тази политика, открито да се поставят тези въпроси и какви грешки са допуснати в тази политика.

Б.ВЕЛЧЕВ: Кои вие?

КУФАРДЖИЕВ: Тези, които сме били там. Вие преценете, аз ви казвам фактите.

М.ГРИГОРОВ: Как вие ще преценим! Ти не си ли даваш сметка за това да се съберете, да обсъждате как да се измени нашата политика. Сам не можеш ли да прецениш какво значи това?

В.ЧЕРВЕНКОВ: Другаря Куфарджиев икономисва. Въпросът не е само за Червенков, там сте говорили въобще.

КУФАРДЖИЕВ: В дома на Милев не е ставало въпрос за това. Аз трябва най-откровено тук да заявя, че това не е била някаква осъзната, докрай целенасочена, идейно изяснена, с изяснени идейни позиции и група.

Из архивите на ДС

130

Г.ЦАНКОВ: Попречихме ви.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Там, което е подписал, доста ясно е казал оценката, какво представлява тази група, къде вижда техните грешки. Вие поддържате това нали?

КУФАРДЖИЕВ: Да, поддържам го. Аз искам да разберете нашето положение какво е било.

Г.ЦАНКОВ: Това не искате да оцените, че не ви позволихме да затънете докрай, прекъснахме, за да се спасите.

КУФАРДЖИЕВ: Аз благодаря за това.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Тенденцията е била унгарска работа в лошия смисъл. Нататък върви тази работа.

КУФАРДЖИЕВ: Нямаше такова разбиране. От юни месец, от тази среща, не е имало такива преднамерени срещи, ние да си поставяме някакви конкретни мисли.

Г.ЦАНКОВ: Там Синджелич почва.

КУФАРДЖИЕВ: Как Синджелич! Аз се познавам с него от по-рано. Може на Куфарджиев най-тежко наказание да се сложи, но откровено заявявам - със Синджелич не съм говорил какво поведение имам аз, за тези срещи и пр.

Г.ЦАНКОВ: Той доста наблюдава и разбира, защо ще му казваш своето собствено поведение. Ти му предавай материали, обяснявай му събитията в страната, мъчи се да сменяваш ръководството на Партията...

КУФАРДЖИЕВ: Не сме говорили никога за смяна на другари от ръководството. Със Синджелич не сме говорили зак никаква смяна на ръководството на Партията и на Правителството, не съм му дал нито един ред.

М.ГРИГОРОВ: По повод идването на Козлов и Игнатов сте говорили.

КУФАРДЖИЕВ: Той го каза. Аз му казах, че не зная такова нещо, не зная по този въпрос нищо.

М.ГРИГОРОВ: Вместо да му дадеш по мутрата...

Д.ДИМОВ: Куфарджиев му прави доклад за съвещанията, които станаха, за съвещанието в Москва и тук.

Из архивите на ДС

122

КУФАРДЖИЕВ: Това е най-голямата ми фактическа грешка. Той знаеше тези въпроси и ме питаше. Аз ги потвърдих. Цялата работа е, че испаднах в такова положение, че ми беше неудобно, понеже с него сме се движели, имахме приятелство и близост и испаднах в такова положение да не мога да му кажа, че не съм бил на съвещанието.

Г.ЦАНКОВ: Твоето приятелство със Синджелич се е оказало по-силно, отколкото приятелството с Партията. Той е разбрал, че у тебе има настроение срещу Партията и партийното ръководство. Той е разбрал, че има мнения, които не схождат с партийната политика. Това е разбрал.

Д.ДИМОВ: Аз ти казах миналия път, никаква разлика няма ако си имат свой шпионин и е присъствал на нашето съвещание, нищо повече няма да му каже от тебе.

КУФАРДЖИЕВ: Аз разбирам, че това е моята най-голяма вина. Но имайте вяра - по други въпроси на политиката не сме говорили. Нека да се провери. Имало е в мене това чувство да отбягвам такива въпроси. Една хартия, едно листче, един ред не съм дал. Този въпрос за доклада беше далеч по-рано, когато със Синджелич имахме само чисто служебни връзки.

Г.ЦАНКОВ: ЦК знае ли за вашите служебни връзки?

КУФАРДЖИЕВ: Аз съм обаждал на Прахов, когато е идвал Синджелич. Казвал съм му, че Синджелич идва за такива въпроси, дали да го приема. Когато в "Добруджа" дадоха тази вечеря питах Прахов, той звъни в ЦК на Партията.

М.ГРИГОРОВ: Ясно, тук е злоупотребено с доверието на Прахов.

КУФАРДЖИЕВ: Не искам да се оправдавам, но понеже се постави тук въпросът. Това е моята вина. Затънах здраво. Един въпрос ме тормози през цялото време - защо по-рано по някакъв начин не се кажеше на Куфарджиев или по-рано да се спре. Сега съм затънал много.

132

М.ГРИГОРОВ: Другите са виновни!

КУФАРДЖИЕВ: Не искам да се оправдавам.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Не можеш ли да отидеш в ЦК?

Д.ДИМОВ: Ти си казвал: революционерът не трябва да се жени. Ти имаш такива изказвания: ако нямам деца, ще избягам зад граница.

КУФАРДЖИЕВ: Това не съм казвал. Може да е казвано под формата на шега. Не трябва да се счита всичко за сериозно.

Д.ДИМОВ: Придружено с псувня.

Г.ЦАНКОВ: Как назовавахте нашия социализъм?

КУФАРДЖИЕВ: Някаква особена характеристика да сме давали!

Г.ЦАНКОВ: Да сте употребявали думите "формален социализъм"?

КУФАРДЖИЕВ: Да, употребявано е.

В.ЧЕРВЕНКОВ: "Фабричен дефект"?

КУФАРДЖИЕВ: Това Георги Милев употребяваше.

М.ГРИГОРОВ: Те твърдят, че не са съгласни с линията и тя трябва да се измени. Дайте да видим каква е тактиката, по какъв начин трябва да се стигне до изменение.

КУФАРДЖИЕВ: Другари, някаква особена тактика да сме разработвали, някакви тактически въпроси и да сме сядали да ги обсъждаме - не сме,бе другари, разберете. Не бива да се преувеличават нещата. Няма полза за Партията ако се преувеличава.

М.ГРИГОРОВ: Ти ни кажи как сте смятали да действате. Ти говориш, че имаш грешка , а не отиваш до край да си кажеш истината.

КУФАРДЖИЕВ: Говоря истината.

М.ГРИГОРОВ: Много работи сте обсъждали.

КУФАРДЖИЕВ: Мнения сме изказвали. В Георги Милев сме обсъждали. В Георги Милев беше поставен въпросът има ли възможност в настоящия момент в България да се провежда по-друга политика, която да бъде в духа на XX конгрес.

123

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

В.ЧЕРВЕНКОВ: И отговаряхте, че няма!

КУФАРДЖИЕВ: Отговаряхме, че има възможност да се провежда такава политика. Стигнали сме до това: Сега в ЦК назрява такъв въпрос и предстои разглеждането на такъв въпрос.

Г.ДАНКОВ: Назрява смяна на Политбюро.

КУФАРДЖИЕВ: От никого не е говорено за смяна на Политбюро.

М.ГРИГОРОВ: Кой ще оправи работата?

КУФАРДЖИЕВ: ЦК, в резултат на това , че ще станат някакви промени - конкретно не сме обсъждали.

М.ГРИГОРОВ: Кои хора трябваше да излязат от Политбюро?

КУФАРДЖИЕВ: Специално такъв въпрос кои хора да излязат от Политбюро, аз откровено заявявам, не сме обсъждали. Онзи, който го е дал това...

М.ГРИГОРОВ: Вие само за Начо Папазов ли обсъждахте?

КУФАРДЖИЕВ: Не, и за други кадри.

М.ГРИГОРОВ: За кои други кадри от ръководството на Партията?

КУФАРДЖИЕВ: Специално с Дашин за ръководството на Партията...

М.ГРИГОРОВ: Може да не е с Дашин, може с Милев, може с Варон, може с Проданов. За кои хора от Политбюро сте споделяли?

КУФАРДЖИЕВ: Споделяли сме за много хора от Политбюро. Милев често е казвал: аз съм човек на Югов и считам, че Югов трябва да бъде първия човек. Милев е изказвал мнение против Боян Българанов, нещо преди 9 септември, през 1938 година... Изказвал е мнение против Българанов. Да не говорим за др. Червенков. За него също е изказвал такива мнения. Аз какви мнения съм изказвал? Аз не съм имал предвид такова положение, кой да бъде първия човек и какви промени да станат в Политбюро. Изказвал съм мнение за др. Тодор Живков, че др. Т.Живков е за XX конгрес, но съм изказвал мнение, че е прибързан,

134

стихиен някои пъти във вземане на решение. Изказвал съм мнение, че е стихиен и прибързан, ползува се с доверието на Съветския съюз. За др. Червенков съм изказвал мнение, че др. Червенков, въпреки слабостите, които са допуснати по време на култа към личността, е под влияние на др. Георги Димитров и неговите завети да бъде винаги верен на Съветския съюз. Когато е ставало въпрос дали др. Червенков е с китайската линия, за мене е било винаги ясно, че др. Червенков няма никога да се отдели от Съветския съюз. Моето впечатление е, че др. Червенков докато беше жив Сталин се учеше от него, докато беше жив др. Димитров - се ръководеше от неговите мисли и идеи. Изказвал съм такова мнение също за др. Червенков, че съветския опит не се прилага творчески, някои положения се копират от съветския опит. За Райко Дамянов съм изказвал мнение, че е слаб. Това е в отделни разговори, а не да изказвам мнения за отделни членове.

В.ЧЕРВЕНКОВ: И винаги придружено с псувня.

КУФАРДЖИЕВ: Никога не е имало псувни. Недейте ни праща там, където не сме отишли.

Д.ДИМОВ: Обичаш ли да псуваш?

КУФАРДЖИЕВ: Аз употребявам по някога псувни, но не в смисъл, че псувам човек.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Това не е най-съществено.

КУФАРДЖИЕВ: Аз другите членове от Политбюро малко познавам. За другаря Григоров моето мнение е било, че е малко книжен човек. За др. Прахов съм споделял мнение, че е слаб за този пост. Иначе като човек е много добър, нито е злоблив, нито гареи води, демократичен е, дава възможност на хората да проявяват инициатива. Обаче някакси не стои на мястото си и Борис Благоев има стремеж да го подменя в работата. Стреми се просто да го подмени и в редица случаи го измества в работата. Така в общи линии мнения в отделни случаи съм изказвал.

125

Из архивите на ДС

126

135

В.ЧЕРВЕНКОВ: Какво излиза – Георги Милев заявява' Аз съм човек на Югов, псува Българанов, а вие мълчите. Значи приемате га като истина.

КУФАРДЖИЕВ: Псувни не е имало.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Има псувни,особено от вашите приятели от Пловдив.

КУФАРДЖИЕВ: Георги Милев най-много е говорил открито против Българанов. Няколко пъти е разказвал тази история, че Българанов през 1938 година, когато бил секретар на Партията Георги Милев бил отстранен от Партията. За Райко Дамянов е изказвал добро мнение, за Югов вече да не говорим. Когато др. Живков изнесе доклада за съвещанието и говори за Сталин ние възприехме това много добре, възприехме, че това е правилно. Христо след това, не на мене лично, на масата бяхме, каза, че говорил с Атанас Костов, председател на градския съвет. Христо изразил задоволство от словото на Живков. Костов казал, че е говорил против култа, но докладът не бил изнесен хубаво. Др. Червенков по-хубав доклад изнесъл в Пловдив. Христо ми каза: по мои впечатления др. Живков не го обичат много. Това е един коментар, който съм чул от Христо по въпроси за ръководството на Партията.

Много приказки сме приказвали. В нас е имало големи колебания, имало е моменти, когато сме говорили , имало е моменти когато не сме говорили, не сме се виждали дълго време, но така се получи. Аз чувствам вината е много голяма, вина чувствувам, но все пак моля да не се отива до някакво крайно решение спрямо мене. Ако Партията вярва, че ако ми се подаде ръка ще изправя своите грешки...

В.ЧЕРВЕНКОВ: Трябва да ги изправите.

КУФАРДЖИЕВ: Ще положа, дето се казва, всички усилия. Чувствам, че се отклоних от Партията, затънах много, отидох на едно такова положение...

Г.ЦАНКОВ: Първото условие е разоръжаване докрай.

Из архивите на ДС

127

КУФАРДЖИЕВ: Сега не зная, ако е въпрос до декларации...

Г.ЦАНКОВ: Иначе да се обясняват и да се прикриват тези, онези неща... Това е Партия, пред ЦК говориш.

Д.ДИМОВ: Истината се говори пред Партията.

КУФАРДЖИЕВ: Нямам никакви връзки с други хора. В ДС ме питаха. Вярно е, че знаех, че Христо и Милев са се срещали с Добри Терпешев във Велинград. Аз напрягам паметта си да си спомня какво са говорили, но не мога да си спомня. Какво са говорили - да кажат. Христо ми каза, че е бил, срещнали са се, говорили са, зная, че и Милев беше там. Какво са говорили не си спомням. Не е бил специален разговор, казано ми е между другото. Нямам абсолютно никаква връзка с Йонко Панов. С Йонко Панов сме се виждали няколко пъти на масата, но да сме сядали да говорим, някакви връзки да създавам, да го търся - не съм.

Г.ЦАНКОВ: Интересувало ли те е мнението на Йонко Панов за тебе?

КУФАРДЖИЕВ: Това съм го казал.

Г.ЦАНКОВ: Кого натсвари да провери какво мисли за тебе Йонко Панов?

КУФАРДЖИЕВ: Трябва да обясня този въпрос. Аз не съм. Христо ми каза, че е близък с Панов и ще отиде да го види. Той ме попита: Познаваш ли се с Йонко Панов? Казвам - познавам се, но Йонко Панов не седи на моята маса и отбягва да седи на моята маса. Христо ми каза: моето впечатление е, че Дионисиев е много близък с Йонко Панов. Когато Панов дойде в Пловдив се среща с Дионисиев. Ние, казва, сме по-близки, а мене не търси. Аз - казва - ще отида да го видя. Аз му казах: питай го какво мнение има за мен.

Г.ЦАНКОВ: Защо те е интересувало?

КУФАРДЖИЕВ: Интересувало ме е Йонко Панов какво мисли за мен, защото отбягваше да сяда на моята маса.

Из архивите на ДС

128

Г.ЦАНКОВ: Интересувало ли те е ЦК какво мисли за тебе?

КУФАРДЖИЕВ: Интересувало ме е. Ние бяхме тръгнали по един път, споделяли сме с този, онзи по тези въпроси.

Д.ДИМОВ: Антипартиен път.

КУФАРДЖИЕВ: Да, антипартиен път. Това не го отричам. И докъде бихме стигнали...

В.ЧЕРВЕНКОВ: И ще стигнете до "Петьофи". В Пловдив сте говорили, че въстание трябва.

КУФАРДЖИЕВ: Другарю Червенков, не е имало такъв въпрос за въстание. Моля ви се, недейте така, не е полезно за Партията.

М.ГРИГОРОВ: Ти знаеш ли какво са говорили всички от Пловдив?

КУФАРДЖИЕВ: Аз зная в мое присъствие какво е говорено.

М.ГРИГОРОВ: Първо,тези разговори против членове на Политбюро не са били така самоцелно. Те са водили до определено заключение, че работата няма да се измени, ако няколко души от тези членове на Политбюро не си излязат. Вие сте споделяли кои членове да излязат.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Кой да бъде начело.

М.ГРИГОРОВ: Това е едно. Второ, аз ти казах за тактиката. Колко пъти ти си съжелявал, че има хора недоволни, а се увлекли по благоустрояване, че никой не желае да види какво става в страната, всичко това придружено със съответни псувни. Ти говориш да има правилно отношение към тебе, но ти не се разоръжаваш.

КУФАРДЖИЕВ: Не е вярно това, Григоров! Откровено говоря. Конкретно такъв въпрос да обсъждаме, че тези членове трябва да излязат от Политбюро, за да се оправи работата, а тези да останат - не сме обсъждали. Мнения сме изказвали за отделни членове на Политбюро, но най-откровено ви заявявам да седнем и мислим по този въпрос - такова нещо не е имало. Аз съм заявявал, че мене хората не ме интересуват, а политиката. Затова с възхищение съм приел доклада на др. Тодор Живков, който изнесе пред съвещанието.

Из архивите на ДС

129

Д.ДИМОВ: Кого разказа на Синджелич?

КУФАРДЖИЕВ: Когато беше въпросът за скока също съм считал, че се провежда правилна политика и съм защищавал тази политика.

М.ГРИГОРОВ: Как такива ограничени хора ще могат да изправят тази политика и да я водят както вие искате? Вие такива оценки давате и на Райко Дамянов, и на Българанов.

КУФАРДЖИЕВ: Аз не съм му давал такава оценка.

М.ГРИГОРОВ: Пред тебе му дават хората, а ти не възразяваш.

КУФАРДЖИЕВ: Сега, че пред мене се дава такава оценка и аз съм съгласен с тази работа - нека да се видят нещата по-реално.

М.ГРИГОРОВ: А как да се счита?

КУФАРДЖИЕВ: Аз не познавам др. Българанов. Познавам другите другари. Недейте, моля ви се, другари, така да се тълкуват нещата, няма да бъде полезно за Партията.

Г.ЦАНКОВ: Много милеете за Партията!

М.ГРИГОРОВ: Вие през цялото време говорите за членове на Политбюро с ругатни, псувни.

КУФАРДЖИЕВ: Не е било така, др. Григоров, дайте да бъдем наясно и откровено. Това са отделни случаи. Не може да се приеме, че като седнем веднага почваме да псуваме.

Д.ДИМОВ: Нека разкаже за отделните случаи.

КУФАРДЖИЕВ: Аз казах за отделните случаи, че сме изказвали такива мнения.

Б.ВЕЛЧЕВ: Ти апелираш ние да не преувеличаваме работите. Очевидно ние няма да преувеличим, нито ЦК, нито Политбюро, но ти явно икономисваш, искаш да омаловажиш цялата работа.

КУФАРДЖИЕВ: Защо така се таксува?

Б.ВЕЛЧЕВ: Защо все случайно, все случайно. Случайно говорите по въпросите на политиката на Партията, всичко става някак си случайно, невинно.

Из архивите на ДС

139

Д.ДИМОВ: Миналият път се изяснихме при нашите разговори. Той е съгласен с югославяните по много въпрос. по негово признание.

Б.ВЕЛЧЕВ: От разбиранията идват и разговорите, не може да бъде и иначе.

КУФАРДЖИЕВ: Другарю Велчев, проверете. Не съм се събирал с Дашин специално да коментираме.

Д.ДИМОВ: Дашин има изказване, че трябва да се намери център, който да обсъжда въпросите.

КУФАРДЖИЕВ: Такива изказвания - да. Не център, но е станало въпрос за група другари, които да си изясняват въпросите.

130

М.ГРИГОРОВ: Теоретически семинар.

Б.ВЕЛЧЕВ: Център, който да направлява.

КУФАРДЖИЕВ: Ставало е един или два пъти въпрос и след това, не сме се връщали.

Б.ВЕЛЧЕВ: Да се издават материали, документи?

Д.ДИМОВ: Ти казваш: не съм бил съгласен винаги по някои въпроси.

КУФАРДЖИЕВ: Не сме имали еднакво мнение.

Д.ДИМОВ: Вие сте имали една основа - антипартийна основа.

КУФАРДЖИЕВ: Искам да кажа, че не са ни били изяснени позициите.

М.ГРИГОРОВ: Че не се провеждат решенията на Априлския пленум докрай-по това сте били съгласни.

КУФАРДЖИЕВ: Не е ставало въпрос да обсъждаме докрай.

М.ГРИГОРОВ: Ти ги знаеш. Дашин на това мнение, Милев - на това мнение, че не се провеждат, че има в Югославия някои неща, които са по-добри, като формата на социализъм - вие по това сте единодушни, по демокрацията, по самоуправлението.

КУФАРДЖИЕВ: По отношение на Югославия ние с Дашин сме били на такова становище. Милев не се е изказвал за Югославия. Никога не съм чул Христо да говори за Югославия. Дионисиев подхвърляше такива мисли, за които казах в показанията, и ми правеше впечатление, че в него има от югославския ревизионизъм. Не сме седнали да обсъждаме каква е политиката на Югославия.

140

М.ГРИГОРОВ: Единодушни сте, че редица членове на ръководството не са за ръководство,правите такава критика, ругатни по тяхен адрес, договаряте се да правите изложение. По това сте единодушни. Вие по второстепенни неща не сте единодушни.

КУФАРДЖИЕВ: Другарю Григоров, и по въпроса за отделни членове никога не съм бил съгласен,да кажем,с мнението на Георги Милев или Георги Милев да е бил съгласен с мнението на другите и прочее. Това са отделни мнения. Моля ви се да разберете така.

М.ГРИГОРОВ: Има ли някой от вас, който да е бил против, че след Априлския пленум др. Червенков трябва да излезе от Политбюро?

КУФАРДЖИЕВ: Аз съм говорил с Христо. Той е изказвал такова мнение. Милев е изказвал такова мнение.

М.ГРИГОРОВ: Дашин?

КУФАРДЖИЕВ: Смятам, че не е бил против това становище.

М.ГРИГОРОВ: А това какво е - да обсъждате въпрос за един член на Политбюро да остане или не?

КУФАРДЖИЕВ: Ние сме си приказвали, че не е било правилно.

М.ГРИГОРОВ: Това какво е? Казваш, че с ЦК не сте се занимавали, а вие сте се занимавали с Папазов, с Червенков и с някои други, за които не казваш.

КУФАРДЖИЕВ: Какво значи да се занимаваме с тези въпроси? В отделни случаи се изказват такива мнения. Счита ли се, че сме се събирали да разговаряме за отделни членове на Политбюро.

Аз разбирам моето антипартийно положение в това, че съм изказвал становища, несъвместими с политиката на Партията, че съм коментирал партийни въпроси извън Партията, а не там, където трябва да се коментират такива въпроси и съм изказвал антипартийни становища по политиката на Партията, които са против решенията на Партията. Що се касае за антипартийна дейност считам, че това обсъждане с Георги Милев на такъв въпрос и вземане на

131

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

конкретно становище, търсене форма да се изпрати едно изложение - това аз считам като антипартийна дейност. Изказванията също по адрес на членове на ЦК, на Политбюро, които са избрани от конгреса и пр.

Б.ЧЕРВЕНКОВ: Обмисляте да се създаде център.

КУФАРДЖИЕВ: Да сме седнали да обмисляме този въпрос - не. Нека да бъдем наясно. Не сме седнали да го обмисляме. Ставало е въпрос между мене и Дашин, когато сме говорили по тези въпроси, как трябва да изразим нашите убеждения, къде да ги направим достояние, тогава е изникнал този въпрос. Изникнал и заминал. Това само като идея сме подхвърляли. Другарю Цанков, много ви се моля да разберете истината. Винаги сме се спирали, че няма да бъде правилно.

Г.ЦАНКОВ: Една форма не одобрявате, търсите друга.

КУФАРДЖИЕВ: Лутахме се.

Г.ЦАНКОВ: Обсъждате и такъв въпрос - да се влияе на широк кръг хора. А пловдивчани са набелязвали конкретна бройка /100 души/, които да имат под ръка. Ти си давал указания: поддържайте винаги онова, което е в разрез с генералната линия, някъде с мълчание, някъде не с мълчание.

КУФАРДЖИЕВ: Кой това?

Г.ЦАНКОВ: Куфарджиев.

КУФАРДЖИЕВ: Не съм давал такова указание. Георги Милев ми е поставял въпроса: Куфарджиев, ти трябва да излезеш от тази кафеджийска среда. Срещал съм се с най-различни хора, които нямат нищо общо с политическата работа. Георги Милев ми казваше: ти трябва да държиш връзки с такива хора.

Д.ДИМОВ: С какви?

КУФАРДЖИЕВ: С ръководни кадри. Не съм търсил приятелство, близостта на ръководни кадри. Малко съм се вслушвал в съветите на Георги Милев. Нашата дружба с Дашин е била за обсъждане на тези въпроси. След това с Варон, присъствал е Милев.

Из архивите на ДС

133

Д.ДИМОВ: Връзките със Синджелич?

КУЮАРДЖИЕВ: Не трябва така да се разсъждава, моля ви се, ще се сгреши. Със Синджелич не сме говорили никога по тези въпроси. Коментирали сме външнополитически въпроси, коментирали сме въпроси на Югославия. Никога не е ставало въпрос за моята дейност, за моите връзки.

Д.ДИМОВ: Ти пред Партията се показваш с едно лице, пред твоите приятели с друго лице, а пред Синджелич - с трето лице се показваш.

КУЮАРДЖИЕВ: Пред Синджелич съм изказвал свои мисли, но откровено ви казвам, не сме говорили с него.

Д.ДИМОВ: Ти съветва ли го да отиде при Тито?

КУЮАРДЖИЕВ: Изказах такова мнение. Но то беше на масата.

Д.ДИМОВ: На масата е било!

КУЮАРДЖИЕВ: Не съм го поканил Синджелич на тази маса.

Д.ДИМОВ: Ти му даде информацията за съвещанието на партийния актив.

КУЮАРДЖИЕВ: Не съм му дал тази информация.

Д.ДИМОВ: Тази информация си дал в най-големи подробности.

КУЮАРДЖИЕВ: Говорихме.

Д.ДИМОВ: Няма разлика между един шпионин, който ще направи такава информация пред своите господари, както ти си му казал.

КУЮАРДЖИЕВ: Позорно за мене.

Д.ДИМОВ: Позорно, разбира се.

КУЮАРДЖИЕВ: Аз го признавам. Др. Димов, Синджелич е идвал рядко и не винаги сме водили някакви особени разговори и някакво особено влияние да ми е оказвал. Не зная дали го знаете. Не ми е оказвал никакво влияние. Моите разбирания, които съм имал по въпросите, аз ги наричам ревизионистични, антипартийни, са се оформили преди да познавам Синджелич. Аз чрез Синджелич съм отправял критика към югославската политика.

Из архивите на ДС

134

М.ГРИГОРОВ: На коя югославска политика?

КУФАРДЖИЕВ: За това, че не поддържат Хрушчов в редица международни мероприятия и не са прави в това направление, за това, че има култ към Тито и редица други въпроси.

М.ГРИГОРОВ: За техния социализъм?

КУФАРДЖИЕВ: Общо за техния социализъм не сме говорили. По отделни поводи е ставало въпрос, когато говорим.

Д.ДИКОВ: Ти за техния социализъм агитираш. На д-р Василев, който заминава в Югославия, ти му даваш инструкция какво да гледа и какво да прави в Югославия.

КУФАРДЖИЕВ: Нека да се види какво съм му казал. Аз съм му казал да се държи внимателно, да не спори с тях, че те ще го посрещнат добре, че мене са ме посрещнали добре, че те също не спорят. В Югославия като бяхме не сме водили спорове, те отбягваха да спорят и да налагат своето становище.

М.ГРИГОРОВ: И нищо повече не си му казал?

КУФАРДЖИЕВ: Не си спомням друго.

М.ГРИГОРОВ: Най-важното. Ти просто го обработваш какво да види там. Това е твоята инструкция. Я разкажи за идейните позиции на Дашин, за неговото отношение към югославския ревизионизъм.

КУФАРДЖИЕВ: За Дашин аз съм писал в ДС и тези работи всичките съм казал. И за Дашин съм писал, и за Варон съм писал. Дашин е имал положително отношение към Югославия. Считал е, че там действително се строи социализъм. Имал е такова отношение към Югославия. По отношение на другите въпроси Дашин често пъти употребяваше този израз, че трябва да се търсят нови пътища.

М.ГРИГОРОВ: Какво значи това?

Из архивите на ДС

КУФАРДЖИЕВ: Това значи, според него, че са допуснати редица грешки в строителството на социализма и трябва нови пътища в строителството на социализма в нас, а също така нови пътища в строителството на социализма в международно отношение.

М.ГРИГОРОВ: Коя от тези три форми, които Дашин е формулирал, счита за най-приемлива?

КУФАРДЖИЕВ: Такова определено мнение да съм чувал от Дашин - коя от тези три форми да се счита за най-приемлива, не мога да твърдя. Да твърдя това, значи да не говоря истината. Той формулира тази работа, той се опита да направи обобщение на въпросите. Той така се изрази, че има три форми. Обаче - казва - нашето разбиране не може да съвпадне нито с една от тези три форми. Така той обобщи тази работа.

М.ГРИГОРОВ: Не е точно така, защото в другите разговори защищава много югославския социализъм.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Вие много говорите за Хрушчов, но не го поддържате.

КУФАРДЖИЕВ: Др. Червенков, аз трябва да заявя, нека се провери колко съм говорил за Югославия, колко съм говорил за Хрушчов и колко души съм убеждавал, че е правилна политиката на Хрушчов. Нека се провери къде са повече приказките на Куфарджиев, дали са за Югославия, или са повече за Хрушчов. И трябва да се провери сериозно кадрите, които не са одобрявали политиката от XX конгрес до сега. Колко приказки съм изприказвал аз за Хрушчов и за XX конгрес.

Г.ЦАНКОВ: Барон пише статии в нашите списания, одобрява нашата политика, а същевременно обсъжда изложение как да се измени нашата политика.

КУФАРДЖИЕВ: Аз не съм чел статиите на Барон, не ги зная.

Из архивите на ДС

145

136

Б.ВЕЛЧЕВ: Не може ли да каже кои са тези кадри?

КУФАРДЖИЕВ: Аз ще ви кажа. Борис Благоев. Ние с него щяхме да стигнем до бой по тези въпроси.

Г.ЦАНКОВ: Защо да се биете?

КУФАРДЖИЕВ: Другари, аз ви моля, само едно искам да ми кажете - какво решение има за мен? На мен до сега не ми е съобщено.

Д.ДИМОВ: Зависи от твоето поведение, ние те слушаме сега. Ти пред нашите държавни органи си говорил, сега ще говориш тук. Ние сме комисия на ЦК.

КУФАРДЖИЕВ: Дълбоко съзнавам до къде съм затънал. Затънах много. Тези 50 дни бяха кошмар за мене. Нека се провери от хората, които са били в една килия с мене, в какво положение съм бил. Не мога да преработя всичко в главата си, да изясня в себе си редица неща до къде сме стигнали. Аз моля, просто моля, заслужавам наказание, но да не се отива до крайност.

Б.ВЕЛЧЕВ: Какво разбираш крайност?

КУФАРДЖИЕВ: Разбирам крайност - тежко наказание със затвор, тежък затвор. Аз чувствам, че трябва да изкупя своите грешки.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Нали са те освободили, какъв затвор?

КУФАРДЖИЕВ: Те ми казаха, че ме освобождават, но аз не зная Партията какво ще реши.

В.ЧЕРВЕНКОВ: Сега те слушаме.

КУФАРДЖИЕВ: Нека се подаде ръка на Куфарджиев, да се прояви. Да се даде каквато и да е задача, където и да е в страната, да се прояви, да се види, ако той действително не вземе отношение, тогава вече... Аз моля, ако Партията счита и ми има известна вяра - да му се помогне, да не се праща при врага.

Из архивите на ДС

Г.ЦАНКОВ: Първата задача е разоръжаването. Втората е - да помогнеш да измъкнам всички други и третата - където те изпрати Партията на дело да покажеш, че си разбрал всичко.

Д.ДИМОВ: Престъплението пред Партията е много голямо.

КУФАРДЖИЕВ: Аз чувствам.

Д.ДИМОВ: Само за една работа трябваше не малка присъда - за доклада пред Синджелич. А другата цяла дейност е антипартийна. Трябва да се разоръжиш напълно и да помогнеш да измъкнем и другите, а това става като признаеш всичко. Сега излез. /Куфарджиев излиза/.

137

00990 22 ФЕВ 1961 Вх. 2

Другари,

По повод задържането на Никола Куфарджиев секретар на ЦС на профсъюзите желая да Ви съобщя нещо в което не съм много сигурен но Вие проверете:

Никола Куфарджиев беше в особено близки отношения с Кънчо Драганов бивш секретар на ЦК на профсъюза на селско стопанските и горски работници живущ на бул. Дим. Благоев 2. Преди известно време той бе снет от работа за морално битово разложение.

Виждал съм ги двамата доста често да си приказват особено интимно. По внушение на Куфарджиев, Кънчо Драганов е определен за водач на профсъюзната югославска делегация която той в растояние на близо месец развежда из България. Кънчо Драганов е ходил в Югославия и там според думите на някои другари от делегацията се е отделял често и никой не го е знаял къде ходи.

Дали приятелството им почива на разбирателство по женската линия или нещо друго Вие проверете.

Ваш приятел.

На др. Кръстев
Доложете предложение
23.2.61 г.

Др. Георгиев
Т. Кр.
24.2.61 г.

Др. Пенчев

3407
Костов
Д-17

Строго секретно! 8

Екз. № 1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Др. Якимов
За ползуване и евентуално предложение за предотвратяване пътуването на Дрогонов за Италия
24-II-1961 г.

Р А П О Р Т

От капитан ГЕОРГИ ДЖУРОВ,
разузнавач при отдел V,
отделение II.

Другарю Началник,

На 17.II.1961 г. се срещнах с ДВ - журналист в редакцията на в-к "Кооперативно село", член на БКП.

Между другите въпроси, ми съобщи, че научил от сигурно място за задържането на ~~зам.~~ секретаря на ЦС на Профсъюзите КУФАРДЖИЕВ, поради някакви вражески връзки и прояви по линия на ФНРЮ. Аз му отговорих, че това не ми е известно. На това ми изказване каза, че е истина, тъй като това му е доверил човек от ЦК на БКП.

В тази връзка ми съобщи, че той преди години е работил заедно с КУФАРДЖИЕВ по време на службата им в политотделите на МТС и изказа мнение, че ако наистина КУФАРДЖИЕВ е прегрешил нещо, то КЪНЧО ДРАГАНОВ, който е секретар на Профсъюза на селските и горски работници е в течение на всички негови прояви, тъй като е един от най-доверените лица на КУФАРДЖИЕВ и е поставен от него на този пост - секретар на профсъюза на селските и горски работници.

За да потвърди горното, допълни, че преди една година някаква профсъюзна делегация ходила на посещение във ФНРЮ и за водач на същата КУФАРДЖИЕВ просто натрапил КЪНЧО ДРАГАНОВ, въпреки, че за такъв е било определено друго подходящо лице.

След завръщане на делегацията от посещението си във ФНРЮ, др. е посетил др. КЪНЧО ДРАГАНОВ в служебния му кабинет и се е заинтересувал какво е състоянието на селското стопанство във ФНРЮ и може ли да му кажат за някои недостатъци в него.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА Дата: 08.07.2016г. Секретар:

Из архивите на ДС

На този въпрос др.КЪНЧО ДРАГАНОВ е казал, че селското стопанство във ФНРЮ било в разцвет и по-добре организирано от нашето – даже изказал възхищение от една посетена птицеферма, като накрая изтъкнал, че те югославяните нямали слабости в селското стопанство. Просто е бил възхитен от живота във ФНРЮ.

Др. също спомена за някакви неморални прояви на КЮФАРДЖИЕВ, съвместно с КЪНЧО ДРАГАНОВ, даже спомена имена на някакви жени, с които те ходили, но имената им в момента не помня. Накрая др. спомена, че се е научил преди известно време, че КЪНЧО ДРАГАНОВ ще ходи по профсъюзна линия в Италия и изказа твърдото си убеждение, че ако К.ДРАГАНОВ е заминал вече за Италия и се е научил за задържането на др.КЮФАРДЖИЕВ, то той – ДРАГАНОВ, няма да се завърне в страната, тъй като е твърдо уверен, че и ДРАГАНОВ стопроцентово е замесен във вражеската дейност на КЮФАРДЖИЕВ.

От проверката, която направих се установи, че др.КЪНЧО ДРАГАНО за сега е в страната.

Горното за сведение.

София, 22.II.1961 г. Капитан:

2 екз./ВС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г. Секретар :

Др.Генерал-майор ВЕСЕЛИН РАЙКОВ
Окръжно управление МВР
София,

копие: Др.Полковник Стефанов
Столично управление МВР
София,

З А П И С К А
от Христо Ат.Никол:ов-ст.фин.
ревизор отдел"фин.контрол"
при СГНС.

Другари,

През 1956,57,58 години,работех в ЦК на профсъюза на работниците от селското стопанство,като ръководител на сектор по финансови,административни въпроси.

През пролета на 1958 година бях изпратен от секретаря на ЦК Кънчо Драганов в Министерството на външната търговия да взема досието на новопостъпилия председател на ЦК др.Иван Василев,за да го класираме за прослужено време.

Аз вземах досието на Иван Василев но в него видях и кадрови материяли.В прцеиката на пом.министъра за Иван Василев между другото се казваше:През 1936 година е бил шест месеца в затвора София.В затвора Ив.Василев е бил на левосектански и троцкистки позиции.По нататък се казваше.През 1941 година,когато Партията взема курс за въоръжено въстание Иван Василев е бил снет от профсъюзна и партиина работа заради троцкистка дейност и т.н.

Тогава аз си направих вече изводи защо той е бил само няколко месеца търговски представител в Москва.

Тези въпроси и въпросите за Никола Стефанов Куфарджиев,за спода лих с др.Н.Цачев секретар на ЦС на Профсъюзите.Аз казах на др.Цачев и някой други обобености,които са ми правили впечатление за Никола Куфарджиев,като бивш председател на ЦК и секретар на ЦСПВ,като например че е подчертавал връзките си с Св.В.ТЕМПО,изводите му за нечестни хора от нашия край/Пеиковци/,като за издигане на отговорна работа хора дошли от Босилеград и др.подобни.

За Куфарджиев докладвах и на отговорен другар от МВР.

Една година след напускането ми от ЦК на профсъюза,ме извика Председателя на ЦК Иван Василев,който ме попита за удостоверението си от централния затвор за шест месеца присъда.Аз заверих Иван Василев, че беше разтворил досието си,което вече познавах и без да подозира съмнение Василев късаше материалите от досието си и ги хвърляше в

Из архивите на ДС

6

кошчето за отпадъци.Същия ден се срещнах с инструктора Асен Иванов член на РМС преди девети мой земляк и му казах,да отиде сутринта на следващия ден рано в Профсъюза и да обере лисчетата от голямата кофа заббоклук,която стоеше пред зградата на ЦК.

Др.Асен Иванов е извършил това поръчение,защото аз бях напустнал и не беше удобно без причина да ходя в Профсъюза.На др.Асен Иванов му казах,да налепи лисчетата и да ги прати в ЦК на БКП.

За Иван Василев знам и това от инструктора Димитър Димитров, че има сестра в югославянската не в нащата легация в Югославия,и че Д.Димитров коресподира с нея,понеже знае югославянски.Още че Иван Василев често вика инструктора Димитров с когото се черпят в кабинета на Василев.В инструктора Димитров съм виждал югосл.вестник"Борба"особено когато бяха конгресите на СКЮ и СМ,в които броеве бяха публикувани речите на Ранкович и Тито.

Правило ми е впечатление,че Куфарджиев а след това Иван Василев издигаха партиино и профсъюзно Димитър Димитров,когото направиха чл.на ЦК и чл.на ЦК на профсъюза.Димитров е заявявал пред мен че е избягал от Югославия с помощта на негов съученик майор от УДБ.

Написал сведенията:
Хр.Николов

142

Препис!

ДО
Ц.К.К. на БКП
КОПИЕ: ЦЕНТРАЛЕН СЪВЕТ НА ПРОФСЪЮЗИТЕ
С О Ф И Я

ДРУГАРИ,

В окръжния съвет на профсъюзите гр.Михайловград,преди известно време е постъпил на работа като инструктор към профдружеството на строителните работници лицето АСЕН ВАСИЛЕВ ГЕОРГИЕВ/КИКЕИН/ от с.Копиловци,Михайловградски окръг. А преди него за инструктор по охрана на труда към профдружеството на мините работниците към същия окръжен съвет на профсъюзите бе постъпил ГЕОРГИ ИВАНОВ ЧЕРГАНОВ от с.Копиловци.

Другари аз съм техен съученик и интимен приятел от ранни детски години и цялата им дейност е известна на мен, а тя е следната:

АСЕН ВАСИЛЕВ ГЕОРГИЕВ произхожда от заможно селско семейство-търговско, баща му е бивш търговец,на килими, като търгуваше с чуждестранни фирми, десетки бедни селяни бяха наети работници като изработваха килимите с които той търгуваше и на тех плащаше до толкова доколкото да се изхранват. На целото поречие КИКЕИН е известен като стар търгаш, спекулант, експлоататор на чужд труд, крепител и привърженик на фашистката власт. След 9.IX.44 година доста озлобен към народната власт, постоянно злослови по адрес на партията и правителството, задържан от органите на властта и изпращан в ТВО. Самият АСЕН преди 9.IX.44 година като бяхме съученици членуваше в организацията бранник, след тази дата той става активен член на ЗМС-Сърбински, постоянно злословене по адрес на РМС и провежданите правителствени мероприятия. По време на всички провеждани избори открито водеше агитация за опозицията и злословене по кандидатите на ОФ. През периода на всички провеждани избори той и Г.ЧЕРГАНОВ отпечатваха лозунги с вражеско съдържание които отпечатваха с гумен печат изработен лично от тях двамата и печата се криеше

Из архивите на ДС

21

в АСЕН. През 1949 -50,51 и 52 години в нашето село имаше една нелегална група от следните младежи ГЕОРГИ ЧЕРГАНОВ, АСЕН ВАСИЛЕВ и всеизвестния ДАЛТОН, като нелегална група бе сформирана за превеждане на непознати лица за през границата за Югославия. През пролетта на 1948 и 1949 година те преведоха доста граждани от Ломска и Белослатинска околии за Югославия. Като лично ЧЕРГАНОВ и АСЕН ме караха и мен и аз да влеза в тяхната група и че за тази дейност ще бъдем щедро заплащани. На 8.VI.195 1951 година те бяха приели да преведат един бивш майор от София за Югославия, който майор бе взел важни документи от някакъв завод-същия майор не можаха да преведат тъй като той бе забелязан в Еловишкия район и групата на ЧЕРГАНОВ бе поставена под наблюдение и затова лично АСЕН и ЧЕРГАНОВ идваха в домът ми като ме пращаха да ида под село над село Главановци в едно лозе да взема този майор от една комара и да го преведа тъй като те са под наблюдение, като ми обещаваха голема парична награда, тъй като парите за превеждането на този майор те беха получили преди това в София, но аз им отказах тъй като бях в тежко състоя ние.

След това по време на унгарските събития тези другари бяха изготвили списък кой кого да ликвидира, като се бяха въоръжили .Лично АСЕН и ДАЛТОН на мен ми казаха, че е дошел денят за разплата с комунистите и ми показваха списъка, кой кого да ликвидира като на ЧЕРГАНОВ бе дадена задача да убие директора и партийния секретар на мина Чипровци, където работеше по това време, а и ЧЕРГАНОВ се изказваше, че в мината има още такива като него който са организирали и са се въоръжили и чакали само нареждане от София, където АСЕН ходеше през ден.

Сега след като и АСЕН постъпи на работа в профсъюза той ми каза и на мене, че с ЧЕРГАНОВ ми уреждали и аз да постъпя на работа в профсъюза и то като заведущ административните служители.Казаха ми, че имат свой човек, който уреждал тези работи.

Асен ми каза преди няколко дни, че е установили квартирите на всеки отговорен комунист в Михайловград и че при даден

дигнал са готови да извършат това с тех което стана в Унгария Бяха ми взели билет за кино и ме водиха на филма"Зазорява се" който нагледно ни даде как са действували контрареволюционерите в Унгария и по цялото време АСЕН и ЧЕРГАНОВ ми казваха да внимавам какво става, че това трябва и ние да правим след като ни се даде сигнал от София от където те очакват нареждане. Като ЧЕРГАНОВ казал на АСЕН, че в Централния съвет на профсъюзи те има човек с който поддържа връзка сега, с когото е поддържал връзки по време на унгарските събития.

ДРУГАРИ, ако искате да ви стигне участта която споделя унгарския народ и унгарските комунисти изчаквайте,вземете мерки ,вижте кой е този от централния съвет, вземете отношение по тези двама врагове и потърсете отговорност от тези които са ги поставили на тези места.

С др.поздрав/п/ не се чете.

В Я Р Н О ,

Из архивите на ДС

I

1

К пидел

Секретно!
Екз.№ 4

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М-во на ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ГРУПА за КОНТРОЛ и ПОМОЩ
Вх. № 986/15.5.1975

С П Р А В К А

ОТНОСНО: съвместната работа на окръжните управления на МВР с Окръжните съвети на Българските професионални съюзи

М-во на вътрешните работи
Управление VII
Вх. № 3564 от 15.5.1975 г.

От Министерството на вътрешните работи и Централния съвет на Българските професионални съюзи са издадени нормативни актове и документи по отделни въпроси на съвместната им дейност. Такива са:

- Постановление № 136 от 31.XII.1974 година, на МС за осигуряване на работата или професионалната подготовка на младежите които не учат и не работят.

- Постановление № 15 от 2.III.1974 година на МС в което в точка 5 се разпорежда да се организира от профсъюзите и МВР всеобщо обучение и възпитание на населението по правилника на движението, а в точка "в" задължава профсъюзите и СБА да поемат ръководството и съревнованието на "Златното кормило" и движението "образцов водач".

- Наредба № 1 от 27.XII.1974 година на Министерство на труда и социалните грижи, ЦС на БПС, МВР и МНЗ за изпълнение на 83 разпореждане на МС за подготовка, преподготовка и по-

Из архивите на ДС

вишаване на квалификацията на кадрите по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

Няма документи за съвместната работа на органите на МВР и професионалните съюзи за борба с противообществените прояви и нарушенията.

От направената проверка в 17 окръжни управления на МВР и проведените разговори със секретарите и председателите на окръжните професионални съюзи се констатира, че няма изготвени планове за съвместната ни дейност. По места са провеждани отделни мероприятия от окръжните и районни управления на МВР с окръжните и районни професионални съюзи, но те имат епизодичен характер.

Изключение прави ръководството на окръжно управление МВР - Силистра, което на 14.XI.1972 година съвместно с ръководството на ОС на ПС са приели план с 18 мероприятия, от които 14 съвместни, 2 на ПС и 2 за изпълнение от МВР.

В изпълнение на горните нормативни документи, окръжните управления на МВР - респективно отделите на КАТ и ПО съвместно с окръжните ръководства и професионалните съюзи провеждат редица мероприятия.

Най-широко използваната и усъвършенствувана форма е превантивно пропагандната дейност. Тя е една от основните средства за възпитателно въздействие с цел предотвратяване на престъпленията сред трудещите се, намаляване на престъпността и противообществените прояви сред младежта.

При провеждането на учебно-техническата година, за повишаване на квалификацията на водачите на моторно-превозните

Из архивите на ДС

средства в профкомитетите на предприятията се провеждат лектории, беседи и викторини за разясняване на Закон за движението и пътища-та. Печатат се брошури за обучение и възпитание на водачите на МПС и се изпращат в предприятията.

Друга форма на съвместна дейност между органите на КАТ и Окръжния съвет на БПС е поетия почин за "Златното кормило" и "Образцов водач". Служителите на отдел КАТ поддържат близки взаимоотношения с профорганизациите в автомобилните предприятия. Съвместно провеждат разяснителни и възпитателни мероприятия всред водачите на моторни превозни средства. В съревнованието "Златното кормило и "Образцов водач" са включени 60 до 80 % от състава на водачите на МПС. Профкомитетите в Хасковски окръг са въвели тетрадки във всяко предприятие за задължителен инструктаж на младите новоназначени шофьори и тетрадки за поведението на водачите на МПС.

Провежда се в съвместна разяснителна работа за ограничаване и недопускане извършването на стопански и криминални престъпления в предприятията. Професионалните съюзи, по места чрез окръжните съвети на "Труд и работна сила" съдействуват на органите на НМ за назначаване на работа в предприятията, младежи и лица склонни към извършване на престъпления. По предприятия такива лица се вземат на колективен патронаж и се работи за превъзпитанието им. Председателите на районните съвети на професионалните съюзи поддържат близка връзка с инспекторите на ДПС и комисиите за БППМН. По предложение на инспекторите посредством комисиите за БППМН съгласувано с окръжните съвети на ПС в предприятията се настаняват на постоянна работа непълнолетни, отпаднали от училищата, завърнали се от ТВУ и водещи се на отчет в ДПС. Душевно болните малолетни се настаняват на принуди-

Из архивите на ДС

телно лечение. Добре работят в това отношение окръжните управления на МВР: Благоевград, Силистра, Кърджали, Видин, Михайловград, Плевен, Хасково, Софийско градско управление на МВР и др.

В последно време в окръжните управления на МВР - Благоевград, Силистра, Хасково, Плевен и др. се въвежда практика профсъюзите използвайки всички форми /събрания, тиражки, високоговорители, стенвестници и др./ да правят достояние на работническите колективи всяко извършено стопанско престъпление в предприятието или учреждението. Това играе важна превантивна роля.

В Софийски градски съвет на профсъюзите се учредява отличие за добри връзки на работнически колективи с НМ.

В ОС на ПС в гр. Благоевград в по-голямите предприятия са изградени комисии, които работят със застрашените в криминално отношение деца и техните родители. Тези комисии съдействат за настаняване на работа застрашените непълнолетни в предприятията и поставянето им в добър трудов колектив и за усвояване на професия.

В окръжните управления на МВР има изградени координационни съвети за борба срещу противообществените прояви, закононарушенията и престъпленията. В тези съвети влизат и представители на окръжните комитети на профсъюзите. Бюрата на ОК на БКП в Пловдив, Хасково, Кърджали, Ямбол и др. са разработили и приели програми за до 1980 година, за провеждането на активни мероприятия за подобряване на работата.

От докладите по проверките не е видно имат ли съвместни планове окръжните и районни комитети на професионалните съюзи и отделите на противопожарна охрана към окръжните управления на МВР. В повечето окръжни градове са изградени комисии за техничес-

Из архивите на ДС

150

ката безопасност и противопожарната охрана на предприятията, които влизат опитни работници, инженери, и техници от предприятието. Те оказват помощ на обектовите противопожарни охрани по окомплектоването на доброволните противопожарни ядра, в провеждането на занятията с тях и създаването на добър противопожарен ред. Профсъюзите съдействуват и се включват в движението за създаването на образцови обекти.

По обучението и възпитанието на работниците в противопожарно отношение по добри резултати са постигнати в Силистра, Плевен, Благоевград и др.

В съвместната ни работа с Профсъюзите, съществуват и някои слабости:

1. Най-слабото звено в съвместната работа с обществените организации на окръжните управления на МВР е тази с профсъюзите. Чувствува се нуждата от регламентиращ документ по подобие на съвместната работа с ОФ и ДКМС.

2. Не се запознава периодично апарата на Окръжния съвет на професионалните съюзи с оперативната обстановка по борбата с антиобществените прояви.

3. В Комитетите на профсъюзите няма достатъчно загриженост, яснота, целенасоченост и масовост на формите на педагогическата подготовка сред работниците и служителите. Редки са случайте когато профкомитетите търсят обществена отговорност на профсъюзни членове които се движат с лош външен вид, проявени в морално и криминално отношение и на родители които не полагат достатъчно грижи за възпитанието на децата.

4. Профкомитетите не всякога уведомяват органите на МВР за причините и условията, които способствуват за извършване

на престъпления в народното стопанство.

5.По воденето и отчитането на съревнованието "Златното кормило" е допуснат известен формализъм в резултат на което все още не са обхванати всички водачи на МПС и автобази.

6.Моралните и материални награди давани на първените по съревнованието "Златното кормило" са твърде малко и не стимулират достатъчно водачите на МПС, проявили се активно в движението.

7.Спуснатите по линия на ЦС на БПС указания за съвместната им работа с органите на МВР не ангажирват достатъчно съответните органи по места.

Във връзка с горното и за цялостно подобрение на взаимодействието между органите на МВР и професионалните съюзи

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Да се подготви документ който да регламентира взаимоотношенията между органите на ЦС на БПС и МВР.

2. Да се изработват по съдържателни филми с противопожарна тематика.

3. Да се възложи на отдела за "Профилактично-пропагандната работа" на органите на МВР, съвместно с профсъюзите да организират в кино прегледите да има хумор и сатира, отразяваща небрежността на ръководителите на предприятия и учрежденията в противопожарно отношение.

НАЧАЛНИК НА ГРУПАТА ЗА
КОНТРОЛ И ПОМОЩ ПРИ МВР:
Ген.-лейтенант ----------

Нап.в 3 екз.
№ 1 - др. Контрол
№ 2 - Секретарот
№ 3 -
Изпълнител:полк.Н.Агайн
Написала:ЦН/14.V.75 г.
Размн. в 1 екз.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

114

СТРОГО СЕКРЕТНО!

АП "КЛЕВЕТНИК"

Кап. П.Величков,
ОУ на МВР - Смолян

Към края на 1978 г. в ОК на БКП, ОС на БПС, партийния комитет и профкомитета при Строително-монтажния комбинат - Смолян се получиха девет анонимни изложения, подписани от "група работници при СМК". В тях се изразяваше възмущение по повод избирането за председател на профкомитета при първо строително поделение - Смолян на М. Дурев, бивш строителен техник, член на БКП. За да се постигне освобождаването му от този пост в анонимните материали се посочваха компрометиращи данни във връзка с неговия и на съпругата му произход, за "извършени" от Дурев кражби и злоупотреба със служебното положение с цел лично облагодетелстване, казваше се, че е говорил на обществени места против държавни и партийни ръководители, срещу ръководството на СМК и т.н.

Изложения с почти същото съдържание бяха изпратени и до секретаря на ОК на БКП, отговарящ за строителството, до първия секретар на общинския комитет на БКП в Смолян и до генералния директор на СМК.

Наред с това, в анонимните материали се отправяше предупреждение, че ако Дурев не бъде снет въпросът ще стигне до висшестоящи органи.

Из архивите на ДС

Непосредствено след получаването на изложенията ОС на БПС организира проверка, при която се установи, че изнесените "факти" са груба измислица.

По-късно в профкомитета при СМК и ОС на БПС се получиха от името на председателя на Централния съвет на профсъюза на строителните работници пет телекса с индикатива на ЦС на БПС. Съобщаваше се, че в Централния съвет на профсъюзите са изпратени жалби от работници в СМК - Смолян срещу председателя на профкомитета при първо строително поделение М.Дурев, по които е извършена проверка (от ЦС на БПС) и е установено, че са основателни. Във връзка с това се обръщаше внимание на съответните органи и се разпореждаше той да бъде освободен от заеманата длъжност и му се потърси отговорност, а партийният комитет да вземе отношение, като прецени дали следва да му бъде подменена партийната членска книжка. Наред с това се отправяше предупреждение, че за неизпълнение ще се търси най-строга отговорност.

След получаването на телексите специална комисия от ОС на БПС отново извърши обстойна проверка и установи, че данните в изложенията са клеветнически. По този повод ОС на БПС - Смолян изготви мотивиран отговор до ЦС на БПС. От там обаче бе отговорено, че такива телекси не са изпращани. Стана ясно, че те са фалшиви и са получени от друг телексен абонат.

Чрез ОК на БКП анонимните материали бяха предадени на органите на ДС за издирване на автора.

Поради създадената неблагоприятна обстановка сред колектива на първо строително поделение, наглостта на анонимчика и опитите му да подведе партийни и административни органи бе взето решение за откриване на анонимна преписка, която беше образувана на 21 февруари 1979 г. под псевдоним "Клеветник"

Из архивите на ДС

При първоначалния анализ на материалите и след консултация с експерт се установи, че всички изложения са писани от едно и също лице, имитирало различни почерци, с цел да създаде впечетление, че са дело на група работници. Открито беше сходство в съдържанието на ръкописните материали и фалшивите телекси, както и в изложението, което даде основание да се предполага, че автор на телексите е същото лице или близка негова връзка.

Въз основа на анализа на всички анонимни материали и начините на разпространението им бяха изградени следните оперативни версии:

1. Авторът на изложенията и на телексите е едно и също лице. Ако са двама, те са в близка връзка и действуват заедно.

2. Авторът е от средите на ИТР, на служителите или на административно-управленческия персонал при първо строител - но поделение - Смолян. В лоши отношения е с новия председател на профкомитета и е възможно да злослови по негов адрес пред други лица.

3. Авторът (или негова близка връзка) има достъп до телексен апарат и умее да си служи с него.

4. Авторът произлиза от средите на работниците, на които по-рано Дурев е бил технически ръководител. Възможно е да е имало пререкания между тях и да е недоволствувал от заплащането на труда или по-други поводи.

За проверка на издигнатите версии бе изготвен план със следните по-важни оперативно-издирвателни мероприятия:

117

– Изучаване обстановката в първо строително поделение на СМК, установяване на всички лица, които по различни причини са в неприязни отношения с Дурев или злословят по негов адрес във връзка с избирането му, и проверяване на почерците им.

– Провеждане на беседи с подходящи ДЛ за изясняване как е протекло събранието, на което е бил избран Дурев, какви коментарии са правени във връзка с това и имало ли е работници или служители, които са били против неговото избиране.

– Преглеждане кадровите дела на ИТР и административните служители, с цел издирване на автора по почерк.

– Установяване на обектите и строителните бригади, с които е работил Дурев преди избирането му за председател на профкомитета. Уточняване чрез подходяща агентура и ДЛ имало ли е работници, които са злословили по негов адрес, и ако е имало извършване проверка на почерците им.

– Провеждане за конспирирана беседа с Дурев за установяване на връзките му и лицата, способни да извършат такава дейност.

– Проверяване почерците на бившия председател на профкомитета и на неговите близки връзки.

– Установяване с помощта на специалист от телексната централа при окръжната станция на съобщенията, възможностите за откриване на абоната, изпратил фалшивите телекси.

– Уточняване на всички телексни абонати в окръга и установяване на лицата, които работят на телетипните машини или имат достъп до тях, както и има ли сред персонала на първо строително поделение лица (или техни близки), които

155

Из архивите на ДС

156

118

работят на такива машини или имат достъп до тях.

– Провеждане на беседа с телеписките при ОС на БПС и СМК във връзка с обстоятелствата, при които са получени фалшивите телекси, и оформяне на протоколи за доброволно заявяване. Установяване на страничните лица, проявили интерес към тях.

– Издирване на анонимчика ~~с помощта на~~ чрез "М-Вихрен".

– Извършване проверка за наличието в системата на строителството на подходяща агентура, на която биха могли да се поставят задачи за издирване на автора.

Извършената проверка по делата на служителите и техническия персонал не даде положителен резултат. Не се получиха съществени данни и при изучаването на обстановката по местоработата на Дурев. Установи се, че той се ползува с авторитет сред колектива и при издигането му за председател на профкомитета към него не е било проявено отрицателно отношение от никого. Само в една от строителните бригади, които е ръководил, съществувало известно недоволство от работните условия и заплащането на труда. Проверката на почерците на работниците от тази бригада също не даде резултат.

При проведените разговори директорът на първо строително поделение и председателят на общостроителния профкомитет изказаха известни съмнения спрямо бившия председател на профкомитета В.Кременаров, в момента строителен.техник, член на БКП, бивш комсомолски работник. Същевременно се установи, че неговото семейство и семейството на Дурев са в близки отношения и често си гостуват.

Из архивите на ДС

119

От консултацията със специалисти при окръжната телексна централа стана ясно, че не е възможно да се установи от кой абонат са предадени фалшивите телекси. Това може да стане само в момента на предаването, след като се поиска индикатива на насрещния абонат. Авторът на телексите е приложил хитрост, като е изписал индикатива на ЦС на БПС. Това затвърди убеждението ни, че е запознат с принципа на действие на телексните връзки, умее да работи на телетипна машина и че фалшивите телекси са предавани в момент, когато при апаратите, на които са получени, не е имало никой, т.е., в извънработно време.

При установяването на телексните абонати и на лицата, които работят на апаратите, стана известно, че съпругата на Кремена Л. Кременарова работи като телеписка в ОНС - Смолян.

Интересен сигнал се получи и при беседите с телеписките в ОС на БПС и СМК - Смолян. Телеписката при СМК обясни, че няколко дни след получаването на въпросните телекси при нея отишла Кременарова, за да вземе ленти за машината, което се случвало и друг път. Тя споделила, че когато била при телеписката в ОС на БПС се получил телекс за Дурев с копие до СМК, но влизането в същия момент на отговорен служител й попречило да разбере съдържанието му. Запитала дали и в СМК е получен такъв телекс. В противоречие с това телеписката при ОС на БПС твърдеше, че не е възможно странично лице да е забелязало получаването на телексите и че никой, освен ръководителите, за които са били предназначени, не е проявявал интерес към тях. Оказа се, че тя не познава Кременарова.

Из архивите на ДС

120

В резултат от разговорите с двете телепискн се затвърди предположението, че всички телекси са получени в момент, когато при апаратите не е имало хора – през обедната почивка и след работно време.

Показанията на служителките бяха оформени писмено с цел да се използват за разобличаване на анонимчика.

Тези данни представляваха сериозни улики против Кременарова, във връзка с което своевременно бе организирано изземването на сравнителен материал. Установено бе явно сходство между нейния почерк и почерка на автора на изложенията. Материалите бяха предадени за извършване на графическа експертиза, която потвърди, че автор на анонимните материали по АП "Клеветник" е Кременарова.

Остана неизяснен въпросът запознат ли е съпругът й с нейната анонимна дейност и дали й е съучастник. След като получените данни бяха докладвани в ОК на БКП Кременарова бе освободена от ОНС и започна работа в окръжната станция на съобщенията като касиерка.

Малко по-късно, в началото на август 1979 г., се получиха две нови анонимни писма, адресирани до генералния директор на СМК. Те бяха изписани ръкопечатно на листове от тетрадка-голям формат и носеха подпис "Петров". Авторът съобщаваше, че той е написал изложенията и ръководството на СМК неправилно обвинява за това Кременаров, базирайки се на факта, че Дурев е заел предишната му длъжност.

По същото време, с цел изясняване замесен ли е Кременаров в дейността на съпругата си, се реши с него да бъде проведена беседа от началника на окръжното управление

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

на МВР. Стана ясно, че той не само че не е съучастник, но дори и не подозира за анонимните прояви на съпругата си. По време на разговора Кременаров предаде още две анонимни ръкопечатни писма, изпратени лично до него от същото лице, подписало се пак с името "Петров". Както и в предишните, лицето съобщаваше, че когато е писало изложенията срещу Дурев е знаело, че подозренията ще паднат върху Кременаров. Имало "специално отношение"към двамата и целта му била да навреди на съществуващите помежду им близки отношения. Сега обаче съжалявало за извършеното.

След анализирането на новополучените анонимки, възникна предположението, че те също са дело на Кременарова, която се опитва да ни заблуди. Със съдействието на НОР от окръжната станция на съобщенията беше организиран секретен обиск по месторабота на Кременарова, който даде положителни резултати. Бе намерена тетрадката, от която са били откъснати листове за написването на анонимките и идентифициран печатът (намиращ се на работното й място), с който бяха клеймовани пликовете.

Новите данни доказваха по безпорен начин, че Кременарова е автор на всички анонимни материали.

Л.Кременарова е родена на
, Смолянски окръг. Произхожда от работническо семейство. Има средно образование, член на БКП. Родителите и близките й нямат отрицателни политически прояви.

При проучването стана известно, че по месторабота тя е била заподозряна като автор и на анонимка, насочена срещу председателя на ИК на ОНС, написана по повод съкращение на служители. Сред колектива не се ползвала с авторитет. Из-

Из архивите на ДС

160

122

вестна като конфликтна личност. Често получавала нервни кризи и е лекувана в окръжния психоневрологичен диспансер.

Като се взеха пред вид нейното недобро здравословно състояние и семейното й положение през септември 1979 г. по утвърдено предложение, съгласувано с ОК на БКП, ~~бе решено~~ Кременарова ~~бе~~ беше профилактирана и разобличена пред колектива.

ППО при ОНС разгледа партийното й положение и тя бе изключена от партията.

Кременарова се опита да отрече анонимната си дейност но, разобличена с помощта на събраните безспорни доказателства, направи пълни самопризнания, включително за телексите и последните анонимни писма. Разказа, че с дейността си, за която не е споделила със своя съпруг, се ~~надява~~ искала да постигне възвръщането му на предишната работа.

ИЗВОДИ

1. В резултат на проведените комплексни мероприятия авторът по АП "Клеветник" беше своевременно разкрит, с което се прекрати създадената неблагоприятна обстановка сред колектива на първо строително-поделение при СМК - Смолян.

2. За първи път беше установен случай на използване телекса за анонимна дейност, което следва да се има пред вид в ~~бъдещата~~ работа по тази линия.

Отп. в 1 екз.
Изп.: Ташев
Нап.: Петкова-1948
5.9.1980 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
СОФ. ГРАДСКО У-НИЕ
Рег. № 2204 Екз № 2
28 01 1981 г.
1080 - СОФИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТР. РАБОТИ
ЧЕТВЪРТО УПР. /КОНТР./ УПРАВЛЕНИЕ
Вх. № 1232 от 28.1 1981 г.

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

ОТНОСНО: Сигнал за наличие на "Организация на свободните профсъюзи", организирана от Илия Димитров Петров

На 22.01.1981 г. Мария Костова, член на БКП и съпруга на служител от съобщи, че при нея на няколко пъти е ходил Илия Димитров Петров – електроженист към СУ "Метрострой", за да му се издаде характеристика, необходима му за закупуване на апартамент.

При разговори с нея изразил остро недоволство от правителството на страната, което не провеждало Лениновите идеи, – едни живеели охолно, а други мизерували във фургони. В тази връзка споделил, че е създал организация "Свободни профсъюзи", с организационно бюро от 14 члена и около 200 съмишленика. За съществуването на организацията било съобщено в западната преса. Планували да пишат писмо до др.Т.Живков, в което да предявят искания, на всички работници, живеещи във фургони, да бъдат дадени апартаменти. Заявил на Костова, че искал да я привлече за член на организацията, за което ще и донесе покана за предстоящо събрание. Събранието предвиждали да се състои в добре осветен тунел.

Завършвайки разговора, предупредил Костова, че ако каже за това на съпругът си или на някое друго лице, ще я

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

ликвидира. Същевременно щял да взриви и вилата й.

Допълнително й казал, да съобщи на партийния секретар на "Метрострой" - Шикаланов, че ще взриви и неговата вила.

Илия Димитров Петров е роден на

~~български гражданин~~, жив. на

Произхожда от селско семейство. Баща му е работил в ТКЗС, безпартиен, пенсионер. Майка му е домакиня, безпартийна. Има двама братя, от които единият е член на БКП.

Петров, след завършване на гимназиалното си образование през 1957 г. отива да отбие редовната си военна служба. В гр.София идва през 1962 г. и няколко месеца е работил в МК Кремиковци. След това започва работа в ДСО "Хидрострой" - Горубляне, като електроженист. През 1975 г. заминава на работа в СССР а от 20.07.1977 г. се премества в Югославия.

Като работник се ползува с добро име. Не пие, не руши живее добре със семейството си, от който брак има две деца.

През 1964 г. е регистриран по линия на НМ за хулиганска проява.

От извършената проверка за здравословното му състояние в психоневрологичните диспансери не се установи да е регистриран като психично болен.

Изготвен е план и се работи за изясняване на сигнала.

Информиран е ГК на БКП.
Зам.н-к Янов

нап. в 5 екз.
1 - ГК на БКП
др.Ч.Александров
2 - ЦИОУ
3 - ВГУ
4 - 06 у-ние ДС
5 - ИА Ангелов
изг. Ангелов
нап.Петрова - 336 б

НАЧАЛНИК:
Ген.лейтенант
Г.Минев

ЦИАО
489 081 2/8 - 174
30
Министерство на вътрешните работи
ГЛАВНО ... У-НИЕ
Рег. № 304
16.03. 81 г.
СЕКРЕТНО!
КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
Вх. № 3992 от 18.03.1981

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Проведена профилактика на обекта на ДОП "НАИВНИК" и неговите връзки, водено от Кремиковско районно управление на МВР – София.

На 11 и 12 март 1981 г., по утвърдено предложение в ГСУ-МВР направление ДС, беше проведена профилактика на обекта на ДОП "НАИВНИК" – АТАНАС ГЕОРГИЕВ ЗЪБЧЕВ, роден на , Благоевградски окръг, жител и живущ в , осъждан, кранист в МК"Кремиковци". Оперативното дело е заведено след потвърждаването на сигнал, получен от ДЛ "Цанков" за това, че лицето АТАНАС ЗЪБЧЕВ е предприел действия за създаването и организирането на "свободен" профсъюз, независим от ЦС на БПС и БКП, който да обединява работниците от МК "Кремиковци". Сигналът е потвърден от проведения с брата на обекта ПЕТЪР ЗЪБЧЕВ разговор.

С цел зашифроване източника на информация, профилактиката започна с разпита на една от връзките на обекта – ХРИСТО ИВАНОВ СТОИМЕНОВ, който потвърди първоначалните данни – че ЗЪБЧЕВ е споделил с него, че в рамките на Стоманодобивното производство към МК "Кремиковци" имало идея за създаването на някакъв профсъюз, който да включва около 200-300 работници и който да бъде официално регистриран и да защитава интересите на работниците, които интереси не били добре защитени от съществуващите профсъюзни организации и да обединява предимно безпартийни работници.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 08.07.2015г. Секретар:

След официалното фиксиране на тези данни се пристъпи към разпит на главния обект АТАНАС ЗЪБЧЕВ, при което се установи следното:

Из архивите на ДС

АТАНАС ЗЪБЧЕВ сподели, че е имал случаи да констатира неправилни действия от страна на служебното и профсъюзни ръководства като неправилно налагани наказания както на него, така и на други работници, неправилно уволнение на негова позната и други подобни, в които случаи профсъюзната организация не е предприела нужните действия за отмяна на тези неправилни наказания. Според него в ръководството на съществуващите профсъюзи имало несъразмерно много партийни членове което пречело за отстояването на всички интереси на работниците и преди всичко на безпартийните. Всичко това го довело до извода, че съществуващите профсъюзи не си изпълняват всички функции, за които са създадени, че се проявява бюрократизъм. Всички тези "констатации" в края на 1980 г. го довели до мисълта за създаването на един нов профсъюз, наречен от него "Истина", който да обединява предимно безпартийни работници и който според него би могъл да защити напълно интересите на членовете си, че структурата му ще наподобява съществуващите профсъюзи - в основата ще бъдат групи от по 10-15 члена според смените и цеховете, които ще се обединяват в заводски комитети, а те от своя страна - в градски и окръжни комитети, но няма да има отраслови, а общи профсъюзи. Новият профсъюз ще се обединява от централно ръководство, като всички ръководни кадри - от горе до долу ще бъдат изборни и ще могат да бъдат сменяни по всяко време. Замисълът му предвиждал събирането на членски внос на доброволни начала, каквото щяло да бъде и членуването в този профсъюз.

Така оформилата се идея за създаването на "свободен" профсъюз ЗЪБЧЕВ започнал да споделя по отделно с различни свои познати и колеги, от които търсел съгласието им за членство в него и съдействие за издирване на съмишленици.

Из архивите на ДС

Тези лица бяха разпитани съвместно с работници от Кремиковско районно управление – МВР. Бяха разпитани и профилактирани ХРИСТО ИВАНОВ СТОИМЕНОВ, ПЕТКО СТОЙКОВ ЦВЕТКОВ, ЦВЕТАН и ПЕТЪР ГЕОРГИЕВИ ЗЪБЧЕВИ (братя на главния обект) – всички на работа в МК "Кремиковци" и ПЕПИ ТОДОРОВ ЖИВКОВ и ЛЮБЕН ДИМИТРОВ ВРЕСКОВ – на работа като локомотивни машинисти в ел.депо Подуене. Те потвърдиха първоначалните данни и част от тях подписаха предупредителни протоколи.

Анализът на придобитите в хода на профилактиката данни сочи, че действително обектът ЗЪБЧЕВ е предприел определени предварителни действия по издирването на работници, споделящи неговите възгледи относно съществуващите профсъюзни организации, с цел обединяването им в нов профсъюз, наречен от него "Истина", в който да членуват предимно безпартийни и който би имал възможност да действува независимо от съществуващите профсъюзи и от Партията, но в отношението му към този въпрос, както и в предприетите действия не се установи противодържавен умисъл, нито нарушения на нормите на действуващото право.

С оглед пресичане развитието на действията на обекта по създаването на подобна организация, същият беше предупреден с протокол.

НАЧАЛНИК НА
ГЛАВНО СЛЕДСТВЕНО У-НИЕ-МВР,
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР:
/Г.Кръстев/

Написано в 3 екз.
Екз.№ 1-Р-во на МВР
Екз.№ 2-СГУ
Екз.№ 3-ГСУ-МВР
Изп.:Р.Андреев
Нап.:ЗР-109

ПИАС
626 | 981 | 2/33 - 488

33

СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ГРАДСКО У-НИЕ
9214 Екз. № 2
27.3. 1981 г.
1080 - СОФИЯ

I - 12
II
III - 5, 14, 15, 20

МИНИСТЕРСТВО ВЪТР. РАБОТИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОРГ. У-НИЕ
Вх. № 5096 от 30.03.1981 г.

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

ОТНОСНО: Получено анонимно писмо с вражеско съдържание в АП "Малашевци" на СД "Градски транспорт".

На 26.03.1981 год. към 15.30 часа, по време на изплащане на заплатите на шофьори и служители от АП "Малашевци", неизвестно лице оставило на бюрото на секретарката на предприятието запечатан плик за телеграми, адресиран до директора.

В плика имало анонимен материал, написан ръкописно с черен фулмастер върху дълго парче паус. В него авторът съобщава за образуван "таен профсъюз" на шофьори и ватмани от Градския транспорт и от негово име поставя за решаване ултимативно 1[illegible] проблемни въпроса, касаещи увеличаване на работната заплата, намаляване на работното време, премахване на бригадната форма на заплащане и други производствени проблеми.

Отправя закани и клевети към ръководството на предприятието, като заявява, че ако до третия ден на

27.III.81

конгреса не се разрешат въпросите, членовете на "профсъюза" ще преминат към активни действия – писане на лозунги и подпалване на автобуси и гаражи, убийство на ръководители от Градския транспорт, парализиране на работата и т.н..

За установяване автора на анонимния материал и недопускане на евентуална остра вражеска дейност, в СГУ на МВР се разработва план с конкретни мероприятия.

НАЧАЛНИК:
Ген. лейтенант Г. Минев

Нап. в 6 екз.
№ 1 – ГК на БКП
Др. Ч. Александров
№ 2 – ЦИОУ
№ 3 – Др. Красилников
№ 4 – ВГУ
№ 5 – 06 У-ние ДС
№ 6 – "ИА"

Изп. Бакалов
Нап. Печева 1529 б
27.03.1981 год.

Из архивите на ДС

изх.р. 9214/27.03.81
Спец. съобщ. Препис! 35

Д-р Кираджиев
Х. Узавински
28.IV.81

С Ъ О Б Щ Е Н И Е

Заявяваме ви, че е образуван таен профсъюз на шофьорите и ватманите от Градския транспорт, с който вече трябва да се съобразявате. Да, господа. От сега нататък ще ръководите така както Ви заповяда работническата класа. Бъдете сигурни че ще размърдаме тлъстите ви задници. Разберете едно: Омръзна ни да работиме без пари. Знаете ли по колко работи един шофьор. Ето как протича работното му време. Преценете сами:

Шофьорите сутрин стават в 3 часа, за да хванат персоналните и отидат на работа. Господа, Вие по това време спите още сладък сън. Разбира се че на Вас, Ви остават още 4 часа докато отидете или по-скоро, тръгнете за работа, след което си доспивате в уютните канцеларии. Докато се чудите как да уплътните работното си време с кафета, шофьора на автобуса трябва да мине разстоянието по маршрута 16 пъти. Маршрута в една посока има средно около 22 спирки, анякъде и повече. Значи шофьора днес трябва да спре общо на 352 спирки. На всяка спирка той отваря вратите: IV пъти отваря и IV пъти затваря. Всичко (8) пъти на спирка.

352 спирки умножено по (8) пъти прави 2 816.

Значи шофьора за един работен ден отваря и затваря вратите 2 816 пъти. След като потегли от спирката той включва скоростите 5 пъти, което значи че за да включи на една скорост трябва да изключи от друга скорост, което удвоява манипулациите и те стават 10.

Значи 352 спирки умножено по 10 прави 3 520 пъти. Като прибавиме и спирането и тръгването на светофарите постоянно потегляне при задръстването на движението, или постоянните завои и опасни ситуации, превключването наскоростите надхвърля 4500 пъти. Да, но за да се превключат тези скорости трябва да се натисне педала на съединителят още 4500 пъти. Ами ако автобуса е"Чавдар" съединителят ще бъде натиснат 9000 пъти, защото там скоростите не са синхронизирани и се налага двойно амбриране.

Е господа плашите ли се от цифрите?

Има още. Не сме прибавили още колко пъти не се наложи да се натисне педалът на газта или употреби спирачката. Вие обичате цифрите, особено когато получавате незаслужените си заплати и годишни премии. Но тези цифри ще се замисли и един състезател от формула 1. А това за нас е ежедневие.

Стига сме ви търпяли вече. Омръзна ни,

Стига възвишени възгласи и лозунги. Искаме и ние да живееме като хората. Светът не е създаден само за вас Господа Отрупали сте се с облаги, които взимате от труда на народа. Имате по няколко вили, апартаменти, и леки коли. А ние работиме за по 250-350 лв. На много колеги съпругите им работят за 100 лева.

Нашият работен ден продължава от 9 до 12 часа. Разбирате ли в какво състояние се връща в къщи всеки един от нас. Ако работиме по 8 часа на ден и почиваме по два дни седмично няма да може да вземеме повече от 150лева. А нашият труд е направо египетски. Вечер шофьорите се прибират около Два часа сред полунощ, когато Вие, господа вече сте гледали и програмата в баровете, от където не излизат вашите синове и дъщери, които са най-големите курви и пияници. Нямаме намерение да си живеете на наш гръб. Вие направихте работника да работи за 5 лева на ден. Това, означава 7 литра бензин или 1 кг. месо. Тук в България е можи би най-ниският стандарт на жи-та

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

в света. Тук процъфтява не живота на работника, а този който е мошеник, началник, директор, военен или министър. Не господа! Това не е строителство на комунизъм. Това е фашизъм Това е буржоазия, прикрила се под маската за комунизъм. Комунизъм, това е благоденствието на една нация. Нейната съзнателност, жизнено равнище и равноправие. Направихте така, че с една заплата да може да се купят едни дамски ботуши. Нарочно направихте бригадно заплащането, защото знаете много добре, че всички автобуси в една бригада, не могат да пътуват безаварийно цял месец и по този начин ще можете да подържате ниски заплати, заради неизпълнението на плана.

Сега ще изпълнявате вече това което ви наредиме ние. Ето нашите искания:

I. Да се премахне бригадното заплащане в Гр.транспорт

II. За всеки изработен час на линия шофьорите на "Икарус" да получават по 4 лева, а на автобусите тип"Сетра" по 3 лв. и 020 ст. на час. Контролът върху качествения ремонт да бъде засилен до краен предел.

III. Глобите за алкохол и неявяване на работа да бъдат увеличени на 80 лева.

IV. Да бъде намален административния състав 50%.

V. Да се спре изплащането на икономии за гориво за гуми защото това застрашава безопасноста на движен.

VI. Всеки автобус да се засече какъв му е разхода на гориво.

VII. Да се спрят удръжките за преразход на гориво и гуми.

VIII. Всяка автобусна линия да има по един авариен и един резервен автобус по маршрута.

IX. Да се подобри техн.оборудване и битовите нужди.

X. Да се увеличат броят на автобусите, за да пътуват хората.спокойно. Вместо да строите дворци и се возите в "Мерцедеси"ще закупите автобуси и ще подобрите обслужването.

XI. Да бъде търсена най-строга отговорност за некачествен ремонт.

XII. Заплатите на монтьорите да се увеличи за да има всеки съзнание.

За това до третият ден от заседаването на XII конгрес на БКП да бъде прочетено новото заплащане и новите мерки които ще бъдат вземани в всички ДЕПА и гаражи на Градския транспорт. Ако не бъдат изпълнени нашите искания особено в заплащането ще Ви запалиме столовете на които седите.

Заявяваме Ви, че автобусите няма да излязат на работа

В гаражите и депата ще бъдат предизвикани пожари, а по превозните средства ще бъдат писани лозунги с боя.

Заявяваме Ви, че ще ~~[illegible]~~ паларизираме движението и промишлеността на София.

На първо време ще бъдат, убити Директорите на Гаражи и Депата.

Ако и това не Ви стресне, ще Ви покажем на какво сме способни. Всеки новодошъл ще бъде проучван, а шпионите очистени.

Най-малкият опит за разследване ще усложни нещата.

Няма повече да Ви търпим господа.

38

СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М И Н И С Т Е Р С Т В О Н А В Ъ Т Р Е Ш Н И Т Е Р А Б О Т И

№ 1143 Екз.№ 2
11 1982 г.

ОБЗОРНА ОПЕРАТИВНА СВОДКА
(25-31 октомври 1982 г.)

1. Вътрешнополитическата обстановка в страната

Обстановката е спокойна. Не са отбелязани значими враждебни и нелоялни прояви. Трудовите колективи в огромното си мнозинство откликват с разбиране и чувство на отговорност на предприетите от партията и правителството мерки за най-ефективно използуване на оставащите до края на годината броени работни седмици.

Ръководството на МВР разработи и са в ход мероприятия за подпомагане със специфични средства и възможности изпълнението на поставените от партията и правителството задачи.

Из архивите на ДС

Относителната стабилизация на положението в Полша, задълбочаването на кризисните явления в икономиката на главните капиталистически страни и възникващите между тях противоречия, действуват депресиращо на остатъците от контрареволюционните елементи и други враждебно проявяващи се лица в страната и ограничават интензивността и обхвата на нелоялната им дейност.

Независимо от това, следва да се отбележи, че масираната радио- и печатна пропаганда на центровете за идеологическа диверсия на противника дават известно негативно отражение върху поведението на отделни политически неустойчиви, идеологически объркани граждани от средите на научната, художествено-творческа и здравна интелигенция, което доведе през последното тримесечие до известно увеличение на сигналите за противодържавна агитация и пропаганда.

Бяха взети мерки за предотвратяване участието на най-изявени анархисти в организираната на 29 октомври панихида в София за един от бившите лидери на анархистите, на която се готвеха да присъствуват над 50 негови активни съмишленици от София, Пловдив, Велико Търново, Стара Загора, Перник, Варна, за да я превърнат в своеобразно сборище за укрепване на духа и за противодържавна агитация.

2. Проблеми в икономиката и някои резултати от работата на органите на МВР

Значителен брой сигнали през последното тримесечие са свързани с нарушаване на Закона за сделките с валут-

Из архивите на ДС

ни ценности и валутния контрол. Увеличават се сведенията за незаконна търговия с благородни метали, засилва се интересът към произведения на изкуството с престъпни намерения.

Устойчивост бележат сигналите за недоволства, групови протести сред трудови колективи в промишлеността, строителството, транспорта поради временно намалявани възнаграждения, системна работа в съботни дни и пр. Колективът на комбинат "Хр.Ников" в Самоков негодувал от обстоятелството, че от м.септември не е ползувал нито една почивна събота. На 12 и 13 октомври в цеха за телефонни апарати работниците били на работните си места, но фактически не работили в знак на протест срещу неоправданото според тях завишаване на нормите. Неблагоприятна реакция и брожение предизвикали действията на администрацията на Завод "Мусала" - Самоков (цех БМ-1-9М), работниците от който сключили договор за работа до края на годината на акордни начала и постигнали висока дневна заработка, но при удължен работен ден. Ръководството на завода прекратило едностранно договора и на основата на високите дневни заработки завишило нормите. Работниците се почувствували измамени. Възнагражденията им спаднали средно с 80-90 лв.

Поделенията на Народната милиция продължават да провеждат енергични превантивни и административно-наказателни мероприятия за опазване на селскостопанската продукция от престъпни посегателства и разхищения и за подобряването на сигурността на движението по пътищата. През първата половина ма м.октомври са предотвратени 608 престъпления с

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

евентуални щети за около 280 000 лв., разкрити са 235 случая на безстопанственост, присвоявания и кражби. Образувани са 38 предварителни производства, в съдилищата са внесени 20 обвинителни акта, осъдени са 9 души, а на другарските съдилища са предадени материали за 28. Съставени са 1078 акта, издадени са 586 наказателни постановления, глобени са по квитанция над 1000 нарушители, разобличени са чрез средствата за масова информация 252, а до учреждения и предприятия са изпратени сигнални писма за други 181.

[...]

Из архивите на ДС

Министерство на вътрешните работи
ЦЕНТЪР. ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
Рег. № Т-3846 Екз. № 44
26.12. 1989 г.
СОФИЯ

СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С Т Е Н О Г Р А М А

от указанията на др. министър, разпоредени на оперативката на Колегиума на МВР, състояла се на 25.12.1989 г. от 11.00 ч. в заседателната зала на министерството

ДНЕВЕН РЕД:

1. Докладване на оперативната обстановка в страната по основните направления на дейност на органите на МВР.

2. За реакцията сред обществеността и отношението на органите на МВР по декларацията, направена от независимата федерация на труда "Подкрепа".

3. За формите и организацията на работа в МВР за откликване с материална помощ и морална подкрепа на румънския народ.

Из архивите на ДС

ДР. МИНИСТЪР:

Аз мисля, че всички изводи и въпроси, които се повдигнаха тук са правилни.

Дайте да въведем един ред. Основателни са критиките и препоръките на нашите подчинени за недостатъчна активност. Кога е най-удобно да се събираме, за да уточняваме многобройните, възникващи ежедневно въпроси? Уточняваме се така - ще се събираме вторник и петък от 9.00 часа.

По ултиматума и програмата, които се повдигнаха. Трябва, ако искаме да помогнем на ЦК, да изясним няколко неща. Тази програма действително ли е програмата на демократичните сили или е инициатива само на "Подкрепа", и ако е инициатива само на "Подкрепа" кое им даде такава смелост. Зад това стои едно тяхно бързане.

Ако не е програма, а е хрумване на момента (може да е подсказано и от други централи) да го изясним това.

Какво единство има по отношение на тази програма вътре в "Подкрепа" и в другите организации. Не това, което се прокламира, а истинското положение какво е.

Това е въпросът, първи основен въпрос.

Вторият въпрос. По работата с неформалите по принцип. След отпадането на чл. 273, което е само едно виждане за воденето на борбата и новият курс на партията. По въпроса за възгледите се каза, че не може да се преследват хората. С това трябва да сме на ясно. Това на нас обаче ни пречи. Какво очаква от нас ЦК. Аз затова се забавих, защото водих

Из архивите на ДС

3

един дълъг разговор да си изясним в крайна сметка какво искат от нас. Трябва да знаем и да имаме информация за истинските програмни цели на отделните направления, екстремистки настроени, както и информация за лидерите. Искат от нас да заснемаме провежданите мероприятия. Да се анализират провежданите мероприятия, и другата информация от предните точки и се предлагат политически решения. Това се иска от нас.

Третият въпрос. Да се уточним приемаме ли като линия събиране на силите на едно място. Практическото осъществяване на тези мерки и изменения в структурата ние ще ги съобразим и с оперативната обстановка. Но ние трябва да излезем с виждане пред ЦК, да получим потвърждение и да имаме яснота.

Когато вземахме мерки за повдигане духа на състава, не случайно говорихме за този пленум и аз предложих да дойде един от нашите най-отговорни ръководители, тъй като състава ще се интересува от основни неща - от падането на чл. 1, какво значи това за партийните организации и т.н. Ние не можем да дадем отговор на този въпрос, нито като окончателно решение, нито като намерение за в бъдеще. И затова се уточнихме непосредствено след пленума на ЦК и ние да проведем такъв на нашата партийна организация и др. Андрей Луканов да излезе със становище по тези въпроси. Той още не е потвърдил, но ние сме го поканили. Нашият състав го интересува каква е линията на ЦК. Може би ще има още един куп въпроси.

Из архивите на ДС

За проектите за закони, аз споделям това, което се каза, че всяка наша дейност, а и законите за нашата дейност са пряко следствие или от Конституцията, или от Наказателния кодекс. Но аз живеех с мисълта, че поне Закона за Народната милиция ще можем да го внесем по-рано. Сега разбирам от др. Манов, че можем да внесем само частични изменения. Не можем друго да направим. Аз предлагам този въпрос още един път да го обсъдим и то заедно със законодателната комисия.

ДР. ДЖЕНДОВ:

По този въпрос трябва да привлечем специалисти - юристи народни представители в нашите комисии. Това ще ги поласкае и те ще ни подкрепят пред Народното събрание.

ДР. МИНИСТЪР:

Съгласен съм, но най-напред да си изясним въпроса какво ни пречи да го внесем този закон за Народната милиция.

Другият въпрос, който е за трудовите колективи, той се отнася и за партийните организации се обсъждаше днес в ЦК. Аз споделих, че за да се активизират ръководствата, много добра форма е да се излезе с вот на доверие. Те го правят тайно. Щом веднъж е гласуван вот на доверие, те виждат, че зад него стои съответния партиен комитет и се хващат секретари и членове на пленума и си действуват с много по-голяма активност. Това се отнася и за другите колективи. Не е наша работа, но на кого да подскажем, др. Величков?

Из архивите на ДС

ДР. ВЕЛИЧКОВ:

Това трябва да стане чрез Министерския съвет и да стане много бързо това нещо.

ДР. МИНИСТЪР:

Какво ще стане, ако някой влезе в обектите? Съгласно новата постановка ние предварително нямаме право да действуваме, но ако се нарушат законите, естествено тогава ще се прилагат всички законови права. Ще го задържим.

Специално за телевизията. Ръководствата на телевизията, радиото, съобщенията, пощите и т.н. да си изпратят официално искане до председателя на Министерския съвет и да опишат какво искат и по какви причини, за да получим ние решение и указание от Министерския съвет и на тази база ние ще решим дали да заградим улиците, вътрешния ред и т.н. Аз мисля, че това е най-нормалния ред и той се възприе от ЦК. Може би досега е трябвало да го има, но не сме очаквали че ще изпаднем в такава обстановка.

Дадоха се някои оперативни данни за намесата на външния противник, организирани действия на тези неформални структури. Аз ви моля да ги предадете.

Предложи се още тази седмица да се отиде в областните ръководства и там да се набележат основни акценти. Др. Черкезов каза някои, но ще трябва още мерки да се набележат. Борбата с организираната престъпност трябва да се включи също като акцент. Това, което сега се сподели. Ако трябва да се подготвят структурните изменения в някои области и да подпиша заповедта.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Споделям препоръката управление "Кадри", ако има някои наши служители замесени в корупция, известни на хората, да се намери начин и веднага да се реагира.

Напълно подкрепям необходимостта да се дадат не само историята, но и сегашната активност на западните централи, БОД и др., какви намерения имат, какви цели си поставят.

По обсъждане на проектозаконите за митингите и демонстрациите. Това, което каза др. Манов е правилно, но искам да ви кажа, че ние се помъчихме и от 7 страни доставихме какви са законите в тези страни. Поръчахме да се публикуват и техните закони, за да могат нашите граждани да правят сравнение. Отдел "Пропаганда" да следи за това нещо. Документите са дадени в оригинален вид в Държавния съвет, само някои извадки са направени от Първо управление. Да се свържем с др. Мръчков и да организират те (не от нас да излиза) да се публикуват тези неща и паралелно с това ние да си подготвяме наше становище с наши юристи, което да го изложим.

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА 6
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата :17.07.2015 г. Подпис :

146 311

С В Е Д Е Н И Е

За лицата провеждащи фашистка дейност въ Главната ремонтна работилница – летище Ямболъ,които сж тормозили проявилитѣ се антифашисти въ сжщата и следва да бждатъ уволнени и по възможность разследвани:

---

1. Подпоручикъ Петъръ Петровъ СТОЛНОВЪ – натоваренъ отъ капитанъ ТОДОРОВЪ /Началникъ на разузнавателната полицейска служба въ летище Ямболъ/ да завежда разузнавателната полицейска служба въ работилницата при летище Ямболъ.Сжщиятъ /подпоручикъ СТОЛНОВЪ/,заедно съ полицейскитѣ агенти Георги Х.ГЕОРГИЕВЪ,който по това време /преди 9.септемврий/ бѣше мобилизиранъ въ летищната работилница заедно съ Борисъ М.КОСТАКИЕВЪ,сжщо полицейски агентъ,сж били винаги по следитѣ на наши другари,за които сж донасяли най-редовно на инженеръ ЛАЙНОВЪ,Началникъ на работилницата тогава и Началникъ на разузнавателната полицейска мрежа въ сжщата.Тия двама полицейски агенти не бѣха демобилизирани,а оставени отъ инж.ЛАЙНОВЪ и следъ 9.септемврий,за да продължатъ и за напредъ своята разузнавателна служба.Подпоручикъ СТОЛНОВЪ е заповѣдалъ на другаря Мито Ивановъ МИТОВЪ да следи другаря Христо Ненковъ ХРИСТО презъ всѣко време,дори и на навънъ отъ работилницата,като го е заплашвалъ,че ако не върши това,което му заповѣдва,или пъкъ заговори за това на нѣкой,ще го унищожи незабелѣзано.Сжщиятъ е разследвалъ доброволеца отъ работилницата Стоянъ Стоевъ КОЛЕВЪ за нѣкакви бомби намѣрени въ моторо-изпитателната станция при работилницата,като му е нанесалъ побой.При разследването не се е установило кой е оставилъ бомбитѣ.Следъ това му е заповѣдалъ да остане следъ работното време въ ковачкото отдѣление,да вземе единъ чукъ отъ 5 кгр.,като тогава щѣлъ да му докаже, че КОЛЕВЪ е знаелъ всичко.Въ случая,го е заплашвалъ да го бие съ този чукъ.–

2. Подпоручикъ Христо Мъневъ КЪРПАЧЕВЪ – на 11.септемврий т. година,той е казвалъ:"Видѣхте ли,за всички тия които азъ Ви говорихъ, че сж комунисти,точно тѣ излѣзоха такива и сега не ни признаватъ за нищо".Това го е говорилъ предъ нѣколко души работници отъ мотронното отдѣление,между които и Стефанъ Ивановъ ЛОЖИЕВЪ и Христо Ненковъ ХРИСТОВЪ.Сжщиятъ,въ качеството си на самолетна контрола,намира и грѣшки и на мотора,който не е подъ неговъ контролъ и влиза въ прерикание съ завеждащъ моторното отдѣление,като му казва,че за тоя му саботажъ, той е трѣбвало да бжде разстрелянъ,като и веднага си потърсва пистолета,но като вижда,че той липсва,тогава се обръща къмъ подпор.СТОЛНОВЪ и му казва:"СТОЛНОВЪ,извади си пистолета и го застреляй".Всичко това е говорилъ предъ Началника на работилницата – инж.СЛАВОВЪ,който и сег е Началникъ на работилницата,като и предъ него е държалъ такъвъ преди звикателенъ езикъ,понеже е билъ офицеръ и никой е нѣмалъ право според него да му възразява.Сжщиятъ,въпрѣки многократното му напомняне отъ страна на Началника и помощникъ Началника на работилницата,той продължава да линтяйствува,като и по нѣкога си позволява да ходи на ловъ за зайци презъ работно време.Преди 9.септемврий му е предлагано да завежда Р.С.въ работилницата,но колко време е изпълнявалъ тая си длъжность не може да се установи.Сжщиятъ не е полезенъ за сега въ работилницата тъй като почти не работи,а повече се занимава съ частна работа.

3. Самолет.техн.Кирилъ Георгиевъ НЕДЕВЪ – билъ е винаги въ лоши отношения съ работницитѣ,на нѣкой отъ тѣхъ е нанасялъ и побой,като и постоянно ги е тормозилъ и е донасялъ за всѣки единъ по отдѣлно на инж.ЛАЙНОВЪ /бившъ Началникъ и завеждащъ Р.С.въ самолетната работилница – летище Ямболъ/;който за сега е демобилизиранъ,задържанъ и представенъ на народенъ сждъ/.Следилъ е другаря Стаматъ Петковъ СТАМАТОВЪ когато е идвалъ въ работилницата за заплата,следъ уволнението му.Той е билъ единъ отъ първитѣ помощници на инж.ЛАЙНОВЪ.Увещавалъ е често работницитѣ да станатъ негови агенти и му донасятъ всичко.Подържалъ е постоянна връзка съ полицейскитѣ агенти Георги Русевъ Х.ГЕОРГИЕВЪ и

147 ~~312~~

Илия Атанасовъ ДОНЕВЪ, които по настоящемъ сж задържани и представени за народенъ сждъ. НЕДЕВЪ още като ученикъ се е очертавалъ като легионеръ и фашистъ.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ: [signature] ПОДПРЕДСЕДАТЕЛЬ: [signature]

СЕКРЕТАРЬ: [signature]

ЧЛЕНОВЕ:

1. [signature]
2. [signature]
3. [signature]
4. [signature]
5. _____

ПАМОЩНИКЪ НАЧАЛНИКЪ - Главна ремонтна работилница, лет. Ямбол

К. Кизановъ

КРДОПБГДСРСБНА 6
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 17.07.2015 г. Подпис: [signature]

144

До Почит.

НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ НА О.Ф.

София.

КОПИЕ:
До Господин Министър Председателя
До Господин Министър на Финансите
До Господин Министър на Социалната политика
До Господин Министър на Търговията и П.
До Господин Министър на Вътрешните работи
До Централния Комитет на О.Р.П.С.

София.

П.Г.,

Днес 19 април 1945 година всички работници,работнички и служащи от Акц.д-во за памучни прежди "ЦАР БОРИС"-Варна след получаването на заплатите си за първото петнадесетдневие за м.април т.г.се събрахме в столовата на същото предприятие и вземайки повод от общото оплакване на всички работници и служащи,че удръжките върху получаваните суми са крайно големи и намаляват до голяма степен средствата за преживяване при голямото поскъпване на предметите от първа необходимост,решихме да отправим настоящето:

1. Протестираме против извънредно големите удръжки върху заплатите ни и да се увеличи екзистенцминимума от 1,500 лева на 5,000 лева, съгласно взетата резолюция на конгреса на О.Р.П.С..

2. Да се намали процента на плащаните удръжки за осигуровка на умствените работници и

3. Да се улеснят работниците при снабдяването им с облекло и продукти,което да се раздава по предприятия.

Като Ви изтъкваме горното,настояваме БЪРЗО разрешаване на всички въпроси,за да продължим да работим все така ударно,както сега в предмайското си съревнувание и което обстоятелство ще допринесе крайно много за привличане на необходимото число работници за изпълнението по преработката на суровия памук в прежди и тъкани,съгласно стопанската спогодба с С.С.С.Р..

ЗА СЪБРАНИЕТО НА РАБОТНИЦИТЕ:

46

О. Р. П. С.

Профсъюзъ РИБОЛОВЦИ – Варна

Телефонъ 22-96

Изх. №.....

Варна, ...1945 г.

Р Е З О Л Ю Ц И Я

ДО
МИНИСТЕРА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
МИНИСТЕРА НА ТЪРГОВИЯТА
МИНИСТЕРА НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
МИНИСТЕРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА ОРПС
НАЦИОНАЛНИЯ КОМИТЕТ НА О.Р.-стопански отдел.
ВСИЧКИ ПРОФ.РИБ.ОРГАНИЗАЦИИ В СТРАНАТА.

Събранието на членовете на профсъюза на риболовците в Варна на брой 128 души, след като се занима с тежкото си икономическо положение, че причината за всичко това е системното и безпричинно покачване на цените на продуктите от първа необходимост. Ние работим ударно, създаваме всички условия за възстановяване на разрушенията без да искаме повишение на надниците си, защото знаем, че по този път ние сами си качваме хляба на високо. За да бъде подобрено нашето материялно положение, ние работниците от профдружеството на риболовците решително настояваме правителството да сложи железния си юмрук върху всички онези, които стават причина да се покачват цените на продуктите от първа необходимост, час по-скоро да се въведе прогресивно доходния данък, а необлагаемия екзистенцминимум да бъде увеличен на 5000 лева.

Искаме централизация на риболовци, моряци и корабостроители, до колкото имат морско роднинство т.е., общо взето моряци.

Желаем да ни се доставят необходимите риболовни материали за инструмени като месина, въдици № 00, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, бланк, рибарски прежди № 12, 60, 120 и то в най-скоро време, тъй като сме в близък богат сезон за риболов.

Еднакво да ни се дадат в най-скоро време наряди за бельо, горно облекло, обувки и пр., като се знае, че риболовеца става от леглото за да влезе в морето когато най-сладко се спи и почива, а есенните студене и риболовеца е изложен на голяма опасност.

Риболовеца възпитан и подготвен за днешното ново време дава искренна декларация за единна борба за доунищожаването на фашизма-канибал.

Знаейки, че сме в правото си ние чакаме бързото и правилно разрешение на настоящата резолюция.

Резолюцията е гласувана с абсолютно болшинство на събранието,

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [signature] СЕКРЕТАР: [signature]

49

До

Копие: МИНИСТРА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
МИНИСТРА НА ТЪРГОВИЯТА
МИНИСТРА НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
МИНИСТРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА О.Р.П.С.
НАЦИОНАЛНИЯ КОМИТЕТ НА О.Ф.
Стопански отдел

С О Ф И Я

Митинга в фабрика "1МАЙ"/бивша Текстил" гр.Варна на брой 625 души,след като се занима с тежкото си икономическо положение,констотира,че причината за всичко това е системното и безпричинно покачване на цените на продуктите от първа необходимост.Ние работим ударно,без да искаме повишение на надниците си,защото знаем,че по този път сами ние си качваме хляба на високо.

За да бъде подобрено нашето материално положение, ние работниците от фабрика "1 май"решително настояваме правителството да сложи железния си юмрук върху всички онези които стават причина да се покачват цените на продуктите от първа необходимост.Час по скоро да се въведе прогресивно доходния данък,а необлагаемата част до бъде увеличена на 5.000 лв.

Закона за временната трудова повинност,така както е редактирана ползва само чираците-ученици,а не и целокупното ни насилничество.

Настояваме минимум заплати 10.000 лв.да бъдат облжени с 1.000 лева данък временна трудова повинност,над 10.000 лева да бъде прогресивно облагането.

Една от причините работниците да бягат от текстилните предприятия,е големите данъци и одръжките.

Уверени,че исканията ни ще бъдат удовлетворени, оставаме

С почитание:-

50

Р Е З О Л Ю Ц И Я

До Министър Председателя
Министъра на Търговията и Промишлеността
Министъра на Социалната политика
Министъра на Вътрешните работи
Централния комитет на О.Р.П.С.
Националния комитет на О.Ф.-Стопански отдел

10.05.1945 г.

С о ф и я

Днес на 18 Май 1945 год. днесостоялото се събрание на работниците и работничките от Вълнарската фабрика БРАТЯ ЦАНКОВИ – Варна, след като се запозна с тежкото материално положение на работниците и чиновниците от същата фабрика, резултат на ниските надници и заплати в сравнение с цените на съществуващите, констатира, че въпреки мерките на отечественофронтовската власт, и тогава, когато се работи ударно, създавайки условия за нормализиране на стопанството, ИЗНЕМОГВАНЕТО продължава. Следствие и на това, се забелязва, нежелателно явление, голяма част от текстилните работници да напускат фабриките и търсят работа на свободния пазар, където намират такава с чувствително по-високи надници.

За да се спре това явление, което не е в интерес на стопанството, особено сега, при днешната обстановка, и за да се подобри, макар и малко, наложеното материално положение, на работниците и чиновниците от гореспоменатата фабрика настоятелно искаме, щото Правителството да вземе енергични мерки срещу всички онези, изгубили човешкия си образ на повече ИЗВЪНРЕДНИ ПЕЧАЛБИ, за да не вършат хайдутлуци, създават скъпотията и правят живота непоносим за слабите материално слоеве, каквито са работниците и чиновниците преди всичко. Затова искаме:

1. Необлагаемата сума за данък-занятие върху надниците и заплатите да бъде повишена на лв. 5.000.-

2. Плащането на временната трудова повинност да остане такава лв. 1000.- за всички работници и чиновници получаващи заплата до 10000 лв., а над лв. 10000.- прогресивно.

3. Час по-скоро въвеждане на прогресивен подоходен данък.-

ЗА СЪБРАНИЕТО

КРДОПБГДСРСБНА 15
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 22.08.14 Подпис

52

ДО
МИНИСТРА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
МИНИСТРА НА ТЪРГОВИЯТА
МИНИСТРА НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
МИНИСТРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА О.Р.П.С.
НАЦИОНАЛНИЯ КОМИТЕТ НА О.Ф. СТОПАНСКИ ОТДЕЛ.

Р Е З О Л Ю Ц И Я.

Събранието на работниците в Държавната корабостроителница на брои 1400 души. След като се занима с тежкото си икономическо положение константира, че причина за всичко това е системното и безпричино покачване цените на продуктите от първа необходимост. Ние работим ударно, създаваме свои условия за възстановяване на разрошенията, без да искаме повишение на надниците ни, защото знаем, че само по този път ще спрем покачването цените на продуктите. За да бъде подобрено нашето материално положение, ние работниците от държавната корабостроителница решително настояваме, правителството да сложи железния с юмрук върху всички онези които стават причина да се покачват цените на продуктите от първа необходимост. Час по скоро да се въведе прогресивно по доходния данък, а необходимият екзистенц да бъде увеличен на 5.000 лева.

Закона за трудовата повинност, така както е редактиран ползва само чираците, учениците, а не и целокупното наемничество. Настояваме минимум заплата 10.000 лева да бъде обложена с 10000лева данък временна трудова повинност, над 10.000 лева да бъде прогресивно облагането.

Настояваме милитаризираните в Държавната корабостроителница работници и служащи, които изпълняват възложената им тежка и отговорна задача да възстановяват и предават за използуване повредените и потопени в Варненския залив от хитлериските бандити стотици кораби и денонощно, не жалейки ни труд ни време, изпълнявайки своя отечествен войнишки дълг, работят за възстановяването им, да бъдат освободени напълно от изплащането на временната трудова повинност, като войници, които неот лъчно са на поста си и бдят зорко за изпълнението за тая толкова важна за момента задача.

Уверени, че исканията ни ще бъдат удовлетворени, оставаме с почитание.

За събранието. Предс. ф. ком. [signature]
Секретар. [signature]

591

Р Е З О Л Ю Ц И Я

гр.Горна-Джумая,13 юний 1945 година.

Умствените работници,организирани по профдружества в гр. Горна-Джумая,след като изслушаха доклада на др.Асен Тасев,върху стопанското положение на страната и задачите на умствените работници,в връзка с въпроса за намаление цените на стоките и нормализиране стопанския живот на страната,обещавайки повишение на дисциплината,изкореняване бюрократизма и борба срещу всяки саботаж,в как вато и форма да се явява той в учрежденията и пр.,взеха следната резолюция:

1.Искаме намаление цените на стоките до цените от 1939 год.

2.Искаме ускоряване работата на комисията по определяне цените на стоките.

3.Незабавно да се изработи закон за безпощадна борба срещу спекулата и черноборсаджиите,в които да се включи и най-тежкото наказание-смъртното наказание.

4.Одобряваме откритата и решителна борба срещу гемеговци и разни фашистки остатъци,като незабавно се отстранят от държавните учреждения и частни предприятия и им се отнеме правото на стопанска дейност,като саботьори.

5.Да се отмени в най-близко време закона за щатовете и цензовете,като се създаде нов такъв в демократичен и прогресивен дух, като се обърне внимание преди всичко на способността на умствения работник.

6.Да се даде право на местните органи да глобяват спекулантите и черноборсаджиите най-малко с 100.000 лева,да им затварят предприятията,да им отнемат разрешителното за търгуване,да ги интернират,да конфискуват стоките им и ги продават на нормирани цени,като получените суми отиват в уравнителния фонд.

7.Подкрепяме искането да се даде право на стопанските комисии по предприятия да участвуват при определяне цените на стоките и нормите.

8.Да се уреди специално снабдяване умствените и физически работници с облекло/платове и пр.,/както това е с железничари,пощенци и др.,като снабдяването става по учреждения и предприятия. По този начин се избягва верижната търговия,спекулата и черната борса.

9.Искаме незабавно изземване всички движими имущества и капитали на забогателите през време на войната и бъдат дадени под съд.

10.Настояваме за неотложното провеждане в живота на декларацията на ЦК на ОРПС-а по цените и надниците и исканията на работниците физически и умствени,обявена в в."Знаме на труда"брой 26.-

От събранието.-

Кв. В. Раица
6. Юний 1945 г.

61

Резолюция

Работниците от фабрика Ив. Точев събрани на общо събрание на дата 6. Юний разгледаха стопанското положение в нашата страна, а също така декларацията на Ц.К. на О.Р.П.С. Решиха че трябва да изпълняват които дава Ц.К. на О.Р.П.С. в декларацията, народното правителство и неговите органи веднага да пристъпят към тежкото изпълнение защото това е единствения път за нормализиране на стопанския живот и облекчаване хала на български народ, искаме следните мерки да се вземат предвид:

I. Намалете на цените на продуктите от първа необходимост.

II. Намалете данъците и удръжките

на работниците които ся стигнали до една четвърт от заплатата.

III. Да бъде обърнато по големо внимание за снабдяването на работниците с въглища, облекло, обуща и др.

IV. Да бъдат мобилизирани всички търговци на доставка на продукти и зеленчуци за да могат работниците да бъдат задоволени с храна в столовете.

V. Ако е възможно да наредите столовете да дават храна обед и вечер.

С. Почитание: Ибабе

Д. Ивонов

162

ДО НАЦИОНАЛНИЯ КОМИТЕТ НА О.Ф.,
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
М-РА НА ТЪРГОВИЯТА,
М-РА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ,
М-РА НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА,
О.Р.П.С. и пресата.

Р Е З О Л Ю Ц И Я

Взетата на Общото събрание на печатниците: "Хр.Г.Данов", "Майскароза" и книговезница "Здравко Жаджиев" по декларацията на Ц.К. на О.Р.П.С. на 8.VI.1945 г. гласува с абсолютно болшинство:

Ние, печатарските работници от гореизброените печатници, заставаме здраво зад декларацията на Ц.К. на О.Р.П.С. и затуй искаме:

1. Незабавно прилагане правителствената декларация по въпроса за намаляване цените на индустриалните и земеделски произведения.

2. Да се разреши въпроса за снабдяването на работниците, което да ва непосредствено по предприятията по специални цени.

3. Да се разреши въпроса за данъчното облагане на работниците, като се повиши необлагаемата минимум 1.500 на 5.000 лв. съобразно с повишението на заплатите; да се корегира решението на правителството за трудовата повинност, като за работниците и служащите нейния размер не надминава 1.000 а за заможните следва да бъде над 2.000 лв.

4. Намаляване и приравняване на работническите заплатителни марки.

5. Открита борба с черноборсаджийте и спекулантите, изземване на имществата им, а на тях най-строго наказание.

Като Ви поднесем настоящата резолюция, ние вярваме че рушителите на хубавата ни родина и националното стопанство ще получат заслуженото наказа

За работниците:

1. [signature]
2. [signature]
3. В. Богданова

С о ф и я, 8.VI.1945 г.

Р Е З О Л Ю Ц И Я

Ние работниците от фабриките "Колориска","Бугарчев","Итос","Искър" Н.Стоименов на гара Искър, събрани на едно общо събрание, разгледахме стопанското положение на нашата страна, а така също и декларацията на Ц.К. на О.Р.П.С., решихме, че народното правителство в най-скоро трябва да вземе следните мярки:

1. Ревизия и то най-строга на всички калкулации. Намаление на цените на всички стоки.
2. Безпощадна борба с черноборсаджиите, като имуществата им се конфискуват по примера на фабрика "Дунав" в гр. Русе.
3. Специално снабдяване на работниците по предприятия, като нарядните стоки се раздават най-напред на работниците.
4. Разширение на храненето в работническите столове, така че да се дава храна: закуска, обед, вечеря.
5. Да се увеличи необлагаемата сума по данък занятие от 1.500.- лева на 5.000.- лева. Данъка за времената трудова повиност да се ревизира, като за работниците не надминава 1.000.- лева. Даначното облагане да бъде подоходно и справедливо.
6. Да се мобилизират всички вносители търговци на хранителни продукти от селата за голямите наши стопански центрове като София, Пловдив и др. им се дадът наряди, които под най-строг контрол да изпълняват.
7. Ние работниците даваме всичко от което зависи нормализирането на нашия живот, искаме народната власт да вземе препоръчаните мярки от Ц.К. на О.Р.П.С., които според нас са единствени и правилни за да впрегнат и ония които нищо не са и не искат да разберат от 9-и септември и да работят за благото на цялия български народ.
8. Да се изпратят в най-скоро време на работа всички "зози""суинги" и мамини синчета, които харчат на ляво и дясно пари, за които не са проляли нито капка пот.

Работниците от Тъкачна Фабрика "Марица" Пловдив, Маслобойната и Тъкачна Фабрика "Пловдив" гр. Пловдив в общо събрание разгледахме въпроса за материалното положение на работниците и взехме следната резолюция:

Разисквайки върху крайно тежката положение на работника голямата скъпотия, спекулата и черната борса заявяваме, че чашата на търпението е прелела и незабавно искаме от Народното Правителство:

1. Незабавно да се очистят всички Министерства и Учреждения от саботьори и гемотовци.
2. Правителството незабавно да намали цените на всички индустриални и занаятчински произведения.
3. Да се създаде и влезе в сила в най скоро време Закона за решителна борба с спекулата и черната борса като се предвидят най строги наказания включително и смърт.
4. Да се узаконят Фабричните комисии с право на контрола и участие в калкулацията.

Незабавно да се въведат производствени норми и да се заплаща сверхнормата прогресивно.

5. Да се открият нови предприятия и се настанят безработните
6. Да се въведе прогресивния данък върху доходите, като необлагаемия минимум бъде 5.000.- лева.
7. Да се намалят акциза и другите налози на стоките които и идват от С.С.С.Р. за да бъдат достъпни цените за работниците и дребните собственици.
8. Да се народи специална продоволствие на работници и служащи на специални за тех цени.
9. Да се отменят реакционните закони за кооперативните сдружения и в всички средства се поощри кооперативното движение.
10. Да се дадат на големи права на местните организации за определяне норми цени и борба с спекулата и саботажа.
11. Искаме незабавно построяване работнически жилища.
12. Искаме категоризиране на работниците.
13. Подобрение трудовите условия и хигиена.
14. Да се уредят почивни станции.
15. Да се уволичи дажбата на работниците.
16. Нарядите да се дават по предприятия
17. Искаме стипендии за способни работнически деца.

Вервамe че ще се удовлетворят нашите искания.

Работнически комитет при Ф-ка "Марица"

Б. Кръстева

Работнически комитет при Маслобойната:

Работнически комитет при Тъкачна Фабрика "Пловдив"

Мишка Милева

До Националния комитет на Отечествения Фронт
До Господина Министър Председателя
До Министерския съвет
До Централния комитет на О.Р.П.С.
ТУК

68

М-р на Вътр. работи.

Р Е З О Л Ю Ц И Я

НА ПЪРВИЯ УЧРЕДИТЕЛЕН КОНГРЕС НА СЛУЖИТЕЛИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСТВОТО НА О.С.П.И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО ВЗЕТА В ЗАСЕДАНИЕТО МУ НА 22 МАЙ 1945 ГОДИНА.

Години наред, държавните наемници заедно с целокупния български народ бяха подложени на безправие и потисничество от страна на фашистката диктатура. В тежката продължителна и кървава борба за събаряне на тая диктатура, взоха не малко участие и служителите, с което подпомогнаха и ЗАКРЕПИХА ДЕЛОТО НА 9 СЕПТЕМВРИЙ.

Потъпканата свобода, задължителното организиране и членуване в заповедани организации с назначени ръководства, С ЦЕЛ ДА СЕ ОТКЛИЧА ВЪЗГЛАСЪТ НА ТРУДЯЩИТЕ СЕ, е отдавна минало.

Днес свободно организирани държавните наемници, умствени и физически работници в своя О.Р.П.С., СВОБОДНО ОТСТОЯВАТ СВОИТЕ ИНТЕРЕСИ.

Днес в своя учредителен конгрес, служителите при М.О.С.П.И. БЛАГОУСТРОЙСТВОТО преценявайки положението на страната ни след 9.IX.1944 година,

Р Е Ш И Х А:

1/Одобрява се напълно водената от Народното отечествено фронтовско правителство външна политика, благодарение на която България не пропадна в пропастта пред която я бяха изправили фашистките диктатори. Спечели благоволението НА ДЕМОКРАТИЧНИТЕ НАРОДИ И ПОДКРЕПАТА НА БРАТСКИЯ СЪВЕТСКИ СЪЮЗ.

Благодарение участието,което взе нашата славна I-ва армия в борбата срещу немските окупатори и похода й към Берлин,черното петно,залепено на челото на българския народ. от фашистките продажници,биде заличено и ние смело можем да очакваме за нас един справедлив мир.

2/Конгреса се присъединява и приема резолюцията на учредителния конгрес на О.Р.П.С.

3/Порицава се опита на известни личности,да всеят разкол в професионалното единство,да разединят умствените от физически работници.

В бъдаще всеки опит за разединение ще бъде ЖЕСТОКО СМАЗАН В СВОЯ ЗАРОДИШ.

4/Българския фашизъм е бит.НЕМСКИЯ КАПИТУЛИРА БЕЗУСЛОВНО.Войната е завършена.Нашата задача е да впрегнем всички сили ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ на разбитото и ограбено наше стопанство.Да организираме и проведем войната на стопанския фронт,ДА ВЪЗСТАНОВИМ И БЛАГОУСТРОИМ НАШАТА РОДИНА УДАРНО.

За провеждане успешно на тъка поставените задачи е необходимо следното:

а/бързо и безусловно провеждане на чистката както за отявлените ФАШИСТИ така и от ПРИКРИТИТЕ ПРОВОКАТОРИ в всички държавни и други служби,независимо от служебния им пост и политическа закрила.

б/заповедите на всички уволнени фашисти до сега да се ревизират и видоизменят с мотивировка "УВОЛНЕН ЗА ПРОЯВЕНА ФАШИСТКА ДЕЙНОСТ",а тия които ще се уволняват за бъдаще да бъдат с тая мотивировка.

в/да се отмени закона за щатовете и цензовете,като се създаде нов такъв в демократичен вид и прогресивен дух като се даде място преди всичко на способността без разлика на пол,ИЗРАБОТЕН С ПРЕКОТО УЧАСТИЕ НА ПРОФСЪЮЗИТЕ.Съотношението между заплатите на висшите категории служители и низшите да не бъде по голямо от 1:3,а най-ниската заплата да се съобрази с екзистенц минимум.Закона да се изготви веднага и се приложи за 1946 год.

г/да се направи отчисляване цените на фабричните произведения с тия на земеделското производство.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

69

Да се предприеме пълно ревизиране на калкулациите, които са отрупани с неверни сведения за производствени разноски.При определяне на калкулациите да участвуват представители на профсъюзите.

д/да се разшири специалното снабдяване за всички служащи и работници,уредено сега само за железничари,пощенци, военна фабрика,памучно предачни фабрики и миньори,като се даде и на другите категории и служители,като се даде възможност на чиновничеството чрез Вдома или кооп."Труд-Напред" да получават нарядните стоки както и всичко от първа необходимост по нормирани цени,чрез специални магазини за да не губят време и чакат на "опашки".

5/Да се направи всичко възможно и се ликвидира с черната борса,КАТО СЕ ВЗЕМАТ ДРАГОНОВСКИ МЕРКИ.

6/Ведомствените посмъртни и взаимоспомагателни каси да останат към съответните профсъюзи,а не да се сливат в Държавния монопол,в който да влизат само онези дружества и каси,които имат нужда и служби заинтересовани от печалбите им.

7/Да се укрепва непрестанно БОЕВАТА ДРУЖБА МЕЖДУ РАБОТНИЦИ,СЕЛЯНИ И ПРОГРЕСИВНАТА ИНТЕЛЕГЕНЦИЯ,между хората на УМСТВЕНИЯ И ФИЗИЧЕСКИ ТРУД,което е най солидната гаранция за затвърдяване на завоюваната свобода,за излизането от днешното тежко положение и възстановяването благополучието на целия български народ.

8/Конгреса заявява,че стои здраво на позициите на О.Ф.власт,ЧЕ ЧРЕЗ СВОЯ ПРОФСЪЮЗ ЩЕ ПРОВЕДЕ УДАРНО ВСИЧКИ ПОСТАВЕНИ ЗАДАЧИ и мероприятия поставени от О.Ф.власт пред М.О.С.П.и Благоустройството.

ДА ЖИВЕЕ МЕЖДУНАРОДНОТО СИНДИКАЛНО ЕДИНСТВО!
ДА ЖИВЕЕ О.П.П.С.!
ДА ЖИВЕЕ ПРОФСЪЮЗА ПРИ М.О.С.П.И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО!
ДА ЖИВЕЕ И ПРЕБЪДЕ МОЩНА И БЛАГОУСТРОЕНА БЪЛГАРИЯ!

ПРЕДСЕДАТЕЛ
КОНГРЕСНОТО БЮРО:

КОПИЕ: МИНИСТЪРА НА ТЪРГОВИЯТА
МИНИСТЪРА НА СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
МИНИСТЪРА НА БЛАГОУСТОЙСТВОТО
ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА О Р П С
НАЦИОНАЛНИЯ КОМИТЕТ НА О.Ф.-стопанска комисия.
ст.С О Ф И Я.-

Р Е З О Л Ю Ц И Я

На състоялото се на 20 май т.г. общо събрание на работниците от здравеопазването и хигиената,бръснаро фризьорите и работниците от градските ~~бани~~ квартални бани в гр.Варна,след като се занима с тежкото си икономическо положение констатира,че причина за това е системното и безпричинно покачване на цените от първа необходимост.Ние съзнаваме причините за тежките икономически условия,в които се намира днес нашата страна,но ние и това съзнаваме,че за излекуване раните и за възстановяване разрушенията нанесени от фашизма взема участие и целия български народ.Пътя,по който ще се подобри нашето положение не е повишение на надниците,а поевтиняване на живота.За това настояваме:

1.Правителството на О.Ф.да сложи железния си юмрук върху онези, които стават причина за покачването на цените.

2.Час по скоро да се въведе прогресивно подоходния данък и необходимия екзистенц минимум да бъде 5000 лв.

3.Закона за временната трудова повинност,така както е редактиран ползва само чираци и ученици,които и без това не плащат,поради това,че са малолетни и следователно не ползва този закон целокупното наемничество.

Настояваме заплата минимум 10000 лв.да бъде обложена с данък 1000 лв.трудова повинност,а над 10000 лв.облагането да бъде прогресивно

Уверени,че исканията ни ще бъдат удовлетворени,оставаме

С почитание:

За събранието . . . . . .

75

До Господин Министр-Председателя на България.

Копие до: Господин Министра на Вътрешните Работи,
Националния Комитет на Отечествения Фронт,
Редакцията на вестник РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО,
Редакцията на вестник ЗНАМЕ на ТРУДА

Р Е З О Л Ю Ц И Я

Работничките и работниците от цигарената фабрика Картел, свикани днес на 17. Август 1945 година на предизборно събрание, заявяваме високо:

1) Изказваме нашата признателност към ВЕЛИКИЯ СЪВЕТСКИ СЪЮЗ, който възстанови редовни дипломатически отношения със страната ни. По тоя начин СЪВЕТСКИЯТ СЪЮЗ и ВЕЛИКИЯТ ВОЖД-ГЕНЕРАЛИСИМУС СТАЛИН ПРАВЯТ НОВО ЦЕННО ПРИЗНАНИЕ за приноса, който даде ОТЕЧЕСТВЕНОФРОНТОВСКА БЪЛГАРИЯ в борбата против фашизъма, това ни вдъхновява да се СПЛОТИМ ОЩЕ ПОВЕЧЕ под ЗНАМЕТО на ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ и с ПО-ГОЛЯМА ЛЮБОВ да ПОДПОМАГАМЕ МЕРОПРИЯТИЯТА на НАШЕТО НАРОДНО ПРАВИТЕЛСТВО.

2) ОСЪЖДАМЕ ПОСТЪПКАТА на изменниците и разколниците – министри: Никола Петков, Григор Чешмеджиев, Петко Стоянов, Асен Павлов и Ангел Дерлански, който, изхождайки от свои лични карьеристични подбуди и чужди внушения искат намесата на чужди сили в уреждането вътрешните работи на нашата страна.

3) БЪЛГАРСКИЯ НАРОД Е ДОКАЗАЛ, ЧЕ Е ДОСТОЕН ДА РЕДИ САМ СВОИТЕ СЪДБИНИ И НЕ ПОЗВОЛЯВА външна намеса в уреждането на нашите вътрешни работи.

4) НАСТОЯВАМЕ ИЗБОРИТЕ, КОЙТО СЕ ЯВЯВАТ КАТО РЕШИТЕЛНА КРАЧКА ЗА ДОИ ГРАЖДАНЕ НА НОВИЯ СВОБОДЕН ДЕМОКРАТИЧЕН РЕД В НАШАТА СТРАНА ДА СЕ ПРОИЗВЕДАТ НА ВСЯКА ЦЕНА на 26. АВГУСТ 1945 г.

5) ДЕКЛАРИРАМЕ, ЧЕ СТОИМ ЗДРАВО ЗАД ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ И ЗАД НАШЕТО НАРОДНО ПРАВИТЕЛСТВО.

6) ПОЖЕЛАВАМЕ НА НАШЕТО НАРОДНО ПРАВИТЕЛСТВО ОЩЕ ПО-ТВЪРДО И СМЕЛО ДА ПРОВЕЖДА НАЧЕРТАНАТА В НЕГОВАТА ПРОГРАМА ПОЛИТИКА, КОЯТО ЕДИНСТВЕНО Е В СЪСТОЯНИЕ ДА ДО ЕДЕ СТРАНАТА ДО ПОЛИТИЧЕСКИ СТОПАНСКИ и КУЛТУРЕН ВЪЗХОД.

Гр. Пловдив,
19. Август 1945 г.

За събранието: [signature]

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ - ДИРЕКЦИЯ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

ОТНОСНО: разкриването на диверсионна група в Локомотивно-ремонтния завод "В.Коларов" - Русе.

В Локомотивно-ремонтния завод "Васил Коларов" - Русе на 27 м.м. сутринта е констатирано извършването на диверсия - разбит е с чук мотора на един от вентилаторите на завода, разбито е едно контролно табло и са нарязани три от каучуковите тръби на въздушните пистолети.

Във връзка с това бяха задържани следните лица:

1. НИКОЛА В.НЕДЯЛКОВ - 31 годишен, шлосер в завода - отпаднал член на РМС през 1946 год.,вражески настроен.

2. РАЙЧО НЕДЕЛЧЕВ ДЕНЧЕВ - 27 годишен, също шлосер в завода, безпартиен - вражески настроен.

3. СТОЯН ГАНЧЕВ СТОЯНОВ - 27 годишен, също шлосер -вражески настроен.

От резултатите на следствието, съобщени ни по телефона се вижда, че задържаните правят признание за образувана от тях през 1948 година група наречена "Народен комитет за съпротива".

Участници в групата са били, освен горните трима още един работник от завода и един търговец-частник от града.

По признанията на подследствените и от заловените протоколи, за живота на групата, същата е провела следната вражеска дейност:

1. Правили са опити за диверсия над винтелаторите на завода.

2. Чупили са бушоните от разпределителните електротабла на завода.

3. Счупили са една бормашина.

4. Откраднали са чертежите за реконструкция на К.вагоните.

5. Извършили са диверсията на 27 м.м.

6. Вземали са си подробни бележки за поведението на ръководящите на завода, както и за някой партийци и безпартийни.

7. Писали са лозунги.

8. Писали са писма подканящи за организирана борба до работниците от другите предприятия в града и вражеските елементи в околните села.

Съдържанието на едно от заловените от Д.С. по рано писмо от групата е следното:

„БОРЧЕСКИ ПРИВЕТ,

Получавайки това писмо, то вие значи поемате една отговорна задача върху себе си, а именно - ние от името на нелегалният комитет на съпротивата ви намираме, като най-добър, имащ възможноста да работиш и организираш близки, приятели и роднини в нелегалната борба против О.Ф. и задачите на РП/к/, защото виждате на къде отиваме.

ПОЯСНЕНИЕ:

Ние от името на нелегалният комитет ви молим да не се интересувате, кой е този комитет, а това се прави, за да не се изобличи организацията, но тази анонимност няма да продължи дълго. Щом като видим успехи в организирането, незабавно ще влезем в явна борба против тия, които искат да заробят българският работник, селянин и занаятчия.

За препоръчване е да се работи нелегално.

Ще речете как?

Например, като ние с вас ви пращаме писма, пък и вие ще си образувате комитет по съпротивата от 2 до 4 члена. Ще пращате писма до хора противни на днешната власт и ги уверявате в нашата победа. Ние ще ви изпратим материали и начин за действие - на първо време ще се иска от вас да сте внимателни. Не се вслушвайте и не се впускайте в явни припирни с партийци, но действайте задкулистно, което ще рече - зад гърба им.

Из архивите на ДС

3.- 3

С борчески привет.

Секретар: Г.Венковски

Председател: В.Левски

Чакаме да започнете действие."

17.I.1949 г.

Следствието продължава, с цел разкриване ръководящия ги център.

За помощ на Д.С. Русе е изпратен оперативен работник от Дирекцията.

2.XII.1950 г.
София

ПОМ.МИНИСТЪР В.Р.: /Ив.Райков/

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Е Ц И А Л Н О С Ъ О Б Щ Е Н И Е

ОТНОСНО: негодуванията работниците при текстилен комбинат "МАР ЦА", поради малките надници и ненавременното изплащане заплатите.

От агентурни и официални данни е видно, че в новия предачен цех при текстилен комбинат "МАР ЦА"-Пловдив, работата върви много мудно и не добре организирано, поради което цялостното пускане в експлоатация на предачния цех, което трябваше да стане на 1.VI.т.г. ще стане едва към 15 август т.г.

Това положение води след себе си и известна дезорганизация и негодувание всред работниците в същия цех, предвид на това, че много от тях работят по 5-6 месеца там, а продължават да получават едва по 10-11 лв. надници, като повечето от тях са семейни.

Във връзка с това ръководството на предприятието се оправдава, че трябва да се пустне целия завод в експлоатация и тогаз да увеличат и надниците на работниците. Работниците искат обаче свойто право, тъй като не са вече начинающи.

Освен това от друга страна изплащане на заплатите става с големи закъснения. Почти всеки месец касовото отделение при предприятието закъснява плащането с 2-4 дни, като се оправдава, че виновника за това е банката и "ОБЛЕКЛО И ОБУВКИ", които не им привеждат пари на сметката.

Това положение създава още повече негодувание всред работниците, в резултат на което в дамския клозет на тъкачния цех е забелязан лозунг със следното съдържание:

"РАБОТНИЦИ СЕ ГОТВЯТ ЗА СТАЧКА".

За изясняване така създалото се положение е насочена от една страна агентурата, а от друга взети мерки чрез партийната организация за разясняване на някой неуредици и повишаване бдителността по места.

И.Д.ЗАМ.ОКРЪЖЕН Н-К МВР:
Капитан Б.Гогов

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

7

Др Р Сиамков
изпрепратиха ни в
в Ръкопишно и заедно
с е изпрепратено
2.VII

ДУ
за доклад
проверено и сробуено на
секретариата

С Т А Л Н О С Ъ О Б Щ Е Н И Е

Относно недоволство всред част от работниците в ДИП "България".

Столично управление ДС, разполага с проверени данни, че на 18.VI.1953 год., работниците от отдел "Семерджиев" при ДИП "България" са недоволствали затова, че ръководството на предприятието отказало да им заплати премийното възнаграждение за извършен предстрочно ремонт, мотивирайки се, че същият е некачествен. На работниците е дадено на двама души един костюм работно облекло, поради което същите са недоволствали.

Помощник директора др. Рашева, заявила на монтажниците, че не знае само няма да се даде възнаграждение, "може да е така Министерското постановление", а за работното облекло обяснила, че няма плат, за да ушият дрехи за всичките работници.

Вражеските елементи използуват горното положение за водене на злостна агитация. Така например:

Пене Стойчев Христов-бивш полицай, казал: "Виждаш ли какво става, не се търпи вече и тук ще стане като в Германия".

Георги Колев-Павлов-безпартиен, казал: "15 години работя, но такова чудо не съм видял. Ще напусна, на преди това ще пречукам 2-3-ма души. При собствениците на фабриката пак толкова получавах, но децата ми бяха нахранени и облечени, а сега гладуват и др.

София, 1. VII. 1953 год.
Написано в 3 екз.
1. екз. Информация МВР
1. екз. др. полк. афиров
1. екз. Ирм. Кдело др. Байазов

НАЧАЛНИК СТОЛ. У-НИЕ МВР:
-полковник/В. Райков/

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Извършената проверка от отдел "Инспекторат" по изпълнение постановлението на Колегиума от 29.II.1952 год. по подобрение работата на отделение промишленост ДС - Мадан.

В миннородопския басейн - Мадан, където работят 15,690 работници и специалисти, органите на ДС от отделението работещо по промишлеността са установили само 629 вражески елементи. Подобно е състоянието и по установяване вражеския контингент в обектите - рудник "Страшимир", "Крушев дол", Флотационния завод и геоложката група "Петровица", отстояща на 2 км. от границата.

Помощният отчет до сега не е ползван. През годината са били заведени три групови активни разработки, 21 предварителни и 24 ОНР, или общо са разработвани 84 обекти. Реализирани са 35 обекти, от които само 11 в резултат на агентурно-оперативна работа, а 24 за опит на бягство зад граница, което показва, че агентурно-оперативната работа е лоша. Все още не се разработва действителния класов враг, особенно из средите на инжинеро- техническия персонал. Въпреки малкия брой на заведените разработки, по тях не се работи активно. Разработки, като "Продажник", открита за шпионаж е била загубена и повече от две години по нея не е работено нищо. Материалите по същата са били намерени едва преди два месеца. Такова е състоянието и на разработките "Ходжа", "Ламарина", "Червей" и др. Слабата работа по разработките се дължи главно на некачествена агентура вербована да разработва тези обекти. Само 10% от наличната агентура изхожда из средите на инжинеро-техническия персонал, част от която е вербована на слаб компроматериал и я ползват повече за обща информация. Сериозен недостатък на оперативния състав по тази линия е, че 50% от агентурата срещат на открито. Слабо ръководство и помощ е оказвал началник отделението. Сам той е държал на лично ръководство само една разработка, по която поч-

ти не е работено и 5 сътрудника, от които не е вербовал нито един.

Във връзка с констатираните слабости,

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Да се обърне най-сериозно внимание на ръководството на Окръжно управление МВР - Хасково и на ръководството на IV-то Управление ДС да провеждат системен контрол и оказват помощ в работата на отделение промишленост - ДС Мадан.

2. Ръководството на Окръга да потърси отговорност от о.р. които не спазват заповедта на др.Министър за срещане на агентурата в явки.

3. Да се разследва случая с изгубените материали по разработка "Продажник" и се излезе с предложение за наказание на виновния.

София, 28.I.1953 год.

Изготвил:
майор /Георгиев/

Н-К ОТДЕЛ "СЕКРЕТАРИАТ":
полковник /Стефанов/

ВИ/АК

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

21

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

От ст.лейтенант РАЧО ХРИСТОВ ФУЧЕДЖИЕВ
началник отделение II-ро отдел I-ви при
управление "Кадри" - МВР.

Др.Помощник Министър,

Проверката която е направил отдел "Инспекторат" по работата на отделение "Промишленост" ДС - Мадан установява, че агентурно оперативната работа на същото е лоша. Все още не се разработва действителния класов враг, особено из средите на инженеро-техническия персонал. Въпреки малкия брой на заведените разработки по тях не се работи активно. Допусната е разработка "Продажник" открита за шпионаж, която е била изгубена и две години по нея не е работено. Преди два месеци разработката излиза без никой да знае къде е била, а по нея има сериозни данни за шпионаж / обекта е давал 30,000 лв. на наш сътрудник за да работи в полза на чуждото разузнаване/. Сътрудника е донесъл това през 1951 год., и още не са набелязани мероприятия за изясняване шпионската дейност на обекта.

Сериозен недостатък на оперативния състав е, че 50% от агентурата е срещана на открито.

За подобрение работата на отделението и установяване виновниците за изгубването на разработка "Продажник",

П Р Е Д Л А Г А М:

1.Да се обърне внимание на ръководството на Окръжно управление МВР - Хасково и на ръководството на IV-то управление ДС да вземат срочни мерки за подобрение работата на отделението.

2. "Особена инспекция" да разследва случая с изгубването на разработка "Продажник".

18.II.1953 год.
София

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ -
- ст.лейтенат: /Р.Христов/

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ -
-м а й о р: /Цв.Баров/

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 06.07.2016г. Секретар:

3.-
356

[. . .]

До председателя на заводския профкомитет при завод "Г.Димитров" - Русе с копие до ЦС на профсъюзите е разпратено писмо от името на неустановени за сега лица (ГЕОРГИЕВ - инженер, МИНЕВ - техник, КОЛЕВ - работник) със съдържание:

"В началото на този месец двадесет другари: инженери, техници, работници и служители се събрахме в Сталин и анализирахме всестранно днешното ни икономическо положение и решихме да излезем с призив към много заводски профкомитети по случай 1 май и предстоящия профсъюзен конгрес. На всички е известно трагичното положение днес на трудещите се по заводи и ТКЗС. От една страна страшното ни материално положение, а от друга свеждането ни до роби в името на една действително красива идея. Без да се задълбочаваме тук в нашите болки, ние ви зовем: Излезте от това безропотно подчинение на една власт, която убива нашия живот и се поставете на истинското място, за което сте избрани от работничеството и за 1 май излезте вместо с прословутите лозунги, издигнете лозунгите: искаме материално подобрение на нашия живот; искаме свобода при избор на работа; искаме свобода на лична професионална практика, която не експлоатира наемен труд и др. лозунги, които намирате за добре.

За предстоящия конгрес дайте следните директиви на вашите делегати:

1. Да се повишат трудовите възнаграждения с 30%, като най-малкото бъде 25 лева дневно.

2. Да се въведе 7 часовия дневен труд и събота до 13 часа - придобивка, която имат другарите в капиталистическите държави.

3. Предвид тежките производствени условия през последните 10 години да се даде право на пенсия за прослужено време при 55 годишна възраст и 25 годишен трудов стаж за мъжете и при 50 годишна възраст за жените, като възнаграждението бъде 70% от получаваното трудово възнаграждение през последната година.

4. На нетрудоспособните членове на ТКЗС и такива навършили 55 години за мъжете и 50 години за жените, с най-малко 10 годишно членство в ТКЗС да се гарантира 300 лева месечно възнаграждение от стопанството.

Ние ви зовем към борба за извоюване на горните елементарни искания." (Инф. от Русе)

[. . .]

57

С П Р А В К А

ОТНОСНО: постъпилите агентурни данни за настроението и изказванията на вражеските елементи във връзка с международните събития.

Във връзка със станалите събития в Унгария и Египет, постъпиха следните агентурни данни:

Лицето КИРИЛ ПЕТРОВ ГАВАЗОВ от с.Цръчча, Пазарджишко, миньор в рудник "Градище" Маданско, произхожда от богато селско семейство, в миналото активен бранник, а след 9.IX.44 год. активен член на ЗМС/о/, пред инф."СТАРА РЕКА" направил изказване, че в Египет Суецкия канал е блокиран, но много по важни са събитията в Унгария, където народа се надигал и само съветските войски водили сражения с контрареволюционерите, заявил още, че англичаните спирали военните действия в Египет за да имат основание да искат изтеглянето на съветските войски от демократичните страни и да могат сами да определят тогава с кои държави да вървят. Установено е, че ГАВАЗОВ заедно с ГЕОРГИ ДРАМОВ, ГЕОРГИ АТАНАСОВ и ГЕОРГИ ГАВАЗОВ всички от с.Цръчча, Пазарджишко се събират вечер и слушат капиталистически радиостанции.

ФИЛИП АТАНАСОВ ТУНЕВ от с.Полковник Серафимово, Смолянско роден през 1930 год., на работа в IV-то рудоуправление "Горубсо" с.Рудозем, Маданско, произхождащ от зидаро-предприемаческо семейство, след 9.IX.44 год. член на ЗМС/о/ пред партийния секретар в Рудозем др.ИВАН ХРИСТОВ ХУМАРСКИ казал, че съветската армия неправилно се меси във вътрешните работи на Унгария и ако не е била тя по лесно щели да се оправят. В България казал опасност в работниците няма, но селяните ще се надигнат по места и то там, където има ТКЗС, защото хората не били задоволени и добавил: "Тогава да си правят сметката нашите комунисти, тъй като селянинат работел за един лев и един килограм жито, селската маса е проста, не е организирана и това може да им попречи, но ще им накипи и ще се надигнат".

Д.З.–ИСЕИН ХАЛИЛОВ от с.Тъкалска река, Маданско донасял, че на седянка в ХАСАН ИСЕИНОВ КЕМАЙОВ от същото село, лицето МЕХМЕД ХАСАНОВ ДЕЛИ ИСЕИНОВ от с.Козарка, Маданско, обект на НД, съден за опит за измя на на Родината, освободен от затвора през 1955 год. казал, че е искал

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 06.07.2016г. Секретар:

препис от присъдата си,понеже щяло да дойде време да му потрябва, като политически деец,а това време не било далече,ето какво става в Унгария и българските управници щом видяха това пустнаха хляба свобо ден с което искат да ни "заблудят".

Аг."МИХАЙЛОВ" на 5.XI.т.г.донася за лицето СТОЙЧО АТАНАСОВ СТОЙЧОВ,водещ се на НД,бивш член на нелегална организация,че започнал активно да се интересува за събитията и казал,че унгарския народ е културен и неможе да понася "несгодите" на комунизма,той не бил научен на лишения и да живее с два лева на трудоден и всичко това е довело образуването на големи организации,в които се включили офицери и хора от милицията.В нас казал такива организации не могат да станат,защото има доносничество от някои участвуващи в нея и ги разкриват още в зародиш.СТОЙЧОВ се надявал,че от Унгария може да се разрастне огъня и обхване целия социалистически лагер и по този начин българския народ ще се "освободи".

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ ДЕЛИГЪОЗЕВ от гр.Гоце Делчев,шофьор в Рудозем, осъждан условно две години за хулигански прояви пред ГЕОРГИ АНГЕЛОВ МИТЕВ който посетил квартирата му и заварил 5-6 души на пиене,направил изказване,че в Рудозем всички миньори се набъбнали и чакат само сигнал и според ДЕЛИГЪОЗОВ това щяло да стане скоро,необходимо било само да се намери някой,който да запали огъня,а след това ще се хвърлят "всички" защото на хората им дошло до "гуша".Същия ще се вземе на разработка.

Лицето МИХАИЛ ДЕЛЧЕВ водещ се на ОД,вражески елемент от с. Черноконево,Хасковско опозиционер,земеделец,се е изказал,че положението в Унгария е било само начало и щяло да има по големи бъркотии, щели да се съединят западна и източна Германия,такива размирици имало и в Румъния и Полша,а в България имало "размърдване на някои генерали".

КРЪСТЮ КОЛЬВ КРЪСТЕВ от с.Черноконево,Хасковско,безпартиен, вражески елемент,женен за дъщерята на репресиран от народната власт пред с.с."КРАСИМИР" казал,че изменниците на Родината скоро щели да се завърнат в България и,че имал от тях писмо.

Д.З. донася,че АХМЕД ОСМАНОВ МЕХМЕДОВ от с. Г.Дюлево,Момчилградско от средно земеделско семейство,се изказал,че положението в Чехия е разбъркано,биели се комунисти с комунисти и в Пловдив студентите се готвели да направят както в Унгария.

Пред същия заявител ЮСЕИН МУСТАФОВ АЛИЕВ от с.Чорбаджийско, Момчилградско,член на БЗНС,произхождащ от средно земеделско семейство се изказал,че в казармата всред военните имало хора,които съобщав

Из архивите на ДС

вали на капиталистите,какво става тук по подготовката на нашата войска,такива имало даже и в казармата на Момчилград и Варна.Каквото се случи в Унгария е казал той,такова ще се случи и в България,като заявил,че каквото и лошо да научи,какъвто и човек да срещне,няма да каже на никого.В него нямало навик да долага на власта.

Счетоводителя на МТС-Момчилград ИВАН КСАТОЕВ ДИМИТРОВ водещ се на ОД пред аг."ГЕРО" казал:"У нас ще стане както в Полша и Унгария,погледни дрехи нямам,а съм сам,какво ще излезе на глава ако съм семеен."

Лицето ХАСАН ЮМЕРОВ МОЛЛА МУСТАФОВ от с.Чорбаджийско,член на ДСНМ пред група селяни по повод събитията в Унгария казал,че след 15-20 дни и в София щяло да стане,както в Унгария.

Инф."МАЛАКОВ" донася,че лицето ИСМЪН ХАСАНОВ ОСМАНОВ от с.К Кочаклар,Момчилградско направил изказвания във връзка положението в Унгария,като казал:"Ние сме турци и за нас мисли Турция,а тя е толкова силна,че никой неможе да ни докосне,в Унгария има революция,не е чудно да мине в Румъния,тогава ще дойде и в България."Тези данни казал на сътрудника,че ги е черпел от МУСТАФА ХАСАНОВ от същото село,който работи в РКС-Мадан.

СЕВО ВАСИЛЕВ СЛАВОВ монтьор към автобазата на язовир "Студен кладенец" от гр.Хасково,следвал в Унгария,произхожда от занаятчийско семейство,пред аг."ВИНАРОВ" казал,че събитията в Унгария са продължение на Познанските,че Унгария ще се откъсне от Съветското влияние както това направи Югославия през 1949 год.селячеството казал той идо сега не се е примирило с кооперирането и вероятно ще подкрепи "въстанниците".Изразил надежда,че ако имат поврат в събитията в Унгария ще можел да отиде в Унгария казвайки:"Дано е жив и здрав шефът там".У нас казал той неможе така лесно да стане това,защото България била един малък "Съветски съюз" от край време и у нас няма такава политическа свобода,каквато е имало в Унгария.Той имал случая когато е бил в Унгария да наблюдава как гражданин ругаел милиционер и от сцената на театър свободно ругаели правителството и партията.

Аг."ВИДРА" донася,че ГЕОРГИ ВР.КРАТУНКОВ жител на гр.Пловдив водещ се на ОД,счетоводител при язовир "Студен кладенец" сега уволнен казал,че войските на СССР,които са били в Унгария по време станалите събития са били върнати в Русия,защото на тях нямали доверие и на тяхно място дошли нови войски.Унгарците казал неможаха да понесат тормоза и въстаняха,това щяло да се пренесе и в другите страни, той се надявал,че и у нас ще дойде.

МИЛАН АНГЕЛОВ дърводелец работи на обект "Водна кула" при язовир "Студен кладенец" за събитията в Унгария се изказал,че на на-

рода там му е дотегнало от тия колхози.Нашите взеха жито да отпущат но и това неможе да оправи положението,тук може да се оправи само ак ако върнат навиците на хората_къде се е чуло по рано аз да работя куфражист,а сега ме накараха".

Пред с.с."ХЕРКУЛЕС" лицето ИВАН КОЛЕВ ЦЕНОВ пом.технически ръководител при язовир "Ст.Кладенец" казал,че Съветския съюз неправилно се меси във вътрешните работи на Унгария.С танкове и оръдия се идва до подобрение на трудещите се.Въпроса може да се разреши само с със свободни избори,а не с кръв.

На 12 т.м.със служебната поща на бюрото на пом.директора на ДЦЗ "Вулкан" КИРИЛ ГАНЕВ е оставено писмо адресирано до него.В началото не му е обърнал внимание,забравил го,като на плика си е вземал разни бележки и едва на 14 т.м.вижда,че не е разпечатано,отваря го и прочита съдържанието е:"Другарю ГАНЕВ,от близки хора разбрах,че в нашия завод се гласи опасна работа.ГОСПОДИН ЛЕКОВ и ЯНКО счетоводителя са главната връзка.ЛЕКОВ чрез зет си,който работи при военните е набавил ръчни бомби и др.работи.Жената на ЯНКО е написала лозунги от които половината са изпратени по селата.Писмото пуснато в пощата кв. "Вулкан".

За случая се изпраща специално съобщение и са набелязани мероприятия които се провеждат.

ЗАМ.ОКР.НАЧАЛНИК М.В.Р.
Подполковник

16.XI.1956 год.
Хасково

Из архивите на ДС

Строго секретно! 151

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: постъпилите агентурни данни за изказвания на вражески елементи във връзка с последните международни събития.

На 23.XI.1956 год. се получи анонимно писмо от с.Лъджа, Ивайловградско, до началник ДС Ивайловград с което се съобщава, че в с.Лъджа имало организирана група от лицата ДИМИТЪР ТЕНЕВ ЯПАДЖИЕВ, ИВАН ТЕНЕВ ЯПАДЖИЕВ, ТОШКО НИКОЛОВ ЯПАДЖИЕВ, КОЛЮ СТОЯНОВ СОТИРОВ и др. които възнамерявали да се въоражат и избият комунистите в селото и завземат властта. За целта те се обърнали към лицето ГЕОРГИ ЛАЗОВ от същото село-живач във военното поделение Ивайловград, който им обещал да ги снабди с оръжие чрез негов приятел старшина в поделението. Всички гореизброени са от с.Лъджа бивши активни опозиционери, имат близки зад граница и се водят на отчет като връзки на И.Р.Набелязани са мероприятия за установяване анонимчика и старшината от военното поделение.

Лицето ГЕОРГИ ХРИСТОВ МАНОЛОВ от Ивайловград, бивш опозиционер брат на изменник и негов ятак пред аг."ПЕТЪР" на 25.XI.956 год. се е изказал, че това което се е случило в Унгария щяло да се случи и у нас през пролетта. Така както Унгария била подпомогнато от хора дошли зад граница, така и България щяла да бъде подпомогната. Можело събитията да не успелт, но хората щели да се наситят на отмъщения.

По донесение на с.с."ПЕТЪР" на 26.XI.1956 год. синът на ХРИСТО ГЕОРГИЕВ МАНОЛОВ от Ивайловград се е изказал, че офицерите по рано не носели пистолети, а сега всички били въоражени, но и пистолетите нямало да ги спасят. В университета студентите отказвали да учат марксизмо ленинизма. Научил бил от някой геолози, че в София имало много случаи на трепане и разоражаване на милиционери. Лицето

Лицето АНГЕЛ ЗГУРЧЕВ АНГЕЛОВ от Ивайловград, член на БЗНС, пред аг."ПЕТЪР" се е изказал, че събитията в Унгария щели да се повторят и в България. Сияната на този строй щял да стане не чрез война между велики те сили, а чрез бунтове в различните социалистически страни.

По донесение на с.с."МАРИН" на 24.XI.1956 год. лицето ИВАН Г. БЪРНЕВ от гр.Ивайловград бивш търговец, не се води на отчет, се е изказа пред с.с., че за комунистите бил дошъл последния час и че не само в Унгария избивали комунистите, но след няколко дни същото положение щяло

152

да се случи и в България.Това го пишело и във библията,която най правилното определяла времето за комунистите във всички страни.Към същия е насочен друг с.с.

По донесение на рез."СОКОЛОВ" на 16цXI.1956 год.в Рудозем, Маданско е било проведено съвещание на агитаторския апарат по профсъюзна линия.Когато представителя на ЦК на профсъюзите взел думата лицето ВЕСЕЛИН ГЪРДЕВ работник в рудник Голям Палаз,произхождащ от заможно земеделско семейство,бивш командир на отряд на браник извикал "Стига речи,стига глупости,дотегна ни вече."Същия е бил заедно с още няколко младежа които започнали да вдигат шум и след създадената сматоха изчезнали от помещението.ВЕСЕЛИН ГЪРДЕВ е подведен от прокурора под съдебна отговорност и в момента е освободен с гаранция.

По донесение на аг."МИХАЙЛОВ" от 13.XI.1956 год.обекта на Н.Д.СТОИЦА АТАНАСОВ СТОИЦЕВ от с.Главиница,Пазарджишко,работник в рудник "Гюдюрска",Маданско,бивш член на нелегална контрареволюционна организация,се е изказал,че тяхните хора в Унгария загубили понеже Съветската армия блокирала Будапеща с 1000 танка и 8 пехотни дивизии.Този бунт бил плесница за комунистите и че сега можело и в другите страни да се надигнат и след 4-5 години комунизма няма да съществува.

По донесение на аг."ПЕТРОВ" от 12.XI.1956 год.лицето ПЕШКО АЛЕКСАНДРОВ ТАЧЕВ миньор в рудник Страшимир,Маданско,бивш член на ЗМС/о/,съден за бягство произхождащ от средно земеделско семейство,се е изказал,че имал стари сметки с деловодителя на паспортна служба в Страшимир,НИКОЛОВ и се заканвал да го бие.Изказал се е,че ако събират доброволци за Египет щял да замине,обаче за кого ще се бие било негова работа.

Лицето ЯНКО КОСТАДИНОВ КОТОНАНОВ ръководител по ТБ в р.Лайков чукар,Маданско,не проучен на 7.XI.1956 год.се е изказал пред аг."МИХАЙЛОВ" че в Унгария руснаците спасили положението,но това не значело,че боевете свършили,недоволството сред народа щяло да продължава и края никой не знаел.Изказал се е още,че нямало смисъл да се работи и спестява,защото утре Димитровските пари нямали да важат.Лицето

Лицето СЛАВ КОЛЕВ ИВАНОВ на 28 год.от с.Сърцево,Новозагорско, миньор в Рудозем,Маданско,не проучен на 20.XI.1956 год.пред председателя на профкомитета АНГЕЛ ЛАЗАРОВ е казал:"Нашите идват,къде ще се крием с партийния секретар ХОДЖЕВ.Това изказване е повторил няколко пъти пред ЛАЗАРОВ,РАЙЧО ПАУНОВ и др.По донесение на аг."СИМО" ИВАНОВ по време на работа е пеел Шуми Марица.

Обекта на О.Д.БОРИС ПАВЛОВСКИ технически ръководител на рудник Върба,Маданско,родом от гр.София,произхождащ от буржоазно семейство,завършил инжинерство на 13.XI.1956 год.пред инф."ЦВЕТАНОВ" по събития-

215

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

216

153

та в Унгария се е изказал,че бунтовниците не прощавали на руснаците. и са ги клали по табаст.Щом хванели комунист туряли му ножа и до него портрета на ЛЕНИН и че половината комунисти били изклани,сега у нас комунистите щат не щат щели да се позамислят.

Бившия полицай КАЛИН ВАСИЛЕВ ГРОЗДАНОВ от с.Павелско,Асеновградско миньор в рудник 9-ти септември,Маданско,на 6.XI.1956 год.казал на аг."ПЕТКОВ",че обрача около бившите полицаи ще се затегне.Полицаите се уговорили,че в случай на задържане на един бивш полицай останалите организирано да излезат и се борят против власта.На агента са разработени задачи по работата му вред бившите Павелски полицаи,на работа в минния басеин.

По данни на д.з.лицето ИЛИЯ ИЛИЕВ КОКОРЯНОВ на 20 год.от с. Борован, Белославинско,работник в Рудозем се е изказал,че съветската армия избивала невинно унгарското население.АЙЗЕНХАУЕР бил дал нота на Съв.правителство да изтегли войските си от Унгария и че в Австрия имало 15,000 революционна армия,която щяла да влезе в Унгария и свали правителството на ЯНУШ КАДЪР.Гемето разполагал с няколко батальона въоражена армия съставена от офицери и полит.емигранти които били готови да влезат в България,да обявят революция и завземат власта.Очаквал да дойде миналото защото баща му бил бивш търговец,доставял плодове на немска фирма и имали национализирана къща.

Лицето ще бъде проучено и се вземе отношение към него.

Пред инф."СОКОЛИЦА" на 7.XI.1956 год.лицето ДИМИТЪР ИВАНОВ ПЕТРАКОВ от гр.Устово заведущ склад в Средногорци,Маданско,бивш търговец,засегнат от национализацията се е изказал,че 12 години е очаквал да стане това което е станало в Унгария и Египет.Изказал се е,че и в България ще станат същите събития,обаче не по този начин "ние казал той имаме запланувано за една вечер да изколимe по 50 души комунисти Пред аг."АПРИЛОВ" се е изказал,че сега бил момента западните сили да изпретят една западногермански девизия на унгарската граница и да при" нудят да се изтеглят съв.войски.На 13.XI.1956 г д.пред аг."ГАНЧО" се е изказал,че щом АЙЗЕНХАУЕР е избран пак за президент войната ще започне След събитията в Унгария съветското влияние и авторитет отпаднал.Ако бъдели арестувани един двама души то много други щели да отидат в балкана.ПЕТРАКОВ ще бъде взет на разработка.

Лицето КИРО ИВАНОВ ПЕТРАКОВ брат на горния пред инф."СОКОЛИЦА и ХАЙДАР АХМЕДОВ БЕКИРОВ се е изказал,че с нетърпение счаквал да стане и в България както станало в Унгария,пък тогава му бил необходим остър нож да реже комунистически глави.Комунистите в България си нямали представа какво представляват Англия и Франция.

Из архивите на ДС

154

Лицето ТОДОР ХРИСТОВ ТОДОРОВ от с.Тлачене,Белославинско магазинер в Нармаг,Маданско,осъждан за участие в нелегална организация на 11.XI.1956 год.пред аг."ТУНДЖА" и лицата ГЕОРГИ ГЕРМАНОВ,НИКОЛА ТОДОРОВ и ПАНАЙОТ КРАЧЕВ се е изказал,че събитията в Унгария били последица от безредицата в Полша,които накрая щели да завършат в Чехословакия.Те били културен народ и не можели да търпят чужд ботуш на врата си както българите.

Същия се води на разработка и случая ще бъде документиран.

Пред същия агент на 25.XI.956 год.ХРИСТОВ се е изказал,че в някаква библия пишело,че в близкия изток щяло да бъде гроба на комунизма и щял да възтържествува свободата и правдата.

Лицето АТАНАС ГЕОРГИЕВ АТАНАСОВ роден през 1919 го .шофьор в IV-то рудоуправление Маданско,безпартиен,пред аг."ТУНДЖА" на 11.XI.956 год.по събитията в Унгария е казал:"За сега може да се потуши всичко, но след де дълго време таи ще започне третата световна война,ако народа беше доволен нямаше да се появят тези размирици,ако не бяха съветските войски щяха да имат много здраве,но пак не е минало,защото положението ще се разглежда в ООН.

Лицето ДИМИТЪР ХАДЖИАЛЕКСИЕВ ТРИФОНОВ от с.Брястовица,Пловдивско в миналото работил в италианска фирма в страната,с не установена политическа принадлежност,понастоящем продавач на мед в Рудозем на 13. XI.1956 год.е казал пред бившия милиционер ЗАПРЯН ТОДОРОВ и лицето ГЕОРГИ Г.СЛАВЧЕВ да не се боят защото края на комунистите е дошъл още 2-3 дни и щяла да дойде тяхната свобода,щели да вземат всичко и да си разчистят сметките.За същия ще бъде уведомен Пловдив да не му издават за във бъдаще открит лист за Маданска околия,като случая ще бъде документиран.

Пред инф."РОДОЛЮБЕЦ" на 15.XI.1956 год.лицето РАМАДАН САЛИХОВ ДРАНКОВ от гр.Мадан произхождащ от работническо семейство по занятие частник ковач се е изказал,че работите вървяли добре и се развивали в тяхна полза.Имало получено писмо от Турция с което се съобщавало,че няма нужда да ходят в Турция защото те щели да дойдат в България.

Разработени са задачи на с.с.за установяване кой е получил писмото от Турция и наблюдение проявите и настроението на ДРАНКОВ.

ЗАМ.ОКР.НАЧАЛНИК М.В.Р.
Подполковник

217

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

18

17. –

[...]

При следствието на обектите се добиха следните по-съществени данни: Разкрити бяха 5 случая на създаване на нелегални организации и групи за борба против народната власт и саботаж; 4 души са задържани за незаконно носене на оръжие и притежаване на боеприпаси, като са иззети 6 пистолета и над 800 патрона; 6 души за опит и подготовка за бягство зад граница; 4 души за вражеска агитация и пропаганда и 4 за разпространение на анонимни листовки с вражеско съдържание, които ще бъдат предадени на съд.

Добити са по-съществени резултати по следните дела:

1/ По групово следствено дело на лицата РУСИ ИВАНОВ ДОНЧЕВ от с.Руда,Ст.Загорско бивш опозиционер и кулашки елемент и ХРИСТО ИВАНОВ МАЗНЕВ – свещеник от с.Овощник,Казанлъшко бивш опозиционер се установи, че първият подследствен по указание на МАЗНЕВ през м. септември 1956 година е отпочнал работа по изграждането на нелегална група за борба против народната власт в с.Руда, като за целта направил опит за вербовка на 3-ма други. Заедно с това той получил указания от МАЗНЕВ при предаването на държавните доставки от грозде да постави в щайгите камъни, за да повреди машините на "Винпром", който той също е извършил. Дейността на обектите е документирана и същите ще бъдат предадени на съд.

2/ По групово следствено дело на лицата СИМЕОН СТЕФАНОВ КОМИТОВ и ТОТЮ ДЕЛЧЕВ ТОТЕВ – двамата от гр.Казанлък работници в ДИП "БЪЛГАРИЯ" се установи, че под влиянието на събитията в Унгария са решили и отпочнали работа по изграждането на група, която да подготви работниците за борба против властта. За целта те решили да изградят ядро, което от своя страна да създаде верижна организация на принципа на тройките, като за целта те са се **сработили** с няколко работници и са им предложили да се организират в такива групи. Последствените направиха

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :09.07.2015г.Секретар :

19

пълни признания, които се подкрепиха от свидетелски показания.

3/ По групово следствено дело на лицата ДИМИТЪР ТОДОРОВ БАНГЕЕВ, НИКОЛА ДИМИТРОВ КРУСТАЛОВ и ХРИСТОВ КОСТОВ ПАНАЙОТОВ от гр.Казанлък се установи, че през 1950 година ДИМИТЪР БАНГЕЕВ водим от желанието си да се прехвърли зад граница е установил връзка с другите двама подследствени-каракачани. По инициативата пак на БАНГЕЕВ е била образувана група в състав: БАНГЕЕВ, Д-р КОНСТАНТИН ТРИФОНОВ, ИВАН ЦАНЕВ РАЧЕВ - всички от гр.Казанлък, ИВАН ТОДОРОВ ПАСКАЛЕВ от с.Долно Съхране,Казанлъшко и АТАНАС АТАНАСОВ ГЕОРГИЕВ от гр.Ст.Загора, която се е подготвяла да измени на Родината. От тази група в края на 1950 година срещу възнаграждение от 85 хиляди лева, 2 златни пръстена и др.хранителни продукти каракачаните са прехвърлили зад граница лицата ИВАН ТОДОРОВ ПАСКАЛЕВ и АТАНАС АТАНАСОВ, което е станало едновременно като са се придвижили с влака до Елхово, а от там направо за границата.

4/ Следственото дело против АНДОН ГОЧЕВ МИТЕВ - роден през 1902 год. живуц в гр.Марица, а на работа в гр.Н.Загора влаков надзорник, за дейността на когото се каза по-горе.

5/ По следственото дело на ГОЧО ТОНЕВ ГОЧЕВ от с. Яворово,Чирпанско, жител на гр.Ст.Загора, роднинска връзка на изменника на Родината ИВАН МОНЕВ ТЪПАНОВ и агент-предател. По следствието на същия се установи, че той е бил неискрен към службата и бидейки родствена връзка на изменника на Родината е спекулирал с това създавайки си връзки с вражески елементи и ги заблуждава, че изменника на Родината е на наша територия и има нужда от пари и др.средства, като по тоя начин е създал групи за събиране на помощи в селата Руда, Лясково,Сулица,Ст.Загорско, в с.Яворово и Съединение,Чирпанско, в гр.Ст.Загора и др. Дейността му е документирана и той е предаден на съд.

Проведените реализации и извършени арести на територията на окръга дадоха положително отражение, като от една страна укрепиха вярата на трудящите се в народната власт, а от друга страна се пресякоха грубите опити на вражеските елементи за провокации и създаване на нелегални организации и групи, като се свиха и ограничиха дейността си.

Проведените реализации показаха, че по-голяма част от разработките и сигналите е работено правилно, че агентурата е била добре ръководена и възпитавана.

[. . .]

Из архивите на ДС

32

ДРУГАРИ ЗАМ.МИНИСТЪР,

От минаващите през отдела материали на поделенията на Министерството е видно, че през първото тримесечие на 1957 година са одделязани случаи на негодувания на работниците и селяните изразени под различни форми, по характерни от които са следните:

Транспортните работници в София, Пловдив, Стара Загора, Варна, Горна Оряховица, Левски и др., обслужващи товарните влакове са подели обща кампания с искания да бъдат възстановени за ползуване от същите фургоните към товарните влакове. Чрез анонимни изложения някои от тях са заявили, че ако не им се удовлетворят исканията в даден момент щели да парализират транспорта.

В Пловдив е станало обединение на народната опера с народния театър. Артистите от народната опера са направили протест заради това, че им били намалени заплатите след обединението и приравнението им към останалите артисти от театъра. Същите са направили искане за увеличение на заплатите.

Работниците от ДИП "Антон Иванов" гр.Пловдив са изразили недоволство поради това, че работили по 9 часа вместо по 8 часа за да си изпълнят нормите, защото една от пещите е била износена и не могла да ги улеснява в работата.

Шивашките работници от "Модшевкооп" с работилница на бул."Дондуков" № 46 - София, са изразили сериозно негодувание и протест поради това, че за изработваните от тях работни комбинизони за износ в СССР, щели да им платят по 8 лева, вместо по 16 лева, както им било обещано за ушиването на един комбинизон.

Всред работниците от тютюневата промишленост в гр. Пловдив имало негодувание поради това, че административния персонал вземал по-голямо възнаграждение от работниците при изпълнение и преизпълнение на плановете.

В гр.Габрово поради неправилния подход на служители от регистрационните бюра към група безработни искали работа се стигнало същата да направи демонстративен протест макар и неорганизиран.

В Девинска, Смолянска и Троянска околии имало негодувание сред населението от възложените им наряди вълна по новото постановление, с което се облагали процентно повече отколкото преди. По данни от справка на окръжно управление МВР - гр.Плевен е видно, че според изчисленията, които е извършил околийския народен съвет - гр.Троян, щели да бъдат облагодетелствувани

около 2,000 стопани, които имат повече от 8 овце, а ще бъдат ощетени около 4,000 стопани, които имали по-малко от 8 овце. Поради тези причини много стопани са отпочнали ликвидиране на малките овчи стада - чрез продажба или клане.

Към изколване на добитъка са били пристъпили и някои стопани от Благоевградско, които не желаели да го внесат в ТКЗС, където са станали членове.

Във Видинска, Пазарджишка, Самоковска и Велинградска околии при масовизацията на ТКЗС са станали извращения - насилия, побоища и убийства над стопани, които при агитацията им от агитатори са отказали да станат членове на ТКЗС. Това е довело частните стопани за да избегнат подобни насилия да напуснат своите села и са заминали някои на работа в държавни обекти, други се укрили в съседни села или градове, а някои неизвестно къде дори са се укривали в горите. Такива случаи имало в 6 села на Видинска околия, 3 села на Пазарджишка и 2 села на Велинградска околия. Използувано е и огнестрелно оръжие с което е стреляно безогледно и бяха убити селяни в Пазарджишко и Самоковско.

В много ТКЗС поради допускани слабости от страна на ръководствата им, кражби, разхищения и малкото възнаграждение за трудоден е довело до недоволства и някои стопани са заявили, че ще напуснат стопанството, като заминат на работа по други обекти. На някои места членовете на ТКЗС не желаят да излизат на работа по блоковете, а се занимавали с обработката на земята оставена им за частно ползуване. Такива случаи има в Провадийска, Балчишка, Дуловска, масово в Новозагорска, Търновска и други околии.

Горните слабости не остават скрити от врага, който всячески се стреми да ги използува, разколебава неукрепналите политически работници и членове на ТКЗС, подбужда склонните към вражеска дейност, развива вражеска пропаганда, разпространява вражески слухове и пр.

С цел избегване тези негодувания да преминат в по-остра форма са необходими бързи профилактични мерки от страна на органите на МВР и партийните ръководители по места, като се набележат и мероприятия за своевременното отстраняване на съществуващите слабости, които макар и дребни на глед, но дразнещи работниците и селяните.

3 април 1957 г.
ЦЦ/МД

Из архивите на ДС

Строго секретно! 10

III УПРАВЛЕНИЕ ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

№ 4 София, 9.I.1959 год.

И Н Ф О Р М А Ц И Я

I. НАСТРОЕНИЯ И КОМЕНТАРИИ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРИЗИВА НА ЦК НА ДКСМ ЗА ВКЛЮЧВАНЕ НА ЧАСТ ОТ АДМИНИСТРАТИВНИЯ ПЕРСОНАЛ В МАТЕРИАЛНОТО ПРОИЗВОДСТВО.

Получени са информации от Благоевград, Пловдив, Бургас, Варна и Русе. Този почин в окръзите е подет отскоро, затова съществени коментарии и настроения не са отбелязани.

Остра закана за терор е отправил МЕТОДИ МАРКОВ от Сандански, касиер в ОНС, безпартиен, вражески елемент:

"Намираме се в деликатен момент, в навечерието на събития които ще ни донесат свободата. Западните радиостанции ни подканят към преврат, защото знаят че сега стотици интелигенти ще останат без работа и ще трябва да се отправят към мотиката.

Вземаме акъл от китайците, че се управляват от малко хора, но не се има предвид, че те са прости, а ние сме културна страна и, че нашата интелигенция е готова да се бие до последна капка кръв.

Аз ще отида на полето когато видя нашите големци до мене. Ще искам да ме хранят така, както се хранят те или ще направя няколко убийства на големи хора и сам ще сложа край

Из архивите на ДС

на живота си. Иде ми със зъби да разкъсам всички тези червени зверове които са се впили в нас и изсмукаха жизнените ни сили".

Някои вражески елементи смятат, че с този почин ще се увеличи безработицата, настанените в производството ще започнат да недоволствуват, ще настанат бунтове и ще се дойде до евентуална реставрация на режима.

КРАЛИ КРЪСТЕВ ЧАВДАРОВ от с.Горно-Ябълково, Грудовско, вражески настроен, разкрит като анонимчик, казал:

"Доста от чиновниците са фашисти. Като ги изгонят същите ще започнат да негодуват, ще се разбунтуват и няма да има нужда да чакаме американците да ни освобождават".

ГЕОРГИ ГОЧЕВ СТОЕВ от с.Бистрец, Грудовско, бивш член на БЗО, казал:

"И СТАМБОЛИЙСКИ навремето съкрати много чиновници, които като останаха без работа му счупиха главата. Та ще видим дали и сега няма да се повтори същото".

ИЛИЯ ПЕТРОВ ПОЛЕЖАНОВ от Разлог, казал:

"Проектираното съкращение много комунисти ще остави без работа, които ще започнат да приказват и мислят като нас. Много чиновници наведоха глави, даже започнаха и да ме поздравяват, а преди бягаха от мен".

В същия дух са се изказали и ГЕОРГИ ДИМИТРОВ ДАЛКАРАНОВ от с.Тагарево, Грудовско, бивш член на БЗО, СМАИЛ ЗЕНИЛОВ АЛИЕВ от с.Страцин, Поморийско, овчар на ТКЗС, обект по турска линия, АСЕН ЕЛЧИНОВ, АТАНАС ЗАХОВ, ВЛАДИМИР КОЦАКОВ и др. вражески елементи от Благоевградски окръг.

НИКОЛА РЪЖЕНИЧКИ от Благоевград, бивш михайловист, баща на изменник на Родината, разпространява слух, че др.ГЕОРГИ ДАМЯНОВ бил убит от комунистите защото не бил съгласен с новите закони и престоящата реорганизация на администрацията.

Друг вражески елемент - КИРИЛ РЕСИНСКИ от Благоевград, съден като член на нелегална младежка организация, смята че сега е момента да се говори на населението за необходимостта от присъединяване и обединение на Македония към Югославия, като по този начин преминат към Запада.

Изтъкнати бивши хора от Бургас, като проф. АСЕН ПРОШАНОВ, АЛЕКСАНДЪР ХАДЖИПЕТРОВ, бивш индустриалец и др. одобряват това мероприятие на властта.

Характерни положителни изказвания са направили и други врагове.

ИЛИЯ СОКОЛОВ от с.Голешево, Сандански, обект на гръцко разузнаване, казал:

"Съкращенията на администрацията е много разумна постъпка на Правителството. Съкратените служители ще навлезат в производството, а държавата ще направи огромни спестявания. Обърквание няма да има тъй като в ръководствата остават хора с дълъг опит и с голяма политическа подготовка".

СВЕТОСЛАВ ТОМОВ ТОДОРОВ, бивш легионер, понастоящем началник цех - химическа лаборатория в Содовия завод, казал:

"Защо трябва да копая когато има и друг начин да се помогне за срочно изпълнение на петилетката. Направил съм предложение за рационализация от което могат да се спестят 10 милиона лева, но какъв е резултата не ми е известно. Изглежда ръководството на Завода ми няма доверие. Въпреки всичко петилетката ще я съкратим. Малко ще се поизмъчим, но веднаж сме се хванали на хорото и ще го играем докрай".

В Бургаски окръг, главно поради слаба разяснителна работа, на места младежи дават отпор за изпращането им в производството.

Така в Окръжния народен съвет - Бургас отначало никой не е изявил желание да отиде в производството, но след като местната партийна организация и профсъюзната подели активна разяснителна работа се е получил обрат.

Подобни случаи има и на други места в окръга.

Не всички секретари на дружествени комитети на ДКСМ в Бургас са убедени в това решение, какъвто е случая със секретаря на ДКСМ в "Наркооп" др. ДОНКА ИВАНОВА, която заявила, че по-скоро ще се откаже от Комсомола, но в производството няма да стиде.

Такива изказвания са направили и младежи от Градския народен съвет.

Призива се приема с известни смущения и от младежи, завършили търговско образование, работещи в клонове на банки в Пловдив, Държавна спестовна каса - Пловдив, "Държавно снабдяване" - Русе, като считат, че търговската гимназия дава специално образование и следва да работят по специалността си.

II. НЕГОДУВАНИЕ СРЕД РАБОТНИЦИТЕ В ДИП"ПЕТЪР ЧЕНГЕЛОВ" - ПЛОВДИВ.

Негодуването сред работниците идва от завишаване на нормите и разценките. Според спуснатия план в духа на съкращаване сроковете на петилетката, работниците трябва да работят повече, а да получават по-малко възнаграждение. Това чувствително се е отразило върху работниците от низки разряди.

Според някои ръководството на Завода не търси други възможности, а се стреми да снижи себестойността само за сметка на заплатите на работниците.

Директора на завода се изказал, че той изпълнява линията на Партията и който не е съгласен с това няма място в предприятието и, че в Пловдив имало около 200 семейства от които никой не работи.

Въпроса ще се разглежда допълнително в дирекционния съвет.

Из архивите на ДС

III. НЕГОДУВАНИЕ СРЕД МОХАМЕДАНСКОТО НАСЕЛЕНИЕ В БЛАГОЕВГРАДСКИ ОКРЪГ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРЕДПРИЕТАТА АГИТАЦИЯ ЗА СВАЛЯНЕ НА ФЕРЕДЖЕТАТА.

Някои от турците смятат да пишат писмо до турския консул в което да се оплачат, че властта иска насила да свали фереджетата на жените им.

Други се изказват, че ако започне разбулването щели да тръгнат масово към границата с риск да бъдат убити.

НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС -
ген.майор:

НЗ/ЦС

Благоевград - 6/5.I. и 57 от 7.I.1959г.
Варна - 69/6.I.1959 г
Русе - 96/8.I.59 г
Пловдив - 254/8.I.1959 г
Бургас - 114/7.I.1959 г
Бургас - 126/7.I.1959 г

Строго секретно! 308

III УПРАВЛЕНИЕ ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

На Др. Кумбилиев, 5.12.59 г.

№ 92 София, 3.XII.1959 година.

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ДИМИТЪР ТОМАЛЕВСКИ, на работа в югославската легация, разпространявал, че в последната са постъпили заявления от много българи-македонци да бъдат приети за югославски граждани. Молбите щели да изпращат в Белград и към дадена дата с една конвенция подадените молби ще бъдат удовлетворени а тези които много умуват щели да останат с пръст в устата.

Същият дал на наш гражданин програмата на Съюза на югославските комунисти на български език, която била отпечатана в брошура и се разпространявала от югославската легация.

На 28 ноември т.г. почина АНАСТАСИЯ Д-р СТОИЧЕВА(тъща на ГЕМЕТО). На погребението са присъствували около 40 души, между които: МИШЕЛ МИХАЙЛОВ, бивш народен представител от опозицията, активен геметовец, бившите активни дейци на опозицията ДИМИТЪР СОМЛЕВ и ПАНАЙОТ ЖЕЛЕВ.

АНАСТАСИЯ(ЗУЗА) Г.М.ДИМИТРОВА е запазила видимо самообладание. Предупредила е, че не желае никой да плаче или да я съжалява. Щяла да уведоми родителите си с писмо чрез Париж.

Същата в интимен разговор споделила: "Нямахме време да обявим смъртта. Приятелите на баща ми, които сега са се приобщили не дойдоха, но все пак се застраховаха като пратиха жените си. Бяха жените на АСЕН ПАВЛОВ и БОРИС БУМБАРОВ, а СВЕТЛА ДАСКАЛОВА прати букет цветя, но сама няма кураж да дойде".

не е верно – да се провери защо се разпространява. 5/12

На Др Кумбилиев 7.12.59 г.

2.- 309

В края на ноември т.г. участък МВР - Мадан филтрира нелегална младежка група, подготвяща измяна на Родината, състояща се от осем участници, от 16 до 18 годишни, произхождащи от работнически и средно-селски семейства, от които 5 са членове на ДКМС и трима ученици в X клас.

Инициатор за създаването на групата е СТЕФАН ПЕТКОВ СТАНЕВ, роден 1942 г.изключен от гимназията, който в отделни разговори в продължение само на 3 дни е привлякъл за членове на групата останалите участници.

На 21 с.м. групата се е събрала в местността"Кичика",от където е трябвало да потегли по посока на границата. Тук между членовете е възникнал спор, някои се разколебали и всички се върнали об ратно.

При разпита в присъствието на родителите им, представители на ГК на БКП и ДКМС, директора на гимназията младежите са направили пълни самопризнания.

/ справка - ДС. смолян - II - III /

x x x

От м.юли т.г. на работниците бояджии при бояджийския цех на ДИП"Люлин" - София с цел да оплътнят достатъчно работното време било възложено да боядисват още половин партида прежда.По такъв начин работниците са увеличили наднорменото производство от 208 до 218%.

Това наложило ръководството на предприятието с представител на райсъвета да повишат нормите от 1 декември с 12%. Директора на предприятието разяснил на работниците, но въпреки това същите остро реагирали. Изказали се, че ще се оплачат и ще искат съдействието на профсъюза и прокурора.

Работниците неоснователно протестират, тъй като с въвеждането на новите норми ще им се намали надницата само с 3 лева, т.е. ще получават по 42 вместо по 45 лв. Досегашните норми са нереални, първичната отчетност по заплащането е лоша и не отразява правилно заработката на работниците, позволява да се надписва.

В момента производителността на труда е спаднала и работниците отказват да работят допълнително определената им половин партида прежда.

/ Стол. у-ние № 19442/28 XI 59 г.

НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС
ген.майор:

София, 3 декември 1959 г.

НД/ЦС

Строго секретно! 320

III УПРАВЛЕНИЕ ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДОРСБНА

№ 96 София, 19 декември 1959 г.

И Н Ф О Р М А Ц И Я

От известно време някои служители от персонала на ж.п. гара Плевен изказват недоволство от размера на получаваните заплати. Особено силно това се чувствува сред маневрения и превозен персонал. Изказват се, че ще напуснат железниците и отидат на работа в други предприятия. Работата им от ден на ден ставала по-напрегната и отговорна, а материалното им положение оставало на същото ниво, докато в другите предприятия работниците били заплатени по-добре.

Отбелязани са нездрави изказвания от някои лоялно настроени служители. КЪСТО БОЖИНОВ, партиен секретар при гара Плевен, началник, се изказал: "Трябва да спрем работата както направиха софийските шофьори и ще видиш как ще ги оправят".

БЛАГОЙ ИВАНОВ, безпартиен, споделил: "Нищо не ме имулсира да тичам. Работя колкото мога. За толкова пари толкова работа".

(Което ни беше изпратено)

До ЦК на БКП е изпратено анонимно писмо с надпис: "Открито писмо-обръщение до ЦК на БКП от група колектив железничари от ж.п. възел Горна Оряховица". Анонимният автор между другото пише: "Настъпи денят в който започва нашата борба за справедливост". След това посочва, че служителите от ж.п. транспорт са високо квалифицирани, а неплатени добре в сравнение със служителите от ж.п. администрация в другите демократични страни. Броят на железничарите в затворите бил голям и причини за това били ниските им заплати, което отвличало вниманието им и правили

грешки. Изказва увереност, че няма да се направи нищо за подобрение на заплатите им и затова"започвала тая справедлива борба". Предупреждава, че ако не се удовлетворят исканията им, това обръщение щяло да се изпрати във всички капиталистически страни, за да узнаят "експлоатацията" на която са подложени железничарите в България.

Набелязани са мероприятия за разкриване на автора.

/ Справка - Г. Грънчаров /

Получихме някои данни за проявен интерес към нашите шофьори работещи в международният ни автотранспорт и опити от страна на лица от някои чужди държави през които минават същите да ги агитират и им влияят в полза на Запада.

Така в гр. Кабург, западногермански шофьор агитирал наш такъв да остане в ГФР. Щял да получава като шофьор по 600-700 марки месечно. В България положението не било добро, поради това, че управлявали комунистите. Изказал се, че след две години САЩ щели да унищожат СССР с атомни бомби.

В гр.Крагуевац, югославски полицай, в разговор с наш шофьор се изказал, че ТИТО бил най-добрия държавен ръководител в света и ако бъде жив още 10 години щял да стане секретар на всички комунистически партии.

Югославски митнически служител в гр. Ниш злословил, че в България др. ДИМИТРОВ бил единствения комунист, но бил ликвидиран от СТАЛИН, защото искал да откъсне България от СССР. Българския народ бил много работлив, но ограбван от СССР.

/ Справка - Т. Тогов /

x x

В началото на м.декември 1959 г. в ДИП"Д.Благоев" София са намерени в три бали памук железни клинове, букови и лескови дървета, дълги до 25 см. и дебели до 2.5 см.

Благодарение проявена осторожност от страна на работниците аварии не са допуснати. Набелязани са мероприятия за разкриване авторите.

/ V р.у.-ние № 20456/12 XII 59 г. /

3.-323

В ТКЗС с.Душанци, Пирдопско, са заболели от "коктидиоза 1350 пилета, 70 от които са умрели. Предполага се, че и останалите пилета ще умрат. Преди три месеца от "паратив"(диария) са умрели 7000 пилета и унищожени 20,000 яйца в люпилните, с което стопанството е понесло загуби от 30,000 лева.

/ Соф. окръжно № 11245/16 XII 59 г./

x

x x

ЮСУФ ШЕН, от Турция в писмо до ИСМАИЛ ШАБАНОВ АХМЕДОВ, в с.Веселец, Търговишки окръг, между другото пише:

"...Татко, миналия ден във вестника беше обнародвано, че молбите за изселване на 6,800 души от България и на 200 души от Гърция били приети, т.е. скоро от България ще дойдат в Турция близо 7,000 изселници. Вие знаете ли това?".

/ Справка - Кънчо Кънев /

БОНЧО СТОЯНОВ, на работа в БНБ, вражески настроен, завършил френски колеж, разпространявал, че от нова година щяло да има чистка и всички безпартийни щели да бъдат уволнени.

/ "Деянов" - Георги Иванов /

НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС

ген.майор:

София, 19 декември 1959 г.

НД/ЦС

Строго секретно от особена важност!

Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

868 4.IX

С П Р А В К А

ОТНОСНО: състоянието на агентурата по линия на турско малцинство, българомохамедани, промишленост, транспорта, строителство и интелегенция и младежи за периода от 1.I. до 1.VIII.1964 г.

I. ОБЩ БРОЙ НА НАЛИЧНИТЕ АГЕНТИ САМО ЗА ОКРЪЖНИТЕ УПРАВЛЕНИЯ КЪМ 1.VIII.1964 г.

Общо в окръжните управления към 1.VIII.1964 г. има – 3341 аг.
от тях по разработки се ползуват – 762 аг.22·80%
за обслужване на стопански и др.обекти – 1389 аг.41·50%
ползувани по чужди граждани – 503 аг.15·05%
и др.агенти – 687 аг.20·50%

По окръжни управления общия брой на агентите е както следва:

	Всичко аг.	От тях работят по:			
		разработки	обслужване на обекти	чужди граждани	други
Благоевград	244	74	27	5	138
Бургас	193	35	116	42	–
Варна	302	20	148	94	40
Видин	78	29	47	2	–
Враца	64	10	30	20	4
Габрово	72	18	34	12	8
Коларовград	80	17	12	11	40
Кърджали	179	62	21	56	40

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Кюстендил	42	9	17	6	10
Ловеч	28	5	19	1	3
Михайловград	47	14	25	8	–
Пазарджик	57	20	26	5	6
Перник	84	4	40	6	34
Плевен	97	10	32	20	35
Пловдив	205	38	55	30	82
Разград	52	9	10	24	9
Русе	149	39	58	16	36
Силистра	49	8	18	12	11
Сливен	95	27	56	12	–
Смолян	132	46	60	–	26
София	460	71	327	62	–
Ст.Загора	144	27	70	18	29
Толбухин	42	7	22	5	8
Търговище	57	2	3	4	48
Търново	100	27	57	16	–
Хасково	146	92	40	14	–
Ямбол	143	42	19	2	80
ВСИЧКО:	3341	762	1389	503	687

II. <u>СЪСТОЯНИЕТО НА АГЕНТУРАТА ПО ОТДЕЛНИТЕ ЛИНИИ ЗА ПЕРИОДА ОТ 1.I.1964 г. до 1.VIII.1964 г.</u>
/без тази на III у-ние, II отдел и IV у-ние/

	Турска линия	Българо-мохамедан ска	Промишленост	Транспорт	Строителство	Интелигенция младежи
Наличие на агенти към 1.I.1964 г.	370	40	439	259	105	259
Новозербовани агенти през посочения период	151	26	162	86	33	122
Възстановена връзка с агенти	33	5	60	16	10	24
Изключени агенти	21	1	8	6	7	16
Наличие на агенти към 1.VIII.1964 г.	532	70	655	362	140	381

[. . .]

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

[...]

а

3. Агентура използувана по линия на промишлеността.

Към 1.I.1964 год. са ползувани 439 агенти.за цялата страна Към 1.VIII.т.г. техния брой е нараснал на 655 агенти или едно увеличение от 216 агенти.

Нови агенти през шесмесечието са вербовани 162 и е възстановена връзка с 60 такива.

Състоянието на агентурата ползувана по линия на промишлеността за отделните поделения е както следва:

поделение	Агенти към 1.I.1964 г.	Ново верб. агенти от 1.I.до 1.VIII.64 г.	Възстановена агентура	Агентура към 1.VIII.64 г
Управление II	43	14	2	57
окр.у-ние Благоевград	4	1	2	7
" " Бургас	23	8	4	35
" " Варна	23	18	8	50
" " Видин	12	4	-	16
" " Враца	10	4	1	15
" " Габрово	17	7	-	24
" " Коларовград	3	2	-	5
" " Кърджали	8	1	1	10

окр.у-ние	Кюстендил	3	8	-	11
" "	Ловеч	7	1	2	10
" "	Михайловград	7	5	-	11
" "	Пазарджик	5	7	-	12
" "	Перник	14	6	1	21
" "	Плевен	6	8	4	20
" "	Пловдив	30	12	6	48
" "	Разград	4	-	-	4
" "	Русе	13	9	1	22
" "	Силистра	2	-	-	2
" "	Сливен	12	4	3	20
" "	Смолян	18	5	3	24
" "	София	106	17	8	127
" "	Ст.Загора	35	10	5	50
" "	Толбухин	2	1	-	3
" "	Търговище	1	1	-	2
" "	Търново	11	2	-	13
" "	Хасково	11	3	7	21
" "	Ямбол	9	4	2	15
	ВСИЧКО:	439	162	60	655

От горната табличка е видно, че почти всички поделения са работили за вербовката на нова агентура по линия на промишлеността с което общо агентурата по тази линия е увеличена с 49.2%

Най голям брой нови агенти са вербовали през определения период следните поделения: Варна - 18 аг., Софийско у-ние - 17, II у-ние - 14, Пловдив - 12, Ст.Загора - 10, Русе - 9.

Въпреки нарастването броя на агентурата по линия на промишлеността, то ако направим едно сравнение с броя на промишлените обекти ще видим, че тази агентура неможе да бъде достатъчна за да обслужи цялата наша промишленост.

Например ако направим един разбор на цифрите за София. В София има не малко голями и малки промишлени обекти ,а Софийско управление разполага само с 127 агента по тази линия. Не се пада и по един агент на промишлено предприятие. При това положение може да се предполага, че има обекти които агентурно все още да не са обхванати.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Не по различно е положението и за Пловдивски окръг, Бургас и др.

В Коларовградски окръг например по тази линия се ползуват само 5 агенти от които 3 са стари и двама нововербовани. В окр. Силистра се ползуват само 2 агенти и то стари, нововербовани нямат. По два три агенти използуват за обслужване на промишлеността Толбухин и Търговище.

Агентурата, която се ползува по линия на промишлеността по професии се разпределя както следва:

Инженери	- 157 -	23.97%
Счетоводители	- 24 -	3.66%
Техници	- 159 -	24.27%
Работници	- 163 -	24.88%
Чиновници	- 90 -	13.74%
Технически ръководители	- 17 -	2.59%
Закупчици и магазинери	- 5 -	0.76%
Технолози	- 4 -	0.61%
и разни други	- 36 -	5.49%
ВСИЧКО:	655	

Така както показват цифрите болшинството от агентите в промишлеността са от техническите кадри, което може да се вземе като положително в подбора на агентурата.

При нововербованата агентура положението е следното:

Инженери	- 50 -	30.86%
Счетоводители	- 11 -	6.79%
Техници	- 47 -	29.01%
Работници	- 26 -	16.04%
Чиновници	- 12 -	7.40%
Технически ръководители	- 2 -	1.23%
Закупчици	- 1 -	0.61%
Технолози	- 5 -	3.08%
разни други	- 8 -	4.93%
ВСИЧКО:	162	

И тук цифрите показват, че ориентацията за вербовка на нови агенти е от средата на техническите кадри, които като агенти ще бъдат с много по-големи възможности да изпълняват по резултатно задачи на органите на ДС.

Из архивите на ДС

По образование агентите са предимно с висше и средно образование.

с висше образование - 222 - 33.89%
със средно образование - 343 - 52.36%
основно образование - 90 - 13.74%

ОБЩО: 655

От общо 655 аг. 648 са мъже и 7 жени.

От агентурата ползувана по линия на промишлеността за периода от 1.I.до 1.VIII.т.г. са изключени само 8 агенти от които 5 по негодност, 1 разшифрован, 1 поради смърт и един проявил нечестност.

4. Агентура ползувана по линия на строителството:

Общо към 1.VIII.т.г. по линия на строителството се използуват 140 агенти. В началото на годината е имало 105 агенти. Тук също имаме увеличение броя на агентурата в сравнение с началото на годината. За разглеждания период са вербовани нови 33 агенти, възстановена е връзка с 10 агенти.

За отделните поделения състоянието на агентурата по тази линия е следното:

	Агенти към 1.I.64 г.	Ново верб. агенти от 1.I. до 1.VIII.64 г.	Възстановена връзка	Агентура към 1.VIII.64 г.
Управление II	19	7	-	25
Благоевград	-	-	-	-
Бургас	7	2	-	8
Варна	5	3	-	11
Видин	2	-	-	2
Враца	-	-	-	-
Габрово	-	-	-	-
Коларовград	1	1	-	2
Кърджали	1	2	1	4
Кюстендил	-	1	1	2
Ловеч	1	-	-	1
Михайловград	1	-	1	2
Пазарджик	6	-	-	6
Перник	4	-	-	4
Плевен	5	2	-	7
Пловдив	4	2	-	6
Разград	-	-	-	-

Из архивите на ДС

10

Русе	3	1	1	4
Силистра	-	-	-	-
Сливен	3	3	1	8
Смолян	9	5	-	10
София	22	3	-	25
Ст.Загора	4	-	-	4
Толбухин	2	-	-	2
Търговище	-	-	-	-
Търново	2	-	-	1
Хасково	3	1	1	4
Ямбол	1	-	-	1
ВСИЧКО:	105	33	10	140

От горната таблички се вижда, че в редица окръзи през разглеждания период е вербована нова агентура по линия на строителството с което са увеличили агентурния апарат. Други от поделенията като Благоевград, Враца, Габрово, Ловеч, Михайловград, Пазарджик, Перник, Разград, Силистра, Ст.Загора, Толбухин, Търговище, Търново и Ямбол, не са посочили нито една нова вербовка на агенти по тази линия. Има окръжни управления като Благоевград, Враца, Габрово, Разград, Силистра и Търговище, които нямат специално вербована и използувана агентура по линия на строителството.

При това положение и тук както и по другите линии въпреки че има едно нарастване на агентурата, неможе да се счита, че тя е достатъчна.

В много от окръжните управления при това състояние на цифрите изобщо неможе да се говори, че имаме някакво обезпечаване на строителството с агентура.

Наличните към 1.VIII.т.г. агенти използувани по строителството по професия се разпределят както следва:

Инженери и архитекти	- 46	- 32.85%
Счетоводители	- 5	- 3.57%
Плановици и нормировчици	- 3	- 2.14%
Технически ръководители	- 1	- 0.71%
Монтьори,монтажници и техници	44	- 31.42%
Чиновници	11	- 7.85%

Работници	- 21 -	15.00%
Снабдители и домакини	- 2 -	1.42%
Шофьори	- 1 -	0.71%
други	- 6 -	4.28%
ВСИЧКО:	140	

Тук също по-голяма част от агентите са подбрани от инжинеро-техническия кадър, което може да се отчете като положителна страна от работата.

Нововербованата агентура в болшинството си също е от инжинеро техническите кадри.

При това положение и по образование агентите в болшинството са с висше и средно образование.

Така например от общо 140 агенти

с висше образование са - 59 аг. - 42.17%
със средно образование - 69 аг. - 49.28%
и с основно само - 12 аг. - 8.57%

В строителството всички агенти са само мъже. Няма агент жена.

За целия период от 1.I. до 1.VIII.т.г. са изключени 7 агенти които са ползувани по тази линия като негодни да изпълняват задачи на органите на ДС.

За да се види по-добре действителното положение с агентурата по строителството е нужно да се провери по отделните строителни организации и строителни обекти каква агентура се ползува, къде има и къде няма такава и според важността на обектите отделните поделения могат да преценят и съответно да предвидят вербовки на нова агентура.

5. <u>Агентура ползувана по линия на транспорта.</u>

По линия на транспорта към 1.VIII.т.г. се ползува 362 агента. В началото на годината са ползувани 259 агента. Извършени са нови вербовки на 86 агента.

Тук цифрите също показват, че е настъпило увеличение броя на агентурата и по линия на транспорта.

Състоянието на агентурата по тази линия за отделните поделения е както следва:

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

	Агентура към 1.VIII.64 г.	Ново-вербо-вана	Възста-новена връзка	Наличие към 1.VIII.64 г.
Управление II	90	17	1	108
Благоевград	1	-	1	2
Бургас	4	-	1	10
Варна	60	31	3	90
Видин	3	2	-	5
Враца	3	-	-	3
Габрово	2	1	-	3
Кожаровград	2	1	-	3
Кърджали	3	-	-	3
Кюстендил	3	-	-	3
Ловеч	1	1	-	2
Михайловград	1	-	1	2
Пазарджик	2	2	-	4
Перник	6	1	1	8
Плевен	5	-	-	5
Пловдив	10	9	1	20
Разград	1	-	-	1
Русе	18	13	1	32
Силистра	-	-	-	-
Сливен	3	-	-	3
Смолян	4	-	-	4
София	10	2	-	12
Ст.Загора	8	1	-	9
Толбухин	1	1	-	1
Търговище	-	-	-	-
Търново	12	1	4	17
Хасково	3	2	1	6
Ямбол	4	1	1	6
ВСИЧКО:	259	86	16	362

По линия на транспорта най-голям брой агентура водят: II управление ДС - 108, Варна - 90, Русе - 32 и Пловдив - 20.

Същите поделения са вербовали и най-много агенти през разглеждания период.

Единствено по тази линия нямат агентура Търговище и Силистра, а Разград и Толбухин ползуват само по един такъв.

Според професията агентурата по транспорта се разпределя така:

Инженери и конструктори	- 35 -	9.66%
Технолози	- 2 -	0.55%
Механици	- 19 -	5.55%
Техници и монтьори	- 35 -	9.66%
Кондуктори и н-к влакове	- 10 -	2.76%
Локомотивни машинисти	- 12 -	3.31%
Ръководители движение и диспечери	- 44 -	14.91%
Счетоводители	- 7 -	1.93%
Чиновници	- 79 -	21.81%
Работници	- 28 -	7.73%
Шофьори	- 45 -	12.43%
Моряци	- 6 -	1.65%
Други	- 40 -	11.04%
ВСИЧКО:	362	

По образование агентите по линия на транспорта се разпределят така:

с висше образование	- 115 -	31.76%
със средно образование	- 175 -	48.34%
основно образование	72 -	19.88%
ВСИЧКО:	362	

[...]

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

НОВИ ДАННИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА РАЗКРИТАТА НЕЛЕГАЛНА ОРГАНИЗАЦИЯ В ПЕРНИК

От следствените органи на Комитета за държавна сигурност бяха получени нови данни, характеризиращи антинародната дейност на членовете на разкритата нелегална организация в Перник. Установи се, че те са възнамерявали да пристъпят и към по-остра вражеска дейност, включително и извършване на терористични актове.

Допълнително бяха задържани някои членове на тази организация като Асен Георгиев Цветков, началник отдел в окръжния кооперативен съюз, секретар на първична партийна организация. Още в края на 1964 година той получавал от Георги Стефанов Максимов, изключен от БКП, пропагандни материали от албански произход и от Драгомир Томанов, учител в Перник, член на БКП — китайски материали. Тези материали Асен Цветков предавал на бившия заместник-окръжен прокурор Иван Цеков, който от своя страна ги размножавал на пишуща машина и раздавал на други членове на организацията. По-късно Цеков по настояване на Цветков започнал да размножава някои от материалите в по-големи количества, за която цел е изработил намерения у него циклостил.

През март 1965 година е била разобличена антипартийна група в Машиностроителния завод. На събранието Иван Великов Мърваков, един от участниците в организацията, се обявил в защита на Лиляна Десова, която била изключена за антипартийни прояви. Непосредствено след събранието Мърваков започнал да пише и изпраща заплашителни писма до партийни и държавни ръководители, а заедно със Здрав-

ко Николов, шлосер в завода, и Благуна Янева, фрезистка в същия завод, започнали да пишат и разпространяват листовки с антипартийно и клеветническо съдържание. За тази своя дейност Мърваков уведомил Лиляна Десова, а чрез нея се свързал и с Методи Десов, директор на Транспред, бивш служител на МВР, член на БКП, който я одобрил. Поощрен от това Иван Мърваков привлякъл в своята група за писане на листовки и младежите: Николай Тодоров Колев, 19 годишен, ученик, син на административния директор на Металургичния завод „Ленин", Валентин Василев Алексиев, 19 годишен, ученик, син на бившия окръжен началник на МВР в Перник, който сега е член на бюрото на окръжния комитет на БКП, Боян Стойнев Георгиев, 19-годишен, ученик, член на ДКМС Александър Мирчев Алексиев, 19 годишен, член на ДКМС и други.

Участниците в тази група са автори и разпространители на разпространените неколкократно вражески антипартийни листовки в града и курорта „Рударци". Те са извършили чрез взлом кражбата на пишущата машина от училище „Димитър Благоев". Общо те са разпространили около 2,000 листовки и други такива материали, като за тази цел са организирали 15 акции. На някои от тях те излизали въоръжени с два пистолета, които Валентин Митов вземал от дома си.

През септември 1965 година Лиляна Десова устроила среща в местността „Панталеи" на групата с Методи Десов. На тази среща Методи Десов се представил като пратеник на по-горно ръководство. Младежите му поставили въпроса, че с писането и разпространяването на антипартийни листовки не може да бъде постигната целта, която са си поставили, а именно — сваляне на партийното и държавно ръководство и предложили да се изработи програма и устав на организацията и да се снабдят с оръжие. Методи Десов изразил становището, че в този момент нямало възможност за преминаване към въоръжена борба и обяснил, че след XXIII конгрес на Комунистическата партия на Съветския съюз обстановката щяла да се промени и съобразно с нея щели да бъдат определени формите и средствата на борба за сваляне на партийното и държавно ръководство. Той им дал указания да се подготвят идейно и се стремят да заемат отговорни места в ДКМС, партията и държавния апарат. Някои от присъству-

ващите младежи предложили да преминат към терористични действия и по конкретно да убият един милиционер. Десов им отговорил, че милиционерът бил незначителна личност и че за него не трябвало да се излагат на опасност.

Това изказване на Десов Иван Мърваков и членовете на неговата група изтълкували като намек, че трябва да бъде извършен терористически акт над по-значителна личност и решили да извършат покушение срещу първия секретар на окръжния комитет на БКП в Перник др. Андрей Михайлов. За тази цел дори разработили план в два варианта. Единият от вариантите предвиждал да използуват предстоящо събрание в техникума, на което, след като прекъснат електрическата инсталация, в тъмното да стрелят в др. Андрей Михайлов, който щял да говори там. Вторият вариант предвиждал да го изчакат пред входа на жилището му и с железен секач да нанесат удар по главата му. (Секачът е иззет от нашите органи при обиск). За осъществяване на своя план те няколко дни проследявали др. Андрей Михайлов, установили жилището му, пътя и времето на движение и т. н.

Три дни след срещата в местността „Панталей" Десов срещнал Мърваков на площада пред минната дирекция. Мърваков разказал на Десов за извършената от тях подготовка за покушение над др. Михайлов. Десов наредил на Мърваков веднага да прибере хората си и му пояснил, че това е рисковано действие.

За терористичните намерения на групата има данни, че са знаели освен Десов, Благунка Янева и Лиляна Десова.

Няколко дни след срещата на Десов и Мърваков пред минната дирекция Мърваков посетил Десов в дома му. Десов обяснил, че съществували два нелегални комитета. Единият, наречен „Нелегален революционен комитет", в който влизали разобличените заговорници, бил разбит и сега останал да действува вторият, наречен „Нелегален идеологически комитет". Затова сега от тях се изисквало да работят за идеологическото обработване на хората чрез писане и разпространяване на листовки, позиви и други антипартийни материали.

В своите обяснения пред следствието Методи Десов твърди, че на него не му било известно съществуването на такива комитети, но казал това пред Мърваков, за да издигне своя авторитет, да създаде у него убеждението, че действително

съществува нелегален идеологически комитет и да го отклони от решението на групата за престъпване към по-остри форми на борба — терористически и други такива действия. В отделни моменти обаче и той самият смятал, че трябва да бъде извършено покушение над др. Андрей Михайлов.

Иван Мърваков през октомври 1965 година доверил на Григор Симов Попов, 40-годишен, качествен контрольор в Машиностроителния завод, изключен от БКП за антипартийна дейност през 1965 г., за дейността на своята група и го запитал за възможностите да се снабдят с оръжие. Григор Симов Попов му обяснил, че позивите могло да се разпространяват и чрез комина на Машиностроителния завод, а с оръжие могат да се снабдят като нападнат батареите край Перник, където се съхранявало оръжието на окръжното управление на МВР. От този разговор Мърваков останал с впечатление, че около Попов има група, която се занимава с подобна дейност.

Иван Мърваков и Здравко Маринов са успяли да привлекат в тяхната група и Тодор Костадинов Томов, роден през 1942 година, шлосер в Машиностроителния завод, член на ДКМС, и Вергил Димитров Чардаков, роден през 1943 г., член на ДКМС, които обособили в отделна група, предавали им материали с прокитайско съдържание и ги натоварили да промият филм с лика на Сталин.

Следствието на задържаните продължава с цел да се изясни изцяло антинародната и престъпна дейност на членовете на организацията.

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ИЗКАЗВАНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С РАЗКРИТАТА НЕЛЕГАЛНА ОРГАНИЗАЦИЯ В ПЕРНИК

Задържането на членовете на нелегалната организация, която беше разкрита в Перник, предизвика оживени коментари в някои среди.

Болшинството от членовете на партията и безпартийните осъждат участниците в организацията за тяхната вражеска дейност. Така например повечето от служителите в „Транспред“ се изказват с възмущение за антинародната дейност на Десов, като изтъкват, че най-малко той има основание да бъде недоволен от партията, която го издигнала на поста директор и то с малко образование, осигурила му е пенсия и голяма заплата, държавен апартамент. Такива изказвания са направили диспечерът в предприятието Дойчинов, председателят на учрежденския профкомитет Захов, член на БКП, и други.

Кирил Михайлов Кирилов, член на БКП, миньор в рудник „Д. Благоев“, казал, че Десов и жена му са се хванали за мръсна работа, за която заслужавали най-тежкото наказание, тъй като те били толкова добре задоволени.

Ценко Захариев, член на БКП, работник в завод „Ленин“, характеризирал нелегалната дейност на Десов и останалите членове на организацията като „долна работа“, която изненадала всички, тъй като те са се ползували с доверието на партията.

Секретарят на окръжната земеделска дружба Симеонов споделил, че задържаният бивш прокурор Цеков бил известен в адвокатските среди като отявлен привърженик на китайска-

та линия. Той малко се застоявал сред адвокатите и когато те го питали за къде бърза, отговарял, че отива да слуша радио Пекин.

Има обаче безпартийни и членове на партията, които не осъждат антинародната дейност на членовете на организацията, отправят обвинения против партийното и държавното ръководство и свързват задържането на членовете на организацията с предстоящите избори. Някои от тях твърдят, че нашето партийно и държавно ръководство се страхува за резултатите от изборите и това предизвикало тези „репресии". Органите на Държавна сигурност вземали мерки, за да се спре разпространяването на позиви и листовки по време на предизборната кампания. Отделни членове на партията обвиняват партията и органите на КДС в „безпринципно преследване на комунисти". Такива изказвания са направили някои работници от металургичния завод „Ленин".

Инженер Дренски от същия завод казал, че задържаните щели да бъдат освободени скоро, защото в противен случай много хора щели да гласуват на изборите против.

Началникът на пропуски при завода Златков, член на БКП, се изказал с възмущение, че били арестувани предимно комунисти, активни борци против фашизма и капитализма и техни синове. Хората от Държавна сигурност се изплашили и без много да му мислят започнали да арестуват вместо „стари вълци" и истинските врагове — хлапетата, на които бащите жертвали живота си за днешния строй.

Бившият работник от Държавна сигурност Милчо Петров заявил пред наш работник, че нашите органи нямали основание да задържат членовете на организацията, тъй като тяхната дейност по същество била партийна, а не вражеска по смисъла на закона, и затова трябвало да бъдат разобличени от партията, а не от органите на Държавна сигурност.

Иван Стаменов, бивш служител от МВР, уволнен и изключен от партията, затова че издавал фалшиви паспорти на лица срещу големи суми, се изказал, че Държавна сигурност вършела поразии като започнала да работи само по комунисти. Той твърдял, че Десов и жена му не били способни на каквато и да е дейност, насочена против партията.

В машиностроителния завод са констатирани изказвания сред работниците, че хората от Държавна сигурност и софияни се излагали като действували по такъв „брутален начин, както през фашистко време“. Разказвало се, че Благуна Янева и приятелят ѝ били измъкнати по нощници. Нашите партийни ръководители се били изплашили за изборите и затова ги задържали.

{ . . . }

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОПИТ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА НЕЛЕГАЛНА КОНТРАРЕВОЛЮЦИОННА ОРГАНИЗАЦИЯ В МИНА „РОСЕН“

От органите на КДС в Бургас е задържан Иван Янев Станев, работник в мина „Росен“, затова, че е направил опит през 1965 година да изгради нелегална организация в мината за борба против народната власт.

Иван Янев Станев е роден през 1941 година в с. Мамарчево, Ямболски окръг, и произхожда от средно селско семейство. За писане и разпространение на вражески листовки бил задържан през 1956 година, но поради това, че бил малолетен, не бил съден. Въпреки това от 1958 до 1960 година участвувал в нелегална вражеска група, членовете на която също писали и разпространявали листовки с призиви за борба против народната власт. За участието му в групата Иван Янев Станев бил осъден на 4 години лишаване от свобода. В затвора попаднал под влиянието на бивши земеделци-опозиционери, които оказали решително влияние върху неговия мироглед.

Още в началото на своите опити за изграждане на организацията Станев посетил своя бивш съзатворник Петър Каримов от село Крайнинци, Кюстендилски окръг, за да се посъветва с него не е ли необходимо да изградят нелегални групи за борба против народната власт. Каримов му отговорил, че сега не било време за такава дейност и че той не трябва да предприема нищо. На следствието Станев разказва, че останал недоволен от отговора на Каримов и му заявил, че ще действува сам.

За изграждането на нелегалната организация Станев се насочил към някои работници от мината като Слави Димов

Николов — началник участък, който бил недоволен от това, че властите в родното му село имали отрицателно отношение към неговия баща и го считали за кулак; своя съквартирант Атанас Георгиев Тонев и други. Станев е правил предложение за участие в нелегалната организация и на непознати и случайно срещнати лица. Нито един от обработваните от него не е дал съгласието си за участие в нелегалната организация, като някои реагирали направо отрицателно, а други, като Николов и Тонев, посрещнали предложенията му с мълчание, без да реагират открито на тях.

Освен Станев от нашите органи бяха задържани Слави Димов Николов и Атанас Георгиев Тонев, които, след като разказаха за тези опити на Станев да ги привлече в нелегалната организация, бяха предупредени и освободени.

След задържането му Иван Янев Станев открито заяви на следователя, че е враг на народната власт и бил посветил живота си на борба против нея, но направи опит да скрие своите действия и опити за изграждане на нелегална организация. След като беше разобличен с наличните факти и показанията на свидетелите, той разказа за своите действия, като ги обясни с това, че от време на време бил обхващан от мисли да действува против народната власт и тогава се активизирал.

Следствието продължава.

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

* * *

[. . .]

НЕДОВОЛСТВО СРЕД ШОФЬОРИТЕ В НЯКОИ БАЗИ

В Комитета за държавна сигурност има сведения, че сред шофьорите в някои клонове на ДАП се е появило масово недоволство от ниското възнаграждение и някои от тях напускат работа. Има създадени убеждения, че намаляването на възнагражденията им било резултат от въвеждането на новата система на планиране и ръководство на народното стопанство.

В клона на ДАП в Бургас шофьорите започнали да дават масово заявления за напускане на работа, като изтъквали за причина ниските възнаграждения и разбитите возила. Така те през януари били получили средно с около 40 лева по-малко, отколкото през декември, а средната заплата за февруари била около 70 лева. Сега 17 коли били без шофьори, а 234—на единична вместо на двойна езда, тъй като още през януари напуснали работата над 40 шофьори и много монтьори.

От мина Бобов дол без разрешение се завърнали в базата си в Бургас няколко шофьори със самосвалите, които били командировани там. Изтъкнали като причина за завръщането си това, че получавали много малко възнаграждение.

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

[. . .]

ЗАВЪРШИ СЪДЕБНИЯТ ПРОЦЕС СРЕЩУ АНТИПАРТИЙНАТА ГРУПА В ПЕРНИК

От 19 до 23 април т. г. в Перник беше разгледано съдебното дело срещу разкритата от органите на КДС вражеска антипартийна група, която бе си поставяла за цел да води борба против партийното и държавното ръководство чрез разпространяване на пропагандни материали (от китайски и албански произход) и на листовки с клеветническо съдържание и пр.

10

По време на съдебното дирене подсъдимите имаха следното поведение:

Обвиняемият Иван Георгиев Цеков, бивш заместник окръжен прокурор, заяви, че не се признава за виновен, като се опитваше да прехвърля вината си на други лица (главно върух Асен Г. Цветков) или да я омаловажава. По време на проведената между него и Цветков очна ставка Цеков остана на първоначалните си позиции, но бе разобличен от Цветков.

Вън от съдебното заседание Иван Цеков говорел, че му било болно за младежите, привлечени в тяхната антипартийна дейност. Тежко понесъл изключването си от партията, чувствувал се изоставен и без подкрепа.

Асен Георгиев Цветков, началник на отдел в Окръжния кооперативен съюз, се отнесе честно към обвинението и към собственото си участие в престъпната дейност на групата. Той направи важни самопризнания, с което облекчи съдебното дирене. Вън от съдебното заседание Цветков заявил: „Едва днес разбрах колко съм бил неподготвен идеологически и как се подведохме, та стигнахме до такива извращения. Дори и Сталин, ако беше жив, щеше да осъди това, което сме направили".

Главният обвиняем Иван Великов Марваков, шлосер в Машиностроителния завод, още преди процеса направи декларация, че ще разкаже пред съда „всичко, както е, без да скрива вината на когото и да било". Действително той разказа последователно и подробно за цялата дейност на групата, като се опита да отмине само обвинението по пункта за подготвяното покушение върху живота на първия секретар на БКП в Перник. Такъв стремеж се забеляза и у останалите подсъдими, което постави под известно съмнение сериозността на техния замисъл, но след разобличаващите показания на свидетелите, Марваков и другите се отказаха от позициите си.

След първия ден от процеса, вън от съдебното заседание, Марваков е заявил, че след излизането им от затвора ще знаят как по-умело и квалифицирано да водят борбата. В края на процеса той промени отношението си към обвинението, като заяви, че се разкайва и че ще полага усилия да започне нов живот.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 08.07.2015г. Секретар:

Здравко Николов Маринов, шлосер в Машиностроителния завод, изчерпателно и в детайли разказа за дейността на антипартийната група в Перник, без да омаловажава нечия вина, а още по-малко своята собствена. Разкаял се напълно, той заяви, че след излизането си на свобода щял да учи младежите само на хубави дела.

Методи Десов Алексов, директор на „Транспред", бивш служител на МВР и член на БКП, се опита да омаловажи някои разобличаващи го факти главно по въпроса за покушението срещу Андрей Михайлов. Но извън съдебното заседание той изрази съжаление и разкаяние за извършеното от него деяние, което обяснява със своето политическо късогледство и безпринципност. Изказа желание да започне нов живот и да изтрие петното, което си е поставил с участието си в тези истории.

Лиляна Владимирова Десова, бивш член на БКП, изключена за антипартийни прояви, също направи опит да отрече отделни моменти от дейността си, но притисната от фактите, тя бе принудена да говори истината.

С присъда от 23. IV. 1966 г. Пернишкият градски съд осъди подсъдимите на различни срокове лишаване от свобода — от 6 месеца до 6 години.

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ КДС
Р У С Е

Строго секретно!
Екз. № 1 35

ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ КДС
Вх. № 1275 от 9 IV 1986г.

С Ъ П О К Л А Д

Относно състоянието на агентурно-оперативната работа по линия на хранителната промишленост в Русенски окръг.

I. ОБСТАНОВКА:

На територията на Окръжно У-ние КДС - Русе, са разположени и работят следните по-важни обекти на хранителната промишленост:

- Държавен консервен комбинат "ДУНАВИЯ" в гр. Русе.
- Държавен захарен завод "Л. БЛАГОЕВ" в гр. Русе.
- Завод за Млекопреработване в гр. Русе.
- ЦСП "РОДОПА" в гр. Русе, и
- Държавно предприятия за преработка на зърнени храни-Русе

Съответвали на тях, с изключение на захарният завод подобни предприятия са разположени и работят в Разградски и Силистренски окръзи с тази разлика, че там обслужваните обекти на консервната промишленост са фабрики, а тези на млекопреработвателната са мандри

Освен това малки консервни фабрики на територията на Русенски окръг работят в гр. Бяла и селата Ряхово и Копривец, последните от които се числят съответно към ТКЗС по места.

Всички изброени предприятия произвеждат продукция както за вътрешният пазар, така и за износ.

Главно произвежданата за външния пазар продукция се изнася в СССР, Чехия, ГДР, Гърция, Ливан, Франция, Англия, Сирия, ГФР и Белгия.

Общо заети в производството на тези предприятия са около 3,600 постоянни работници, като през кампанийте бройката им нараства на около 7,000 души.

Характерно за обстановката по тази линия е, че във връзка с продукцията за износ почти всички изброени предприятия се посещават от представители, търговци и транспортни кадри на капиталистически фирми и страни, най-вече от Гърция.

Освен това, някой от тях се посещават и от специалисти на капиталистически фирми, които участвуват в монтажа на внесени от тях машини и съоръжения.

Из архивите на ДС

256

36

II. КОНТИНГЕНТ:

Общо за управлението в предприятията на хранителната промишленост са установени 49 души вражески контингент.

По категорий същият се разпределя както следва:

= бивши полицай 4 – 1 в зах.завод – Русе,3 в консервна ф-ка гр.Силистра.

= бивши царски офицери 4 – по 1 в зах.завод и "Дунавия" Русе и по 1 консервна ф-ка Разград и зърнени храни Силистра.

= бивши легионери 7 – 1 в "Дунавия" – Русе,3 в "Родопа" и 1 в консервна ф-ка Разград и по 1 в консервна ф-ка и млекопреработване Силистра.

= бивши хора 5 – 1 в "Дунавия" Русе,2 в консервна ф-ка и по 1 в "Родопа" и зърн.храни Силистра.

= бивши бранници 2 – по 1 в консервна ф-ка и млекопреработване Силистра.

= репресирани = 1 в зах.завод Русе.

= членували в БЗО 2 – 1 в "Дунавия" Русе и 1 в зърн.храни Силистра.

= близки на репресирани,синове и дъщери на бивши хора 9 – 6 в "Дунавия" Русе,2 в "Родопа" и 1 в млекопреработване Силистра.

= Правили и правели периодически вражески изказвания 15 – 2 в зах.завод,1 в "Дунавия" и 3 в млекозавода Русе,5 в консервна ф-ка и 3 в млепреработване Силистра и 1 в консервна ф-ка Разград.

Установеният вражески контингент по окръзи е растанен както следва:

= Русенски окръг 19 – 11 в държавният консервен комбинат "Дунавия",5 в зах.завод и 3 в Млекозавода

= Силистренски окръг 24 – 12 в консервна ф-ка,6 в млекопреработването,3 в "Родопа" и 3 в зърн.храни.

= Разградски окръг 6 – 3 в консервна ф-ка и 3 в "Родопа".

Сумиран по отрасли горният контингент се разпределя по следният начин:

= В консервната промишленост работят общо 26 души – 11 в Русе 12 в Силистра и 3 в Разград.

= Млекопреработваща промишленост общо 9 – 3 в Русе 6 в Силистра.

37

= "РОДОПА" общо 6 - 3 в Силистра и 3 в Разград.

= "ЗЪРНЕНИ ХРАНИ" общо 3 в Силистра.

Горният анализ нагледно показва,че крайно незадоволителна е работата по линия на хранителната промишленост в "РОДОПА" и "ЗЪРНЕНИ ХРАНИ" на територията на русенски окръг и в млекопреработването и зърнени храни в Разградски окръг,където вероятно има вражески контингент,но не е установен по силата на това,че малко внимание е отделяно от наша страна на обслужването на тези обекти Причините за това ще бъдат посочени по-долу.

От установеният вражески контингент само едно лице се води на ЛАР под псевдоним "МРЪСНИК" за вражеска агитация и пропаганда,работещо в ЦКК "ДУНАВИЯ".

Около 90 % от останалият е обезпечен с агентурно и на ТВ наблюдение,но данни за особенни проявления от негова страна не са получени.За наблюдението му се използуват 12 агенти и част от ТВ общо на брой 86.

ТТТ. АГЕНТУРА:

Общо в обектите на хранителната промишленост на територията на окръжно у-ние КПС - Русе,се използуват 12 агенти и 86 ТВ.

По обекти на обслужване наличната агентура и ТВ са разпределени както следва:

= в ЦКК "Дунавия" при наличие на 11 души вражески контингент имаме 4 агенти и 22 ТВ.

= в зах.завод при наличие на 5 души вражески контингент имаме 2 агенти и 8 ТВ.

= в Млекозавода при наличие на 3 души вражески контингент имаме 1 агент и 9 ТВ.

= в консервна ф-ка Силистра при наличие на 12 души вражески контингент имаме 2 агенти и 12 ТВ.

= в "Родопа" Силистра при наличие на 3 души вражески контингент имаме 1 агент и 6 ТВ.

= в "Родопа" Разград при наличие на 3 души вражески контингент имаме 2 агенти и 2 ТВ.

Останалите ТВ са разпределени в консервна ф-ка Бяла 11,в Млекопреработване Силистра 6,в зърн.храни Силистра 4,в консервна ф-ка,млекопреработване и зърнени храни Разград по 2.

Горният анализ показва,че в обектите на обслужване по линията в Русе се използуват 7 агенти и 50 ТВ,в Силистра 3 агенти и 28 ТВ,в Разград 2 агенти и 8 ТВ.

Вижда се,че незадоволителна или слаба е работата ни в "Родопа" и "Зърнени храни" - Русе,в Млекопреработването и зърнени

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

258

храни Силистра,в консервна ф-ка,млекопреработване и зърнени храни Разград.

Както вече е посочено,агентурата и по-голямата част от ДВ се използуват за решаване задачи както по наблюдение на установения контингент,така и за получаване на сигнали за неблагополучия в работата на обектите,за която цел се използуват и останалите ДВ в обектите където няма установен контингент.

IV. РАЗРАБОТКИ:

Както бе посочено в раздела "КОНТИНГЕНТ",в обектите на хранителната промишленост водим само една ЛАР "МРЪСНИК" за вражеска агитация и пропаганда,открита прем м.Февруари т.г.

За подобна дейност обекта по тази разработка бе филтриран и разобличен пред колектива на ЦКК "ДУНАВИЯ" - Русе,където работи през лятото на 1964 година.От тогава до есента на 1965 год.данни за нови негови прояви в това отношение не бяха получавани.Новите данни бяха получени от нововербованата аг."СТЕФКА" и в последствии потвърдени от аг."ДУНАВ".

Обекта е бивш легионер и не подбира лицата пред които прави вражески изказвания.

По разработката успешно се използуват аг.аг."ДУНАВ" и "СТЕФКА".С тяхна помощ се решават задачите за създаване условия за документация по дейноста на обекта.

Предстои да се реши задачата за набиране на ДВ с помощта на които да се извърши документация по дейноста на обекта и се пристъпи към реализация на разработката със съд на обекта.

VI. СИГНАЛИ:

Получени по-съществени сигнали за неблагополучия в работата на обектите от хранителната промишленост,разположени на територията на Окръжно у-ние КНС - Русе,имаме следните:

= През лятото на 1965 год.в ЦКК "ДУНАВИЯ" се получи рекламация от английска фирма за некачествено лучено брашно,в което били намерени чужди тела.По тази причина на комбината бе върнато не голямо количество от изпратената партида брашно.Разследването установи,че изпратената партида брашно е комплектувана от продукция на различни предприятия в страната,поради което не може да се разбере,чие произвоцство е върнатото количество.По тази причина ръководството на комбината дълго време отказваше да преработи същото,за да не се нанесат щети на народното стопанство.Имаше съмнение,че рекламацията е резултат на нечестна постъпка на английската фирма - че разпиляно при пласирането брашно е събрано от

тях,поставено в бидоните които не се пломбират и върнато обратно в страната ни.При тази обстановка умисъл не можеше да се търси в "ДУНАВИЯ",защото отказваха върната продукция да е тяхно производство Със случая се занимава и централно натоварена по тяхна линия комисия

Разследването по наша линия,обаче позволи да се разкрият някой неудачи в работата на консервна промишленост за страната,по който повод на центъра бе изпратена подробна справка с предложения на бидоните да се слагат етикети от които да се вижда чие производство е съдържащата се в тях продукция,съдите да се пломбират и в такова състояние да се изпращат.

= Рекламация от франция за мухлясало доматено пюро на стойност 12,000 лв.през 1964 год.се получи и в консервна фабрика Силистра.Проверката установи,че по липса на навес причина за мухлясването е не доброто съхранение на съдото.

= По същата причина,открит мухъл,пак през 964 год.в същата фабрика бе рекламиран конфитюр от праскови на стойност 8,000 лв. Проверката установи,че причина за мухлясването са съдите,посочени за доматеното пюре.

= В Русе и Силистра бяха получени няколко сигнала за бомбаж на произведена готова продукция в по-голямо количество от допустимото през 1965 год.Проверките по същите установиха,че причините за този бомбаж не са резултат на умисъл,а се дължат на слабости в организацията на работа,на слабата квалификация на някой от кадрите

= В Силистра през 964 и 965 год.бяха получени сигнали за развалена непреработена продукция съответно от 68 т.кайсий на стойност 5,000 лв.и 80 т.домати на стойност 4,000 лв.загуби за предприятието.Установи се,че причините за тези загуби се коренят в организацията на работа,поради което за първият случай ръководството на предприятието бе санкционирано по административен ред.

= Два последователни сигнала съответно за 1964 и 965 год. бяха получени за намерени чужди тела в готова продукция на консервна ф-ка Бяла.В един буркан с конфитюр от ягоди бе намерена свита метална капачка с каквито се затварят буркани,а в други два буркана с компот от кайсий по 3-4 костилки от съдите.

Проведеното разследване по случаите не установи умисъл. Явно причините се дължеха на небрежност в работата,поради което и по двата повода бяха проведени събрания за заостряне вниманието на работническите към по прецизна работа.

= През 1965 год.на няколко пъти получавахме сигнали от аг."ДИМОВ" за неудачи в работата,разхищения и кражби на материали от ел.техниците при захарният завод Русе,по вина на енергетик

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 06.07.2016г. Секретар:

Из архивите на ДС
259

Из архивите на ДС

260

4030

на завода .с чието знание и не вземане мерки от негова страна се вършеше това.Сигналите бяха,че сам той върши и стимулира извършването на такива безобразия,че ако се реагира от някой на тези безобразия,той го намразява и прави всичко възможно да се освободи от него чрез уволнението му от работа включително.Частичните проверки по получените сигнали потвърдиха изнесеното и за случая бе своевременно сигнализиран ОК на БКП.

= През м.Септември 965 год.се получи сигнал за значителна по обем авария в един от парните котли на консервна ф-ка Силистра, детите от която възлезоха на около 3,000 лв.

Разследването по случая не можа да установи умисъл.Назначената за целта комисия от специалисти от София и Русе даде заключение че причините се коренят в техническа грешка при изработването и монтирането на котела,който след внесените изменения отново влезе в експлоатация.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДРСБНА
Дата: 06.07.2015г. Секретар:

VI. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ:

От изнесеното за работата ни по обслужване на обектите от хранителната промишленост на територията на Окръжно У-ние КПС -Русе определено се вижда,че тя не е на нивото на сегашните изисквания.

Причина за това специално в гр.Русе е обстоятелството,че нямаме физическа възможност за обхващането на тези обекти.Тук по линия на промишлеността работят 4 о.р-ци,един от които понастоящем е на две годишна школа,които насочват вниманието си главно по обслужване на важните промишлени обекти като ЦМЗ "Г.Димитров",завод "Н.Киров",завод "П.Караминчев",ЦИП "Дунарит",ЦХЗ "Г.Генов",завод "Живи" и др.

Освен това към обслужването на "РОПОПА" в гр.Русе нашето Отделение отношение няма.Това предприятие тук е поето за обслужване от Отделение Т-во,което работи по чужденци.Практиката обаче показва че те отношение към "РОПОПА" имат дотолкова,доколкото ги интересува посещението на чужденци в него.Неудачите в работата му,наличието на контингент и неговите прояви не ги интересува.Имаме случай,когато с наша агентура засичаме във вражески изказвания лица работещи в "РОПОПА",а те откажат да вземат препис от съобщението,защото нямало връзка с посещаващите го чужденци.Тяхните мотиви за отказ са същите че нямат физическа възможност за цялостно обхващане на предприятието

Считаме,че за да се подобри цялостно работата по обслужване на обектите на хранителната промишленост на територията на Окръжно У-ние КПС - Русе,в духа на новите изисквания,е необходимо ръководството на комитета за държавна сигурност да реши въпроса за отпускане на

111 34

не на нови датни бройки. Не е възможно иначе, един работник който обслужва всички села на бивша околия по всички линий, да обслужва и зърнени храни като цяло.

С решаването на горният въпрос ще се реши и въпроса за цялостно обслужване на "РОДОПА" като промишлено-стопанско предприятие, от което напоследък се отделиха като самостоятелни единици Птицезавода и Гъбозавода край гр. Русе.

Напечатан в 2 екз.
1 за Отдел VI, У-ние II-ро
1 за Окр. У-ние КПС-Русе
Написал: Бояджиев
Русе - 9.IV.966 год.

Н-К ОТДЕЛЕНИЕ III-КПС: _____
/подполковник/

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

3 374

[. . .]

5 екз.

Транспорт

6. На 29.VIII. т.г. в знак на протест срещу някои нередности в ДП "Транспред" група от 40 работници отказали да отидат на работа на гара "Перловец" за обработка на вагони. Работниците решили да тръгнат демонстративно по улиците, да отидат в обединението и изразят своя протест. Трима работника от профкомитета успели да успокоят работниците, като им предложили от името на всички да отидат само те. След като изслушали оплакването на работниците, председателят на профкомитета грубо им казал: "Слушайте, или ще работите където ви пратят, или се махайте. Ние ще направим "Транспред" от 4000 души на 1000, но няма да ви търпим". Един работник помолил партийния секретар и председателя на профкомитета да разяснят на събрание пред работниците причините за нередностите. Председателят заканително им казал: "Никъде няма да дойдем и никакви събрания няма да провеждаме. Както ви свирим, така ще играете!"

Предлагаме да се информира ГК на БКП.

/Аг. "Иван", 5.IX., Мутев, III отдел/

Да се информира ГК!

изпълнено

[. . .]

КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

II управление

Строго секретно
Екз. № 3

11502
-1. ПОЛ. 1966
СОФИЯ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ИНФОРМАЦИЯ

В органите на КДС са получени за периода от началото на 1965 г. до м.юни 1966 г. общо 57 сигнала за станали произшествия в обекти на народното стопанство, за които има улики, че са дело на врага. От тях подозирани като диверсия – 52 сигнала, като саботаж – 2, и друга вражеска дейност – 3. Болшинството от сигналите, подозирани като диверсионни актове, се отнасят за крупните строителни обекти. Всички тези сигнали са получени в окръжните управления на КДС.

От получените общо 57 сигнала са изяснени 25, а по 32 сигнала още се работи за изясняването им.

От неизяснените 32 сигнала 16 са от 1965 г. и 16 от тази година.

Анализът на сигналите за вражеска дейност по линия на икономиката показват, че през последните години сигналите за вредителство, саботаж и диверсия са намалели.

Изяснените и разкрити случаи на действия, подозирани като диверсионни актове показват, че в повечето случаи отсъствува елемент на вражески умисъл, а се касае за лични отмъщения, за небрежност или неспазване на технически изисквания.

За това са способствували следните фактори:

а) Старият вражески контингент (бивши собственици, буржоазни елементи и др.) значително намаля в обектите на икономиката.

Из архивите на ДС

б) В много от министерствата, комитетите, управленията, заводите и предприятията се изградиха здрави партийни, профсъюзни и комсомолски организации, което създава обстановка на бдителност и нетърпимост към вражеските елементи.

в) На възловите и уязвими места се подбират политически здрави кадри. Там, където са допуснати изключения (например има специалисти с вражеско отношение към народната власт) от нашите органи е организиран сравнително по-добър контрол.

г) Работата в проектантските и геологопроучвателните организации е така устроена, че приемането на един проект минава през много контролни органи и лица, което дава възможност да се видят и отстранят пропуските в проектирането.

д) Вражеските елементи в повечето случаи създават контакти и поддържат връзки с представители на капиталистически фирми и други граждани от тези страни, с охота предоставят услугите си и информират заинтересовани лица по предстоящи сделки, срещу което получават подаръци и други облаги.

Независимо от горното, работата по изясняване на сигналите за вражеската дейност като саботаж, диверсия и вредителство не трябва да намалява.

От изяснените 25 сигнала, само в три случая се оказа, че е действувал враг, а именно:

1. ИВАН ЯНЕВ СТАНЕВ - пом.копач в мина "Росен" - Бургаско, се опитал да изгради през 1965 г. нелегална контрареволюционна организация в мината с цел провеждане диверсии и друга вражеска дейност. Янев бе задържан. Данните по разработката му се потвърдиха и за тая му дейност бе осъден на 12 години лишаване от свобода.

2. ГЕОРГИ ДИМИТРОВ СВИРИДОВ - ел.техник в рудник "Червено знаме" мина "Роден", Бургаско, на 27.X.1964 г. спрял умишлено водата на компресора, вследствие на което изгорял електромоторът и бил наводнен участък "320" на рудника. Признал е деянието си, но не е съден поради тежко заболяване.

3. В началото на м. февруари 1965 г. в КДС Смолян било съобщено, че в рудник "Димов дол" върху релсовия път са били поставени камъни и дървени трупчета с цел да причинят дерайлиране, на електровоза на подземния транспорт. Благодарение на навременно проведените активни мероприятия авторът на опита за диверсия АХМЕД ИСЕНКОВ КАРАБОЖКЛИЕВ бе разкрит само след няколко дни. На разпита той признал, че извършил това деяние от ненавист към народната власт. Признал е също, че на 26 февруари като прикачвач на вагони в рудника поставил нарочно съединителния лост в такова положение, че впоследствие той се откачил и 10 вагона полетели свободно по наклона на релсовия път. Само по една случайност не са дадени човешки жертви. За тези деяния КАРАБОЖКЛИЕВ бе осъден на 3 и половина години лишаване от свобода.

По останалите 22 изяснени сигнала бе работено упорито, тъй като някои от тях съдържаха улики с типичните признаци на) диверсия, но се оказа, че имат или случаен характер, или извършителите им са действували с други подбуди.

Така например, в един от геоложките сондажи в с. Ораново, Благоевградско на няколко пъти било констатирано, че в отвора са пущани железни предмети. Проверката, извършена от управлението и КДС Благоевград установи, че се касае за откъсване на щанги по време на работата, а не за вражески акт.

На 22.III.1965 г. се получи сигнал от КДС Смолян, че на сондаж 436 при геолого-проучвателния обект "Батанци" неизвестно лице е развило болтовете на електромотора и взело електроматериали. Открито бе анонимно дело "Трошач". Авторът бе разкрит и се оказа, че е крадец. Следственото дело бе предадено на МВР Смолян.

На 30.VI.1965 г. в стопанския двор на ТКЗС с. Милево - Ст. Загорско избухнали пожари на няколко места. Запалени били и изгорели кравефермата с 36 крави, телчарникът с 2 телета, сеновалът плевнята и две купи слама. Окръжното управление на КДС съвместно с Окръжно управление на МВР проведе бързи оперативни мероприятия, в резултат на които два дни по-късно авторите на пожара бяха разкрити и заловени. Установено бе, че това са двама младежи - пастири в стопанството - РАДИ НИКОЛОВ и ИВАН ВАСИЛЕВ, които извършили пожара, за да отмъстят на ръководството на стопанството, че не им плащало добре.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

През м. април т.г. в Окръжно управление КДС Кърджали бе открито анонимно дело по повод получен сигнал, че в картера на товарна кола "ГАЗ-51" на окръжното пътно управление е сложено пясък. От проведените агентурно-оперативни мероприятия се установи, че автор на това престъпление е ИВАН ТОДОРОВ КАСАБОВ, който извършил това, за да отмъсти на съперника си по любов (шофьора на колата). КАСАБОВ е разобличен пред колектива и предаден на другарски съд.

От останалите 32 сигнала, работата по изясняването на които още продължава, по-интересни са следните:

1. На 20 май 1965 г. в рудник "Сполука" - II рудоуправление - Мадан на хоризонт "300" бил изваден от строя електромоторът на отводнителната помпа от поставен в него болт с гайка, което може да стане само умишлено. По този сигнал е открито анонимно дело "Вредител".

2. През м. м. януари и февруари т.г. в продължение на 10-15 дни в цеха за производство на керамзит "Ал. Войков" в едноименното село, Софийско, са направени няколко поредни опита за диверсия. Стопени са лагерите на дрезината, поради сипаната в маслото нафта. На следващия ден в мазутната помпа бил намерен болт, който я извадил от строя за един ден. Отворени били капаците на резервоара за мазут и последния източен на земята. В лагера на охладителя било намерено парче от желязна верига. По изясняване на сигналите работи Софийско управление КДС.

3. От оперативни сведения и по официален път са констатирани няколко случая на повреди с признаци за диверсия, станали в цеха за разделяне на въздуха при МК Кремиковци. На 1.IV.т.г. станало късо съединение в трансформатор № 2, предизвикано от парче бетонно желязо, поставено в масления прекъсвач. Преди това през м. март т.г. в същия обект е бил открит срязан проводник в турбодетандер № 1. Изгорял е и двигателят на въздушния компресор № 1, поради късо съединение.

Цехът за разделянето на въздуха при МК Кремиковци се явява според съветските специалисти най-опасното и уязвимо място за крупна експлозия.

4. На 31 май 1965 г. в зъбчатките на елеватора за пясък на ДИП "Васил Коларов" Сливен, били намерени смачкани дробинки от сачмен лагер, които могат да попаднат там само ако бъдат нароч-

но поставени. Случаят се повторил на 1.VI.т.г. и в резултат на това било извадено от строя голямото зъбно колело на елеватора. При извършената по този повод проверка в целия цех, такива дробинки били открити в елеватора за варовик, който в момента не работел.

5. В края на м. септември в Толбухински окръг се появила болестта "шап" по двукопитните животни и обхванала животните в ТКЗС и ДЗС в района на тридесет селища. Поради специфичността на вируса - причинител на болестта - тип "А", който за пръв път се появява в нашата страна има вероятност той да е пренесен от посетилите окръга чужденци. По сигнала работи КДС Варна.

6. През м. ноември 1965 г. магазинерът на автобаза "Горубсо" -Кърджали СТОЯН СЯРОВ СТОЯНОВ, превозвал взрив от Габрово за Кърджали. По пътя били изгубени два сандъка взрив. По издирването му работи КДС Кърджали.

* * *

В последно време са получени редица нови данни за проявен интерес на капиталистическите разузнавания към наши държавни учреждения, промишлени и други обекти.

Особено засилен е интересът на чуждите разузнавания към въпросите,отнасящи се до дейността на Съвета за икономическа взаимопомощ и участието на нашата страна в него. По този въпрос през м. март т.г. бе изготвена специална справка за ръководството на КДС. Освен това по редица въпроси бе информиран лично др.Станко Тодоров. Направен е обзор, който е изпратен до окръжните управления на КДС, включващ съответно задачи за изпълнение.

Напоследък се получи следният нов сигнал, който не е включен в гореспоменатата справка.

Американският дипломат , който работи в Американското посолство в Москва, посетил нашата страна през м. февруари т.г. По време на пребиваването си в София проявил интерес към структурата на СИВ. Стремял се да узнае какви са взаимоотношенията ни с Румъния, съществуват ли между нас някакви противоречия и, ако има такива,от какъв характер са.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

През 1965 и до края на м. май 1966 г. са получени общо 8 сигнала за проявен разузнавателен интерес от представители на капиталистическите държави към тайни на нашите комитети и министерства. Най-голям интерес те проявяват към Държавния комитет за планиране и Комитета за наука и технически прогрес. По-характерни са следните случаи:

1. На 8.III.1966 г. търговският представител на ГФР в София посетил зам. председателя на КЕГ - др. Кънев и проявил интерес към нашето хидростроителство и енергетика. Правело впечатление, че добре познава тези наши проблеми. Проявил интерес и за строителството на атомна електроцентрала в нашата страна.

2. На 1 ноември 1965 г. се получи сигнал, че служителят от ДКИТП - ПЕТКО КАЛУШЕВ АТАНАСОВ установил контакт с културния аташе при легацията на САЩ и с американския гражданин

3. Споменатия по-горе търговският представител ХЕРМАН посетил на 26 октомври м.г. ДКП и се опитал да установи поименно служителите на плановия комитет с цел да установи с тях пряк контакт. Интересувал се как са разпределени секторите в ДКП между зам.председателите кой за какво отговаря, какви са взаимоотношенията та между комитетите, обединенията, заводите и пр.

4. Американският гражданин , посетил нашата страна във връзка с проведената научна екскурзия по линия на ООН и механизацията на селското стопанство, проявил интерес към животновъдството, оранжерийното производство, механизацията, броя и мощността на тракторите и пр.

5. от фирмата "Сименс" - ГФР се е интересувал от доставката на оборудване за ВЕЦ "Белмекен" и "Сестрино". Знаел цените, които другите държави ни предлагат за оборудването и бил много добре осведомен по тези въпроси. Интересувал се също какви въпроси са разисквали при посещението на ~~председателя на~~ министъра на енергетиката Константин Попов в Англия.

6. Първият секретар на Английската легация проявил през м. март т.г. подчертан интерес по отношение на прилагането на новия начин за планиране и ръководство на народното стопанство и кога ще се състои пленумът на ЦК на БКП по тези въпроси.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Анализът на тези и други подобни сигнали ни дава основание да направим извода, че съществува определено насочване на капиталистическите разузнавания към нашите централни ведомства и важни предприятия в страната.

Към СИВ се проявява интерес от страна на американците, към ДКП - от англичаните, а към Комитета за технически прогрес интерес проявяват предимно германците.

Всички данни налагат активизиране на цялостната агентурно-оперативна работа, с цел да се осуетяват опитите на капиталистическите разузнавания да се добират до секрети и сведения за нашата икономика.

НАЧАЛНИК II УПРАВЛЕНИЕ КДС
Генерал-майор [signature]

Отп. в 3 екз.
№ 1- [illegible]
№ 2- до Шопов
№ 3- [illegible]
Изпълн. Пашов
Нап. Бучкова

прочетено
[signature]
[illegible], 15 II 1967

Из архивите на ДС

106-98
13

[. . .]

Индустрия и транспорт

29. В последно време в цех "Керамзит" в ДИП "Ал. Войков" били допуснати редица пропуски в производството. В една дрезина била налята нафта в машинното масло и при работа лагерите се стопили, а дрезината излязла от употреба. Това станало, когато в предприятието се чувствувала липсата на глина. На следващия ден бил намерен болт в мазутната помпа, което я извадило от строя и била спряна за един ден. Мазутът от цистерните бил източен, в лагера на охладителя било хвърлено звено от желязна верига и други подобни.

В завода били създадени нездрави отношения. имало настроения против ръководството, групиране на работниците и пр., което явно пречело на нормалната работа.

(аг. "Стоянов" – о.р. Ст. Вучков, 15.II,VI отдел)

Уведомено е Соф- у-ние за проверка на изнесеното и вземане мерки. Сигналът е взет на контрол.

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

12.-131

[. . .]

Индустрия и промишленост

28. Инженер ИВАН ПЕТРОВ ЯМБОЛИЕВ, бивш активен легионер, технически ръководител в "Промишлено-монтажен район" - София, споделил, че неговата група понастоящем работела във военния завод в Самоков. На въпроса защо новостроящият се завод в Самоков нарича военен, той казал: "Всички знаят, че този завод се строи от военните. Ще произвежда полупроводници за радиоелектроника. На съвещания представителят на Комитета по машиностроене винаги говори от името на някой си генерал от МНО. И най-секретното в завода са клозетите, за да не могат да се предават сведения от едно лице на друго"
(Докладна записка от о.р. М.Михайлов,8.III,IV отдел)

29. На 11.III. т.г. станало срутване във втора галерия на рудник "Звездел", Кърджалийски окръг. Загинали са работниците ЧАТЮ АСЕНОВ ХРИСТОВ, роден през 1941 г. в с.Попково,Разградско, САБРИ АХМЕДОВ СЕЙЗОЛОВ, роден през 1938 г. в с.Щигарник, Кърджалийски окръг и АЛИ ВЕЛЧЕВ АЛИЕВ, роден през 1938 г. в с.Чакмаци, Кърджалийски окръг.

Преди злополуката САБРИ СЕЙЗОЛОВ сигнализирал спасителите за опасността, която ги застрашава.

Причините за срутването не са известни.

На местопроизшествието е заминала оперативна група от ДС и МВР Момчилград и Крумовград.
(Специално съобщение 11.III.VI отдел)

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

[. . .]

15.- 138

Контрареволюционни елементи

35. Разкрит е като автор на вражески лозунги писани в завод "В.Коларов" - Русе - КИРИЛ ДИМИТРОВ ГЕОРГИЕВ - роден през 1942 г. безпартиен, шлосер в завода.

ГЕОРГИЕВ ще бъде разобличен пред заводския колектив.

36. Реализирано е анонимно дело "Акула", водено в окр.у-ние КДС Русе. Автори на вражеските позиви, насочени против Партията и Правителството са ИВАН СВЕТОСЛАВОВ ГАРВАЛОВ - роден през 1946 г. в Русе, безпартиен, без определена професия,
и ДИМИТЪР СТЕФАНОВ БЪРДАРОВ - роден през 1946 г. в Русе, член на ДКМС, без определена професия, участвал в извършването на

ГАРВАЛОВ ще бъде съден по линия на МВР.
БЪРДАРОВ е разобличен и прудепреден.

37. По данни, придобити от следствието на ГАРВАЛОВ е реализирано анонимно дело "Куршуми", заведено през 1965 г. Анонимчиците са: ХРИСТО НИКОЛОВ ХРИСТОВ - роден през 1940 г. в с.Орловец, В. Търновски окръг, член на ДКМС, работник в завод "Н.Киров" - Русе, със средно образование, ПЕТКО ИЛИЕВ ГАНЕВ - роден през 1941 г. в с. Благоево, Разградски окръг, член на ДКМС, със средно образование, работник в завод "В.Коларов" - Русе и ИВАН СВЕТОСЛАВОВ ГАРВАЛОВ.

При задържането на ХРИСТО НИКОЛОВ били намерени други 6 вражески позива, които възнамерявал да разпространи в навечерието на изборите.

НИКОЛОВ ще бъде съден, а ГАНЕВ разобличен пред заводския колектив.

38. За системни вражески изказвания през февруари т.г. окръжно управление КДС Русе е извършило филтрация на следните лица: ГЕОРГИ ВАСИЛЕВ ТОШИНСКИ - роден през 1908 г. в Русе, женен, неосъждан, безпартиен, водопроводчик към строителната секция по транспорта, ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ КОСТОВ - роден през 1912 г., женен, безпартиен, работник в същото предприятие, НИКОЛА РАФАИЛОВ НИКОЛОВ - роден през 1916 г., безпартиен, неосъждан, електроженист в същото предприятие и ИЛИЯ ИВАНОВ ЦВЕТКОВ-роден през 1910 г.,безпартиен,моряк от УПП, репресиран от органите на КДС като агент на Гестапо.

(п.434/7.III. окр.у-ние КДС Русе)

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

16.-139
44

39. Реализирано е ДОП заведено на
роден през 1923 г. в гр. Елена, В.Търновски окръг, осъждан, със средно образование, счетоводител в БНБ Елена.

Установено е, че обектът използувал събирането по различни поводи на вражески елементи, за да злослови по адрес на народната власт и провежданите от нея мероприятия и по такъв начин да поддържа духа на враговете.

_____ направил пълни признания за вражеската си дейност и бил предупреден с протокол.

40. Получена е положителна експертиза и други данни по анонимно дело "Драскач", от които е видно, че автор на вражеските лозунги, разпространени през 1965 г. в електротелферния завод в Габрово е . Същият е 26 годишен, лежал два пъти в затвора за криминални престъпления, син на бивш активен опозиционер.

По делото се провеждат активни агентурни и технически мероприятия,с цел реализация.

41. В края на февруари т.г. в два квартала в Габрово били разпространени вражески листовки със съдържание: "Който гласува за комунизма, гласува за робска зависимост, безправие и мракобесие", "Комунизмът- това е най-отвратителния фашизъм", "На комунистите и на Хитлер изборите са еднакви".

За издирване на автора е заведено анонимно дело.
(п.358/9.III. окр.у-ние КДС В.Търново)

НАЧАЛНИК X ОТДЕЛ
Полковник:

Отп. в 11 екз.
№ 1 др.председател КДС
№ 2 зам.председатели КДС
№ 3 н-к II у-ние КДС,секр.УПК
№ 4 др.Григоров,I и V отдел
№ 5 др.Ст.Димитров,IV,XII и XIII отдели
№ 6 др.Н.Ковачев- II и IX отдел
№ 7 др.Н.Георгиев-VI,VII и VIII отдели
№ 8 др.Ал.Маринков- III и XI отдел
№ 9 съв.другари
№ 10 др.Ганчовски
№ 11 КД
Изп.Вълкова,Братанова
Нап.Денкова

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г.Секретар :

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г. Секретар :

249

[. . .]

15. ТОДОР П. ТОДОРОВ, ревизор вагони София, безпартиен, вражески настроен, се изказал, че водели борба да се пенсионират на 55 години. Подготвена била комисия и ако на конгреса на профсъюзите не се взело решение, щели да бъдат принудени да действуват с различни средства. Дори ако се наложило щели да спрат работа, но нямало да отстъпят.

(Аг. "Стоянов", 13.V., Атанасов. VII отдел)
ТОДОРОВ се наблюдава агентурно.

[. . .]

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Строго секретно!
Екз. №3

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ДР.
Т У К

ИНФОРМАЦИЯ
№ 2

В Министерството на вътрешните работи продължават да постъпват сведения за прояви и изказвания във връзка с решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет от 28.XII.1967 г. По-характерни от тях са следните:

На 30.XII.1967 г. в ДИП "Метал" във Варна били разлепени лозунги със съдържание "Смърт на комунистите". На друго място в града били разпръснати листовки със съдържание: "Защо радиото и телевизията лъжеха, че няма да се увеличават цените? Добър подарък за Новата година!"; "Правителството и партията честитиха на народа Новата 1968 година и му поднасят от сърце увеличение на цените".

На 30.XII.м.г. вечерта на пл. "Македония" домакинът на сладкарница и ресторант "Берлин" казал пред десетина граждани, че увеличението на цените се дължало и на това, че нашата страна трябвало да помага на Виетнам и други страни като нея. "Българският народ е привикнал на глад, казал той, а на управниците това не пречи". Между присъствуващите бил и някакъв ученик от

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

техникум. Той казал: "Сега, щом завърша, не ми остава нищо, освен да бягам от България".

На 31.XII.м.г. Кирил Атанасов Георгиев, живущ на , София, бивш служител на МВР и бивш член на БКП, злословел, че решенията били"в интерес само на големците, за да живеят по-добре".

Същия ден инженер Йордан Йорданов от елмонтажното управление в София казал: "С едната ръка дават, с другата вземат. Дават ни сако, а ни вземат балтон. Какво става? Сега трябва да работим само за храната".

Направило е впечатление на служител от I районно управление на МВР-София, че на 30 и 31.XII.1967 г. от магазина за хранителни стоки в кв. "Изток" военнослужащи, живущи в блоковете около ул. "Гагарин" масово са изкупували сирене в тенекии, олио в бутилки и други хранителни стоки.

В много магазини в Столицата инвентаризациите се извършвали само от едно лице. Лицата от финансово-контролния и счетоводен апарат, заангажирани в провеждането на инвентаризации, били недостатъчни, поради което на някои магазини на 1 и 2.I.1968 г. не била направена материална проверка. Това дало възможност на някои материално-отговорни лица да започнат продажба преди инвентаризацията.

На 2.I.т.г. отговорничката на павилиона на бул. "Черни връх" Котева отпечатила павилиона и започнала продажбата на стоки, без да й е направена инвентаризация. От проверката, извършена от наш работник, е установено, че павилионът не е бил запечатан и отговорничката не е знаела, че ще има корекция на цените.

Същия ден наши органи са заловили щандистката Венета Михайлова Георгиева в закусвалня "Република", когато продавала шоколад от 0,80 лв. за 1 лв., т.е. по старата му цена.

Някои от складовете на ГТП "Нармаг" били запечатани

на 2.I.т.г., когато е отпочнала инвентаризацията им.

Инвентаризационните комисии от ГТП "Облекло и обувки" срещали затруднение при описването и оценяването на някои стоки, тъй като в новите ценоразписи имало наименования на асортименти, чиито номенклатурни номера не били познати на материално-отговорните лица. Имало опасност инвентаризацията да се забави и цените на някои стоки да се определят неправилно.

По решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет от 28.XII.1967 г. се правят най-различни коментарии. Едни одобряват мероприятията на партията и правителството, други изразяват несъгласие, като заявяват, че върху цените на хранителните стоки не бивало да се посяга, че трябвало да се повишат цените на спиртните напитки, на цигарите и други, без които можело.

Коментира се от някои граждани, че още преди да излезе постановлението много хора, използвайки връзките си, били успели да се снабдят с леки коли. Това били лица, заемащи предимно отговорни постове в държавния апарат.

М И Н И С Т Ъ Р: /п/ Д.Диков
4.I.1968 г.

В я р н о, Иванчев

Отп. в 3 екз.
№ 1 - др. Т.Живков
№ 2 - др. А.Цанев
№ 3 - към дело
Изпълнител: Иванчев
Написала: Попова
Направен допълнителен препис за др. А.Солаков
Екз. № 4
др. Ст. Василев
Екз. № 5

Направени 3 преписа
на 11.I.1968 г. за членовете
на колегиума
Екз. 6 - ДНЛ
Екз. 7 - Стор. уже
Ек. 8 - м. Вр. - за запоз. чл. на колегиума в м. Ловеч

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г. Секретар :

Строго секретно!
Екз. № 3

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ДР.
Т У К

И Н Ф О Р М А Ц И Я
№ 4

До вечерта на 4 януари т.г. в Министерството на вътрешните работи се получиха допълнителнс следните пс-характерни сведения във връзка с решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет от 28 декември 1967 г.:

По магазините в Русе граждани се изказвали, че повишаването на цените на някои хранителни стоки било неправилно. Посягането на многодетството било в полза на циганите и турците. Някога България щяла да стане циганска. Някои граждани се изказали, че когато др. Тодор Живков бил в Русе, казал, че няма да има увеличение, а сега се получило друго.

В държавното предприятие "Авторемонт и сервизи" някои работници говорели, че се гласели да правят стачка.

В район "Индустриално строителство" към ДСО в Русе млад член на БКП при поканване да стане на събранието за разглеждане на решенията казал: "Аз съм възмутен и няма да дойда".

На 28.XII.м.г. Братой Ралчев, живеещ на
, Сава Попов, живеещ на

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

и един работник от "Месокомбината" говорели, че нашата преса злословела за капиталистическите страни, а не казвала, че и нашият народ изнемогвал. Когато у нас се повишавали заплатите незначително, се тръбяло много, а за постоянното повишаване на цените се мълчало. Попов разправял различни вицове против политиката на партията и правителството. На 30.XII. Ралчев подхвърлял, че трябвало да се намалят цените на захарта още повече, за да действувала тя възбудително на народа, защото бил много заспал и било крайно време да се събудим. Акс това станело цели да видят "те" какво той знаел. Първо цял да "пскаже" на Петър Марков, който се пишел за голям комунист. "Ще ги накача по дърветата с краката надолу да ги духа вятърът, докато замръзнат", казал той.

На 31.XII.1967 г. в ремонтната работилница на ДЗЗ "Д.Благоев" в Русе работниците от първа смяна в продължение на 2,30 часа не са работили, а коментирали по решенията. Най-разгорещени изказвания против решенията са правени от членове на БКП. Един работник се изказал, че липсвали патриоти. Акс той знаел, че няма да го хванат, щял да отиде да убие сашия виновник за станалото.

В халите "Витоша" гражданин между другото казал: "Избрахме Тодор Живков, за да "ни изяде хляба на децата".

В "Българско речно плаване" са правени изказвания, че милицията и армията цели да извършат преврат, както в Гърция.

В съблекалнята на Лонската баня в Русе възрастни граждани говорели, че се увеличавали пенсиите на министрите и генералите.

Кирил Андреев, главен счетоводител на промкомбинат "Здравко Чапоев", се изказал, че както той, така и работниците в счетоводството не били съгласни с увеличението на цените на хранителните продукти, защото това щяло да се отрази на работниците, които получават средно по 80 лева месечно. Такова изказване направил и Стоян Киряков от ТПК "Лахима". Той казал, че "за това увеличение ще бъде наказан някой другар от ЦК на БКП".

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :06.07.2015г. Секретар :

В халите в Русе някои граждани са правили изказвания, че решението за насърчаване на раждаемостта е правилно и е дошло навреме.

На 1.I.1968 г. в автобуса по първа линия от спирката при Захарния завод в Русе се качили полковник, капитан и старшина, и тримата с артилерийски знаци, и с висок тон коментирали решенията на ЦК на БКП и МС. Полковникът се безпокоял, че нямало да могат да набират офицерски кадри за армията и се учудвал на някои държавници как можели да решават така въпросите. Капитанът се съгласявал с него и допълнил, че при тях събранието било протекло бурно и много от хората били недоволни и го напуснали.

Атанас Йорданов Коцев, живеещ на , заявил, че на 31.XII.1967 г. работниците в корабостроителния завод не работили, а стояли покрай машините до изтичане на работното време. Партийните членове не искали да провеждат никакви мероприятия по мобилизирането им, тъй като смятали, че неправилно се увеличават цените. Според тях следвало да се намалят заплатите на ръководните хора, тъй като тези заплати били много по-високи в сравнение с работническите заплати.

След събранието в промкомбината "Приста" в Русе общият тон на коментариите между работниците бил, че придобивките, които работниците получили през времето на Вълко Червенков, сега им били отнети от др. Тодор Живков.

В ДИП "Ал.Атанасов" в Русе някои работници се изказали, че увеличаването на цените засягало повече работниците и по-малко хората на отговорни длъжности, които имали апартаменти, а в последно време им се разрешило и да закупуват евтино служебни леки коли. Увеличението на наемите било неправилно, тъй като сградите били държавни.

В десети квартал на Русе било срещнато затруднение при събирането на членовете на БКП за събранието за разясняване решенията на ЦК на БКП и МС. Някои остро реагирали, а други напуснали събранието. Голяма част от присъствуващите не се съгласили с изло-

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

жените причини за корекцията на цените.

Подобно нещо се било получило и в VIII квартал.

На събранието на 30.XII.1967 г. членовете на БКП в с. Иваново не направили никакви изказвания. В с. Червен кооператорите много не реагирали, а се изказали, че занапред следвало да отглеждат повече животни за лични нужди.

По данни на Дирекцията на Народната милиция Симеон Дончев Такев и Ради Григоров Дамянов, и двамата от с. Добърчин, Софийско, хулели партията и др. Т.Живков. Такев казал, че преди да се срещнат с Дамянов бил отишъл на банкет на служителите от съвета, но напуснал, защото не желаел "да яде и пие с мошеници". Според него комунистите вадели душите на хората и само увеличавали цените. Дамянов добавил, че комунистите били разбойници, които скубели народа, за да живеят те. "Но да ми падне, заканил се той, бих изрязал главите на тази шайка".

Симеон Атанасов Кръстанов от с. Добърчин в разговор със свой приятел между другото казал: "Тъй ще е тя! Народът ще мизерствува за сметка на големците и чужденците".

Иванка Сярова, медицинска сестра на детските ясли в с. Искрец, Софийско, в разговор със свои познати се изказала: "Никога не вярвах на слуховете, че ще има повишение. Бях подала документи да стана член на БКП, но сега ще си ги оттегля. Увеличиха ни заплатите с по 10 лв., а сега ще давам 20 лв. повече само за храна. Ние се присмивахме на западните държави, че цените там всеки ден се увеличават, а у нас е по-голямо безобразие. Да ти е мъчно да живееш повече в България. Сега хората трябва да крадат, за да свържат двата края".

Мария Миновска, живееща на в София, в частен разговор казала: "Досега съм излизала в чужбина и съм се връщала. Сега съм подала документи за Англия за екскурзия. Пуснат ли ме, ще отида и няма да се върна вече. Ще отида там, дето ще вземам по 60 долара на седмица, та да има и за цените, и за мен.

Из архивите на ДС

Ух чужденците идвали у нас и ядели на тези ниски цени, та заради тях ги увеличават. Комунистически шантаж! Но само да тръгна за Англия, ще има "довиждане, България".

Мария Недева, служителка в СП "Гъбарство" в София, разпространила виц: "Пуснати са банкноти с ресни". На въпроса: "Защо пък с ресни?" тя отговорила: "За да се свързват двата края".

На 3.I.т.г. в Софийското управление на МВР са получени данни, че ГТП "Топливо" продължавало да доставя нафтата по домовете на гражданите по старата цена 0,13 лв. вместо по новата - 0,085 лв. литър. На въпроса на гражданите защо е така отговорили, че новите цени не били влезли в сила. Това възмутило редица граждани в столицата. Взети са мерки за изясняване на случая.

На 3.I.т.г. в магазина за хранителни стоки до гара Подуяне влязъл подполковник от МНО с две жени. Той говорел на жените, че у нас щяло да стане както в Унгария.

Закупчикът при строителното управление "Васил Левски" в София, Томов е говорил пред работници от товаро-разтоварната група, че било нужно да се прави саботаж, но това да ставало така, че никой да не можел да го открие. На работника Иван, по прякор "Гесмилевеца", казал да саботира, но умната срещу тези "чорбаджии". Обяснил му да взима тухлите отдолу, та другите да падат и се чупят. Така никой нямало да разбере. На този разговор е присъствувал и шофьорът Димитър Иванов Петров.

МИНИСТЪР: /п/ Д. Дяков

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Секретно!
Екз.№ 4

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ДР.
Т У К

И Н Ф О Р М А Ц И Я
№ 6

В Министерството на вътрешните работи се получиха допълнително следните по-характерни сведения във връзка с решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет от 28 декември 1967 г.

На 3 януари т.г. работниците в един от цеховете на ЛВЗ "В.Коларов" в Русе почти не работили, а се събрали на едно място и коментирали увеличението на цените на някои стоки и измененията в Закона за пенсиите. На обяд отишли в лавката, но като видяли новите цени на колбасите, започнали да ругаят и без да купят нещо, се върнали в цеха.

На партийното събрание в ДЗЗ "Димитър Благоев" в Русе, проведено на 30.XII. м.г. повечето от изказалите се изразили мнение, че протоколът от това събрание трябвало да се изпрати направо до ЦК на БКП, а не до ГК на партията, защото той заблуждавал Окръжния комитет, а той от своя страна - ЦК на БКП. Някои се изказали, че в ЦК на БКП имало някакъв враг, затова били взети такива "неправилни решения". На събранието не присъствували работници и служители със заплати до 100 лв.

Работничка на име Кечка се изказала, че когато била инструк-

торка на ОК на БКП тя вярвала в мероприятията на партията и правителството и правилно агитирала при масовизацията на ТКЗС, но в сегашните мероприятия не вярвала.

На 3.I.т.г. Емил Григоров от "Деспред" в Русе разправял, че др. Боян Българанов бил отишъл в Шумен да разясни решенията на ЦК на БКП и МС от 28.XII.1967 г., но гражданите били го освиркали и той бил принуден да си замине за София.

Същият ден в магазина за хранителни стоки на ул. "Волов" в Русе гражданин казал: "Тодор Живков прави тези повишения на цените, но всичко това се пише някъде и се събира. Пак са му правили атентат, но неуспешен."

Според Николай Дурчев от Русе корекцията на цените на някои стоки била вражески акт от отговорни лица, работещи в Министерството на вътрешната търговия, които били успели да заблудят ЦК на БКП и лично др. Т.Живков. Затова органите на КДС трябвало да надникнат по-задълбочено в работата на тези хора.

Някои работници на ДАП в Русе изразявали одобрението си на решенията на ЦК на БКП и МС и заявявали, че са съгласни и цялата си заплата да дадат, но да има мир.

На 5.I.1968 г. на една улица в Асеновград е бил намерен лозунг написан с химически молив на бяла хартия със следното съдържание: "Другари, на борба против постановлението на БКП. Софийските студенти стачкуват. Издава народен глас".

М И Н И С Т Ъ Р:
/п/ Д. Диков

Раз. № I-14/6.I.1968 г.
Написано в 4 екз.
Екз. № 1 – др. Т.Живков
Екз. № 2 – др. А.Цанев
Екз. № 3 – др. А.Солаков
Екз. № 4 – КД
Изпълнител: Иванчев
Написала: Йорданова
Рег. № 7
6.I.1968 г.
Разм. допълнително в 1 екз. – екз. 5
за др. Стефан Василев

направени 3 преписа
на 11.I.1968 г. за
членовете на комисия
Екз № 6 – ДНС
– " – 7 Соф. упр.
– " – 8 МВР – за
зам.-чл. на комисията в
м-вото

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Секретно!
Екз. №4

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ЗА ДРУГАРИТЕ:

Т. ЖИВКОВ 1
АН.ЦАНЕВ 2
АН.СОЛАКОВ 3

ДО
ДР.
Т У К

ИНФОРМАЦИЯ
№ 9

В Министерството на вътрешните работи продължават да постъпват сведения от различни краища на страната във връзка с решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет от 28 декември 1967 г.

В ТПК "Явор" в Асеновград на партийно събрание трима комунисти изразили съмнението си, че в ЦК на БКП имало предатели. Те се изказали, че откакто др. Т.Живков бил начело на Партията, цените се увеличавали. Присъствалият на събранието представител на ГК на БКП дал решителен отпор на тези изказвания.

На 5.I.т.г. в Машиностроителния завод в Сопот на една стена било намерено залепено "възвание", изпълнено със злостни клевети против ЦК на БКП и призив към работниците да се вдигнат на борба и демонстрации срещу решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет.

В Пловдив на 7.I.т.г. Мирослав Райков Германов, член на БКП, технически ръководител в "Лътни строежи", в нетрезво състояние псувал властта и нейните първи ръководители, заради повишаването на цените на някои стоки.

В селата Селеминово, Гавраилово и Малки Чочовен, Сливенски окръг, на 8 срещу 9.I.т.г. били извършени три взломни

2.-

28

кражби на хранителни продукти и пари от два ресторанта и един павилион. В павилиона е намерена бележка със съдържание: "Така ще бъде, докато повишавате цените на стоките, макар и да ни хващате. Фантомас".

В магазин за хранителни стоки на ул. "Пловдивска" в Пазарджик гражданин, недоволен от увеличението на цените на някои стоки, подигравателно казал на продавачката: "Дай ми 5 гр. сол, ще ям сол занапред". Тя му отговорила, че има и стоки, чиито цени са намалени, като часовници и др. Намесил се друг гражданин и подхвърлил: "Ние часовници не ядем".

МИНИСТЪР: п/ Д. Диков

Размн. № I 32/10.1.1968 г.
Отп. в 4 екз.
№ 1 - др. Т.Живков
№ 2 - др. А.Цанев
№ 3 - др. А.Солаков
№ 4 - КД
Изпълнител: Димитров
Написала: Попова
Рег. № 18
10.I.1968 г.

Направени 3 преписа
на 11.I.1968 г. за членове
на колегията
екз. № 5 за ДНС
-"- № 6 за Следств. упр.
-"- 7 за МВР-Пазардж.
чл. на Колегията в ч.вото

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

163

4

[...]

Икономика

9. На 24.IV.т.г. в Картната фабрика при ГУГК станала авария, в резултат на която една овсетова машина била извадена от строя за три дни.

Из архивите на ДС

288

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Наколко дена преди аварията сред работниците във фабриката започнало брожение срещу въвеждането на новата стопанска система. Първи, които се обявили срещу новата стопанска система, били майсторите. На тяхна страна застанал и главният инженер. Работниците се сами разделили на групи и пожелали да се срещнат с директора на фабриката. Събранието продължило един час и преминало много бурно. Не се получило единодушие сред ръководството на фабриката. След свършване на събранието въпросната машина била пусната в действие и след 10 минути работа било установено, че в нея има чуждо тяло. Предполага се, че някой работник поставил съзнателно болта, в знак на протест срещу новата стопанска система. Майсторът, който работел с тази машина, не присъствувал на събранието, защото напуснал фабриката по-рано под предлог, че имал лична работа. Сред работниците за него се говори, че в миналото бил автор на подобни аварии в навечерието на официални празници.

Провеждат се агентурно-оперативни мероприятия за установяване на автора.

(Докл. записка, 25.IV, Здр. Милчев, VI отдел)

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г.Секретар :

[. . .]

Други

7. До Министъра на вътрешните работи - др. Дико Диков е изпратено анонимно писмо, с което авторът предупреждава, че в техния завод (не казва кой) се готвела демонстрация против 28-то Министерско постановление. Според плана сутринта на 9.IX. т.г. групи работници трябвало да се съберат на ул."Искър" пред Управлението на народните съвети и да му счупят стъклата с камъни, след което щели да се отправят към Министерския съвет, за да издигат лозунги против "забогателите".

VI отдел при II у-ние КДС и Софийско управление КДС провеждат мероприятия за недопускане диверсии в заводите.

(Справка, 31.VIII., Мерджев, VI отдел)

8. Наш гражданин съобщи, че 50-60 души от с. Кобишница - Югославия били мобилизирани във войската.

Югославският граничен наряд на "Връшка чука" бил подсилен. Била възстановена и граничната вишка срещу с. Големаново, която била свързана с телефон.

(Телеграма, 2.IX., окр. у-ние КДС Враца)

9. На 28.VIII. т.г. Петко Добрев Петков, радиотехник към ТПК "Инвалид" - Кърджали бил недоволен, че чехите не могли да се отърват от Съветския съюз. Радвало го обаче това, че между тях нямало предатели - всички искали да се отърват от този "проклет комунизъм". Свобода, Дубчек и др. били арестувани и били принудени да подпишат спогодба. Считал, че след оттеглянето на войските от Варшавския договор, чехите щели да се откажат от спогодбата и щели да се присъединят към запада, след което щели да бъдат последвани от поляци, унгарци и най-накрая и българите. Съветският съюз имал

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

голямо доверие на България, но и на нас той бил омръзнал вече.

Към Петков ще бъде взето отношение.

(П.1282/30.VIII., окръжно у-ние КДС Кърджали)

10. Иван Марков Ларгов от "Минпроект" - София, по повод събитията в ЧССР злословил, че чехите вече 20 години търпели да им се вземат стоките на безценица, но сега решили да се "откъснат" от социалистическия лагер. Страните от Варшавския договор желаели да наложат на Чехия такъв ред, какъвто чехословашкият народ не желаел. Според Ларгов демокрация било това, което народът искал. У нас комунистите си били "глътнали езиците", защото се страхували да не изгубят вилите и парите си. Те не мислели вече за пролетариата, а само за себе си.

Лицето ще се проучи и изказването му ще се документира.

(Аг."Метерних",24.VIII., Д.Добрев, VI отдел)

11. Никола Мусев, икономист в ОТП - Кърджали, се изказал, че чехите не били само "евреи и търговци", но и "добри борци за социални правдини". Те не се уплашили и тръгнали срещу оръжието, "защото им е дошло до гуша". Не искали повече "да търпят демагогия и нищета". Били против подпомагането на виетнамския народ в неговата борба, която според Мусев била "една неправилно устроена война". Очаквал как СССР щял да "се оправдае" за натиска си спрямо Чехословакия.

(П.1277/28.VIII., окр. у-ние КДС Кърджали)

[. . .]

Из архивите на ДС
290

539

[. . .]

Икономика

20. През октомври т.г. директорът на комбината за полиестерни влакна в Ямбол получил писма от "В" и "Г" смени на цех ДМП, с които работническият колектив изразявал недоволство от ниското заплащане и искал повишение на заплатите. Работниците негодували, че не им се заплащало за работа с отровни вещества, искали да им се осигурят карти за пътуването с рейсовете и в стола да им се сервира топла храна.

На 6.XI. 1968 г.сутринта, след като научили от началника на цеха, че за изпълнение на плана им се начислявало премии не повече от 15 %, работниците от двете смени отказали да започнат работа в продължение на 3 часа.

На същата дата в 13 часа съвместно с работниците било проведено събрание, на което секретарят на партийния комитет, зам.-директорът по икономическите въпроси и началникът на ТРЗ разяснили въпроса за премирането и заплащането в комбината.

След събранието сред работниците настъпило успокоение, но повечето от тях приели разясненията с недоверие и очаквали да видят как щяло да им бъде заплатено за месец ноември.

Получени били данни, че работниците подготвяли писмо до др. Т.Живков, в което изразявали недоволството си от ръководството на комбината, защото ги лъгало с премиалните възнаграждения, неправилно раздавало награди по случай откриването на комбината и награждавало предимно началници. Писмото щели да изпратят, след като получат заплатите си за ноември.

Като инициатор на стачката се очертавал Георги Великов Пампаров, роден през 1941 г. с.Раздел, [redacted], член на ДКМС и член на Заводския комитет на ДКМС. Пампаров винаги недоволствувал от всички провеждащи се мероприятия.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар:

Из архивите на ДС

551

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

292

Организатор и автор на писмото, изпратено от името на смяна "В" до директора, бил Димитър Илиев Митев, сменен секретар на ДКМС.

Организатори и автори на писмото от смяна "Г" били Стефан Георгиев Зафиров, безпартиен, Петко Златев Петков, безпартиен и Господин Стоянов Райков, член на БКП.

Провеждат се активни агентурно-оперативни мероприятия, за да се установят инициаторите и авторите на стачката и написването на писмата; ще се изяснят причините, породили нездравите настроения сред работниците; ще се изучат всички засечени лица и към тях ще се вземе отношение.

(П.1726, 4.XII.1968 г., Окръжно управление КДС Ямбол)

21. Гочо Жеков Гочев, роден през 1939 г. в Бургас, живеещ на назначен скоро в Бухово, се интересувал от начина на преработването на ураниевата руда, получава ли се от други места руда и къде се експедира, след като се преработи. На малко тевтерче водил бележки.

Провеждат се мероприятия за изучаване на Гочев и към него ще се вземе отношение.

(П.5105, 10.XII.1968 г.,Софийско управление КДС)

22. Стефан Николов Чкорев от София, на работа в "Балканкар" се изказал, че ако го пратят зад граница, щял да избяга в Израел, където имал богати роднини.

Ще се проведат мероприятия за изясняване на сигнала.

(Б.а."Николов", 7.XII.1968 г., Ж.Танев,V отдел)

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!
Екз.№ 2

ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ ... Р.
Д.Х. № 346 Дата 19.I.1969 г.
Получено на 19.I.1969 г.

АНОНИМНО ДЕЛО "ПОДПАЛВАЧ"

(О Б З О Р)

ОТНОСНО: Извършен диверсионен акт в завод "Н.Киров" - Русе.

Пред органите на МВР - ДС стои отговорната задача да разкриват и обезвреждат враговете на социалистическите ни завоевания,на по-нататъшното единство на народа и изграждането на материално-техническата база на социалистическото ни общество.

Идеологическата диверсия,провеждана от империалистическите разузнавания,намира почва сред някои разложили се младежи. Повлияни от пропагандирането на западния начин на живот,те се оказват способни да забравят любовта си към социалистическата ни Родина и да тръгнат по пътя на диверсионна и друга контрареволюционна дейност,за да се сдобият с политически актив пред капиталистическите власти при измяна на Отечеството.

Такъв е характерът на диверсионния акт,извършен в завода за електроинсталационни и електроизолационни материали "Н.Киров" гр.Русе.

Завод"Н.Киров" - Русе е важно звено в икономическия потенциал на нашата страна.Обемът на годишното му производство възлиза на 24.500 х. лева.Номенклатурата на произвежданите изделия в завода е голяма.Над 350 вида електроинсталационни изделия и над 3500 тона и 500 вида електроизолационни изделия.Над 20% от произвежданите изделия се реализират чрез външния ни износ.Заводът изнася своите изделия както в социалистическия,така и в капиталистическия лагер.

Из архивите на ДС

Как е извършен диверсионния акт и работата на икономическото оперативно отделение и следствието в КДС-Русе по разкриване извършителя на акта.

На 18 март 1968 г. към 22.20 ч. избухва пожар в изолационния цех - участък меканитен на завод"Н.Киров" - Русе.

Огледът на произшествието и предварителните разследвания изясняват следното:

Сградата на меканитния участък е самостоятелна.Пожарът избухва с две огнища на противоположни места.

Едното огнище на пожара е на първия етаж в най-южната част на работното помещение,където се намират гардеробите с работното облекло на работничките.

Снимка №____

Огнище на пожара на I етаж.

Второто огнище на пожара е в склада с подръчни материали за текущи производствени нужди на противоположната страна на II етаж.

Снимка №____

Огнище на пожара на II етаж.

Пожарът е потушен от група работници от завода и пристигналата ПО.

След потушаване на пожара са направени възможните огледи от органите на МВР,КДС и Прокуратурата,но по липса на осветление в подпаления участък, същият се заключва,поставя се охрана с цел продължаване на огледа при дневна светлина на 19 март 1968 г.

За уточняване на обстановката до момента на пожара веднага се провеждат разговори с някои длъжностни лица и очевидци.Изяснява се,че от 18.00 ч до 21.50 ч в участъка е останалада работи само меканитната преса на приземния етаж с двама работници - ПЕНЮ П НЕВ МАРИНОВ и съпругата му МИЛКА МАРИНОВА.

От огледа на произшествието на 19 март 1968 г. и заключението на привлечените вещи лица се изяснява,че пожарът не е възникнал в резултат на неизправна електрическа инсталация.Не се откриват и други технически или естествени причини.

При огледа се откриват следи от стъпки и пръстови отпечатъци в пресовото помещение върху гетенаксова плоскост,поставена като покривка на масичка,стояща под прозореца на помещението.От по-

Из архивите на ДС

соката на стъпките и отпечатъците по стъклото на прозореца е направен извода,че неизвестно лице е излязло през това място,след като сградата е била заключена отвън.

Показанията на работника МАРИНОВ изясняват,че той заедно с жена си са напуснали работа в 21.50 ч,като заключили входната врата на участъка отвън с катинар.От 18.00 до 21.50 ч при тях е ходило само едно лице работник от завода,когото не познавали.Това лице се интересувало за дежурния електротехник по завод.Също така МАРИНОВ изяснява,че масичката,върху която са открити ясни стъпкови отпечатъци е ползувана от него и жена му за храна към 20.00 часа.Преди храна и след това масата е почиствана от жена му и в това състояние е оставена след напускането на работа.

Обработените пръстови отпечатъци се оказват негодни.Стъпковите отпечатъци показват,че престъпникът е бил с обувки българско производство, с профилирани гуми,зимни,модел "Пионерки" или половинки.Обувката е в рамките на 41-42 номера.

Оценките и констатациите по произшествието показват,че пожарът е предизвикан умишлено от неизвестно лице през времето от 22.00 до 22.15 ч,за да се разгори в тия си размери до 22.30 ч,когато се забелязва и група работници се притичат за потушаването му.За проникване в горящата сграда работниците разбили заключената входна врата.

На основание уточнената обстановка оперативното отделение прави извода,че престъпникът вероятно е влязъл незабелязано през входната врата,когато МАРИНОВ и жена му са били на работа, а след извършване престъплението е излязъл през прозореца на пресовото помещение,където използувайки масичката е оставил и следи от стъпкови отпечатъци.Същите отпечатъци се откриват и на оградата на завода, и това очертава пътя на престъпника до напускането на завода.

Взема се предвид,че в подпаления участък през същото време е имало в отделни помещения лесно запалителни материали,обаче същите не са запалени,което подсказва,че престъпникът добре е преценил опасността от прякото им запалване за самия него.Прави се извода,че може би престъпникът е предполагал,подпалването на леснозапалителните материали да стане от огнището на пожара на II етаж след отдалечаването му,тъй като същите са в непосредствена близост с това огнище.

Начинът на подпалването показва,че авторът добре е познавал обстановката и вероятно плана му е бил обмислен предварително.

Из архивите на ДС

296

Анализът на набраните данни за изясняване на оперативната обстановка позволява да се направят следните изводи и хипотези:

1. Пожарът е предизвикан умишлено от неизвестно лице.

2. Авторът на пожара е лице от личния състав на завода или такова,което е имало достъп до работните помещения на подпаления участък.Най-вероятно престъпникът да е от състава на участъка,цеха или от цеховете,които са имали естествен контакт с участъка.

3. Лицето е вражески елемент и е извършило деянието с контрареволюционна умисъл,същото е действало само или като член на организирана група.

4. Авторът е извършил деянието по други подбуди: за отмъщение,недоволство,любовна история,лична обида и др.

5. С помощта на специалисти от техническо отделение на МВР и специалист обущар се изгражда следния портрет на престъпника: Лицето е на възраст до 40 г.,сравнително слаб и висок към 1.80 м, с номер на крака 41-42,притежаващ обувки тип"Пионерки".

От допуснатата грешка на прокурорския следовател,който с действията си създава условия да се разпространи в завода,че е открита стъпка на престъпника,оперативното отделение вижда опасността,че авторът на престъплението може да бъде сигнализиран и да унищожи обувките си,като с това ще се създадат големи затруднения по установяването му.

Направените изводи и изградените хипотези по оперативната обстановка налагат да се заведе анонимно дело"ПОДПАЛВАЧ" в икономическото оперативно отделение КДС-Русе, с цел по-нататъшното дирене и разкриване автора на умишлено предизвикания пожар на 18 март 1968 г. в завод"Н.Киров" - Русе.

Първият етап от водене на делото се характеризира с провеждане на мероприятия за стесняване кръга на вероятните автори и проверка на всички засечени лица при изучаване на оперативната обстановка.За целта е изготвен план.

Срочно се инструктира агентурата и ДВ за долавяне на сигнали и проверка на засечените лица по различни признаци.

Веднага се създава организация в завода за установяване на всички работници и служители,носещи обувки,подобни на отпечатъка, открит на местопроизшествието.При изпълнение на това мероприятие

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

отрицателна роля изиграва рязката промяна на времето,като голямото затопляне създава условия за смяна на зимните обувки с летни.Установените лица с подобни обувки,по различни комбинации,се проверяват и отпадат като вероятни автори.

Провеждат се контакти и беседи с голям брой служители и работници от подпаления участък и цеха, с цел изясняване кои лица са посещавали участъка преди пожара,такива от завода и външни лица,какви са взаимоотношенията между работниците от участъка, поведение и прояви на отделни работници,взаимоотношения между работещите жени и техните мъже, с оглед ориентация към подозрителни такива.

Получените данни не дават определени улики към отделни лица.По редица признаци се проверяват лицата: ЛЮБЕН НИКОЛОВ АНДРЕЕВ - съпруг на работничка от участъка,

,работи в завода като докер;ЙОРДАН ПЕТКОВ ЯРКОВ - ,съпруг на работничка от участъка, работещ също в завода; ИСМЕТ ХАСАНОВ ХЮСЕИНОВ - общ работник в участъка.Набелязва се за обстойна проверка съпруга на работничката ВИОЛЕТА ПАНАЙОТОВА, с когото по време на пожара са били в процес на развод.Очертава се подозрителното поведение на работника ИЛИЯ КИРИЛОВ ГАНЕВ,преместен от участъка,преди пожара на друга работа. Първите проверки обаче, около алибито му го отхвърлят като вероятен автор на пожара.

В какво се изразява подозрителното поведение на илия К. Ганев Не е ясно? Какво се проверявало?

Проверката на лицата,които са имали пряк контакт с подпаления участък, от личния състав на завода и такива от вън,не дават резултат за получаване на улики.

През време на беседите и контактите с лица от близкото обкръжение на подпаления участък се изостря вниманието им към бдителност и се придобиват много ДВ,които съответно се инструктират.

След изпълнение на набелязания план оперативното отделение прави нови преценки на състоянието на работата по делото и се набелязват нови мероприятия.

Втория етап от работата по делото се характеризира със следното:

1. Прави се извода,че най-вероятно автора на престъплението да е лице от състава на завода.Решава се да се огледа целия личен състав и се отсеят всички подозрителни лица по различ-

Из архивите на ДС
297

Из архивите на ДС

298

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

ни признаци.След това по изградения портрет на престъпника да се стесни кръга от вероятни автори и се отпочне проверката им.

2. Установяване всички лица,уволнени дисциплинарно от завода преди пожара и на същите се извърши проверка.

В изпълнение взетите решения по изготвени пълни списъци на личния състав от отделните подразделения на завода,с партийни и административни ръководители се оглежда целия състав.Установените подозрителни лица се проверяват и по отчета на агентурата и вражеския контингент на управлението.

Отпочва се проверка на голям кръг от лица главно с агентура и ДВ.

Отново се получават данни за подозрително поведение на лицето ИЛИЯ КИРИЛОВ ГАНЕВ.Основно се изучава ГАНЕВ и се изяснява, че се явяват противоречия в алибито му на 18 март 1968 г. преди пожара.Затова,че е преместен от предшестващото му работно място в подпаления участък,макар явно да не се е противопоставял пред ръководството,между ограничен кръг от работници изразил остри негодувания.На исканията му,да бъде назначена жена му в меканитния участък през 1967 г. му било отказано.

.Като ерген се движил в лоша среда.Отмъстителен,което се потвърждава от лошите му взаимоотношения с негови наематели,на които за да навреди сложил сол в резервоара на мотоциклета им.

От наблюденията му с агентура и ДВ се изяснява,че е отрицателно политически настроен и че притежава подобни обувки.Пред ДВ ,жената на заявила,че мъжът й си бил расипал зимните пионерки,но тя щяла да му купи нови такива.ДВ ВАСИЛЕВ обаче изяснява,че през зимата ГАНЕВ е носил зимни пионерки и същите били в доста запазен вид.

Набраните уличаващи данни налагат пълна оперативна проверка на ГАНЕВ,като за целта е изготвен план с активни оперативно-технически мероприятия.Окончателната проверка се извършва главно с М-15,проведено на ГАНЕВ и жена му в дома им,съчетано с разпита им за изясняване алибито му на 18 март 1968 г.Ползва се В/Н и се изземат зимните му обувки.

Проведените мероприятия изясняват,че ГАНЕВ няма отношение към пожара.

Оказва се,че фактите само са съвпаднали в подкрепа на изводите от оперативното отделение,че ГАНЕВ е вероятният автор на

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

пожара.

Отпадането на ГАНЕВ като автор на пожара и проверката на редица други лица през тоя период чрез агентура и ДВ,по признака обувки и отпадането им,налагат нови оценки на материалите по делото.С участието на работници от Отдел VI,У-ние II КДС,се разработва нов план.

Планира се проверка на редица лица,установени като подозрителни в резултат на изучаването личния състав на завода.

Отчита се,че оперативното отделение неоснователно не е вземало мерки за активна работа по разкриване автора на анонимни заплашителни писма до директора на завод"Н.Киров".

Насочва се вниманието към разкриване на автора на тия писма със съдържание,че ако директора на завод"Н.Киров" не уволни или премести на тежка работа работничката ВАСИЛА СЪРБОВА ще бъде подпален завода или част от него.

Главните усилия при изпълнение на така съставения план се хвърлят по разкриване автора на анонимните писма и проверката му има ли отношение към пожара.

От преценката на анонимните писма се прави извода,че автора следва да се търси от състава на завод"Н.Киров" или от завода за Млекопреработване.

Проверките на автографите на целия личен състав в завод "Н.Киров" не дават резултат.Авторът се разкрива от състава на завода за Млекопреработване,като чрез графическа експертиза се доказва,че работничката е анонимният автор.След изучаване на същата оперативното отделение прави извода,че написването на анонимните писма е станало със знанието и участието на съпруга й ,също работник в завода за Млекопреработване.

След разкриване на автора на заплашителните анонимни писма се изготвя план за провеждане на мероприятия по проверката на ,дали има отношение към пожара.

Отпочва пълно изучаване на ,като се търсят вероятните му допирни точки със завод"Н.Киров".

се оказа много саможив и затворен,без подчертани връзки.В резултат на изучаването му се прави извода,че ако той е автор на пожара твърде вероятно е да е действал сам със знанието на жена си.

Из архивите на ДС

300

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Започва подготовка за проверка на чрез М-15 в дома му,като се създаде обстановка чрез разпита на същия и жена му по анонимните писма в съответен порядък.

През същия период,когато се извършва подготовката за провеждане на мероприятия по се получава нов сигнал.

На 16 ноември 1968 г. към 08.00 ч ДВ от изолационния цех на завод"Н.Киров" съобщава веднага след като е разбрал за случилото се,че на същата дата към 01.30 часа е забелязано укрило се лице в женската баня на гетенаксовия цех (съседно помещение).

Проявявайки бдителност,работничките СИЙКА АЛЕКСАНДРОВА БРАТОЕВА и МАРИЯ МИНЧЕВА СРЕБРОВА,които са го забелязали,извикват работника АСЕН ПЕТКОВ ГАНЕВ и влизат в банята,където лицето се е укрило.След откриването му БРАТОЕВА го разпознава,че това е съпругът на работничката от подпаления участък ,като го назовава и на име - .Разбирайки,че е разкрит и разпознат, с голяма ловкост се изкачва на един от гардеробите,счупва стъклото на прозореца,скача от 5-6 метра височина,остава невредим и избягва.

Съпругът на работничката се оказва,че е работник от съседния завод "П.Караминчев".Изяснява се също така,че семейните отношения между и жена му са лоши,но същата не е споделяла между колектива, в който работи.По тия причини не е засечен като подозрително лице в периода,когато са изучавани съпрузите на работничките,работещи в подпаления участък.

След получения сигнал бързо се изучава и се изяснява следното: Пие и е почти алкохолик, и това е била основната причина за семейните им недоразумения,което е довело и до подаване на молба от страна на жена му за развод.Оказва се също така,че жената на е племенница на ОР от управлението и че същият много често е участвувал в изправяне на семейните им взаимоотношения.По данни на ОР, се движел в лоша среда, проявявал голяма ревност към жена си,поради което непрекъснато я следял, а в пияно състояние се държал грубо с нея.Жената на нямала други близки,понеже родителите й били починали и за всичко споделяла изключително със семейството на нашия ОР,на когото е племенница.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Из архивите на ДС

На основание получените данни,оперативното отделение, водещо анонимно дело "ПОДПАЛВАЧ" прави извода,че трябва да се провери като вероятен автор на умишлено предизвикания пожар.

Вземат се мерки за упражняване контрол над чрез поставянето му под В/Н и за провеждане на мероприятия по проверка, дали същият е притежавал обувки,подобни на тия на престъпника.

Решава се, с цел бързото действане по извършване на проверките да се използува ОР,на когото жената на е племенница и в личен разговор с нея да изясни,дали мъжът й е притежавал сходни обувки.Преценява се,че на базата на помощта,която ОР е оказал на племенницата си и неприязън от нейна страна към мъжа й, същата ще бъде откровена, а ОР ще я обработи да не споделя с мъжа си.

Разговорът,проведен от ОР на 18 ноември 1968 г. протича успешно и се изяснява,че от 2-3 години притежава подобни обувки.

През същия ден по месторабота на ,чрез ДВ се извършва проверка за установяване,дали същият носи въпросните обувки и за вземане на отпечатък.Изяснява се,че ползува обувките,но взетият отпечатък се оказа негоден за сравнение.Той само потвърждава сходния профил с отпечатъка на местопроизшествието. Предвид това,че е вече края на работното време на ,условията не са позволили за качествено вземане на нов отпечатък.

На 19.XI.1968 г. се създава организация с помощта на специалисти от техническо отделение на МВР за вземане на годен отпечатък,но след проверката се установява,че се явил на работа с други обувки.

На 20.XI.1968 г. се прави нова проверка и отново се изяснява,че пак не е отишъл на работа с търсените обувки.Взема се решение ОР,роднина на ,да посети дома му когато същият е на работа, с цел вземане на обувките от жена му и снемане на отпечатък.Оказва се,че обевките ги няма в дома на

Става ясно,че е предприел мерки за укриване на обувките си,като вероятно е подозрял действия около него.Оперативното отделение се убеждава в сериозни улики,че е вероятния автор на пожара.

Правят се два извода, а именно, че обувките са унищожени или предадени на ремонт по необходимост или пък с цел укриване.

Из архивите на ДС

302

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

На 21 ноември 1968 г.оперативното отделение извършва проверки в обущарската работилница в района на местоживеене на и се установява,че на същата дата баща му е предал обувките за поправка в една по-отдалечена обущарска работилница.

На 22.XI.1968 г. обувките се изземат от обущарската работилница заедно с приети такива на същата дата.

С помощта на специалистите от техническо отделение на МВР се извършва трасологическа експертиза и се оказва,че по размер профил и вид на ходилото обувките на са напълно идентични с тия на престъпника.По липса обаче на характерни особености,причинени на обувките след употребата им,които да съответствуват и на отпечатъка,оставен на местопроизшествието,специалистите на МВР не бяха в състояние да дадат заключение,че е и престъпника.

Факта,че обувките на се оказаха напълно идентични с тия на престъпника и това,че при отпечатъка им върху същата материя,на която е оставил следа престъпника,се получава пълно сходство,оперативното отделение преценява и определя в тесния кръг вероятни автори.

Отчита се и това,че добре е познавал обстановката в подпаления участък,понеже е посещавал жена си по месторабота.

Правят се последни преценки за морално-политическия лик на лицето и се отчита следното: Младеж на 28 години,морално разложен.Много често се напива,почти е алкохолик.Лоши семейни отношения и е в процес на развод с жена си. Силно ревнив.Влияе се и се подава на настроението на средата, в която се движи.Произхожда от добро семейство,но е с лошо възпитание.Завършил основно образование и още в първия курс на гимназията напуснал училище като разхайтен младеж.

Окончателно се прави извода,че по отношение лицето могат да се приемат сериозни улики,че именно той е автора на умишлено предизвикания пожар в завод"Н.Киров" на 18 март 1968 г.

Изграждат се следните хипотези:

1. Извършеното престъпление от е необмислен акт в пияно състояние за мъст на жена си поради недоразуменията между тях и ревността му или ако си е въобразявал,че жена му

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

има някакви взаимоотношения с мъж от участъка.

2. Да е изпълнявал задача,поставена му от друго лице за извършване на диверсионен акт с контрареволюционна цел.

За изясняване,дали лицето е автор на пожара и за да не се допусне укриването му или измяна на Родината,предвид това,че на 16 ноември 1968 г. е разпознат, а впоследствие взема мерки за укриване на обувките си,оперативното отделение и ръководството на Окръжно управление КДС-Русе взема решение,да не се завежда ЛАР на за агентурно-оперативното му разработване, а се изготвя план-предложение за задържането му чрез осъждане за дребно хулиганство и провеждане на разпити,съчетани с агентурно-оперативни мероприятия.

Със санкция на началник Окръжно у-ние КДС,предложението се утвърждава,след което се подхожда в следния порядък:

Използуване факта за непозволеното влизане на в завод"Н.Киров" на 16.XI.1968 г. в 01.30 ч.

По наши указания директора на завод"Н.Киров" излага случая с писмо до Началник окръжно у-ние МВР, с предложение да се вземат наказателни мерки против ,който руши реда в предприятието.

По съгласуваност с Окръжно управление МВР се обезпечава съдебна мярка за дребно хулиганство по отношение на от 15 дни.След осъждането му той не се изпраща на принудителен труд, а се задържа в ареста с цел разпити.

ЗА НЯКОИ УСПЕХИ И НЕДОСТАТЪЦИ ПО СЛЕДСТВЕНОТО ДЕЛО НА ОТ ГР.РУСЕ

На 19 март 1968 г.от II следовател при Русенската окръжна прокуратура е било образувано предварително следствие против неизвестен автор за това,че на 18 март с.г. са били запалени последователно първия и втория етаж на изолационния цех в завод"Н.Киров" в механитното производство.Поради това,че запалено то имущество е било от значителна стойност,следователят възвел следствие по факта за извършено престъпление с оглед на чл.109 от НК(стар) за обикновен палеж.

След изчерпване на всички следствени действия,за проверяване на предвидените хипотези по евентуалния извършител на

Из архивите на ДС

304

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

пожара,прокурорският следовател,на основание чл.129 и 153 от НПК, е прекратил с постановление производството.С друго постановление от 26 март 1968 г.на Окръжна прокуратура,материалите са били изпратени на Окръжно управление КДС-Русе за издирване автора на пожара по оперативен път,тъй като първичните данни от следствието сочели наличието на умишлено извършен пожар.

На 16 ноември 1968 г.през нощта към 01.00 ч през оградата на завод"Н.Киров" се е прехвърлил неизвестен гражданин,който се промъкнал в съблекалнята на женската баня на II етаж,само че този път в цеха за декоративен гетенакс.

Снимка №___

укрит в съблекалнята на женската баня в цеха за декоративен гетенакс.

Силуета на лицето е бил забелязан от бдителната работничка СИЙКА АЛЕКСАНДРОВА БРАТОЕВА,който по същото време е била на смяна в цеха и заедно с други две свои колежки са решили да открият,кое е това лице и с какви намерения се промъква толкова късно в женската баня на цеха.Потърсили съдействието на един от работниците и заедно отишли да издирват лицето.При обхождането на банята не било открито такова,но благодарение на заостреното внимание на СИЙКА БРАТОЕВА, е било забелязано,че един от шкафовете за съблечане е бил разместен от първоначалното си положение и при проверката се оказало,че зад шкафа се укрива търсеното лице. Узнал за това деецът,че може да бъде разкрит,се изкачил на шкафа и с най-голяма бързина и ловкост счупил намиращия се наблизо прозорец и от II етаж на цеха,на височина от 6 до 7 м,скочил в двора,без да получи контузии,побегнал и напуснал завода.В това положение работничката СИЙКА АЛЕКСАНДРОВА БРАТОЕВА разпознала лицето,като заявила на присъствуващите,че това е съпругът на нейната колежка, с която са работили в механитния участък на изолационния цех.Проявила съобразителност,веднага телефонирали на дежурния по МВР и доложили за случилото се.

От този момент започва набелязването и провеждането на комплекс от агентурно-оперативни мероприятия по изясняване кое е това лице,какво представлява,какви връзки и с кого подържа такива,къде работи,какви са трудовите му и политически прояви.Едновременно с това започва и изучаването на обстановката в семейството му,начин на живот в него и в колектива.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Из архивите на ДС

Бързо проведените агентурно-оперативни мероприятия са установили,че въпросното лице е ,роден на ,живущ в град Русе, № 53; българин,български гражданин,грамотен - със седмокласно образование,женен,неосъждан,безпартиен,произхожда от средно чиновническо семейство, по професия шлосер в цех 5 на завод "П.Караминчев"-Русе.Беше установено,че въпросното лице е с неустойчиви морални задръжки,постоянно закъснява след работно време и се прибира в дома си след като употреби значително количество спиртни напитки.

Проверките около него установиха,че от една година не живее добре със съпругата си и води бракоразводно дело,което в момента е било висящо пред Окръжния съд-Русе.

Проведеният секретен обиск в дома му не даде резултат за откриване обувките на ,които имаха съществено значение за изясняване,дали автора на пожара е той,тъй като намерената следа от проведения оглед на местопроизшествието,оставена от дееца при извършването на пожара, до голяма степен щеше да реши въпроса с авторството.

Усилията на оперативното отделение бяха насочени към откриването и изземането обувките на

Чрез подходящо проведена комбинация същите бяха иззети от работилницата за ремонт на обувки по ул."Плиска" и след като беше фотографирана ходовата част на търсената обувка,се възложи на експерта при Окръжно управление МВР-Русе,да се извърши трасологическа експертиза за установяване,дали намерената следа на местопроизшествието е тази,оставена от изтетите обувки на

Заключението на вещото лице не беше категорично.Поради това,че нямало индивидуални особености на изтетата обувка със следата,оставена на местопроизшествието,вещото лице отказа да даде заключение,че оставената следа е от обувките на заподозрения,като се задоволи само с някои показатели,които сочеха КОСВЕНО че следата може да е оставена от обувките.

При това положение беше сезирано следствието при Окръжното управление на КДС-Русе и трябваше с ръководството на Окръжното управление да се решава,как да се действа по-нататък.

Предвид на това,че В/Н беше разкрито от обекта поради

Из архивите на ДС

306

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

допуснати грешки по предаването на обекта,данните за неговата уличаваща го престъпна дейност в евентуален диверсионен акт,не бяха достатъчни.Нямаше законно основание да се предприеме арест и отпочне следствие.Беше решено да се отиде към арестуване на лицето,подвеждането му под наказателна отговорност съгласно Указа за дребно хулиганство, с цел да се отпочне разпит на същия за добиване на първични данни по участието му в инкриминирания акт.

За целта ръководството на Окръжно управление КДС,съгласувано с Окръжното ръководство на МВР и ръководителя на Русенския народен съд беше изискано писмо от ръководителя на завод"Н.Киров", в което да се изложи проявата на неуважение на обществения порядък в завод"Н.Киров" от ,на основата на който беше съставен акт за дребно хулиганство от органите на МВР и беше осъден от Народния съд на 15 дни лишаване от свобода.

Ареста беше оборудван с М-15.Беше подставен подходящ камерен агент със съответна легендировка и линия на поведение.

Непосредствено след произнасяне на присъдата на 26.XI. 1968 г. беше взет на разпит от следствието на КДС за изясняване на всички въпроси,свързани с посещенията му в завод"Н.Киров по време,цел на посещенията, с кои лица и пр.

Очаквайки в последните дни да бъде задържан от органите на МВР за последното му влизане в завод"Н.Киров",поради това,че е бил разпознат в съблекалнята на женската баня и е разкрил В/Н, заподозреният е имал достатъчно време да обмисли всички отговори на въпросите,които му бъдат задавани във връзка с това и други посещения в завода.

На поставените му въпроси при първичния разпит това обстоятелство се изяви и отговорите на заподозряния бяха точни и обмислени.В спокойна обстановка изясняваше интересуващите следствието въпроси.До 28 ноември 1968 г.нямаше никакви резултати от провеждането на следствените действия.Въпреки липсата на удовлетворяващи следствието отговори,протоколи се пишеха за всички обяснения,които заподозреният сочи.Единственото косвено доказателство - трасологическата експертиза, с което разполагаше следствието се пазеше в дълбок резерв.Следствието не намираше за необходимо да се отиде фронтално с резултатите от трасологическата експертиза,а се търсеха странични данни и факти,които да могат да поставят в по-благоприятно положение същото.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

Пред следствието стоеше задачата да се изработи тактика, която да може да приведе заподозряния към пълни и честни самопризнания.С оглед на това беше изучено цялото битие на – положителни и слаби места в характера му,отношение към семейството,деца,родители,оценка на постиженията на научната мисъл по съвременните успехи в областта на математиката,химията,космическите постижения и др., с цел да се прецени,по какъв начин да се поставят въпросите, с оглед евентуалното ползване на заключението от трасологическата експертиза.

В първите разпити беше изяснено,че той е силно ревнива натура.Независимо,че има похождения с чужди жени,страстно ненавижда съпругата си когато тя установи най-обикновен контакт с друг мъж,дори това да се изразява само в един учтив поздрав.Обясняваше посещенията си в завод"Н.Киров" и това на 16.XI.1968 г. със слабостта си да гледа голи жени,за да можел да удовлетворява сексуалните си страсти и да може да има по-големи задръжки при встъпване в полов акт със съпругата си.Някои от проверките показаха обективността на изнесените от него данни.

Разпитът беше съобразен със сприхавия характер на заподозряния и това,че той е имал предварителна подготовка на отговорите си,които трябва да даде при евентуалното му задържане и същият беше пренесен на друга плоскост.

Започнаха да се изясняват въпроси около семейството му, какви са взаимоотношенията със съпругата му,родители,деца,как живее в колектива.Отиде се по-далеч - какви дрехи и обувки притежава,колко са ползувани и къде се намират.При изясняването на тези въпроси съзнателно криеше обувките,за които вече следствието знаеше и с които разполагаше.Това даде основание да се предполага,че действително той може да е автор на извършения акт на 18 март 1968 г. и продължи задълбоченото изясняване на обстоятелствата около времето на купуване на обувките,употреба, годност и къде се намират.

При тези обяснения заподозрянит изпадна в явно противоречие,изнасяйки,че пионерките,за които става дума са били купени през м.май 1968 г.и поради това,че са излезли некачествени са изоставени от употреба и не знаел къ де се намират.

За разобличаване неверните твърдения на своевременно беше извикана съпругата му да

Из архивите на ДС

308

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 26.07.2015г. Секретар:

поясни,от кога съпругът й притежава въпросните обувки,кога са носени,какви изменения има по тях и кога са извършени.Същата изнесе истината и нейните данни послужиха като основа за отпочване разобличаването на в неискреност по отношение отговорите му.За да има по-голяма убеденост в изнесеното от съпругата на се пристъпи към провеждане разговор с бащата на заподозряния,при който на следствието направи силно впечатление,че отговорите на бащата и сина са стериотипни.Това даде още по-голямо основание да се приеме,че действително има предварително наговаряне между бащата и сина, и се даде отговор,защо така упорито се крие времето от притежаване пионерките и тяхното ползуване от заподозряния.

Анализирайки и оценявайки новите данни по следствието, съобразени с тези,получавани от камерното разработване,съгласувано с Окръжния началник КДС,беше решено да се отпочне разобличаването на заподозряния.

След като бяха противопоставени обясненията на с тези на неговите близки,на 28.XI.1968 г. към 21.00 ч той беше притиснат от новите данни и направи първите си признания,че е автор на пожара в завод"Н.Киров".

Така,без да се използува резултата от трасологическата експертиза мина към самопризнания,които бяха непълни и не се подкрепяха от странични,преки и косвени доказателства.От този момент нататък на следствието се поставиха редица отговорни задачи за изясняване, а именно: как е извършен пожара,кои са евентуалните съучастници,кога и при каква обстановка е замислен, кои са мотивите за извършването му и пр.

Независимо,че вече беше направен първия пробив, не премина към откровен разговор.Той още при първите си обяснения посочи несъстоятелни мотиви за извършването на пожара,явно с тенденция да омаловажи дейността си и както се помъчи да й придаде обикновен любовен характер.Посочи,че отиването му в завода станало случайно,минавайки покрай него изведнъж му е хрумнала мисълта, да отиде и провери,дали в работната манта на съпругата му,която работи в същия цех,нямало някаква бележка,оставена от някой мъж, за любовна среща.Хитро се стремеше да посочи ревността като фактор за влизането и запалването на цеха.След като потърсил мантата и не е могъл да я намери,понеже повечето от гардеробчетата

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Из архивите на ДС

се оказали заключени,той се бил ядосал и решил да запали една от мантите на намереното отключено гардеробче.

Снимка №____

С помощта на запалката си запалва ръкава на една от намерените манти.

Решил,продължава обясненията си ,да се изкачи на II етаж на цеха,да го разгледал и при послужване със запалката си без да иска,по непредпазливост запалил микалентите,от които се разгорял внезапен пожар.Той се изплашил и побегнал от цеха по обратния път.

В тези си обяснения той не желаеше да посочи,къде е бил преди да тръгне за завода и какво количество алкохол е употребил.Отговорите му бяха общи и страдаха от логична връзка със самата обстановка.Явно беше при това положение,че следствието не върви по изискания път и се търсеха нови средства.

За обясненията от разпита беше сезирана Окръжната прокуратура и лично Зам.окръжният прокурор - др.Руси Русев пожела да проведе среща с обвиняемия.На разговора обвиняемият продължи да стои на старите си позиции, с което не беше съгласен и представителя на обвинителната власт.Разговорът беше кратък и предупредителен.С това се даде да се разбере,че с тези обяснения на обвиняемия следствието и Прокуратурата не могат да бъдат удовлетворени,поради което той трябва да мисли за логичното и правилно отговаряне на поставяните му въпроси при разпита.

Камерното разработване не даваше повече резултати от тези,получавани при следствието.По всичко се виждаше,че се съмнява в скилийника си и беше проведена комбинация,като за два дни се постави при друг арестант.

Прекараното време без камерна агентура,макар и за два дни се оказа вредно за следствието.Обвиняемият под давление на арестанта по НМ се опита да среже вените на ръцете си, с цел да се измъкне от ареста и при болнична обстановка,където предполагал,че охраната може да бъде занижена,да избяга и мине в нелегалност.Бдителността на охраната не позволи срязване на вените, а беше срязал само едната си ръка и с помощта на хирургическа намеса всичко беше изправено.

Подсигуруно беше ново камерно разработване,което се оказа по-ефикасно от първото.Получи се общ език в килията и се

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

310

подобри ръководството на камерника.Тази планомерна дейност не закъсня да даде своите резултати.

При разпита и в килията се следваше линия на пълно разлагане на .Първият резултат дойде с разкриването на лицата,които знаят за извършения пожар. посочи приятеля си - син на полицай,съден от Народния съд, с когото работели заедно в завод"П.Караминчев.Изнесе и това,че за пожара са знаели близките му, с изключение на съпругата му ,от която се страхувал да не би да го издаде на органите на властта.

При това положение на новополучените данни се премина на възпроизвеждане обстановката по извършения пожар с провеждане следствен експеримент, в който обвиняемият да посочи начина на проникване в завода, след това в цеха,движение,запалване на първото и второто огнище,начин на напускане, с цел доказване от обективна страна деянието.Всичко това улесни следствието и трябваше да се отиде към действителното изясняване на причините,способствували извършването на пожара.

Пристъпи се към установяване приятелските връзки на обвиняемия с лица от завода и по местоживеене.Беше установено,че той има приятели от детинство,които през м.декември 1966 г. са изменили на Родината и друг,който изменил през пролетта на 1968 г.

Следствието установи,че е подържал редовни връзки с бащата на двамата изменници на Родината ХРИСТО ИВАНОВ НЕДЕЛЧЕВ от завод"П.Караминчев",който често получавал снимки, писма и цветни илюстрации от синовете си, в които последните излагали блясъка на Запада.По този начин НЕДЕЛЧЕВ обработвал идеологически обвиняемия за красотите на "западния рай",показвал снимки на синовете си,правени с техни собствени леки коли,на океанските плажове седнали сред купчина от долари и живеещи в небивал разкош.

Снимка №____

Христо Иванов Неделчев показва на обвиняемия цветни снимки и илюстрации,получавани от синовете му от щата Фрехолд-САЩ.

През пролетта на 1968 г.ХРИСТО ИВАНОВ НЕДЕЛЧЕВ дал адреса на синовете си на обвиняемия за установяване на кореспондентски връзки.Последният писал писмо на единия от синовете му и бързо получил отговор.При това положение _____ започнал да плува напълно във водите на западния свят и станал изкупи-

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Из архивите на ДС

телна жертва на идеологическата диверсия.

Междувременно обвиняемият зачестил срещите си със - работник в ЛВЗ"В.Коларов"-Русе, с когото имали чести разговори за предимствата на Запада и се уговорили още през 1967 г. - лятото да отидат като туристи по линия на Туринклуба в Югославия и от там да изменят на Родината за Триест и Австрия.Не могли да осъществят излизането си по линия на Туринклуба, и взели решение да осъществят замисъла си през 1968 г.В един от разговорите споделили идеята,да извършат антинароден акт против НРБ,с оглед като отидат при западните си господари да имало с какво да се представят, с цел да не бъдат изпращани в лагерите за политически бежанци.Двамата решили да бъде извършен пожар. предложил такъв да бъде извършен в завод"П.Караминчев",където работи обвиняемия.Последният не се съгласил,тъй като такъв пожар в предприятие с дунапреново производство щял да нанесе големи човешки жертви и да настъпи унищожаването на целия район около завода. предложил да се извърши пожар в съседното предприятие,където работи съпругата му - респективно завод"Н.Киров".Познавал добре обстановката и било по-безопасно за него от евентуално разкриване на автора.Решението било взето и останало само неговото изпълнение.

На 18.III.1968 г.,след като обвиняемият се почерпил, в нетрезво състояние към 22 часа в дома на ГЕОРГИ БЕЛЧЕВ ТОДОРОВ, тръгнал да се прибира и на път за завод"П.Караминчев",където оставил мотопеда си,решил,че по-изгодно време от това за него не ще му се отдаде да извърши диверсионния акт и вместо за завод"П.Караминчев" се отправил за завод"Н.Киров".

Знаейки,че в цеха се работи на две смени и след 18.00 ч се обезлюдява, се прехвърлил през оградата на завода и се отзовал пред цеха.Преминал през отвореното прозорче на приземния етаж и последователно осъществил запалването на първия и втория етаж.

По време гасенето на пожара авторът не напуснал местопроизшествието, а останал до окончателното му загасяване, с цел да си създаде алиби.

Обстоятелството,че обвиняемият лесно променяше становищата си по обясненията,които излагаше пред следствието,показваше се като лабилна личност, с неустановен характер,наложи да се прове-

Из архивите на ДС

312

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 08.07.2015г. Секретар:

де медицинска експертиза,за да може да се даде яснота по въпроси около здравословното му и психическо състояние,има ли нарушения на мисловния му процес и пр.Заключението на експертизата беше, че пред следствието като обвиняем е изправен напълно вменяемо лице,със слаби отклонения във волево отношение.

При това положение на събраните по делото доказателства се прие,че диверсионният акт е извършен с цел да се осъществи известен актив от , свързан с приготовлението му за бягство от нашата страна,без да има за това надлежно разрешение от съответните органи на властта.

Контрареволюционният умисъл на деянието беше доказан от наличието на връзките,които е осъществил с изменниците на Родината, с приготовлението му за бягство, с връзките и разговорите,които осъществил с бащата на двамата изменници на Родината ИВАН и ДИМИТЪР ХРИСТОВИ,търсенето на съучастници както в бягството,така и в осъществяването на пожара в лицето на вече изменилия през пролетта на 1968 г.

Дейността на обвиняемия беше доказана от неговите самопризнания,от показанията на разпитаните по следствието свидетели,от заключението на трасологическата експертиза,както и от изземите писмени доказателства(писмо от изменника на Родината ИВАН ХРИСТОВ НЕДЕЛЧЕВ от щата Фрехолд-САЩ,цветни снимки и илюстрации от работното място на ХРИСТО НЕДЕЛЧЕВ и от дома му).

Наказателното дело,образувано против , с оглед на чл.86 от НК(стар) за диверсионен акт и чл.279 ал.III от НК(нов) за приготовление за бягство зад граница,беше насрочено и гледано на 9 януари 1969 г.от Русенския окръжен съд с участието на обществени обвинители от двата завода - "П.Караминчев" и "Н.Киров".

Предвид големия интерес към извършения контрареволюционен акт, беше осигурена публичност от представителни групи на двата завода.

Осигури се присъствието на кореспондент на местния печат и съдебното дирене завърши с издаване на осъдителна присъда от 8 г.лишаване от свобода и уважаване на гражданския иск на завод"Н.Киров" в размер на 8 320 лв.,без да се промени

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

правната квалификация на деянието,определена при привличането на в качеството на обвиняем.

По време на гледане процеса прокурорският свидетел ХРИСТО ИВАНОВ НЕДЕЛЧЕВ не потвърди показанията си пред съдебния състав,дадени на предварителното следствие и към същия беше взето отношение за възвеждане на обвинение по чл.290 от НК за лъжесвидетелстване.

След завършване на процеса,съгласувано с Окръжния съд и Русенската окръжна прокуратура бяха проведени партийни събрания, на които присъствуваха и активисти от двата завода.На тези събрания се изнесоха данните около гледания политически процес и проявите на идеологическата диверсия,провеждана от империалистическите страни към НРБ в настоящия етап на развитие.

Какви изводи могат да се направят по анонимно дело "ПОДПАЛВАЧ" и гледания политически процес против осъдения :

1. Анонимно дело "ПОДПАЛВАЧ" е било основателно заведено след изясняване умисъл в предизвикания пожар.

2. Оценките,изводите и хипотезите,изградени при откриване на делото и в процеса на воденето му са правилни,като престъпника е търсен в близкото обкръжение на подпаления участък.

3. Правилно са изградени хипотезите за подбудите на престъпника.

4. Въпреки,че е проявен оперативен интерес към съпрузите на работничките в подпаления участък,оперативното отделение е допуснало грешка,като е направило проверка само на лицата,за които са били получени сигнали по различни признаци.Ако е било направено изучаване на всички съпрузи на жените,работещи в подпаления участък, е следвало да попадне в погледа на оперативното отделение и проверката му да насочи делото към резултати още в първия момент на неговото водене.

5. Многото контакти с лица от близкото обкръжение на подпаления участък е довело до заостряне бдителността на работниците,поради което сигнала по отношение на е получен своевременно,лицето бързо е изучено и след провеждане на предварителните мероприятия той е попаднал в тесния кръг вероятни автори.

Из архивите на ДС

314

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

6. Оперативно правилно е подходено за вземане мерки по неотклонение на ,начина на задържането му и предварителния разпит.

7. При разследване на местопроизшествията,независимо от характера на произшествието,следва да се пази в пълна тайна резултатите от проведения оглед,заключенията на експертизите и други специалисти,които не следва да се съобщават дори и на партийните и административни ръководства.(При разглеждания случай в следствието бяха получени данни,че той научил от съпругата си за намерената следа от обувка в цеха и много съжаляваше,че не е хвърлил обувките си и на 16.XI.1968 г. е влязъл в завода с тях).

8. Камерната агентура е силно оръжие в следствието при непосредствено и действено ръководство от страна на следователя.

9. Проведеното следствие налага извода,че Окръжното управление КДС е занижило изискванията на работата със сигналите за измяна на Родината, в резултат на което по тази линия са протичали и протичат материали и кореспонденция,които стимулират към извършването на контрареволюционна дейност и разложение - особено сред младите среди.

10. Поради допуснати недостатъци по оперативното издирване и неуместно проведени мероприятия по предаването и воденето на обекта от В/Н доведоха до невъзможност да се продължи оперативното му разработване.

По същата причина стана невъзможно оперативното изясняване на контрареволюционния умисъл на деянието и на първия етап от следствието почти правеше невъзможно неговото изясняване.

11. Резултатите от проведеното следствие и гледания политически процес показаха голямото значение на съгласувани действия между органите на МВР,КДС,Прокуратура и Съд.

НАЧАЛНИК ОКРЪЖНО У-НИЕ МВР И ДС
Полковник -

Написано в 5 екз.
№ 1 -Секретариат
№ 2 -У-ние II-ро
№ 3-5 - Окр.у-ние Рс
Изп:кап.Славов и подп.Коцев
Написала:Василева
Русе,19.I.1969 г.

36 61

Секретно
Екз. № 3

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УПРАВЛЕНИЕ II - ДС
17648 27 ЮНИ 196

С П Р А В К А

ОТНОСНО: състоянието на агентурно-оперативната работа в завода за товарни автомобили "Мадара" - гр. Шумен

Заводът за товарни автомобили "Мадара" - гр. Шумен е построен през 1958 г. и последователно разширяван. В същия се произвеждат предни и задни мостове и резервни части за товарните автомобили "ЗИЛ" и "ГАЗ-53"; извършва се пълен монтаж на товарни автомобили "ГАЗ-53" с части и детайли получавани от СССР.

Производството му е кооперирано с други машиностроителни заводи и предприятия в градовете: Ловеч, Луковит, Габрово и Казанлък. Понастоящем се водят преговори с ЧССР за монтажа на товарни автомобили "Шкода", както и увеличаване броя на монтажа на товарни автомобили за СССР. В тази връзка се очертава възможността през 1970 г. в завода да се монтират 12 000 броя товарни автомобили.

По план през настоящата 1969 г. ще бъдат монтирани 8 000 броя товарни автомобили и заедно с произведените резервни части общото му производство възлиза на сумата 54 857 600 лв.

Трябва да се отбележи, че 85 % от продукцията на завода се изнася в СССР.

ЗТА "Мадара" има обособени следните производствени цехове: леярен, ковашки, механичен, монтажен /сборен/, инстру-

Из архивите на ДС

ментален, термичен, транспортен, ремонтно-строителен и мазутно стопанство. Най-уязвими места в завода са: бояджийските отделения на цеховете, термичния, леярния и ковашки цехове и мазутното стопанство.

В завода работят 4 104 души, от които: 461 са ИТР. Членове на БКП са 800 души и ДКМС са 1000 души.

От общия брой на работниците 469 са турци и 62 цигани.

По линия на ДС - ЗТА "Мадара" се обслужва от инж. ст.лейтенант Ангел Иванов Ангелов, оперативен работник с 5 годишен трудов стаж в органите. Ангелов обслужва завода от 2 години, като същевременно отговаря по линия на ДС за всички промишлени предприятия в гр. Шумен и за населението на един район в града по всички линии.

В изпълнение задачите на ДС по обслужване на гореизброените обекти о.р Ангелов ръководи 13 агенти, от които 5 работят и се ползват в завод "Мадара". Ползва 50 ДВ.

Като вражески контингент в ЗТА "Мадара"на списъчен отчет се водят 50 души. По окраски вражеският контингент се разпределя:

Бивши хора	- 22
бивши фашистки дейци	- 9
" БЗО	- 5
" царски офицери	- 5
" полицаи	- 1
" репресирани	- 3
" за измяна Родината	- 2
новопроявяващи се	- 3
	50

Лица на оперативен отчет не се водят в завода.

Най-характерна вражеска дейност в ЗТА "Мадара" е вражеската агитация и пропаганда. Разпространяват се зловредни

Из архивите на ДС

слухове, вицове и има открити изказвания насочени против мероприятията и политиката на Партията и правителството. Такива изказвания се правят от около 25-30 души.

Например инж. Асен Тодоров Кишов - конструктор, роден през 1923 г., произхождащ от семейство на бивш търговец е бил превърнал конструктивната зала в трибуна за хули и клевети против ръководството на завода, ОК на БКП и ЦК на БКП. Започнал да убеждава работниците за борба против властта, като разпространявал слухове, че голяма група въоръжена има готовност да помете комунизма в България. Отправял злостни хули против СССР. Кишов за тази си дейност е осъден на $3\frac{1}{2}$ затвор.

Кирил Папазов - началника на група, роден през 1923 г. Критикувал и отричал всичко българско. Хулил е всички държавни и партийни ръководители. Непрекъснато е пишел писма до всички ОНС в страната да се обединяват и борят против несправедливите актове на социалистическата държава. За тази дейност Папазов е осъден на една година и 5 месеца затвор.

Иван Въжаров - роден 1924 г., безпартиен, бръснар в завода на когото е бил отнет бръснарски частен салон, по време на бръснене работниците е провеждал вражеска агитация и пропаганда, възхвалявал живота в САЩ и Запада, отрича икономическите и политически мероприятия на Партията. Същият е обработвал двамата си сина към измяна на Родината, резултат на което единият от тях извършил подготовка за бягство, но е бил своевременно филтриран от нашите органи.

За тази си дейност Въжаров е осъден на 3 години затвор.

Стойчо Колев - стругар, безпартиен, бивш милиционер се е изказвал против икономическата политика на Партията. Говорил, че у нас официално се пишело, че всичко се прави в интерес на работническата класа, но на дело било точно обратното. Към Колев не е взето отношение.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г.Секретар :

Инж. Димитър Събев - роден 1943 г., безпартиен, произхождащ от работническо семейство е правил изказвания, като е говорил, че заплатите са нищожни, новата система и икономическа политика на БКП не е стабилна, не се полагало грижи за младите специалисти.

Лазар Хр. Иванов - ел. техник, безпартиен, произхожда от средно селско семейство, провежда вражеска агитация като поотделно обработва работниците против икономическата политика на Партията. Вечер е звънял по телефоните на местните ръководители на БКП и ги е заплашвал с терор. Същият е разкрит от нашите органи и вражеската му дейност документирана.

Инж. Йордан Митев - роден 1938 г. член на БКП. Произхожда от селско семейство. Баща му е изключен от БКП за вражески изказвания.

Митев провежда вражеска агитация след завръщане от командировка в СССР. злослови против живота там. Донесъл от СССР парче черен хляб и го е показвал на работниците. Като им съобщавал, че това ядат съветските работници. Подтиквал е лица да извършват преврат и се е канел да убива. По време на партийно събрание на което се разяснявало от първия секретар на ОК на БКП - гр. Шумен др. Вачков постановлението за коригиране на цените . Митев изказвал публично несъгласие с постановлението и предложил да се изготви резолюция от събранието в такъв дух, което да се изпрати до ЦК на БКП.

През 1968 г. по повод искането му да посети ГДР и получения отказ, по този повод Митев е бил поканен в ДС - гр.Шумен и разобличен за горните му прояви от полковник Ковачев - н-к Окръжно управление МВР - гр. Шумен. След горното Митев е престанал да се изказва вражески.

Из архивите на ДС

Анализирайки вражеските изказвания в завод "Мадара" се стига до извода, че вражеските елементи умело използват някои недоволства от икономически характер, ниски заплати, трудни условия за работа, след което трансформират изказванията си срещу политиката на Партията и правителството.

Има отделни случаи, при които са писани лозунги с вражеско съдържание в клозетите на завода като:

"Смърт на комунистите", "Да живее Китай" и др. насочени срещу партийни и държавни ръководители.

Лозунгите са писани с молив върху стената от едно и също лице. Авторът не е разкрит.

От 1968 г. до момента има 4 случая на пожари без материални щети в бояджийското отделение на механичния цех, където се работи с ацетон. Два от пожарите са възникнали по време на работа и останалите извън работно време.

Тъй като не е имало причинени материални щети,от страна на нашите органи не е обръщано сериозно внимание за установяване причините за възникване на пожарите.

По наше искане ще бъде назначена експертна комисия, която ще установи истинските причини.

В завода има предпоставки и условия, които предизвикват основателни негодувания и стават причина за отрицателни изказвания против ръководството на завода, което обстоятелство се използва от вражеските елементи.

Такива са:

1. Крайно лошите условия за труд и липса на хигиена в леярния и ковашки цехове, което е причина за голямо текучество на работна сила. В тези цехове работят само цигани и турци. Поради слаба охрана на труда в ковашкия цех има две смъртни злополуки. В цеховете липсва елементарни въздухочистителна инсталация / а температурата достига до + 50°С/.

Из архивите на ДС

2. Нередовно и неритмично материално техническо снабдяване, което се отразява отрицателно върху заплатите на работниците.

3. Неизползване технически приспособления, които са закупени, но стоят замразени в складовете.

4. Чести са случаите на неизпълнение на договорите от кооперираните машиностроителни предприятия към завода и обратно, което затруднява производствения процес и изпълнението на плана.

5. Липсва предварителна пълна икономическа сметка за производство на отделни детайли. Слаба е връзката между технолозите и икономистите. По този начин не всякога се избира най-подходящата икономична технология.

6. Поради липса на ефикасен контрол от страна на технолозите чести са случаите на неспазване предписаната технология.

7. Изкуствено се поддържа средна работна заплата в леярния и ковашки цехове до 150 лв месечно, поради тежките условия за сметка на доходите на работниците от останалите цехове.

Освен горните предпоставки има и други от личен характер.

От прегледи на наличните оперативни материали и проведени беседи с отговорни ръководители на завода, няма данни в завода да има обособени групи от вражески настроени лица, годни да провеждат организирана вражеска дейност.

На 1.V.1969 г. вечерта в ресторант "Къошковете" е станало сбиване между пиянски компании. В резултат на сбиването са били убити с ножове братята Иван и Георги Колеви. Двамата убийци са арестувани и предадени на съд. Същите са цигани

Това убийство силно възмутило обществеността на гр. Шумен, особено младежта. След погребението на убитите

Из архивите на ДС

42

7

братя на 3.V.1969 г. няколко групи възмутени граждани и младежи са предизвикали спонтанен митинг на площада в града в резултат на което са привлекли минаващите граждани. Били са издигани лозунги:

"Град без цигани", "Смърт на циганите", "Да разгромим циганските квартали" и др. лозунги.

От страна на нашите органи, доброволни отряди на ОК на БКП са били взети ефикасни мерки и не се е допуснало изстъпление над циганското малцинство.

Това брожение сред гражданите в града се е отразило и в завода "Мадара".

Изплашени да не бъдат малтретирани работниците цигани не са се явили на работа. В завода един ден. Отделни лица - работници в завода са подканяли работниците да присъстват след работа в града на демонстрация против циганите.

От страна на нашите органи са били взети бързо мерки срещу подстрекателите. По наши сигнали, от страна на ОК на БКП спешно са били проведени открити партийни събрания в цеховете, в резултат на което на 4.V.1969 г. работниците цигани са дошли на работа без да е имало инциденти.

Сред гражданството обаче има вероятност след произнасянето на присъдата срещу убийците да възникнат нови инциденти при случай, че същата не е най-тежката - смърт.

Отрицателното настроение сред обществеността в гр. Шумен се дължи на редицата убийства извършени от цигани, изнасилвания и други тежки престъпления. През последните 4 години от цигани в гр. Шумен има извършени 13 убийства и 10 опита. Само през 1968 г. има 35 случая за закани за убийства от страна на цигани. Независимо от извършените гореизброени убийства до сега не е била издадена смъртна присъда. Горното обстоятелство засилва негодуването сред гражданството. Съществуват мнения, че законите в НРБ не се прилагат с цялата си сила спрямо циганското малцинство.

Из архивите на ДС

В момента по инициатива на Окръжното управление МВР - гр. Шумен са изготвени мероприятия целящи ограничаване престъпността сред циганите. Същите се съгласуват с ГК и ОК на БКП, Прокуратура, ОНС и ГНС.

Оперативният работник Ангелов добре познава оперативната обстановка в завод "Мадара", правилно е определил и насочил вниманието си към най-уязвимите и възлови места, изучил вражеския контингент и отчасти го наблюдава.

В общи линии долавя настроението и проявите на вражеския контингент, своевременно реагира на сигналите и е работил за изясняването им. Добре работи с обществеността и доброволните отряди.

В агентурно-оперативната работа по обслужването на завод "Мадара" съществуват и някои слабости.

Малък е броя на наличната агентура и въпреки правилната разстановка, същата не е в състояние да решава пълно задачите на ДС.

Не е осигурено пълно наблюдение на съществуващия вражески контингент. Уязвимите и възлови места в завода в повечето случаи се обезпечават само с ДВ.

За подобряване на агентурно-оперативната работа в ЗТА "Мадара" предлагаме да се извърши следното:

1. Ръководството на Окръжно управление МВР - гр.Шумен да извърши преразпределение на задачите между оперативните работници в отделение VI-то с началник подполк. Григоров с оглед отделяне по голямо оперативно внимание по обслужването на най-голямия завод в окръга - ЗТА "Мадара".

2. Да се вземат необходимите мерки и в срок до края на 1969 г. се придобият необходимия брой агентура за изпълнение настоящите задачи по обслужване на завода.

3. Да се назначи експертна комисия, която срочно да изясни причините за възникналите пожари в обяджийната на механичния цех.

4. За всички по-важни произшествия и прояви в завода редовно да се информира отдел III-ти при II управление ДС и ОК на БКП гр. Шумен.

5. Отдел VI-ти при управление II-ро ДС да оказва постоянна помощ за подобряване агентурно-оперативната работа в завод "Мадара" и останалите обекти в икономиката на Шуменски окръг.

С о ф и я, _____1969 г.

ЗАМ.Н-К II УПРАВЛЕНИЕ ДС
Полковник _____

Отп. в 4 екз.
№ 1 - ~~др. зам.министър~~ Шопов
№ 2 - Окр.у-ние МВР - Шумен
№ 3 - VI отдел.II у-ние ДС
№ 4 - X отдел, II у-ние ДС

Изп.Н.Георгиев/ГД
Нап.Мисайлова
21.VI.1969 г.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно! 2
Екз. № 1

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
РЕТАР АТ
Вх. № 766 от 20.1.1975 г.

М-во на вътрешните работи
Управление VII
Вх. № 430 от 18.01.1975 г.

ПО-ВАЖНИ ПРИЧИНИ ЗА АВАРИИТЕ И ПРОИЗШЕСТВИЯТА В ПРОМИШЛЕНОСТТА И НЯКОИ СТРАНИ ОТ РАБОТАТА НА ОРГАНИТЕ НА МВР ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕТО ИМ

Авариите и произшествията в промишлеността създават значителни трудности за изпълнението на производствените планове. Често държавните стопански обединения "Енергетика", "Металургия и рудодобив", "Тежка химическа промишленост", "Целулоза и хартия", "Цимент и строителна керамика" посочват авариите като причина за непроизведената продукция. Освен това, авариите причиняват значителни материални щети и отнемат живота на стотици работници и десетки специалисти. Те създават обстановка, която може да се използва от враждебно настроени лица за извършване на диверсионни актове.

Бихме могли да посочим картината за авариите и нанесените от тях загуби в някои крупни обекти като МК "Кремиковци" (таблица № 1).

Данните показват, че авариите в МК "Кремиковци" ежегодно се увеличават. За последните пет години те са общо 5434 с преки производствени щети около 19 млн. лв. Не е произведена над 2 500 000 тона продукция. Само през първото тримесечие на 1974 г. от аварии в комбината са нанесени щети за 1 800 000 лв., които са малко под половината от щетите в обекта за цялата 1973 г. В мартеновия цех на металургичния завод "Ленин" за две години (1972 и 1973 г.) при аварии е разлят и бракуван метал за 5 500 000 лв. Подобна е картината и в други големи промишлени обекти.

Из архивите на ДС

Значителни загуби причиниха на народното стопанство авариите в енергодобива. Съвременните топлоелектрически централи са с мощни енергийни блокове и изключването им от системата на енергоснабдяването поради аварии има отрицателни последици за цялата икономика на страната. Най-голяма авария в този отрасъл е станалата през октомври 1974 г. експлозия в ТЕЦ "Първа комсомолска" - гр. Гълъбово, която причини щети за 35 000 000 лева и смъртта на 11 души. В ТЕЦ "Република"-Перник през март 1973 г. бе разрушена пета турбогрупа. Преките загуби възлязоха на повече от 4 млн. лв., без да се вземат пред вид загубите за народното стопанство от непроизведената електроенергия. През същата година в ТЕЦ "Трайчо Костов" станаха пробиви на котлите. Щетите надхвърлиха 500 000 лв. Целият индустриален район, в който има 22 предприятия, остана без пара за промишлени нужди, което доведе до допълнителни загуби.

Още по-чести и по-тежки са авариите в химическата промишленост. През последните три години избухнаха експлозии, съпроводени с пожари, в НХК - Бургас, в ХК "К. Маркс"-Девня, ХК-Димитровград, завод "П. Караминчев" и др., щетите от които надминаха 10 000 000 лв.

Авариите са причина и за редица трудови злополуки. България е на едно от първите места всред развитите в икономическо отношение страни по относителния брой на трудовите злополуки на 1000 заети в производството лица. Обща представа за цялата страна дава приложената таблица № 2. В нея е посочено, че от 1970 г. до 1973 г. са станали 253 628 трудови злополуки, при които са загинали 2135 души. Най-много са злополуките в промишлеността - 158 000

Из архивите на ДС

(63% от общия им брой) с 920 смъртни случая или 43% от всички загинали са от този отрасъл на икономиката.

През последните години големи аварии станаха в Държавно минно предприятие "Г. Димитров"-Перник, в мини "Балканбас" - Сливен, и мини "Бобов дол", при които загинаха 23 работника, а 22 бяха обгорени и тежко ранени.

Тази обстановка с основание буди тревога. Освен другите отрицателни последици, крупните аварии създават у работниците чувство на страх и несигурност, желание за бягство от дадения участък и настроения за напускане на предприятията. Някои от произшествията внасят смут и всред част от населението.

Партийни, обществени и държавни органи набелязват и провеждат мерки за ограничаване на авариите. В това отношение определени задачи стоят и пред органите на МВР.

I. ПО-ВАЖНИ ПРИЧИНИ ЗА АВАРИИТЕ И ПРОИЗШЕСТВИЯТА В ПРОМИШЛЕНОСТТА

При разследването на авариите се установява, че за тяхното възникване са съдействували множество фактори от обективен и субективен характер. Те биха могли да се обединят в няколко по-важни групи:

- неспазване на техническите и технологическите изисквания и правилата за противопожарна охрана;
- извършване на недоброкачествен и ненавременен ремонт;
- слаба квалификация на експлоатационния персонал и недостиг на работна ръка;

Из архивите на ДС

- доставяне на некачествено оборудване;
- умишлено повреждане на машини и съоръжения.

От строгото спазване на техническите и технологическите изисквания в производствения процес до голяма степен зависи както безаварийната работа на машините, съоръженията и агрегатите, така и качеството на произвежданата продукция. Основна причина за повечето от авариите и произшествията в химическата промишленост е нарушаването на техническите и технологическите изисквания. Голямата експлозия в завода за ароматни въглеводороди при НХК-Бургас, в края на 1973 г. бе последица от грубо нарушаване на инструкцията за технологическия режим. Липсвали документи, от които да се вижда какви операции са извършени по време на спирането и пускането на инсталацията и от кого. Поради нарушаване на технологическите норми за работа с различните химически продукти през 1970 г. се получил взрив в производство "Етиленов окис" на същия комбинат и бяха извадени от строя много агрегати и инсталации. По същите причини често стават аварии и в химическите комбинати във Видин, Ямбол, Свищов, Димитровград и др.

Недооценяване на въпроса за точното спазване на инструкциите за експлоатация на машините било проявено и в завода за акумулаторни батерии "Енергия" в Търговище. При спирането на завода в първите дни на 1974 г. поради това, че водата не е имала необходимата температура, тя замръзнала и калориферите се спукали. Щетите възлизали на повече от 2 000 000 лв.

Из архивите на ДС

Значителни са произшествията поради нарушаване на правилата за противопожарната охрана. През 1972 г. в завода за стоманени профили "Благой Попов" в Перник избухнал пожар, предизвикан от стружки с температура 1100^{0}-1200^{0}, попаднали в шахтата за оттичане на отпадъчната вода, в която имало голям примес от масло. Въпреки опасността от запалване, предпазни мерки не били взети. При подобни условия - извършване на заварка близо до леснозапалителни и избухливи материали - възникнал пожар и в разширението на ДСП "Родопа" - Плевен, който причинил загуби за 158 000 лв. Груба небрежност е проявена и в завод "П. Караминчев" - Русе, където електротехници, някои от които без правоспособност, рязали метал с електрожен над склада за готова продукция. През двата открити отвора в склада попаднали нажежени метални пръски и запалили текстила. Щетите са около 600 000 лева.

Значителен брой от произшествията в промишлеността се дължат на неизправност на контролно-измервателните прибори и автоматиката (КИПА). На редица обекти се подценява тяхната голяма роля за безаварийна работа. Една от главните причини за експлозията в цех "Стрипинг" на ХК-Девня, при която получиха отравяне от хлор 88 души, бе неизправността на КИПА.

През септември 1974 г. в АЕЦ "Козлодуй" стана авария, при която бе обгорен и почина един инженер. (Поради неизправна сигнална уредба при изключване на веригата електрическият ток не бил прекъснат.) С неправилна манипулация били предизвикани късо съединение и пожар, по време на който защитните съоръжения не задействували.

Из архивите на ДС

В значителен брой предприятия от хранително-вкусовата промишленост контролно-измерителните прибори се поддържат лошо. Най-често такива случаи има в консервните и млекопреработвателните комбинати. Неизправната апаратура е главна причина за повреждане на тонове продукция и за рекламации от вътрешни и задгранични клиенти. В държавния консервен комбинат "Дунавия" в Русе поради тези причини има най-висок процент на брак и бомбаж в цялото обединение и планът за 1973 г. не е изпълнен с 3 000 000 лв. Само през август 1974 г. от СССР са върнати 180 тона некачествени нектари, произведени в комбината.

В отделни предприятия машините и съоръженията са морално и физически много остарели и без реконструкция и модернизация не е възможно да се обезпечи безаварийна работа и сигурност за живота и здравето на работническите колективи. Износените машини и съоръжения в някои от поделенията на химическия комбинат - Девня, са основна причина за честите произшествия. Примитивната техника в цех "Искра" - Пазарджик, бе причина за избухналия там пожар през миналото лято.

Нарушаването на правилника за техническа безопасност е главната причина за авариите и злополуките в мините.

В края на 1969 г. в мина "Бобов дол" ДСО "Минстрой" прокарвало вентилационна шахта. Отделните запалвания на метан били явни признаци за опасност от авария. Без да се провери за наличието на метан в шахтата, на 17 декември началникът на участъка наредил да се работи с оксиженов апарат. По време на работата станала експлозия, при която се скъсали носещите въжета и платформата с два тона съоръжения и работещите на нея 5 души паднала. Всички загинали. Подобна

Из архивите на ДС

авария там станала и през март 1972 г. При взривяване на един запушен сондаж за източване на въглища се получила експлозия от метан и 9 работници получили сериозни контузии и обгаряния.

Една от най-големите аварии в мините е аварията в рудник "Маршал Толбухин" при ДМ "Г. Димитров" - Перник. На 17 януари 1971 г. концентрацията на метан в рудника достигнала 4-5% при допустима норма 1-2%. Участъкът не бил проветрен според изискванията и въпреки това било разпоредено да се работи. В резултат на неправилно отстраняване на повреда в електрическата инсталация се получила искра и последвал взрив. Загинали 9 души, а 12 били обгорени и ранени.

Нарушения от подобен характер не са рядкост за този рудник. Затова през последните 10 години тук са станали 23 смъртни злополуки, а 18 души са останали инвалиди.

През декември 1973 г. при авария в ДМ "Балканбас" - Сливен загинали 8 души и били нанесени преки щети за 500 000 лв. Причините са подобни на тези в мина "Г. Димитров" - Перник.

Многобройните случаи на неспазване техническите и технологическите изисквания се дължат главно на слаба производствена дисциплина и взискателност, допускани както от преките изпълнители, така и от ръководителите на предприятията и комбинатите.

Условия за възникване на аварии и произшествия поради несвоевременен и недоброкачествен ремонт на машините

Редица ръководители на предприятия обясняват неспазването на инструкциите и графиците за ремонтите с желанието

Из архивите на ДС

да не се пречи на изпълнението на производствената програма. Това обаче, освен че води до бързо износване и повреждане на сложна и скъпа техника, нерядко става причина и за аварии с тежки последици.

Чести са авариите в МК "Кремиковци" поради несвоевременното ремонтиране на съоръженията. Производство "Разделяне на въздуха" е едно от местата с много неблагополучия по тази причина. Технологически там се налага съоръженията да бъдат ремонтирани на 360 дни, но това не е направено в продължение на 680 дни. През април 1973 г. се спукала тръба за високо налягане. Ръководството на цеха знаело за състоянието на това съоръжение и за необходимостта то да бъде сменено, но това не било направено пред вид "нуждите на комбината и за да не се допускат престои".

В ТЕЦ "Република" тенденцията към отлагане на основните ремонти била повсеместна. Ръководството на централата проявявало търпимост към нарушаването на инструкцията на завода-производител на съоръженията. За това то намирало подкрепа от окръжни и централни ръководители на електродобива. Многократно били отказвани исканията за изключване на подстанция "Огоя" за преглед и ремонт. При една от честите аварии в нея (юни 1974 г.) целият промишлен район бил оставен без електричество повече от два часа и половина. Това е особено фатално за предприятията с непрекъснат производствен процес, като МЗ "Ленин", ДМП "Г. Димитров", МЗ "Струма", завод "Кристал" и др.

За голямо подценяване на необходимостта от поддържане на съоръженията в пълна изправност говори случаят в производство "Етилен диамин и дихлоретан" при НХК - Бургас.

Из архивите на ДС

Една седмица преди да стане аварията (1972 г.) от инспекцията по котлонадзора било разпоредено съоръжението да бъде спряно от експлоатация. Въпреки изричното разпореждане то било пуснато от главния инженер на завода за органичен синтез, на когото зам.-генералният директор казал, че "не е инженер, след като не поема производствен риск в изпълнение на плана". По подобни причини само през 1973 г. в комбината са станали 3 големи пожара, 12 запалвания и 16 други аварии.

Основна причина за големите загуби в резултат на аварии в мартеновия цех на МЗ "Ленин" е несвоевременният и некачествен ремонт. Пещите трябвало често да се "подбиват" и след 8000 плавки да се ремонтират. За да се произведе повече метал, ръководството на цеха отсрочвало и едното и другото. Много метал бил бракуван поради лошо извършен през 1972 г. ремонт на пещите. Оставени били големи фуги, които специалистите приели за редовни.

Некачествено бил извършен ремонтът през 1973 г. в конверторно стоманодобивно производство на МК "Кремиковци". След пускането му в действие някои от неподменените тръби се спукали и се наложило да бъде спряно отново. Един час престой тук носи 16 000 лв. загуба.

В стоманодобивното производство на комбината през април 1974 г. станала авария. В двигателя на помпа били намерени електродни телове, забравени по време на ремонта, които повредили съоръжението.

Недостигът на работна ръка и особено на работници и специалисти с добра квалификация е друга причина за произшествията в промишлеността.

През последните години влязоха в експлоатация нови производствени мощности. Бяха внедрени производства със

Из архивите на ДС

сложна технология. Не за всички заводи, цехове и звена обаче бяха подготвени необходимият брой квалифицирани кадри. Има не малко случаи експлоатационният персонал за някои предприятия да се набира кампанийно.

Недостигът на квалифицирани работници води до недоброто обслужване на отделни участъци и машини, което винаги може да бъде причина за повреди и аварии. Освен това, наличните работници се претоварват. Преумората и свръхзаетостта на персонала също води до произшествия. На трето място, когато има недостиг на квалифицирана работна ръка не може да се търси строга лична отговорност от провинилите се работници, които не могат да бъдат заменени ако напуснат. Това явление е типично за крупните промишлени обекти като МК "Кремиковци", Химическия комбинат в Девня, за минната промишленост и редица нови съвременни производства. В ХК - Девня, през юли 1974 г. имало 600 незаети работни места и 600 работници били подали заявления за напускане.

Крайно недостатъчен и със слаба квалификация е персоналът за извършване профилактика на оборудването и за плановите ремонти. Дори не е възможно винаги навреме да се установят аварийните положения. За трудностите в подбора и квалификацията на експлоатационния персонал говори и фактът, че в един от производствените участъци били назначени 174 апаратчици, от които 105 по-късно напуснали. Това пречи на създаване на здрави трудови колективи и за обучаването им.

Преди 4 години обгорели и загинали двама работници в НХК - Бургас. Въпреки че нямали необходимата подготовка, те били назначени и само след 3-4 дни били поставени да работят на отговорно и опасно място.

Из архивите на ДС

 12

С разширяване на международното разделение на труда нарастват икономическите връзки на нашата страна с редица капиталистически фирми и организации. Увеличава се броят на предприятията, оборудвани с машини и съоръжения, закупени от западни страни. В редица случаи авариите и произшествията в отделни обекти се обясняват с доставяне на некачествено оборудване от тези страни.

Има данни, че в кожухарския завод "9 септември" - Русе не работят или работят не по предназначението си машини за 500 000 лв., внесени през 1973 г. по II направление. Над 90% от цялото оборудване е закупено от холандската фирма "Арендок". Доставените от тази фирма машини правели впечатление с лошите си качества в сравнение с подобни машини, произведени от френски, италиански и английски фирми. (Собственикът на "Арендок" често посещавал ДСО "Пирин" и правел различни подаръци на служители от обединението.)

В стъкларския завод "Стинд" внесените от Австрия апарати, произведени от западногермански лиценз, не отговаряли на качествата, показани в паспорта им. Вместо да издържат на 1500^0 температура, те изгаряли при 1100^0 и причинявали значителни престои.

За НХК в Бургас било доставено оборудване от италианската фирма "СИР". Тъй като в технологично отношение съоръженията били морално остарели, наложило се да бъдат направени редица изменения. Това довело до намаляване на безопасността и точността в работата.

В цигарената фабрика "Слънце" - Ст. Загора, за първите четири месеца на миналата година били причинени загуби от 900 хил. лева поради дефекти на машините, доставени от

Из архивите на ДС

английска фирма.

За керамичния завод "Осогово", Кюстендилски окръг, било доставено оборудване от италианската фирма "Морандо". Държавната комисия отказала да го приеме поради това, че голяма част от съоръженията имали много дефекти. Подобни примери има в ХК "К. Маркс" - Девня, където било доставено оборудване от Англия с много неизправности, особено на КИП, в ДКК "Г. Кирков" - Плевен, където била доставена от ГФР машина от нулева серия, в завода за санитарна техника, където са внесени от Италия бързо износващи се преси и т.н.

В значителен брой от случаите вина за доставянето на некачествено оборудване от капиталистическите фирми имат както самите доставчици, така и някои български търговски и стопански дейци. Освен това, има основание да предполагаме, че чуждото разузнаване може да използва тези доставки за диверсионни действия срещу нашата икономика.

Умишлено повреждане на машини и съоръжения

От началото на 1971 г. до края на септември 1974 г. са регистрирани над 320 случая на повреждане или опити за повреждане на съоръжения, машини, проводници, готова продукция и др.

През отделните тримесечия броят на сигналите за произшествия в промишлеността, подозирани като диверсии, се запазва сравнително висок и се движи между 6-14% от всички сигнали по линиите на ВГУ. При обобщаването и анализа на добитите данни по тях се вижда, че в болшинството си случаите са маловажни и не се покриват с престъпния състав на диверсията по смисъла на чл. 106 от НК.

Из архивите на ДС

По някои от тези сигнали и разработки се установи, че авариите са предизвикани от враждебно настроени към народната власт лица, без обаче да е могъл да се установи и докаже контрареволюционен умисъл. Характерен беше случаят с Иван Праматаров, старши разливач в МЗ "Ленин", който призна при разследването, че умишлено е допускал брак. Той е провеждал и противодържавна агитация и пропаганда, за което е бил разпитван и предупреждаван от органите на ДС. Подобен е случаят с работник от завода за стъкло "Стинд" в София, който хвърлял в бункера твърди предмети и създавал условия за тежка авария и спиране на производствения процес в завода.

Такова деяние имаше в държавния керамичен завод - Луковит, където работникът Динко Василев умишлено налял мазут във втора пещ и предизвикал пожар. Повредени били продукция, вагони и релсов път.

В резачната машина на ментоварната в Разлог били намерени нарочно поставени стоманени парчета.

В Комбината за полиестерни влакна "Д. Димов" в Ямбол била отвинтена пробка на вносен компресор. Своевременното откриване на деянието предотвратило повреждането на компресора.

В турбините на ВЕЦ "Лиляново" било изпуснато лагерно масло, което могло да предизвика сериозна авария. В ТЕЦ "Марица-изток"-2 турбинистът Добри Добрев създавал умишлено условия за аварии, като чупел електрическите крушки. В контакторите на електрозахранването на помпената станция в агломерационната фабрика на МК "Кремиковци" била поставена хартия и станцията започнала да се наводнява. Имало опасност фабриката да преустанови дейността си.

Из архивите на ДС

В обувния завод "Сърп и чук" в Габрово умишлено била разцентрована машина, свързана с конвейера, на който се изработвали обувки за армията.

В химикофармацевтичния завод в Ст. Димитров с цел спиране на производствения процес били прерязани електропроводите, захранващи компресорите.

Разследването на някои от тези случаи показа, че умишлените действия на извършителите са били мотивирани от желание за лично отмъщение или злепоставяне на преки ръководители и колеги заради неудовлетворени претенции от различен характер.

Такъв е бил опитът да се повредят съоръжения за геоложки проучвания на територията на Софийски окръг от уволнен за пиянство и за немарливо отношение към задълженията си работник. Той развил гайки, свалил шибъра на помпа и прерязал на две места кабела за електрозахранването й. При следствието обяснил, че направил това, за да отмъсти на началника на обекта, който го уволнил.

В Сливен бил срязан кабел, захранващ с електрически ток три от най-големите заводи. Изясни се, че това е дело на гражданин от цигански произход, който искал да си отмъсти на администрацията на един от заводите.

II. НЯКОИ ВЪПРОСИ ОТ РАБОТАТА НА ОРГАНИТЕ НА МВР ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И РАЗСЛЕДВАНЕ НА АВАРИИТЕ И ПРОИЗШЕСТВИЯТА В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Предотвратяването и разследването на авариите и произшествията в промишлеността е едно от важните направления в работата на органите на МВР при обслужването на икономиката. Предотвратяването на авариите в значителна

Из архивите на ДС

338

степен спомага за осъществяването на поставената от партията задача да увеличим своя реален принос за успешното изпълнение на стопанските планове.

За правилното организиране на тази дейност ръководството и колегиумът на МВР разгледаха доклад за състоянието на агентурно-оперативната работа в най-крупните промишлени обекти и транспорта. Бяха проведени регионални съвещания и национално съвещание по обслужването на икономиката. Излязоха редица документи, в които се подчертава, че органите на МВР със своите специфични сили и средства трябва да обезпечават цялостна сигурност и безаварийност във функционирането на отделните предприятия. За изпълнение на тези указания редица поделения в центъра и окръзите положиха значителни усилия. При извършената през юни и юли 1974 г. от Второ главно управление - ДС проверка на състоянието на оперативната работа в основните отрасли на икономиката бе установено известно подобрение. За крупните промишлени обекти са отделени по-големи оперативни сили и се обръща по-голямо внимание на обектите, които се обслужват на териториален принцип. Придобити са нови агенти, от които около 70% са с висше и средно специално образование. Продължава работата за допълнителни вербовки на квалифициран агентурен апарат с цел получаване на сигнали за неблагополучия, за аварии и др. От специалистите в обектите се привличат консултанти, които да се използват при оценката и изясняването на получените сигнали.

Професионалната подготовка и по-сполучливата разстановка на наличната агентура съдействуват за разширяване на нейните оперативни възможности. Тя се използва порационално и многопосочно. Освен по делата на оперативен

Из архивите на ДС

отчет се използва за наблюдаване на вражеския контингент, както и за подаване на сигнали за неблагополучия от различен характер, особено при възникване на условия и предпоставки за аварии и други произшествия. С такава цел част от агентурата в промишлеността сега се вербува специално, за да наблюдава уязвимите и възловите места в производствения процес. От нея се получава повече и по-конкретна информация, която дава възможност за разширяване на профилактичната дейност.

Постигнатият напредък обаче не отговаря на нивото на поставените изисквания. За това говори обстоятелството, че броят на авариите и произшествията във важни отрасли на промишлеността продължава да има устойчив характер.

Слабостите в оперативно-профилактичната дейност за предотвратяване на авариите в промишлеността се свеждат сега главно до следното:

1. Не е добре организирана във всички големи или с важно предназначение промишлени обекти работата за навременното получаване на сигнали за опасност от аварии и произшествия.

Решаването на този проблем опира главно до изучаването на всички страни на оперативната обстановка в съответните обекти.

Неотменимо задължение на оперативните работници, обслужващи предприятията, е познаването спецификата на производствения процес, на уязвимите в аварийно отношение участъци и съоръжения. Необходимостта от добро познаване на този елемент от оперативната обстановка нараства с внедряването на постиженията на научно-техническата революция,

Из архивите на ДС

340

с увеличаване техническата въоръженост на труда, с технологическото усложняване и усъвършенствуване на производствения процес.

Една от причините за допусканите слабости в профилактичната, а и общо в агентурно-оперативната работа за предотвратяването на авариите, е недостатъчната квалификация на не малка част от обслужващия предприятията оперативен състав, чиито познания за производствения процес не съответствуват на динамичното му развитие.

В редица окръжни управления един оперативен работник отговаря за десетки предприятия с най-различен профил. Това често е причина за некачествено и некомпетентно обслужване на тези обекти.

Наред с необходимостта от познаването на материалните условия, при които се осъществява производството, не по-малко важно е системно да се установяват враждебно и нелоялно настроените лица и класово чуждите елементи в производствените колективи, особено уязвимите в диверсионно отношение места. Решаваща роля в това отношение имат агентурата и осведомителите, тяхната правилна разстановка, ръководство и възпитание. Като се преценява работата на оперативните работници в редица предприятия в светлината на тези изисквания трябва да се отбележи, че съществуват още твърде много нерешени задачи.

В мартеновия цех на МЗ "Ленин" работят около 1100 души. Сред тях са установени 30 бивши членове на БЗО, на легиона, бивши полицаи и новопроявяващи се враждебни елементи (някои от тях се водят на оперативен отчет, а други на списъчен). Може да се предполага, че контингентът не е установен напълно, защото обслужващият завода оперативен

работник по ДС ръководи само един агент и ползва един осведомител. Това се вижда и от ръководството на окръжното управление, което констатира, че за да се получава по-пълна информация за слабостите в производството и да се научава своевременно за замислите на вражеския контингент, е необходимо в близките една-две години да се придобият поне още трима агенти.

Подобно е положението и в завод "Н. Киров" - Русе, където работят над 2000 души. Вражеският контингент тук наброява 24 души. Има трима агенти и един осведомител. В завода за печатни платки - Русе, работят около 1860 работника, а има 2 агенти и 2 осведомители. Вражеският контингент не е доустановен. В завод "П. Караминчев" има 1700 работника и контингент от 22 души. Вербувани са 2 агенти и един осведомител. В някои от тези и други предприятия станаха пожари и аварии със значителни загуби, които не можаха да бъдат предотвратени, а за част от тях не можаха да бъдат разкрити и причините. Това убедително сочи, че има слабости в агентурно-оперативното обслужване на предприятията.

Недостатъчна по количество и качество е агентурата и в повечето от заводите и звената на МК "Кремиковци". Подобно е положението и в някои от химическите комбинати - в ХК - Свищов, където на 800 души се пада един агент, а в ХК - Димитровград - един на 700 души. Темповете, с които се изграждат резидентури в много от тези и други обекти, не са задоволителни. Това положение се отежнява от обстоятелството, че в крупното строителство в Девненската низина, в МК "Кремиковци" и на други обекти участвуват стотици затворници, трудослужещи от нелоялни семейства и

Из архивите на ДС

друг враждебен и престъпен контингент, който трябва да се наблюдава.

Наред с недостатъчната агентура, неблагоприятно отражение дава и несполучливата й разстановка в редица предприятия - вън от възловите, уязвими места, които са оставени без непосредствено наблюдение. Такива са случаите с комбината за сложни минерални торове и новия содов завод в ХК - Девня, ХК "Свилоза" - Свищов, ХК - Видин, и др. С това може да се обясни фактът, че възможностите на наличния агентурен апарат за предотвратяване на авариите не се използват пълноценно и че за по-крупните аварии не са били получени предварителни сигнали по агентурен път. Това е лош показател и за качеството на секретните сътрудници. Според оценка и на ръководството на ВГУ (за 1972 г.) обикновено сигналите за аварии, подозирани като диверсии, са се получавали от доброволни заявители и то след извършването им. Не се получават сигнали от агентурата за евентуална подготовка на враждебни елементи за извършване на диверсионни или вредителски актове. Това важи преди всичко за Софийско градско и за окръжните управления на МВР, които обслужват промишлените обекти. Немалко териториални поделения определят като най-съществена слабост в своята оперативна работа по обслужването на промишлеността късното научаване за станалите аварии.

Работата по получените сигнали за аварии и произшествия, подозирани като диверсии, все още страда от сериозни недостатъци. Почти половината от тях не се изясняват в определените срокове, а точно в тези случаи се изисква голяма енергичност и бързина. Съществува практика първоначално да се полагат големи усилия, но при непотвържда-

Из архивите на ДС

ване на хипотезите темпото рязко спада. За това способствува отсъствието в немалко случаи на планове, по които да се изясняват сигналите.

Поради тези и други причини броят на перспективните дела по факти за аварии, подозирани като диверсии, е малък. След решението на колегиума на МВР от юли 1973 г. за подобряване на работата в икономиката са получени 88 сигнала за действия, подозирани като диверсии и 134 - за вредителство, по които са възникнали 17 оперативни дела (ДОР и ДОП), но за такива престъпления не е разкрит и осъден нито един враг. Това създава условия оперативните работници да се съгласяват и примиряват често с "обяснения", че авариите се дължат на "производствен риск", че се касае до повреждане с цел лично отмъщение и други от такъв характер.

2. Все още не е на необходимото ниво във всички промишлени обекти сътрудничеството и взаимодействието между служителите от ДС, НМ и ПО за предотвратяване на авариите.

Големи възможности за значително подобряване на работата по получаване на предварителни сигнали за предаварийни състояния има ежедневното делово сътрудничество и взаимодействие между силите и средствата на оперативния състав по ДС, НМ и ПО, обслужващи дадено предприятие. Тези възможности обаче не навсякъде се използват рационално. Така например, в отделни случаи агентурата от инженерно-техническия персонал се ръководи и инструктира едностранчиво за решаване на задачи по контрашпионажа (обикновено по наблюдение и разработка на чужди специалисти) без да се насочва вниманието й към своевременно сиг-

Из архивите на ДС

нализиране за различни неблагополучия в производствения процес. Това беше нагледно потвърдено при разследването на голямата експлозия, която стана през 1973 г. в НХК - Бургас. Агент-инженер заявил, че виждал опасността от авария, но не знаел, че трябва да съобщава за такива неща на ръководещия го оперативен работник (от линейното отделение по контраразузнаването).

Оперативните работници, които обслужват комбината, разполагат и с други добри сътрудници, мнозинството от които са специалисти. Но техните възможности не се използват пълноценно. Не се насочва вниманието им и към неблагополучията, които стават непосредствено в средата, където работят, към неспазването на производствената и технологическата дисциплина в най-уязвимите места, откъдето може да се получава повече и навременна информация за предотвратяване на евентуални аварии и други произшествия.

При това сред този състав се наблюдават прояви на известно отпускане, недостатъчно чувство на отговорност и недооценка на обстановката, което може да ни изправи в отделни случаи пред изненади с тежки последици.

Недостатъци има и в осъществяването на взаимодействие между органите на МВР и съответните стопански и други ръководители на всички нива. На някои от дадените от МВР сигнали за опасност от авария (ХК - Девня, ТЕЦ "Първа комсомолска") не е било обърнато нужното внимание.

Такъв беше случаят и с подадените сигнали за предотвратяване полетите на самолети над района на химкомбината в Бургас, станалата самолетна катастрофа близо до комбината можеше да предизвика вдигането му във въздуха.

Из архивите на ДС

3. Профилактичната работа на нашите органи за предотвратяване на авариите и произшествията в промишлеността, макар и подобрена, все още е недостатъчна и неефикасна.

В много случаи не се вземат съгласувани мерки за извеждане на враждебни, нелоялни и престъпни лица от възлови и уязвими участъци.

В изнасяните беседи пред колективите и при срещи на оперативните работници с експлоатационния персонал са били засягани повече въпроси за борбата срещу проникването на идеологическата диверсия, срещу шпионажа и за опазване на държавната и служебната тайна. Почти не се насочва вниманието на работниците и служещите към своевременно сигнализиране за нарушения и неблагополучия в производствения процес, които могат да доведат до аварии.

Работниците по Държавна сигурност и НМ недостатъчно използват в профилактичната си дейност възможността да проверяват изпълнението на плановете за основен и текущ ремонт на основните машини и съоръжения, особено в уязвимите участъци, за да сигнализират съответните инстанции.

Недостатъчно се използват дадените на нашите органи права по различни нормативни актове за налагане санкции на стопански и други ръководители, включително и спиране на някои производства, когато не са спазени елементарни технически, технологически и противопожарни изисквания.

Из архивите на ДС

4. Слабости при разследване на причините и условията, при които са възникнали авариите и произшествията

Посочените слабости в организацията и взаимодействието при агентурно-оперативната и профилактичната работа се отразяват неблагоприятно и на качеството на следствените действия по станалите произшествия.

От правилната организация на разследването на възникналите аварии в значителна степен се улесняват агентурно-оперативните действия за разкриване причините за авариите. Редица поделения в центъра и окръзите имат положителен опит в тази насока. Заслужава висока оценка бързата, ефикасна и координирана работа на поделенията по ДС и ПО на окръжното управление на МВР в Перник и оперативната и следствената група от ВГУ и I отдел - ДС при разследването на аварията в ТЕЦ "Република" през март 1973 г. Взети са били незабавни мерки за охрана на мястото на експлозията и за запазване на следите, запечатани били измервателната, регистриращата и пишещата апаратура към турбогрупата. Били ползвани резултатите от експертизи и заключения на наши и чужди (от фирмите доставчици) специалисти (включително и от незаинтересовани ведомства). Извършени били следствени експерименти. По този начин бързо и вярно е била установена причината за аварията - скрит заводски дефект: шупли в диска на ротора на турбината.

Не така е действувано обаче при редица други случаи. За значителен брой аварии органите на МВР научават с голямо закъснение или участвуват в тяхното разследване само след като ги потърсят съответните стопански ръководители. Типичен в това отношение беше случаят с аварията

Из архивите на ДС

в IV феросплавна пещ в МК "Кремиковци", която нанесе загуби за 460 000 лв. Органите на МВР узнали за нея след повече от месец от възникването ѝ, когато почти всички следи били заличени. Поради закъснялото разследване предположенията за диверсионен акт не могли да се потвърдят или отхвърлят.

Не се реализират пълноценно възможностите за взаимодействие между силите и средствата по ДС, НМ и ПО и при разследването на авариите. Нерядко поради слабости в съгласуваността се пропускат възможности за изясняване на обстановката още при първия оглед на местопроизшествията. Не се вземат надеждни охранителни мерки за запазване на следите. Не се извършват правилно първичните следствени и други оперативни действия. Всичко това предопределя в значителна степен липсата на резултати в целия следващ процес за установяване на авторите и причините за авариите и обрича на неуспех водените оперативни дела.

Какви по-важни изводи могат да се направят от изложеното?

1. Авариите в промишлеността запазват сравнително висока степен на устойчивост и са една от причините за неизпълнение на производствените планове във важни отрасли. Често те водят до човешки жертви и нанасят значителни материални щети на народното стопанство. Причините и условията за тяхното възникване са от различно естество, но в голямата си част носят субективен характер.

2. Независимо от постигнатия напредък през последните години работата за предотвратяването на авариите и произшествията в промишлеността все още не отговаря на

Из архивите на ДС

348

изискванията, поставени от ЦК на БКП, правителството и заповедта и указанията на ръководството на МВР.

Все още не се разбира и възприема във всички поделения и от всички оперативни работници по икономиката изискването, че органите на МВР носят заедно със съответните стопански ръководства отговорност за допускането в промишлеността на аварии и други произшествия със значителни щети.

Това е една от главните причини за допусканите слабости в организацията на агентурно-оперативната работа за получаване на предварителни сигнали по предаварийни състояния и за изясняване на характера и причините за възникналите аварии и други произшествия.

3. Допускат се някои слабости в процеса на разследването на авариите и произшествията.

Приложение: таб. № 1 и таб. № 2

Отп. в 1 екз.
Доразмножено в 8 екз.
№ 1 - др. министър
№ 2 - др. Шопов
№ 3 - др. Аначков
№ 4 - др. Анев
№ 5 - V отдел
№ 6 - III отдел
№ 7 - III отдел
№ 8 - III отдел
№ 9 - к.д.
Изп.: Сл. Караджова
Нап.: М. Цинигарова
16.I.1975 г.

Т А Б Л И Ц А № 1

ЗА АВАРИИТЕ В МК "КРЕМИКОВЦИ" ЗА ПЕРИОДА 1969 - 1973 Г.

Период	Брой на авариите	Производствени загуби		Положен извънреден труд		Общо щети
		тона	лева	часове	лева	
1969	518	598 424	2 224 530	42 184	21 091	3 373 571
1970	721	641 614	1 280 217	56 941	28 461	2 329 078
1971	929	393 111	2 940 094	58 132	29 066	3 787 736
1972	1480	499 971	3 527 168	57 250	28 625	4 949 423
1973	1786	381 684	3 248 986	23 134	11 567	4 407 490
Общо:	5434	2 514 804	13 220 995	237 641	118 810	18 847 298

17

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Т А Б Л И Ц А № 2

НА ТРУДОВИТЕ ЗЛОПОЛУКИ – ОБЩО ЗА СТРАНАТА ПО ОТРАСЛИ И ПО ГОДИНИ

ГОДИНИ	общо за страната		промишленост		строителство		селско стопанство		горско стопан.		транспорт		жил.ком. стоп.		съобщения		търговия	
	трудови злополуки	смъртни	трудови злополуки	смъртни	трудови злополуки	смъртни	трудови злополуки	смъртни	трудови злополуки	смъртни	трудови злополуки	смъртни	трудови злополуки	смъртни	трудови злополуки	смъртни	трудови злополуки	смъртни
1970	62386	510	41152	215	7768	133	5309	56	288	5	5894	87	1375	14				
1971	62038	541	41167	235	7956	118	5367	62	190	4	5815	104	1543	18	287	2		
1972	66435	573	40283	232	8131	136	5197	60	250	2	5793	95	1334	11	299	2	5148	35
1973	63082	509	39179	238	8026	119	6251	51	243	2	5845	82	1115	7	294	3	2129	7
ОБЩО:	253941	2133	161781	920	31881	506	22124	229	971	13	23347	368	5367	50	880	7	7277	42
I шестм. 1974 г.	36693	268	17289	94	3630	57	10528	77	117	3	2444	27	412	2	144	1	2129	7
ВСИЧКО:	290634	2401	179070	1014	35511	563	32652	306	1088	16	25791	395	5779	52	1024	8	9406	49

28

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

147 981 2/2-1623

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ВТОРО ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ – ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Рег. № 3802 екз. № 1

2 ФЕВ 1981

Разтворен – с РЕГ № Я-693/16.03.1981

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
Вх. № 1502 от 4.02.1981

ИНФОРМАЦИЯ № 19

относно: Получени сигнали във Второ главно управление-ДС за подривна дейност инспирирана от събитията в Полша или свързани с тях

О-3, 1
I-8, 11, 12
III-3, 5, 9,
II-15, 14
V-1 ПНР

В края на 1980 и началото на т.г. във Второ главно управление-ДС се получиха значителен брой сигнали, свързани с полските събития, данните по които говорят за конкретни действия от враждебни на социалистическия строй лица да разлагат дисциплината в трудовите колективи, да организират стачки и безредици, да образуват нелегални групи за организирана борба срещу съществуващия в страната обществен ред.

На 25 декември 1980 г. около 40 работници от Завода за темперован чугун в гр. Ловеч демонстративно са напуснали работните си места и отказали да работят. На следващия ден тези работници въобще не са се явили на работа. Ръководството на завода изразява мнение, че някои от въпросните лица е възможно да са автори на умишлено предизвикани аварии на оборудването, случили се напоследък.

20122001

На същата дата монтьорите и шофьорите от Автостопанство № 8, база "Чаира" – Плевен са изразили групов протест от размера на заплащането им и отказали да работят.

Също в Плевен, работниците от звено "Винзавод" при Автостопанство № 2 са направили писмено изложение до профсъюзите, с което изразяват несъгласието си с определения им размер работна заплата, а шофьорът Цветан Вълов от Автостопанство № 1 съзнателно разстройвал организацията по снабдяването на населението, детските заведения и училищата с нафта и с поведението си действувал разложително на останалите водачи на автоцистерни.

Сигнали за остри изказвания, насочени срещу политиката на БКП и правителството, одобряване събитията в Полша и изразяване мнение, че българските работници трябва да вземат пример от полските, са получени за лица от ТПО "Булгартабак" – София, Завода за инструменти, нестандартно оборудване и ремонт – гр. Трявна, Домостроително предприятие на СМК и Автостопанство "ПЛТК" – Варна.

Атанас Събчев, работник в СМК "Кремиковци", заедно с брат си имал намерение по примера на полските работници да създаде "свободни профсъюзи". Двамата уточнявали имената на своите колеги, на които могат да се опрат при осъществяване на намеренията си.

Шофьорът към ДСО "Винпром" – Сливен Панайот Кръстев, след като говорил за "тежкото положение" в НРБ, предложил на присъствуващите всеки от тях да привлече по 5–6 човека, на които има доверие. Новопривлечените от своя страна също да

6

намерят съмишленици и т.н., като по този начин създадат "организирано сплотяване на работниците" с цел постигане на радикални промени в страната.

По изясняването на сигналите работят Второ главно управление-ДС, Софийско градско и окръжните управления на МВР във Варна, Габрово, Ловеч, Плевен и Сливен.

НАЧАЛНИК:
Ген.-майор
(Г. Младенов)

Отп. в 2 екз.
№ 1 - ЦИОУ
№ 2 - отдел 14
Изп.: отдел 14/Йорданов
Нап.: Христова/3336
2.02.1981 г.

РАЗМНОЖЕНО В 1 екз. 26.03.98г
за ИВИ - ГИУ

СПРАВКА "ИНФОРМАЦИОНЕН АРХИВ" МВР

1833 1980 3/384
СТРОГО СЕКРЕТНО!
КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
МВР
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 2264 Екз. № 4
29 X 1980 19 год.
СОФИЯ
МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
Вх. № 16304 от 5.11.1980

С П Р А В К А

ОТНОСНО: разпространени анонимни материали и разкрити автори в страната през периода 1978–1980 г.

Под влияние на идеологическата диверсия на противника и на усложнената международна политическа и оперативна обстановка, вражеската анонимна дейност в последните няколко години бележи тенденция на увеличение.

През 1978 г. са разпространени 1 288 анонимни материала от 331 автори, 1979 г. – 1 136 от 424 автори и до 30 октомври 1980 г. – 464 от 167 автори. От тях: "програмни" – 87, вражески позиви и листовки – 1 470, лозунги – 200, писма – 1 061 и са извършени 70 кощунства.

"Програмните" документи – призиви, манифести, декларации, апели, прокламации и други са от името на "нелегални" комитети, съюзи, организации и групи. В тях се правят опити от псевдонаучни позиции да се ревизира марксистко-ленинското учение, поставят се ултимативни искания и се отправят призиви за открита и организирана борба против линията и политиката на БКП и КПСС, за снемането на партий-

ното и държавно ръководство на НРБ и СССР, против интеграционните процеси на страната със Съветския съюз, възхвалява се разколническата дейност на китайското ръководство и "еврокомунизма".

В някои анонимни материали или по телефона се отправят закани за терор, за лично отмъщение, за диверсионни и бандитски действия.

Разпространяваните на обществени места листовки, позиви, лозунги и кощунствата са с висока степен на обществена опасност, тъй като стават достояние на много граждани.

Анонимните писма се изпращат до партийни и държавни органи в столицата, окръжните и градски центрове, до средствата за масова информация, посолства на капиталистически страни у нас, вражески радиостанции и реакционни издателства на Запад, а също така и до частни лица в страната.

В териториален аспект анонимната дейност е най-активна в София, Пловдив, Варна, Русе, В.Търново и Плевен, по-ограничена във Враца, Видин, Михайловград, Толбухин, Кюстендил, Смолян, Хасково, Ямбол и незначителна в останалите окръзи.

Наред с увеличения брой на авторите и на разпространените материали, измени се и характерът на анонимната дейност. Тя стана по-груба и клеветническа, с по-ярко изразена антисъветска и антикомунистическа насоченост. В някои случаи тя се извършва от групи и организации.

Активността на анонимната дейност наложи да бъдат взети допълнителни мерки за подобряване организацията на

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

работата и за повишаване квалификацията на оперативния състав. Изучен бе съветският опит, издадена е нова Инструкция за контраразузнавателната работа на ДС по линията. В резултат на взетите мерки се повиши разкриваемостта на авторите и разпространителите на анонимни материали. Усилията бяха и са насочени главно за разкриване на анонимчиците, написали "програмни документи", вражески листовки и позунги с остро клеветническо съдържание и извършили нощунства.

През посочения период органите на ДС разкриха 398 автори, от които: 1978 г. 125, 1979 - 151 и 120 до м. X - 1980 г. От тях са осъдени 28, предстои да бъдат съдени 4, профилактирани са 269 души, за 18 са уведомени партийните органи, разобличени са пред трудови колективи 7 лица и 9 са взети на активен отчет.

Социално-психологическата характеристика на разкритите автори е: по възраст: от 20 - 30 г. - 133 души, от 30 до 50 г. - 142, от 50 до 70 г. - 95 и над 70 г. - 26; по образование: с висше - 87 лица, с полувисше и средно - 142 и с основно - 186; по партийна принадлежност: БКП - 63, ДКМС - 93, БЗНС - 4 и безпартийни - 226; по професия: работници - 96, служащи - 79, учащи - 81 и пенсионери - 140.

По-характерни случаи на разкрити автори и разпространители на "програмни" документи са:

През май 1978 г. бе обезвредена нелегалната група на ИР Антон Кръстев от София и съучастниците му Владимир Кръстев и Кети Прокицова. Същите по задание на "Лигата за

правата на човека" в Холандия в продължение на четири месеца разпространяват в столицата повече от 600 вражески листовки и позиви със злостно антисъветско и антикомунистическо съдържание. Предотвратено бе разпространението на още 900 клеветнически материала, написани от името на "Агенция на българските дисиденти". Замисълът на тази остра подривна идеологическа акция бе да създаде впечатления у нас и пред световната общественост, че и в НРБ съществува дисидентско движение. А. Кръстев е осъден на 10 години лишаване от свобода, Вл. Кръстев на 4 и Прокицова на 2 години и шест месеца.

През м. юни 1978 г. в Плевен бе разкрита групата на Христо Куманов, член на БКП, АБПФК, бивш секретар на ОК на БКП, и съучастниците му: Марин Пецов, член на БКП и АБПФК, Симеон Прокопов, осъждан за присвояване и изключен от БКП, с отнето звание активен борец. Същите разпространиха злостни анонимни материали и "обръщение" от 26 страници, озаглавени: "На борба за спасяване на социализма и мира", "програма" и "план" за действие. В тях се отправяха хули към априлската линия на партията, вътрешната и външна политика на НРБ, възхваляваше се предателският курс на ръководството на ККП и заговорническата дейност на "Горуня-Цоло Кръстев". Призоваваше се за промяна курса на партията. Материалите се разпространяваха от името на "Благоевско-Димитровски централен комитет на БКП" /нелегален/. Групата е обработвала повече от 60 лица в промаоистки дух. От тях 30 бяха чели анонимните материали, а 14 са одобрили съдър-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

жанието им. От разследваните и профилактирани лица 57 бяха членове на БКП /30 АБПФК/ и 3 безпартийни. Куманов е осъден на 4 години, а Пецов и Прокопов – на по 3 години лишаване от свобода.

358

През 1978 г. беше разкрита нелегална група на трима анархисти от Русе – Любомир Собанджиев, Иван Цонев и Петър Карамашев. За една година те разпръснаха множество листовки в хапите на града и подготвиха за разпространение "Призив" с остро подстрекателско съдържание и замисляха издаване на нелегален вестник за обработка на общественото мнение и подстрекаване към открити действия срещу народната власт. Лицата са осъдени.

През м. февруари 1979 г. беше задържан и разследван Христо Караколев от с. Клокотница, Хасковски окръг, който в продължение на три години разпространи повече от 80 анонимни материала "Димитровска искра" и "Червена искра" от името на нелегална партия. Караколев одобряваше разкопническия курс на ККП и злословеше против социалистическата действителност в НРБ и СССР, позовавайки се на предаванията на радио Тирана. Лицето е изпратено на принудително лечение.

През м. януари 1979 г. беше разкрит и осъден Кирил Палавеев от София, член на БКП, АБПФК, бивш секретар на VI РК на партията и парторг на ЦК на БКП в ДСО "Балдост" В продължение на три години той написа и разпространи в столицата повече от 60 анонимни материала с остро вражеско и антипартийно съдържание, с призиви и подбуди за действия

срещу отговорни партийни и държавни ръководители на НРБ и СССР, срещу политиката на БКП, дружбата ни със СССР и социалната действителност у нас.

През септември 1979 г. бе разкрит Иван Димитров от София, кандидат на техническите науки, главен специалист в Министерството на химията. Същият разпространи анонимен "програмен"документ -"Равносметката" - от 46 страници, в който се обявява против Априлския курс на партията, настоява да бъде снето партийното и държавно ръководство и призовава гражданите да преписват и разпространяват анонимката. В резултат на взетите мерки, в момент на разпространение на вражески листовки № 240 бр./ в центъра на столицата, Димитров беше задържан и осъден на 5 години лишаване от свобода.

През м. януари 1980 г. беше задържан Георги Иванов от София, член на БКП и АБПЖ, о.з. полковник от БНА, пенсионер, който в продължение на две години разпространи множество анонимни материали, озаглавени: "Из отвореното писмо-манифест до българските комунисти", "Програмна декларация" и "Отворено писмо до Фидел Кастро" от името на "Инициативна партийна комисия за организиране на ленински партийни комитети за спасяване на социализма". Материалите бяха изпратени до културната служба на Френското посолство за кореспондентите на "Франс-прес" и Би Би Си, до близки и приятели на автора в столицата, с които същият е провеждал разговори и ги обработил за сформиране на не-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

легална група. Иванов е предаден на съдебните органи.

През м. април 1980 г. беше разкрит и осъден Петър Проданов от Шумен, член на БКП, началник щаб на Гражданската отбрана и втори секретар на заводски партиен комитет. В продължение на две години той разпространи повече от 80 анонимни материала под заглавие "Коментар", написан от името на "Работнически групи, изучаващи произведенията на Маркс, Енгелс и Ленин за социалистическото общество. Същите бяха изпращани до посолствата на ФРГ, Франция, Англия и СФРЮ, до ВУЗ, предприятия и заводи и комсомолски организации в различни градове на страната.

През м. май 1980 г. бяха разкрити и предадени на съд трима автори, разпространили в Свищов "Призив" от името на "Съюз на справедливите", в който се съдържаха хули за нашата икономика във връзка с Постановление 50. Лицата замисляха да изградят нелегална група, да се снабдят с оръжие и извършат терористични актове в София, Враца и В. Търново. Предстоящо е осъждането им.

На 16 октомври 1980 г. беше задържан Васил Хайдуков от София, член на БКП, който през м. април и май т.г. разпространи инкриминираната брошура "Комунист" от 29 стр., с изобразен релеф на земното кълбо и образите на Маркс, Енгелс, Ленин и Сталин. В нея от промаоистки позиции той клевети Априлската линия на БКП, хули партийното и държавно ръководство на НРБ и СССР. Обработвал е негови близки и приятели за организиране на нелегална терористично-екстремистка организация. Замисляше да отвлече отговорни партийни и държавни ръководители или техни деца и да постави

Из архивите на ДС

ултимативни искания пред ръководството на страната. От дома му бяха изземи: пистолет "Валтер", 9 мм, с три пълнителя и 56 патрона, много ръкописни и печатни материали с остро противодържавно съдържание, "програмен" документ "Обръщение към всички членове на БКП, верни на марксистко-ленинското революционно учение" от името на "Нелегален ЦК на БКП". Като съучастници на Хайдуков бяха задържани и разследвани Асен Зарев от София, член на БКП, директор по труда и кадрите в Министерството на енергетиката, и Кирил Тричков, главен специалист в Държавния плачов комитет, член на БКП. През 1969 г. тримата са обработвали техни близки от София и Перник да организират нелегална противодържавна организация. В написаното от тях "Обръщение" авторите клеветят партийното и държавно ръководство на НРБ и СССР, обявяват се срещу решенията на XX конгрес на КПСС и Априлския пленум на ЦК на БКП, възхваляват заговорническата дейност на Горуня, Цола Кръстев и Л. Дичев. В края на материала сочат задачите на заговорническата организация и отправят призиви за открити действия с цел сваляне на партийното и държавно ръководство и променяне политиката на БКП.

Разкрит е авторът на злостни анонимни материали – Кирил Петров от София, кандидат на философските науки, бивш доцент по марксизъм-ленинизъм, изключен от БКП. От 1970 г. до сега, въпреки взетите мерки по съдебен, партиен и административен път, той продължава да се занимава с писане на клеветнически материали, които разпространява

Из архивите на ДС

сред своите съидейчици: Дончо Дончев от София, бивш заведущ партиен кабинет в ГК на БКП, изключен от партията, осъждан за противодържавна дейност; Стефан Кралев, бивш преподавател в партийната школа към ГК на БКП, изключен от партията и изселван за противодържавна дейност; Гани Ганев, бивш преподавател в СУ, изключен от БКП за противодържавна дейност.

Във връзка с полските събития Петров е подготвил и замисля разпространение на подстрекателски "Призив" сред работчиците в МК "Кремиковци" и Перник. Предстои реализация на обекта чрез арест и следствие. Съучастниците му ще бъдат профилактирани.

Разкрити са и автори на анонимни материали, разпространители на вражески листовки, лозунги и извършители на хощунства в различни градове на страната.

През 1978 г. бяха осъдени Коля Бунарджиев – на 12 години, и Божидар Ангелов – на 6 години, които изписаха вражески лозунги върху автобуси и асфалтовата настилка в парк "Ленин" – Стара Загора.

Разкрита бе и група от 14 ученици в гр. Варна, които в продължение на 6 месеца изписваха хитлеристки кръстове по паметници на културата в Морската градина. Същите са профилактирани. Уведомени са училищните органи и ДКМС.

Профилактирани са трима средношколци от Първомай, които в навечерието на Деветосептемврийския празник през 1979 г. написаха повече от 30 вражески лозунга по стените

на обществени сгради в града.

От разследването на разкритите автори и анализа на разпространените "програмни" и други материали е видно, че в страната няма наличие на организирана опозиция или "дисидентско" движение, които да работят против партията и установените у нас социалистически порядки. Независимо от това, случаите с Куманов от Плевен, Хайдуков, К. Петров и Г. Иванов в София, Собанджиев от Русе и този в Свищов представляват сериозни опити за инспириране на нелегални групи и организации чрез разпространение на анонимни материали с "програмно" и "призивно" съдържание.

Разкрити са и редица автори, отправяли закани за терор по адрес на отговорни и местни партийни и държавни ръководители. Вакъм Калбурджиев от Пловдив, безпартиен, бивш собственик на ресторант, замисляше да взриви съветското консулство в Пловдив. Същият е осъден; Захари Витошански от Ст. Димитров, безпартиен, бивш член на "Легиона", възнамерява да отвлече децата на отговорни партийни и държавни ръководители. Предстои арест и следствие на обекта; Митко Славчев от Враца, български циганин, безпартиен, се заканваше да убие отговорен партиен и държавен ръководител по време на тържествата на "Околчица" на 2 юни т.г. Осъден е на 2 години и 6 месеца лишаване от свобода.

По малък е процентът и на психично болните лица в столицата и окръжните центрове, които също пишат и разпространяват анонимки, в които ругаят партийното и държавно ръководство, отправят закани за терор и диверсии. Вземаме

Из архивите на ДС

17

мерки за предотвратяване и пресичане на анонимната дейност.

НАЧАЛНИК
– ген.лейт.
/Д. Стоянов/

Нап. в 3 екз.
№ 1 – ЦК на БКП
№ 2 – 08 отдел
№ 3 – 07 отдел
изп. К. Костов
нап. Симеонова – 12816
София, 29.10. 1980 г.

Допълнително 2 екз.
№ 4 – ЦИОУ
№ 5 – 08 отдел

СТРОГО СЕКРЕТНО!

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ВТОРО ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ – ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Рег. № 25695 екз. № 4

29 юли 1981

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Вх. № 13766 30-7 1981

ИНФОРМАЦИЯ № 235

относно: Коментари за събитията в Полша и някои негативни явления у нас, произтичащи от тези събития

Представителят на полска туристическа фирма в Созопол Станислав Бегай открито възхвалявал ролята на профсъюза "Солидарност", като единствена сила, способна да изведе Полша от кризата. Според него писмото на ЦК на КПСС било грубо вмешателство във вътрешните им работи. Одобрявал кощунствата и осквернаването на паметниците на съветските войни, като се обосновавал с това, че акциите били вътрешен полски въпрос. Той считал, че независимо от принадлежността на Полша към Варшавския договор, останалите страни не трябва да се намесват в нейните вътрешни работи.

На 27 юли т.г. в международния влак от Варшава за Бургас група полски туристи са развявали полското национално знаме с надпис "Солидарност", скандирали са името на профсъюза и на прозорците също били написали "Солидарност". Полските

граждани се държали предизвикателно, отказали да изтрият надписа на прозорците и заявявали, че "Солидарност" щял да залее цяла Европа и да разпространи своето влияние и в България.

Със сили на окръжното управление на МВР–Бургас вагонът им е бил изолиран от контакти с останалите пътници и не се е позволило да се разрастне инцидентът.

Туристът от ФРГ Алфонс Вили Илио убеждавал свои познати българи, че скоро в България назрявали събития като в Полша. Според него социалистическите страни били напълно зависими в икономическо отношение от Запада. Това щяло да доведе до събития , в резултат на които "социализмът щял да рухне като строй". В защита на полските събития, според Илио, САЩ струпвали огромни контингенти войски във ФРГ, които скоро щели да навлязат в Полша.

Президентът на американската фирма "Дау Кемикъл" със седалище в Европа при едно от последните си посещения в нашата страна изразил мнение, че първият секретар на ПОРП Ст.Каня много умело ръководел вътрешната политика на страната и по такъв начин успявал да предотвратиконтрреволюция.

Английските граждани Диана Уолър и Дани Лъмлей, пребиваващи в нашата страна по програма на Комитета за връзки с чужбина, отправяли критика към английското правителство и Маргарет Тачър за това, че поддържат полските работници в стачките им и безотговорното им отношение към работата, докато в същото време яростно нападали английските работници за същото. Уолър и Лъмлей не се отнасяли със симпатия към полския народ, поради "непрестанното му оплакване и недоволство".

Из архивите на ДС

Събитията в Полша оказват известно негативно влияние сред някои работнически колективи, където има създадени предпоставки за недоволство. Такъв е случаят с шофьорите от ДАП "Автобусни превози"–Бургас, където над 100 души са напуснали предприятието, поради ниско заплащане. На проведеното профсъюзно събрание с представител на отрасловия профсъюз шофьорите са изразили критично отношение към ръководството. В някои изказвания са прозвучали мисли, че след като няма пари за по–високи заплати, трябва да стане като в Полша, за да се извоюват съответните права.

Предлагаме да бъдат информирани др. П.Младенов, член на ПБ на ЦК на БКП и министър на външните работи и секретаря на ЦК на БКП и завеждащ отдел "Външна политика и международни връзки"при ЦК на БКП др. Д.Станишев.

НАЧАЛНИК:
Ген.–лейтенант
Д.Аначков

Отп. в 4 екз.
№ 1 – др. Стоянов
№ 2 – др. Попов
№ 3 – др. Яковлев
№ 4 – ЦИОУ
Изп.: отдел 14/ИФ
Нап.: А.Кръстева 22042
29.07.1981 г.

5

[. . .]

ИЗРАЗЕНИ НЕДОВОЛСТВА И ПРОЯВИ В ИКОНОМИКАТА

На отчетно изборното събрание на профорганизацията в термичен цех на ЗРЧ "Т.Петров" /завод за резервни части/, работниците повдигнали въпроса за спешно подобряване на условията за работа. Делегация от работници ходила при директора на завода с молба да се изнесат от цеха дробеструйните автомати, замърсяващи въздуха значително над допустимите норми.

Недоволство сред шофьори от АП "Малашевци" предизвиква разпределението на новите автобуси. Вместо от назначен съвет, те се разпределят субективно от ръководството на предприятието, което се посреща с възмущение от персонала.

На 14.12.1981 г. пет жени от цех на ЗНП "Д.Благоев" /завод за неизолирани проводници/ настоявали за среща с директора, заявявайки че в противен случай няма да се върнат на работа. Повод за постъпката им била голямата разлика в получаваните месечни възнаграждения между работниците на три и четирисменен режим на работа.

На базата на миналогодишни замервания и отчитания в СК "Електроснабдяване" на 31.12.1981 г. и 01.01.1982 г. се очакват върхови натоварвания на електросистемата в порядъка на 1100–1150 мегавата. Във връзка с това целият експлоатационен персонал

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

на СК "Електроснабдяване" ще работи на 31.12.1981 г. до 22.00 ч. От 16.30 ч. до 22.00 ч. ще се подсигури усилен персонал с необходимата техника. За през нощта са създадени допълнителни аварийни групи като резервните телефони за гражданите са публикувани в пресата и обявени по радио "София".

ОТРАЖЕНИЕ НА ПОЛСКИТЕ СЪБИТИЯ В СОФИЯ

Според получаваната информация обявеното военно положение от правителството на Полша се посреща със задоволство и одобрение от столичани. Изказват се опасения относно бъдещото развитие на нещата, но съществува убеденост, че това е единственият правилен начин за нормализиране на положението. Определено се счита, че военното положение трябвало да се обяви много порано за да се пресекат своевременно домогванията на контрареволюционните елементи в страната.

Засили се слушането на западните радиостанции от вражеския контингент и коментиране на техните предавания. Отделни вражески елементи се изказват против мерките на полското правителство.

[. . .]

Из архивите на ДС

61

[. . .]

II. ПО ЛИНИЯ НА ИКОНОМИКАТА

Допускането на някои слабости при нормирането и заплащането на труда доведоха до формирането на негативни настроения в някои промишлени предприятия и ПАК в окръга.

Работнички от оранжериите на ПАК "Беласица" – гр. Петрич демонстративно изразиха недоволство от отношението на ръководството към решаването на въпроса за повишаване на трудовото възнаграждение, след като имали основание за това. Поставили условие, че ще напуснат работа ако не бъде уредено заплащането според съществуващите на други места в страната по-високи разценки.

I - 13,6,11
IV - 12,15

Вследствие нереално нормиране на труда в механичния цех в с.Дъбница на част от работниците са били удържани от 30 до 75 лв. от месечното възнаграждение за компенсиране на неправилно завишеното заплащане през годината. Работниците са коментирали, че с подобно отношение на ръководството се създават настроения като полските и се стига до намаляване на производството.

Известни настроения е възможно да възникнат сред част от работниците в ЗТА – Банско, където предстои в началото на годината последователно да бъдат съкратени няколко десетки работници поради ограничаване лимита за работна ръка е включен в новия план за 1982 год.

Вследствие на завишаване трудовите норми на строителни-е работници от производствената база на "Енергоремонт" в гр. ресна работниците групово са изразили недоволство пред ръководтвото от заниженото заплащане, като заявили, че ще потърсят воите права като поставят въпроса за разрешаване пред ю-високи инстанции..

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

СТРОГО СЕКРЕТНО!

О К Р Ъ Ж Н О У П Р А В Л Е Н И Е Н А М В Р - В И Д И Н

Рег.№..... Екз.№.....

Дата..... 1982 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

О-3
V-1

ОБЗОРНА ОПЕРАТИВНА СВОДКА

ОТНОСНО: Обстановката в окръга произтичаща от полските събития.

(14.XII.81 г. - 5.I.1982 г.)

В окръга през второто и третото тримесечия на миналата година, чувствително снадчаха обхвата, интензивността и остротата на противодържавната агитация и пропаганда, свързани със събитията в Полша, но от края на м.септември и в следващия период се наблюдава известно засилване на тази дейност, в която се ангажират освен бивши хора и тяхното поколение, бивши дейци на земеделската опозиция и на фашистки организации и новопроявяващи се лица, които невлизат в горните категории, една част от които са извън полезрението на органите на МВР.

Това изменение в оперативната обстановка беше пряко обусловено от изострянето на кризата в Полша и конгреса на "Солидарност", който беше предмет на целенасочени спекулации на Запад, достигащи до широкия кръг наши граждани, главно чрез масираната радиопропаганда и телевизионните предавания на противника.

Това е общата оценка по хода на политическите събития в Полша за окръга.

След 13.XII.1981 г. с предприетите действия за респектиране на контрареволюционните сили от полското правителство и обявяване на

Из архивите на ДС

военно положение от военен съвет за национално спасение на Полша, оперативната обстановка в окръга се характеризира със следните по-важни моменти:

1.В окръга бе запазено пълно спокойствие не бяха предприети някакви по особени действия от вражески настроените лица,освен известно увеличение на отрицателните коментарии,оценки,изводи и тълкувания на събитията в повечето случаи така както е изгодно на тях.

От получената информация в ОУ характерно е това,че групи работници,цели колективи,в отделни предприятия и други слоеве от населението,посрещнаха и оценяват като положителна мярка предприетите действия от полското правителство за въвеждане на военно положение.

Такива одобрения са направени от работници в колективите на Автостопанство "Товарни превози",Изчислителен център,група младежи от с.Кошава,с.Ново село,в окръжна болница и Драматичния театър-Видин, с.Дреновец,СХК-Видин,гр.Дунавци,СПТУ гр.Брегово и др.

Граждани от гр.Дунавци са коментирали,че мерките на полското правителство са правилни,тъй като по този начин те сами ще решават своите въпроси,без намесата на страните от Варшавския договор."Една жена дори е казала,че щом изпращаме подаръци за полските деца,те са вече наши т.е. остават верни на социалистическия лагер".

Борислав Георгиев Плашков роден 1938 г. с.Ново село,безпартиен,съден за опит за бягство зад граница е заявил:"Това в Полша отдавна трябваше да стане."Солидарност" обещаваше много работи на поляците и те още повече не искаха да работят.Военните трябваше да се намесят по-рано".

Красимир Георгиев от с.Майор Узуново - партиен секретар на цех "Предилен" в СХК-Видин е изказал мнение:"Положението в Полша е доста сериозно,но въвеждането на военното положение е навременна

и правилна мярка. Изказал предположение, че може да се очаква и реакция от страна на САЩ и други капиталистически страни по отношение на Куба".

Накрая изразил и неудовлетворението си от това, че нашите средства за масова информация по-малко и недостатъчно пълно отразяват тези събития.

Счетоводни работници от Дирекция "Автостопанство"-Видин са порицали бившото ръководство на ПОРП и същевременно са подчертали, че и при нас има членове на партията, които живеят не според доходите си.

Работници от СКП "Г.Димитров"-Видин след като са дали положителна оценка на хода на събитията в Полша са изразили и недоволство от честото работене в съботните дни, за м.декември те са работили три събота, според тях. това е причина да се правят и изказвания, че в България няма профсъюзи и свързването им със събитията в Полша (за случая е уведомено ръководството на комбината).

В горния дух се правят положителни одобрения на взетите мерки от полското правителство и същевременно се отправят упреци и дават оценки, че това е трябвало да стане много по-рано и от други колективи и отделни граждани в селищните системи в окръга.

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Из архивите на ДС

101

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

3

[. . .]

ПО ЛИНИЯ НА ПРОМИШЛЕНОСТТА

I – 8
IV – 12,15

Наблюдават се недоволства сред колективите на КК "Г.Димитров" по повод задържане изплащането на вредните надбавки за категориите дефицитни работници, които съгласно указание на Министерството на машиностроенето и електрониката от м.май 1981 година имат право на такова. Работниците от различни цехове реагират срещу ръководството на комбината, позовавайки се на системните замервания и констатации на ХЕИ за наличност на вредни газове, прах и азбест в условията в които работят и които довеждат до професионални заболявания.

Обявената заповед на Генералния директор на комбината от 11.01.1982 година за изплащане на възнаграждения на някои категории работници само е засилила негативните коментарии в това отношение.

(агент "Боян" – 19.01.1982 г – ОР К.Николов)

Уведомен е ОК на БКП.

(Рег N 1029 на ОК на МВР Варна Вх N 1258)

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Отбелязани са негативни настроения сред работниците в ТЕЦ "Девня-2" по повод неправилно прилагане на новия икономически механизъм. Според тях се допускат следните слабости по разпределението на Фонд работна заплата:

- не се водят и отчитат показателите за всеки работник, смяна и бригада;
- не се работи с коефициент за трудово участие;
- разпределението на Фонд работна заплата по бригади и смени не става от бригадния съвет, а от съответния началник на цех;
- не се изплаща работна заплата за второ работно място;
- не са създадени условия за заработване необходимия брой човеко-часове, за да се получи тарифната заплата съгласно трудовия договор.

(агент "Василев" - 12.01.1982 г - ОР Д.Чалъмов)
Уведомен е ОК на БКП.

[. . .]

Из архивите на ДС
375

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

02

КОПИЕ

СТРОГО СЕКРЕТНО!

28

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Четвърто управление – Държавна сигурност

Рег.№ 12109 екз.№ 6

061288

Др Банов
Др Александров

ИНФОРМАЦИЯ

№ 160

ОТНОСНО: влошеното икономическо състояние на СО"Металхим" и възникнали социални напрежения сред колективите в неговите поделения

В управлението продължават да постъпват данни, че производствената и търговската дейност на СО"Металхим" все повече се влошавали. От позицията на водещо и печелившо подразделение на асоциация "Тежко машиностроене" в момента то заемало едно от последните места.

Вследствие неблагоприятните изменения в конюнктурата на международния пазар и намаляване търсенето на някои специални изделия, повечето от комбинатите в системата на СО"Металхим" изпитвали

Из архивите на ДС

сериозни затруднения при реализирането на валутните си програми. Рязкото влошаване на финансовото им състояние предизвикало смущения при изплащането на трудовите възнаграждения. Това, от своя страна, създало условия за възникването на социални напрежения, а в отделни случаи и остри недоволства. Много работници и специалисти напуснали работа. За решаването на възникналите финансови и социални проблеми били ползувани банкови заеми, много от които поради невъзможност да бъдат изплатени в определеното време били отнасяни в просрочие с повишен лихвен процент и още повече усложнявали положението в отделните комбинати.

По-характерни били случаите със следните звена на обединението:

Комбинат "Фридрих Енгелс" - Казанлък

За първите 9 месеца на настоящата година било отчетено неизпълнение на плана за реализацията в размер на около 45 млн.лева. От тях 19,3 млн.лева били от продукция, предадена, но неизплатена от ТП"Кинтекс" поради влошеното му финансово състояние. Това, от своя страна, довело до неиздължаване на ползувания краткосрочен банков кредит в размер на 16 млн.лева с всички произтичащи неблагоприятни последици. Размерът на планираните за годината лихви вече бил превишен с 1,8 млн.лева.

Вследствие влошаване на икономическото състояние, до началото на ноември т.г. не били изплатени трудовите възнаграждения за септември на 2600 души от административно-управленческия и инженерно-техническия персонал. От тях на 431 човека не били дадени заплати и за август. Специалисти-икономисти от комбината били на мнение,

3 30

че дори ако ТП"Кинтекс" изплати дължимите суми, няма да бъде обезпечено изплащането на заплатите в пълен размер до края на 1988 година.

Комбинат "Енчо Стайков" - Лясковец

Поради неплатежоспособност на основните клиенти на комбината /ТП"Кинтекс", комбинатите "Точно машиностроене" - Габрово, "Фридрих Енгелс" - Казанлък, "Дунарит" - Русе и Вазовските машиностроителни заводи - Сопот/ не му били издължени сумите за готова и експедирана продукция. Издадената от главния директор на комбината заповед за преустановяване назначаването на нови работници създала сериозно безпокойство сред колектива и дало повод за разпространяването на слухове за предстоящи съкращения. Тези настроения се подхранвали и от очертаващото се намаляване на количествените показатели на плана за 1989 година по цялата номенклатура от изделия и опасенията, че това ще доведе до освобождаването на излишната работна сила.

Утежненото финансово положение на комбината било причина за несвоевременното изплащане на доставените през III тримесечие 4 машини от СССР на стойност около 5 млн. лева, поради което той бил осъден от ТД"Машиноекспорт" да плати неустойка и такса по арбитражното дело в размер над 500 000 лева.

Комбинат "Гаврил Генов" - Враца

Годишният план в размер на 52 млн.лева не се изпълнявал с около 6 млн.лева, като нямало реална перспектива това изоставане да се преодолее. Продължително време административно-управленческият персонал и някои категории основни работници били санкционирани по

104
4 31

отношение на заплащането. Сред колектива се чувствувало напрежение. Правели се открити заплахи за стачки и масово напускане на комбината. През последните месеци напуснали работа повече от 500 души, между които и много квалифицирани кадри. Отправяни били множество упреци към ръководството, като се подлагали на съмнение неговата компетентност и стил на управление, които допълнително утежнявали положението на комбината.

В Комбинат "Точно машиностроене" - Габрово също била създадена реална опасност да не се изплатят трудовите възнаграждения на работниците и специалистите, вследствие неиздължаване на суми за предадена продукция на ТП"Кинтекс". Подобни проблеми съществували и в останалите заводи, предприятия и цехове в системата на СО"Металхим".

Ръководството на обединението смятало, че съществуват известни възможности за подписването на нови договори с някои страни - Либия, Ирак, Ангола, Етиопия, Мозамбик и Иран,но те все още не били потвърдени и съществувала реална опасност мощностите да останат ненатоварени, а част от работниците да се окажат без работа. В момента около 70 % от общата продукция били специално производство, значителна част от което-неподсигурено с договори за износ. В плана за 1989 година било предвидено да се намали износът по I и II направление със 180 млн.лева, което щяло да се отрази крайно неблагоприятно върху дейността на комбинатите. За сметка на това щял да се увеличи делът на гражданското производство, като той достигне стойност в размер на 227 млн.лева. Засега, обаче, тези намерения съществували само "на книга" и не било известно по какъв начин точно ще се преструк

Из архивите на ДС

105

5 32

ТУРИРА ПРОИЗВОДСТВОТО.

СРЕД СПЕЦИАЛИСТИТЕ СЕ КОМЕНТИРАЛО, ЧЕ ПРИЧИНА ЗА КРИЗИСНОТО СЪСТОЯНИЕ, В КОЕТО ИЗПАДНАЛО ОБЕДИНЕНИЕТО, БИЛИ ЛИПСАТА НА ПРЕДВИДЛИВОСТ И НЕДОСТАТЪЧНОТО ПРОУЧВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ПАЗАРИ ОТ СТРАНА НА АСОЦИАЦИЯ "ТЕЖКО МАШИНОСТРОЕНЕ", СО"МЕТАЛХИМ" И ТП"КИНТЕКС". ВСЛЕДСТВИЕ НА ТОВА НЕ БИЛА ОСИГУРЕНА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА БЪРЗО ПРЕНАСТРОЙВАНЕ НА ОТДЕЛНИТЕ КОМБИНАТИ ЗА ГРАЖДАНСКО ПРОИЗВОДСТВО.

ПОЛОЖЕНИЕТО БИЛО УТЕЖНЕНО И ОТ ФАКТА, ЧЕ ГОДИНИ НАРЕД БИЛО ВНАСЯНО СКЪПОСТРУВАЩО ОБОРУДВАНЕ ПО I И II НАПРАВЛЕНИЕ, КОЕТО НЕ СЕ ИЗПОЛЗУВАЛО ПЪЛНОЦЕННО. БЕЗПЕРСПЕКТИВНОТО СТРОИТЕЛСТВО НА НЯКОИ НОВИ ЗАВОДИ И ЦЕХОВЕ КЪМ КОМБИНАТИТЕ ДОПЪЛНИТЕЛНО УСЛОЖНИЛО ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ, ТЪЙ КАТО ЗА ЦЕЛТА ОБЕДИНЕНИЕТО НАПРАВИЛО ДЪЛГОВЕ В РАЗМЕР НА 1 МЛРД.ЛЕВА.

РЕШЕНИЕТО НА БНБ ДА ПРЕУСТАНОВИ ВРЕМЕННО ФИНАНСИРАНЕТО НА ОБЕДИНЕНИЕТО ПРЕДИЗВИКАЛО СИЛНО БЕЗПОКОЙСТВО СРЕД РЪКОВОДСТВОТО МУ И ДАЛО ПОВОД ЗА КОМЕНТАРИИ, ЧЕ "ДЪРЖАВАТА ДЪЛГИ ГОДИНИ ИЗЗЕМВАЛА ПЕЧАЛБИТЕ ИМ ВЪВ ВАЛУТА И НАСТОЯВАЛА ДА СЕ ДОСТИГНАТ МАКСИМАЛНИ ОБЕМИ С ЦЕЛ ДА СЕ ИЗПОЛЗУВА КОНЮНКТУРАТА",А КОГАТО ОБЕДИНЕНИЕТО ИЗПАДНАЛО В ЗАТРУДНЕНИЕ, ТЯ СЕ "ОТДРЪПВАЛА"ОТ НЕГО. ИЗРАЗЕНИ БИЛИ МНЕНИЯ, ЧЕ ПОДОБНИ ДЕЙСТВИЯ ЩЕЛИ ДА НАНЕСАТ ПО-ГОЛЕМИ ЩЕТИ НА НАРОДНОТО СТОПАНСТВО, КАТО СЕ ИМА ПРЕДВИД ОПАСНОСТТА ОТ ВЪЗНИКВАНЕ НА ОСТРИ НЕДОВОЛСТВА И СОЦИАЛНИ НАПРЕЖЕНИЯ ВСЛЕДСТВИЕ СЪКРАЩАВАНЕТО НА ПРОИЗВОДСТВОТО, ОТКОЛКОТО, АКО СЕ ОКАЖЕ ПОМОЩ ЧРЕЗ БАНКОВ ЗАЕМ.

ПРЕДЛАГАМЕ ДА БЪДЕ ИНФОРМИРАН ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ГЕОРГИ АТАНАСОВ.

НАЧАЛНИК НА
ЧЕТВЪРТО УПРАВЛЕНИЕ-ДС
ГЕН.-МАЙОР
/К.ВЕЛИЧКОВ/

Отп. в 2 екз.
№ 1 - др. Д.Стоянов
№ 2 - отдел 06
Изп : отдел 06/ДМ
Нап : Борисова-11347
06.12.1988 г.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

[. . .]

СТАЧКА НА БЪЛГАРСКИ РАБОТНИЦИ И ИНЖЕНЕРИ В ЛИБИЯ

На 9 юни 1968 година българските работници и специалисти, работещи на обекта „Себха“ — Либия са провели стачка. За това си решение те са посочили следните причини:

1. Разпореждането на „Техноекспортстрой“ да им се удържа 8% данък върху дохода — разпореждане, което било в противоречие със съответното постановление на МС.

2. Лошите битови условия, при които били поставени да живеят, като:

а) липса на климатически инсталации в спалните помещения — в едно помещение спели от 10 до 15 работника при температура около 47° на сянка.

б) липса на бърза медицинска помощ.

На обекта имало лекар, но същият нямал линейка за да може да се придвижва при нужда до съответните работни площадки, отдалечени на 200—300 километра една от друга. Много от работниците имали развалени зъби в резултат на лошите климатически условия, а на обекта още нямало зъболекар.

в) на обекта нямало камион-цистерна, който да доставя питейна вода на работниците, а в по-голямата част от работните площадки водата била много солена и некачествена за пиене.

г) от страна на „Техноекспортстрой“ не им били дадени работни дрехи и те работели със собствени такива.

д) лошото снабдяване с хранителни стоки като хляб, разхладителни напитки и др.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 08.07.2015г. Секретар:

3. Поради финансови затруднения на „Техноекспортстрой“ не се превеждали съответните им суми в България, не им се изпращали редовно авансите, а в някои случаи не им се давали пари по цял месец, поради което някои от тях вземали пари на заем за цигари и разхладителни напитки от либийските работници.

От друга страна има данни, че слабата партийна работа, липсата на здраво партийно ядро на обекта са спомогнали нашите работници да се подадат на настроенията си и обявят стачка.

По сведения на наши инженери и техници, на другия строителен обект — Убари, също се е подготвяла стачка, но тя била осуетена в резултат на взетите мерки от партийното бюро.

[. . .]

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Екз. 4. 187 2

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Оперативната обстановка и състоянието на нашета работа сред българската строителна група в гр.Губкин – СССР.

Към 24 май 1971 год, българската строителна група в гр.Губкин – СССР наброява около 1200 души от които около 90 турци и 10 цигани.

С помоща на наличните сътрудници, установените оперативни контакти с някои партистично настроени и бившите служители – 5 на МВР в основни линии вражеския и криминално-престъпен контингент е установен. За сега по списък са записани 28 души в което число преобладават по линия на милицията. Това са хора с ниска култура, слаба политическа подготовка и криминално-престъпни наклоности. Някои от тях се изявяват и като антисъветски настроени лица, които под различни поводи осмиват и хулят съветската власт. Срещат се и такива които разпространяват чрез магнетофонни записи западна музика записана от предаванията на "Гласът на Америка". Валутно-престъпните сделки също намират изява сред нашите граждани.

Освен посочените към приложения списък на контингета прояви на всеки един, могат да се посочат още следенията на сътрудниците и следните случаи:

Атанас Ялиев Абиджиски – бригадир, използувайки се от затрудненията в които се намира съветската строителна организация за доставка на материали пред няколко души от бригадата е отправял обидни думи къв съветските специалисти и българо-съветската дружба. Със същия е проведена предопредителна беседа на която си призна грешката.

– Кочев съобщи, че един младеж, който познава по физиономия /допълнително ще се установи/ имал ролка със запис на музика

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Из архивите на ДС

384

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

в която едновременно се говорело : "Тук Свободна Европа.Предаваме нашата програма от Ню-Йорк".Същия в пиянс състояние правел остри антисъветски изказвания.Извършвал разложителна дейност между своите другари,някои от които сащо са били антисъвтски настроени.

Местната съветска общественост е обезпокоена от проявите пиянство,скандали и побоища.Особенно дръзки са били някои от вече завърналите се у нас младежи.Към тези които са останали са вземат както по наша линия,така и по партийна и комсомолска за въздействие.В случай на рецедиви ще се прилагат и административни санкции.По отношение на антисъветски настроените лица след документация ще се филтрират.

Установих връзка,проведох срещи и поставих задачи на изпратените от НРБ осведомители "Марин","Владимиров" и "Моника". По списъците не фигурираха "Сашо","Стефан","Николай" и "Зонев" - видимо са на други обекти.Осведомителя "Николай -2" сеизавърнал в НРБ,а "Петър" - е дисциплинарно уволнен и принудително върнат с групата от 23 човека.Така,че по отношение на работата със сътрудническия апарат е необходимо вербовка на нови сътрудници или при изпращането на нови групи да се вербоват и изпратят такива и по линия на ДС - наличните са по НМ.

Липсата на елементарни данни за работниците и служителите от групата е причина за затрудненията които се срещат при вземане на решение към провинението на дадено лице или за неговото оперативно ползуване.Данни - характеристики има в М-во на строежите и е необходимо незабавното им изпращане.

Определена вина за създалата се тук обстановка /постепенно се нормализира/ има и административното и политическо ръководство на групата.Създадени са две фракции и това е причина за незадълбочена работа.Неритмичното снабдяване с някои материали и даването на фронт за работа от страна на съветската строителна организация също е причина за някои явления сред работниците.По канален ред тези неща се довеждат да знание на ЦК на КПСС от където се прави необходимото.

За бившия ръководител на групата ЛЮБОМИР МИЛАНОВ ГЕОРГИЕВ постъпиха данни от прихванато писмо /фотокопие прилагам/,че е посетил школата за подготовка на строителни кадри в гр.Пазарджик,където е говорил " и напълно ме отчая.По негови думи излиза,

~~189~~ 7

че ще бъдем самоубийци,акс дойдем там.Изобщо всичкс лошо ксетс може да се каже за един обект беше казанс за Губкин.." .Може би ще бъде целесъобразнс да се запознае ЦК с неговите действия у нас.

За цялостнотс подобрение на оперативната работа в обектите Губкин,Стари-Оскол и Железногорск ще изляза с допълнителни предложения след запознаване с работата и в Стари Оскол.

гр.Губкин - СССР
23.V.1971 год,
Отп. в 3 екз.
1 екз- ВГУ
2- опер.група Москва
3 към делс

Подполковник: [signature]

Секретно. 140
Екз.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

За резултатите от изпълнение решението на колегиума при МВР и другите обществено политически организации, относно засилване подбора при набиране български работници за СССР, както и за подобряване агентурно-оперативната работа в тази насока.

Към I юни I97I година на територията на Съветския съюз, по линия на строителството и горската промишленост се намират на работа общо II,900 работници и специалисти, които заедно със семействата достигат около I5,000 човека. Предвижда се към края на годината цифрата да достигне приблизително I9-20,000. Същите дислоцирани в 26 обекта, на територията на 7 републики и два края.

От пристигналите към I юни I97I година 7,858 работници само в строителството, по различни причини са върнати в нашата страна преди срока -984 човека. Оттях, без особенни провинения, - за едностранно нарушаване трудовия договор-5I5 човека. Това са предимно хора, които преди това не са работили в строителството, или които не притежават необходимите трудови навици.

Наред с това, 263 човека са уволнени дисциплинарно, но за допуснати особено тежки нарушения на трудовата дисциплина и нормите на обществено поведение. Нарушенията в основни линии се характеризират както следва:

184

-Осем човека са уволнени затова,че по съветските закони са осъдени да изтърпяват присъди от 2 до 3 години затвор или се намират на следствие.Деянията са предимно от криминален характер.

-За хулигански прояви на обществени места,свързано с неподчинение и обида към съветската милиция,съпроводено със съпротива и побой на длъжностни лица,са изгонени 10 човека.

-За незаконно пренасене вещи и спекулативна търговия - пет човека.

-За груби нарушения паспортния режим,за посещение без разрешение закрити райони и обекти представляващи голяма секретност са уволнени 3 човека.За отбелязване е ,че нарушенията от този характер имат масови размери.Досега са констатирани в Железногорск 62 случая,Архангелск-27,Степное -11,Молгабек-37, Майкоп-12 и др.

-За злостни антисъветски нападки,разложителна дейност, унищожаване политически плакати,подготовка за измяна на родината,организиране на стачки и друга вражеска дейност,са изгонени -16 човека.

-Останалите 224 човека са уволнени дисциплинарно за системно пиянство,скандали на публични места,гаврене със съветски девойки и други злостни хулигански прояви,

-Извода е ,че болшинството от нарушенията и нормите на обществено поведение се дължат преди всичко на недостатъчно възпитание и ниска култура на отделни работници,-особенно сред циганското малцинство.

Другите нарушения от по-особен характер,макар и по-малко на брой ,са извършени от лица стоящи на нездрави политически позиции,които използват едни или други слабости в организацията на труда и пр. за да създават вредни настроения против

Из архивите на ДС
387

Из архивите на ДС

388

182

Съветския съюз или за други престъпни цели.

Безспорно, извършените дисциплинарни уволнения съдействаха до известна степен, за прочистване работническите колективи от системните нарушители на реда и порядъка.

През този период, обаче, все със същата цел бяха проведени и редица други мероприятия, както по административна, така и по партийна линия:

-Създадени бяха редица нормативни документи, регулиращи отношенията по различните въпроси.

-Във всички групи задействаха другарските съдилища, като форма на обществено въздействие.

-Засилена бе дейността на доброволните отряди по места.

-Въведено бе в действие правилото, нарушителя да си плаща пътните разноски в двете направления в рубли, още тук,

-Изпращаха се характеристики по родните места на нарушителите, в които се описваха причините за уволнение.

-През месец ноември 1970 година в Москва бе проведено съвещание с активите по места, където бяха набелязани мерки с партийно политически средства да се подобри работата, като се засили разяснителната и възпитателна дейност сред българските работници.

На 27 юли 1970 година, колегиума при МВР прие решение органите на реда и сигурността да предприемат мерки и със свои средства да помогнат в това направление.

В изпълнение на тези решения и препоръки, II-ро Главно управление при ДС и оперативното управление при НМ, в тясно взаимодействие с поделенията по места в страната, направиха извънредно много за да се промени качествения състав

Из архивите на ДС

389

на заминаващите работнически групи за СССР.

На първо място,бяха отстранени някой административни слабости,като се засили контрола по издаването на паспортите.Още в процеса на окомплектуването на групите,след известни проверки,органите на МВР спираха политическите и криминално непригодните а така също и лицата склонни към нарушаване нормите на общественото общежитие.

Препоръката ,да се окаже помощ с изпращането на [illegible] подходяща агентура в групите,задачата е изпълнена до голяма степен и продължава да се изпълнява съгласно указанията. Само през последните десет месеца оперативните поделения по места са изпратили __сътрудници по ДС и __сътрудници по линия на Народната милиция.

Оперативната група в Съветския съюз,работеща по линия на строителството и горската промишленост,също проведе редица мероприятия ,свързани с решенията и препоръките на колегиума,а именно:

-Възтанови връзки с по-голяма част от изпратената агентура.

-Системно информираше Посланика и Пълномощника на ЦК на БКП за непорядките и по лицата нарушаващи трудовата дисциплина и нормите на обществено поведение,-за вземане на отношение.

-Издирваше и връщаше в страната лицата скитащи по територията на Съветския съюз и вършещи различни престъпления .В повечето случаи това е ставало с помоща на съветските органи за сигорност.

-Предприемаше действие по изясняване сигналите за остра вражеска дейност,като измяна на родината,организиране

Из архивите на ДС

390

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

184

на стачки,разпространяване на анонимни материали,пожари имащи съмнителен характер и пр.

-Значетелна работа беше извършена по разработката на -за шпионаж и по анонимната разработка за пожара в горското стопанство.

Наред с това трябва да се отбележи,че групата обекти в северен Кавказ и тези в Архангелск все още не се обслужват агентурно поради това ,че оперативните работници не са пристигнали.

Понастоящем общата констатация е,че пристигащите през последните няколко месеца работници имат по-добри трудови навици и притежават сравнително по-малко порочни наклонности.Какви слабости се допущат все още при подбора и изпращането на български работници за Съветския съюз:

-Не се води напълно обективна разяснителна работа на кандидатите за заминаване .В много случаи им се обещават по-големи облаги ,отколкото биха могли да получат.Типичен пример в това отношение е пуснатото обявления в Ловчанския вестник"Заря на комунизма" в началото на тази година.

-Макар и в отделни случаи,но все още продължават да идват за технически ръководители регистрирани и неподходящи в политическо отношение лица.Пристигналия през месец май на т.г. в Губкин инж.Николай Николаев ХАМАЗАСЯН е воден на отчет за готвената измяна на него,съпругата му и доведения син.

Във връзка с горното и за подобряване на работата,

П Р Е Д Л А Г А М Е:

I/Съгласно утвърденото предложение ,да се ускори изпращането на двама оперативни работници:един за Ростов на Дон и един за Архангелск.Третия предвиден оперативен работник да бъде предаден в помощ на 6-ти отдел,като работи по подбора

Из архивите на ДС

на изпращаните работници и по внедряване на нова агентура в заминаващите групи.

2/Поради това ,че трудно се издирват,за в бъдаще да не се изпращат характеристики на сътрудници,в които не е упоменато местото на работа в СССР.

3/Да се съдейства за назначаването на бивши наши служители на длъжността ,коменданти,лични състави и пр и които ние бихме използвали в качеството на нещатни служители.

4/За да се използва възпитателната сила на закона,необходимо е да се въведе практика,за привличане към наказателна отговорност,съгласно чл.4 от нашия наказателен закон,български граждани ,-наши работници,извършители на престъпни деяния на територията на СССР,към които съветските следствени органи, прокуратурата и съда,по известни съображения са проявили снизходителност и не винаги са потърсвали наказателна отговорност До този момент са изпратени I4 предложения за привличане към наказателна отговорност в НРБ за различни престъпления и нарушения и по ,които не е потърсена отговорност по различните закони.

391

Москва I5 юни I97I година.

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ:
-Генерал майор

Написано в 2 екз.
I екз.на о-л меж. връзки МВР.
I екз. л.д. Москва

Написал:Д.Добрев.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!
ЕКЗз...1.....

ПОДЕЛЕНИЕ
№ 326
12-8-1971 г.
МОСКВА

ДО ДРУГАРЯ
НАЧАЛНИК У-НИЕ ОПЕРАТИВНА ГРУПА
ПРИ ПОСОЛСТВОТО НА НРБ
гр.МОСКВА .

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТРЕШНИТЕ
отдел международни ...
х. № 3734 от 14/8 1971

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТ полк.ИВАНОВ М.Д. о.р.при оперативна група Москва със седалище гр.КИЕВ,УССР .

ОТНОСНО:СЪСТОЯНИЕТО И ОБСТАНОВКАТА В ОБСЛУЖВАНИТЕ ОБЕКТИ -СТРОЯЩИ СЕ ОТ БЪЛГАРСКИ РАБОТНИЦИ В УССР.

ДРУГАРЮ НАЧАЛНИК,

От 25.VI.до 7.VII.1971 година заминах командировка в градовете :Красноград и с.Наталино,Червони Донец,Харковска Обл., гр.ЛУБНы -Полтавска,гр.Прилуки и с.Гнединци-Черниговска и град Бориспол -Киевски области с цел запознаване с обстановката в обектите по линия на стройтелството ,което се извършва от български работници и ИТР .Провеждане срещи с наличните сътрудници и проверка на някой сигнали .

Общо в посочените по-горе населени места наши строителни групи ,самостоятелно или съвместно със съветските такива строят над 31 обекта,а това са:Компресорни станции по газапровода в почти всички изброени по-горе населени места ,жилишни блокове , прочиствателни станции ,дизелови централи,административни сгради, промишлени бази/промбази/,ремонтни работилници и други по-незначителни обекти .Общо взето плановите се изпълняват ,а някой от обектите ще бъдат пресрочно завършени .Само в Красноград и с.Наталино за добра работа са наградени над 18 души стройтели .Част от тях са излъчени за"ударници на комунистическият труд".Такива има и по другите обекти .Очертава се по-голямата част от стройтелството да завърши в срок до края на 1971 година или началото на следващата година ,а друга малка част ще се довърши до края на 1972 годин

В УССР българските стройтелни работници и ИТ такива наброяват 700 души ,които работят тук над една година .Наред с хубавите тяхни дела следва да отбележа ,че има допуснати от някой

Из архивите на ДС

лица редица случай на напивания,побойща,неморални деяния,лоша трудова дисциплина ,нарушения на паспортния режим за преживяване и предвижване в Съв.съюз и други прояви .Близо 1/7 част над 100 души са уволнени дисциплинарно или по взаимно съгласие напуснали работа .

На 2 и 3 април т.г.в Бориспол бригадата на МИЛУШ РАЙКОВ МИЛУШЕВ ,безпартиен ,състояща се от 13 души е отказала да излезе на работа .Същите са предявили искане да бъдат преместени на друг обект понеже тук немогли да заработят по -високи надници ,но с това ръководството не е се съгласявало .От проверката се изясни ,че заработката им за месец февруари е била средно дневно 3.92 р. ,а ср.месечно 94.00 рубли ,а за месец март съответно 6.40 и 160.18 рубли .Това се е дължало до известна степен на неблагоприятните климатични условия за извършване стройтелно-монтажни работи на открито ,неподсигуряване на механизация за 7 дни през м.февруари и други някой организационни слабости.Освен това ръководството на място не е взело необходимите мерки за остраняване на слабостите , за по-добра разяснителна работа и затягане на дисциплината .Партийният секретар инж.Крум Захариев изпраща телеграма до ръководството на „служба стройтелство в СССР",че въпросната бригада е отказала да излезе на работа .С телеграмата е бил запознат ЦК на КПСС ,а това ставапо време на XIV конгрес ,което е предизвикало известна тревога и в ръководството на УКП .Проведена е разяснителна работа и взети други необходими мерки от страна на българското и съветско ръководство след ,което са започнали работа .

Във връзска с горе посочената проява на Милушевата бригада АТАНАС Й.ПЕНЕВ член на БКП е предложен за изключване от Партията ,а същоё така ~~бригадира Милушев~~ ,ЦВЕТАН С.ДУЕВ ,ЦЕНКО Н. ПЕТРОВ и БОТЮ ЦЕКОВ ПЕТКОВ всички безпартийни са уволнени с връщане в НРБ .Наложени са и други партийни и административни наказания ,а К.Захариев е преместен на друг обект .

Необходимо е да се отбележи,че преди горния случай бригадата на РУСЕН РУСЕВ също е настоявала да бъде преместена на друг обект ,където се предвиждат възнаграждения за тежки условия . Ръководството на обекта не е било съгласно ,такова е било мнението и на Москва „служба стройтелство в СССР" .Те обаче отиват при другар Иван МАСЛАРОВ и след това са билипреместени в АШХАБАД ,но и за там получих непроверени данни ,че не били добра бригада,а за РУСЕВ ,че се стремял да настройва работниците противъ ръководството ,а сам той да стой настрана .При срещи и разговори м/у работници от Ашхабад-Русевата бригада с тези от БОРИСПОЛ ,първите,преместени преди това, са говорили ,че сега там с по-добре ,получавали повиче рубли и пр., което до голяма степен е подсилвало желанието на тези от Бориспол

Из архивите на ДС

да настояват и даже да не излизат на работа ,но на всяка цена да бъдат преместени в Ашхабад или другаде.Не се получиха данни това да е дело на вражески и престъпни елементи .

Все по това време на 5 април 1971 година на обекта в гр.Лубни 45 работници са отказали да излезат на работа понеже не е бил уреден въпроса с заплащането на трасови.Забавено е било изплащане заплатите им за месец февруари ,за март са получели аванс ,а февруарската се изплаща на 3 април 71 год.Това е станало поради очакване да се реши въпроса с изплащането 30% надбавка или т.н.трасови за отдалеченост от населени места ,шум и пр.,което отначало им е било обещано ,но на 3 април т.г.когато получават заплатата и за м.февруари са им казали ,че няма да получат 30% трасови защото нямали право бол обаче да им се полони по-подробно този въпрос, което са сторили по-късно след отказа им да излезат на работа и въпроса е бил ликвидиран .

394

В сключените лични трудови договори м/у работниците идващи на работа в СССР и М-вото на строежите в точка 8-ма е залегнала клауза ,която ги задължава при неустойка от тяхна страна да заплатят пътните и други разходи.Не посочено обаче ,че тези суми се издължават в рубли .Със заповед №-236/27.III.71 год.от служба строителство на НРБ в Съв.съюз е било разпоредено в срок от 6 месеца да бъдат удържани 300 рубли на всички работници от които средства да се уреждат причинените щети на МС при нарушаване на договора от страна на работниците .От начало в редица обекти някой от работници те са реагирали ,че това е неправилно ,че не е посочено в договора им и пр.,но след разясненията са се съгласили и започват да им се отдържат по 50 рубли месечно .

На 10 юни ,а най вече на 15 юни 71 год.по голямата част от стройтелните работници в Червони Донец демонстративно са изразили несъгласието си с въпросната заповед и са заявили,че няма да излезат на работа в случай,че ръководството без тяхно съгласие им отдържи въпростните рубли .Предаден им е бил списък да се подпишат ,че са съгласни ,но те вместо подпис са си задраскали имената. Всичко това е създало напрегната обстановка .Някой от бригадирите ,които са си били на място са убедили работниците от своите бригади които са си дали съгласието .Не така обаче е сторил бригадира ТОДОР НЕДЕЛЧЕВ ТОДОРОВ -Варненско,безпартиен . От неговата бригада е още комсомолския секретар НИКОЛАЙ ДИМИТРОВ КРЪСТЕВ ,член на БКП, и председателя на профкомитета ХРИСТО НАЙДЕНОВ СТОЕВ ,чл.на БКП ,род.7.I. ,а жив.гр.Варна .Те всички не са били съгласни въпреки проведената сред тях разяснителна работа .

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 06.07.2016г. Секретар:

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 26.07.2016г. Секретар:

246

Със заповед 536/14.VI.т.г.е отменена заповед 236/71 год. и е разпоредено одържаните суми по тази заповед да се върнат на работниците от всички обекти .Същевременно е разпоредено допълнителното възнаграждение от 80% ,което им се дава върху заплатите на стройтелните работници в СССР да се внася на влог във ВТБанка, а не да им се изплаща както е било досега .Има някой работници , които също са реагирали във връзска с 80% какъвто е случая с ПЪРВАН ГРИГОРОВ ТАШКОВ ,безпартиен ,

,който е отказал да си получи аванса в знак на протест . Същия се проявява като не добър работник .Подал е заявление за напускане и в скоро време се очаква да бъде отзован .

За бригадира ТОДОР НЕДЕЛЧЕВ ТОДОРОВ се получиха данни, че бил преди това моряк,но от кораба изчезнили две лица за което той бил обвинен ,че е бил във връзска с тях ,задържан и нещо бил съден .При идване в СССР по нейзвестни причини е върнат от нашата граница и след два-три дни сам пристига на обекта .Считам за правилно да му се извърши проверка в нашата страна и за резултата да бъда уведомен с оглед вземане отношение спрямо същия .

На 1.VI.т.г.проведох среща с осв."НИКОЛАЙ" вербован по линия на НМ гр.Шумен ,а сега на работа в Красноград.Същия току що се беше завърнал от НРБ ,където е прекарал отпуската си .Съобщи ми че често пъти се случвало при превозване на строителни материали , тухли ,битон и др.не всичко достигало до обектите от което се предполага ,че материалите се отклоняват по частни строежи .Също така му правило впечатление ,че се харчат много средства за вечери и други от профсъюзни и комсомолски пари .За първия случай уведомих Н-к У-ние СКУ-РБ и парт.секретар за проверка от тяхна страна и вземане мерки тъй като се касае за техни работници-шофйори и други , а за втория случай на парторга на ЦК др.Кръстев и Зам.Началник обединение"УКРГАЗСТРОЙ"гр.Киев др.Хр.Ценов .Задачи на "Николай"не поставих тъй като същия е подал документи за напускане и заминаване на работа в НРБ .Обясни ми ,че по договор идва като монтажник ,а досега работи обща работа и неможел повиче да стой тук .Мнението на ръководството е,че не е бил много дисциплиниран,имал няколко неявявания на работа и пр.

Сътрудника "АСЕН" се намира в България и среща с него неможах да проведа .Очаква се да се завърни към края на м.юли т.г. По данни от Зам.Н-к обесединението Хр.Ценов ,нашия СС"АСЕН"разказвал ,че по време набирането на работници за Съв.съюз през миналата година от Шумен някой криминални и други нездрави елементи са били предупреждавани да избират или Съв.съюз или в Белене и те предпочели първото .При среща със СС"АСЕН"случая ще бъде изяснен.

Из архивите на ДС
395

Из архивите на ДС

396

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 08.07.2015г. Секретар:

2175

На няколко пъти се срещах с б.СС "КРАСИМИР",който ме запозна подробно с обстановката и проявите по стройтелните обекти без да му изяснявам ,че съм от МВР .Такива срещи проведох и с б.сътрудник на НМ "ЕНЧО",но той беше въздържан ,нещо съществено неми каза . Получих някой сигнализа неморални прояви от негова страна поради , което не му се разкрих .За тези и други някой сътрудници следенията още от България са добри за тяхната работа с нашите органи .

СС "ПРОДАНОВ" за който ми се съобщава ,че работи в гр.Прелуки се установи ,че със Заповед К-521 от 13.X.1970 година е преместен на обекта в СТари Оскол ,поради което материалите за същия ще бъдат препратени на О.Р.-КОПАРАНОВ -ГУБКИН,който след проверка на същия да вземе отношение тъй като докато е бил в Прилуки е наказван и общо взето ръководството не е доволно от работатата му . Що се отнася за другия сътрудник "ЖЕКОВ" в списъците на обектите не фигурира ,ще извърша допълнителна проверка и взема отношение .

Поотделно проведох срещи с Началник У-ние СМУ-3 гр. Красноград-АНФИНОГЕНОВ НИКОЛАЙ ВЛАДИМИРОВИЧ и Партийния секретар на У-нието РОТАТЮ АЛА АЛИКСЕЕВНА бивш следовател от МВР.На тази среща те ми разказаха за съвместната им работа с нашите инженери, техници и работници .За това ,че досега е имало редица прояви от страна на наши работници -побойща ,пиянства ,заразявания и други . Също така отбелязаха,че са дошли с високи разряди не отговарящи на квалификацията им,става въпрос за една част от нашите работници . От своя страна те са взели редица мерки за тяхната преквалификация и напоследък се чуството голямо подобрение .Счита да проведе среща с тяхните и наши работници на 70 квартирния блок строящ се от нас ,за да им покаже как трябва да се работи и учат от българските стр. работници .Общо взето Съветските раководи телина СМУ-3 са доволни от работатата на българските стр.работници,като се изключат лошите прояви от немалка част несъзнателни такива от които голямата част са уволнени и върнати в България .На тази среща аз също им разказах за мойте впечатления ,какви въпроси се повдигат от б.работници ,за водата,столовата и други ,като те обещаха да вземат мерки.

Заслужава да се отбележи ,че и двамата Съветски другари АНФИНОГЕНОВ и АЛИКСЕЕ НА изказаха своето възмущение от бившия пом.тех.ръководител ГЕОРГИ ТРАЙКОВ АТАНАСОВ , живущ гр.Варна .Баща му е член на БЗНС ,а самия той на БКП и е бил партийен секретар на обекта в Красноград до уволнението му със заповед 249/31 март 1971 год. по член 29 б"а" от кодекса на труда .Същия е имал много лошо държание спрямо съветските хора .Безпричинно е обиждал някой -нарича ги е с[illegible] ,обяснявал ги е ,че ненавиждали българите,че били подли и други нелепости

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

218-6

При покана от Съветска страна да присъствува на тяхни тържествени събрания,открити партийни и други той не е се отдоваал ,а е имало и един случай когато се е явил в неприлично облекло и пр.За случая прилагам и писмо с което са сигнализирали парторга на ЦК на БКП др.КРЪСТЕВ .За лошото му отношение към Съв.съюз,партийната организация е предложила да бъде наказан със строго мъмрене и последно предупреждение,а др.Кръстев ми каза,че е предложил да бъде изключен от Партията .Други случай от този род не са отбелязани .

С уволнението на голям брой цигани и други криминално и морално неиздържани лица сега се чуствува подобрение в работата на колективите ,подобрена им е квалификацията и пр.,но все още има прояви ,които излагат българските строителни работници и не съдействуват за укрепване на дружеските връзки между нас и Съветския Народ .

За лоши прояви със заповед 8.от8.I.71 год.от ГУБКИН е бил преместен на работа в Красноград работника ЕФТИМ ЛЮБЕНОВ ЕФТИМОВ от Пернишко ,зидаро мазач .Заповедта му е била разяснена,но независимо от това след няколко дни наново се напива и заявява "ТУК ЩЕ НАПРАВИМ ВТОРИ ГУБКИН".За самоотлъчка,пиянство и други прояви с писмо 316/10.V.т.г.е предложен на Москва и уволнен.Въобще ЕФТИМОВ е имал много лошо държане и поведение .След уволнението си заминава за НРБ ,където предстоява известно време и наново се връща в Красноград ,но бива предупреден да напусне и се върне в България .Същия вместо да стори това заминава за Червони Донец ,но там попада на др.МИЛУШЕВ от Профсъюзите отговарящ по стройтелството ,който го познава от ГУБКИН и го предупреждава да напусне .На 29.VI т.г.Ефтимов наново се връща в Красноград .Потърсих го да се срещна с него ,но ми казаха ,че е напуснал града и не е известно къде се намира в момента .Следва да се провери от нашите органи и ако се е завърнал в НРБ да му се извземе паспорта ,за да не излиза зад граница,а в случай ,че го няма да ми се съобщи за издирването му и връщане на същия в страната .

С писмо Е-331 от 25.V.71 год.до служба стройтелство в Москва от Красноград за пиянство ,побойща ,разврат и други прояви са предложени за уволнение работниците:

1.АНТОН АСЕНОВ МАРИНОВ общ работник /зидаро-мазач/
2.МИХАЛ АСЕНОВ МАРИНОВ общ работник .
3.ЙОРДАН КОЛЕВ ТОНЕВ ,заразявал се от и лежал в болницата .Ходил със съветска девойка ,която заразява ,което той е отричал .Разпознат по снимка от нея и прегледа горното се е потвърдило .

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС
398
КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

2148

4.ГЕНО ЦВЕТАНОВ ГЕНОВ ,зидаро-мазач,наказван е няколко пъти .На 24.IV.т.г.в 24 часа в пияно състояние счупил прозорец на частен дом и настоявал да влезе в квартирата да разговаря и спи при жената на стопанина .Последния излиза и го удря с фенера в лицето за което е лежал в болницата .На 1 май т.г.предизвиква скандал в ресторанта на с.Наталино за което нашето ръководство е известено с писмо от милицията .За подобни прояви е уволнен общия работник БАКИ САБРИЕВ САБРИЕВ .

При среща състояла се на 2.VII.71 год.м/у мен и з зам.Н-к на милицията ГОРБАН АЛЕКСАНДРОВ ЯКОВЛЕРИЧ и КОВАЛЕНКО ФЕОДОР АНДРЕЕВИЧ гр.К-град ,те също ми разказаха за лошите прояви на някой наши работници и ми дадоха имената на СЕЛИМ ХЮСЕИНОВ САЛИМОВ ,ГЕОРГИ ВЕЛЧЕВ КУМАНОВ и ДИМИТЪР ИВАНОВ ЧАЛЪКОВ последния е ходил без разрешение в Днепропетровск ,където е бил задържан за което той и първите двама са глобени за лоши прояви .Обясниха ми,че нередовно се регистрират гостите от България идващи с преглашение до нашите стройтелни работници .Ходят без разрешение в други градове и пр. Оточнихме се с другарите да се изнесе беседа пред нашите работници за разясняване на паспортния режим и други тяхни наредби във тази връзска .Оточнихме се за всички прояви да сигнализират ръководството на обекта за вземане на мерки против нарушителите ,а също така при заслужаващи нашето внимание и мен в консулството .Завеждане на тетрадка в дежурната в която да се отбелязват всички прояви за вземане на мерки .

За това,че се нарушава паспортния режим се потвърждава и от МТРъ гр.Лубни ,където проведох среща с Н-ка на паспортната и разговарях по горните въпроси .Същия ми разказа ,че в момента в града живее без да работи ЗДРАВКО ГЕОРГИЕВ МАЛИНОВ роден -Пазарджишко ,а живущ в Пловдив улица .Разведен .Същия е уволнен дисциплинарно от началото на 1971 година заминава си за България ,но не му се извзема паспорта и наново се завръща в Съв.съюз с изходна виза К-300340/24.IV 1971 год.паспорт К-5о42 от 16.IV.70 год.с право на предстой 16.IV. 1972 година издаден му като работник .Живее при морално пропаднала жена ,женена четери пъти и развеждана .Съветските другари не му разрешават временно жителство .Срещнах се с МАЛИНОВ и го предупредих да се яви в Консулството .На 13.VII.т.г.по мое настояване му беше анолиран паспорта и даден срок от четери дни да напусне Съв. съюз и завърне в НРБ .Заяви ми ,че ще си вземе обикновен паспорт след приглашение от любовницата му и пак ще дойде в СССР .Считам ,че трябва да му се пусне запрещение и да не излиза повиче зад граница .Парадира ,че е член на БКП,ако това се потвърди следва да се

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 06.07.2016г. Секретар:

уведоми партийната организация .

Съобщиха ми и за МАРИЯ КОСАЧЕВА от София,продавачка на семки .Съпругът на същата е бил работник в Лубны и тя му е идвала на гости ,но той бива уволнен и си заминал за България. В началото на Юни т.г.тя наново идва в Съветския съюз неизвестно как е уредила въпроса си за идването .В Лубны не се регистрира , а заминава за гр.КРОПОТКИНО ,Краснодарски край,където е била открита от МВР .С началника на паспортната служба се оточникхме при подобни и други прояви да бъдем своевременно уведомявани за мерки.

На 26/27 юни т.г.през нощта в гр.Лубны лицата ПАВЕЛ ГЕРВАЗОВ ДИМИТРОВ безпартиен и НИКОЛА НИКОЛОВ ПОМАШКИ , а също така и ИВАН ДОБРЕВ МИРЧЕВ ,последните двама от циганското малцинство около 24 часа преди нощта на улицата в Лубны в пияно състояни о се сбиват и ПОМАШКИ ложи известно време в болницата .ГЕРВАЗОВ в пияно състояние през зимата е влезал в чужд дом ,изгонва стопанина и ляга да спи в домът му .Предложени са за уволнение ,но заповдт а им не е излязла .Не работят и скитат из града.Други трима работни ци от Лубны ,Д.М.Радулов 50 годишен ,баща на 7 деца ,циганин,и.ЕВ. ДИМИТРОВ,5огод.безпартиен и Гр.Ан.АНТОВ чл.БКП са заболели от и са лежали известно време в болницата .Предстой да бъдат отзовани от Съв.Съюз .

На 3.VII.т.г.гр.Прилуки общия работник ИВАН ИВАНОВ ФИЛЕВ ,безпартиен по негови данни изключен от ДКМС ,роден ,живущ Толбухин се напива влиза в столовата и започва да хвърля с пълни бутилки ,счупва прозорците ,а също и тези на банята за работниците .Въобще се едържал много лошо -хулигански .За подобни прояви е бил предлаган за уволнение ,но от Москва го преместват на друг обект в същия район . Сега наново е предложен за уволненение .След горния случай не се явява на работа и е изчезнал от обекта .Би следвало за подобни прояви такива работници телеграфически да се уволняват ,а не с седмици и повиче да се забавя заповетда ,която не изиграва своята роля за въздействие върху другите

За тези прояви и поставени други въпроси от страна на строителните работници на 14.VII.т.г.проведох среща с Партор рга на ЦК на БКП др.КРЪСТЕВ и зам.Н-к обединението "УКРГАЗСТРОЙ" в Киев др.Хр.Ценов на която ги информирах с оглед вземане мерки от тяхна страна за пресичане на подобни действия и уреждане на някой битови въпроси по обектитите .Среща от моя страна ще бъде проведена и с Н-ка на ОВИР за Украйна др.ОСОКИН ВЛАДИСЛАВ ВАСИЛЕВИЧ за поставяне на някой въпроси от наша страна във връзка с пребиваването на нашите работници ,разширяването им и вземане съответни мерки

Из архивите на ДС

400

за пресичане на паспортния режим и предотвратяване на други подобни прояви .

От изложеното по-горе могат да се направят някой изводи и предложения за подобряване на работата,а те са :

1.Поради лош подбор от наша страна ,без проверка и пр.са били изпратени в Съветския съюз в това число и УССР ,криминални ,морално пропаднали ,пияници,авантюристи ,цигани и други ,а има някой политически не здрави елементи ,хора нямащи трудови навици ,които още с идването си са започнали да се проявяват и излагат нашата страна ,а също такада нарушават добрите ни дружески връзки със Съв.Народ .Голяма -1/7 част са уволнени и върнати в НРБ ,които ако не всички то част от тях ще говорят нелепости против Съв.съюз. Общо взето сега се чуствува подобрение в укрепване на дисциплината ,но все още се допускат лоши прояви ,като нарушаване на трудовата дисциплина ,пиянство,побойща и др.от този род ,за отстраняването на които следва да се вземат по-бързи мерки от страна на служебните и партийни ръководства ,а също така и от нас .

2.След дисциплинарните уволнения на работници не своевременно се вземат мерки за бързото им завръщане в НРБ.Това до известна степен се дължи и на обстоятелството ,че докато излезе заповедта от сл."Стройтелство на НРБ в СССР"-Москва ,които често пъти се забавят ,то напускат обектите и немогат своевременно да ги открият .Считам ,че следва за груби дисциплинарни и други прояви и още с предложението за уволнение да им се изземат от кадровиците документите за преживаване и предават и предават на милицията , заповедите по-бързо да се подписват ,а в някой случаи телеграфически и лицата връщат в страната ни .По възможност сроковите на паспортите да се анолират и важат само за връщане от два три дни или се изземат и им се дават пасавани .

3.След издадена заповед за уволнение по-най бърз път да се доведе до знанието на М-во на строежите в НРБ,което съгласувано с нашите органи да изземат паспортите на тези лица ,за да не ги използват и завръщат в СССР без да имат това право и скитат тук безцелно .

Да не се допуска връщане на един път уволнен вече работник за лоши прояви ,каквито случай са отбелязани не малко .

4.Вземане мерки от наша страна за подобряване сигналната функция с оглед своевременно пресичане замислите и проявите на враждебно престъпните и други елементи .

-Да се извършва по щателна проверка при изпращане на нови групи и внедряват в тях добри наши сътрудници и осведоми-

тели .Предстои изпращането на група от 20 души ,които ще бъдат набрани от Шуменски окръг за Красноград .

5.През време на срещите и проведените разговори с другари от обектите с известна тревога се поставя въпроса ,че с предстоящото завършване на започнатите обекти има вероятност да не им бъде подсигурен фронт за работа през зимни условия .Сигнализирах ръководството на "УКРАГАЗСТРОЙ" за вземане на мерки .

6.Други въпроси ,които се поставят от страна на строителните работници са :

-Не им е изяснен добре въпроса ,какви стоки ще могат д да изнасят без мито ,като хладилници и други ,които следва да се от оточни от служба "Стройтелство в СССР" в Москва и им серазясни . В тази връзска имало някакви изменения ,които те не знаели .

-Почти навсякъде поставят въпроса да им се разреши да посещават поне областния град на чиято територия работят и гр.Киев последния е във връзска с посрещане на тяхни близки ,които идват по тяхно преглашение и в това срещали трудности поради което нарушават често пъти режима за предвижване и пр.

-На повичето обекти снабдяването с наши продукти -сире не и други не е добро и настояват да се направи нещо в тази връзка от М-вото на строежите .

-Снабдяването на някой обекти със стройтелни материали ,а това води до предстои или извършване на други незначителни работи ,което довежда до занижаване на заплатите им и недоволство .Такива случай има в Червони Донец и Красноград до известна степен.

За всички тези въпроси и други подобни информирах ръководствата по обектите ,а също така и Зам.Н-к обединение"УКРАГАЗСТРОЙ" в Киев др.Хр.Ценов и Парторга на ЦК на ВКП др.Кръстев , които съвместно със Съветските ръководители ще вземат необходимите мерки за отстраняването им ,а за някой би следвало да се запознае и ръководството ,българското,в Москва .

Искам да отбележа и друг един въпрос на който се натъкваме в Киев .Работниците от обектите на др.РЕБРОВ и КОПАРАНОВ при отиване в отпуск минават през Киев ,където се прехвърлят на други влакове и самолети .За България си вземат билет,а от там за Съв.съюз вземат билети до Киев и от тук допълнително вземат такива за различните направления .Не разполагат с рубли или незаконно внасят български пари с намерение да ги обменят ,което в повичето случаи немогат да сторят ,а само по 10 лева законното ,което се вписва в митническите им декларации .При това положение остават без средства т.е.без рубли и немогат да се снабдят с билите .Почти всеки ден се обръщат за помощ към консулството ,каквото не сме в

Из архивите на ДС
401

Из архивите на ДС

в състояние да им оказваме и тръгват из града да търсят други възможности .Считам,че служба"стройтелство на НРБ в СССР"следва да вземе мерки за пресичане на горното явление ,за да не се получават кориози в това отношение и незаконни действия от тяхна страна .

Горното за сведение и разпореждане .

гр.КИЕВ,12.VII.1971 година .

Отпечатено в 3 екз.

1 екз.МВР

2 екз.за оперативна гр.Москва

3 екз.на Иванов .

Изпълнител и написал Иванов М.Д.

Н-ОТДЕЛ

Полковник-

402

препис в един екз

за отдел „Междух връзки"

ПОДЛЕЖИ
№ 464
22 XI 1971 г.
МОСКВА

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно.
Екз. 1.

47
55 2

5222 с 27.11.1971

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

От полковник Димитър Добрев КОСТОВ,-оперативна група Москва

ОТНОСНО:командировката му до градовете :Ростов на Дон,Новочеркаск,Аксай, Ставропол,Грозни и Молгабек.

Другарю Началник,

Съгласно Ваша заповед за времето от 3I.октомври до 6.XI.197I година посетих българските строителни групи в горепосочените градове ,където извърших както следва:

I.гр. НОВОЧЕРКАСК.

Работят I29 български работници но са пръстнати на големи разстояния по различни обекти.Тук разполагаме само с I сътрудник по линия на НМ,-"ДИМИТРОВ" и когото неможах да срещна поради отдалеченост.

От мои приятели и доброволни заявители получих следните сигнали:

-ДИОБЧО АСЕНОВ ВЪЛЧНОВ,арматурист,правел системни вражески изказвания ,възхвалявайки живота на запад.Пиянства и бойства.Говорил е ,че неговият брат като студент в Югославия е заминал за САЩ,където се намирал понастоящем.Изразявал гордост че неговия дом в Плевен е обявен за дом на реакционери.Договора му изтича в края на тази година.Ще се направи необходимото за да не бъде подновен.

Из архивите на ДС

404

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г. Секретар :

3
56

-Петър ФИЛИПОВ, бригадир. Поддържа извънбрачни връзки със съветска гражданка. Говори се ,че в България имал присъда осем години за кражба. След работна време ,много често работел частно. Съществуват съмнения за отклоняването на строителни материали.

Ще се работи за изясняването на случая.

-Любен ПОПОВ /Доктора/ жител на Плевен. Носел брада и кръст. Поддържа извънбрачни връзки със съветска девойка за която се говори ,че е бременна от него. Той имал брат или братовчед, изменик на родината и живущ в Италия. Поддържал кореспондентски връзки със същия.

Ще се работи за изясняване на случая.

-Георги ЛУЛАНКОВ, бивш готвач в Новочеркаск, изгонен за кражби и злоупотреби, понастоящем на работа пак като такъв в Нефтокумск. Обменил е последователно 600 лева срещу рубли. На някой български ръководители е давал безплатно храна. В тази връзка се преплита най-много името на началника на обекта инж. ДИМИТРОВ.

Случая подлежи на проверка.

-Ангел СПИРИДОНОВ, работник мазач. В пияно състояние влязал в остри пререкания с дежурната по общежитие използвайки цинични епитети. Пак тогава ,разярен, накъсал демонстративно портретите на тримата загинали космонавти, отпечатани във вестник Работническо дело и ги стъпкал с крака. На следващия ден си признал грешката. Като работник е добър.

Предложих да не му се удължава престоя в СССР след изтичане срока на договора през декември т.г.

2.гр. А К С А Й.

Групата се състои от 140 човека, болшинството от които работят в отдалечени обекти.

Проведох среща с осведомител "ЧОЧО", който разказа както следва:

-Ленин Григоров ПЕТРОВ роден на година ,Врачански окръг. Женен ,има 2 деца. Понастоящем поддържа извънбрачни връзки със съветска гражданка, за която се знае ,че е бременна от него, Като работник не е добър. Настоява за развод със съпругата си и заплашва, че ако не получи

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

Такъв щял да избяга зад граница.

Има предложение за връщането му в страната.

-Ганчо радославов ГАНЧЕВ роден на _____1923 година в село Черешево,Русенски окръг,понастоящем жител на София,улица "Паисий"№ 72.По професия е учител.В СССР дошел като строителен работник,отначало на българското училище в Ташкент, а сега в град Аксай.Следва задочно ,-немска филология.В тесен кръг изповядва? вражески настроения към народната власт но много внимателно.Умен и хитър.Няма постоянни приятели.Има навика да пуща фитила и да се измъква.Много често пишел нещо заключен.

Ще бъде проучен в България и наблюдаван в обекта.

3.СТАВРОПОЛ.

Групата строителни работници се състои от 150 човека. Тук разполагаме с I осведомител "АЛЙОША",който неможа да каже нищо особенно.

Съгласно предписанията от София изясних случая с лицето Вело Иванов ДИЛОВСКИ и което ще отразя в отделна справка.

От ДЗ и други лица бяха получени следните сигнали:

-Стоян Стоянов ЕСМЕРОВ роден на година ,Разградски окръг.Женен за съветска гражданка .Четири години е живял в Караганда от където дошел в Ставропол на работа при българските строители.Лъже ,краде и пиянства.Преди една седмица е откраднал газова колонка от жилищен блок строен от наши работници на стойност 80 рубли.На талкучката е разпродавал откраднати обувки .След неговото пристигане в общежитието има извършени много кражби на пари и различни вещи,като съмнението пада върху него.

Предлагам да бъде освободен от работа.Ще бъде сигнализирана консулската служба.

-Йордан Атанасов МАРТИНОВ,роден на в .Пиянства и прави скандали.Досега е нанесъл побой в различно време на 5-6 наши работници.Милицията в Ставропол го заловила в момент когато се провирал да влезе в съветска квартира през вентилационно прозорче.Случая го обяснил с това ,че бил пиян.

Предложен е за връщане в страната.

Из архивите на ДС

406

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

5

58

4.НЕФТОКУМСК.

Тук работят 130 човека но известна част оттях все още се намират в района на Агдаш,-Азарбайджанска ССР

От ДЗ получих следните сигнали:

-Стефан ЦОНЕВ роден на ,жител на София ,комплекс . Среден техник.Съпругата му е учителка.В обекта правел изказвания против СССР и възхвалявал западния начин на живот.По негова вина е била разбита една бригада. ? как ?

Ще се пусне задача за проучване на същия .

-Деню Деков АНДРЕЕВ,мазач,вражески елемент,известен на службата.От около 20 дни е изчезнал от обекта като взел със себе си и лицето Венко Димитров ТОДОРОВ от Поморие.Предполага се ,че работят частно в Азърбейджан или Грузия.Последния път са били видяни в Менгичеур в близост до Иранската граница.

След няколко дни ще имаме по-точна информация къде се намират,след което ще поискаме връщането им в България.

-Димитър Георгиев БОТЕВ.Срещу него беше дадена докладна записка от др. Емил МАРКОВ в която се казваше ,че по време на пътуване от София за Москва е правил скандали във влака в пияно състояние. При проверката се потвърди ,че Димитър БОТЕВ страда от периодически алкохолизъм и в такова състояние неможе да контролира постъпките си.Като работник е добър и редовен.През последните 1-2 месеца не посещава ресторанти,страхувайки се да не изпадне в депресия на алкохолизъм.

От случая се интерисува др. Посланик.

-Относно сигнала ,че Любен ГИЕВ от София е вземал подкупи от работници изпратени на работа в Нефтокумск поставих задачи.Очаква се в близките една -две седмици да имаме резултати.

5.МОЛГАБЕК.

Със сътрудник "КАЛИН" неможах да проведа среща. Оказа се ,че се е завърнал в страната по болест още на 15.X.1970 год. Материалите за същия ще бъдат изпратени на отдел меж. връзки.

59 6

6,гр.АФИБСКИ

На 27.X.1971 година през нощa неизвестно лице е скъсало портретите на първенците окачени в почетната алея на българския пасйолък.Това е станало в момент когато са празднували завършването на договорния срок на няколко наши работници.На всички които са пожелали са разрешили срока им да бъде удължен с още една година.Изключение в това отношение е било направено само на 2 работници,-Дончо Николов ДОНЧЕВ и МАЛЧО_____ _____на които не е била уважена молбата да продължат работата в СССР поради непристойно поведение.Съмненията за скъсване на портретите падат върху тях.

Същите са заминали за България,поради което моля да бъдат взети в предвид.

10.XI.1971 год.
Москва.

Полковник: [signature]

Написано в 2 екз.
I екз.на о-л меж. връзки МВР
I екз. л.д. Москва.
Написал:Д.Добрев.

препис в един екз. за ВТУ.

Из архивите на ДС

210 9

Строго секретно.

Екз...

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

О Т Ч Е Т Е Н - Д О К Л А Д

За извършената агентурно-оперативна работа по обслужването на българските граждани, на продължителна работа или временно пребиваващи на територията на СССР, през отчетната 1971 година.

I. ОПЕРАТИВНА ОБСТАНОВКА

Съгласно статистическите данни на контролно-пропускателните пунктове, Съветския съюз е бил посетен от български граждани, както следва:

През 1968 година.....140,756 човека.

През 1969 година.....165,111 -"-

През 1970 година .....245,227 -"-

За 1971 година още не разполагаме с точни дани, но по всичко личи, че цифрата ще бъде по-висока от предшестващите, тъй като с всяка измината година се забелязва тенденция на постоянно увеличение. От всички социалистически, по посещение в СССР, България се нарежда на второ място след Полша.

Разбира се, тези цифрови данни далеч не отразяват понятието "Посещение" в неговия пълен смисъл. Тук е показано всичко онова, което е пресякло границите, независимо по какъв по-

2АА 10

вод и колко пъти.Например,екипажите на корабите и самолетите, колкото пъти са пресичали границите на СССР,толкова пъти са били регистрирани.Пътниците преминали за Финландия,Япония, Америка и др.също.

Горното го даваме само за юлистрация,Всъщност,нашето внимание през отчетния период е било насочено за работа в следните по-основни обекти:

-Българските строителни групи на брой 22 с общ състав около 15,000 човека ,заедно със семействата.

-Българското горско стопанство в Коми АССР,където работят 3 групи с общо 5,440 човека.

-По българските студенти и аспиранти около 3,300 човека,учащи се в повече от 8 града на Съветския съюз.

-По нашите служители от Посолството,Търговското представителство ,Съвета за икономическа взаимопомощ,Обидинения институт за ядрени изследвания в Дубна и др общо със семействата около 500 човека.

-По българските туристи и командированите,общо около 40,000 души.Изършена беше също така известна работа по екипажите на някой от нашите кораби,за които бяха получени сигнали ,че се занимават с незаконна търговия и трансфер.

Горепосочените обекти са били обслужвани от 9 оперативни работници,които са разпределени по местостоянка,както следва:В Москва-3;Ленинград-1;Киев-1;Губкин-1; Ашхабад-1; Усогорск-2,1 по ДС и 1 по НМ.

Оперативната обстановка е специфична за всеки един от обектите на обслужване.Например:В Търговското представителство,Посолството,СИВ и ОИЯИ в Дубна,състава е сравнително по

Из архивите на ДС

410

дбран но там има голяма концентрация на секретни данни . Нашата работа по опазването на тези секрети се е усложнявала от две обстоятелства а именно:

На първо място ,болшинството от този състав живее в жилищни домове в които живеят и дипломати от западни страни ,-условие за поддържане незабележими контакти на съседски начала.

На второ място.Голяма част от тези хора търсят да купят или вече са си купили леки автомобили за частно ползване.Единствените продавачи се явяват западните представители.Въпреки забраната ,налице са много такива контакти,скрити и явни с единствена цел -покупката на кола или на резервни части.Разбира се в много случаи ние сме използвали това съжителство ,при определена необходимост и възможност да наблюдаваме за поведението на тези дипломати.

Оперативната обстановка в студентско-аспирантските среди е по-различна от първата.Тук няма секрети но има морално политическа неукрепналост,макар и в отделни единици и експанзивност,присъща на хората от тази възраст.При тях също се създават контакти със западни страни ,които крият известна опасност.Нашето внимание в тази насока е била профилактиката а в никой случаи да се използва оперативната обстановка в наша полза.

Работата по командированите ,по туристите ,по екипажите и други ,също има своя спесифичност.Тук е най характерно малкото време с което разполагаме и пълната неизвестност за лицата които се засичат.За моряците най-типичното е спекулативната търговия.За командированите и туристите, срещата със западни такива ,в хотелите или навън.

Из архивите на ДС

411

Най-трудна и най-трудоемка е била работата по българските строителни групи и тези от горското стопанство в Коми АССР. Тук на-характерното в случая е голямата разпръснатост и големите растояния.Състава на групите е разнороден и наситен с контингент както по линия на ДС ,така и по линия на НМ. Налице е също така едно огромно текучество,което означава, че през последните 2 години са напустнали общо 1850 човека, само по линия на строителството .Това са 16.68% от общия състав или на всеки 6-7 човека ,един се е върнал в България, преди изтичането на договорните задължения.

Такава е накратко,в най-общи линии,оперативната обстановка в горепосочените обекти на обслужване.За да стане по-ясно ,ще се спрем по-подробно на някой прояви,характеризиращи най-добре конкретните случаи.За тази цел ще започнем най-напред с,

Р А З Р А Б О Т К И Т Е:

През отчетния период групата е работила по 1 анонимна разработка и по 2 дела за оперативна проверка,или както следва:

1.По анонимна разработка "ПОДПАЛВАЧИ",заведена в горското стопанство Коми АССР,по повод предумишлено предизвикан пожар през 1969 година,в навечерието на нашия национален праздник девети септември.Подпален бе жилищен дом.Същата се води съвместно със съветските другари,тъй като уликите падат както върху наши,така и върху тяхни граждани.Проведени са много мероприятия но автора не е разкрит.През последните 3 години нашият състав е почти подменен и вероятността да се постигне някакъв успех,почти отпада. Независимо от това работата по делото ще продължи, като за целта ще бъде разработен нов план съвместно с съв. др.

Из архивите на ДС

412

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

2.ДОП "ИЗМЕННИК",заведено на инж. ,-търговски работник в гр. Одеса.Всъщност делото се води във II-р Главно управление,а ние бяхме в помощ.Някой мероприятия по разработката се проведоха от съветските другари,по наше иска не.Окраската "Шпионаж" неможа да издържи а се доказа,че обекта се занимава с валутен трансфер и незаконна търговия.Същия беше върнат в страната през месец ноември 1971 година, като непригоден за задгранична работа.

3.ДОП"_____"заведено на ,по турска линия с украска "Шпионаж".Обекта работи като строителен работник в град Ярославл.Проведени бяха редица мероприятия.Доказа се ,че обекта е автор на посмото до турския консул в Бургас с което се самопредлага да сътрудничи на турското разузнаване.Други данни за престъпна дейност от страна на обекта не са получени.Води затворен,изолиран начин на живот.Трудолюбив но с ограничени умствени възможности.От поведението му се вижда,че съществуват белезите на психическа нарушеност.Тъй като делото се води от София,ще бъдат направени консултации с турския отдел с цел преоценка, дали заслужава понататъшното водене на разработката

РАБОТА ПО СИГНАЛИТЕ.

През 1971 година групата е работила общо по 124 сигнала ,които се разпределят по украска,както следва:

-За подозрителни връзки с чужденци.....15 сигнала.
-За вражеска агитация.....42 -"-
-За измяна на родината.....12 -"-
-За диверсии и вредителство.....3 -"-
-За валутен трансфер и контрабанда.....12 -"-

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

-За проведени стачки.....7 сигнала.

-За хулиганство и морално битово разложение и други общо.....26 сигнала

-За корупция..... 2 сигнала.

-За други престъпления..... 5 -"-

От всичките 124 сигнала са изяснени 102,което означава 82% изпълнение.По останалите 22 сигнала продължава да се работи и през новата отчетна година.

Ще посочим някой по-характерни примери с кратка обусновка и и анализ:

а/ За подозрителни връзки с чужденци.

-По сведение на съветските другари и наши източници, българския работник е провел на два пъти срещи със западногермански граждани в град Краснодар.В процеса на работата беше доказано ,че преди 9.IX.1944 год. е работил като преводчик на германците на Балканския полуостров,подпомагал е немското разузнаване в този район.В СССР подготвяше измяната на родината за която цел посети град Ленинакал,в непосредствена близост до турската граница.Същия беше издирен и принудително върнат в страната на 28.XII.71 г.

-Българската студентка КИСЕВА поддържа съмнителни връзки със западногермански гражданин,с когото си кореспондира. В едно от писмата загатва ,че искала много да го види,тъй като имало какво да му разкаже.Бащата на КИСЕВА работи като инжинер в нашите строителни групи.Последния е завършил висшето си образование на запад.По сигнала продължава да се работи.

-Българския работник от строителната група в Ярославл се е срещал на 2-3 пъти с турски специализанти от Истамбул,пребиваващи временно в Ярославл.Единият път ги е водил

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

Из архивите на ДС

414

216[15]

в квартирата си работи по изграждането на секретен обект,зашифрован под името "Столовата".Работи се за изясняване на случая.

- ,работник от Коми,който след дисциплинарното си уволнение през месец юли 1971 година ,на път за България се отби в американското посолство в Москва, където престоя 3 часа.По-късно,през месец октомври същия се върна наново в СССР,като строителен работник в Ярославл.Тук създава искуствени легенди ,че е преследван от неизвестни лица.Предложен е за връщане в страната,което ще стане най-късно до 15.I.1972 година.

-Инж. от апарата на СИВ.Същия беше редовен посетител на западните посолства в Москва от които закупи 2 леки коли и много резервни части.Предупреждаван е затова от неговите ръководители в СИВ и от оперативните работници:Ботев,Цолов ,Добрев.Беше прихванато негово писмо писано до английски дипломат,с което искаше други резервни части и накрая,за направената услуга от англичанина,се поставяше на тяхно разположение,при разпродажба на колите им сред българската колония. беше върнат принудително в страната през месец март 1971 година.

Примери от подобно естество могат да бъдат посочени още,но има една категория български граждани,които контактуват с лица от западни страни посредством кореспонденцията.Най често повтаряните страни са :ГФР,САЩ,Франция,Италия и Турция. Средногодишно получаваме от съветските другари фотокопия от такива писма ,около 600,-650 на брой.Най -активни в това отношения са българските турци на работа в СССР,след които следват нашите специалисти в Дубна.Благодарение на това мероприятие бяха разкрити 3 лица,готвещи измяна на родината.Тук ,обаче все още имаме един недостатък,-писмата на чуждите езици

Из архивите на ДС

415

не се превеждат поради отказ на София да реши този въпрос. На практика ,ние контролираме само това което можем да разчитаме.Не са редки случаите наши граждани ,дошли като туристи или командировани,веднага да се обаждат до западните страни,като оповестяват своето пристигане.

Другата част ,която пряко контактува със западните дипломати и търговци в Москва,това са нашите служители или работници,които желаят да си закупят лек автомобил за частно ползване ,или резервни части ако притежават такъв,-западна марка.По този въпрос и за опасностите които крие такава покупко-продажба,ние сме сигнализирали София със съответна справка.

б.ЗА ВРАЖЕСКА АГИТАЦИЯ И ПРОПАГАНДА

Това явление на-силно се чувства сред българските работници в строителството и горското стопанство.Тук и общата маса е по- голяма,съществуват някой условия за това,но основното си остава ,-лошия подбор.Така например:

-Атанас Иванов КУНЕВ от Губкин .Вражески настроен. Прави системно вражески изказвания,насочени против СССР и Комунистическата партия.Изказва съжаления ,че по време на войната съветските хора не са били избити от немците. и пр.

-Георги Михайлов ЦЕКОВ,работник в Губкин.Баща му е имал смъртна присъда от народния съд но заменена.Много сдържано,но хитро подмята едни или други епитети против съветската действителност.

-Емил Георгиев ОПРОВ от гр. Губкин.Уволнен дисциплинарно за разложителна дейност и лоша дисциплина.Отправял най-вулгарни закани против съветските хора.Влизал е в политически спорове с последните и пр.

Из архивите на ДС

416

-Кирил Стоилов ПЕЦИНСКИ,води разложителна дейност сред новопристигналите групи български работници,като сочи едни или други недостатъци,влагайки вражеска трактовка.Работи се за документиране на случая.

Тук могат да бъдат посочени много примери,както из средите на изгонените работници,така и сред тези ,които продължават да работят по строителните обекти.Какво е характерното обаче.Ние незнаем нищо повече за тези хора.Никой не ни уведомява за тяхното минало,за проявите им в България.Обикновено работата по тях започва оттук,след като бъде засечен по агентурен или други път.Но това не става бързо,често пъти към края на неговия мандат.По наша преценка такива хора не трябва да бъдат допущани за работа в СССР защото разлагат политически неукрепналите работници,увреждат на българо-съветската дружба а като се върнат в България,лоши пропагандатори.

в.За измяна на родината.

Както вече бе споменато по тази линия е работено по12 сигнала,болшинството от които изяснени и по лицата е взето конкретно решение.Така например:

За готвена измяна на родината и други дисциплинарни простъпки са върнати в страната:Мехмед Мустафов ИСМАИЛОВ;Деню Дяков АНДРЕЕВ;Христо Тенев КОЛЧЕВ;Салих Исмаилов ИСМАИЛОВ; Мариан Лазаров АЛЕКСАНДРОВ;Димитър Иванов ЧОБАНОВ;Ахмед ОСМАНОВ и Велчо Драганов ВЕЛЧЕВ.

По останалите 4 човека продължава да се работи.

Прави впечатление ,че болшинството от кандидатите за измяна на родината са или български турци,или наши граждани имащи роднински връзки с лица живущи в западни страни.

Из архивите на ДС

Подбудите са или националистически,главно сред турците,или авантюристически,за бързо забогатяване и пр.Чисто политически отенак имат имат само двата случаи на ,Деню Дяков АНДРЕЕВ и на Христо Тенев КОЛЧЕВ.

По-голяма част от засеwките за измяна са направени по агентурен път или чрез използването на М-9.

г.Диверсии и вредителство.

И трите случая се отнасят за Горското стопанство в Коми АССР,Така например:

-На 31.XII.1970 година ,неизвестно лице съзнателно подсякло голямо дърво,която малко по-късно паднала върху високото напрежение захранващо обекта и го прекъснало.Проведени са редица мероприятия но автора не е установен.

-На 5.I.1971 година в дробилната машина на централното парокотелно попаднало метално парче,което предизвикало авария. Проведените разследвания потвърдиха ,че случая има несъзнателен характер.

-На 27.IX.1971 година кабела на електрическото табло захранващо 4-та естакада е бил намерен прекъснат и работата спряла.Разследването потвърди ,че това е направил работника Манол Иванов ГЕОРГИЕВ,който преследвайки благородна цел,съзнателно изтръгнал кабела.Не искал да допустне пияни работници да работят на машините,крwещо злополуки.Това ,разбира се го е направил тайно,без да го види някой и си отишел.

д.За валутен трансфер и контрабандна търговия

През годината е работено по 12 сигнала,от които поинтересни са следните:

-През месец юли 1971 година група наши моряци от кораба "Сопот"извършиха контрабандна търговия със съветски гра-

417

Из архивите на ДС

418

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

ждани в пристанище Поти,разпродавайки;кърпи за глава-японско производство;културни предмети като кръстчета,обици,гривни и др;златни монети с образа на Кемал Ататюрк,всичко това на общ стойност около 20,000 рубли.Съвместно със съветските другари бяха проведени редица мероприятия,с което бе потвърдена вината както на съветските граждани,така и на нашите мораци.Съветските граждани са осъдени.За българските -нямаме сведения. Въпреки многократните настоявания на съветските другари да им предадем някакъв документ от който да се види какво се потвърждава от нашите мораци,спрямо техните ,такъв и до сега не им е даден.През същото време ,те от своя страна ни предадоха много документиращ материал от разпитите на техните виновни.

-Главния счетоводител на обекта Аксай,

,след отпуска в България е пренесъл 98 броя мъжки ризи, фланели,сервизи и други предмети ,които започнал да разпродава.Същите бяха конфискувани ,а ПЕТРОВ уволнен дисциплинарно и върнат в България.

-Деню Атанасов МОТОВИЛКОВ,-технически ръководител в Стари Оскол,обменил 500 лева срещу рубли.Посетил е Москва с цел да си закупи лека кола от западни посолства.Ще бъде преду преден.

В настоящия момент се води разработка на съветски граждани в в град Ялта,върху които падат уликите ,че вършат незаконна търговия с членове от екипажа на кораба "Г.Димитров".Съветските другари търсят нашата помощ.

Има и други такива случаи,но прави впечатление,че тази дейност напоследък взема все по-големи размери,има организиран характер и засяга повече лица от различни среди.За случая се използват най-различни средства;Нашите кораби;Нашите автомобили от международния транспорт и най -вече много-

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

гократните пътувания до България,главно от съпругите на нашите работници.Много са случаите когато при едно пътуване в двете направления носи чиста печалба от разликата в цените на някои стоки от 300 до 500 рубли. Най-много нарушения при издаването на паспорти за такива съпруги ,които нямат покана а пътуват,допуща МВР Русе.При тях е и митницата и на приятелски начала пропущат съзнателно забранени количества стоки.Би следвало нашата митница да въведе известен порядък,защото на много места съветските другари протестират.Тук се счита ,че нашите моряци извършват най-много незаконна търговия от всички моряци на социалистическите страни.Вече се знае,че съветските граждани с престъпни наклоности по тази линия,предпочитат "да работят "с наши моряци,а не с капиталистически,тъй като последните били обект на вниманието на КГБ.

419

е.За проведени стачки.

По основно са изяснявани 7 случая в които взеха участие повече хора или имат по особен характер.Така например:

-На 12.II.1971 година бригада от 14 български работници в Челекен,демонстративно напуснаха обекта ,изразявайки недоволство от заплащането на труда.Разследването показа,че главен виновник за случая се явява началника на българската група архитект Борис НЕДЯЛКОВ Създавал настроение срещу съветското ръководство,подклаждал настроения в нашите работници.Същия беше уволнен и върнат в страната

-На 19.XII.1971 година бригада от 11 човека напуснаха Губкин и се отзоваха в Москва,изразявайки недоволство от лошата организация на работата ,от начина на заплащането и пр. Проверката потвърди верността на горното но успоредно с това доказа и писката квалификация като строители на много от пре-

Из архивите на ДС

420

21

тестиращите работници.Последното също така е съдействало за ниската заработка.

От подобно естество са и стачките в Лубни,Червони Донецк и други.

Какво показаха,обаче, разследванията ,направени по агентурен и официален път:

На първо място,всички прояви от този характер са имали стихиен характер и са ставали в дните,когато са били получавани заплатите.

На второ място,те са ставали главно по вина на някой наши технически ръководители ,които са се оказвали неспособни да създадат ритмичност и натовареност в работата.Последното е водело до престои а на края на месеца до разни нечестни машинации при уреждането на нарядите.

На трето място,според някой наши профсъюзни ръководители,в трудово-правно отношение нашите работници не били защитени както трябва.Двойното подчинение на нашия работник го прави уезвим и несигурен.Често пъти той бива прехвърлен от българска на съветска или от съветска на българска инстанции,без да му се решава служебния или личен въпрос.Например:При жалване за метериали или механизация на българския ръководител,последния дига рамене и сочи като виновник съветската страна.Когато се отиде при съветската страна за същото,последната казва:"Обърнете се към вашите ръководители" и така докато се изчерпи търпението.

Такива са в общи линии причините за станалите стачки,които се раздухват и използват от вражеските елементи в агитационната дейност,насочена срещу Съветския съюз.

ж/За грубо хулиганство и морално-битово разложение

Из архивите на ДС

421

~~223~~ 20

Посочено е ,че сме работили по 26 сигнала от които един по линия на студентите и всички останали по строителството и горската промишленост.Няма да се спираме по отделните случаи, защото те са много, а ще дадем някой обощени данни илюстриращи дейността ни в това направление.

Както казахме през последните две години са върнати дисциплинарно,само по линия на строителството 1850 човека.В голямото си болшинство ,това са честни хора но по редица обективни и субективни причини не издържаха на съществуващите условия.,едни бяха върнати принудително а други сами се върнаха в страната.

296 човека са уволнени дисциплинарно но за допустнати особенно тежки престъпления на трудовата дисциплина и нормите на обществено поведение.Тези нарушения в основни линии се характеризират както следва:

11 човека са уволнени затова,че по съветските закони са осъдени на различни срокове затвор.Деянията са предимно от криминален характер.

За хулигански прояви на обществени места,свързано с неподчинение и обида на съветската милиция ,съпроводено съд съпротива и побой на длъжностни лица са изгонени 14 човека.

За груби нарушения на паспортния режим,морална разпуснатост,посещение на закрити райони и пр.-7 човека.

264 човека са уволнени за системно пиянство ,скандали на публични места,гаврене със съветски гражданки и други злостни хулигански прояни.

Общия извод,че болшинството от нарушенията и нормите на обществено поведение се дължат преди всичко на недостатъчното възпитание и ниската култура на отделни работници,-особенно сред циганското и турски малцинства.

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Из архивите на ДС

422

224 23

з/За корупция

Работено е по два сигнала,които са изяснени както следва:

-По сигнала ,че вземал подкупи на работниците за изпращането им на работа в СССР се потвърди.Предстои извършването на документация.

-Потвърден бе също така и сигнала ,че бригадира - от Ярославл давал подкупи на прораба,за да им изкарва средномесечна заработка от 850 до 1,100 рубли.За случая е информирано служебното и партийно ръководство на Главното управление.

-"-

От извършеното по разработките и сигналите е видно,че през отчетния период е преобладавала работата по линия на ДС във всичките и аспекти.Задачите са били решавани с наличните агентурно оперативни средства.В отделни случаи е търсена помощ на съветските другари.Контингента по линия на ДС и НМ е е установяван като цяло оттука ,след получаването на сигнала по агентурен път,от ДЗ или чрез литерното мероприятие М-9. В обслужване на обектите най-добре са работили другарите Марин Копаранов и Богомил Христов.Болшинството на контингента в техните обекти е установен,сигналите са своевременно изяснявани.

РАБОТА С ОСВЕДОМИТЕЛНИЯ АПАРАТ

Условията при които се изпълняват оперативните задачи, сътрудниците и осведомителите се евяват не само основно,но и като единствено средство в нашата работа.Този апарат се разпределя по обекти на обслужване и по оперативни работници както Следва:

Из архивите на ДС

~~245~~ 47

Обекти на обслужване	резид. сътрудници ДС	сътрудници ДС	сътрудници НМ	Всичко	при кой оперативен работник
ОИЯИ Дубна	-	2	-	2	Р.Станков.
СИВ	-	3	-	3	Р.Станков.
Студентите М-ва	-	5	-	5	Р.Станков.
Студенти Ленингр.	-	3	-	3	Б.Христов.
Студенти Киев	-	-	-	-	М.Иванов.
Търговско М-ва	-	2	-	2	Д.Добрев.
Горско С-во	-	16			Петров,Алекси
Строителство	-	9	4	13	Д.Добрев.
Строителство	2	13	14	29	М.Копаранов.
Строителство	-	17	6	23	П.Ребров.
Строителство	-	3	3	6	М.Иванов.
Строителство	-	6	5	11	Б.Христов.
Всичко	2	79			

О разстановката и работата с наличния информационен апарат могат да се направят следните основни изводи:

-Не са издирени и установен контакт с 12 сътрудници,главно по линия на строителството.За целта е написано писмо до София.

-В някой обекти на обслужване не розполагаме с никаква агентура,а в други ,не е в достатъчно количество за да разреши стоящите пред нас задачи.Такива обекти са:По студентите в Киев, Одеса,Ленинград; по търговското в Москва и строителните обекти: Грозни,Молгабек,Прилуки и др.

-Работата с наличните осведомители и сътрудници не е била на необходимата висота,главно в строителните обекти, в ко-

Из архивите на ДС

424

ито не е имало оперативни работници и придобита резидентура за тази цел.Срещата с този апарат е бил осъществяван на 2-3 пъти през годината.

-Голяма част от изпратените осведомители не са проверявани,както когато са работили в България,така и сега ,поради липса на възможности в някой обекти.Много от тези сътрудници или отказват да работят,или работата им е незадоволителна.

-Известна част от осведомителния апарат,работещ в строителството,през 1972 година ,поради изтичане на срока,ще се завърне в България.

-Срещище в много случаи са осъществявани при примитивни условия,което затруднява идейно -възпитателната работа.

ПРОВЕДЕНИ ПРОФИЛАТИЧНИ МЕРОПРИЯТИЯ.

Едно от основните направления на нашата работа в обслужването на обектите е била профилатичната дейност.Тя се е изразявала главно в опазването на секретите,в ограничаване пътуванията в западни страни,когато имат туристически характер; В създаване порядък при закопуването и съхраняването на ловното огнестрелно оръжие;В изгонването лицата рецидивисти,склонни към кражби,измами и други престъпления.Болшинството от тези мероприятия са провеждани след съгласуване с посланика на НРБ в Москва ,както и с другите организации или лица ,имащи отношение към конкретния случай.

ПО КООРДИНАЦИЯТА СЪС СЪВЕТСКИТЕ ДРУГАРИ.

Координацията със съветските другари през отчетния период е била на необходимата висота.Всички оперативни работници по места са имали системни контакти по конкретни въпроси със

224 26

съветските органи от КГБ.Съветските другари са ни оказали помощ по анонимната разработка в Усогорск и по двете дела за оперативна проверка.Давали са ни редица сигнали за посещения на западните посолства от наши граждани.Информирани сме били за случаите ,когато наши граждани поддържат писменна връзка с лица от капиталистически страни, и др.

От наша страна сме подпомагали съветските другари,главно по чужденци,временно пребиваващи или изпратени на продължителна работа в СССР.

425

Из архивите на ДС

МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РАБОТАТА.

През следващата година работата трябва да се подобри в следните направления:

1/Да се въведе по-добър порядък при използването на на наличните сътрудници и осведомители,особенно на тези от строителството и горската промишленост.За целта много оттях да бъдат сведени на ръководство към резиденти.

2/Да се направи необходимото за създаването на комендантски апарат по обектите на строителството и горската промишленост.Същите ще бъдат използвани по стабилизиране обществения порядък и по други наши оперативни нужди.

3/По сигналите да се реагира бързо и с всички необходими оперативни средства с цел правилното им изясняване.

4/Да се отдели по-голямо внимание по придобиването на информационен апарат в :Търговското представителство; Строителните групи в Грозни,Молгабек,Прилуки,Червоний Донец и студентите в градовете:Москва,Киев,Одеса,Ленинград и др.

5/Ще бъдат проведени по разгърнати мероприятия с цел добиване по -пълна информация ,както по чужденците от западните страни ,така и по нашите граждани на работа в Съветски

Из архивите на ДС

426

27

~~218~~

ския съюз.

6/Да бъде въведена по-добра организация по планирането на задачите ,за по-кратък период от време,по-добра прегледност на личното оперативно стопанство като литерни дела,разработките,сигналните тетрадки и др.

7/Да се реши въпроса с превеждането на български език,материалите от литерното мероприятие М-9.Да се помогне чрез центъра в Москва на тези обекти,където все още не се провежда а именно:Железногорск,Белибей и обектите в района Ростов на Дон и Грозни.

18.I.1972 година.

Москва

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ:
-Генерал лейтенант _____

Написано в 2 екз.
1 екз. на о-л меж,връзки МВР.
1 екз. л.д. Строителство.
Изпълнил.Д.Добрев.

Стр. поверително!

Екз.№ 1

~~104~~ 3 11

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

За състоянието на работата с българските работници в ЧССР

Общи бележки

В Чехословакия български работници и специалисти са идвали и идват по няколко спогодби и линии.

Първата компактна маса работници за селското стопанство и строителството са дошли по спогодбата от 1946 г. Техният общ брой е бил около 15-16,000 души. Огромна част от тях след изтичане на спогодбата са се завърнали в България. Една част от тях обаче вероятно около 1 000 души заедно със своите синове и дъщери са останали в ЧССР, устроили са се и по правило не възнамеряват да се завръщат в България. От техни среди някои са завършили висше образование и работят като специалисти. Такива специалисти са останали в ЧССР и от средите на следващите наши студенти. Огромното болшинство от тях са сключили бракове с чехословашки гражданки, като всички са признати от наша правителствена комисия за постоянно живущи.

По не напълно уточнени данни понастоящем в ЧССР работят 47 лекари, 7 ветеринарни лекари, 3 аптекари, 7 лаборанти, 42 машинни инженери, 34 строителни инженери, 5 минни инженери, 16 архитекти, 42 електроинженери, 5 инженер-металурзи, 28 инженер-химици, 8 зеземери, 8 агрономи и други 34 инженери с различни специалности. Освен тях, работят 17 учители, 13 икономисти, 13 строителни техници, 12 електротехници и 29 техници с различни специалности. Изброените до

Из архивите на ДС

428

~~128~~ 7

тук висши и средни кадри са признати за постоянно живущи. Освен тях, има други няколко десетки наши млади специалисти, на които различни наши ведомства са разрешили да работят в ЧССР за по една, две и повече години.

По Спогодбата от 1957 г. също така са дошли няколко хиляди наши работници за работа в промишлеността, строителството и селското стопанство на ЧССР. Значителна част от тях са се завърнали в България. Понастоящем от тях като работници по спогодбата се водят 503 строителни и селскостопански работници и 422 промишлени работници. От промишлените работници 80 са с фактически неопределен срок за пребиваване в ЧССР, останалите са дошли в ЧССР или да придобиват професии, или да работят и подпомагат временно чехословашки предприятия, изработващи машини и съоръжения за България.

Извън посочените работници по спогодбата, по линия на ДТП "Техноимпекс" се водят други 409 наши работници и специалисти. Това са предимно лица, отпаднали от спогодбата, женени за чехкини или дошли на работа в Чехословакия по най-различни причини. Те работят поединично, в различни предприятия и сектори на чехословашката икономика и администрация.

Освен посочените работници и специалисти по линия на спогодбата и ДТП "Техноимпекс", има няколко стотин съпруги, синове и дъщери, които работят, така да се каже, на черно, т.е. без да правят вноски по линия на ДТП "Техноимпекс" или превеждат пари в България, както правят работниците по спогодбата, върху които вноски нашата страна взема от ЧССР валутни премии в размер на около 400 000 крони годишно.

Съгласно спогодбата от 1957 г. на базата на работещите в ЧССР наши работници, чехословашката страна отпуска 300 стипендийни месеци /600 000 чех.крони/ за специализация на наши работници и специалисти. На базата на това споразумение

13
109
5

през 1970 г. в ЧССР са изпратени на специализация 148 инженери и средни техници. За 1971 г. следва да дойдат общо около 240 стипендианти /специалисти на специализация в заводи, научноизследователски институти, проектантски организации и др./ Същите се изпращат на специализация за срок от един до шест месеца. В повечето случаи обаче те идват за по-кратко време от един до три месеца и рядко за шест месеца.

Трябва да посочим, че от страна на стипендиантите в повечето случаи се изразяваше недоволство относно ниския размер на получаваните от тях стипендии, тъй като индекса на живота в ЧССР за периода 1964-70 г. се е увеличил с 12%, а стипендиите бяха 1 800 крони за инженерите и 1 400 крони за техниците. От 1.II.1971 г. стипендиите се завишиха за инженерите 2 100 и за средните техници 1 700 крони на месец.

Работниците и стипендиантите през 1970 г. работеха и специализираха в 68 завода и предприятия, пръснати по цялата територия на ЧССР.

I. Разстановка и брой на работниците и специалистите по обекти, характер и дейност на обектите, в които работят.

Промишлените работници по спогодбата са разпределени по заводи както следва:

1."Витковицки железарни"- гр. Острава - работят 96 работника, от тях 80 се завръщат по график, утвърден от Министерството на труда и социалните грижи до 31.7.1971 г., останалите 16 са студенти, чиито срокове на завръщане в България изтичат на 31.XII.1971 г.

Металургичният завод "Витковицки железарни" в Острава е едно от най-старите предприятия на металургията в ЧССР. Основан е в 1867 г. и периодически разширяван и подобряван от английски, френски и немски фирми. В завода работят 32 000 работника. Заводът има закупени и експлоатира собствени

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

430

94
110
6

рудници в Швеция, богати на железна руда. Отчасти внася и руда от Кривойрог, СССР. Освен добив на стомана и чугун, тук се изливат и изработват колянови валове за морски кораби и цели комплексни заводи и предприятия, предназначени предимно за износ.

2. Химически заводи "Сполана" - Нератовице. В това предприятие преди е имало голяма група от 300 работници и работнички. Сега там работят 89 души, от които 73 мъже и 16 жени, които са съпруги на нашите работници. Сроковете на подготовката и обучението на групата изтичат на 30.VII.1971 г. след която дата, ако не се прати нова група, тук не ще останат наши работници.

Химическите заводи "Сполана" освен производствата, които ще има нашия Химкомбинат в Свищов, имат редица други производства, както за борба с паразитите в селското стопанство, така и за автокозметиката.

3. Завод за автомобилни гуми "Митас" - гр. Прага. В това предприятие се произвеждат автомобилни гуми за тежкотоварни коли. В него работят и се учат 52 мъже и 13 жени, съпруги на наши работници. Срокът за обучение и подготовка на групата приключва на 22.XII.1971 г.

Заводът е построен 1929 г. от френската фирма "Мишелин" и от тогава нееднократно се разширява и подобрява, както производството, така и технологията му. Голяма част от продукцията на завода се изнася в чужбина.

4. Първи бърненски машиностроителен завод - гр.Бърно. На 11.I.1970 г. в това предприятие дойдоха да работят 46 работника за срок от 15 месеца по изпълнението поръчки, направени от нашата страна за топло и електроцентралите в Русе, Пловдив, Белмекен, Сестримо и др. В завода се произвеждат

15
111
8

Из архивите на ДС

431

турбини, парни котли, машини и резервни части за електроцентралите.

5. Обединени заводи ЧКД - Бланско. В момента работят 12 промишлени работници, които са дошли за да подпомогнат изпълнението на наши поръчки, направени от Министерство на енергетиката и горивата.

Обединените заводи ЧКД Бланско са основани през 1668 г. В заводите се изработват тежки каруселни стругове, големи водни помпи, различни размери железни конструкции, редица възли и части за газопроводите на СССР и други социалистически и капиталистически страни. Продукцията на завода се изнася в СССР, САЩ, Япония, Франция и др.

6. Автомобилни заводи "Клемент Готвалд" - Прага. В този завод на автомобилостроенето, който преди няколко месеца чествува 60 години от основаването си, работят само 4 наши работника. Те са останали от минали групи и са женени за чехословашки гражданки.

7. Завод ЧКД - Прага. В това предприятие на машиностроенето работят 7 наши работници, останали от минали групи. Същите са женени за чехословашки гражданки.

8. СОНП - Кладно. В това предприятие на металургията работят 44 български работници. От тях 26 са женени за чехословашки гражданки, а останалите 18 са женени за българки. Ще работят и пребивават в Кладно до приключване валидността на спогодбата от 1957 г.

9. Машиностроителни заводи "Шкода" - гр. Пилзен. В шкодовите заводи работят 25 работника, от които 24 са женени за чехословашки гражданки. Както до сега, така и за в бъдеще някакви промени в състава на групата не се очакват.

Из архивите на ДС

432

16
112
8

II. Професионална подготовка, заплати и битови условия.

По принцип може да се каже, че начина на подготовка и обучение на промишлените работници, идващи в ЧССР, е много добър и с някои изключения действително допринася за повишаване квалификацията и подготовката им. Това обстоятелство се потвърждава и от българските предприятия, които изпращат работници на обучение в ЧССР. Значителният брой подготвени и обучени работници в чехословашките заводи и предприятия, завърнали се в България, са голяма и ценна помощ за българските предприятия.

Чехословашките предприятия оказват на българските работници максимално внимание както в областта на производството, така и при подготовката им в организираните от тях курсове по изучаване на чешки език и тяхната квалификация, а така също и при битовото им устройване. Не малко внимание се отделя и за взаимните отношения между чехословашките и българските работници, поради което можем да кажем че те са добри.

С положителност може да се каже, че българските работници полагат максимални усилия за придобиване в ЧССР на по-голям опит и квалификация и че голямата част от тях са доволни от трудовите и битови условия и от заплащането на труда.

Как са решени по-конкретно проблемите на квалификацията бита и заплатите в основните заводи, където работят наши работници?

1. "Витковицки железарни" - гр. Острава. Тук се изпращат работници предимно да учат нови професии и да повишават квалификацията си в областта на черната металургия. За пристигналите работници се провеждат курсове по чешки език, а по-късно и квалификационни курсове с професионален минимум. Обучаването се извършва по програми на МК "Кремиковци", МЗ "Ленин" и "Пещоремонтстрой", допълнени и разширени от отдела по

113 17 9

подготовка на кадрите във "Витковицки жерезарни". След завършването на основния курс се провеждат по работни места консултации и се решават специфичните въпроси по обслужването на машините и технологическите процеси.

По-лошо е положението с практическата подготовка на българските работници и то по-специално за професиите, като валцьори, пещари и стоманоразливчици, където обучението на кадрите е по-дълготрайно и цеховете разполагат с дългогодишни кадрови работници. Поради това по-трудно става подменяването им с наши работници. По същество всички работници работят на работни места, за които са изпратени. Изключение правятрслучаите, за които МК "Кремиковци" допълнително е дал съгласието си да не работят на първоначално определените работни места или по здравословни причини.

Заработката е добра и средната работна заплата на нашите работници за м.ноември е 2 670 крони, за м.декември 2 515 крони. Нашите работници са настанени в общежития на завода, където работят. Неженените живеят в хотел на завода, който е нова сграда с двустайни апартаменти. Всеки апартамент се състои от две стаи с по две легла, обзаведени са с нощни шкавчета, шкав за бельо, маса, столове, отделни сервизни помещения. Във всяка стая живеят по двама човека. В Партера се намират помещения за културен отдих, библиотека, пинг-понг, телевизор, зала за спортни игри и др. Непосредствено до общежитието се намира стол-ресторант, където се сервира на изгодни цени. Семейните, на които съпругите са тук, живеят в отделно общежитие, което е избрано от самите работници. Всяко семейство разполага с отделна гарсониера, състояща се от голяма стая с пълно обзавеждане и друга помалка, която се ползва за кухня, която също е напълно обзаведена - газова печка, шкафове, маса за ядене, легло,столове и др. Общо взето битовите условия, при които живеят нашите

433

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

434

работници са много добри и са една от причините те да търсят всички възможни начини за продължаване престоя си в ЧССР.

2. Химически заводи "Сполана". Свищовският химически завод с оглед на неговата бъдеща работа, пуск, нормално и ритмично производство, изхождайки от специфичността на производството е изпращал до сега периодично работници, които да работят и усвояват това ново и сложно за нашата страна производство на вискозни влакна.

Кадрите, набирани и изпращани са предимно из между млади току-що завършили военната си служба младежи от селата или други с професии твърде далеч от химията или хора, изобщо без професии. Само за пример може да се каже, че в химическите заводи "Сполана" са изпращани от свищовския завод келнери, бояджии, каруцари, мебелисти, работници от ТКЗС и др. С всички наши работници, дошли да повишават квалификацията си или да учат нови професии в "Сполана" са провеждани курсове по изучаване на чешки език. Наред с курса по езика са провеждани и курсове по изучаване на химическото производство. Сега в завод "Сполана" нямаме български работници, които да работят обща работа. Всички наши работници работят на определени работни места като апаратчици и монтьори. Малка част от работниците, около 7-8 души, по за два-три месеца биват временно настанявани на работа в други цехове, за да придобият нужната квалификация и сръчност, след което биват премествани на подходящи работни места, съгласно исканията на завода, който ги е изпратил. Българските работници в този завод при желание могат да се записват в допълнителни курсове по оксижен и електрожен, организирани в заводски или цехов мащаб, като разноските по провеждане на курсовете са за сметка на завода.

Из архивите на ДС
435

Средната работна заплата на българските работници в "Сполана" за м.декември 1970 г. е 2 587 крони и за м.януари 1971 г. - 2 279 крони.

Работниците и техните семейства ползуват всички почивни станции на завода без да са членове на профсъюзите и да плащат членски внос. Досега са проведени редица безплатни екскурзии, като са посетени Карлови Вари, Мариански лазни, Бърно, Братислава и други градове на ЧССР. Наши работници са включени в безплатни екскурзии или с намалени цени до Полша, ГДР и Унгария.

За нуждите на нашите работници е открита лавка и стол в интерната, където се готвят български ястия. Режийните разноски и издръжката на персонала е за сметка на завода. Към общежитието е открит клуб, където работниците могат да четат вестници, слушат музика и гледат телевизия. Работниците живеят в ново модерно и добре обзаведено общежитие. За всички женени са издействани семейни квартири срещу минимални заплащания.

3. Завод за автомобилни гуми "Митас" - гр. Прага. Работата в това предприятие дава напълно възможност нашите работници да добият знания и получат квалификация, необходима за работата им в нас. Голяма част от работниците работят по професии и работни места, които са искани по заявки от нашата страна. В момента тука има неустроени да работят по специалността за която са изпратени само 12 работника. Ръководството на завода обеща в срок от един до два месеца да устрои работниците на исканите от нас работни места.

Размерът на заплатите през м.ноември 1970 г. е 2 527 крони, а за м.декември - 2 479 крони. Размерът на заплатите е сравнително голям като се има в предвид че от цялата група от 65 работника, само двама са работили преди

Из архивите на ДС

436

20
~~16~~
12

в производството на автомобилни гуми. Тъй като заводът не разполага в момента с жилищен фонд,за настаняването на нашите работници са осигурени квартири чрез ЧЕДОК, като за всяка стая, която е напълно обзаведена, заводът плаща по 3 000 крони, а в нея живеят по двама работника.

4. Първи бърненски завод - гр. Бърно. С пристигането на групата работниците бяха разпределени според специалностите да работят в съответните заводи и на съответни машини. Всички новодошли работници, които имат професии, работят по специалността. Трябва обаче да отбележим, че в тази група са изпратени шофьори, кранисти, зидари, готвачи, мозайкаджии и др., които нямат нищо общо с машиностроенето. Заводът срещна големи затруднения, докато ги устрои на работа. В момента с цялата група се провежда курс по технически минимум и друг такъв за изучаване на чешки език. За първите два месеца работниците получават по 2 526 крони, независимо от това колко са заработили. Има такива наши работници, които за първите два месеци са заработвали по 200 - 250 крони, но разликата се заплаща от завода. В битово отношение цялата група е настанена и живее в общежитие на завода, което е ново и добре обзаведено. Трябва да се каже, че в някои от стаите, които са малки, за сега живеят по трима-четирима работника, но ръководството на завода обеща и в скоро време ще останат да живеят по двама човека. Храната - закуска, обед и вечеря работниците получават в столовете на общежитието и завода срещу минимално заплащане, а наем за общежитието въобще не заплащат.

5. Обединени заводи ЧКД - Бланско. Още с пристигането си на българските работници се дава да работят подходяща или близка работа по специалността, за която са изпратени. Изключение прави само последната група девет работника. В тази малобройна група 4 работника, изпратени от

Из архивите на ДС

437

гр. Плевен, като стоманолеяри е дадена да работят като чугунолеяри. Въпросът е разгледан от ръководството на завода и същите ще бъдат изпратени за работа по специалността.

Предприятието е доволно от работата на нашите работници и затова под формата на премия им се доплащат към редовната заплата към 25 крони. Това са суми, които чехословашките другари не са длъжни да изплащат. Към тази премия трябва да прибавим и месечните заработки - за м.ноември 1970 г. - 2 340 крони и за декември - 2 531 кр. Това са заплати, които нашите работници получават за 180 работни часа в месеца. Условията за работа в този завод за нашите работници са еднакви с тези за чехословашките. Цялата група е настанена и живее в общежитие на завода. Общежитието се отоплява с парно отопление, има топла вода и на разположение на работниците са дадени хладилници, телевизори, стая за културни занимания и пр.

6. СОНП - Кладно. Женените за чехословашки или български гражданки живеят в собствени или държавни жилища в района на гр.Кладно и Прага. Останалите са на общежитие. Средната месечна заплата за м.м.ноември и декември е 3 135 кр.

7. Машиностроителни заводи "Шкода" - Пилзен. Болшинството от нашите работници са се изградили като добри специалисти и трудът им е правилно оценен и заплатен от ръководството на предприятието. Средната заплата за м.ноември 1970 г. е 2 737 кр., а за м.декември - 2 885 кр. В битово отношение почти всички са добре устроени, живеят в частни и държавни квартири при добро обзавеждане.

III. Дисциплинарни и антиобществени прояви сред промишлените работници от спогодбата.

На фона на общите положителни резултати и прояви от страна на работниците, изпратени по спогодбата се открояват и редица такива за лоша трудова дисциплина и противообществе-

Из архивите на ДС

438

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

22
148
44

ни прояви. Масовият характер на тези деяния са принудили ръководствата на заводите да искат, а представителите на Смесената комисия по приложение на спогодбата, съгласувано с Посолството, да върнат през последните две години редица наши работници в България.

Така например, по непълни данни от работещите във "Витковицки железарни" в Острава са върнати предсрочно в България следните лица:

1. Сефир Османов Мустафов за пиянство и побой на чешки и наши работници.

2. Георги Асенов Тодоров за системно пиянство, отсъствие от работа и скандал в ресторанта на завода, където е изпочупил стъклария, чинии и др.

3. Георги Младенов Младенов заради системни непосещавания на курса по чешки език, безпричинни отсъствия от работа и крайно лошо държание в колектива.

4. за опит за изнасилване на чехословашка гражданка, лежал в следствието шест месеца и само затова че е български гражданин не го осъдили както е искал прокурора.

5. Петър Найденов Влъчков за това, че в България е задържан при опит да изнесе големи количества наши пари на път за ЧССР.

6. Тодор Борисов Мирчев за продължителни отлъчвания от завода.

7. Косан Петров Младенов, Владо Георгиев Занев, Първан Кръстев Първанов и Георги Петров Димитров за безпричинни отсъствия от работа и по настояване на колектива.

8. Венцислав Илиев Кирилов за лош трудов морал, системни пиянства, скандали и непосещаване курса по чешки език.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

Из архивите на ДС

От заводите в "Сполана" - Нератовице за нанасяне жесток побой на публично място на работника Марин Иванов Димитров са върнати Пеньо Серафимов Саралиев, Людмил Георгиев Димитров и Милко Димитров Стоянов. За опит за изнасилване на дежурна лаборантка и предизвикване на голям скандал по настояване на "Сполана" е откомандирован . За нанасяне на жесток побой на работника Борислав Цветанов Цонев през време на новогодишно тържество са върнати Симеон Станимиров Максимов и Живко Николов Тошков. Върнат е бил Михаил Боянов Минков, който се връща пиян в интерната, счупва асансьора и разбива прозорците на вратите на коридора. Не спазва реда и дисциплината в интерната и не остава живущите да почиват спокойно. Върнат е бил Владимир Иванов Владимиров, който на новогодишно тържество разбива стъкла в общежитието, след което си срязва вените и откаран на лечение в гр.Мелник. След лечението при раждане дете на работника Иванов Владимиров отново изчупва всички прозорци на стаитеа на целия етаж в общежитието. Христо Цонев Христов е върнат за това, че още при пристигането на групатай се отклонява и слиза в гр.Бърно, където престоява 14 дни при случайна чехословашка гражданка. Иван Йорданов Димов е върнат затова, че се е занимавал с незаконна търговия и трансфер на валута. Работниците Георги Георгиев Трифонов, Христо Георгиев Христов и Красимир Любомиров Тулев заедно със съпругите си са върнати, заради предизвикване на голям побой в присъствието на 150 чехословашки работници, което е дало повод за противобългарски изказвания. Върнат е също така за систематическо напиване и безпричинно отсъствие от работа и лоша трудова дисциплина работника
На път за България се опитва да изнасили чехословашка гражданка, за което е арестуван и осъден на три години затвор.

Из архивите на ДС

440

~~120~~ 24 ~~16~~

От групата в Първи бърненски машиностроителен завод са върнати Георги Емилов Русев за направени скандали в Унгария при идването му в ЧССР, за отлъчване от групата за два дни, за често напиване и правене скандали в ресторантите на гр.Бърно. Чехословашката милиция с писмо помоли същият да бъде върнат в България. Борис Крумов Крайчев бе върнат за чести напивания, за вземане подкупи от работниците и незачитане на реда и дисциплината в общежитието.

След вземането на някои по-драстични мерки, съчетани с организационни и разяснителни мероприятия, съвместно с представителите на Смесената комисия и парторга на ЦК на БКП има известна тенденция за намаляване на такива прояви сред работниците.

IV. Мероприятия на Посолството и Смесената българо-чехословашка комисия.

Точна, пълна, всестранна и обективна оценка за проведените мероприятия не сме в състояние да дадем. Причина за това е, че този проблем /за работниците по спогодбата/ не е бил специално наблюдаван, няма систематизирани данни и документация. Основната част от мероприятията по приемането и настаняването, квалификацията, работната заплата и бита са били провеждани от представителите на България в Смесената българо-чехословашка комисия другарите Добрев и Герганов и платените организатори във "Витковицки железарни" и "Сполана" другарите Старчев и Александров.

От посочените другари са проведени десетки срещи с ръководителите на заводите, при които са обсъждани редица въпроси, свързани с нашите работници. От чехословашка страна /която има определени интереси от това, наши работници да работят в техните заводи/ при почти всички случаи е срещано пълно разбиране. Поставените въпроси са били решавани

Из архивите на ДС
441

благоприятно за нашите работници. Дори по някои въпроси на заплатите и бита ръководителите на заводите дават повече облаги на нашите работници.

Освен срещите с ръководствата на заводите, са провеждани регулярни или извънредни събрания с нашите работници. На тях са разглеждани искания на работниците и дисциплинарни прояви от тяхна страна.

В редица от събранията и срещите са вземали участие бившия парторг на ЦК на БКП др. Любен Наумов и консулите Димитър Йотов и Йордан Даневски.

Други представители на Посолството и по-специално тези от икономическата служба са стояли на страна от проблемите на работниците по спогодбата. Това продължава и сега, но заедно с новия парторг на ЦК на БКП др. Тодор Алексиев водим борба за преразглеждане на въпроса, тъй като той е по начало икономически.

Като слабости на горепосочените другари и на Посолството могат да се посочат, че сред нашите работници не е водена системна и целенасочена партийно-политическа и възпитателна работа. Тя се е свеждала до провеждането на събрания и някои честванията. По непонятни причини до сега не е решен въпроса за привеждане на организационни основи работата по линия на профсъюзите и комсомола. За тази дейност сега никой не отговаря.

При проведените в последно време съвместни проверки с парторга на ЦК на БКП и представителите на Смесената комисия се установи, че в редица случаи платените организатори Старчев и Александров, а също така и представителите на Смесената комисия не са следили отблизо въпроса за квалификацията на работниците и правилното решаване на някои социално-битови въпроси.

Из архивите на ДС

442

26
~~122~~
78

За тези слабости, а също така за пътуване без разрешение до Австрия, Полша и България по наше предложение до заместник-министъра на труда и социалните грижи бе уволнен организатора в Острава инж. Старчев. На инж. Александров бе направено сериозно предупреждение. Отправени бяха критични бележки на другарите Добрев и Герганов. В резултат на това има известно подобрение.

Друга съществена слабост през последните пет-шест години е допусната в това, че сред работниците е била създадена психоза в смисъл, че въпросът за тяхното оставане в ЧССР и завръщане в България се решава преди всичко от организаторите и представителите на Смесената комисия, а не от Посолството. Това е създало условия работниците да се молят на горепосочените, да им организират вечери, да им правят подаръци и най-различни услуги и дори да предлагат подкупи.

Със съгласието на посланика и парторга на ЦК на БКП сега взехме твърд и ясен курс, а именно, че въпросът за престоя на работниците в ЧССР ще се решава на базата на правителствени разпореждания и решения и че това ще се извършва само от Посолството. Това се разяснява и на работническите колективи.

5. СЪСТОЯНИЕ НА ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА

През периода 1968-1970 година групата в Прага не е водила журнал за получените и изяснени сигнали. Поради това напълно точна оценка за получените и изяснени сигнали и по-специално за работчиците по спогодбата не сме в състояние да дадем. За известна илюстрация ще посочим данни от отчетните доклади за миналите години.

През периода 1968-1970 година от различни източници са получени общо 293 сигнала, от които за невъзвръщенски намерения 63, за незаконна търговия 103, за други криминални, хулигански и антиобществени прояви 127.

Из архивите на ДС

443

По години сигналите се разпределят както следва:

През 1968 година 96 сигнала,от които 19 за невъзвръщенски намерения,43 за незаконна търговия,35 за криминални, хулигански и други антиобществени прояви.

През 1969 година 124 сигнала,от които за невъзвръщенски намерения 28,за незаконна търговия 35,за криминални,хулигански и антиобществени прояви 51.

През 1970 година 82 сигнала,от които за невъзвръщенски намерения 16,за незаконна търговия 25,за криминални,хулигански идруги антиобществени прояви 41.

По-голямата част от сигналите са за работници по спогодбите от 1946 и 1957 години и най-вече за работниците изпращани от заводите в Кремиковци,Свищов и Видин за усвояване на нови професии и специализация.

По получаваните сигнали е реагирано като цяло бързо и ефикасно.Изясняването на сигналите е приключвало или със завръщане на лицата в България или с филтрации,предупреждения и разобличаване пред колективите.

През периода 1968 - 1970 година са върнати принудително в страната с пасавани общо 159 лица.През 1968 година са върнати 56 лица,от които за невъзвръщенски намерения 23 лица, за незаконна търговия,криминални,хулигански и антиобществени прояви 33 лица.През 1969 година са върнати 45 лица,от които за невъзвръщенски намерения 28 лица,за криминални,хулигански и антиобществени прояви 17 лица.През 1970 година са върнати общо 58 лица,от които за невъзвръщенски намерения 12,за незаконна търговия 15,за други криминални,хулигански и антиобществени прояви 31 лица.

През периода 1968 - 1970 година от средите на работниците и специалистите по спогодбите главно на път за България или при завръщане от там през Югославия или при използване на разширени паспорти в ЧССР и НРБ са осъществили своите невъзвръщенски намерения 40 лица.Това са работници по спогодбите от 1946 и 1957 година и най-вече такива изпращани на краткотрайни специализации в заводите "Сполана" и "Витковицке железарни".От тях 32 са изменили през периода 1968-1969 год. и 8 през 1970 година.

Из архивите на ДС

444

28
~~124~~
~~20~~

Анализа на невъзвръщенствата показва,че поради мълчаливите съгласия на югославските власти значителна част от невъзвръщенствата се осъществяват през територията граничеща с Триест.Други невъзвръщенства се реализират от Югославия през Австрия,с която имаме безвизов режим и австрийските гранични власти пропускат нашите граждани без формалности. Тези условия се използват от редица наши граждани,живущи в Чехословакия и за провеждане на контрабандна дейност и трансфер на валута.

Основните причини за многобройните невъзвръщенства сред работниците по спогодбите са главно следните:

- Незадоволителна предварителна проверка и допускане в ЧССР на младежи с авантюристични наклонности.

- Необезпечаване на изпращаните от България групи със сътрудници и осведомители.

- Слаба оперативна работа и неосигуряване на групите по месторабота в ЧССР със сътрудници.

- Неуреден ефикасен контрол чрез чехословашките органи върху кореспонденцията на нашите работници в заводите, от които има най-много невъзвръщенци,които кореспондират със свои познати и ги склоняват към невъзвръщенство.

- Незадоволителна организационна и политико-пропагандна дейност сред работническите колективи от страна на смесената комисия и посолството.

Друга дейност,която има сравнително масови размери е валутно-контрабандната дейност и незаконната търговия. До скоро в ЧССР съществуваше пълен безпорядък при обмяната на валута от чужденците.Обикновено явление беше чужденците да обменят валута открито извън банките,хотелите и КПП. Нямаше контрол и съответно обмитяване на колетните пратки. Това създаваше реални условия много наши работници да се занимават с трансфер на валута и контрабандна търговия.Сега от чехословашките власти са взети конкретни мерки и може да се очаква значително намаление на тази дейност и сред нашите работници.

През отчетния период 1968 - 1970 година оперативни разработки и дела не са откривани и водени.При всички случай е работено като по сигнали.

Из архивите на ДС

125 29

През периода 1968 - 1970 година сътрудници из средите на работниците и специалистите по спогодбите не е имало. Такива не са били включвани и изпращани с групите идващи от България. От страна на групата през този период сред работниците и специалистите не са придобити нови сътрудници. Наличните 16 сътрудници и осведимотели, с които групата разполага, работят на такива места, където няма работници и специалисти по спогодбата и по правило нямат възможност за работа по тях. Наред с това обаче трябва да се каже, че всичко е направено за използване и на най-малките възможности, които имат някои отделни сътрудници.

Лошото състояние на работата със сътрудниците сред работниците и специалистите е една от основните причини да не са доловени повече сигнали за невъзвръщенски намерения. Така например само за един от четиридесетте невъзвръщенци е получен предварително сигнал за неговите намерения, но и този сигнал не е от сътрудник.

Понастоящем сред работниците и специалистите има само един сътрудник на милицията на окръжно управление МВР Видин, за който бяхме уведомени с последната поща. Подготвя се и се ползва в процес на подготовката един работник от "Сполана".

Въпроса за придобиване на сътрудници и осведомители сред работниците и специалистите по спогодбата стои открит пред групата и в тази насока вземаме необходимите мерки.

За борба с невъзвръщенствата, трансфера на валута и друга вражеска дейност провеждаме мероприятията залегнали в плана на групата. Освен това се договорихме с чехословашките другари да се организира контрол на кореспонденцията на нашите работници в "Спола", "Витковицке железарни" и "Митас", където са работили по-голяма част от невъзвръщенците.

Помощта оказвана ни от чехословашките органи при работата ни сред нашите работници и специалисти е добра. Най-много въпроси решаваме с управлението за паспорти и визи. По наше искане те изземват паспортите на лица, които имат невъзвръщенски намерения, задържат такива лица и организират конвоя и охраната им до изпращането им със самолета. От органите на ДС получаваме при поискване справки за интерисуващите ни лица

Из архивите на ДС

446

30 ~~22~~
126

и въпроси№. Вземат мерки по КПП за лица,за които имаме сигнали,че имат невъзвръщенски намерения.Контролират кореспонденцията на лица,за които поискаме това.Изясняват някои интересуващи ни въпроси при инциденти с наши работници и ни представят някои документи.

При някои случай отговорите на поставените от нас въпроси се забавят,но те имат все още голями затруднения от кадрови и организационен характер,особено в милицията,с които ние трябва да се съобразяваме.

За подобряване на работата сред работниците и специалистите преди всичко групата трябва да проведе необходимите мероприятия по обезпечаване на работниците и специалистите със сътрудници и осведомители.Особено внимание трябва да се обърне на групите на които предстои да работят тук през тази година.Трябва да се вземат мерки по организираното завръщане на групите чийто срокове за пребиваване изтичат през следващите 2-3 месеца,за да не се допустне нови невъзвръщенства.

С оглед недопускане повтарянето на някои постоянни слабости при подбора,окомплектоването и обезпечаването на изпращаните групи със секретни сътрудници и решаването на някои паспортно-визови въпроси,предлагам:

1.Да се задължат окръжните управления на МВР,от които окръзи се окомплектуват групите да извършват щателна проверка на лицата.В групите да не се допускат лица с авантюристични и криминални прояви и наклонности.

2.Групите да се обезпечават със сътрудници и осведомители.В краен случай да бъдем уведомявани за подходящи лица, към които можем да подходим или да се опираме на първо време.

3.За инженерно-техническите кадри,изпращани на работа и специализация,да ни се изпращат кратки справки.

4.На работниците и специалстите,които работят в ЧССР да не се разширяват и продължават паспартите в България,тъй като там не се знаят последните им прояви.

5.Лицата върнати с пасавани да не се допускат повторно в Чехословакия.Това действа разложително,а има и случай на невъзвръщенства от такива лица.

Из архивите на ДС

447

31 ~~27~~
124

6.Да ни се разреши да уредим с чехословашките заводи пътуването на нашите работници и специалисти по спогодбата при идване и връщане и при отпуски да става през Румъния или с директния самолет.Това е приемливо за чехословаштите заводи, тъй като е по-евтино.

7.При евентуално изпращане на нови групи да бъдем уведомявани предварително,за да можем да вземаме необходимите мерки.

ПОДПОЛКОВНИК:
/ст.Мерджев/

Написано в 3 екз.
№ 1 - на 2 гл.у-ние ДС
№ 2 - отдел"Межд.връзки"
№ 3 - КД
Изпълнител:Мерджев
Написал:Даневски

9а 601 ?

ПОДЕЛЕНИЕ
№ 457
9-II 1972 г.
МОСКВА

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно. 13
Екз 1

Вх. № 3224 15.6.72

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

От полковник Димитър Добрев Костов,

ОТНОСНО;

Командировката му до българските строителни групи в Аксай, Грозни и Степное.

Другарю Началник,

Съгласно Ваша заповед от 18 до 23 май 1972 година посетих българските строителни групи в Аксай, Грозни и Степное, където извърших както следва:

Строителна група АКСАЙ,

Тук работят 125 човека изграждащи жилищни постройки предимно на газовата промишленост. Поради изтичането на договора, през текущата година около 40% от състава ще бъде подменен.

Проведох среща с осведомителя по НМ "ЗАРКО", който не съобщи нищо особенно което да представлява оперативен интерес.

Неможах да проведа среща с осведомителя по ДС "ЧОЧО", тъй като си е заминал, след изтичане на договора. Следва да изпратя характеристика.

Проведох среща с доцент СТЕФАНОВ по негово желание. Каза

Из архивите на ДС

449

160 14

ми ,че е разбрал относно проявения от нас интерес към неговите антипартийни изказвания.Оспорва да е правил такива изказвания на публични места.Обвини бившия нормировчик в Аксай ЧИПЕВ в оклеветяване.Помолих го и той преразказа говореното от него пред групата работници.Ето как го разказа пред мен:

-Бях на партийно събрание в Аксай където членувам.След събранието около мен се събраха няколко човека,между които беше и ЧИПЕВ.Някой ми се оплакаха ,че малко им се заплаща с което се съгласих и аз.Дори посочих като премер ,че съветските работници,които работят в Куба ~~включително~~ получават по 1200 рубли на месец, докато нашите тук,за същото време по 300-400 рубли.Според мен при нашият случай няма реципрочност и това поражда чувство за несправедливост в отношенията между две братски държави.Може би така съм го разказал и после се е разнесло между работниците ,докато стигне до вас в увеличен вид.

Понататък доцент СТЕФАНОВ продължи:

-Доколкото зная на вас са ви донесли,че раздавам дипломи и подарявам изпити на българските студенти срещу парични възнаграждения с които съм си купил колата.Оспорвам това да е така. Моята жена много пъти ме е предупреждавала да не дружа с българите в Аксай но изглежда ,че е била права.

Аз казах на СТЕФАНОВ,че през миналата година е имало такъв случай,счели сме го за маловажен и не сме се занимавали с него.Казах му също така ,че постановката му за реципрочност не е правилна,още повече ,че той е преподавател по политическа икономия и казаното от него се приема като проверена истина.Той се съгласи с мене но някак привидно,запазвайки някакви свои позиции.

По моя преценка ,поради схващанията които има и местото което заема -преподавател на студентите от икономическия институт смятам ,че представлява интерес.Проверките около него би следва-

Из архивите на ДС
450
КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г.Секретар :

лист 95

ло да се извършат съвместно със съветските другари в Ростов на Дон.

В Аксай проведох среща и с ДЗ .Той разказа ,че ръководителя на българската група в Новочеркаск инж ДИМИТРОВ е станал нетърпим повече със своите постъпки:Същия се намирал в в постоянно конфликтно състояние със съветските служебни и партийни ръководители .Толерирал вражеските елементи,злепоставял партийните членове и активистите на комсомола.По разни поводи не пропускал случая да иронизира съветската действителност.При организиране суботника съвместно със съветските граждани,инж. ДИМИТРОВ единствен не присъствал а предпочел разходката със служебната кола.В началото на месец май,без да пита някого,самоволно напуснал обекта и заминал в домашен отпуск за България

Аз споделих някой моменти от постъпките на ДИМИТРОВ с парторга на ЦК др ВЪЛКОВСКИ.Той каза ,че за него инж. ДИМИТРОВ е враг и отдавна трябвало да си отиде,подкрепяйки с аналогични примери своята теза.

ПРЕДЛАГАМ: Да бъде информиран др.МАСЛАРОВ с предложение за освобождаването на инж.ДИМИТРОВ и връщането му в България.

Строителна група ГРОЗНИ.

Понастоящем групата се състои от около 700 човека,пръсната на три места:

-В Грозни -70 човека

-На Газопреработвателния завод 520 човека.На 40 километра от Грозни.

-В гр.Молгабек на 120 километра от Грозни-110 човека.

Всъщност основното звено се явява Газопреработвателния

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

16

завод,където се намира и основното ръководство на обекта. Обекта е сравнително нов,Има много нерешени проблеми от битов и организационен характер,нещо което води до недоволство,както на отделни работници,така и на цели бригади.

Тук проведох среща с осведомителите:"ФИЛИПОВ","СОКОЛО "СЛАВЧЕВ" и "ИВАЙЛО".Неможах да осъществя срещи с остведомителите :"КОЛЮ",който беше болен и със "СТОЯНОВ",който отсъстваш Не бяха получени данни представляващи оперативен интерес.Съобщиха за недоволства на някой работници,породени от битовит условия и организацията на работа.

Тук стана известно ,че в ГРОЗНИ пребивават без съответно разрешение и в нарушение на паспортния режим,българските работници от Небитдаг:Иван Йорданов МИНКОВ ,Йосиф Томов ИВАНОВ и Александър Илиев МАТЕЕВ.До края на месец март същите са работили в Грозни,но като са разбрали ,че няма да им продължат договора се завърнали в България,сключвайки нов договор за Небитдаг.Както казах и по-горе, и тримата се намират в Грозни от около две седмици,където упражняват натиск над тукашното ръководство да ги приеме на работа.Приписани са да живеят в хотел "Спартак" но формално.

е недисциплиниран като работник,поддържа извънбрачни връзки с различни жени,склонен към скитничество, използва рушвета за получаване материални облаги и пр.

с приблизителна същата характеристика но склонен към пиянство и скандали.Преди когато е бил в Грозни е набил съветски полковник,наричайки го с най-различни епи тети.Тогава местната милиция е предявила искания ИВАНОВ да бъде върнат в България.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

163 17

Аз потърсих контакти с горепосочените лица.С Минков дори беше уговорена среща по телефона,но същия не се яви на уреченото място.

ПРЕДЛАГАМ:В следващите няколко дни ако не се върнат в Небитдаг,да се излезе с предложение за връщането им за България.

Строителна група СТЕПНОЕ.

452

Понастоящем в Степное работят и живеят 250 човека български граждани.През следващите няколко месеца състава ще бъде подмемен приблизително с 30%,поради приключване на договора.Района е строге режимен.Процентно взето ,българските турци тук са най-много.

Проведох среща с осв."СТОЙЧЕВ"-по линия на НМ.Нечестен. Занимава се с пиянство,изнудване и шумни компании.Ръководството отказва да му продължи договора ,който изтича през месец юни юни.Досега не е съобщил нищо интересно.

Проведох вербовка на резидент "РУМЕН".От него получих следните данни:

-Сайд Мустафов МЕДЖИДОВ от село Ясеново а жител на село Самуил,-Разградски окръг.Същия има брат на работа в гр.Белибей Башкирска АССР.През лятото на 1971 година отпуската на двамата братя в България е съвпаднала с гостуването не техен раднина от Истамбул.Посетили са много населени места с колата на госта Меджидов разполага със собствен мотоцикъл в Степное и много често напущал селището.Получил е разрешение за продължаване договора с още една година.

По моя преценка случая заслужава внимание и следва да се работи по двамата братя.

Резидента разказа следното и за ИНА НИКОЛАЕВА ТРОЕВА.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г.Секретар :

164 18

Когато бил в София,той,резидента осъществил среща с Ина Николаева.Тя му се похвалила ,че щяла да гастролира в Италия като пианистка,и за целта вече получила български паспорт.Нейния случай бил уреден от бюро Естрада .След развода си заедно с детето живеела в хотел България.

Ина е съветска гражданка,омъжена за български работник от Коми.Миналата година при посещение в Степное като гостенка на българския турчин Сабит Мустафов МАХМУДОВ е предлагала да снабди българите с леки коли ,които щяла да достави от италианското посолство в Москва,

Моля горното да се има в предвид,когато и се разрешава да пътува зад граница.

ДОНЧО ГЕОРГИЕВ ДОНЧЕВ отТърговище.Около 30 годишен. Работник в Степное.Много нервен и по всяка вероятност болен от

.Договора му изтича през юни и ще си замине за България.Заварен е бил от милосърдната сестра да

.Показал 4 ампули положени в метална ръждясала кутия. Казал ,че са стари,закупени от България но още не бил пробвал. Сестрата го отказала ,но ампулите останали в него.

_"_"_"_

При посещението на нашите обекти в Северен Кавказ се натъкнах на един такъв въпрос,който започва да става проблем и който е валиден за всички български групи,а именно:

Много от българските работници на работа в СССР при ползване годишния си отпуск в България си закупуват леки коли от Кореком съгласно установената практика.Впоследствие,обаче, много от тези коли биват докарвани на съветска територия и се регистрират в местния ГАИ с българските им номера.Всичко това е добре и няма нищо лошо,ако не се вземат предвид следните

Из архивите на ДС
453

Из архивите на ДС

454

16 19

обстоятелства:

На първо място в СССР има установен строг режим за движението на чужденците и не се разрешава напущането на района без разрешение от ОВИР.

На второ място,някой от нашите собственици на лека кола,дразнят с постъпките си съветските хора или вършат закононарушения от най-различно естество.

Няколко примера:

В групата Новочеркаск през последните месеци са докарани четири български леки коли.След работно време и особено в празднични дни ,собствениците на тези коли предприемат най-различни пътешествия,без да се съобразяват с паспортния р режим за чужденците.Милицията е сигнализирала,че нашите коли се използват като таксита за извозване на техни граждани,занимаващи се със спекулативна търговия.Показани са били случаи когато наши собственици са извозвали техни граждани до тълкучката в град ШАХТИ и другаде.Съветските граждани със спекулативни наклоности предпочитали нашият транспорт,защото според тях не подлежал на проверка.

Цветан Иванов Чапкънов от обектите Грозни е обходил с волгата си ,без разрешение много населени места,между които и такива **забранени** градове ,като Орджоникидзе и Налчик.Последния път е извозил съветска гражданка от летището в Минводи до Орджоникидзе и която представил в хотела като своя съпруга. Глобен от милицията.

Костадин Иванов ПАЛИЙСКИ със съветски гражданки,без разрешение тръгнали за Баку,който отстои на няколкостотин километра.Когато колата им била върната от едно място,те са заобиколили от друго ,но пак били върнати.Глобен е от милицията.

Парторга на ЦК др. ВЪЛКОВСКИ ми каза ,че почити

Из архивите на ДС

455

всички наши собственици на леки коли си строяли гаражи,често пъти в нарушение на архитектурните изисквания,със откраднат от строителния обект дървен материал.

Пак в тази връзка ,той ми разказа,че съветските работници се дразнели и поставяли въпроса пред своите ръководства относно печеленето на пари и коли от българските им колеги с които работят заедно.

Като се има предвид обстановката в СССР,поставения въпрос заслужава внимание,още повече,че през близките няколко месеца,броя на собствениците на леки коли ,рязко ще се увеличи

За да се излезе от така създаденото положение,може да се препоръча,да се ограничи до минимум докарването на тава коли в СССР.

ПРЕДЛАГАМ:Да бъде информиран др. Посланик по този въпрос.

Горното за сведение.

27.V.1972 г.
Москва

ПОЛКОВНИК:

Написано в 2 екз.
1 екз на о-л меж. връзки МВР
1 екз. л.д. Грозни.
Написал:Д.Добрев.

Преписе в 1 екз.
за ВТТ

9а 601 7

ПС... № 603
14.8.
МОСКВА

10

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно.
Екз...

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
отдел международни въпроси
вх. № 4234 от 21.8.1972

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

От полковник Димитър Добрев Костов,-международен отдел МВР

ОТНОСНО:командировката му до българските строителни групи в градовете Грозни и Аксай.

Др. Началник,

Съгласно Ваша заповед за времето от 24 до 29 юли 1972 година посетих българските строителни групи в Грозни и Аксай,където извърших както следва:

В град Грозни извърших вербовката на един резидент на когото предадох осведомителите:"Филипов","Колю","Славчев","Ивайло" и ""Бърденски".Резидента ще носи псевдоним " "Рибарски".

С изключение на "Славчев",който беше в домаше отпуск,проведох срещи с наличната агентура.Осведомителя на ДС Враца,- "СОКОЛОВ" отказва да работи защото трябвало да съобщава за негови приятели.Съобщения с особенна оперативна стойност не бяха получени.

Изяснени бяха някой сигнали по линия на НМ:

За Костадин Иванов ПАЛИЙСКИ,монтажник от завода за газопреработване в Грозни.Същия притежава собствена лека кола с която системно нарушава правилата на движение.Държи се предизвикателно с милицията и отказва да представя документи за правоуправление и проверка,тъй като бил чужденец.На летището

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2016г. Секретар :

в Грозни е бил заловен в пияно състояние да кара кола.По този повод направил нов скандал обвинявайки началника на милицията че му откраднали 300 рубли и пр.За тези му прояви е предложен за дисциплинарно уволнение и връщане в страната.

За Йордан НИКОЛОВ СЛАВОВ от ,Разградски окръг.Последния е уволнен дисциплинарно на 2 април 1972 година затова ,че в продължение на 2 месеца е скитал по различни градове на северен кавказ,без да се явява на работа. Сега се установява ,че е изнудвал съветски граждани от които е вземал повече от 500 рубли.Ще се направи съобщение до МВР Русе.

За шофйора на автобуса Петко.....който всяка вечер в продължение на 2-3 часа правел черни курсове по най -натоварените линии на града и парите присвоявал.Уговорен е начин за хващането му на местопрестъплението,след което ще се реши какво ще се прави с него.

Изяснен беше и сигнала подаден от съветските другари какво ,че някой български работници изказвали антисъветски настроения.За случая бяха проведени беседи с официални и неофициални източници,както и със самия автор на това съобщение,Александър Стоянов ГЕОРГИЕВ.Общия извод е ,че случая не представлява оперативен интерес а партиен такъв,поради което беше отнесен до служебното и партийно ръководство,за вземане отношение.Аз информирах съветските другари за направените констатации по сигнала и те се съгласиха.Лицето което се засичаше е Абдула Хюсеинов Абдулов от село Севар,Разградски окръг ,член на БКП.Прояви-те му са от дисциплинарно естество.

Неможах да изясня сигнала за Господин Христов СТОЯНОВ, роден на година в гр.Генерал Тошево.В Грозни работи като мазач.Когато е бил на лечение е направил редица антисъве-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

458

12

изказвания злепоставящи съветската действителност.Държал се е арогантно с медицинския персонал въпреки ,че за него е имало двоен порцион при храната.Напоследък се е оженил за осетинка, и няма никакви прояви.

Беше установено ,че в обектите на град Грозни работят повече от 60 човека наши работници от турското малцинство.Между тях не разполагаме с никаква агентура,обстоятелств което затруднява нашата работа

В Грозни милицията ми предаде списък на 11 наши работници,които в различни времена и по различни поводи са нарушавали режима за движение на чужденците по територията на СССР.Някой от тях са посещавали Архангелск,Калининград и други населени места без всякакво разрешение.Съветските другари обещаха да изнесат беседа на българските работници като ги запознаят с правонарушенията ,каквито най-често се срещат.

В гр. Аксай беше установено,че някой наши работници уволнени дисциплинарно преди известно време,сега наново са върнати в обекта.Такъв е Али Мехмедов МЕМИШЕВ изгонен през 1970 година.

Йорданка ФИЛИПОВА на която съпругът и е изгонен през през 1971 година ,сега наново е идвала в Аксай за да иска сметка от съветското ръководство защо е уволнен съпругът и .Стали са известни неприятности.Предполага се ,че пътуването е станало с невърнат от по-рано паспорт.

Горното за сведение.

2.август 1972 год.

Москва. Полковник: [подпис]

Написано в 2 екз.
I екз. на о-л меж. връзки МВР
I екз. л.д. Грозни.
Написал:Д.Добрев.

[подпис] 1 екз.
ЗА ВЯРНО

СЕКРЕТНО!
ЕКЗ.№ 1.

38-40 листа

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Състоянието на оперативната работа сред българските граждани на територията на УССР и МССР към 31.I.1973 година .

№ 2550 15-2 1973г.

I. ОПЕРАТИВНА ОБСТАНОВКА :

В УССР и МССР по линия на строителството ,студенти , аспиратнти,курсанти ,ученици ,туризма и други постояно и времено живущите български граждани наброяват 1600 души .От тях строителни работници 600-700 души ,които са съсредоточени на обектите-УЖГОРОД,КРИВОЙ РОГ и ЧЕРВОНИЙ ДОНЕЦ .Студенти и други учащи се над 400 души от които 179 в Киев ;Харьков -111;Донецк-22;Одеса-63 ;Львов 15 и Кишенев 10 души .

Дипломатически служители по линия на дветеx консулства ,търговци,туризма и други 30 души .

Постояно живущите български граждани наброяват над 220 души .

През 1972 година пристигнаха нови 400 души ст.работници Часx от старите ,поради изтичане на договора им,се завърнаха в НРБ .

М.г.се извърши концентрация на ст.групи ,която ще завърши през 1973 година .Строителните групи от БОРИСПОЛ -ЛУБНИ , КИЕВ-ТАРАСОВКА и МРИН бяха съсредоточени в гр.Ужгород на нов обек ,а тези от Прилуки и район ВАРВА в гр.Кривой-Рог .Групата от Краснограда също ще се разпредели между тези два обекта -Уж.и К.Ро Остава обект Червонии Донец .

През 1973 година се очаква да пристигнат нови строителни групи .

Българските ст.групи в УССР до сега са завършили и предали за експлоатация редица стротелни обекти .Това са КС-Лубны и Червоний донец ,разширение на нефто-завод е на довършване в с.Гнединци /отделяне на бензина от газта /,жилищни домове , промбази ,гаражи,очистнx съоръжения ,овощо и картофохранилища и други обекти.Сега усилено се работи на един от най-големите заводи за производство на газови прибори и печки в гр.Ужгород и този в Кривой Рог ,които ще задоволяват нуждите и на страните от СИВ .

Из архивите на ДС

460

1052

Предстои да бъдат довършени и редица други обекти .

В процеса на строителството се срещат някой трудности при снабдяването на ст.групи със строителни материали като : сборни железо-бетонни конструкции ,тухли,бетон,пясък ,машини и други ,което не добре се е отразявало върху организацията на труда в бригадите и е пречило за достигане на още по-високи производствени показатели .Тези и други някой недостатъци и слабости са довеждали до неоправдани предстои и понижение на заработката на бригадите .Допускано е изпълнението и на някой лошо-качествени строителни работи при строежа на обекти в Ч.Донец-КС,Красноград и др.

КАКВИ ПО ХАРАКТЕРНИ ПРОЯВИ СА ОТБЕЛЯЗАНИ ОТ СТРАНА НА БЪЛГ.ГРАЖДАНИ РАБОТЕЩИ ПО СТ.ОБЕКТИ В УССР И ДРУГИ ВРЕМЕННО И ПОСТОЯННО ПРЕБИВАВАЩИ В ТОЗИ РАЙОН /УССР и МССР/.?

1.Получавани са някой сведения/сигнали/за това ,че наш работник е направил опит да се добие с пропуск за посещение на завод в който има и секретно производство .

Друг е за връзки на наша гражданка "Циганката"с лице от западна страна ,които имат подоздрителен характер .Напоследък се изясни ,че е изпълнявала някой дребни поръчения на лице съв. гражданин живущ в друга страна ,което е свързано със задгранична антисъветски организация .Работи се за изясняване на тези случай.

Получавани са и сигнали ,че някой наши граждани ,без разрешение,са посещавали закрити за чужденци райони ,които своевременно са били изяснявани и вземано отношение по тях .

Съвместно с Областно У-ние на КВД в ОДЕСА се работи по обект за който се бяха получили данни,че е направил опит да се свържи и предаде сведения от секретен характер на ч.раз.служба Сведенията не се потвърдиха .Обекта беше върнат в НРБ за други негови прояви несъвместими със социалистическия морал .

Установен бе случай на изпращани от Отдел"Консулски" при Мвото на Външните работи -София материали по обикновенната поща ,без даже да са били и запечатени ,част от тях са от поверителен характер ,ръководни документи на М-вото състоящи се от три-четери тома .За горното е известено МВР за доизясняване на случая

2.Отбелязани са от страна на някой наши граждани и случаи на антисъветски прояви .Лошо непрестойно държани към съветските хора .Обвинения ,че ненавиждали българите .Нанасяни са им обиди и др.Не са се отзовавали при покана на тяхни тържествени събрания ,а е имало случай при отиване на такива да се явяват в неприлечен външен вид и др.Подобни прояви бяха отбелязани на обект К-град от Г.Трайков АТАНАСОВ от Варна чл.на БКП ,а

3 109

Из архивите на ДС

баща му на БЗНС .Бил е пом.тех.ръководител и Партиен секретар .

На обекп Ч.Донец от гр.тех.ръковидетл инж.ХРИСТО ТОДОРОВ ПЕТРОВ от Лозница Разградски окръг също член на БКП .Женен - разведен .

За проявите на горните лица своевременно са сигнализирани съответните партийни и административни органи и спрямо виновните лица е взето отношение .Наказани по партийна и административна линия .Уволнени или преместени на други обекти .

3.Сигнали са получавани и за умишлено некачествено строителство на обект К-град и Ч.Донец ,но тъй като не се установи да се върши с к.р.умисъл ,а по други корестни подбуди срещу виновните бяха взети административни мерки ./Алиосман Ибрямов АЛИОСМАНОВ и МЛАДЕН ВЪРАДЕНКОВ двамата от Шуменски окръг и др./

4.На обект Прилуки в общежитията на с.Гнединци известно време на 1971 год.на два-три пъти бяха разлепвани анонимни листовки ,които са писани ръкопечатно в неиздържана стихотворна -хумористична форма .Бечуваха се някой слабости и прояви на ръководството и работници .Нямаха вражески характер ,но създаваха известни смущения всред колектива и ръководството ,а можеха да предстъпят и към вражеска дейност .Авторите са почти изяснени /установени/ и предстои да се вземе отношение по същите ./Любен Стефано Узунов и Димитър Темелков Шекеров двамата от Пазарджишки окръг ,вторият е уволнен и се намира в НРБ /.

Работино е и по други някой анонимчици ,които също са установявани и случайте изяснянави като този от обект Прилуки - Ботю ГЕНЕВ от Бургас и др.

5.Друга една проява това е отказ да излизат на работа или преждевремено напускани от страна на някой бригади ,които са създавали трудности на административни и партийни ръководства .

Причините и подбудите са били най-различни като :неритмично снабдяване със ст.материали и неоправдани предстои,които са довеждали до ниска заработка на бригадите ,искане да бъдат преместени на други обекти ,не изплащане на т.н.трасови ,даване само изкопни работи ,липса фронт на работа и други .Такива прояви е имало на обектите -Бориспол ,Лубны и Червони Донец .

На 2 и 3 април 1971 год.на обект Бориспол бригадата на МИЛУШ РАНКОВ МИЛУШЕВ от София ,безпартиен ,състояща се от 18 души отказали да излезат на работа -ниска заработка и искат да бъдат преместени да друг обект .

На 5 април 1971 год.обект Лубны 45 души отказват да отидат на работа за това ,че е отказано да им се изплащат трасови.

На 10 юни,а най-вече 15 юни 1971 год.на обект Ч.Донец са заплащили с напускане на работа ако им се удържат рубли съгласно

Из архивите на ДС

4 405

заповед №-236/27.III.71 г.за евентуална неустойка по договора . Отменена .

На 13.VIII.71 г.40 души от бр.на Тодор Неделчев ТОДОРО В по нареждане на бригадира не отива на работа за това ,че нямали подсигурен фронт на работа .

Преди това на 5 август 71г9 души със зам.бр.С Ъ Л Ю МАРКОВ СЪЛЕВ преждевременно напускат работа за това ,че им се давали само изкопни работи .

На 30.VIII.71 г.бригадата на ИВАН ТОНЕВ също от 9 души напуснали работа поради ниска заработка .

На 7 юли 1972 год.бр.на Т.Н.ТОДОРОВ е отказала да одите на работа за това ,че имали ниска заработка ,която е била последвана и от бр.на АВДЖИЙСКИ .

От анализа на всички тези случаи по-голямо внимание заслужават проявите на Т.Н.ТОДОРОВ от Варна .Безпартиен .Съден и лежал в затвора за злоупотреби .Изясни се,че използува всеки удобен момент да указва влияние върху ръководството ,зарда не му се месят в работата и върши каквото си иска .Настройва работниците какъвто беше случая с новопристигналите през 1972 год. на които намали разрядите и пр.Извършваше някой незаконни действия за завишаване заработката на бригадата и част от средствата присвоява .Постоянно пиянства и устроива гуляи на които кани и ръководители на обекта .Държи се грубо .Укрива прогулите ,а след това събират рублите и ги изпиват .Проявите на Тодоров бяха документирани и дисциплинарно уволнен с предложение да бъде съден. По другите виновни лица от тази бригада предстои да се вземе отношение от ръководството на обекта .

Разобличаването и уволнението на Т.Н.ТОДОРОВ се посрещна добре от останалите честни,добри работници и бригадири . Следва да отбележа,че този бригадир така се беше барикадирал и обградил ,че всички се плашиха от него и трудно беше да се проникне в неговата бригада .Гонеше членовете на БКП и други честни работници .Единствения чл.на БКП го беше оплел в мрежите си когото използваше ,за да провержда своята линия на обекта . След уволнението на Т.Неделчев и разобличаването му започнаха да пристигат писма от работниците в които изразяват задоволството си от това и говорят ,че колектива се е отървал от един дерибей и мошеник .Сега не е изключено неговите хора да предприемат някой действия ,за да облекчат положението му .Те се опитаха да проведат събрание в бригадата в негова защита ,но не успяха .

6.Извършване на злоупотреби и присвоявания на държавни и обществени средства това е друга една проява,която се допуска на някой строителни обекти .

Създаване на връзки със съветските тех.лица на не здрава основа -пиянство ,гуляи ,ръшвети и други с цел да завишават заработките на бригадите си .Надписване на фективни надници,

5 106

актуване на не извършини работи ,укриване на прогулите ,съставяне на не истински протоколи за награди с профсъюзни и други пари ,а след това прогулването им .

Подобни случай бяха разкрити както посочвам по-горе на обект Ч.Донец от бр.Т.Н.Тодоров ,който е присвоявал на част от събираните средства .Изяснени са още случай на присвоявания на обществени средства на обект Красноград и Прилуки с.Гнединци /и др.,където някой от виновните лица бяха уволнени и върнати в НРБ, а на други наложени партийни и административни наказания .Такива са Драган Дим.Григоров от Перник бивш счетоводител и Богомил Методиев Велинов от Кюстендил бивщ касиер на обект Прилуки и др.

7.Извършване на незаконна търговия ,валутни нарушения и други спекулативни сделки .Това е една дейност ,която е най-много разпространена ,а на някой обекти беше взела и застрашителни размери обект Ч.Донец и др.

На работниците ,които идват на работа в СССР по договр им се предоставят и редица права като :за жителство в граводете, заем за включване в строителство,закупуване на леки коли от "Кореком",следване на децата им и др.[illegible] В полямата си част всеки е пристигнал с някаква цел .Не са малко обаче тези , които идват с голямата кошница за ягоди и с позволени и непозволени средства се стремят ,колкото се може по-бързо за 2 год. да спечелят за апартамент,лека кола и много други работи .В сремежа си да постигнат всичко това те не се спират пред нищо.Особенно активно се проявяват жените им и най-вече тези ,които не работят. Стремят се често да пътуват до НРБ .Има не малко случай по 6-7 пъти в годината да си ходят в България .Тези повески се използуват за закупуване на различни стоки от нас,които незаконно пренасят и на високи цени до 5 и повече пъти ги пласират в Съв.съюз .Най-голяма активност проявяват работниците от Варна и окръга .В този наш"Тексас",независимо ,че има много хубавци в него ,са свързани с моряци и други лица от които закупуват стоките си .

От данните с които разполагам до сега е видно ,че само "Касинки"/тънки дамски кърпи за глава /,се пренасят по 100-200 броя,а има сигнали и за 500 броя .Тези "касинки"в нас те вземат от 1.50 до 2-лева ,а ги продават по 8-10 рубли .Търгуват още с всички видове кожени изделия ,ковбойски костюми,обувки и много др.

До сега са разобличени над 26-30 души .Част от тях са уволнени ,а други наказани .Дадени са справки за някой да бъдат съдени .

Следва да се отбележи ,че само мерките ,които се вземат от нас са не достатъчни и явно е ,че ако Окръжните У-ния на МВР не проведат мероприятия за пресичане на тази дейност още

463

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

 6 407

в нас тя ще продължава и занапред .До сега ,поне до мен,не са постъпили никакви сигнали от Окр.У-ния за подобни прояви и дейност.Не един и два сигнала съм изпращал до Окр.У-ния за конкретни лица и въпреки всичко те са пренасяли стоките и някой успявали да ги пласират .

Също така голяма активност проявяват работниците от циганското малцинство .Не малко от тях се явяват пласьорите на незаконно пренесените стоки .Вземат ги от работниците и срещу известно комисионно ги пласират .Даже има случай като този с ОГНЯН ИЛИЕВ ВЕЛКОВ от Алтимир Врачанско,а изпратен от ДСО-Варна, който няколко месеца се укриваше в гр.Харков ,където изпълняваше подобна посредническа дейност .Подобен е случая с ПЕТКО ДАФИНОВ КИРКОВ също от Врачански окръг ,а живущ в Габрово,Здравко Георгиев МАЛИНОВ от Пазарджишки окръг,Самед Рамизов Сюлейманов от Варна и други .

Има и някой недостатъци в издадените от МССМ наредби и правилници .В някой е казано,че спестяванията на ст.работници да не надвишават заработката им ,а с какво ще живее и посреща разходите си .Те спестяват цялата си заплата ,а от н.т.и спекула се издържат и закупуват нужните им стоки от Съв.съюз ,заплаща квартирата си и т.н.

8.Други прояви ,които макар и да понамаляха в последно време ,но все още се допускат това са :

-Хулиганските прояви ,които са съпроводени с пиянство и побойща .Влизане в чужди домове ,опити за изнасилвания и други все от този род . Случай на заразявания или идване от нас с различни венерически заболевания ,които тук разнасят и пр.

Хулиганството е едно зло,което дава лошо отражение върху колективите и излага престижа на българските строители и страната ни пред съветските хора .

Поради лошия подбор от наша страна на пристигналите първи групи в Съв.съюз -УССР,хулиг.прояви ,побойщата и пиянството са били нещо обикновенно .Голяма част ,близо 1/3 над 205 души , само от УССР са били уволнени и върнати в НРБ и то не малко от тях дисциплинарно .Сега се чуствува ,че пристигналите през 1971/1972 година са по-добре подбрани .Работниците имат по-пръдължителен трудов стаж в строителеството и трудови навици .Взетите партийно политически и административни мерки също указаха своето политическо влияние върху възпитанието на колективите .Независимо от всичко това следва да посоча,че все още не са редки случайте на хулиганските прояви .Такива са отбелязани на обектите Лубны ,

Красноград -Колю Стойчев ,Червони Донец и др.

На 28.XI.72 год.на обект Ужгород работниците Георги Стойменов Анастасов и Никола Костадинов Чучуков двамата от Кюст.окръг след като през нощта са пиянствали в града се пребират в общежитието заедно с жени .Тук са продължили да пият ,нанасят побой на жените и предизвикват скандал .На този обект през 1973 година стана и друг побой при който са строшили чинето на един работник .

На 14.I.73 год.на обект К-град работника Мустафа Хюсеинов АЛИЕВ от Шум.окръг в пияно състояние е влезал в двора на съветски гражданин ,който го намира в курника .Вдига се скандал. Повикана е била милицията,която го задържа до изясняване на случая .На този обект за пиянство и хулигански прояви беше осъден на 12 дни Салим Хюсейнов Салимов също от Шум.окръг .Уволнен .

Отбелязани са и други подобни прояви на пиянства , побойща и пр.Административните и партийни ръководства вземат мерки за пресичането им и възпитание на колективите ,но все още се допускат тези непрестойни деяния .

Необходимо ще бъде още при подбора на работниците в нас да не се допускат да идват на работа в Съв.съюз лица склони към пиянството и побойща .Може да е добър работник,но щом като пийне не знае какво прави ,не бива да се изпраща зад грани.Трудно е тук да се контролират ,а и откъсването им от Родината ,средата ,близките и т.н.ги подтикват към подобни прояви .

9.Нарушаване на паспортния режим за предвижване и преживяване в Съв.съюз от страна на нашите граждани .

Не рядко наши работници ,без разрешение от ОВИР , а често пъти и без документи ,напускат строителните обекти и посещават други населени места като Москва ,Киев и др.градове.Някой посещат и закрити за чужденци райони .Вземат се мерки от мен , административните и партийни органи и от МВД ,но все още тези нарушения се допускат .На събрания пред колективите са изнасяни беседи от страна на органите на МВД за разясняване на паспортния режим и порядките в тази връзка .Предупреждават се някой,а други глобяват и пр.В тази насока работата ще продължава за пресичането им

Друг един вид нарушения са тези когато дисциплинарно и по други причини уволнени работници се връщат в НРБ ,но не им се извземат служебните паспорти или им се издават други такива ,без съответни проверки и наново идват в Съв.съюз .Безцелно и незаконо скитат и преживяват тук .Всичко това създава затруднения на съветските компетентни органи .Въпреки,че почти във всички докладни записки съм сигнализирал нашите органи за подобни прояви

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Р 409

за съжаление следва да кажа,че все още не са взети ефикасни мерки за пресичането им .

Ето един кориозен случай в това отношение :

ЗДРАВКО ГЕОРГИЕВ МАЛИНОВ ,род.1936 год.в с.Славовица-Пазарджишки окръг ,жител на гр.Пловдив .

МАЛИНОВ е бил уволнен през м.февруари 1971 година за лоша дисциплина ,морално разложение ,занимавал се със спекула и други прояви .Връща се в НРБ и не след дълго наново се връща със служебния си паспорт в Съв.съюз -УССР гр.Любны и незаконно заживява при маролно пропаднала жена ./Изх.виза 300340/24.IV.1971 г. с право на предстой до 16.IV.1972 год./Милицията ме предупреди че не е желателно Малинов да остава и жее повече тук тъй като и убийство може да стане в този дом .

На 13.VII.1971 год.Малинов беше върнат с пасаван в НРБ и предупредени нашите органи да не му разрешават да идва тук

На 2.IX.71 год.Малинов отново идва в УССР и отсяда в Лубны .Сега вече с паспорт №-2104Н" от 8.VIII.71 г.издаден от Окр.У-ние Пазарджик със срок да пребиваване до 10.08.1972 год. Той е женен в нас има и дете ,а защо е пуснат да идва и то без да работи не зная .

На 14.IX.71г.Малинов се явява в Ген.консулството гр. Киев и иска разрешение за сключване на граждански брак .Изясни се,че докато е бил в нас завел дело за развод и сега е получил препис от присъдата ,че е разведен .По това време е било възбуден с/у него в IV-то районно У-ние гр.Пловдив дело за спекула .

Вместо документ за брак паспорта му бе извзет и с пасаван отново върнат в НРБ .Вместо да си замине той заминава в Москва и от там му издават спарвка за женидба ,без да съгласуват този въпрос с нас .Сключва граждански брак с жената от Лубны , четери пъти женена и развеждана и си заминава за България .Сега вече взема друг паспорт от Окр.У-ние на МВР-Пловдив и наново идва в Съв.съюз ,където отсяда да живее при втората си жена .

Стремежа му да пребивава в Съв.съюз е явно с користна цел .Избягва издръжка на децата си в България .Позволява му да пътува до нас и обратно и се занимава със спекула и др.нечестни дела .Сключването на новия брак е само параван за прикритие . Съв.органи отказват да го регистрират и не му дават вид на жителство .Жена му го изгонва и започват да пристигат изложения против него от нея и съвет.граждани ,които е завлякал с рубли . Чрез нас жена му иска да го издири ,завеждане дело за развод .

През октомври 1972 год.Ген.консул на НРБ в Киев е повикан в МИД на УССР и предупреден за Малинов ,че е нежелателна личност и трябва да напусне УССР .Наново е предупреден да напусне Съв.съюз без да му се извзема паспорта .Освен в докладните си съм давал и отделни рапорти за Малинов и включвал в запретителен списък ,но нищо не помага .Къде е сега не е ми известно . Получени са някой не проверени сведения ,че е отседнал във Варна от където не е изключено да се включи в нова група и дойде в ССР на работа или в друга някоя страна .

От разказания пример за Малинов могат да се направят редица изводи и изчерпят поуки за нашата работа .

Все пак ако беше само Малинов с мед да го вземеш и храниш ,но има и други не малко подобни случай .Лошото е ,че не се чуствува да са взети ефикасни мерки в това отношение .

Други такива случай имаме с ЕФТИМ ЛЮБЕНОВ ЕФТИМОВ от Перник .За лоши прояви е наказан и преместен от Губкин на обект Красноград .Тук също лошо се проявява за което беше уволнен . Отива си в НРБ и след това наново се връща и скита по обектите, докато наново беше изгонен .Сега къде е не зная .

Ангел ДИМИТРОВ ЯНКОВ от Сестримо Пазарджишко .Женен с три деца .Тук незаконно заживява със съв.гражданка .Уволнен ,

466

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 06.07.2016г. Секретар:

9 110

но пак се връща като използва сл.си паспорт и незаконно заживява в УССР,без да работи .Върнат с пасаван в НРБ .

Петко Дафинов Кирков също така уволняван ,връща се отново и други .

Други едни нарушения ,които зачестика това са :напускане на обектите без да си си вземи паспортите или други документи и тръгват да си заминават за НРБ .На Унгени ги спират и задържат .Някой връщат до обектите по мое искане ,а други идват в Ген.консулство гр.Киев за издаване на пасавани .Тези случай са най-чести от Коми АССР ,Железногорск ,Губкин и др.Често пъти на групи от по три -четери и повече наши граждани пристигат на Унгени .Всички тези нарушения създават на съветските органи трудности и неприятности ,а също така и на нас самите по които също следва да се вземат административни и други мерки по места за пресичането им .Иска да си заминава ако не са в състояние да го склонят и остане да работи да му се дават документите и тогава да си заминава ,а не така .

10.За някой произшествия по строителните обекти и други места в УССР .

До сега в УССР са станали и някой произшествия с наши превозни средства -кораби ,коли ,мотори и други случай като :

-На 13.I.1972 год.в пристанище Одеса нашия м/к"ЛОМ"от Бургас при сложна метерологична обстановка /намалена видимост/се сблъсква със Съв.м/к"МАЗДОК",който е излизал от пристанището .В резултат на удара са последвали няколко последователни взрива от които загинаха 9 души в това число и капитана .Нанесени бяха големи щети на раднотото стопанство .Назначена беше специална комимисия от специалисти за изясняване на причините и виновните лица . Улики за умисъл не се установиха .

-На 4.VII.71 год.бъл.гражданин
р.1935 г.от Бургас пътуващ със собвственият си лек автомобил марка "Варбург"в Кировградска област блъска със.девойка ,която тежко наранява .Същия беше осъден на 1 година лишаване от свобода

-На 9.VIII.72 г.в Хмелницка област наша лека кола"ЗИМ" с шофьор ВЕЛКО АТАНАСОВ ТОДОРОВ ,26 годишен от В.Търновски окръг при надминаване се удря в насреща идващ камион .Неправилно надминаване -Виновен ТОДОРОВ .Пътуващите в колата общо пет души са били и тежко ранени и оставени в болницата на личение .

-Мето РИЗОВ РАНКОВ ,р.1943 год.от Долни Луковит - Плевенско ,без да има право ,се качва на мотора ,пада и тежко се наранява вследствие на което умира .Работник е бил на обект Прилуки -УССР.

Следва да отбележа,че през 1971/72 година станаха няколко транспортни произшествия с пътуващи български граждани като туристи или по служба .Причините се дължат ,че не познават терена и не спазване правилниците за движение .

Освен посочените произшествия с моторни превозни средства имаме и други няколко различни смъртни случай като по някой е работено от нас тъй като са получавани сигнали ,че са умишлено извършени ,но не се потвърдиха .

-На 1.VIII.1971 год.в р"Сула"край гр.Лубны се удави Христо ГРИГОРОВ ХРИСТОВ р.1947 год.в София .

-На 13.май 1972 год.при завръщане на т/к"В.Друмев" в пристанище Ренни пада в морето и се удавя нашия моряк ТРЕНДАФИЛ ВЪРБАНОВ ТРЕНДАФИЛОВ от Русе .

-На 1.XII.1972 год.в болницата гр.Ужгород почина бъл. ст.работник ДИМЧО БОЯНОВ НИКОЛОВ ,р.1946 год.с.Косово-Кюстендилск Причини -заболяване в тежка форма от бъбреци и отравяне на кръвта Изясни се ,че в тежко състояние си идва от България .

-на 12.I.73 год.в болницата в Харков почина И-р"бит и кадри"обект Ч.Донец Георги Иванов Тодоров р.1925 год.от Бургас . Имал ,без той да знае това .

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

468

 10 ААА

До сега са предизвикани и някой незначителни пожари по строителните обекти .Те са станали най-вече в общежитията .Причи ните са били престъпна небрежност и немърливост от страна на наши работници .Подобни пожари могат да станат причина и за човешки жертви ,а също и нанасяне щети на народното стопанство .

На 8/9.IX.1972 год.на обект Прилуки поради забравен включен котлон от бригадира ПЕТЪР ГЕОРГИЕВ ЙОРДАНОВ от с.Батак - В.Търновски окръг е бил предизвикан пожар .Потушен е бил от ППЗ на завода .Щетите са незначителни . Той е безпартиен .

През м.ноември 1972 год.на обект Ужгород в общежитието е бил забравен котлон от ТОДОР ДИМИТРОВ ГЕОРГИЕВ -Варненски окръг и предизвикан пожар .Изгорели са дрехите им и други вещи в стаята

На същия обект Ужгород на 15.I.73 год.от бригадата на ГЕОРГИ ГИЦОВ член на БКП при грундиране корпуса на завода е бил предизвикан пожар при който е изгоряла част от дуграмата на първи етаж .Жертви няма щетите са незначителни .

Преди да се постави асфалта на подът се залива с бензин и запалва от което е предизвикано и запалването .Умисъл няма .По тези и други подобни случай са информирани българските ръководни партийни и административни органи в Киев за вземане на необходими те мерки и от тяхна страна за предотвратяването им .

II.РАБОТА ПО КОНТИНГЕНТА :

1.Дела на оперативен отчет в момента намам заведени . Работено е по едно ДОП -изяснено и закрито .

2.През годината общия брой на вр.контингента е бил както следва:

а/По линия на ДС в началото на година са били 6,отпаднали 5 и нови 4 или в началото на 1973 остават 5 души .

б/по линия на НМ в началото на 1972 год.14 ,отпаднали 6,нови 2 или в началото на 1973 година остават 10 души .Някой от отпадналите са разобличени в н.т.и други прояви и са били уволнени ,а други напуснали обектите .

Общо взето посочения бр.контингент е обеспечен с наличните СС и добри наши патриоти и се вземат мерки за пресичане на проявите им .

Установени са редица лица от строителните обекти ,които при отиване в отпуск незаконно са принасяли стоки и тук са ги продавали .Изготвен беше списък на 60 души и изпратен на МВР за мерки от страна на съответните наши окръжни У-ния на МВР .Само на 24.IX.72 год.бяха залобеви и разобличени 13 души от обект Червони Донец в момента когато продават стоките си .

Следва да отбележа,че до сега от Окр.У-ния на МВР не са получени данни за лица представляващи интерес за нас .Получаваните сведения за поведението на някой наши граждани -ст.работници и служители говорят ,че в групите са включени и има такива ,но те не са били установени преди изпращането им ,а и след това не се работи по места .Ето един пример :Получени са сведения за съмнително поведение на лице от обект в УССР .Тук е известен като скромен и добър работник .Запитани нашите органи ми дадоха данни,

11 АЦ

че бащата на това лице е бивш полицейски служител .Брат му е бил активен"Ратник"и БЗО .Сега също стои на вражески позиции.Самото това лице също е било "Ратник".Сестра им е забегнала с немците и сега те поддържат връзки с нея ,а чрез нея са се свързали с други чужденци от които получавали доста подараци и пр.Този и други факти говорят ,че след изпращането на работатници и служители на работа в СССР или по други поводи нашите органи по места О.Р.по ДС и НМ,квартални и други не проявяват интерес за установяване на вр.контингент сред тях и такива заслужаващи оперативен интерес , за да ги имаме в предвид в нашата работа ,а това е нужно .

III.РАБОТА ПО СИГНАЛИТЕ :

За времето от 4 май 1971 година до края на 1972 годи на по линия на ДС и НМ са получени 29 сигнала .

1.По линия на ДС -15 сигнала .От тях чрез СС са получуни 4 и 1 от ПГК ,а останалите 10 -официални източници ,ДЗ и анонимни автори .

-Изяснени са 14

-Остават за изясняване ....1/Циганката/по който се работи .

Някой от изяснените се отнасят за умишлено лошо строителство .Не се установи К.Р.Умисъл ,а други подбуди и към лицата са взети административни мерки -уволнени или наказани .

2.По линия на НМ са получени 14 сигнала .От тях 6 са получени от СС и 8 от други източници .Изяснени са всички . Последния ,който беше изяснен е този за бр.Тодор Неделчев Тодоров от обект Ч.Донец за който споменавам в справката .

По така получаваните сигнали е реагирано своевремен о и са вземани мерки за тяхното изясняване и пресичане на вредните последици .

IV.РАБОТА ПО НАЛИЧНИТЕ СЪТРУДНИЦИ:

През отчетния период съм работил с 11 СС от които 9 по ДС /3-сс и 6 осв./и по линия на НМ -2 единия СС и втория Осв.

Получаваните сведения от СС се отнасят за оперативната обстановка на обектите ,некачествено извършване на строителни работи ,извършване на к.т.и спекулативни сделки .Злоупотреба на държавни и обществени средства .Нарушаване на паспортния режим -посещаване на закрити за чужденци райони и др.

Установи се,че "СОКОЛОВ"по линия на НМ се отнася нечестно към нас като се опита да скрие сведения заслужаващи оперативен интерес .Обърна му се внимание .Той е новопристигнал и предобит преди да дойде на обекта .

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

470

 12 443

Набелязаните двама кандидати по строителството и един по студентите се изучават .Установен е оперативен контакт с тях и впечатленията ми до сега са добри .

От наличните СС два работят по линия на студентите .

Искам да отбележа,че изпратените СС по линия на НМ са крайно недостатъчни ,а повечето от проявите са по тази линия . По ДС са получени повече ,но и те са не достатъчни .

В повечето случай СС се предобиват от съответните наши поделения в последния момент при отпътуването им за СССР. Тук ще трябва доста време да се работи над тях за оперативната им подготовка ,а те са за определено време .Нека се има предвид ,че тук условията за обучение и възпитание са тежки поради редица обстоятелства -откъснатост на обектите от населените места , липса на Я/К ,всички работници живеят на едно място и др.В тази насока се срещат сериозни трудности .

Правилно би било да се подбират и внедряват в подготвяните за изпращате на работа в СССР групи и стари подготвени наши сътрудници и по двете линии ,което ще изиграе положителна роля в нашата работа .

V.НЯКОЙ ПРЕПОРЪКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЕНИЕ НА РАБОТАТА :

1.Да се подобри още повече подбора и проверката на изпращаните работници и служители на работа в СССР.В тази връзка да се обръща внимание и на такива въпроси като -склонност към пиянство ,скандали и побойща ,които да не се допускат тук на работа . Органите на МВР и ДС по места -О.Р.,квартални и др.в своята ежедневна работа да проявяват интерес към заминалите на задгранична работа и при установяване на лица заслужаващи оперативен интерес да бъдем уведомяване за мерки и от наша страна .

Да се анализарат по места поведението и проявите на някой работници ,които работят вече в Съв.съюз и ако се установи ,че заслужават внимание се вземат мерки за установяване и пресичане на проявите им .

Да не се счита от нашите органи по места,че след като са заминали в съюза няма сред тях контингент и не следва да се проявява интерес към тези наши граждани .Установяването на контингента да не се счита ,че това е еднократно наше действие, а то е постояна работа в тази насока .

2.Да се подработят от нашите аналитични служби беседи за изнасяне пред работниците по време на подготовката им в нас , а също така и по строителните обекти в Съв.съюз .Има вече събрани достатъчно материали за поведението,проявите ,нарушенията и

13 114

пр.,които могат да се използват при изготвяне на беседи и доклади .

Да се обърне внимание на такива въпроси като ? дружбата ни със Съв.съюз ,поведението им,интеграцията ,паспортния режим ,незаконна търговия ,злоупотреби,хулигански въпроси и др.

3.Окр.У-ния на МВР и ДС и другите наши органи да вземат по ефикасни мерки за пресичане още в нас незаконната търго вия ,валутни нарушения и други спекулативни сделки .

При залавяне на лица в страната ни,че се занимават с н.т.и спекула да се решава и въпроса за отнемане на паспортите на някой ,а други по активни да бъдат предаване на съда ,на трети ръководствата на обектите да ги лишават от квартири-семейните и връщат жените на тези които не работят в НРБ .

Правилно ще бъде да се зафиксира в документ какъв % имат право да спестяват ,а не както е до сега ,че може да спестява до заработката си .

4.Органите на МВР ,съвместно с МССМ и служба"Строителство на НРБ в СССР "-Москва ,да вземат необходимите мерки ,за да не се допуска уволнените дисциплинарно за лоши прояви отново да се връщат на работа в Съв.съюз или без такава .

Във връзка с горното веднага след завръщането им да се извземат служебните паспорти ,за да не ги използват наново. Визи да се издават само срещу редовни документи ,че е бил в отпуск ,командировка или по друг повод в НРБ и ,че може да се върне.

При отиване за визи да се обръща внимание на пътуванията им и ако се установи,че някой многократно са си ходили да се сигнализират съответните о.р.за проверка на същите .Провеждане беседи с тях и изясняване причините за тези тяхни пътувания

Да се разпореди до ръководствата на ст.обекти да ограничават пътуванията на работниците и тяхните жени до НРБ . Това да става при отпуск или други доказани уважителни причини . Ръководствата ,които не спазват горното да им се търси отговорност .

5.Да се изготвят запретителни списъци или картотека, за да не се допуска един път уволнени за лоши прояви отново да се включват в групите и отиват на работа в Съв.съюз или въобще зад граница .

6.Да продължи работата за предобиване на нови и вземат мерки за внедряване на стари ,подготвени наши СС по линия на ДС и НМ в подготвяните групи за Съв.съюз с оглед по-доброто им обеспечаване .

Да се използват възможностите на отдела по строителни

Из архивите на ДС

471

Из архивите на ДС

472

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 08.07.2016г. Секретар:

14 ААБ

войски за подготовка на сътруднически апарат ,които след уволнението да се включва в подготвяните групи за Съв.съюз .

Да се използват възможностите на наличния сътруднически апарат по места за установяване на вр.контингент и лица заслужаващи оперативен интерес .Насочването на СС към идващи си в отпуск работници и служители за долавяне на сигнали за вражеска и друга престъпна дейност .

Да ни бъдат изпращани своевременно необходимите данни и начин на връзка за включените в групите СС ,за установяване контакти по тях и използването им .

7.Да се обърне внимание на КССМ и МНЗ за извършване на по-щателни прегледи на изпращаните на задгранична работа наши граждани ,за да не се допуска да идват тежко болни или заразени от други болести с което се създават трудности на съветските и наши органи .

8.Да се препоръча на съответните наши партийни органи за по активното използване на другарските съдилища ,ДОМ съветите и ДОТ по обектите в борбата им с различните антиобществени прояви за пресичането им .

9.Да се обмисли въпроса и реши дали ще трябва да се разрешава на всеки ,които иска да закупува ловно оръжие или да им се забрани това нещо .Вземаните мерки по места за съхраняване на оръжието до сега се оказват не ефикасни .Някой началници разрешават на работниците да разполагат с оръжието си ,ходят на лов и пр.,а това може да доведе до нежелателни случай,каквито е имало на обектите Прилуки и Ч.Донец .

Може би ще бъде правилно да се разрешава да закупуват оръжие само тези за които се докаже ,че преди идването им в СССР са били ловци и имали прово да носят оръжие .Закупуването да става в края при изтичане срока на договора им ,което да си отнесе в НРБ .

10.Да не се разрешава да идват със собствените си леки коли и други моторни превозни средства на обектите .Подобно разпореждане имало вече ,но има работници дошли с колите си ,които в повечето случай се използват за пътуване по Съв.съюз без разрешение или вършат н.търговия и други престъпления .

11.Считам ,че ще бъде правилно исканията за проверки ,проучвания и др.въпроси за лица работищи в Съв.съюз/зад границ да имат известно предимство пред тези от поделенията в страната ни .По този въпрос ще посоча един пример ,а той е следния :

С рапорт мой вх.№-25/14.XII.1971 год.след като излагам получените някой сведения от ДЗ- от Шумен, на стр.3 точка 1-ва се иска да ми се изпрати в най-скоро време подробно проучване и на какви въпроси да се обърне внимание .

-15. 15 АНБ

Данните получих едва на 4.I.1973 год.,но в отговор на второ мое писмо под №-85/5.X.1972 г.

В процеса на работата по горният сигнал се получиха и други някой сведения за .Съветските органи на два-три пъти настояваха да им съобща необходимите сведения за него ,но аз нищо неможех да им кажа .Има и други подобни случай .

12.В редица доклади ,отчети,рапорти и други документи са давани предложения или сигнализирани нашите поделения за вземане на мерки по лица ,повдигане на други въпроси и пр.Какво е направено или се работи по тях аз не зная ,но мисля,че с оглед указване на помощ за подобрение на работата не би било лошо ако групата за контрол при МВР се запознае с тези наши документи и при обиколка в Окр.У-ния и др.поделения се поинтересова по тях .

13.Правилно ще бъде да се обмисли и реши въпроса за назначаване на коменданти и на някой обекти в УССР -Ужгород , който е и граничен район и Кривой Рог .

14.В нашата оперативна работа ние се опираме и на Съв.органи на КГБ и МВД ,които ни указват и необходимата помощ. За укрепване още повече на нашата дружба и връзки считам,че следва да се реши въпроса да се канят някой ръководители и О.Р. на изкурзия или почивка в нашата страна .

Отп.в 2 екз. УССР,гр.Киев,8.II.1973 година

1 екз.Отдел МВ

2 екз.КД Киев №124/8.II.1973 год.

Изп.и нап.ИВАНОВ .

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ
ПОЛКОВНИК-/ИВАНОВ

~~Доразлич. в 1 екз. 22.II.73~~

~~3 - ВТУ екз. 1~~

орото-лоше в 1 екз.

за ВТУ - 22.2.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г. Секретар :

2 [illegible]

Строго секретно!
Екз. № _____

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ:
ПЪРВИ ЗАМ.МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ
Генерал-полковник: [illegible]
София, 04.7. 1975 г.

П Л А Н

ОТНОСНО: агентурно-оперативните мероприятия, които ще бъдат проведени от оперативната група в СССР през първото шестмесечие на 1975 година.

От анализа на постъпващите данни и сведения за поведението на българските граждани, намиращи се на територията на СССР и изхождайки от оперативната обстановка, през I шестмесечие на 1975 г. оперативния състав на групата в СССР ще работи по следните

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ:

1. Своевременно изясняване и вземане отношение по сигналите за политически прояви, подозрителни връзки с чужденци. стопански, криминални и други престъпления и антиобществени прояви от български граждани, работещи, учащи се и живущи в Съветския съюз.

2. Подобряване работата с агентурния апарат, чрез който своевременно да получаваме данни за вражеска дейност в обслужваните обекти.

3. Координация и взаимодействие със съветските органи на КГБ и МВД.

4. Провеждане широка профилактична дейност сред нашите граждани на територията на Съветския съюз.

За решаването на горните задачи, през шестмесечието ще бъдат проведени следните агентурно-оперативни

МЕРОПРИЯТИЯ:

I. РАБОТА С НАЛИЧНАТА АГЕНТУРА И ПРИДОБИВАНЕ НОВА ТАКАВА

1. През отчетния период да се направи анализ как се използва агентурата, която е на ръководство при оперативния състав, като най-задълбочено се оценят качествата на всеки сътрудник, неговите възможности, с цел по-ефективното използване.

Срок: постоянен
Отг.: съответните ОР

2. До края на шестмесечието да се направи преоценка на работата на наличната агентура и към тези агенти, които нямат възможности и нежелаят да работят с нас, да се вземе отношение.

Срок: 30.VI.1975 г.
Отг.: съответните ОР

3. С цел по-доброто обслужване на българските граждани, живущи и работещи на територията на СССР, ще се работи за придобиване на нова агентура, както следва:

а) полк. Д.Петков - за придобиването на двама с.с. Един в Дипломатическата академия и един в Икономическия институт.

Срок: 30.VI.1975 г.

б) полк. П.Габровски - ще работи за придобиването на един сътрудник по конкретен обект.

Срок: 30.VI.1975 г.

в) полк. Б.Даков - ще работи за придобиване на трима сътрудника в Механотехническия, политическия и електротехническия институти.

Срок: 30.VI.1975 г.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

г) полк. П.Гочев – ще работи по придобиване на двама агенти и един осведомител.

Срок: 30.VI.1975 г.

д) полк. Т.Желев–да подбере и вербова трима сътрудника, от които двама в Бухара и един в Мубарек.

Срок: 30.VI.1975 г.

е) подп. М.Копаранов – да потготви за вербовка на двама сътрудника на обекта Старий Оскол, които да знаят западен език.

Срок: 30.VI.1975 г.

ж) подп. Сл.Милев – да подготви за вербовка един агент за работа в новообразуваното предприятие в Коми и двама осведомители от средата на инженерно–техническия персонал.

Срок: 30.VI.1975 г.

4. Съобразно предстоящото прегрупиране на колективите в строителните групи, ще се уточнят звената и там, където е необходимо ще се създаде апарат за получаване на информация.

Срок: постоянен
Отг.: съответните ОР

5. В Ленинград, съвместно със съветските органи на КГБ, ще бъде изготвен съвместен план за използването на подходяща наша агентура, която да работи по капиталистическите представителства.

Срок: 30.III.1975 г.
Отг.: Б.Даков

6. По искане на съветските другари, ще се разработи специален план за използването на наш сътрудник по представител на японските авиолинии в Москва.

Срок: 25.II.1975 г.
Отг.: Д.Петков

7. Съвместно с органите на КГБ в гр. Сиктивкар и представителя на КГБ в с. Кослан, да се набележат мероприятия, с оглед на цялостното използване на наша агентура по техни обекти. За целта да се имат в предвид възможностите на агентите "Пантев" и "Емил".

Срок: 30.V.1975 г.
Отг.: Сл.Милев

Из архивите на ДС

8. Съвместно с органите на КГБ, ще се изучат възможностите на подходяща наша агентура, на работа в Коми, за работа по капиталистическите представители, с цел използването й.

Срок: 30.III.1975 г.
Отг.: М.Михайлов

9. За ~~провеждането~~ правилното ръководство и възпитание на наличната агентура, както и за по-целенасоченото й използване, през това шестмесечие ще бъде извършена проверка на следните сътрудници:

а) полк. Д.Петков - с помощта на съветските другари ще се проведат мероприятия, като се използва и техника, за проверка на с.с. "Димо", който има добри възможности за работа по чужденци.

Срок: 30.IV.1975 г.

б) полк. Т.Желев - проверка на с.с. "Калоян", "Колев" и "Янко", които понастоящем работят в Небит-даг.

Срок: 30.VI.1975 г.

в) полк. М.Иванов - проверка на с.с. "Цветан" и "Цветанов".

Срок: 30.VI.1975 г.

г) полк. М.Михайлов - ще провери "Попов", "Маринов", осв. "Христо", "Лила", "Алията", "Милчев", "Валентин" и "Иван".

Срок: 30.VI.1975 г.

д) подп. М.Копаранов - ще извърши проверка на 10 с.с. между които: "Петран", "Шекирев" - от обекта Старий Оскол, "Исмет" - Железногорск, "Боянов" - Губкин и др.

Срок: 30.VI.1975 г.

е) подп. Сл.Милев - ще проведе по няколко контролни срещи на агентурата, която се води от коменданта.

Срок: 30.VI.1975 г.

10. Ще се потърси помощта на централните поделения в НРБ за изпращането на агентура с възможности за работа по западни специалисти на строителните обекти на Курската магнитна аномалия.

Срок: 30.V.1975 г.
Отг.: съответните ОР

Из архивите на ДС

11. Със съдействието на съветските органи и VI управление ДС да се използват възможностите на агент "Антонов" за изясняване намеренията на Ласло Сего.

Срок: 20.III.1975 г.
Отг.: П.Габровски

12. Да се вземат мерки за укрепването на резидентурната група в служба "Строителство" - Москва.

Срок: постоянен
Отг.: П.Габровски

13. Съвместно с II Главно управление ДС, американския отдел, да се разработи конкретен план за по-нататъшното използване на агент "Димо", с цел по-ефективното му използване.

Срок: 30.III.1975 г.
Отг.: Д.Петков

II. РАБОТА ПО НАЛИЧНИТЕ СИГНАЛИ

1. Съвместно със съветските органи, ще се направи анализ на наличните материали за обекта ДОП "Предател", с цел набелязване на мероприятия за изясняване дейността на обекта.

Срок: 10.III.1975 г.
Отг.: П.Габровски

2. След получаването на проучване за Петър Илиев Василев - работник от Грозний, ще се съпоставят данните с тези, получени от агентурата и ще се набележат мероприятия за документиране антисъветските му изказвания, с цел вземане отношение.

Срок: 20.III.1975 г.
Отг.: П.Габровски

3. По сигнала за изменническите намерения на обекта Петър Димитров Василев - работник от Ставропол, ще се ползват възможностите на наличната агентура за изясняване на неговите намерения, след което ще се вземат съответни мерки.

Срок: 10.IV.1975 г.
Отг.: П.Габровски

4. Получен е сигнал от съветските другари за антисъветски изказвания на двама наши студенти, които през есента на 1974 г. са били на стаж в Грузинска ССР. Ще се проведат мероприятия за установяване на същите, след което ще се вземе отношение.

Срок: 30.VI.1975 г.
Отг.: Д.Петков

5. Ще се изготви план за провеждането на мероприятия за документиране дейността на Стефан Щушков - български гражданин, постоянно живущ в СССР, който е купил и продал 5 леки коли.

Срок: 30.VI.1975 г.
Отг.: Д.Петков

6. Ще се проведат мероприятия за доизясняването на антисъветските изказвания на Неделчо Христов Сотиров, Никола Величков Тодоров и за вражеските изказвания на Иван стайков и Тодор Кирилов - всичките на работа в Архангелск, след което ще се вземе отношение.

Срок: 30.VI.1975 г.
Отг.: П.Гочев

7. Ще се проведат мероприятия за изясняване сигнала за изменническите намерения на Пею Василев Съйков - на работа в Архангелск, след което ще се вземе отношение.

Срок: 30.III.1975 г.
Отг.: П.Гочев

8. Да се открие ДОП на студента Кулински от Ленинград, с цел изясняване характера на връзките, които той поддържа с граждани от капиталистически страни.

Срок: 30.III.1975 г.
Отг.: Б.Даков

9. Да се излезе с предложение за провеждане на разговор със студента от Музикалната академия в Ленинград, който поддържа връзки с чужденци от капиталистически страни, с цел оперативното му ползване.

Срок: 30.III.1975 г.
Отг.: Б.Даков

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :08.07.2015г.Секретар :

8 85
7

10. Ще се проведат мероприятия за изясняване сигнала по Георги Ив. Георгиев – студент в Киевския университет, за когото има данни, че се занимава с незаконна търговия.

Срок: 30.V.1975 г.
Отг.: М.Иванов

11. Ще се проведат мероприятия за изясняването на сигнала за Иван Иванов Георгиев – на работа в Железногорск, за когото има данни, че е откраднал пистолет в България.

Срок: 30.VI.1975 г.
Отг.: Копаранов

12. За Христо Георгиев Динков – технически ръководител в Старий Оскол има данни, че прави нездрави изказвания. Ще се проведат мероприятия за изясняването на дейността му, с цел вземане отношение.

Срок: 30.VI.1975 г.
Отг.: Копаранов

13. По агентурни данни, Петър Марков Стоянов – бригадир в Железногорск, е изготвял и представял за отчет документи с неверно съдържание за получаване на облаги. Ще се проведат мероприятия за изясняването дейността му, с цел вземане отношение.

Срок: 30.VI.1975 г.
Отг.: Копаранов

14. За Димитър Младенов Райков, за когото има данни, че се явява като връзка на невъзвращенец, ще се проведат мероприятия за внедряване агентура към същия, с цел изясняване характера на тази връзка.

Срок: 20.III.1975 г.
Отг.: Сл.Милев

15. Да се открие ДОП на лицето , който поддържа връзки с лица от капиталистически страни; искал е да се жени за испанка и има отрицателно отношение към властта.

Срок: 30.III.1975 г.
Отг.: М.Михайлов

16. Ще се проведат мероприятия по всички сигнали, които са отразени в личните планове на оперативните работници, с цел тяхното срочно и качествено изясняване.

Срок: 30.VI.1975 г.
Отг.: съответните ОР

17. Ще се провеждат мероприятия по лицата, водещи кореспонденция с граждани от капиталистическите страни, с цел изясняване характера на тези връзки.

Срок: постоянен
Отг.: съответните ОР

18. Ще бъдат проведени мероприятия за проверка на сигналите по лица с националистическа насоченост, с цел своевременното им разобличаване.

Срок: постоянен
Отг.: съответните ОР

19. Ще се активизира работата по изясняването на сигнала за антисъветските настроения на инженер Стоян Крумов, понастоящем на работа като началник отдел в Бухара. Същият е посетил Френското посолство в Москва, а дъщеря му поддържа връзки с граждани от ГФР.

Срок: 30.V.1974 г.
Отг.: Т.Желев

20. Ще продължи работата по изясняването на сигнала за вражеските настроения на Георги Иванов Видев – зидаромазач и Калчо Желев Попов – шофьор и двамата на работа в Мубарек.

Срок: 30.VI.1974 г.

Отг.: Т.Желев

21. Ще се проведат мероприятия за изясняване дейността на Христо Евгениев Тодоров и Димитър Минчев Мунтов, които понастоящем работят в Небит-даг и споделят възгледите на Солженицин.

Срок: 30.III.1975 г.
Отг.: Т.Желев

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

482

III. ПРОФИЛАКТИЧНИ И ОРГАНИЗАЦИОННИ МЕРОПРИЯТИЯ

1. Съгласно установения ред, с ежемесечната информация, която изпращаме за МВР, се запознава Посланика и Партийния комитет.

Срок: постоянен
Отг.: ген. Захариев

2. Ще продължи практиката да се изнасят беседи пред работещите, учащите се и постоянно живущи български граждани на територията на СССР за бдителността, с цел обмяна на положителен опит.

Срок: постоянен
Отг.: съответните ОР

3. Ще се изготви обобщена справка за досегашната дейност на комендантите като институт и като оперативни работници на обществени начала.

Срок: 25.I.1975 г.
Отг.: П.Габровски

4. За ограничаването на нарушенията на паспортния режим и опазването на обществения ред в селищата, където има по-големи групи наши работници, съвместно със съветските органи, да се изготвят общи планове с мероприятия, осигуряващи ред и сигурност в района.

Срок: постоянен
Отг.: съответните ОР

5. Да се организират и проведат съвещания с ръководствата на Доброволните отряди по места, с цел отстраняване някои недостатъци и активизиране работата им.

Срок: постоянен
Отг.: съответните ОР

6. Да се проведе съвещание с оперативния състав на работа в СССР, където да се направи анализ на агентурно-оперативната работа през годината.

Срок: 20.III.1975 г.
Отг.: ген. Захариев

Из архивите на ДС

7. В центъра и по места да се предадат на съветските другари отново списъци с кратки характеристики на агентурата, с цел съвместното им ползване.

Срок: 30.V.1975 г.
Отг.: съответните ОР

8. Организирано да се посрещат служебни делегации и при нужда да се присъствува на разговорите, с цел запознаване с обстановката и оказване помощ на делегациите.

Срок: постоянен
Отг.: ген. Захариев

9. За 9 май – юбилейния празник от победата на съветската армия над фашистка Германия, да се състави план.

Срок: 10.III.1975 г.
Отг.: ген. Захариев

10. Да се извърши проверка и окаже помощ на оперативните работници в Коми и Губкин.

Срок: 30.VI.1975 г.
Отг.: ген. Захариев

НАЧАЛНИК ОПЕРАТИВНА ГРУПА
Генерал-майор:

Отп. в 2 екз.
№ 1-о-л "Межд.вр."
№ 2-кд
Нап.: Димитрова
Москва, 23.I.75 г.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ПРОФСЪЮЗИТЕ, СТОПАНСКИЯТ ЖИВОТ И РАБОТНИЦИТЕ

Документален сборник

Първо издание

Формат 60×90/8
Печатни коли 60,5
Тираж 500

Печат *„Военно издателство“ ЕООД*

ISBN 978-954-2986-71-3